

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr LIX/1018/2023
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
z dnia 6 września 2023 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA - II EDYCJA (tekst ujednolicony)

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr LIX/1018/2023 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 6 września 2023 r. *
w sprawie zmiany II edycji „Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza” przyjętego uchwałą Nr XXIII/374/08
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 30 stycznia 2008 r.,
z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałą Nr XXXIII/706/2017 **
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 22 listopada 2017 r.

* zmiany wyróżniono czcionką w kolorze niebieskim
** zmiany wyróżniono czcionką w kolorze czerwonym

Dąbrowa Górnicza, wrzesień 2023 r.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza - II edycja

wykonane przez konsorcjum :

Biuro Rozwoju Miasta „Katowice” Spółka z o.o. - partner wiodący
„ŁAD” Pracownia Projektowa Urbanistyki i Architektury Spółka z o.o.

Zespół autorski :

główni projektanci

mgr inż. Andrzej Adamczyk
mgr inż. arch. Magdalena Pilch

projektanci

mgr inż. arch. Krzysztof Cichocki
mgr Maria Głanowska
mgr inż. arch. Elżbieta Joseph-Tomaszewska
mgr inż. arch. Marek Zalewski

współpraca techniczna

Łukasz Gizdoń
Henryk Szoltysik
Grażyna Wieczorek

**Zmiana „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
miasta Dąbrowa Górnicza (II edycja)”
przyjęta uchwałą Nr XXXIII/706/2017 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
z dnia 22 listopada 2017 r.**

wykonana przez :

ARCHIMEDES – Paweł Duś, ul. Listopadowa 56, 43-300 Bielsko Biała

Zespół autorski:

główny projektant

mgr inż. Paweł Duś

projektanci

mgr inż. arch. Konrad Kamiński
mgr inż. arch. Katarzyna Okoń

współpraca w zakresie
prognozy oddziaływania
na środowisko

dr Jerzy Wach
mgr Marcin Scisłowski

SPIS TREŚCI

strona

A.	WPROWADZENIE	
1.	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA STUDIUM	1
2.	CEL OPRACOWANIA	1
3.	ZAKRES USTALEŃ STUDIUM	1
4.	POŁOŻENIE I POWIĄZANIA MIASTA	2
5.	ZARYS HISTORII MIASTA	7
B.	UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	
1.	STRUKTURA PRZESTRZENNA MIASTA	9
2.	OBSZARY STYKOWE Z GMINAMI SĄSIEDNIMI	11
3.	PRZEZNACZENIE, UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU	13
3.1.	Przeznaczenie terenów	13
3.2.	Użytkowanie i zagospodarowanie terenów	13
4.	ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	15
4.1.	Ogólna charakterystyka środowiska	15
4.2.	Walory krajobrazu	15
4.3.	Obszary i obiekty objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody	16
4.4.	Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną prawną i inne obszary wartościowe przyrodniczo	21
4.5.	Wody powierzchniowe i podziemne	25
4.6.	Rolnicza przestrzeń produkcyjna	26
4.6.1.	Kategoryzacja użytków rolnych	
4.6.2.	Struktura użytkowania gruntów i gospodarstw rolnych	
4.6.3.	Gospodarka rolnicza i jej otoczenie	
4.7.	Lasy	31
4.8.	Zagrożenia środowiska	32
4.8.1.	Zanieczyszczenie powietrza	
4.8.2.	Zanieczyszczenie wód	
4.8.3.	Zagrożenie hałasem	
4.8.4.	Zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym	
4.9.	Uwarunkowania fizjograficzne	36
4.9.1.	Warunki topoklimatyczne	
4.9.2.	Warunki gruntowe	
5.	KULTUROWE ŚRODOWISKO MIASTA	38
5.1.	Podstawy prawne oraz zakres ochrony dziedzictwa kulturowego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	38
5.2.	Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków	38
5.3.	Inne zabytki nieruchome	39
5.3.1.	Układy urbanistyczne, ruralistyczne i zespoły budowlane	
5.3.2.	Dzieła architektury i budownictwa	
5.3.3.	Dzieła budownictwa obronnego	
5.3.4.	Obiekty techniki, zwłaszcza kopalnie, huty, elektrownie i inne zakłady przemysłowe	
5.3.5.	Cmentarze	
5.3.6.	Parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni	
5.3.7.	Miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji	
5.3.8.	Zabytki archeologiczne	
5.3.9.	Dobra kultury współczesnej	
5.4.	Parki kulturowe	49
5.5.	Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej - wnioski	49
6.	WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	50
6.1.	Ludność miasta	50

6.2.	Infrastruktura społeczna	51
6.2.1.	Oświata i wychowanie	
6.2.2.	Kultura	
6.2.3.	Ochrona zdrowia, pomoc społeczna i opieka socjalna	
6.2.4.	Zieleń miejska, sport i turystyka	
7.	ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	59
7.1.	Zagrożenie powodziowe	59
7.2.	Zagrożenie wystąpieniem poważnej awarii	59
7.3.	Zagrożenia geologiczne, w tym osuwanie się mas ziemnych	60
8.	POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	62
8.1.	Sfera społeczna	62
8.1.1.	Prognoza demograficzna	
8.1.2.	Zasoby mieszkaniowe	
8.2.	Sfera gospodarcza	65
8.2.1.	Rynek pracy	
8.2.2.	Gospodarka lokalna	
8.3.	Uwarunkowania wynikające z analiz o których mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w związku z wejściem w życie ustawy o rewitalizacji	68
9.	STAN PRAWNY GRUNTÓW	71
10.	UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN ORAZ ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH	72
11.	TERENY GÓRNICZE	73
12.	SYSTEM TRANSPORTOWY	74
13.	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA. ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO - IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW	78
13.1.	Zaopatrzenie w wodę	78
13.1.1.	Ujęcia wody i magistrale wodociągowe GPW	
13.1.2.	Ujęcia i sieć wodociągowa Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji	
13.1.3.	Struktura zużycia wody	
13.1.4.	Awaryjność sieci wodociągowej	
13.1.5.	Uwarunkowania w zakresie zaopatrzenia w wodę	
13.2.	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	79
13.2.1.	Kanalizacja sanitarna	
13.2.2.	Uwarunkowania w zakresie kanalizacji sanitarnej	
13.2.3.	Kanalizacja deszczowa	
13.2.4.	Uwarunkowania w zakresie kanalizacji deszczowej	
13.2.5.	Kanalizacja ogólnospławna	
13.2.6.	Uwarunkowania w zakresie kanalizacji ogólnospławnej	
13.2.7.	Oczyszczanie ścieków sanitarnych	
13.2.8.	Uwarunkowania w zakresie oczyszczania ścieków	
13.3.	Energetyka ciepła	82
13.3.1.	Źródła ciepła	
13.3.2.	Sieci ciepłownicze	
13.3.3.	Uwarunkowania w zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą	
13.4.	Zaopatrzenie w gaz	83
13.4.1.	System sieci gazowych zasilających miasto	
13.4.2.	System sieci dystrybucyjnych	
13.4.3.	Odbiorcy gazu ziemnego	
13.4.4.	Uwarunkowania w zakresie zaopatrzenia w gaz	
13.5.	Zaopatrzenie w energię elektryczną	86
13.5.1.	System zasilania miasta - główne punkty zasilania (GPZ) i linie wysokiego napięcia (WN)	
13.5.2.	Linie SN i stacje transformatorowe	
13.5.3.	Odbiorcy energii elektrycznej	
13.5.4.	Uwarunkowania w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną	

14.	GOSPODARKA ODPADAMI	89
15.	UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA WYNIKAJĄCE Z ZASAD OKREŚLONYCH W OPRACOWANIACH KRAJOWYCH I WOJEWÓDZKICH	91
15.1.	<i>(skreślony)</i>	
15.2.	<i>(skreślony)</i>	
15.3.	Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego	91
15.4.	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego	93
15.5.	<i>(skreślony)</i>	
15.6.	Zadania o znaczeniu ponadlokalnym	96
15.7.	<i>Strategia rozwoju gminy</i>	97
16.	<i>UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY PRZYGOTOWANEJ NA POTRZEBY ROZWOJU GMINY</i>	100

ZAŁĄCZNIKI W TEKŚCIE :

♦ tabelaryczne :

- Inne zabytki nieruchome - Lista obiektów i zespołów **102**
- Lista układów przestrzennych **127**

♦ schematy :

- Podział miasta na jednostki strukturalne
- Struktura funkcjonalno – przestrzenna
- Zagospodarowanie i użytkowanie terenów
- Zabytki nieruchome posiadające wartość dla historii i kultury miasta
- Zabytki kolejnictwa na terenach zamkniętych
- Parki i cmentarze wskazane do ochrony
- Archeologia
- Struktura środowiska przyrodniczego
- Szkolnictwo podstawowe i ponadpodstawowe
- Środowisko zamieszkania
- Tereny przemysłu i wytwórczości
- Obszary i tereny górnicze
- System ekologiczny miasta

C. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

1.	STRATEGICZNE CELE ROZWOJU MIASTA	132
2.	KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ MIASTA ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	136
3.	KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW	144
4.	OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	182
4.1.	System terenów otwartych	182
4.2.	Obszary chronione oraz proponowane do objęcia ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody	183
4.2.1.	Park Krajobrazowy „Orlich Gniazd” wraz z obszarem krajobrazu chronionego stanowiącego otulinę parku	
4.2.2.	Tereny przyległe do granic otuliny Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” i terenów w rejonie Tucznowa - Łosień - Ząbkowice	
4.2.3.	Rejon Trzebiesławice - Sikorka	
4.2.4.	Teren „Pojezierza Dąbrowskiego” obejmujący wszystkie zbiorniki Pogorii I - IV z otoczeniem, dolinę Czarnej Przemszy i park „Zielona”	
4.2.5.	Tereny parkowo - leśne i łąkowe położone na styku Dąbrowy Górniczej z Sosnowcem	
4.2.6.	Tereny leśne, przewidziane do zalesienia i inne o funkcjach izolacyjnych w rejonie Huty Katowice i koksowni Przyjaźń	
4.2.7.	Rejon Śródmieście	

4.3.	Pozostałe zasoby środowiska podlegające ochronie	190
4.3.1.	Złoża kopalin	
4.3.2.	Wody podziemne	
4.4.	Ochrona przed zagrożeniami środowiska	191
4.4.1.	Ochrona przed zanieczyszczeniem powietrza	
4.4.2.	Ochrona przed zanieczyszczeniem wód powierzchniowych	
4.4.3.	Ochrona przed hałasem	
4.4.4.	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	
5.	KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	193
5.1.	Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej	193
5.2.	Kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej	193
6.	ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	194
6.1.	Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków	194
6.2.	Inne zabytki nieruchome	194
6.3.	Zasady ochrony krajobrazu kulturowego	195
7.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	196
7.1.	Kierunki rozwoju systemu komunikacji	196
7.1.1.	Układ drogowo - uliczny	
7.1.2.	Sieć kolejowa	
7.1.3.	Pasażerska komunikacja publiczna	
7.1.4.	Trasy rowerowe	
7.2.	Zasady modernizacji i rozbudowy infrastruktury technicznej	200
7.2.1.	Zaopatrzenie w wodę - zasady modernizacji i rozbudowy systemu	
7.2.2.	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków - zasady modernizacji i rozbudowy systemu	
7.2.3.	Zaopatrzenie w energię ciepłą	
7.2.4.	Zaopatrzenie w gaz	
7.2.5.	Zaopatrzenie w energię elektryczną	
7.2.5'	Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych (OZE)	
7.2.6.	Gospodarka odpadami	
8.	OBSZARY ROZMIESZCZENIA INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	208
9.	OBSZARY ROZMIESZCZENIA INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	209
10.	MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2.000 m² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	210
10.1.	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	210
10.2.	Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2.000 m ²	211
10.3.	Obszary przestrzeni publicznej	211
11.	OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	212
12.	OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI I REKULTYWACJI	213
13.	TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY OCHRONNE	215
14.	ZASADY ZGODNOŚCI MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO Z USTALENIAMI STUDIUM	216
D.	SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM	222

Integralną częścią Studium są rysunki w skali 1 : 20 000 (pomniejszone ze skali 1 : 10 000)

- ♦ Rysunek nr 1 - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego
- ♦ Rysunek nr 2 - Kierunki zagospodarowania przestrzennego
- ♦ Rysunek nr 3 - Ochrona środowiska i jego zasobów, przyrody i krajobrazu kulturowego.
Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
- ♦ Rysunek nr 4 - Zaopatrzenie w wodę
- ♦ Rysunek nr 5 - Odprowadzenie ścieków sanitarnych
- ♦ Rysunek nr 6 - Odprowadzenie ścieków deszczowych
- ♦ Rysunek nr 7 - Elektroenergetyka, gazownictwo, ciepłownictwo

A. WPROWADZENIE

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA STUDIUM

Podstawą prawną opracowania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 9 – 13) oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r.

Podstawą formalną jest uchwała Nr LIII/1006/06 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 22 lutego 2006 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania drugiej edycji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza.

Podstawą formalną pierwszej zmiany II edycji studium jest uchwała Nr XIV/245/12 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 25 stycznia 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany II edycji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza”. Zmiana, dotycząca wybranych fragmentów obszaru miasta, została zatwierdzona uchwałą nr XXXIII/706/2017 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 22 listopada 2017 r.

Podstawą formalną zmiany II edycji studium w zakresie możliwości rozmieszczenia OZE, w granicach administracyjnych miasta, jest uchwała Nr XLVII/824/2022 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 14 września 2022 r. Zmiana została sporządzona w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. 2021, poz. 2405).

2. CEL OPRACOWANIA

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym celem, dla którego sporządza się studium gminy jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Przedmiotem tej polityki jest cała przestrzeń gminy w jej granicach administracyjnych.

Studium jest też dokumentem, w którym następuje transpozycja strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju na obszar gminy.

Studium gminy jest z mocy ustawy dokumentem planowania miejscowego o charakterze strategicznym. Nie jest natomiast aktem prawa miejscowego i nie może stanowić podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Takim aktem prawa jest wyłącznie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Studium, w oparciu o ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, stanowi również podstawę tworzenia gminnego zasobu nieruchomości, który może być wykorzystywany na cele rozwojowe gminy i zorganizowanej działalności inwestycyjnej, a w szczególności na realizację budownictwa mieszkaniowego oraz związanych z tym budownictwem urządzeń infrastruktury technicznej, a także na realizację innych celów publicznych.

3. ZAKRES USTALEŃ STUDIUM

Zgodnie z art. 10 ustawy o zagospodarowaniu i planowaniu przestrzennym w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy;
- 8) stanu prawnego gruntów;
- 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych;
- 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;

- 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

W studium określa się w szczególności:

- 1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- 2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;
- 3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- 4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- 7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;
- 8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2.000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej;
- 9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- 10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- 11) obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych;
- 12) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- 13) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady;
- 14) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji;
- 15) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- 16) inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

4. POŁOŻENIE I POWIĄZANIA MIASTA

Dąbrowa Górnicza jest gminą miejską położoną w środkowo – wschodniej części województwa śląskiego w odległości około 15 km od Katowic. Jest najdalej na wschód wysuniętym miastem Aglomeracji Katowickiej. Miasto położone jest w dorzeczu Wisły, w zlewni rzek Czarnej i Białej Przemszy. Od wschodu graniczy z miastem Będzin, gminami: Psary, Mierzęcice, Siewierz, od północy z miastem Siewierz i gminą Łazy, od wschodu z gminami województwa małopolskiego: Klucze i Bolesław, od południa ze Sławkowem i Sosnowcem.

Powiązania zewnętrzne miasta zdeteminowane są położeniem Dąbrowy Górniczej na przecięciu transeuropejskich korytarzy transportowych:

- korytarz III; Berlin – Wrocław – Katowice – Lwów – Kijów,
- korytarz VI; Gdańsk – Katowice – Żylna.

W korytarze te wpisują się przebiegające przez Dąbrowę Górniczą linie kolejowe „E” o głównym międzynarodowym znaczeniu:

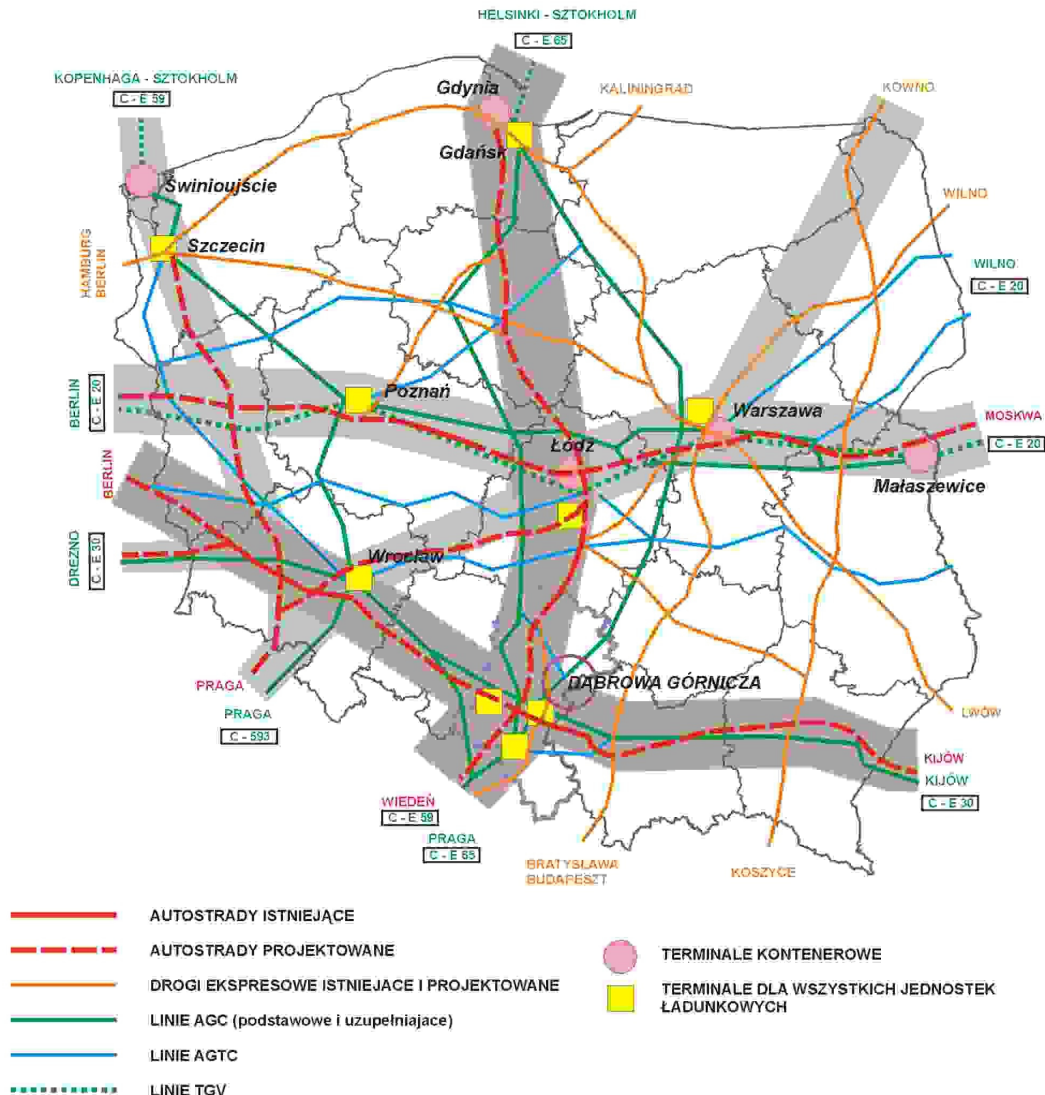
- C-E 65 relacji Gdynia – Warszawa – Katowice – Zebrzydowice,
- C 65/2 relacji Chorzów Siemkowice – Częstochowa – Ząbkowice Będzińskie – Jaworzno Szczakowa

oraz droga ekspresowa S – 1 Cieszyn – Bielsko – Tychy – Dąbrowa Górnicza – Pyrzowice / Częstochowa.

Wskazać tutaj należy również na drogę krajową Nr 94 zaliczoną do dróg alternatywnych autostrady A 4, a zapewniającą powiązania z Krakowem i miastami Aglomeracji Katowickiej.

Lokalizacja w bezpośrednim sąsiedztwie Dąbrowy Górniczej, na terenie Sławkowa, terminala przeładunkowego towarów zlokalizowanego na końcówce Linii Hutniczo – Siarkowej (LHS) stwarza możliwości połączeń kolejowych i transportem kombinowanym z Europą Wschodnią i Azją.

EUROPEJSKIE KORYTARZE TRANSPORTOWE KIERUNKOWY UKŁAD AUTOSTRAD I DRÓG EKSPRESOWYCH LINIE KOLEJOWE AGC I AGTC

Niezależnie od powiązań funkcjonalnych, głównie z innymi miastami aglomeracji, istotne są powiązania komunikacyjne i infrastrukturalne.

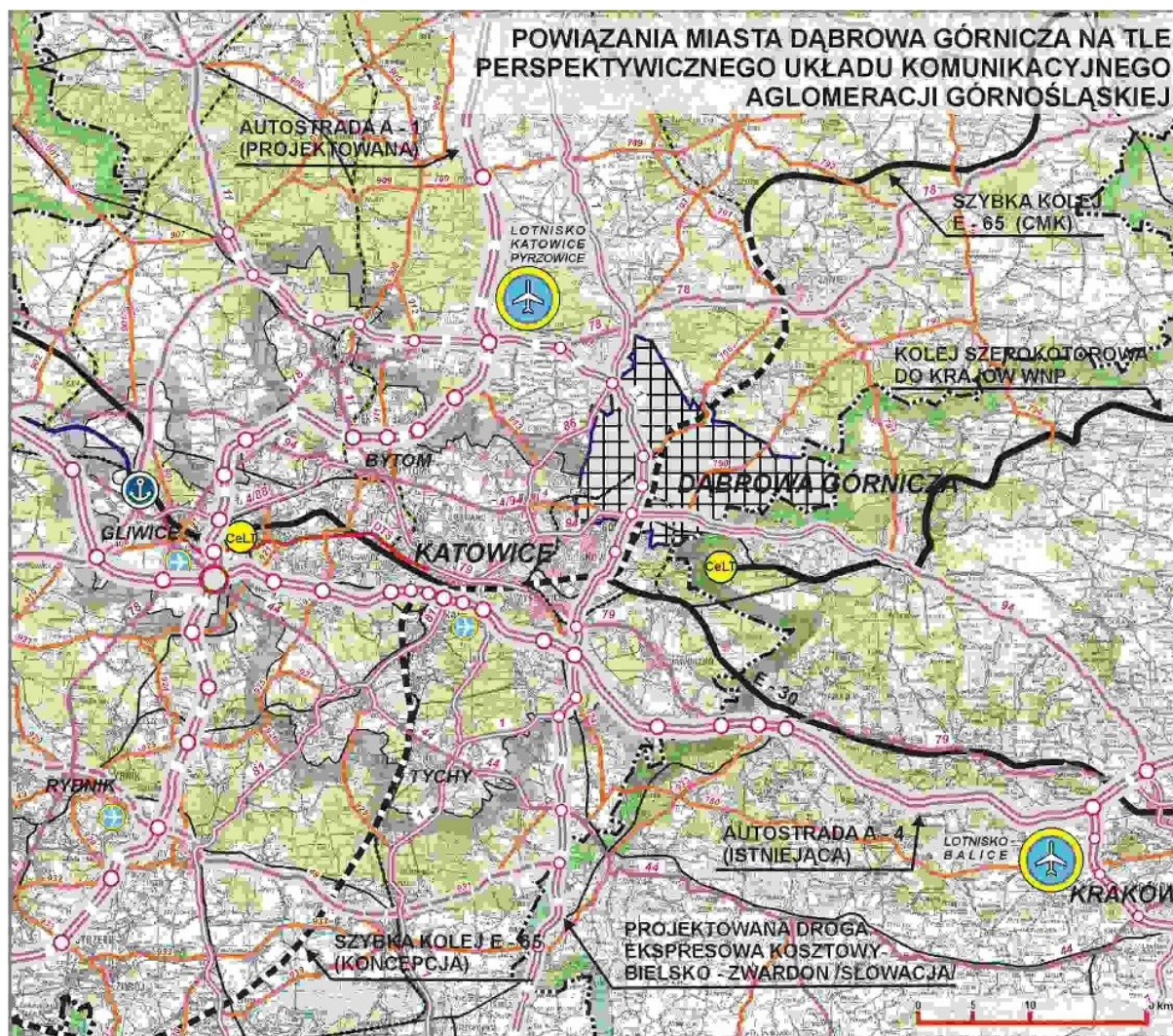
Jak wcześniej wspomniano, położenie Dąbrowy Górniczej na przecięciu transeuropejskich korytarzy transportowych (III i VI) skutkuje dobrą dostępnością do europejskiej i krajowej sieci transportowej.

Sieć kolejowa i drogowa zapewnia również dobre powiązania miasta w skali aglomeracji górnośląskiej, oraz bezpośrednio poprzez DK 94, a pośrednio poprzez drogę ekspresową S – 1 i autostradę A – 4 z aglomeracją krakowską.

Miasto charakteryzuje się również bardzo dobrą dostępnością dwóch lotnisk komunikacji pasażerskiej:

- MPL Pyrzowice; poprzez drogę ekspresową S – 1,
- Balice; poprzez drogę ekspresową S – 1 i autostradę A – 4, lub DK 94.

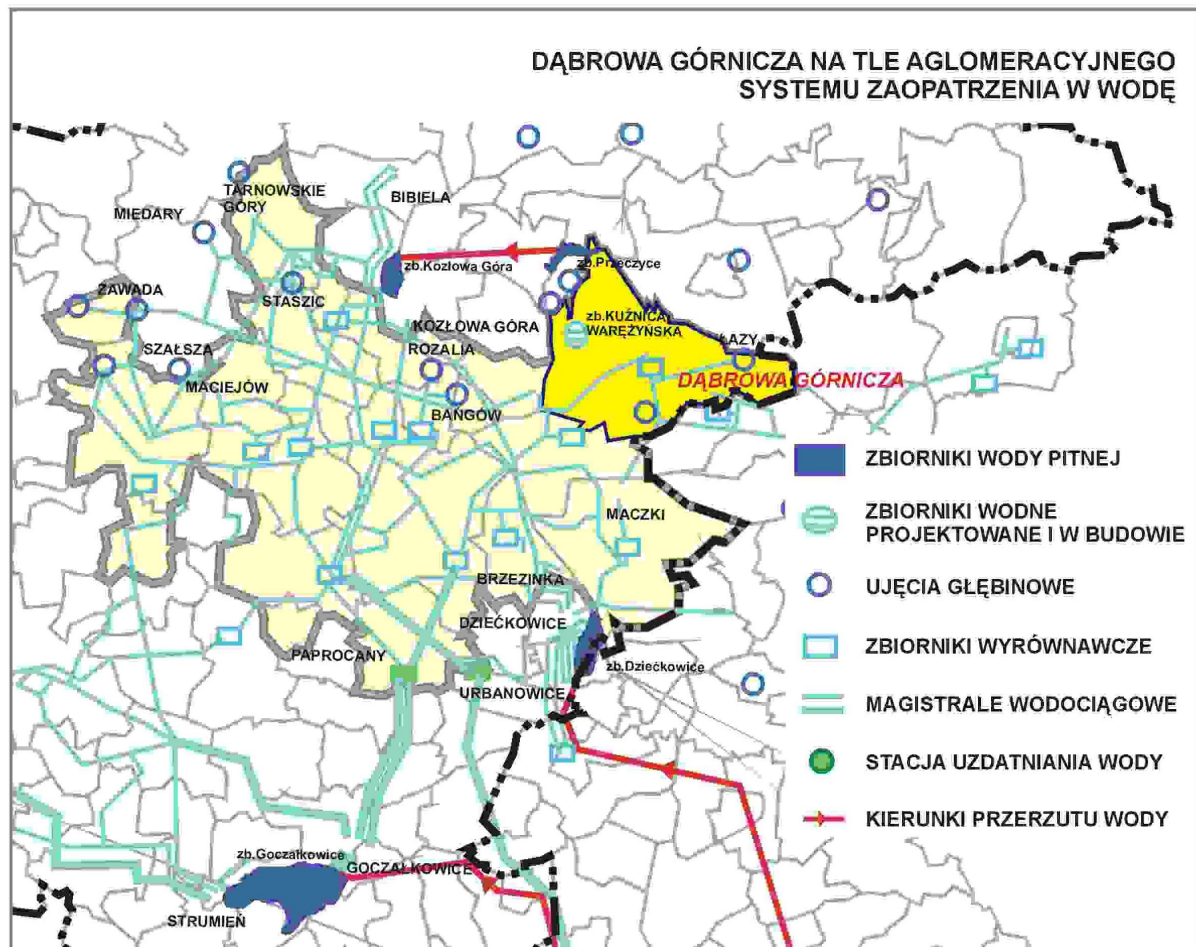
W zakresie powiązań infrastrukturalnych wskazać należy na istotne dla miasta funkcjonowanie systemu zaopatrzenia w wodę (GO – CZA), którym zarządza Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów w Katowicach.

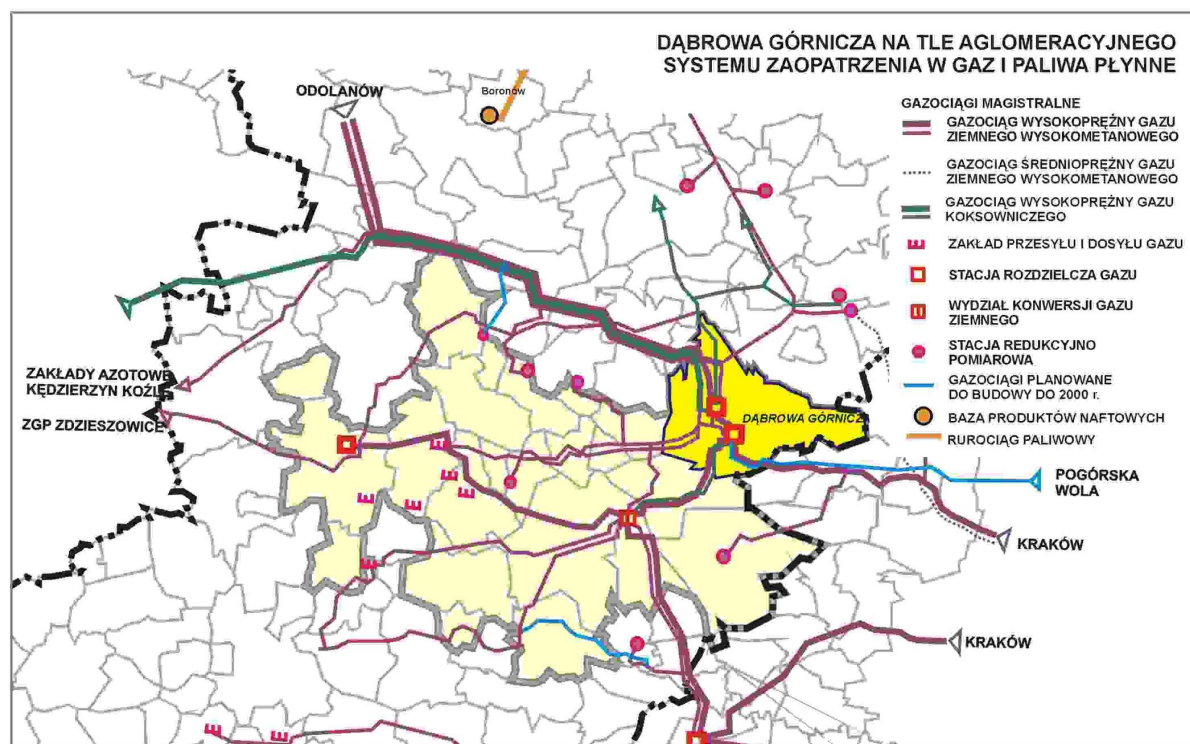
W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną Dąbrowa Górnicza funkcjonuje w ramach układu aglomeracyjnego, który tworzą: źródła energii (elektrownie systemowe, lokalne i elektrociepłownie), napowietrzne linie 400 i 220 kV oraz stacje węzłowe.

Obszar miasta zaopatrywany jest w gaz (ziemny wysokometanowy) z ogólnokrajowej sieci przesyłu gazu. Z gazociągów wysokoprężnych poprzez stacje redukcyjno pomiarowe zasilana jest sieć średnio- i niskoprężnych gazociągów doprowadzających gaz do odbiorców.

Na załączonych schematach zilustrowano powiązania Dąbrowy Górniczej w ramach systemów: zaopatrzenia w wodę, elektroenergetycznego i zaopatrzenia w gaz.

5. ZARYS HISTORII MIASTA

Dąbrowa Górnicza położona jest na terenie Zagłębia Dąbrowskiego, w trójkącie pomiędzy trzema średniowiecznymi ośrodkami miejskimi: Sławkowem, Będzinem i Siewierzem. Mimo obecnej przynależności do województwa śląskiego oraz silnych powiązań historycznych, gospodarczych i kulturalnych z dawnym Śląskiem - cały teren Zagłębia - w tym również Dąbrowy - należy do historycznej Małopolski, zaś w jej ramach - do historycznej Ziemi Krakowskiej. To tutaj, w dolinie potoku Trzebyczka, przebiegała ważna z historycznego punktu widzenia średniowieczna granica pomiędzy księstwami śląskimi (po stronie północno-zachodniej), a Małopolską (od południowego wschodu), a od 1443 r. do III rozbioru Polski (1795) granica księstwa siewierskiego biskupów krakowskich, wchodzącego w skład województwa krakowskiego.

Pierwsza wzmianka o Dąbrowie Górniczej (Starej Dąbrowie) pochodzi z ksiąg starostwa siewierskiego z 1755 r. i opisuje spór pomiędzy mieszczanami będzińskimi, a starostą Będzińskim o nielegalne osadzenie chłopów przez starostę, na terenie pastwiska mieszczan będzińskich zwanego Radochą. Dokładniejsze dane o wsi pochodzą dopiero z 1787 r. - ze spisu ludności diecezji krakowskiej i 1789 r. - z lustracji województwa krakowskiego. Wzmianki te dotyczą rdzennej części dzisiejszego miasta, bowiem poprzez zmiany administracyjne (w latach 1961 - 1992) dzisiejsze miasto mieści w swych granicach szereg różnych miejscowości o średniowiecznym rodowodzie, znacznie starszych niż Dąbrowa. Dzisiejsze dzielnice, a niegdyś samodzielne wsie to między innymi: Gołonóg (wzmiankowany w 1400 r.), Strzemieszyce Wielkie i Małe (pomimo późnego wzmiankowania, w 1462 r., badania archeologiczne potwierdzają wczesnośredniowieczną genezę), Łosień (jako wioska książęca istniejący już w X w., udokumentowany w źródłach dopiero od 1449 r.), Łęka (pierwsza wzmianka w 1420 r.), Tuczną Baba (pierwsza wzmianka w 1401 r.), Sikorka (pierwsza wzmianka w 1443 r., badania archeologiczne potwierdzają wczesnośredniowieczną genezę), Ujejsce (pierwsza wzmianka w 1358 r.), Ząbkowice (pierwsza wzmianka w 1459 r.), Błędów (należy do najstarszych poświadczonych źródłowo, już w 1220 r.), Okradzionów (przełom XIII i XIV w.), Trzebiesławice (pierwsza wzmianka w 1240 r.)

Średniowieczna sieć osadnicza, co najmniej od początków XIII w. kształtowana była w ramach procesu zagospodarowywania dóbr biskupów krakowskich i wiązała się z : formowaniem grodów, ośrodków władzy kasztelańskiej, sieci kościelnej i drożnej o znaczeniu tak handlowym jak i strategicznym, obecnie zachowanej jedynie reliktoowo. Wzdłuż fragmentu traktu krakowsko-śląskiego wiodącego z Krakowa przez Olkusz, Sławków, Będzin, Czeladź, Bytom i dalej na Śląsk powstały najpierw Strzemieszyce Wielkie, a znacznie później Dąbrowa, dając początek nowemu miastu. Natomiast w ramach drogi Kraków – Poznań, część szlaku łącząca Siewierz ze Sławkowem, przechodząca przez Okradzionów, Tuczną Babę i Trzebiesławice, znana jako „wielka droga”, zachowała się do dziś w postaci tzw. Gościńca Siewierskiego.

Ważną rolę w historii okolicy odgrywało wczesne górnictwo kruszcowe (badania archeologiczne - znaleziska ze schyłku paleolitu i z mezolitu - wykazały ślady działania pracowni krzemieniarskich w Błędowie i Okradzionowie). Zwykło się uważać, że wyrąb lasów dla hutnictwa przyczynił się już we wczesnym średniowieczu do powstania Pustyni Błędowskiej - unikalnego zjawiska w tej części Europy i w tym klimacie.

Rozpoczęty w II połowie XIII w. proces lokacji na prawie niemieckim przyniósł wytyczenie nowych planów wsi z charakterystycznym, centralnie ulokowanym elementem wydłużonego placowego wnętrza – „nawsia”. Przebiegający prostopadle do niego układ działek siedliskowych i dalej wzdłuż głównej drogi wiejskiej rozmierzonych ról o rozłogu łąnowo-leśnym, pozostał we fragmentach czytelny do czasów współczesnych w wiejskim krajobrazie Błędowa, Okradzionowa, Trzebiesławic i Łęki. Lokacja była pierwszym, znanym nam, świadomym i uporządkowanym planem urbanistycznym wszystkich niegdyś istniejących wsi tworzących dzisiejszą Dąbrowę Górniczą. Na lokacyjnej podstawie rozwijają się folwarki, dwory, powstają liczne przysiółki (Gródki, Wygierzów, Bugaj, Piekło, Rudy, itd.) oparte zarówno o przemysł tradycyjny, wiejski (młyny, tartaki) jak i górnictwo i hutnictwo metali, zwłaszcza galmanu. Kryzys polityczno – gospodarczy związany z upadkiem Rzeczypospolitej powoduje regres gospodarczy, spada liczebność ludności wiejskiej jak i obszar uprawianych pól, upadają stare miejscowości, powstają nowe. Na ten niespokojny okres przypada: fundacja parafii i kościoła w Gołonogu, dokonana staraniem biskupa Andrzeja Trzebnickiego oraz powstanie i powolny rozwój wsi Dąbrowa. Przypadkowe odkrycie w 1785 r. zalegającego na niewielkiej głębokości węgla kamiennego było faktycznym impulsem dla wszechstronnego rozwoju zarówno Dąbrowy jak i całego

regionu. Rozpoczęta najpierw na niewielką skalę eksploatacja w ostatnich latach istnienia dawnej Rzeczypospolitej, zintensyfikowana i zorganizowana potem przez Prusaków - ukierunkowała przyszłe gwałtowne procesy industrializacyjne i urbanizacyjne. Od tego momentu, miasto rozwija się bardzo dynamicznie wyrastając na główny ośrodek administracji przemysłowej Zagłębia Dąbrowskiego.

Powstają: pierwsza kopalnia węgla w Dąbrowie „REDEN” (1786 r.); 4 huty cynku o wspólnej nazwie „KONSTANTY” (1816 – 1823), kopalnia „KSAWERY” (1825 r.). W 1820 r. w Strzemieszycach zakładane są kopalnie rud cynku „Anna” i „Barbara”, w 1834 r. rozpoczyna się w Dąbrowie budowa huty „BANKOWA” – największej wówczas na terenie całej Polski. Z rozwojem przemysłu wiążą się początki powstawania kolonii pracowniczych. 1820 rok przynosi: rozpoczęcie rozplanowania i realizacji robotniczej kolonii Reden – racjonalistycznego założenia urbanistycznego współtworzącego do dzisiaj zasadniczą kanwę urbanistyczną Dąbrowy oraz regulację sieci drożnej wraz z utworzeniem monumentalnej osi widokowej eksponującej wzgórze kościelne w Gołonogu. Wraz z napływem robotników przemysłowych przybywających z krajów niemieckich powstają kolejne pracownice kolonie i rozrastają się istniejące. Rozwija się oświata, kultura i nauka. Tworzone są: około 1820 r. - biblioteka gromadząca fachową literaturę przemysłową, na terenie kolonii „Reden” w 1920 r. - pierwsza szkoła ludowa, w 1889 roku - słynna Szkoła Górnicza zwaną „Szttygarką”. W 1903 roku rozpoczyna się wydawanie ogólnopolskiego czasopisma „PRZEGLĄD GÓRNICZO – HUTNICZY”. Procesy urbanizacyjne dodatkowo wzmacnia budowa jednej z pierwszych na świecie linii kolejowej Warszawa – Wiedeń, a następnie linii z Iwangorodu do Dąbrowy. Przystanki tych kolei zlokalizowane na terenie Dąbrowy, Strzemieszyc Wielkich, Ząbkowic podnoszą rangę tych miejscowości i przyczyniają się do dalszego cywilizacyjnego rozwoju, chociaż nie prowadzą, jak w przypadku Dąbrowy, do formalnego uzyskania statusu miejskiego. Okres I wojny światowej przyniósł Dąbrowie formalne uzyskanie statusu miejskiego. W dniu 18 sierpnia 1916 roku ukazuje się rozporządzenie naczelnego wodza armii austriackiej przyznające Dąbrowie ordynację miejską. Pierwszym burmistrzem miasta zostaje Edward Kosiński, a pierwszym prezydentem dr Adam Piwowar.

Okres międzywojenny zaznacza się w historii miasta wieloma przedsięwzięciami urbanistycznymi i architektonicznymi: powstają nowe osiedla mieszkaniowe (Staszica i Legionowo), kształtuje się ul. Kościuszki jako główna arteria komunikacyjna miasta, założono park na Zielonej w 1930 r. Jednak i tutaj docierają echa ogólnoświatowego kryzysu, co skutkuje przyhamowaniem rozwoju gospodarczego miasta oraz emigracją zarobkową mieszkańców. Punktem kulminacyjnym „chudych lat” jest późniejsza wojenna okupacja niemiecka w latach 1939 – 1945, która doprowadza do ruiny miasto i miejscowy przemysł.

Po zakończeniu działań wojennych główny nacisk położono na odbudowę i modernizację dąbrowskich zakładów i fabryk. Równolegle z odbudową przemysłu powstają projektowane w stylu socrealistycznym zespoły zabudowy mieszkaniowej, jak np. położone w Gołonogu osiedle zwane niegdyś „Nową Dąbrową” pomiędzy ulicami Prusa i Kosmonautów oraz obiekty użyteczności publicznej. Sztandarowym przykładem architektury tamtego okresu jest Pałac Kultury Zagłębia, chroniony prawem od 1979 roku na podstawie wpisu do rejestru zabytków. Lata powojenne, począwszy od 1960r. do 1993 r., charakteryzuje też stale zwiększający się obszar miasta, co jest efektem dołączania okolicznych miejscowości. Pierwotnie licząca 14 km² powierzchnia Dąbrowy Górniczej, po przyłączeniu w styczniu 1961 Gołonoga, zwiększa obszar do 35 km². Następnie przyłączone zostają Strzemieszyce (1976r.) Ząbkowice (1977 r.) i Trzebieśławice (1993 r.).

Najsilniejszy od czasów przedwojennych okres intensywnej industrializacji przypada jednak na lata 70-te. Przynosi on ogromne zmiany w krajobrazie miasta i degradację środowiska naturalnego. Rozpoczęta w 1972 r. budowa Kombinatu Metalurgicznego „Huta Katowice” oraz inwestycji towarzyszących (m.in. osiedla mieszkaniowe i układ komunikacyjny), przesądzają o dzisiejszym kształcie miasta.

Jakkolwiek ekonomiczno-gospodarcze przemiany zachodzące w ostatnich latach trudno jeszcze ocenić, to na tym tle zmiany w zagospodarowywaniu przestrzeni, w tym zaniechanie budowy wielorodzinnych, prefabrykowanych osiedli mieszkaniowych na korzyść tradycyjnych kameralnych wnętrz ulicznych należy odnotować z dużą satysfakcją. Wykorzystanie posiadanych przez miasto walorów środowiska naturalnego i harmonijny rozwój w oparciu o nie powinien być jednym z podstawowych celów rozwojowych miasta.

B. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. STRUKTURA PRZESTRZENNA MIASTA

Obecny układ sieci osadniczej miasta uwarunkowany jest procesami historycznymi oraz administracyjnymi zmian granic miasta w ostatnim trzydziestoleciu, zwłaszcza przy reformie granic administracyjnych w 1975 r. Ostatnie znaczące zmiany miały miejsce w 1984 roku, kiedy z obszaru ówczesnej Dąbrowy Górniczej wydzielono miasto Sławków, oraz w 1993 roku, kiedy przyłączono do Dąbrowy Górniczej tereny wsi Trzebiesławice (z gminy Siewierz). Procesy te spowodowały, że Dąbrowa Górnicza nie jest miastem jednorodnym.

Struktura przestrzenna miasta (zilustrowana na załączonym schemacie) wyraźnie podkreśla, że powstawało ono poprzez łączenie jednostek osadniczych o różnej funkcji, typowych gmin wiejskich (Błędów, Tucznawa, Łosień) i wykształconych już ośrodków miejskich (Ząbkowice, Strzemieszyce). Istotnym elementem tej struktury jest kompleks przemysłowy Huty Katowice i Koksowni wraz z elementami infrastruktury komunikacyjnej (drogi, linie kolejowe) zrealizowany w latach 70 – tych na terenach pomiędzy ówczesnymi miastami: Dąbrową Górniczą, Strzemieszycami i Ząbkowicami.

W strukturze miasta wyodrębnić można następujące jednostki funkcjonalne (dzielnice):

- A. Śródmieście; funkcja mieszkaniowa, administracyjna, usługowa, wytwórcza (tereny Huty „Bankowa” i d. KWK Paryż),
- B. Reden; funkcja mieszkaniowa, usługowa,
- C. Gołonóg; funkcja mieszkaniowa, usługowa, wytwórcza (tereny po wschodniej stronie drogi krajowej Nr 1),
- D. Łęknice – Korzeniec – Pogoria; funkcja mieszkaniowa, usługowa, rekreacyjno – wypoczynkowa,
- E. Ząbkowice; funkcja mieszkaniowa, usługowa i wytwórcza,
- F. Strzemieszyce; funkcja mieszkaniowa, usługowa, wytwórcza i zanikająca produkcja rolna,
- G. Łosień – Łęka; funkcja mieszkaniowa oraz produkcji rolnej,
- H. Ujejsce; funkcja mieszkaniowa, rekreacyjno – wypoczynkowa (Kuźnica Warężyńska) i produkcja rolna,
- I. Trzebiesławice; funkcja mieszkaniowa i produkcja rolna,
- J. Okradzionów; funkcja mieszkaniowa, rekreacyjno – wypoczynkowa i produkcja rolna,
- K. Huta – Koksownia; funkcja przemysłowa z zanikającą funkcją mieszkaniową.

Wyraźnie zauważalny jest w strukturze przestrzennej układ pasmowy, który wykształcił się wzdłuż ciągów komunikacyjnych: kolejowych i drogowych.

Podstawowe pasmo wykształcone wzdłuż linii kolejowej Katowice – Zawiercie w oparciu o ciąg ulic: Sobieskiego, Królowej Jadwigi i Piłsudskiego obejmuje Śródmieście, po północnej stronie linii kolejowej Korzeniec i Łęknice, a po południowej Reden i Gołonóg z kontynuacją w kierunku Ząbkowic i Tucznawy, oraz w kierunku Będzina.

Pasmo to jest wspomagane po północnej stronie pasmem terenów zielonych, rekreacyjno – wypoczynkowych (Park „Zielona”, zespół „Pogorii I, II i III”) a po południowej stronie pasmem terenów zielonych i terenów parkowych.

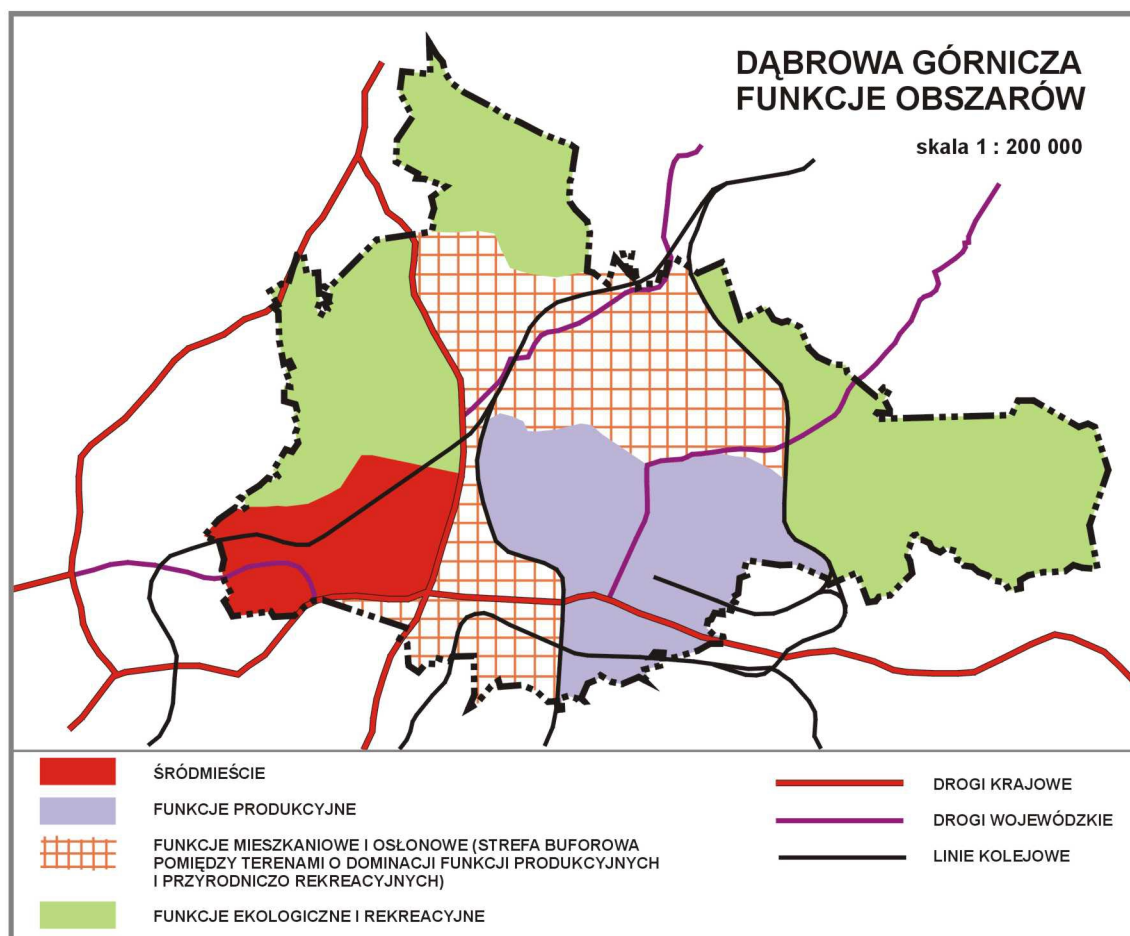
Lokalizacja Huty Katowice i Koksowni stworzyła znaczną dysharmonię w historycznie ukształtowanym układzie. Nastąpiło przerwanie wykształconych ciągów rozwojowych, stąd też aktualny układ przestrzenny wschodniej części miasta stwarza wrażenie „niezależnego” od miasta „właściwego”.

Generalnie stwierdzić należy, że w strukturze miasta wyróżnić można następujące obszary o dominującej funkcji:

- Śródmieście obejmujące „właściwe” miasto (jednostki Śródmieście, Reden, Gołonóg, Korzeniec i Łęknice),
- funkcje przemysłowe (Huta, Koksownia i część Strzemieszyc),
- funkcje mieszkaniowe i osłonowe (Strzemieszyce, Ząbkowice, Tucznawa, Łosień, Łęka i zainwestowane tereny Ujejsca),
- funkcje ekologiczne i rekreacyjne (pozostałe tereny).

Podział miasta na obszary zilustrowano na poniższym schemacie :

Dąbrowa Górnicza zajmuje obszar 18.878 ha i jest największą powierzchniowo gminą województwa śląskiego. Na dzień 31 grudnia 2005 r. miasto liczyło 130 tys. mieszkańców, co plasowało go na 10 pozycji w województwie.

2. OBSZARY STYKOWE Z GMINAMI SĄSIEDNIMI

Dąbrowa Górnicza graniczy z trzema miastami (Będzin, Sosnowiec, Sławków), miastem i gminą Siewierz i z trzema gminami (Łazy, Mierzęcice, Psary) województwa śląskiego. Graniczy też z dwoma gminami (Bolesław, Klucze) położonymi w województwie małopolskim.

Funkcje i użytkowanie terenów stykowych w gminach sąsiednich podano w tabeli.

MIASTO / GMINA	DZIELNICA / SOŁECTWO	FUNKCJA/ UŻYTKOWANIE OBSZARU
1	2	3
Psary	Preczów	mieszkaniowa, tereny rolne, lasy
	Goląszka	mieszkaniowa, tereny rolne, lasy
Mierzęcice	Chrobakowe	tereny łąk i pastwisk, dolina potoku Pogór
Siewierz	Wojkowice Kościelne	mieszkaniowa, tereny rolne, lasy zbiornik Kuźnica Warężyńska, kopalnia piasku Kuźnica Warężyńska
	Siewierz	tereny rolne,
	Gołuchowice	mieszkaniowa, tereny rolne,
Łazy	Chruszczobród	tereny rolne,
	Trzebyczka	mieszkaniowa, tereny rolne, lasy,
	Niegowonice	tereny rolne , lasy
	Skałbania	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd
Klucze		Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, Pustynia Błędowska, Doliny Białej Przemszy i Centurii
Bolesław	Laski	mieszkaniowa, tereny lasów (Lasy Błędowskie)
	Krzykawka	mieszkaniowa, tereny lasów, dolina Białej,
Sławków		tereny rolne, lasów, przemysłowe (Zakład Przygotowania Rud HK), terminal przeładunkowy „Sławków”,
Sosnowiec	Ostrowy Górnicze	mieszkaniowa
	Kazimierz	mieszkaniowa, przemysłowa (KWK „Kazimierz Juliusz”), rekreacyjna (Ośr. Leśna)
	Zagórze	mieszkaniowa, przemysłowa,
	Środula Północ, Józefów	mieszkaniowa, usługowo – handlowa, tereny zieleni nieurządzonej,
Będzin	Warpie	mieszkaniowa, tereny zieleni nieurządzonej
	Ksawera	mieszkaniowa – usługowa,
	Zielona	mieszkaniowa,
	Bory Podłósie Niepiekło	tereny zieleni w dolinie Czarnej Przemszy,
	Łagisza	przemysłowa – Elektrociepłownia „Łagisza”

Wydaje się, że obszarami szczególnie istotnymi dla rozwoju miasta Dąbrowa Górnicza i mogącymi mieć wpływ na przekształcenia przestrzenne, a położonymi w sąsiednich gminach są tereny:

- a) **Sosnowiec:**
  - tereny intensywnego rozwoju funkcji usługowych na obszarze Środuli Północ, oraz tereny międzymiejskiego parku leśnego,
  - przekształcenia terenów przemysłowych na Zagórzu – tereny o funkcji produkcyjno - technicznej, oraz tereny leśno – parkowe,
- b) **Będzin:**
  - zagospodarowanie terenów po zlikwidowanej KWK „Paryż” położonych po obu stronach granicy administracyjnej,
- c) **Sławków:**
  - rozwój terminala przeładunkowego „Sławków” oraz budowa układu drogowego zapewniającego dostępność terminala z układu dróg krajowych,
- d) **Siewierz:**
  - zagospodarowanie obrzeża Zbiornika Kuźnica Warężyńska,
  - kopalnia piasku Kuźnica Warężyńska,
- e) **Kluź:**
  - zagospodarowanie Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd,
  - tereny Pustyni Błędowskiej.
- f) **Bolesław:**
  - zachowanie ciągłości terenów leśnych,
  - zagospodarowanie doliny rzeki Białej.

3. PRZEZNACZENIE, UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU

3.1. Przeznaczenie terenów

Dokumentami, w oparciu o które prowadzona jest w mieście gospodarka przestrzenna są:

- a) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalone Uchwałą Nr LI/654/98 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 25 marca 1998 r. i zaktualizowane uchwałą Nr LI/654/98 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 25 marca 1998 r.
- b) 44 obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, obejmujące łącznie ok. 6.010 ha, co oznacza, że miasto Dąbrowa Górnicza na 31,8% powierzchni ma obowiązujące plany miejscowe (stan na 01.01.2007 r.).

Przyjęte rozwiązania merytoryczne w większości planów są prawidłowe, odpowiadające uwarunkowaniom środowiskowym i funkcjonalnym. Niepokoi dążność do rozprzestrzeniania zabudowy i tworzenia nadpodaży terenów mieszkaniowych. Prowadzi to do rozpraszania zabudowy. Przy zmniejszającej się liczbie mieszkańców miasta, terenów wyznaczonych planami pod zabudowę mieszkaniową wystarczy na pokrycie potrzeb na wiele lat. Równocześnie przyczynia się to do zwiększania kosztów związanych z doprowadzeniem sieci infrastruktury technicznej.

W ustaleniach planów mieszczą się wszystkie zasady ochrony środowiska określone w programie ochrony środowiska i gospodarki odpadami.

3.2. Użytkowanie i zagospodarowanie terenów

W strukturze użytkowania gruntów* miasta Dąbrowa Górnicza, użytki rolne stanowią 42,13% powierzchni miasta tj. 7961 ha, tereny zabudowane i zurbanizowane – 25,27% (4775 ha), w tym tereny przemysłu 1868 ha (9,88%), tereny leśne oraz zadrzewione i zakrzewione – 25,27% (4775 ha), tereny nieużytków – 3,77% (713 ha), tereny wód – 16,1% (305 ha), tereny pozostałe - 1,79% (326 ha).

Strukturę użytkowania gruntów według rodzaju wykorzystania przedstawiono w tabeli.

Lp.	Wyszczególnienie	ha	%	w tym grunty osób fizycznych		
				ha	%	% pow. ogólnej gruntów
1	2	3	4	5	6	7
	Powierzchnia ogólna gruntów, w tym :	18.896	100,0	7.488	100,0	39,6
1.	Użytki rolne razem, w tym :	7.961	42,1	6.181	82,5	32,7
1.1.	grunty orne	4.689	24,8	3.620	48,3	19,1
1.2.	sady	311	1,6	297	3,9	1,6
1.3.	łąki trwałe	1.807	9,5	1.409	18,8	7,4
1.4.	pastwiska trwałe	538	2,8	340	4,5	1,8
1.5.	grunty rolne zabudowane	558	2,9	511	6,8	2,7
1.6.	rowy	58	0,3	4	0,0	0,0
2.	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, w tym :	4.775	25,3	827	11,0	4,4
2.1.	las	4.280	22,6	806	10,7	4,2
2.2.	grunty zadrzewione i zakrzewione	496	2,6	21	0,3	0,1
1	2	3	4	5	6	7
3.	Grunty zabudowane i zurbanizowane, w tym :	4.806	25,4	393	5,2	2,1
3.1.	tereny mieszkaniowe	728	3,8	296	3,9	1,5
3.2.	tereny przemysłowe	1.868	9,9	5	0,0	0,0
3.3.	inne tereny zabudowane	256	1,3	20	0,3	0,1
3.4.	zurbanizowane tereny niezabudowane	154	0,8	48	0,6	0,2
3.5.	tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	133	0,7	2	0,0	0,0

* stan na 01.01.2006 wg Wydziału Geodezji i Kartografii Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej

3.6.	tereny komunikacyjne, w tym :	1.491	7,9	22	0,3	0,1
	- drogi	833	4,4	22	0,3	0,1
	- tereny kolejowe	646	3,4	-	-	-
	- inne	12	0,0	-	-	-
3.7.	użytki kopalne	176	0,9	-	-	-
4.	Grunty pod wodami, w tym:	372	1,9	-	-	-
4.1.	powierzchniowymi płynącymi	67	0,3	-	-	-
4.2.	powierzchniowymi stojącymi	305	1,6	-	-	-
5.	Użytki ekologiczne	-	-	-	-	-
6.	Nie użytki	713	3,8	83	1,1	0,4
7.	Tereny różne	269	1,4	4	0,0	0,0

W ramach prac nad niniejszą edycją Studium, w oparciu o dostępne materiały (mapy topograficzne, zasadnicze, zdjęcia lotnicze i ortofotomapa) oraz inwentaryzację bezpośrednią dokonano inwentaryzacji zagospodarowania terenów miasta Dąbrowa Górnicza. Rzeczywiste zagospodarowanie i użytkowanie zilustrowano na schemacie umieszczonym w tekście.

Bilans terenu przedstawia się następująco:

- ♦ użytki rolne 7.076 ha,
- ♦ grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione 4.840 ha,
- ♦ tereny zieleni i nieużytków (zielonych) 827 ha,
  - tereny ogrodów przydomowych 389 ha,
  - tereny ogrodów działkowych 98 ha,
  - tereny cmentarzy 33,5 ha,
  - tereny parków, skwerów i zieleńców 43 ha,
- ♦ tereny zabudowane i zurbanizowane 5.033 ha, w tym
  - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej 1.186 ha,
  - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej 356 ha,
  - tereny usług różnych 346 ha,
  - tereny wytwórczości, baz magazynów i składów 2.073 ha,
  - tereny infrastruktury technicznej (łącznie ze składowiskiem odpadów) 158 ha,
  - tereny komunikacji (w tym garaże i parkingi) 914 ha,
- ♦ wody powierzchniowe 737 ha,
- ♦ Pustynia Błędowska 173 ha,
- ♦ tereny rekultywowane po Kopalni Piasku Kuźnica Warężyńska 210 ha.

Tereny zainwestowane zajmują około 5.600 ha co stanowi 30% powierzchni miasta. Są to tereny zabudowy mieszkaniowej brutto (z zielenią, drogami dojazdowymi, usługami podstawowymi), usług różnych (na wydzielonych działkach), tereny przemysłu, baz, magazynów i składów, tereny komunikacji i zieleni miejskiej. O sile Dąbrowy Górniczej jako ośrodka przemysłowego świadczy bardzo wysoki (37%) udział terenów przemysłowych w ogólnej powierzchni terenów zainwestowanych. Zauważalnie wysoki jest udział terenów komunikacji (16,3% pow. terenów zainwestowanych). Wynika on z rozbudowy sieci drogowej – ulicznej i kolejowej, a właściwie budowy od podstaw nowego układu, w ramach realizacji Huty Katowice i Koksowni.

4. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

4.1. Ogólna charakterystyka środowiska

Miasto Dąbrowa Górnicza położone jest (Kondracki 1981) na północno - wschodnim obrzeżu aglomeracji Górnośląskiej, we wschodniej części regionu **Wyżyna Śląska** (341.1), w miejscu styku trzech mezoregionów tegoż regionu : **Garbu Tarnogórskiego** (gdzie znajduje się północno-wschodnia część Dąbrowy Górniczej - Trzebiesławice, Łosień, Okradzionów), **Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego** (śródmieście z zurbanizowanym otoczeniem po Ząbkowice, Hutę i Koksownię oraz Strzemieszyce) i **Pagórów Jaworznickich** (Pustynia Błędowska wraz z Błędowem, Rudami i Kuźnicą Błędowską).

Podłożem geologicznym **gleb** w mieście są triasowe wapienie muszlowe, dolomity kruszconośne oraz osady plejstoceny - gliny i piaski polodowcowe w dolinach. Mady zajmujące najniższe terasy rzek i potoków (Czarnej i Białej Przemszy, Centurii i Białej) stanowią bogate siedliska (łęgi lub bogate, wilgotne łąki). Gleby bagienne - w formie utworów mułowo - błotnych, murszowo - torfowych i torfy niskie występują w dolinach o słabo przepuszczalnym podłożu (zabagnione doliny, starorzecza silnie podmokłe). Rędziny węglanowe brunatne i rędziny mieszane pokrywają pagóry i płaskowyzę zbudowane z wapieni muszlowych i dolomitów. Występują głównie w północnej części miasta. Gleby bielcowe związane z bezwapiennym podłożem piaszczystym, skupiają się we wschodniej części obszaru miasta i są porośnięte borami sosnowymi. Na Pustyni Błędowskiej występują gleby inicjalne porośnięte roślinnością wydmową.

Klimat miasta odpowiada cechom określonym dla dzielnicy częstochowsko - kieleckiej wg podziału rolniczo - klimatycznego Polski R.Gumińskiego (1948). Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8° C, czas zalegania pokrywy śnieżnej waha się od 60 - 90 dni, a długość okresu wegetacyjnego wynosi 200 - 210 dni. Dominują wiatry z sektora zachodniego (NW<W<SW) - ok. 67% dni w roku, cisze występują w 17% dni.

Dąbrowa Górnicza leży w dorzeczu Przemszy; w części północnej - Czarnej Przemszy, w części południowej - Białej Przemszy. **Sieć hydrograficzna** w części zachodniej jest całkowicie przekształcona. Ewentualnym w skali województwa są naturalne koryta Białej Przemszy i jej dopływów : Białej, Centurii i Strumienia Błędowskiego.

Miasto obfituje w duże **zbiorniki wód powierzchniowych** wypełniających wyrobiska po kopalniach piasku podsadzkowego. Największy i najświeższej daty (2004) to zbiornik Kuźnica Warężyńska o powierzchni około 560 ha, który z Pogorą III (około 210 ha) stwarza wielkie możliwości dla rozwoju funkcji rekreacyjnych.

Mimo wysokiego stopnia przekształceń i degradacji środowiska w części zachodniej i centralnej miasta, Dąbrowę Górniczą charakteryzuje zróżnicowane bogactwo **zasobów przyrody żywej**. Rozmieszczone są one głównie na północnych, północno - zachodnich i wschodnich obrzeżach miasta.

4.2. Walory krajobrazu

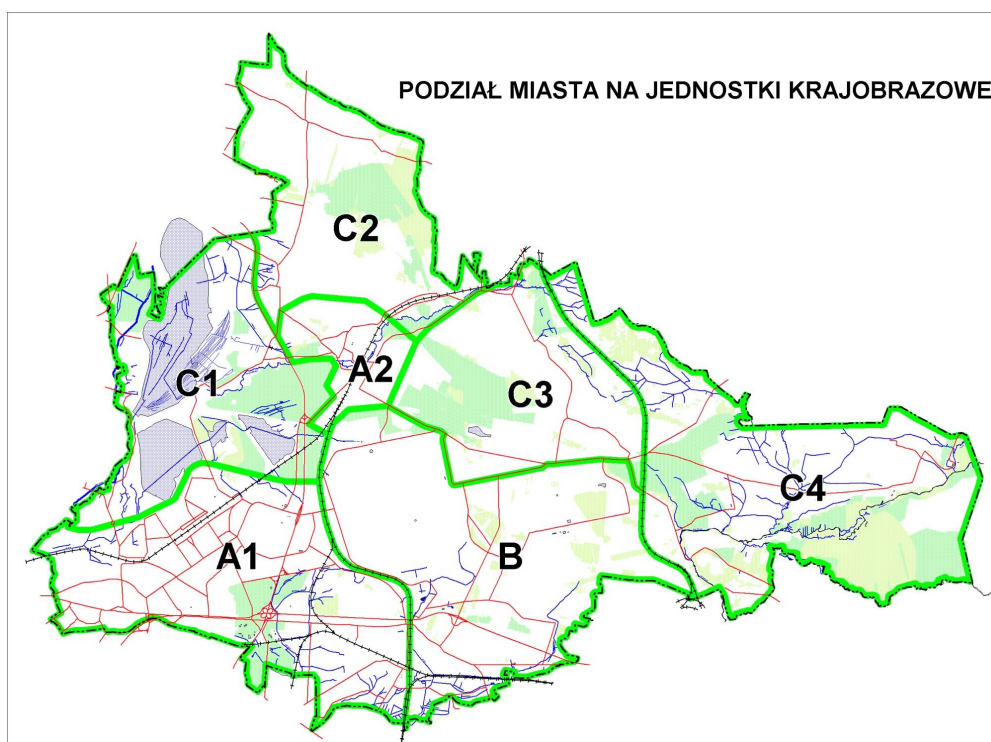
Krajobraz Dąbrowy Górniczej, jak w całym kraju, jest krajobrazem kulturowym, tzn. ukształtowanym przez człowieka, na bazie wszystkich zasobów środowiska.

Walory fizjonomiczne krajobrazu obszaru miasta wynikają przede wszystkim z ukształtowania terenu i form zagospodarowania (wysoki udział terenów otwartych, użytków rolniczych i nieużytków porolnych oraz lasów i zadrzewień). Zróżnicowanie geomorfologiczno - geologiczne, glebowe i klimatyczne - hydrologiczne, stanowi o dużej różnorodności siedlisk, a tym samym - bioróżnorodności. Występują tu biotopy od skrajnie ubogich (Pustynia Błędowska) do bogatych lasów liściastych (Góra Bukowa, Recki Las), i od skrajnie wilgotnych (także wodnych), do wybitnie kserotermicznych.

Obszar Dąbrowy Górniczej daje się podzielić na trzy zasadnicze jednostki krajobrazowe i funkcjonalne zarazem, związane z formami użytkowania terenów i ich ukształtowania :

- A   Zurbanizowana jednostka zachodnia - właściwe miasto - A₁
oraz Ząbkowice, o funkcjach mieszkaniowo - usługowo - produkcyjnych - A₂

- B Centralna jednostka przemysłowa o znaczeniu ponadregionalnym z kompleksem Huty Katowice i koksowni Przyjaźń, w otoczeniu innych terenów przemysłowych oraz składowisk odpadów, wraz z zielenią o funkcjach izolacyjnych
- C Jednostka północna, z północno - wschodnią i zachodnią częścią obszaru, o zachowanych, często wyjątkowych już walorach krajobrazu, korzystna dla rozwoju funkcji turystycznych i wypoczynkowych w skali ponadlokalnej, miejscowo także dla nieintensywnej zabudowy mieszkaniowej. Jednostka ta dzieli się następująco :
- C₁ - „Pojezierze”
  - C₂ - Garb Żąbkowicki - część północna
  - C₃ - Garb Żąbkowicki - część południowa
  - C₄ - Park Krajobrazowy „Orlich Gniazd” z obszarem chronionego krajobrazu spełniającym funkcję otuliny Parku.

4.3. Obszary i obiekty objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Zespół Jurajskich Parków Krajobrazowych został utworzony uchwałą Nr III/11/80 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach z dnia 20 czerwca 1980 r. W skład Zespołu wchodzi trzy parki krajobrazowe : „Orlich Gniazd”, „Dolinek Krakowskich” i „Tenczyński Park Krajobrazowy”, oraz **obszar chronionego krajobrazu**, stanowiący równocześnie otulinę w/w parków. Po zmianach granic administracyjnych w granicach województwa śląskiego znalazł się częściowo tylko park krajobrazowy „Orlich Gniazd”.

Aktualnie obowiązuje rozporządzenie Nr 18/06 Wojewody Śląskiego z dnia 18 kwietnia 2006r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” zgodnie z którym na terenie Dąbrowy Górniczej znajduje się mały fragment parku w rejonie Pustyni Błędowskiej oraz obszar chronionego krajobrazu określony przemysłową linią kolejową - biegnącą z huty Katowice i Sławkowa w kierunku Łaz.

(skreślone)

Pomniki przyrody

W granicach miasta ustanowiono 23 pomniki przyrody, w tym jeden powierzchniowy:

Lp	Rodzaj pomnika, data utworzenia	Podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Obwód, wysokość drzewa [cm; m]	Lokalizacja
1	grupa drzew 1954-01-01	Orzeczenie nr 00050 PWRN w Stalinogrodzie R.L.13b/19/54	2 lipy drobnolistne	361; 26 - ; -	Bugaj, ul. Jałowcowa 15
2	grupa drzew 1958-01-01	Orzeczenie nr 00143 PWRN w Katowicach L.O.13b/25/58	2 lipy drobnolistne	408; 18 484; 17	Kuźniczka, droga do Łazów Błędowskich, nad Białą Przemszą
3	drzewo 1995-11-29	Uchwała Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej Nr XVIII/203/95 z dnia 29 listopada 1995 r.	Jesion wyniosły	- ; 18	ul. Łaskowa, nr dz. 1533/4
4	grupa drzew 2004-10-14	Uchwała Nr XXX/573/2004 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	2 buki pospolite	415; 26 371; 10	Ujejsce, ul. Podbuczyny, na skraju lasu
5	drzewo 2004-10-14	Uchwała Nr XXX/572/2004 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Dąb szypułkowy	182; 15	skwer w rejonie pomnika Staszica przy ul. Legionów Polskich i Górniczej
6	drzewo 26.11.2007	Uchwała Nr XV/217/07 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 10 sierpnia 2007 r. w sprawie ustanowienia pomnikami przyrody dwóch drzew z gatunku Ajlant gruczołkowaty - Bożodrzew (Ailanthus altissima); Uchwała nr XIII/285/2015 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 16 grudnia 2015 r. w sprawie zniesienia ochrony prawnej w formie pomnika przyrody z drzewa z gatunku bożodrzew (Ailanthus altissima) na terenie Dąbrowy Górniczej	Bożodrzew gruczołkowaty	302; 15	Sikorka, ul. Hallerczyków 165
7	drzewo 2008-10-24	Uchwała Nr XXIX/491/08 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 27 sierpnia 2008 r. w sprawie wprowadzenia ochrony, w drodze uznania za pomniki przyrody pojedynczego tworzy przyrody ożywionej na terenie miasta Dąbrowy Górniczej	Dąb szypułkowy	339; -	Błędów, ul. Pustynna 31 nr dz. 1836/7
8	grupa drzew 2008-10-24	Uchwała Nr XXIX/490/08 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 27 sierpnia 2008 r. w sprawie wprowadzenia ochrony, w drodze uznania za pomniki przyrody pojedynczych tworów przyrody ożywionej na terenie miasta Dąbrowy Górniczej	Buk pospolity, Lipa drobnolistna	405; 21 289; 19	Ujejsce, ul. Kryniczna 2D
9	drzewo 2009-02-04	Uchwała Nr XXXII/568/08 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 26 listopada 2008 r. w sprawie wprowadzenia ochrony, w drodze uznania za pomniki przyrody pojedynczych tworów przyrody ożywionej na terenie miasta Dąbrowy Górniczej	Jesion wyniosły	361; -	ul. Gwardii Ludowej 69
10	drzewo 2009-02-04	Uchwała Nr XXXII/569/08 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 26 listopada 2008 r. w sprawie wprowadzenia ochrony, w drodze uznania za pomniki przyrody pojedynczego tworzy przyrody ożywionej na terenie miasta Dąbrowy Górniczej	Wierzba biała	355; 15	ul. Piecucha, obok przystanku autobusowego

Lp	Rodzaj pomnika	Data utworzenia i podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Obwód, wysokość drzewa [cm; m]	Lokalizacja
11	drzewo 2009-02-04	Uchwała Nr XXXII/566/08 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 26 listopada 2008 r. w sprawie wprowadzenia ochrony, w drodze uznania za pomniki przyrody pojedynczego tworu przyrody ożywionej na terenie miasta Dąbrowy Górniczej	Wiąz szypułkowy	358; 22	ul. 11 listopada, obok Domu Działkowca
12	drzewo 2009-09-10	Uchwała Nr XLI/740/09 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 26 sierpnia 2009 roku w sprawie: wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody pojedynczego tworu przyrody ożywionej na terenie miasta Dąbrowy Górniczej	Sosna zwyczajna	261	Las Nadleśnictwa Siewierz, oddział leśny 77g
13	drzewo 2009-10-23	Uchwała nr XLI/741/09 z dnia 26.08.2009 r. Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody pojedynczego tworu przyrody ożywionej na terenie miasta Dąbrowa Górnicza	Dąb szypułkowy	283; 13	rejon ul. Unruga, przy zb. Kuźnica Warężyńska
14	drzewo 2012-11-29	Uchwała nr XX/388/12 z dnia 24.10.2012 r. Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody drzewa z gatunku dąb szypułkowy na terenie Dąbrowy Górniczej	Dąb szypułkowy	339; 13	Ratanice, nr dz. 265/3
15	drzewo 2012-11-29	Uchwała Nr XX/389/12 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 24 października 2012 r. w sprawie wprowadzenia ochrony, w drodze uznania za pomnik przyrody drzewa z gatunku buk pospolity na terenie Dąbrowy Górniczej	Buk pospolity	286; 21	Ujejsce, ul. Podbuczyny nr dz. 896/23
16	drzewo 2012-11-29	Uchwała Nr XX/390/12 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 24 października 2012 r. w sprawie wprowadzenia ochrony, w drodze uznania za pomnik przyrody drzewa z gatunku buk pospolity na terenie Dąbrowy Górniczej	Buk pospolity	339; 25	Trzebiestawice, nr dz. 2006/2
17	grupa drzew 2012-11-29	Uchwała Nr XX/386/12 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 24 października 2012 r. w sprawie wprowadzenia ochrony, w drodze uznania za pomniki przyrody czterech drzew z gatunku dąb szypułkowy na terenie Dąbrowy Górniczej	4 dęby szypułkowe	281, 293, 225, 260; -	Dąbrowie Górnicza, ul. Zielona, przy granicy miasta
18	grupa drzew 2012-11-30	Uchwała Nr XX/387/12 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 24 października 2012 r. w sprawie wprowadzenia ochrony, w drodze uznania za pomniki przyrody dwóch drzew z gatunku dąb szypułkowy na terenie Dąbrowy Górniczej	2 dęby szypułkowe	280; 18 276; -	ul. Gołonoska, obok przystanku autobusowego
19	drzewo 2016-01-05	Uchwała Nr XIII/284/2015 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 16 grudnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ochrony, w drodze uznania za pomniki przyrody drzew o nazwach: „Zenek”, „Irena”, „Leszek” na terenie Wzgórza Gołonoskiego w Dąbrowie Górniczej	Modrzew europejski „Leszek”	205; -	Dąbrowie Górnicza, Wzgórze Gołonoskie nr dz. 26/11

Lp	Rodzaj pomnika	Data utworzenia i podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Obwód, wysokość drzewa [cm; m]	Lokalizacja
20	drzewo 2016-01-05	Uchwała Nr XIII/284/2015 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 16 grudnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ochrony, w drodze uznania za pomniki przyrody drzew o nazwach: „Zenek”, „Irena”, „Leszek” na terenie Wzgórza Gołonoskiego w Dąbrowie Górniczej	Jesion wyniosły „Zenek”	406; -	Dąbrowie Górnicza, Wzgórze Gołonoskie nr dz. 26/8
21	drzewo 2016-01-05	Uchwała Nr XIII/284/2015 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 16 grudnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ochrony, w drodze uznania za pomniki przyrody drzew o nazwach: „Zenek”, „Irena”, „Leszek” na terenie Wzgórza Gołonoskiego w Dąbrowie Górniczej	Sosna wejmutka „Irena”	235; -	Dąbrowie Górnicza, Wzgórze Gołonoskie nr dz. 26/11
22	drzewo 2016-01-05	Uchwała Nr XIII/283/2015 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 16 grudnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ochrony, w drodze uznania za pomnik przyrody drzewa z gatunku głąg jednoszyjkowy na terenie Dąbrowy Górniczej	Głąg jednoszyjkowy	180; -	Łosień, ul. Gołonoska nr dz. 654
23	wywierzysko 1996-05-22	Uchwała Nr XXV/316/96 nr XXV/316/96 z dnia 22 maja 1996 r. Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej dotyczącej wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomnik przyrody źródlisk w Dąbrowie Górniczej, dzielnicy Strzemieszycze Wielkie	Obszar źródliskowy „Wywierzyska w Strzemieszycach Wielkich”; pow. 1,17 ha	-	u. Strzemieszycka 134 - 148

W granicach miasta ustanowiono **sześć użytków ekologicznych** :

1. „Pustynia Błędowska” (aktualnie w granicach w granicach województwa śląskiego znajduje się niewielki pas terenu przylegający do granicy administracyjnej województwa),
2. „Bagno w Antoniowie” o powierzchni 3,09 ha,
3. „Młaki nad Pogorią I” o powierzchni 7 ha,
4. „Pogoria II” obejmujący zbiornik wody z otoczeniem o powierzchni 40 ha,
5. „Źródlika w Zakawiu” o powierzchni 1,69 ha,
6. „Uroczysko Zielona” o powierzchni 15,85 ha.

Na mocy uchwały Rady Miejskiej **Nr LVI/991/2002 z dnia 22 maja 2002 r.** za zespół przyrodniczo-krajobrazowy o powierzchni 5,2 ha uznano Wzgórze Gołonoskie. Zespół obejmuje teren parafii rzymsko - katolickiej pw. św. Antoniego wraz z cmentarzem. Na obszarze tym występują dorodne okazy starych drzew (grab, aleja kasztanowa).

Uchwałą Rady Miejskiej **Nr XXI/339/07 z dnia 19 grudnia 2007 r.** ustanowione zostało stanowisko dokumentacyjne „Srocza Góra” obejmujące odsłonięcie triasowej formacji geologicznej występujące w zachodniej części Sroczej Góry w Strzemieszycach (działka nr 117/10 k. m. 10 oraz północna część działki nr 1120/34 k. m. 7).

Natura 2000.

W granicach Dąbrowy Górniczej znajdują się 4 obszary Natura 2000.

(skreślone)

„Lipienniki w Dąbrowie Górniczej” PLH240037 - zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE z 10 stycznia 2011 r.

Obszar obejmuje dwie niezależne enklawy. Pierwsza z nich zajmuje wschodni brzeg dawnego wyrobiska piasku podsadzkowego. Powierzchnia obszaru wynosi około 294 ha i ma dość urozmaiconą morfologię. Występują tu zarówno podmokłe niecki jak również mniejsze zbiorniki zasilane lokalnymi wysiękami wód. Wokół zbiorników rozciągają się siedliska suchych otwartych piasków. Taka morfologia powoduje, że występująca tu roślinność ma charakter mozaikowy. W najwilgotniejszych miejscach wykształciły się specyficzne zbiorowiska o charakterze młak, które porzucane są w obrębie całego omawianego obszaru. Mokre piaski są sprzyjającym siedliskiem do tworzenia się roślin naczyniowych objętych ochroną prawną. Wśród roślinności występują tu gatunki objęte ochroną w tym centuria pospolita, kruszczyk błotny, rosiczka okrągłolistna, tłustosz dwubarwny, widłacek torfowy i wyblin jednolistny. Gatunek storczyka lipiennik Loesela występuje tutaj w różnych układach, ale najczęściej ze skrzypem pstrym i mszakami. Ponadto charakterystyczne dla tych zbiorowisk jest występowanie w miejscach podmokłych wierzby rokity.

Strefa przybrzeżna zbiornika zbudowana jest ze zbiorowisk szuwarowych z dominującą trzcina pospolitą. Na nieznacznym powierzchniach występuje pałka wysmukła, gatunek antropofitu zadomawianego na terenie Polski.

Wschodnia część wyrobiska ograniczona skarpą została porośnięta roślinnością leśną z sosną zwyczajną oraz brzozą brodawkowatą.

Obiekt jest bardzo atrakcyjny krajobrazowo i kontrastuje z krajobrazem typowo przemysłowym.

Druga enklawa, o powierzchni 2,42 ha, zlokalizowana jest ok. 1 km na południo-wschód od granic poprzedniej. Obszar obejmuje charakterystyczną nieckę stanowiącą część starorzecza, której południową i południowo-wschodnią granicę wyznacza piaszczysta skarpa porośnięta borem sosnowym. Od strony zachodniej i wschodniej występują tu zbiorowiska łąkowe i szuwarowe. Wykształciły się tutaj torfowiska niskie i przejściowe. Zgodnie z materiałami archiwalnymi w zbiorowiskach tych zinwentaryzowano liczną grupę mszaków (wraz z gatunkami objętymi ochroną), ponadto występuje tu przygielka biała oraz chronione gatunki rosiczki okrągłolistna, długolistna, pośrednia i owalna. Charakterystyczne dla tego obszaru są również występujące tu żurawina błotna, modrzewica pospolita oraz ściśle chronione bagno zwyczajne i skrzyp pstry. Z rodziny storczykowatych oprócz lipiennika Loesela opisano tu również kruszczyk błotny, kukulkę plamistą, kukulkę szerokolistną i wyblin jednolistny.

W granicach obszaru występują zbiorowiska wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i są to torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzeria-Caricetea), - kod 7140 oraz łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnion 91E).

„Łąki Dąbrowskie” PLH240041 - zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej 2013/741/UE z 21 grudnia 2013 r.

Obszar obejmuje 5 pól łąk o łącznej powierzchni 385 ha. Przedmiotem ochrony jest siedlisko przyrodnicze 6410 Zmienno-wilgotne łąki trzęślicowe (Molinion), z licznymi gatunkami charakterystycznymi dla tego siedliska, m.in. sierpek barwierski *Serratula tinctoria*, bukwica lekarska *Betonica officinalis*, krwiściąg pospolity *Sanguisorba officinalis*, przytulia północna *Galium boreale*, olszewnik kminkolistny *Selinum carvifolia*, koniopłoch łąkowy *Silene silaus*, turzyca filcowata *Carex tomentosa*, turzyca cienista *Carex umbrosa*, oman wierzbolistny *Inula salicina*, trzęślica modra *Molinia caerulea*, czarcikęs łąkowy *Succisa pratensis*, biedrzyca mniejszy *Pimpinella saxifraga*. Jest to siedlisko cennych, chronionych gatunków roślin, takich jak goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, pełnik europejski *Trollius europaeus* czy zimowit jesienny *Colchicum autumnale*. Łąki trzęślicowe z udziałem krwiściaga pospolitego są siedliskiem modraszka telejusa *Phengaris teleius* i modraszka nausitousa *Phengaris nausitous*, gatunków wymienionych w I Załączniku Dyrektywy Siedliskowej UE.

„Pustynia Błędowska” PLH120014 - zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej 2008/25/WE z 13 listopada 2007 r.

Obszar zajmuje powierzchnię 1960 ha, z tego w granicach Dąbrowy Górniczej 267 ha. Przedmiotami ochrony są siedliska przyrodnicze: 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi oraz priorytetowe siedlisko *6120 – Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe. W pełni wykształcone siedliska tego typu nie występują na terenie miasta.

„Dolina Białej Przemszy” PLH240038 (poszerzenie ostoi „Torfowisko Sosnowiec-Bory”) - zatwierdzony Decyzją Wykonawczą Komisji Europejskiej 2023/244 z dnia 26 stycznia 2023 r.

Obszar zajmuje powierzchnię 1401,82 ha, z czego w granicach Dąbrowy Górniczej 341,03 ha. Obszar został stworzony głównie dla ochrony torfowisk alkalicznych (siedlisko 7230) i związanych z nimi gatunków wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej – storczyka lipiennika *Loeselia liparis loeselia*, które jednak nie występują w części ostoi położonej Dąbrowie Górniczej. Na Bagnach Błędowskich i w dolinie Białej występują natomiast inne cenne siedliska przyrodnicze: 3150 – starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami *Nymphaeion*, *Potamion*; 7140 – torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością *Scheuchzeria-Caricetea*) oraz cenny gatunek: 1393 – haczykowiec błyszczący *Hamatocaulis vernicosus*.

4.4. Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną prawną i inne obszary wartościowe przyrodniczo

Istotność walorów przyrodniczych i krajobrazu w granicach miasta Dąbrowa Górnicza potwierdzają badania terenowe przeprowadzone przez przyrodników w latach 1994, 2007 i 2020 - 2021. sprecyzowane w czterech opracowaniach :

1. „Ogólna waloryzacja przyrodnicza Dąbrowy Górniczej” - opr. prof. F. Celiński i prof. A. Czyłok z Uniwersytetu Śląskiego, 1994;
2. Waloryzacja przyrodnicza miasta Dąbrowa Górnicza” - opr. dr P. Cempulik, mgr J. Betleja, mgr K. Holeksa z PTPP „pro Natura” we Wrocławiu, Oddział przy Muzeum Górnolaskim w Bytomiu, 1994.
3. *Szczegółowa waloryzacja przyrodnicza obszarów o wysokiej wartości przyrodniczej, położonych nad zbiornikiem Kuźnica Warężyńska (w granicach administracyjnych Dąbrowy Górniczej), Czyłok A. i inni, Sosnowiec, 2007 r.*
4. *Ogólna waloryzacja przyrodnicza miasta Dąbrowy Górniczej wraz z oceną wpływu zmian klimatu na obszary chronione i cenne przyrodniczo, Czyłok A., Tyc A., Dąbrowa Górnicza 2022.*

Mimo upływu czasu nie zaistniały czynniki obniżające stwierdzone walory, wręcz przeciwnie - realizacja zbiornika Kuźnica Warężyńska wpłynęła na ich wzbogacenie.

W „Ogólnej waloryzacji ...” (2020-2021) zaproponowano utworzenie:

- rezerwatu przyrody,
- obszaru chronionego krajobrazu,
- 2 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
- 10 użytków ekologicznych,

a ponadto wskazano 14 innych obszarów o znaczących walorach przyrodniczych.

(skreślone)

Obszar proponowany do ochrony w formie rezerwatu przyrody „Bukowa Góra”

Na Bukowej Górze zachował się naturalny drzewostan bukowy z dominującym zbiorowiskiem buczyny storczykowej, które stanowią w pełni wykształcone siedlisko przyrodnicze 9150 – ciepłolubne buczyny storczykowe *Cephalanthero-Fagion*, wymienione w zał. I Dyrektywy Siedliskowej. Obejmuje ono południowe i zachodnie stoki Bukowej Góry. W siedlisku tym stwierdzone zostały w 2020 r. licznie kwitnące okazy buławnika czerwonego *Cephalanthera rubra*, b. mieczolistnego *Cephalanthera longifolia* i b. wielkokwiatowego *Cephalanthera damasonium*. Storczyki były tu reprezentowane ponadto przez liczne stanowiska żłobika koralowego *Corallorhiza trifida*, kruszczyka rdzawoczerwonego *Epipactis atrorubens*, k. szerokolistnego *Epipactis helleborine* i gnieźnika leśnego *Neottia nidus-avis*.

Obszar proponowany do ochrony w formie obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Dąbrowskie”

Proponowany obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Dąbrowskie” stanowi dość jednolity kompleks przyrodniczy, obejmujący zbiorniki wodne powstałe w wyrobiskach piasku (Pogoria I, II i III

oraz Kuźnica Warężyńska) wraz z ich otoczeniem, obejmującym wiele cennych przyrodniczo siedlisk, w tym chronionych w ramach obszaru Natura 2000 lub użytków ekologicznych. Obszar ten pełni ważną rolę w strukturze przestrzennej miasta i regionu. Jest on szczególnie istotny dla łęgów, odpoczynku, żerowania i migracji wielu gatunków ptaków, w tym ważnych dla Wspólnoty Europejskiej.

Obszary proponowane do ochrony w formie zespołów przyrodniczo-krajobrazowych:

Trzebieśławickie Wzgórza

Zespół porośniętych lasami wzgórz z enklawami pól uprawnych i suchych zbiorowisk murawowych. Wzgórza zbudowane są ze skał węglanowych triasu środkowego, a otoczone są czwartorzędowymi utworami polodowcowymi (piaszczysto-żwirowymi, często z gruzem węglanowym). Obserwuje się tu znaczne zróżnicowanie ekosystemów wynikające m.in. z odkształcenia tego terenu przez górnictwo kruszczowe.

Przełom Trzebyczki

Fragment doliny Trzebyczki, którego górny odcinek jest najczęściej suchy i kończy się strefą ponorów, środkowy obejmuje rozlewiska powstałe poniżej najwyższego źródła (przy torach, przy prawej krawędzi doliny) w wyniku spiętrzenia potoku przez bobry, natomiast dolny strefę wydajnych źródeł. Do największych wartości tego terenu należy zaliczyć strefy wpływów czystych, chłodnych wód węglanowych w dnie doliny Trzebyczki, które zasilają naturalny jeszcze fragment rzeki. Występują tu trzy wyraźne źródła, które były w przeszłości ujęte dla zaopatrywania się ludzi w wodę.

Obszary proponowane do ochrony w formie użytków ekologicznych:

Murawa pod Górą Bocianek

Zachowany płat muraw ciepłolubnych o powierzchni ok. 4 ha położony jest na południowych, niezalesionych stokach Góry Bocianek w kompleksie Trzebieśławickich Wzgórz. Murawy odpowiadają swoim składem gatunkowym i cechami ekosystemowymi siedliskom przyrodniczym 6210 - murawy kserotermiczne Festuco-Brometea (zał. I Dyrektywy Siedliskowej). Mają one postać barwnych muraw o bogatej i zróżnicowanej florze z udziałem gatunków reliktowych i rzadkich. W przypadku omawianych fragmentów znaczący udział ma oleśnik górski Libanotis pyrenaica, który na znacznym obszarze zdominował florę muraw. Zbiorowiska te powstały dzięki prowadzonemu tu wypasowi owiec (sąsiedztwo dawnej owczarni). Obecnie, po zaprzestaniu wypasu, przekształcają się w drodze sukcesji wtórnej w zarośla, a nawet w las.

Murawa z zawilcem wielkokwiatowym

Występuje tu płat ciepłolubnej murawy kserotermicznej zaliczany do siedliska 6210 - murawy kserotermiczne Festuco-Brometea. Największym walorem proponowanego użytku ekologicznego jest zawilec wielkokwiatowy Anemone sylvestris.

Gródki

Zachowane fragmenty podmokłych łąk z udziałem gatunków typowych dla zbiorowiska wymienionego w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej – siedlisko przyrodnicze 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe Molinion. Są to łąki bogate w gatunki, których fizjonomię kształtuje wysoka trawa trzęślica modra Molinia caerulea.

Stawki

Głównym walorem przyrodniczym tego terenu jest jego rola jako miejsca rozrodu bardzo licznej populacji płazów. Wiosną, przy wysokim stanie wód, kiedy cały obszar stanowi zalewisko swoje gody odbywają tu bardzo liczne żaby zielone i brunatne, w tym bardzo liczna populacja żaby moczarowej Rana arvalis. Gatunek tej żaby jest objęty ścisłą ochroną gatunkową, a zgodnie z Dyrektywą Siedliskową UE powinno się zapewnić ochronę miejsc jej rozrodu i odpoczynku. Stwierdzono tu ponadto larwy grzebiuszki ziemnej Pelobates fuscus, gatunku podlegającego ścisłej ochronie i wymienionego w zał. II Dyrektywy Siedliskowej UE.

Basiuła

Obszar ten obejmuje fragment stosunkowo mało zmienionej doliny Trzebyczki. Wzdłuż naturalnie meandrującego koryta rzeki zachowały się fragmenty olsów i łęgów, mających miejscami charakter

dobrze wykształconych siedlisk przyrodniczych (91E0 – łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Alnion glutinoso-incanae* i olsy źródłiskowe), rozwijających się w strefach wysięków wód i źródeł przy południowej krawędzi doliny Trzebyczki. Miejscami utrzymują się tu typowe dla olsów płytkie rozlewiska. Nad potokiem rozwijają się spore płyty objętej ochroną gatunkową rukwi wodnej *Nasturtium officinale*. Tereny sąsiadujące ze zbiornikiem wodnym „Basiuła” są wykorzystywane przez bobry *Castor fiber*, a niewielki zbiornik jest miejscem rozrodu płazów.

Łąki krwiściągowe

Są to łąki wykształcone w sąsiedztwie meandrującego tu w przeszłości potoku Pogoria. Dawniej były one użytkowane jako łąki kośne. Pomimo braku prowadzenia zabiegów koszenia wilgotnych łąk z krwiścigiem lekarskim *Sanguisorba officinalis*, kształtującym fizjonomię całego obszaru, obszar ten stanowi istotny, możliwy do odtworzenia złożony ekosystem łąkowy na wilgotnym siedlisku w dolinie rzecznej.

Pańska Góra

Teren dawnego kamieniołomu porośnięty dobrze wykształconymi i zachowanymi murawami ciepłolubnymi. Występuje tu bogaty zespół gatunków charakterystycznych dla zbiorowiska z klasy *Festuco-Brometea*, które stanowi siedlisko przyrodnicze 6210 – murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea* wymienione w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej. Wśród licznych gatunków roślin muraw kserotermicznych i okrajków na Pańskiej Górze występują zarazy *Orobancha* sp. oraz dziewięciolb bezłodygowy *Carlina acaulis*, które są objęte ochroną prawną.

Torfowiska w Grabocinie

Głównym walorem przyrodniczym tego obszaru są dwa niewielkie płyty torfowisk węglanowych, wykształconych w obniżeniach terenu. Występują tu rzadkie i chronione gatunki mchów charakterystycznych dla eutroficznych młak niskoturzycowych ze związku *Caricion davallianae*, m.in. sierpowiec moczarowy *Drepanocladus sendtneri* czy limprichtia pośrednia *Limprichtia cossoni*. Wokół torfowiska we wschodniej części obszaru zachowały się fragmenty łąk wilgotnych z krwiścigiem lekarskim *Sanguisorba officinalis* i żerujących na nich pojedynczych osobników modraszka *nausitosa* *Phengaris nausitosa*. W obszarze występują też żaby z grupy zielonych *Rana esculenta* complex.

Poldery Rakówki w Przełajce

Są to sztucznie utworzone powierzchnie na potrzeby awaryjnego zrzutu wód z huty ArcelorMittal korytem Rakówki. Obecnie obejmują głównie trzcinowiska, wśród których utrzymują się niewielkie zalewiska. Znajdują się tu również pozostałości podmokłych łąk. Akweny wodne wykorzystują stosunkowo liczne ptaki wodne, m.in. perkozek *Tachybaptus ruficollis*, cyranka *Spatula querquedula*, czy łabędź niemy *Cygnus olor*. Trzcinowiska stały się dogodnym siedliskiem podróżniczka *Luscinia svecica*, brzęczki *Locustella luscinioides*, trzciniczka *Acrocephalus scirpaceus*. Areał łąkowy ma tu również błotniak stawowy *Circus aeruginosus*. Na obszarze tym znajdują się miejsca lęgowe płazów, w tym: żab wodnych *Rana esculenta*, żaby trawnej *Rana temporaria* i rzekotki drzewnej *Hyla arborea*.

Świetlista dąbrowa

Na tym terenie atrakcyjnym fragmentem z punktu widzenia przyrodniczo-krajobrazowego były porozrzucane zadrzewienia dębowe porastające użytkowane kośne łąki. Takie dąbrowy zostały opisane jako „świetliste dąbrowy” *Potentillo albae* - *Quercetum*. Towarzyszą im łąki kośne z bogactwem roślin zielnych o składzie gatunkowym preferującym taki tradycyjny typ użytkowania. Obecnie większość łąk nie jest koszona, co wpłynęło na obniżenie walorów tego terenu. Przywrócenie koszenia łąk powinno poprawić walory przyrodnicze tego terenu i przyczynić się do wzrostu bioróżnorodności.

Inne obszary o dużych walorach przyrodniczych:

Lasy Trzebiesławickie – okazałe buki, gatunki chronione w runie, cenne siedlisko ptaków;

Recki Las – okazałe buki, w części las bukowy ma charakter ciepłolubnej buczyny storczykowej, która jest siedliskiem przyrodniczym Natura 2000 (9150), cenne siedlisko ptaków;

Las Bienia - buczyna z bogatym gatunkowo runem, znaczenie jako lokalny korytarz ekologiczny;

Kamieniołomy Gibałki – kamieniołomy wapieni triasowych (odslonięcia warstw skalnych), murawy kserotermiczne;

Brzezina na Łosieńskim Zwale - mozaika siedlisk związana z podłożem węglanowym na zwałowisku skał wapiennych i nadkładu, stanowiska storczyków, m.in. listerii jajowatej *Listera ovata*, kruszczyka szerokolistnego *Epipactis helleborine*, kukułki szerokolistnej *Dactylorhiza majalis*, siedliska ptaków m.in. gąsiorka *Lanius collurio* oraz masowo pojawiające się różne gatunki modraszków i kraśników;

Kamieniołom Łady – obszar dawnego kamieniołomu porośnięty lasem modrzewiowo-klonowo-bukowym, posiada walory naukowe i dydaktyczne;

Uroczyska przy Staszicu - kompleks dawnych terenów płytkiego górnictwa węgla kamiennego z fragmentem łągu wiązowo-olszowego, z okazałymi wiązami szypułkowymi, ważny obszar łągowy płazów i ptaków oraz miejsce żerowania żurawi;

Las Mokrznia - lasy grądowe i żyzna buczyna sudecka z żywcem dziewięciolistnym w runie oraz łąki trzęślicowe;

Łąki Łęka - płaty siedliska przyrodniczego 6410 – zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion);

Uroczysko Wypaleniska - grądy o różnym stopniu uwilgotnienia siedliska, z bogatym runem, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, siedliska płazów;

Łąki Zagórczańskie - kompleks zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (Molinion), będący siedliskiem przyrodniczym 6410;

Uroczysko Rudy - mozaika siedlisk terenów leśnych i otwartych, obejmująca m.in. lasy grądowe – dębowo-grabowo-lipowe, zmiennowilgotne łąki zbliżone składem gatunkowym do siedliska przyrodniczego 6410 - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion), płaty torfowisk – przejściowych (siedlisko 7410), siedliska płazów oraz derkacza;

Przełom Białej Przemszy w Okradzionowie - przełom epigenetyczny, któremu towarzyszą ciekawe zjawiska geomorfologiczne i hydrologiczne, podzboczowe źródła czystych i chłodnych wód węglanowych, które stanowią dogodne siedlisko bezkręgowców;

Wydmy w Lasach Błędowskich - bory zbliżone do subkontynentalnych sosnowych borów świeżych *Peucedano-Pinetum*, miejscami do śródlądowych borów suchych *Cladonio-Pinetum*, cenne gatunki roślin w runie.

(skreślone)

Uwarunkowania rozwoju miasta wynikające z potrzeby zachowania walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu generalnie dotyczą ochrony przed zmianą formy użytkowania wszystkich terenów posiadających te walory, a przede wszystkim wyszczególnionych w w/w opracowaniach waloryzacyjnych. Stopniowo powinny być obejmowane prawnymi formami ochrony przyrody z wyprzedzająco przeprowadzaną wtórną dokumentacją stopnia ich zachowania, zwłaszcza w sytuacji zbiorowisk stepowych i nieużytkowanych łąk, które ulegają sukcesji. Przykładem takiej sytuacji zdaje się być proponowany wcześniej do ochrony rezerwatowej obiekt o nazwie „Łosień” położony w pobliżu sztucznego zbiornika wody i nad okresowym potokiem.

4.5. Wody powierzchniowe i podziemne

Obszar miasta Dąbrowy Górniczej położony jest **w dorzeczu Przemszy**. Południowo - zachodnim odcinkiem granicy miasta, przez Hutę Katowice i Łosień, przebiega dział wodny III rzędu oddzielający dorzecze Czarnej Przemszy od dorzecza jej dopływu - Białej Przemszy. Dopływy Czarnej Przemszy to Trzebyczka i Pogoria z Białą Ławą (najczęściej suchą), a Białej Przemszy - Centuria, Potok Błędowski, Biała i Bobrek z Rakówką i potokiem Jamki. Z wyjątkiem Białej Przemszy z Centurią, Potokiem Błędowskim i Białą oraz górnego odcinka Trzebyczki, wszystkie pozostałe rzeki i cieki są uregulowane, a koryta częściowo wybetonowane (Przemsza, Pogoria, odcinek przełożonej Trzebyczki, które są też obwałowane).

W granicach miasta występuje kilka **źródeł**, z których dwa (wywierzyska w Strzemieszycach i w Zakawiu) objęto ochroną prawną. Sześć źródeł w rejonie Ząbkowic zasila Trzebyczkę (na odcinku w Tucznawie wody zanikły).

Miasto jest bogate w **zbiorniki wodne**. W jego północno - zachodniej części powstało swoiste „**Pojezierze Dąbrowskie**” bazujące na wyrobiskach po eksploatacji piasków dla potrzeb górnictwa węglowego. Najstarszym zbiornikiem, (sprzed 1943 r.) jest Pogoria I o pow. wyrobiska 82,3 ha (zalewu 60 ha), który też najwcześniej został zagospodarowany turystycznie. Zbiornik Pogoria II powstał w latach 1978 - 80 na nie zasypanych terenach wyrobiska o pow. 94,5 ha. Powierzchnia lustra wody obejmuje 24,0 ha. Zbiornik Pogoria III powstał przez wypełnienie wodą wyrobiska w latach 1973 - 1975. Powierzchnia lustra wody wynosi około 207,0 ha. Linie brzegowe zbiorników, częściowo kształtowane z myślą o przyszłym wykorzystaniu rekreacyjnym sprzyjają rozwojowi sportów wodnych, plaż rekreacyjnych i kąpielisk a także naturalnej sukcesji. Tereny zabagnione i szuwarowiskowe - rozwojowi bogatej roślinności oraz licznych gatunków zwierząt wodnych i nadwodnych. Ich walory są uznane (dwa użyci ekologiczne) i wymagają tworzenia warunków dla stałego procesu wzbogacania bioróżnorodności tych rejonów.

Powyższe procesy zostały także zapoczątkowane na największym i najmłodszym (2004) akwenu o powierzchni docelowej około 560 ha - na terenach poeksploatacyjnych Kopalni Piasku Podszadzkowego „Kuźnica Warężyńska”. Tym samym Dąbrowa Górnicza stała się najatrakcyjniejszym rejonem dla rozwoju sportów i wypoczynku na- i nadwodnego w aglomeracji katowickiej.

W mieście występują też i inne zbiorniki, tworzone dla celów przemysłowych. Są to :

- zbiornik w Łośniu o wybetonowanej i uszczelnionej asfaltobetonem czaszy, o pow. 8,1 ha (woda pompowana z ujęcia w Dzieńkowicach dla zaopatrzenia Huty Katowice),
- odстойnik wód opadowych na terenie w/w huty,
- trzy zbiorniki (osadniki) d. Huty Bankowej, obecnie samoistnie zrewitalizowane, o walorach parkowych,
- zbiorniki przemysłowe (oczyszczalnie ścieków przemysłowych i komunalnych),
- rozmaite „oczka wodne” m. in. w Parku Zielona i na terenach zapadlisk górniczych (np. w pobliżu Kazimierza), które są ostojami dla płazów i innych gatunków zwierząt (stąd propozycja objęcia ich ochroną z mocy ustawy o ochronie przyrody),
- dwa suche zbiorniki przeciwpowodziowe w dolinie Bobrka w Strzemieszycach o pow. 11,1 ha i 24,1 ha.

W Dąbrowie Górniczej występują cztery poziomy wodonośne : czwartorzędowe, triasowe i dwa karbońskie. Znaczenie gospodarcze mają **wody podziemne** znajdujące się w wydzielonych zbiornikach i poziomach użytkowych:

- czwartorzędowy GZWP Nr 455 Dąbrowa Górnicza,
- triasowy GZWP Nr 454 Olkusz - Zawiercie,
- karboński d. GZWP Nr 456 Będzin, (nie spełnia kryteriów ilościowych i jakościowych),
- karboński UPWP C_{II} Mikołów - Sosnowiec.

Osady czwartorzędowe charakteryzują się zróżnicowanymi warunkami hydrogeologicznymi. Zwierciadło wody w piętrze czwartorzędowym utrzymuje się na głębokościach rzędu 0,5-5 m i ujawnia wahania zależne od stanu opadów atmosferycznych, dochodzące nawet do kilku metrów.

W profilu hydrogeologicznym triasowego piętra wodonośnego poziomy wodonośne występują w utworach wapienia muszlowego i retu. Zbiornik cechuje szczelinowo - krasowo - porowy system przepływu wód podziemnych. Średnia głębokość do zwierciadła statycznego wód oscyluje na poziomie około 45 m (od 7,5 w dolinie Trzebyczki do 84,0 m w Wypaleniskach). Zbiornik jest eksploatowany w 40 ujęciach.

Zasilanie karbońskich poziomów wodonośnych następuje na ich wychodniach lub poprzez przepuszczalne utwory czwartorzędu i triasu. Piętro to jest silnie drenowane przez wyrobiska górnicze nieczynnych kopalń węgla kamiennego, w których poziom wody jest utrzymywany sztucznie systemem pomp. Wody z tego poziomu pobierane są w czterech ujęciach.

Uwarunkowania dla rozwoju miasta wynikające z warunków hydrograficznych i hydrogeologicznych to :

- nie ingerowanie w doliny oraz koryta rzek i strumieni nieuregulowanych; najwyższą wartością jest tu bowiem naturalność rzeźby, koryt, rozlewisk, roślinności i fauny charakterystycznych dla siedlisk przez nie tworzonych, a już niezmiernie rzadkich w regionie,
- ochrona źródeł przed wszelkimi działaniami umniejszającymi ich walory przyrodnicze,
- ochrona terenów zabagnionych przed przesuszeniem i innymi działaniami obniżającymi ich wartość przyrodniczą (ostoje chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt),
- rozwój różnych form zagospodarowania turystycznego obrzeży największych akwenów zgodnie z lokalnie określonymi uwarunkowaniami wynikającymi z konieczności separacji przestrzennej terenów o funkcjach sportowo - rekreacyjnych i o wiodącej funkcji ekologicznej,
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniami różnego pochodzenia.

4.6. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

4.6.1. Kategoryzacja użytków rolnych

W opracowaniu pt. „Warunki przyrodnicze produkcji rolnej - woj. katowickie” (IUNG Puławy 1990) w granicach Dąbrowy Górniczej wyodrębniono następujące **kompleksy rolniczej przydatności gleb** :

2	- pszenno dobry	316 ha	-	6,3% gruntów ornych
3	- pszenno wadliwy	1.181 ha	-	23,7% gruntów ornych
4	- żytni bardzo dobry	187 ha	-	3,7% gruntów ornych
5	- żytni dobry	234 ha	-	4,7% gruntów ornych
6	- żytni słaby	2.029 ha	-	40,7% gruntów ornych
7	- żytni bardzo słaby	324 ha	-	6,5% gruntów ornych
8	- zbożowo pastewny mocny	267 ha	-	5,4% gruntów ornych
9	- zbożowo pastewny słaby	450 ha	-	9,0% gruntów ornych
2z	- użytki zielone średnie	1.244 ha	-	66,5% użytków zielonych
3z	- uż. ziel. słabe i b. słabe	627 ha	-	33,5% użytków zielonych

Poza kategoryzacją kompleksów pozostają Trzebiesławice, później przyłączone do miasta Dąbrowa Górnicza.

Do aktualnych powierzchni użytków rolnych (a i powierzchni miasta) nie przystają też dane dotyczące **bonitacji** (wg oprac. „Warunki ekofizjograficzne... „ z 2003 r.) :

Lp.	Klasa bonitacyjna	powierzchnia [ha]	%	% pow. miasta
	Gruntory orne razem, w tym :	4.667	100,0	26,3
1	III A	12	0,3	
2	III B	165	3,5	
3	IV A	369	7,9	
4	IV B	2.203	47,2	
5	V	1.340	28,7	
6	VI	578	12,4	
	Użytki zielone razem, w tym :	2.420	100,0	13,6
7	III	217	9,0	
8	IV	1.086	44,9	
9	V	787	32,5	
10	VI	330	13,5	

Ogółem użytki rolne	7.087	39,9
---------------------	-------	------

Innego typu kategoryzacja wynika ze stopnia **zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi**.*

Według Instytutu Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach, kwalifikacja użytków rolnych ze względu na rolniczą przydatność do produkcji żywności przedstawia się następująco :

- A - Lokalizacja dopuszczalna, kwalifikacja korzystna; dopuszczalna uprawa wszystkich gatunków roślin jadalnych i paszowych;
- B - Lokalizacja i kwalifikacja niekorzystna; wskazana uprawa selektywna, tzn. uprawy należy ograniczyć do tych roślin, których części jadalne kumulują najmniej zanieczyszczeń - zboża, rośliny strączkowe, drzewa i krzewy owocowe. Zalecane są zabiegi agrotechniczne zmniejszające dostępność metali dla roślin, takie jak: wapnowanie, nawożenie organiczne, nawożenie fosforowe;
- C - Lokalizacja i kwalifikacja wybitnie niekorzystna; konieczne jest zaniechanie upraw jadalnych i paszowych. Płody rolne pozyskiwane z tych rejonów są szkodliwe dla zdrowia konsumentów. Zamiennie wskazane jest wprowadzenie upraw roślin przemysłowych, ozdobnych lub przeznaczenie terenów do zalesienia.

W granicach miasta, poza podworskim obszarem w Ujejskach, brak użytków rolnych kategorii A. Dominują użytki kategorii B tzn. wskazane do prowadzenia upraw selektywnych.

Użytki rolne zakwalifikowane do kategorii C obejmują obszary :

- od Lasu Bienia po zabudowę Tuczny i tereny położone po południowej stronie tegoż Lasu aż do Gościńca Pasieka (Ząbkowice),
- wzgórze nad Wygierzowem od ul. Jaskółczej, po Pilecko i obniżenie pomiędzy sąsiadującymi wzniesieniami (pkt wys. 349,7), po północne obrzeże Czworaków (pkt. wys. 310,9 i 318,7),
- tereny w Sikorze pomiędzy Lasami Trzebiesławickimi a granicą administracyjną Dąbrowy Górniczej (fragment południowy),
- tereny wzgórza o wysokości 338,6 m npm przy południowo - zachodniej granicy Trzebiesławic (Glinianki w sąsiedztwie lasu i granicy administracyjnej miasta),
- tereny położone na północ od ul. Zachodniej w Gliniankach i Trzebiesławicach,
- tereny położone pomiędzy Łośnią, Hutą Katowice i Koksownią Przyjaźń oraz tereny dookoła koksowni (po drogę Zakawie - Lipówka).

Wysoka zawartość w glebach metali ciężkich ma w omawianym obszarze co najmniej dwójakie źródła:

- były wieloletnie ponadnormatywne opady pyłu z wysokim udziałem metali, co już od lat nie ma miejsca,
- naturalną podwyższoną zawartość metali ciężkich wynikającą z występowania w tym rejonie ich złóż. Zasięg strefy C wyraźnie wskazuje pasmo rudonośne.

4.6.2. Struktura użytkowania gruntów i gospodarstw rolnych

Dane Wydziału Geodezji i Kartografii UM w Dąbrowie Górniczej, wg stanów na 1 stycznia 2005 i 2006 roku obrazują następującą **strukturę użytkowania gruntów** w mieście :

Lp	Wyszczególnienie	2005		2006	
		ha	%	ha	%
1.	Powierzchnia ogółem, w tym :	18.878	100,0	18.896	100,0
1.1.	Użytki rolne razem, w tym :	8.072	42,7	7.961	42,1
1.1.1.	grunty orne	4.746	25,1	4.689	24,8
1.1.2.	sady	313	1,6	311	1,6
1.1.3.	łąki trwałe	1.812	9,6	1.807	9,5
1.1.4.	pastwiska trwałe	544	2,9	538	2,8
1.1.5.	grunty rolne zabudowane	601	3,2	558	2,9
1.1.6.	rowy	56	0,3	58	0,3
2.	Grunty leśne i zadrzewione, w tym:	4.746	25,1	4.775	25,3
	lasy				

* „Okresowe badania skażenia gleb i roślin na terenie gminy Dąbrowa Górnicza ze szczególnym uwzględnieniem strefy ochronnej Huty Katowice i Zakładów Koksowniczych „Przyjaźń” - PAN Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska, Zabrze 1999, a także

„Program ochrony środowiska dla miasta Dąbrowa Górnicza wraz z planem gospodarki odpadami” - CITEC S.A. Katowice 2003

2.1.	grunty zadrzewione	4.251	22,5	4.280	22,6
2.2.	Tereny pozostałe	495	2,6	496	2,6
3.		6.060	32,1	6.160	32,6

W ciągu roku ubyło 111 ha użytków rolnych i przybyło 29 ha lasów oraz 100 ha „terenów pozostałych”, głównie zurbanizowanych.

Według danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2002 **struktura gospodarstw rolnych** przedstawia się następująco :

-	ogółem gospodarstw rolnych	4.480	100,0 %
	w tym gospodarstw indywidualnych	4.479	99,97%
-	do 1 ha włącznie	3.102	69,2%
-	powyżej 1 ha do mniej niż 2 ha	862	19,2%
-	od 2 do mniej niż 5 ha	448	10,0%
-	od 5 do mniej niż 7 ha	50	1,1%
-	od 7 do mniej niż 10 ha	8	0,2%
-	od 10 do mniej niż 20 ha	0	0,0%
-	od 20 do mniej niż 50 ha	5	0,1%
-	od 50 ha wzwyż	0	0,0%

Natomiast powierzchnia gruntów wg grup obszarowych użytków rolnych i stopnia ich użytkowania obejmuje (w ha) :

-	rolnictwo ogółem	5.294	100,0%	
	w tym :			
-	użytki rolne	4.277	80,8%	
-	grunty orne ogółem	3.168	59,8%	100,0%
-	grunty orne pod zasiewami	842	15,9%	26,6%
-	grunty orne odlogowane i ugory	2.325	43,9%	73,4%
-	sady	92	1,7%	
-	łąki trwałe i pastwiska ogółem	1.017	19,2%	100,0%
-	łąki i pastwiska nieużytkowane	725	13,7%	71,3%
-	las i grunty leśne ogółem	478	9,0%	
-	pozostałe grunty ogółem	620	11,8%	

Wielkość gruntów ornych odlogowanych i ugorów oraz nieużytkowanych łąk i pastwisk różni się w poszczególnych grupach gospodarstw :

Lp.	Wielkość gospodarstw	Odłogi i ugory		nieużytk. łąki i pastwiska	
		ha	% pow. grunt. ornych ogółem w danym przedziale	ha	% pow. łąk i pastw. ogółem w danym przedziale
1.	od 0,01 do 1 ha włącznie	805,8	89,1	163,2	81,7
2.	pow. 1 ha do mniej niż 5 ha	1291,9	74,0	720,0	71,9
3.	od 5 do mniej niż 10 ha	136,3	59,4	121,0	54,8
4.	od 10 do mniej niż 20 ha	165,0	29,1	0,0	0,0
5.	od 20 do mniej niż 30 ha	396,5	95,2	5,0	100,0
6.	od 30 do mniej niż 50 ha	349,4	33,3	3,3	100,0
7.	50 ha i więcej	0,0	0,0	0,0	0,0

Zwraca uwagę malejący trend odłogowania gruntów ornych oraz łąk i pastwisk w gospodarstwach do 20 ha użytków rolnych i brak odłogów w gospodarstwach największych. Ponieważ brak danych dotyczących rozmieszczenia prowadzonych jeszcze upraw można tylko ogólnie stwierdzić na podstawie wizji lokalnych i zdjęć lotniczych, że występują one w północnej części miasta (Trzebiesławice, Gródki), przy ul. Koksowniczej na wschód od koksowni, sporadycznie w rejonie Bukowej Góry, w rejonie Łęki i GPZ, gdzieś tam w okolicach Błędowa.

4.6.3. Gospodarka rolnicza i jej otoczenie

Powierzchnia zasiewów oraz liczba gospodarstw prowadzących daną uprawę :

Rodzaj zasiewów	Pow. w ha	%	Gospodarstwa
ogółem zasiewy	842,7	100,0	910
w tym :			
pszenica	145,5	17,3	604
żyto	80,4	9,5	300
jęczmień	84,2	10,0	426
owies	88,9	10,5	254
pszenżyto	40,0	4,8	339
mieszanki zbożowe	26,9	3,2	81
gryka, proso i inne zbożowe	1,6	0,2	-
kukurydza	123,6	14,6	49
strączkowe jadalne	1,1	0,1	20
ziemniaki	168,6	20,0	679
buraki cukrowe	2,7	0,3	35
okopowe pastewne	4,6	0,5	35
warzywa gruntowe	23,1	2,7	347
truskawki	1,3	0,1	46

Pogłowie zwierząt gospodarskich i liczba gospodarstw prowadzących hodowlę danego gatunku zwierząt :

zwierzęta gospodarskie	sztuki	ilość gospodarstw prowadzących hodowlę	%
bydło	485	213	4,7
krowy	165	112	2,5
trzoda chlewna	258	52	1,2
trzoda chlewna lochy	10	•	•
konie	72	50	1,1
owce	45	6	0,1
kury	21.306	•	•
kury nioski	4.359	•	•
kozy	165	•	•
gospodarstwa bez zwierząt gosp.	-	4.218	94,1
ogólna liczba gospodarstw		4.480	100,0

maszyny i urządzenia rolnicze w sztukach	rolnictwo ogółem	gosp. indywidualne
ciągniki	325	319
samochody ciężarowe	43	40
kombajny zbożowe	9	8

Brak kombajnów ziemniaczanych i buraczanych.

Z ogólnej powierzchni budynków i budowli wiejskich wynoszącej 187.234 m², na działalność rolniczą wykorzystywane jest 66.925 m² czyli 35,7%, a na działalność pozarolniczą - 36.393 m², tj. 19,4%. Pozostałe 73.916 m² (39,4%) jest nieużytkowane.

Gospodarstwa rolne :

- nie prowadzące produkcji rolniczej	-	3.131	69,9%
- produkujące wyłącznie na potrzeby własne	-	848	18,9%
- produkujące głównie na potrzeby własne	-	431	9,6%
- produkujące głównie na rynek	-	70	1,5%

Gospodarstwa rolne :

- nie prowadzące żadnej działalności gospodarczej	-	2.843	63,5%
- prowadzące wyłącznie działalność rolniczą	-	1.200	26,8%
- prowadzące wyłącznie działalność pozarolniczą	-	288	6,4%
- prowadzące działalność rolniczą i pozarolniczą	-	148	3,3%

Znamieną jest też struktura dochodów rolniczych gospodarstw domowych :

- z działalności rolniczej	-	49	1,1%
- z pracy najemnej	-	1.214	27,1%
- z pracy najemnej i działalności rolniczej	-	28	0,1%
- z emerytury i renty	-	2.364	52,8%
- z działalności pozarolniczej	-	256	5,7%
- z niezarobkowych źródeł utrzymania	-	345	7,7%
- gospodarstwa domowe pozostałe	-	221	4,9%

Gospodarka rolnicza polegająca na tradycyjnych uprawach i hodowli zwierząt nie ma w Dąbrowie Górniczej przyszłości. Przyczyn tego stanu jest wiele :

- nadzwyczaj rozdrobniona struktura gospodarstw rolnych,
- przewaga użytków rolnych słabych klas bonitacyjnych,
- stopień skażenia gleb metalami ciężkimi,
- tradycja chłopo-robotnicza (praca najemna i produkcja żywności prawie wyłącznie na własne potrzeby),
- nieprzystosowanie do wyzwań współczesności (nowe formy gospodarki rolniczej i kierunki użytkowania ziemi), co ma związek z :
  - niekorzystnymi zmianami demograficznymi i :
  - brakiem wykształcenia.

Efektom takiego stanu rzeczy jest :

- powszechne odchodzenie od gospodarki rolniczej (ponad 73% gruntów ornych jest odłogami, ponad 71% łąk i pastwisk jest nieużytkowanych, blisko 95% gospodarstw nie ma zwierząt gospodarskich, 70% nie prowadzi żadnej produkcji rolniczej a 63,5% - żadnej działalności gospodarczej, 53% „rolników” żyje z emerytur i rent),
- naturalna degradacja i zanik użytków rolnych (postępująca sukcesja),
- zaprzepaszczenie wielowiekowego wysiłku pokoleń rolników w celu utrzymania produktywności gleb,
- zaprzepaszczenie potencjalnych możliwości celowego rozwoju nowych przemysłowych rodzajów upraw czy hodowli lub świadomych zalesień terenów (uwzględniających zachowanie i kształtowanie walorów krajobrazu i turystyki).

Uwarunkowaniem dla rozwoju rolnictwa (mimo wszystko) w granicach miasta mogą być uwieńczone sukcesem starania o możliwość wykorzystania rolno - środowiskowych funduszy europejskich, z których dotąd nie korzystano ze względu na status miejski, a nie wiejski, gminy Dąbrowa Górnicza. W tym zakresie celowym byłoby też przyspieszenie starań o włączenie do parku krajobrazowego „Orlich Gniazd” terenów proponowanych planem ochrony parku, a położonych we wschodniej, rolniczej części obszaru miasta.

4.7. Lasy

W Dąbrowie Górniczej lasy zajmują 4.280 ha, tj. 22,6% obszaru miasta. Grunty zadrzewione i zakrzewione to 496 ha, czyli łącznie 25,3% powierzchni miasta*. Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, lasy, które są trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu (pkt 4) i lasy położone w granicach administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców (pkt 7a) są uznane za „lasy ochronne”.

Kompleksy leśne rozmieszczone są w miarę równomiernie na całym terenie Dąbrowy Górniczej z największą koncentracją w rejonie Lasów Będowskich. Brak pomiędzy wyodrębniającymi się kompleksami ciągłości przestrzennej, aczkolwiek dzięki wprowadzeniu zalesień ochronnych wokół huty „Katowice” i koksowni „Przyjaźń”, jest możliwe ukształtowanie systemu powiązań ekologicznych (szereg terenów z uwagi na stopień skażenia gleb winno być zalesionych).

Na Wzgórzach Trzebiesławickich, także w Reckim Lesie rozwija się drzewostan bukowy należący do zespołu termofilnej buczyny z udziałem ciepłolubnych muraw i zarośli. Na zachód od Wypalenisk zachowały się fragmenty grądu. W Lasach Będowskich dominują lasy mieszane świeże, bory świeże i bory mieszane, fragmentarycznie występują bory suche (Kozi Róg), a także bór wilgotny. Las Bienia to głównie las mieszany świeży z sosną, dębem, grabem i brzozą. Lasy pomiędzy Huta „Katowice” a Ząbkowicami i wokół Pogorii I i II tworzą bory świeże. Ewenementem jest bór bagienny pomiędzy ul. Kusocińskiego i osiedlem Młodych Hutników w Ząbkowicach. W niewielu fragmentach cieków zachowały się olsy, łęgi jesionowo - olszowe i wiązowo - jesionowe. W dolinie Białej i Białej Przemszy występują łęgi wierzbowe.

Według mapy roślinności potencjalnej (F. Celiński, S. Wika 1989) Garb Ząbkowicki, Wzgórze Gołonoskie, Góra Bardowicza to żyzna buczyna sudecka. Tereny dookoła Wzgórza Gołonoskiego i pomiędzy Huta Katowice a wzgórzami Garbu Ząbkowickiego, to potencjalny acidofilny las dębowo - bukowy. Wyżynny grąd małopolski mógłby objąć właściwe miasto aż po Strzemieszyce. Suboceaniczne bory sosnowe świeże zajmowały tereny obecnego „Pojezierza Dąbrowskiego” oraz Lasy Będowskie. W rejonie łąk Łęki ma miejsce duża mozaikowość siedlisk. Wszystkie doliny rzeczne to potencjalne łęgi olszowo - jesionowe. Zgodność roślinności potencjalnej z rzeczywistością zachodzi przede wszystkim w siedliskach borowych (rejon Będowa). Niewielkie fragmenty buczyny sudeckiej występują na Bukowej Górze i w Reckim Lesie.

Struktura siedliskowa lasów* w mieście przedstawia się następująco : zbiorowiska lasu mieszanego świeżego - 41%, boru świeżego - 36%, boru mieszanego świeżego - 14%.

Znaczna część powierzchni leśnych nie jest kwalifikowana. Dotyczy to terenów zalesianych w ramach kształtowania strefy ochronnej kompleksu hutniczo - koksowniczego, jak też lasów w posiadaniu osób fizycznych (17,3% powierzchni gruntów leśnych). Trudne do zakwalifikowania są powierzchnie zalesionych zwałowisk odpadów budowlanych i hutniczych („Góra Tomalówka”), hutniczych i innych (np. „Zwałka nr 4” przy ul. Zakawie). Zwałowiska te (wzgórze) pomimo niewidocznej już genezy ich pochodzenia, nadal niekorzystnie oddziałują na środowisko wodne.

Poza Lasami Trzebiesławickimi zaliczonymi do I stopnia degradacji lasu, wszystkie pozostałe w mieście obejmuje II stopień degradacji wynikającej z czynników antropogenicznych. Zmniejszenie zanieczyszczeń powietrza zaowocowało wyraźną poprawą stanu lasów w Dąbrowie Górniczej i w całej aglomeracji.

Uwarunkowania dla zagospodarowania przestrzennego dotyczą :

- zachowania wszystkich istniejących powierzchni leśnych,
- prowadzenia gospodarki leśnej w dostosowaniu do funkcji ochronnych i rekreacyjnych lasów, według aktualnych planów urządzania lasu uwzględniających także potrzebę renaturalizacji struktury gatunkowej drzewostanów w dostosowaniu do siedlisk potencjalnych (przerost gatunków „odpornych na zanieczyszczenia” jak dąb czerwony, modrzew, topole),
- zalesiania gruntów nie stanowiących zbiorowisk wskazywanych do objęcia ochroną prawną w formie łąk czy muraw o szczególnych walorach przyrodniczych i godnych zachowania w niezmiennym stanie,

* według stanu na 01.01.2006 r.

* „Warunki ekofizjograficzne ...” GEOGRAF 2003

- wytworzenia ciągłego przestrzennie systemu powiązań przyrodniczych pomiędzy kompleksami leśnymi z udziałem powierzchni zadrzewionych,
- zalesiania użytków rolniczych o najwyższym stopniu skażenia gleb metalami ciężkimi,
- przystosowania lasów szczególnie silnie penetrowanych do pełnienia funkcji parkowych (lasy pomiędzy Ząbkowicami, Antoniowem i Pogoriami I i II, lasy w rejonie os. Staszica i przy granicy z Sosnowcem).

4.8. Zagrożenia środowiska

4.8.1. Zanieczyszczenie powietrza

W województwie śląskim, w stosunku do roku 2003 w roku 2004 zmniejszyła się emisja zanieczyszczeń gazowych o około 7%, w tym :

- dwutlenku węgla o 7%
- dwutlenku siarki o 2%
- tlenków azotu o 2%
- tlenku węgla o 3%

Ponad 89% emisji wojewódzkiej SO₂ i 77% CO pochodzi z elektrowni, elektrociepłowni i kotłowni komunalnych. Emisja tlenku węgla w 2004 r. wzrosła od 6 do 37% we wszystkich zakładach przetwórstwa przemysłowego (za wyjątkiem chemicznego), a największy wzrost - o 37%, odnotowano w produkcji **metali i wyrobów z metalu** skąd pochodzi 84% jego emisji w województwie**.

Roczne oceny jakości powietrza przedstawiają klasyfikację w oparciu o kryteria : dopuszczalny poziom substancji w powietrzu oraz poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, ujęte w dwóch grupach :

—ze względu na ochronę zdrowia (benzen, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, ołów, tlenek węgla, ozon oraz pył PM 10),

—ze względu na ochronę roślin (dwutlenek siarki, tlenki azotu, ozon).

Podstawę klasyfikacji stref (art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska) stanowią : dopuszczalny poziom substancji w powietrzu oraz poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji z dozwolonymi przypadkami przekroczeń określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 czerwca 2002 r.

Klasy stref i wymagane działania

Poziomy stężenie	Klasa strefy	Wymagane działania
nie przekraczające wartości dopuszczalnych	A	brak
powyżej wartości dopuszczalnych lecz nie przekraczających wartości dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji	B	określenie obszarów przekroczeń dopuszczalnych
powyżej wartości dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji	C	określenie obszarów jak wyżej oraz wartości dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji, opracowanie programu ochrony powietrza POP

Dąbrowa Górnicza wraz z Aglomeracją Górnośląską zakwalifikowana jest w klasie C ze względu na PM10. Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń całej strefy :

SO ₂ - A	PB - A	O ₃ - A
NO ₂ - A	C ₆ H ₆ - B	klasa łączna strefy - C
PM10 - C	CO - A	

Działania wynikające z klasyfikacji to realizacja Programu Ochrony Powietrza dla Aglomeracji Górnośląskiej. (Rozporządzenie nr 17/2004 Wojewody Śląskiego z dnia 24 marca 2004 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy pn. Aglomeracja Górnośląska).

Klasyfikacja roczna stref województwa śląskiego pod względem ochrony roślin potwierdziła brak przekroczeń wartości dopuszczalnych tlenków azotu, dwutlenku siarki i ozonu (klasa A).

** źródło : Stan środowiska w województwie śląskim w 2004 r. - Wojewoda Śląski, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Katowice 2005

Nie określone są wartości dopuszczalne dla frakcji PM 2,5 pyłu zawieszonego w PM 10. Wg zalecanej normy przez US EPA w ciągu 4 lat badań prowadzonych od 1999r. przez Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska w Zabrze stwierdzono, że w skali roku przez 60 - 70% czasu występuje dobra i średnia jakość powietrza. Natomiast w sezonie grzewczym przez 50 - 60% czasu jego trwania panują warunki charakteryzowane jako co najmniej niezdrowe dla grup wrażliwych. Udział frakcji PM 2,5 w PM 10 wynosi od 60,5% do 81,4%. Dlatego nawet pełna realizacja programu ochrony powietrza dla pyłu PM 10 nie gwarantuje dotrzymania proponowanych norm dla PM 2,5. (Załącznik nr 1 do w/w rozporządzenia pt. Podstawowe kierunki działań zmierzających do przywracania poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM 10).

Wg badań WSSE na stacji pomiarowej w Dąbrowie Górniczej przy ul. Legionów Polskich, w 2002 r. przekroczone zostały wartości normowe stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM 10, substancji smołowych oraz stężeń benzoapirenu (11,7 ng/m³ przy wartości dopuszczalnej 1 ng/m³!).

Działania warunkujące jakość powietrza w mieście to przede wszystkim realizacja Programu Ochrony Powietrza, a w tym ograniczanie niskiej emisji z urządzeń grzewczych i środków transportu. O ile ograniczanie niskiej emisji ma charakter działań typu techniczno - administracyjnego warunkowanego środkami ekonomicznymi społeczności i miasta, o tyle drugie dotyczy głównie wyprowadzenia uciążliwego (tranzytowego) ruchu drogowego z terenów mieszkaniowych, a zatem - nowych inwestycji drogowo - ulicznych i zmian w organizacji ruchu. Szczegółowy zapis zadań długoterminowych (2010 - 2015) i krótkoterminowych (2006 - 2009) w zakresie ochrony powietrza i pozostałych elementów zawiera zaktualizowany Program Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla miasta Dąbrowa Górnicza.

4.8.2. Zanieczyszczenie wód*

Pomimo ustawowego obowiązku nie zostało wydane nowe rozporządzenie w sprawie klasyfikacji wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód. Do oceny stanu posłużono się więc ostatnim, nie obowiązującym już rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. Wprowadziło ono pięć klas jakości wód:

klasa I	- wody o bardzo dobrej jakości
klasa II	- wody o dobrej jakości
klasa III	- wody o zadowalającej jakości
klasa IV	- wody niezadowalającej jakości
klasa V	- wody złej jakości.

W 2004 r. w zlewni Przemszy monitoringiem diagnostycznym objęto **wody powierzchniowe** rzek i potoków, na których zlokalizowano ogółem 34 punkty pomiarowe (w zlewni Przemszy - 10, Brynicy - 11, 9 - Białej Przemszy).

Przemsza na odcinku granicznym prowadzi wody klasy III (od zbiornika w Przeczycach do Będzina). O jej jakości decydowała bakteriologia i azot Kiejdahla. Wody Trzebyczki z uwagi na związki azotu i bakteriologię oceniono jako wody IV klasy, czyli o niezadowalającej jakości. Wody Pogorii - klasy V - złej jakości.

Wody Białej Przemszy od punktu pomiarowego powyżej ujścia Centurii do punktu w Sosnowcu - Maczkach ogólnie oceniono jako wody IV klasy. Podobnie wody Białej. O jakości tych wód decydowała bakteriologia, azot Kiejdahla oraz ołów wprowadzany z wodami Białej (jej „źródłem” jest kanał Dąbrówka odprowadzający wody kopalniane i poflotacyjne Zakładu Górniczo - Hutniczego „Bolesław”). Stężenia ołowiu w V klasie utrzymywały się w wodach Białej Przemszy do punktu pomiarowego powyżej potoku Bobrek. Od tego punktu Biała Przemsza prowadziła wody V klasy, taka też była jakość Bobrka z Rakówką. W potoku Rakówka V klasy wystąpiły m. in. stężenia fluorków, kadm, cyjanki wolne.

W 2004 r. badania jakości **wód podziemnych** w województwie śląskim przeprowadzono w 144 punktach pomiarowych. W Dąbrowie Górniczej badaniami objęto główny zbiornik wód podziemnych triasu (GZWP Olkusz - Zawiercie - 454), intensywnie eksploatowany przez przedsiębiorstwa wodociągowe. Przeprowadzone badania wskazują na I klasę jakości ze względu na zawartość żelaza, I klasę (w części wschodniej jego zasięgu) i II klasę (w Trzebiesławicach) ze względu na zawartość

* źródło : Stan środowiska w województwie śląskim w 2004 r. - Wojewoda Śląski, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Katowice 2005

związków azotu. Ten czynnik był decydujący dla ogólnej oceny zasobów wód triasowych w Dąbrowie Górniczej jako wód II klasy.

Degradacja jakości wód podziemnych i powierzchniowych jest efektem migracji zanieczyszczeń z powierzchni terenu. Zbiornik triasowy ma charakter szczelinowo - krasowo - porowy i zasilany jest przez wody opadowe oraz te, które przesączają się przez utwory czwartorzędu. Według mapy warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego (PIG Warszawa 1997), oceniany GZWP charakteryzuje wysoki stopień zagrożenia; czas migracji pionowej wynosi 2 - 5 lat. W całym obszarze GZWP 454 w obrębie Dąbrowy Górniczej odnotowuje się podwyższoną zawartość azotanów NO_3 pochodzenia rolniczego. Być może na skutek odchodzenia od uprawy pól i łąk, nastąpi z czasem w wodach podziemnych obniżenie wartości tego zanieczyszczenia.

Źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych są wielorakie - nie skanalizowane obszary zabudowane, nieszczelne szamba, składowiska odpadów, oczyszczalnie ścieków, magazyny i stacje paliw, ścieki komunalne i przemysłowe, nawozy mineralne i środki ochrony roślin stosowane w rolnictwie, eksploatacja górnicza, zanieczyszczone ciekły, transport drogowy i kolejowy.

Równie wielorakie działania winny mieć miejsce dla poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Jednym z najważniejszych **uwarunkowań** dla zabezpieczenia zasobów wody pitnej i dla zapewnienia właściwych warunków życia w mieście jest ograniczenie ekstensywnych form zabudowy mieszkaniowej terenów, zwłaszcza położonych w obrębie triasowego zbiornika wód podziemnych.

4.8.3. Zagrożenie hałasem

Według załącznika do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki i szpitali w miastach, hałas wywoływany przez użytkowników dróg lub linie kolejowe nie może przekraczać w dzień 55 dB (równoważny poziom dźwięku A), a w nocy - 50 dB. W Dąbrowie Górniczej nie przeprowadzono badań klimatu akustycznego. Z porównania z wynikami badań kilkakrotnie prowadzonych w 2004 r. w Bytomiu i w Siewierzu na najruchliwszych drogach można wyrazić przypuszczenie, że przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku, nawet dla zabudowy wielorodzinnej, ze zwartą zabudową mieszkaniową i koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych (60-65 dB w dzień i 50-55 dB w nocy) - w Dąbrowie Górniczej mogą mieć miejsce. Dotyczy to DK 94 w rejonie os. Staszica gdzie zakłada się już ekrany akustyczne i ulic miejskich: Jana Sobieskiego, Królowej Jadwigi, al. Józefa Piłsudskiego, Armii Krajowej - Szosowej i L. Idzikowskiego (odcinek drogi wojewódzkiej nr 796 do Zawiercia), ul. Strzemieszyckiej (dojazd do terminalu w Sławkowie), fragmentów DK 1 przy skrzyżowaniach z ulicami: Laski, Kusocińskiego, Krynicznej i Ujejskiej. Koncentracje szkół występują w sąsiedztwie ul. Królowej Jadwigi, szpital położony jest przy ul. Legionów.

Najistotniejszym problemem jest wyeliminowanie z ulic miejskich tranzytowego ruchu z wysokim udziałem ciężkich pojazdów wielkogabarytowych. Dotyczy to częściowo w/w głównych ulic śródmiejskich, ale przede wszystkim odcinków dróg wojewódzkich (nr 796 i 790) biegnących pośrodku zabudowy mieszkaniowej Żąbkowic, Tucznawy, Strzemieszyc Wielkich. Ich uciążliwość można zmniejszyć tylko przez nowe inwestycje drogowe omijające tereny zabudowy mieszkaniowej.

Hałas innego pochodzenia może być uciążliwy zwłaszcza dla mieszkańców terenów sąsiadujących z małymi jego źródłami takimi jak: zabudowa handlowa z systemami chłodniczymi, wentylacja mechaniczna, mała gastronomia, hurtownie i transport z nimi związany. Ograniczeniu uległa emisja hałasu z dużych zakładów przemysłowych. Jest to spowodowane modernizacją zakładów, zmianą profilu produkcji, prowadzonymi kontrolami przez organy ochrony środowiska i instalowaniem urządzeń tłumiących hałas.

W związku z brakiem możliwości ograniczenia emisji hałasu przez Mittal Steel Poland S.A. do wymaganego poziomu, Rozporządzeniem nr 37/07 Wojewody Śląskiego z dnia 16 lipca 2007 r. utworzony został obszar ograniczonego użytkowania w sąsiedztwie Mittal Steel Poland S.A. Granicę obszaru, wyznaczonego przebiegiem izolinii zrównoważonego poziomu dźwięku „A” dla pory nocnej $L_{Aeq} = 45$ dB, pokazano na rysunku Nr 1 i Nr 2.

Uwarunkowania dla harmonijnego rozwoju miasta dotyczące poprawy klimatu akustycznego i funkcjonalności układu drogowo - ulicznego to :

- budowa nowych odcinków dróg wojewódzkich usprawniających ruch tranzytowy w kierunku Zawiercia i dla obsługi terminalu w Sławkowie,
- eliminacja ruchu ciężkich pojazdów ze śródmieścia i terenów mieszkaniowych przez zmiany w organizacji ruchu z niezbędnymi inwestycjami towarzyszącymi,
- instalowanie urządzeń tłumiących hałas zarówno w obiektach sąsiadujących z uciążliwymi drogami jak i w pasie drogowym (ekrany wyciszające torowiska kolejowe i tramwajowe),
- egzekwowanie przepisów w zakresie ograniczania uciążliwości hałaśliwych zakładów i urządzeń.

4.8.4. Zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym*

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, przez pola elektromagnetyczne rozumie się pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów określa m. in. dopuszczalne poziomy tych pól dla terenów przeznaczanych pod zabudowę mieszkaniową i dla miejsc dostępnych dla ludności. Z tej pozycji „Ekspertyza ...” ocenia źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego na terenie Dąbrowy Górniczej.

Szczegółowa inwentaryzacja źródeł promieniowania w mieście wykazała :

- 35 stacji bazowych telefonii komórkowej,
- 3 stacje bazowe bezprzewodowej telefonii stacjonarnej,
- 7 stacji służących do łączności radiotelefonicznej,
- 1 punkt transmisyjny (radiolinia) służący do przesyłania danych drogą radiową,
- 19 odcinków linii wysokiego napięcia 110 kV,
- 5 odcinków linii wysokiego napięcia 220 kV,
- 5 odcinków linii wysokiego napięcia 400 kV,
- 1 stację transformatorową / rozdzielczą wysokiego napięcia 400 kV/110 kV,
- 1 stację transformatorową / rozdzielczą wysokiego napięcia 220 kV/110 kV,
- 10 stacji transformatorowych / rozdzielczych wysokiego napięcia 110 kV/SN.

Stacje bazowe telefonii komórkowej lokalizowane są na kominach przemysłowych, wieżach, masztach na dachach różnego rodzaju budynków. W przypadku stacji na wieżach i kominach „...praktycznie nie ma możliwości, aby standardy dotyczące środowiska elektromagnetycznego w miejscach dostępnych dla ludności zostałyby przekroczone. W przypadkach stacji zlokalizowanych na dachach budynków może się zdarzyć, że w pobliżu masztów z antenami (w promieniu do kilku metrów) nad powierzchnią dachu mogą wystąpić obszary średniej gęstości mocy pól elektromagnetycznych o wartości nieznacznie większej lub równej 0,1 W/m². Są to jednak przypadki rzadkie, ponieważ maszty znajdują się na brzegach dachów budynków, a kierunki maksymalnego promieniowania anten skierowane są na zewnątrz budynków ...”

„Obecnie największy udział w emisji pól RF/MF mają anteny stacji bazowych telefonii komórkowej (ponad 90%), ale intensywność emitowanego pola jest bardzo niska i zależna od odległości od anten i nie przekracza 0,3 mW/m² w odległości około 100 m od anten (na poziomie terenu) a w odległości 1000 m nie przekracza wartości 0,01 mW/m² - wartość najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) PEM wynosi w Polsce 100 mW/m² czyli jest ponad 3000 razy większa od wartości występujących w środowisku.

W przypadku linii wysokiego napięcia 110 kV, 220 kV i 400 kV nigdzie nie występują jakiegokolwiek przekroczenia, ponieważ wysokość zawieszenia kabli narzucona przez normy budowlane jest na tyle duża, że pod linią wysokiego napięcia natężenie składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego nie przekracza wartości 1 kV/m dla linii 110 kV i nie może przekroczyć 10 kV/m dla linii 220 kV i 400 kV. Zwiększając jednak wysokość zawieszenia kabli lub stosując okablowanie ekranujące można bez problemu dotrzymać wartość 1 kV/m na terenach zabudowy mieszkaniowej lub przewidzianych pod zabudowę mieszkaniową”.

* Źródło : „Ekspertyza dotycząca elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego pochodzącego od instalacji radiokomunikacyjnych, radionawigacyjnych, radiolokacyjnych i teletransmisyjnych oraz linii i stacji elektroenergetycznych o napięciu znamionowym równym lub wyższym 110 kV zlokalizowanych na terenie miasta Dąbrowa Górnicza” WASKO S.A. Gliwice, październik 2005

4.9. Uwarunkowania fizjograficzne

4.9.1. Warunki topoklimatyczne

Na obszarze miasta dominuje typ topoklimatów charakterystycznych dla obszarów płaskich lub o niewielkich nachyleniach położonych poza dnami dolin. Są to głównie obszary wierzchowinowe w obrębie garbów charakteryzujące się m. in. mniejszą częstotliwością występowania przymrozków w okresach wiosennych i jesiennych. Jest to grupa topoklimatów **korzystnych** zarówno dla upraw polowych jak i zabudowy. Ten typ topoklimatu tworzy rozległe powierzchnie w obrębie zachodniej części miasta (większość terenów śródmieścia).

Średnio korzystne warunki topoklimatyczne występują w miejscach bardziej przesuszonych na glebach porowatych jakie występują w obrębie piaszczystych den dolinnych. Częściej dochodzi do wychłodzenia powierzchni i przymrozków radiacyjnych czemu sprzyja też możliwość spływu chłodnego powietrza z przyległych zboczy. W obrębie tego typu topoklimatu znajduje się znaczna część zabudowy miejskiej i większość zabudowy wiejskiej.

Stoki w obrębie Garbu Ząbkowickiego zajmują powierzchnie o znacznym nachyleniu. Ekspozycja południowa tych obszarów powoduje nagrzewanie się powierzchni.

Topoklimaty niekorzystne zwłaszcza dla stałego zamieszkiwania występują na terenach położonych w obrębie den dolinnych. Na skutek spływania chłodnego i wilgotnego powietrza z obszarów wyżej położonych, w dolinach tworzą się zastoiska chłodnego powietrza i dochodzi do powstawania mgieł oraz przymrozków radiacyjno - adwekcyjnych. Duże powierzchnie ten typ topoklimatu zajmuje wzdłuż dolin Czarnej Przemszy, Pogorii, Trzebyczki, Białej Przemszy, zlewni Potoku Błędowskiego, Potoku Jamki oraz obniżenia należące do zlewni Bobrka i Rakówki. Tylko nieco korzystniejsze warunki topoklimatów „dennych” występują w Korzeńcu, Łęknicach, Piekle.

W obrębie zwartej zabudowy miejskiej czynnik antropogeniczny ma istotny wpływ na kształtowanie się warunków topoklimatycznych. Łatwe nagrzewanie się zabudowy, dróg, placów powoduje podniesienie temperatury powietrza w przyziemnej warstwie atmosfery. Od intensywności różnych form zainwestowania zależą parametry tworzących się nad takimi obszarami wysp ciepła charakteryzujących się też wyższymi wskaźnikami zanieczyszczeń powietrza pochodzenia lokalnego.

4.9.2. Warunki gruntowe

Podstawowym materiałem dla określenia przydatności terenów miasta pod zabudowę jest „Mapa geologiczno – inżynierska miasta Dąbrowa Górnicza” opracowana w skali 1 : 10 000 przez Przedsiębiorstwo „Gemes” Sp. z o.o. w Dąbrowie Górniczej (autorzy: mgr K. Sołtys, mgr F. Łapiński z zespołem).

W zależności od rodzaju gruntów na głębokości 2,0 m ppt podzielono je na 4 zespoły z podzespołami ze względu na zwierciadło wód w m ppt (a: 0-2, b: >2).

Pierwszą grupę stanowią grunty organiczne i nasypy niekontrolowane (1a i 1b), które charakteryzują się :

- dużą zmiennością rodzajów i stanów gruntów,
- występowaniem gruntów organicznych,
- skomplikowanym i złożonym podłożem,
- o wodach gruntowych występujących powyżej 2,0 m ppt, i z wahaniami zwierciadła wody w granicach +/- 1,0 m.

Są to grunty niekorzystne dla wszystkich rodzajów obiektów wymagane jest szczegółowe rozpoznanie warunków gruntowo – wodnych.

Grupę drugą tworzą piaski o różnej ziarnistości pochodzenia rzeczno, wodnolodowcowego i eolicznego z przewarstwieniami żwirów, pyłów i glin pylastych, które charakteryzują :

- zmiany glacialne,
- warstwy o różnej miąższości,
- zmienność rodzajów i stanów gruntów,
- możliwość występowania gruntów spoistych miękkoplastycznych,
- wahania zwierciadła wody w granicach +/- 1,0 m,

- złożoność podłoża.

Są to grunty dogodne dla budownictwa lekkiego i budowli bardzo sztywnych. Dopuszczalne naciski ok. 0,20 MPa. Natomiast nie są dogodne dla obiektów średnich i ciężkich oraz budowli wiotkich – tu wymagane są szczegółowe badania powierzchni.

Ten typ gruntów (2a i 2b) występuje na blisko połowie powierzchni miasta, prawie wszędzie poza wzniesieniami Garbu Ząbkowickiego gdzie dominują grunty grupy czwartej (4a i 4b). Tworzą je dolomity, wapienie, margle, piaskowce, iłowce, mułowce oraz iły. Grunty te :

- w obrębie wydzieleni nie zmieniają się w sposób zasadniczy,
- grunty mineralne rodzime zalegają prawie poziomo,
- wody gruntowe generalnie występują poniżej poziomu posadowienia,
- podłoże ma charakter prosty.

Grunty te cechują dogodne warunki posadowienia dla wszelkiego typu budownictwa. Dopuszczalne naciski można przyjmować 0,3 MPa dla wietrzelin oraz 0,4-0,5 MPa dla skał litych.

Grupa trzecia (3a, 3b) tylko fragmentarycznie występuje na terenie miasta w śródmieściu i w większym kompleksie w rejonie Sulna, Strzemieszyc Wielkich i Kuźniczki Nowej. Tworzą ją gliny piaszczyste, piaski gliniaste – lodowcowe i koluwalno-deluwialne z przewarstwieniami pyłów.

Warstwy gruntów są o różnej miąższości, występują zmiany stanów gruntów, wahania zwierciadła wody +/- 1,0 m, podłoże ma charakter prosty. Dogodne warunki posadowienia budownictwa tylko na terenach o głębszym zaleganiu wód gruntowych. Dopuszczalne naciski można przyjmować 0,2 MPa.

Wszędzie gdzie występują wody płycej niż 2 m ppt przy wszystkich budowlach trzeba wykonywać zabezpieczenia przeciwwodne. A w przypadku występowania płytkich wyrobisk górniczych – potrzebne są ustalenia ich wpływu na powierzchnię. W rejonach wychodni konieczne jest wykonanie kontrolnych badań geofizycznych. Dla zabudowy gruntów występujących w dolinach rzek i cieków ograniczenia wynikają nie tylko z ich właściwości inżyniersko – budowlanych, ale także z częstego występowania tu gleb pochodzenia organicznego wymagających zachowania oraz funkcji korytarzy ekologicznych pełnionych przez doliny. Według opracowania pt. „Warunki ekofizjograficzne miasta Dąbrowa Górnicza dla potrzeb planu zagospodarowania przestrzennego” (Przeds. Usługowe GEOGRAF, Dąbrowa Górnicza 2003) największe kompleksy tego typu gleb występują w dolinach: Białej Przemszy od Centrum do rejonu ścieżek dydaktycznych na łąkach pomiędzy Błędowem i Dąbrówką, w rejonie Wypalenisk, w ciągu leśno – łąkowym od Szatanówki po Tucznawę – Trzebyczkę, w dolinach Bobrka i Rakówki, w dolinie potoku Jamki, w Grębocinie i w wielu innych miejscach. Postępująca realizacja inwestycji przemysłowych w rejonie Strzemieszyc wskazuje, że naturalne ograniczenia wynikające z mało nośnych gruntów i gleb organicznych nie mają tu żadnego znaczenia. To samo dotyczy zabudowy mieszkaniowej np. w zalewowej dolinie Białej Ławy w rejonie ul. Swobodnej.

5. KULTUROWE ŚRODOWISKO MIASTA

Podstawą do zdiagnozowania stanu dziedzictwa kulturowego miasta są :

- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza” z 1998 roku wraz z aktualizacją z 2002 r.,
- sporządzone w ramach Studium opracowanie „Dziedzictwo Kulturowe” (Jarosław Krajniewski, październik 1997 r.),
- „Studium historyczne miasta Dąbrowa Górnicza” - Bogusław Krasnowolski z zespołem, PKZ „Arcona” Sp. z o.o. Pracownia Dokumentacji Naukowo-Historycznej w 1998 – 1999 r.,
- „Ewidencja Zabytków Kolejnictwa na terenie woj. katowickiego” Przemysław Nadolski, Krzysztof Soida, Centrum Dziedzictwa Kulturowego Górnego Śląska, 1992 r.,
- 44 obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

5.1. Podstawy prawne oraz zakres ochrony dziedzictwa kulturowego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w art. 10 stanowi, że w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w studium uwzględnia się w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia,
- 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków,
- 3) parków kulturowych.

Do zabytków nieruchomych, zgodnie z art. 6 ustawy o ochronie zabytków, zalicza się w szczególności:

- krajobrazy kulturowe,
- układy urbanistyczne, ruralistyczne i zespoły budowlane,
- dzieła architektury i budownictwa,
- dzieła budownictwa obronnego,
- obiekty techniki, a zwłaszcza kopalnie, huty, elektrownie i inne zakłady przemysłowe,
- cmentarze,
- parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni,
- miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Do zabytków archeologicznych, zalicza się: pozostałości terenowe pradziejowego i historycznego osadnictwa, cmentarzyska i kurhany, relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

5.2. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków

Tą formą ochrony na terenie miasta objętych jest pięć obiektów wymienionych poniżej oraz oznaczonych graficznie na Rysunku nr 1 (skala 1 : 20 000).

Aktualnie toczy się postępowanie w sprawie wpisu do rejestru zabytków dla budynku dawnego pałacyku Zarządu Fabryki Elektrochemicznej, położonego w Ząbkowicach, przy ul. Chemicznej 3.

ZABYTEKI NIERUCHOME WPISANE DO REJESTRU ZABYTEKÓW				
Nr rejestru i data wpisu	Określenie zabytku	adres	Czas powstania	Określenie granic ochrony prawnej
1240/79 22.11.1979r.	Pałac Kultury Zagłębia	Dąbrowa Górnicza miasto ul.Wolności	50-te lata XX wieku	Obiekt wraz z otoczeniem (schody, podjazdy, podejścia) wystrój i wyposażenie wewnątrz
1623/96 29.03.1996r.	Kościół parafialny pw. Matki Boskiej Anielskiej	Dąbrowa Górnicza miasto ul.Królowej Jadwigi	1898-1912	Budynek kościoła
9/60 23.02.1960r. 66/48 18.11.1948r.	Kościół parafialny pw. Narodzenia NMP i św. Antoniego Padewskiego	Dąbrowa Górnicza Gołonóg	XVII wiek	Najbliższe otoczenie ,brak określenia granic
808/1967 09.12.1967r.	Kaplica w Trzebiesławicach	Dąbrowa Górnicza Trzebiesławice	XVIII wiek	Obiekt w ramach ogrodzenia
809/1967 09.12.1967r.	Kaplica w Ujejskach	Dąbrowa Górnicza Ujejsce	XVIII wiek	Najbliższe otoczenie

Zasady ochrony zabytków wpisanych do rejestru obowiązują niezależnie od tego czy obiekt bądź nieruchomość objęta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, ponieważ decyzje administracyjne dotyczące obiektów i obszarów objętych tą formą ochrony konserwatorskiej, podlegają z mocy prawa uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Niemniej analiza obowiązujących planów w obszarach gdzie występują zabytki rejestrowe wykazuje, że dodatkowej ochrony wymaga otoczenie Kościoła parafialnego pw. Matki Boskiej Anielskiej oraz Kaplica w Ujejskach. Spowodowane jest to brakiem planów w tych terenach, jak również nie sprecyzowaną w rejestrze granicą ochrony (brak określenia granic otoczenia).

OKREŚLENIE ZABYTKU	OBOWIAZUJĄCE PLANY MIEJSCOWE
Pałac Kultury Zagłębia	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów CENTRUM „A” miasta Dąbrowy Górniczej (Uchwała RM DG Nr XXX/582/2004 z dnia 25.08.2004r.), gdzie wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej
Kościół parafialny pw. Matki Boskiej Anielskiej	Brak planu
Kościół parafialny pw. Narodzenia NMP i św. Antoniego Padewskiego	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowy Górniczej dla terenu położonego w dzielnicy Gołonóg – Rejon Wzgórza Gołonoskiego (Uchwała RM DG Nr VI/110/2003 z dnia 26.02.2003r.), gdzie wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej
Kaplica w Trzebieśławicach	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowy Górniczej dla terenów położonych w dzielnicy Trzebieśławice, w rejonie ulic : Zachodniej – Modrzewiowej – Gródki” (Uchwała RM DG Nr XLIX/938/05 z dnia 30.11.2005r.), gdzie wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej
Kaplica w Ujejskach	Brak planu

5.3. Inne zabytki nieruchome

Na terenie miasta istnieje wiele obiektów i zespołów zabytkowych, nie wpisanych do rejestru, posiadających wartość historyczną i kulturową. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przewiduje prowadzenie ich ewidencji na podstawie przepisów zawartych w art. 21 ustawy oraz w rozporządzeniu Ministra Kultury z dnia 14 maja 2004r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem.

Tak rozumianej ewidencji zabytków w momencie sporządzania „Studium” gmina nie posiada, a zatem nie ma również programu opieki nad zabytkami, który sporządza się na jej podstawie.

Wobec tych braków, w „Studium” wskazano zabytki nieruchome nie wpisane do rejestru zabytków opierając się na:

- załącznikach od nr 4 do nr 7 do uchwały w sprawie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza”,
- spisie obiektów zabytkowych sporządzonym przez autorów „Studium historycznego miasta Dąbrowa Górnicza”.

Listę tych zabytków nieruchomych, obiektów i zespołów oraz listę układów przestrzennych przedstawiono tabelarycznie w niniejszym opracowaniu oraz graficznie na Rysunku nr 1. Poniżej umieszczono ich szczegółowe omówienie.

Spośród zabytków wymienionych w tabelach, znaczna część chroniona jest już na mocy ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Pozostała część nie jest objęta żadną formą ochrony. Sytuacja taka może prowadzić do utraty cech zabytkowych tych obiektów, niekontrolowanych przekształceń bądź nawet wyburzeń. W tej sytuacji konieczne jest ustanowienie ochrony albo w postaci wpisu do rejestru zabytków (dla zespołów najcenniejszych) albo jak najszybszego sporządzenia planów zagospodarowania przestrzennego.

5.3.1. Układy urbanistyczne, ruralistyczne i zespoły budowlane

Dąbrowa Górnicza jest organizmem złożonym z wielu składowych, gdzie krajobraz miejski przeplata się z wiejskim okolicznych wsi i przysiółków, obecnych dzielnic. Odrębność układów urbanistycznych poszczególnych osiedli i dzielnic jest wartością kulturową wartą uszanowania, wiąże się bowiem integralnie z różnorodną historią i tradycją tych jednostek.

Gwałtowny rozwój miasta zapoczątkowany przez industrializację regionu zintensyfikował zabudowę. Doprowadziło to do naturalnych zbliżeń dotychczas osobnych układów (np. pomiędzy Dąbrową, a Gołonogiem). Proces ten był początkowo mało destrukcyjny i nie przeskalowany. Jednak okres powojenny wraz z budową Huty Katowice i realizacją osiedli wielkopłytowych, odmienił przestrzeń miasta i zataił historyczną kompozycję urbanistyczną. W tym kontekście dużej wagi nabiera

zachowanie i ochrona tych elementów, reliktyw dawnych osiedli i dzielnic, które jeszcze są czytelne w planie miasta i nie uległy zniszczeniu.

Najbardziej wartościowe układy przestrzenne w krajobrazie miasta to:

- 1) ślady dawnych odrębnych układów urbanistycznych XIX wiecznej Dąbrowy, obecnie w obrębie Śródmieścia: kolonii Huta „Bankowa” i kolonii „Reden” oraz historycznej, zachodniej część dawnej Dąbrowy i obszaru nowego centrum w miejscu pierwotnego, odkrywkowego wydobywania węgla kamiennego kopalni „Reden”,
- 2) osiedla z okresu międzywojennego: Staszic i Legionowo,
- 3) obszar starej wsi Gołonóg,
- 4) Park Zielona wraz z osiedlem robotniczym Korzeniec,
- 5) centrum Strzemieszyc Wielkich,
- 6) socrealistyczny zespół zabudowy mieszkaniowej z lat 50-tych tzw. „Nowa Dąbrowa” pomiędzy ulicami Prusa i Kosmonautów.

W każdym z tych unikalnych układów silnym uwarunkowaniem jest ochrona historycznej kompozycji urbanistycznej, ekspozycji, osi widokowych, dominant oraz świadome uzupełnianie układów pod warunkiem dostosowywania nowych realizacji do zastanego kontekstu, klimatu miejsca, skali i charakteru. Sugeruje się do tego celu wykorzystanie formuły stref konserwatorskich z ustalonymi zasadami ochrony w ramach zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Obecnie na terenie Dąbrowy Górniczej obowiązują strefy: A ścisłej ochrony konserwatorskiej, B pośredniej ochrony konserwatorskiej, K ochrony krajobrazu, OW i W ochrony i obserwacji archeologicznej. Są one ustalone w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego tylko dla tej części miasta, dla której plany zostały sporządzone.

Spośród wymienionych powyżej, ustaleniami ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego są objęte : część Śródmieścia, Park Zielona, centrum Strzemieszyc i Wzgórze Gołonoskie. Pilnego uzupełnienia i sporządzenia planu wymaga pozostała część Śródmieścia, co pozwoli chronić cały XIX wieczny układ urbanistyczny.

5.3.2. Dzieła architektury i budownictwa

Wśród zabytków mających wartość kulturową i historyczną, są przykłady obiektów wartych bezwzględnie zachowania (zaznaczone wytłuszczonym drukiem w tabeli), między innymi: zabudowania dawnej Szkoły Górniczej „Szygarka”, kościoły w Strzemieszycach i Ząbkowicach, pałacyki zarządów dawnych fabryk w Strzemieszycach Wielkich, Ząbkowicach i Błędowie.

Pozostałe obiekty mogą stanowić przykłady regionalnej tradycji budowlanej i posłużyć do ustalania standardów kształtowania nowej zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Wadą ich jest zwykle zły stan techniczny i niskie standardy budowlane. Zachowanie i ochronę tych obiektów należałoby rozważyć każdorazowo podczas prowadzenia prac planistycznych, poddając ocenie ich walory architektoniczne, stan zachowania, zakres dokonanych wtórnie zmian i przekształceń.

5.3.3. Dzieła budownictwa obronnego

Dotychczas nie ujęte w żadnym opracowaniu analitycznym, obejmują: bunkry tworzące niemieckie linie umocnień B1 i B6, rozmieszczone w pasie od Trzebieśławic, najpierw wzdłuż drogi prowadzącej na Siewierz i dalej wzdłuż drogi krajowej nr 1 do zbiornika Pogoria I i potem Wzgórza Gołonoskiego. Z powodu braku wiarygodnych materiałów źródłowych, zaznaczone są jedynie symbolicznie w rejonie zbiornika Pogoria I. Działania ochronne winny koncentrować się na określeniu lokalizacji i zachowaniu w formie świadków, z dyspozycją ewentualnego przeniesienia w przypadku kolizji z nowymi realizacjami.

5.3.4. Obiekty techniki, zwłaszcza kopalnie, huty, elektrownie i inne zakłady przemysłowe

Szczególną rolę w historii miasta odgrywają zachowane obiekty techniki – przemysłowe budynki i budowle Huty „Bankowa”, kopalni „Reden” i kopalni „Paryż”, stare piece wapiennicze w Strzemieszycach i Ząbkowicach, jak i budynki związane z przemysłem wiejskim – dobrze zachowany zespół młyna wodnego w Okradzionowie na Białej Przemszy. Dąbrowa Górnicza jako miasto o bogatej przemysłowej tradycji, której ekonomiczną podstawą rozwoju były huty i kopalnie nie może zaprzepaścić obiektów, które o tej historii i tradycji zaświadczać. Tym bardziej, że są to często budynki o interesującej architekturze i formie, z oryginalnym detalem. Największą przeszkodą jest

obecnie ich zły stan techniczny oraz konieczność znalezienia im nowych funkcji w świetle upadku dotychczasowych. Przystosowanie do nowych zadań i przeznaczenia winno respektować ich historyczne formy i kompozycje urbanistyczne.

Wyjątkową grupę w problematyce zabytków techniki stanowią obiekty związane z powstaniem i rozwojem linii kolejowych: Warszawsko-Wiedeńskiej i Iwangorodzko-Dąbrowskiej. Wśród nich na specjalną uwagę zasługują obiekty:

- zespołu dworcowego w Ząbkowicach – głównego budynku dworcowego z 1880 r. tzw. „Dworca Wiedeńskiego”, magazynu ekspedycji towarowej z 1895 r. oraz towarzyszących im budynków zabudowy mieszkaniowej przy ul.Dworcowej z lat 1880-1926,
- zespołu dworcowego w Dąbrowie - głównego budynku dworcowego z 1888 r., budynków nastawni DG1 z 1890 r., DG2 z 1904 r. oraz towarzyszących im budynków zabudowy mieszkaniowej z 1912 r. położonych przy ul.Kościuszki 2a,2b,2c,2d i ul.Konopnickiej 40 i 40a, głównego budynku dworcowego w Gołonogu z 1890 r.,
- stacji i lokomotywni w Strzemieszycach Wielkich – głównego budynku dworcowego z 1890 r.; hali wachlarzowej lokomotywni z 1906 r. wraz z magazynami i warsztatami, wieży wodnej z 1900 r. oraz towarzyszących im budynków zabudowy mieszkaniowej i dawnej przychodni lekarskiej z lat 1907-1920.

Wszystkie ww. obiekty położone są w obszarach terenów zamkniętych, dla których w chwili obecnej przepisy uniemożliwiają sporządzenie planu – co oznacza, że obiekty te pozostawione są bez jakiegokolwiek ochrony. Dla wielu z nich jest to ostatni moment dla ratowania i zagospodarowania ich na nowo.

5.3.5. Cmentarze

Spośród 12 działających na terenie miasta czynnych cmentarzy oraz 3 nieczynnych za najbardziej cenne dla historii miasta uznaje się cmentarze: w Gołonogu, stary i nowy w Dąbrowie, w Ząbkowicach, w Łośniu i w Błędowie. Opieka konserwatorska koncentrować winna się na zachowaniu i ochronie kompozycji kwaterowej, zabytkowych nagrobków, starodrzewu. W przypadku cmentarzy nieczynnych należy zachować tradycję miejsca i przeanalizować możliwość rewaloryzacji założeń wraz z zabezpieczeniem przed dewastacją i profanowaniem.

LISTA CMENTARZY				
miejsowość i adres	cmentarz wyznaniowy	opis	Czas powstania	aktualna ochrona
Dąbrowa Górnicza – miasto ul.Ludowa	żydowski (kirkut)	Zdewastowany w czasie okupacji, aktualnie bardzo zaniedbany. Stele położone za pomnikiem upamiętniającym martyrologię Żydów, relikty stel w nieuporządkowanej, zarośniętej części cmentarza	Założony w 1929, czynny do 1942r.	brak mpzp
Dąbrowa Górnicza – Ząbkowice ul.Górzysta	parafialny rzymsko-katolicki	Zachowany układ kwaterowy i zespół zabytkowych nagrobków	Najstarsza część z początku XX w.	ochrona w ramach ustaleń planu
Dąbrowa Górnicza – Gołonóg ul.Kościelna	parafialny rzymsko-katolicki	Zespoły zabytkowych nagrobków		ochrona w ramach ustaleń planu
Dąbrowa Górnicza – miasto ul.Kondratowicza	mariawitów	Zdewastowany, zachowany jeden nagrobek	ok. 1908r.	brak mpzp
Dąbrowa Górnicza – miasto ul.Szkolna	ewangelicki	Całkowicie zdewastowany, brak nagrobków i ogrodzenia, układ grobowców nieczytelny	XIX wiek (ok.1842r.)	brak mpzp
Dąbrowa Górnicza – miasto ul.Starocmentarna	parafialny rzymsko-katolicki tzw. stary cmentarz	Zachowana kwaterowa kompozycja i zespół zabytkowych nagrobków	ok. 1891r.	brak mpzp
Dąbrowa Górnicza – miasto ul.11 Listopada	parafialny rzymsko-katolicki	Zachowana kwaterowa kompozycja i zespół zabytkowych nagrobków	ok. 1915r.	brak mpzp
Dąbrowa Górnicza – Strzemieszyce ul.Myśliwska	parafialny rzymsko-katolicki	Położony na kulminacji i zboczach wzniesienia. Układ starszej części nieregularny z przełamaną aleją główną. Zachowane historyzujące i modernistyczne nagrobki oraz starodrzew	początek XXw., rozszerzony od zachodu w latach powojen - nych	brak mpzp

Dąbrowa Górnicza – Łosień ul.Poboczna	parafialny rzymsko-katolicki	cmentarz graniczny od północy z niewielkim lasem iglastym	1910-1915	ochrona w ramach ustaleń planu
Dąbrowa Górnicza – Łęka ul.Przelotowa	parafialny rzymsko-katolicki	Położony na stoku Skalka, ze stoku rozciąga się panorama w kierunku wschodnim	1909r.	brak mpzp
Dąbrowa Górnicza – Błędów ul.Jesionowa	parafialny rzymsko-katolicki	Położony przy ul.Jesionowej	Ok.1920r.	brak mpzp

5.3.6. Parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni

Na terenie miasta wyróżnia się kompozycja urbanistyczna Parku Zielona, objętego ochroną w ramach ustaleń obowiązującego planu. Pozostałe wymienione poniżej tereny zieleni urządzonej, często towarzyszące zabytkom nieruchomym i stanowiące ich przedpola, należy zachować w obecnym użytkowaniu.

LISTA TERENÓW zieleni komponowanej – PARKÓW ,OGRODÓW I SKWERÓW				
miejsowość i adres	nazwa	opis	Czas powstania	aktualna ochrona
Dąbrowa Górnicza – miasto ul.Robotnicza	Park Zielona	Naturalnie zadrzewiony teren nad Czarną Przemszą. Kompozycja geometryczna z początku lat trzydziestych XX w., wprowadzona - przez wycięcie alej - w obręb kompleksu leśnego.Wzbogacona ok. 1956 r. przez "surrealistyczny" pawilon i grupy rzeźb. Największe w Zagłębiu skupisko dębów.	Założony w 1933r., zmodernizowany w latach 50-tych	ochrona w ramach ustaleń planu
Dąbrowa Górnicza – miasto ul.Królowej Jadwigi	Park im.Generała Hallera,	Częściowo zlokalizowany na terenie byłej kopalni „Reden” na terenach poprzemysłowych kopalni "Reden" i hałd kopalnianych. Formy hałd częściowo zachowane. Efektowne widoki na główne dominanty urbanistyczne Dąbrowy: kościół p.w. Matki Boskiej Anielskiej i Pałac Kultury Zagłębia.	1966-1977	ochrona w ramach ustaleń planu
Dąbrowa Górnicza – miasto ul.Kościuszki	Park Śródmiejski przy Hucie Bankowa (dawniej zwany Cieletnik, Małpi Gaj)		1931r.	ochrona w ramach ustaleń planu
Dąbrowa Górnicza – miasto ul.Legionów Polskich/Górnica	Zieleniec przy pomniku St.Staszica		1931-1932 (arch. B.Burski)	ochrona w ramach ustaleń planu
Dąbrowa Górnicza –Bugaj, dawny przysiółek wsi Sikorka	Park Dworski	Pozostałości parku dworskiego wraz z resztkami założenia dworskiego, starodrzew		brak mpzp

5.3.7. Miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji

LISTA POMNIKÓW HISTORYCZNYCH I TABLIC		
Lp.	Lokalizacja	opis
1	Dąbrowa Górnicza	Pomnik – Tadeusza Kościuszki
2	Dąbrowa Górnicza	Pomnik – Stanisława Staszica
3	Dąbrowa Górnicza	Pomnik – Członków Związku Orła Białego i Harcerzy Dąbrowskich
4	Dąbrowa Górnicza	Pomnik – 10 Powieszonych z Huty Bankowej
5	Dąbrowa Górnicza	Pomnik – Pomordowanym Górnikom podczas II wojny światowej
6	Dąbrowa Górnicza	Pomnik – Jimiego Hendrixa – Bohaterom Czerwonych Sztandarów
7	Dąbrowa Górnicza	Pomnik – POGORIA III
8	Dąbrowa Górnicza	Pomnik – Cmentarz Żydowski
9	Dąbrowa Górnicza	Pomnik – Obelisk Franciszka Pilarczyka i Mieczysława Hejczyka
10	Dąbrowa Górnicza	Pomnik – Obelisk dawnego Gimnazjum Męskiego
11	Dąbrowa Górnicza	Pomnik – Królowej Jadwigi
12	Dąbrowa Górnicza	Pomnik – Piotra Skargi
13	Dąbrowa Górnicza	Pomnik – krzyż – rozpoczęcie budowy Huty „Bankowa”

14	Dąbrowa Górnicza	Pomnik – drzewo – Dąb Wolności
15	Dąbrowa Górnicza – ul. 3 Maja 42	Tablica – Zamordowanym podczas II wojny światowej
16	Dąbrowa Górnicza – ul. Legionów Polskich 69	Tablica – Jan Antoni Ziemia
17	Dąbrowa Górnicza – Aleja Róż 3 – HWS Centrum	Tablica – Kopalnia Reden
18	Dąbrowa Górnicza – ul. Królowej Jadwigi	Tablica – Gimnazjum nr 1
19	Dąbrowa Górnicza – ul. Orzeszkowej 1	Tablica – Józef Podyma
20	Dąbrowa Górnicza – ul. 3 Maja/Bandrowskiego	Tablica – Eugeniusz Furman
21	Dąbrowa Górnicza – ul. 3 Maja 10	Tablica – 90-lecie otwarcia szkoły Emilii Zawadzkiej
22	Dąbrowa Górnicza – ul. Chopina 72	Tablica – Jakub Klein
23	Dąbrowa Górnicza – ul. Sobieskiego 24	Tablica – 10-u powieszonym pracownikom Huty Bankowa
24	Dąbrowa Górnicza – ul. Szpitalna 13	Tablica – Szymon Starkiewicz
25	Dąbrowa Górnicza – ul. Konopnickiej 36	Tablice – Otwarcie szkoły powszechnej im. Marii Konopnickiej; 55 rocznica otwarcia szkoły im. Marii Konopnickiej; Maria Konopnicka – 150 rocznica urodzin
26	Dąbrowa Górnicza – ul. Konopnickiej 56	Tablica – Liceum Ogólnokształcące nr 1
27	Dąbrowa Górnicza – ul. Królowej Jadwigi 8 – Hufiec ZHP	Tablica – Wincenty Bernasik
28	Dąbrowa Górnicza – ul. Królowej Jadwigi - Bazylika MBA	Tablice – Jan Hempel; Jan Kiliński; Wincenty Choruszewski; Dąbrowskie Koło Wycieczkowe; Harcerze polegli w II wojnie światowej; Harcerze 20 drużyny ZHP
29	Dąbrowa Górnicza – ul. Królowej Jadwigi- kaplica Porcjunkula	Tablice – Poświęcenie kaplicy; Marya Saryusz - Bielska
30	Gołonóg	Pomnik – Bohaterom Armii Czerwonej
31	Gołonóg – ul. Kościelna – kościół	Tablice – Tadeuszowi Kościuszce; Erygowanie Parafii w Gołonogu; Andrzej Załuski
32	Strzemieszyce	Pomnik – Poległym Żołnierzom AK grupy „ORDONA”
33	Strzemieszyce	Pomnik – Poległym Bohaterom Armii Czerwonej
34	Strzemieszyce	Pomnik – Ofiarom hitlerowskiej okupacji
35	Strzemieszyce	Pomnik – 70 rocznica odzyskania niepodległości
36	Strzemieszyce	Pomnik – 11 powieszonych
37	Strzemieszyce	Pomnik – Dolina Katyńska
38	Strzemieszyce	Pomnik – Dolina Katyńska – Dążenie do niepodległości
39	Strzemieszyce	Pomnik – Dolina Katyńska – Pomordowanym księżom
40	Strzemieszyce	Pomnik – Jan Paweł II
41	Strzemieszyce – góra Bardowicza	Tablica – Wapiennik Bardowicza
42	Strzemieszyce – ul. Gruszczyńskiego	Tablica – Dawne getto w Strzemieszycach
43	Strzemieszyce – ul. Majewskiego - kościół	Tablice – Odzyskanie niepodległości 1918 r.; Pamięci Józefa Piłsudskiego
45	Ząbkowice	Pomnik – Ku Czcii Wojsk Radzieckich
46	Ząbkowice	Pomnik – Poległym za wolność i demokrację
47	Ząbkowice	Pomnik – Bohaterom poległym za wolność i demokrację
48	Ząbkowice	Pomnik – upamiętniający 16 mieszkańców, rozstrzelanych 04.01.1945 r.
49	Ząbkowice	Tablica – poświęcona Józefowi Piłsudskiemu
50	Ząbkowice	Tablica – poświęcona mieszkańcom poległym podczas II wojny światowej
51	Łosień	Pomnik - Przyjaźni Żołnierzy Polskich i Radzieckich
52	Łęka	Pomnik – Zygmunta Różyckiego
53	Tucznowa	Pomnik - Ludwika Idzikowskiego
54	Ujejsce	Pomnik - Żołnierzy Armii Czerwonej
55	Kazdębie	Pomnik - Żołnierzy Armii Czerwonej

5.3.8. Zabytki archeologiczne

Wymóg objęcia nadzorem archeologicznym obszarów występowania stanowisk archeologicznych jest jednoznaczny. Ze względu na potwierdzone znaleziskami wczesnośredniowieczne osadnictwo tych ziem oraz obecność szlaków handlowych, wczesnego kopalnictwa i hutnictwa wskazuje dodatkowo do objęcia nadzorem archeologicznym zaznaczone na Rysunku nr 1 obszary osadnictwa sprzed XIX wieku.

Wobec wysokiego prawdopodobieństwa natrafienia na materiały zabytkowe należy rozważyć możliwość objęcia nadzorem archeologicznym każdej większej inwestycji prowadzonej na terenie miasta, szczególnie związanej z budową obiektów handlowych, zakładów produkcyjnych oraz inwestycji celu publicznego.

LISTA STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH						
	Miejscowość	Gmina	Stanowiska w:		Funkcja obiektu	Chronologia
			Miejscowość	Na obszarze		
AZP arkusz 96-51						
	Łęka	Dąbrowa Górnicza	5	9	osada	późne średniowiecze
			5	9	osada	czasy nowożytne
	Łęka	Dąbrowa Górnicza	6	10	osada	późne średniowiecze
			6	10	osada	czasy nowożytne
	Łęka	Dąbrowa Górnicza	7	11	ślad osadnictwa	późne średniowiecze
	Łęka	Dąbrowa Górnicza	8	12	osada	późne średniowiecze
	Łęka	Dąbrowa Górnicza	12	16	ślad osadnictwa	późne średniowiecze
			12	16	osada	czasy nowożytne
	Łęka	Dąbrowa Górnicza	4	8	osada	późne średniowiecze
			4	8	osada	czasy nowożytne
	Łęka	Dąbrowa Górnicza	2	6	osada	późne średniowiecze
			2	6	osada	czasy nowożytne
	Łęka	Dąbrowa Górnicza	3	7	osada	późne średniowiecze
	Łosień	Dąbrowa Górnicza	1	4	ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze
	Łęka	Dąbrowa Górnicza	1	5	ślad osadnictwa	epoka kamienia
			1	5	ślad osadnictwa	późne średniowiecze
	Łęka	Dąbrowa Górnicza	9	13	ślad osadnictwa	późne średniowiecze
			9	13	ślad osadnictwa	czasy nowożytne
	Łęka	Dąbrowa Górnicza	10	14	ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze
			10	14	ślad osadnictwa	późne średniowiecze
			10	14	osada	czasy nowożytne
	Łęka	Dąbrowa Górnicza	11	15	ślad osadnictwa	późne średniowiecze
	Okradzionów	Dąbrowa Górnicza	1	1	pracownia krzemieniarska	paleolit schyłkowy
	Łazy	Dąbrowa Górnicza	1	20	ślad osadnictwa	późne średniowiecze
			1	20	ślad osadnictwa	czasy nowożytne
			1	20	domniemane „kopce” koło stanowiska	chronologia nieokreślona (obiekt domniemany)
	Rudy	Dąbrowa Górnicza	1	17	ślad osadnictwa	epoka kamienia
			1	17	ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze
			1	17	ślad osadnictwa	czasy nowożytne
	Rudy	Dąbrowa Górnicza	2	18	ślad osadnictwa	późne średniowiecze
			2	18	osada	czasy nowożytne
	Rudy	Dąbrowa Górnicza	3	19	ślad osadnictwa	późne średniowiecze

			3	19	osada	czasy nowożytnie
	Okradzionów	Dąbrowa Górnicza	7	3	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
			7	3	śląd osadnictwa	czasy nowożytnie
	Okradzionów	Dąbrowa Górnicza	6	2	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
	Błędów	Dąbrowa Górnicza	1	21	pracownia krzemieniarska	neolit
AZP arkusz 96-52						
	Błędów	Dąbrowa Górnicza	13	11	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Błędów	Dąbrowa Górnicza	4	3	pracownia krzemieniarska	mezolit
	Błędów	Dąbrowa Górnicza	14	12	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
			14	12	osada	późne średniowiecze
			14	12	osada	czasy nowożytnie
	Błędów	Dąbrowa Górnicza	11	9	osada	późne średniowiecze
			11	9	osada	czasy nowożytnie
	Błędów	Dąbrowa Górnicza	10	8	śląd osadnictwa	kultury prahistoryczne
			10	8	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
			10	8	osada	późne średniowiecze
			10	8	osada	czasy nowożytnie
	Błędów	Dąbrowa Górnicza	15	13	osada	wczesne średniowiecze
			15	13	osada	późne średniowiecze
	Błędów	Dąbrowa Górnicza	16	14	śląd osadnictwa	kultury prahistoryczne
			16	14	osada	późne średniowiecze
			16	14	śląd osadnictwa	czasy nowożytnie
	Błędów	Dąbrowa Górnicza	5	4	obozowisko	mezolit
	Błędów	Dąbrowa Górnicza	8	6	obozowisko	mezolit
			8	6	obozowisko	epoka kamienia
	Błędów, Pustynia Błędowska	Dąbrowa Górnicza	3	2	obozowisko	epoka kamienia
	Błędów, Pustynia Błędowska	Dąbrowa Górnicza	9	7		paleolit schyłkowy
	Błędów, Pustynia Błędowska	Dąbrowa Górnicza	6	5	obozowisko	epoka kamienia
	Błędów, Pustynia Błędowska	Dąbrowa Górnicza	2	1	obozowisko	mezolit
	Błędów	Dąbrowa Górnicza	12	10	śląd osadnictwa	epoka kamienia
			12	10	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
			12	10	śląd osadnictwa	czasy nowożytnie
AZP arkusz 97-51						
	Okradzionów	Dąbrowa Górnicza	4	38	osada	późne średniowiecze
			4	38	osada	czasy nowożytnie
	Okradzionów	Dąbrowa Górnicza	3	37	osada	epoka kamienia
	Okradzionów	Dąbrowa Górnicza	5	39	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
			5	39	osada	czasy nowożytnie

	Błędów	Dąbrowa Górnicza	7	41	osada lub pracownia krzemieniarska	epoka kamienia
	Kuźniczka Nowa	Dąbrowa Górnicza	1	40	śląd osadnictwa	epoka kamienia lub wczesny okres epoki brązu
	Okradzionów	Dąbrowa Górnicza	2	36	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
			2	36	śląd osadnictwa	czasy nowożytne
			2	36	domniemane grodzisko	chronologia nieustalona
AZP arkusz 96-49						
			2	3	osada	późny okres rzymski
	Antoniów	Dąbrowa Górnicza	1	5	osada	późny okres rzymski
	Preczów	Dąbrowa Górnicza	1	6	punkt osadniczy	wczesna średniowiecze
	Gołonóg	Dąbrowa Górnicza	1	7	punkt osadniczy	chronologia nieustalona
	Gołonóg	Dąbrowa Górnicza	2	8	punkt osadniczy	chronologia nieustalona
AZP arkusz 97-49						
	Dąbrowa Górnicza	Dąbrowa Górnicza	1	6	punkt osadniczy	epoka kamienia neolit
			2	7	śląd osadniczy	epoka kamienia
			3	8	znalezisko luźne	średniowiecze
AZP arkusz 96-50						
	Ząbkowice	Dąbrowa Górnicza	2	19	śląd osadniczy	późne średniowiecze
			2	19	śląd osadniczy	czasy nowożytne
	Ząbkowice	Dąbrowa Górnicza	3	20	śląd osadniczy	późne średniowiecze
			3	20	śląd osadniczy	czasy nowożytne
	Łęka	Dąbrowa Górnicza	16	6	śląd osadniczy	epoka kamienia
			16	6	śląd osadniczy	późne średniowiecze
			16	6	osada	czasy nowożytne
	Łęka	Dąbrowa Górnicza	17	7	śląd osadniczy	epoka kamienia
			17	7	śląd osadniczy	czasy nowożytne
	Łęka	Dąbrowa Górnicza	15	5	śląd osadniczy	czasy nowożytne
	Łęka	Dąbrowa Górnicza	14	4	śląd osadniczy	czasy nowożytne
	Ząbkowice Starosiedle	Dąbrowa Górnicza	4	21	śląd osadniczy	czasy nowożytne
	Ząbkowice	Dąbrowa Górnicza	1	18	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze
	Łosień	Dąbrowa Górnicza	4	8	śląd osadniczy	czasy nowożytne
	Łęka	Dąbrowa Górnicza	13	3	osada	czasy nowożytne
	Łosień	Dąbrowa Górnicza	7	11	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze
			7	11	śląd osadniczy	późne średniowiecze
			7	11	śląd osadniczy	czasy nowożytne
	Łosień	Dąbrowa Górnicza	3	2	śląd osadniczy	wczesne średniowiecze
			3	2	śląd osadniczy	późne średniowiecze
			3	2	osada	czasy nowożytne
	Łosień	Dąbrowa Górnicza	9	13	osada	późne średniowiecze

	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	1	22	cmentarzysko	wczesne średniowiecze
	Łosień	Dąbrowa Górnicza	2	1	osada	epoka kamienia
			2	1	osada	wczesne średniowiecze
			2	1	osada	późne średniowiecz
			2	1	osada	czasy nowożytne
	Łosień	Dąbrowa Górnicza	9	12	śląd osadniczy	późne średniowiecze
			9	12	śląd osadniczy	czasy nowożytne
	Łosień	Dąbrowa Górnicza	5	9	śląd osadniczy	późne średniowiecze
			5	9	śląd osadniczy	czasy nowożytne
	Łosień	Dąbrowa Górnicza	6	10	punkt osadniczy	późne średniowiecze
			6	10	punkt osadniczy	czasy nowożytne
	Łosień	Dąbrowa Górnicza	12	16	śląd osadniczy	epoka kamienia
			12	16	śląd osadniczy	późne średniowiecze
			12	16	śląd osadniczy	czasy nowożytne
	Łosień	Dąbrowa Górnicza	8	15	śląd osadniczy	epoka kamienia
			8	15	osada	wczesne średniowiecze
			8	15	osada	późne średniowiecze
			8	15	osada	czasy nowożytne
	Łosień	Dąbrowa Górnicza	11	14	szyb górniczy	czasy nowożytne
	Laski	Dąbrowa Górnicza	1	17	śląd osadniczy	późne średniowiecze
			1	17	śląd osadniczy	czasy nowożytne
AZP arkusz 97-50						
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	4	3		epoka kamienia
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	6	5	1 odlupek krzemienny	epoka kamienia
			6	5	8 fragmentów ceramiki	średniowiecze XIV-XV w.
			6	5	22 fragmenty ceramiki, 1 fragm. porcelitu, 2 fragm. szkła, 1 grudka żuźla	nowożytność XVI-XX w.
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	10	9	1 odlupek krzemienny	epoka kamienia
			10	9	10 fragmentów ceramiki	średniowiecze XIV-XV w.
			10	9	27 fragmentów ceramiki, 2 mosiężne okucia	nowożytność XVI-XX w.
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	14	13	1 odlupek krzemienny	epoka kamienia
			14	13	4 fragmenty ceramiki	średniowiecze XIV-XV w.
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	3	2		epoka brązu / wczesna epoka żelaza (kultura łużycka)
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	9	8	1 fragment ceramiki	epoka brązu / wczesna epoka żelaza (kultura łużycka)
			9	8	1 fragment ceramiki	średniowiecze XIV-XV w.
			9	8	6 fragmentów ceramiki	nowożytność XVI-XX w.

	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	2	1		wczesne średniowiecze XI-XIII w.
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	12	11	2 fragmenty ceramiki	wczesne średniowiecze XI-XIII w.
			12	11	4 fragmenty ceramiki	średniowiecze XIV-XV w.
			12	11	29 fragmentów ceramiki	nowożytność XVI-XX w.
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	13	12	1 fragment ceramiki	wczesne średniowiecze XI-XIII w.
			13	12	3 fragmenty ceramiki	średniowiecze XIV-XV w.
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	5	4	3 fragmenty ceramiki	średniowiecze XIV-XV w.
			5	4	14 fragmentów ceramiki, 3 grudki żużla	nowożytność XVI-XX w.
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	6	5	8 fragmentów ceramiki	średniowiecze XIV-XV w.
			6	5	22 fragmenty ceramiki, 1 fragm. porcelitu, 2 fragm. szkła, 1 grudka żużla	nowożytność XVI-XX w.
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	7	6	3 fragmenty ceramiki	średniowiecze XIV-XV w.
			7	6	9 fragmentów ceramiki, nit miedziany	nowożytność XVI-XX w.
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	8	7	5 fragmentów ceramiki	średniowiecze XIV-XV w.
			8	7	18 fragmentów ceramiki	nowożytność XVI-XX w.
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	9	8	1 fragment ceramiki	średniowiecze XIV-XV w.
			9	8	6 fragmentów ceramiki	nowożytność XVI-XX w.
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	10	9	10 fragmentów ceramiki	średniowiecze XIV-XV w.
			10	9	27 fragmentów ceramiki, 2 mosiężne okucia	nowożytność XVI-XX w.
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	11	10	2 fragmenty ceramiki	średniowiecze XIV-XV w.
			11	10	12 fragmentów ceramiki, 1 fragment szkła	nowożytność XVI-XX w.
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	14	13	4 fragmenty ceramiki	średniowiecze XIV-XV w.
	Strzemieszyce Małe	Dąbrowa Górnicza	1	14	5 fragmentów ceramiki	średniowiecze XIV-XV w.
			1	14	22 fragmenty ceramiki, 1 grudka polepy	nowożytność XVI-XX w.
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	15	15	1 fragment ceramiki	średniowiecze XIV-XV w.
			15	15	1 fragment ceramiki	nowożytność XVI-XX w.
	Strzemieszyce Wielkie	Dąbrowa Górnicza	16	16	3 fragmenty ceramiki, „marka” z napisem w jęz. niemieckim (cynk)	nowożytność XVI-XX w.

5.3.9. Dobra kultury współczesnej

Stosunkowo nowym elementem przewidzianym do ochrony w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym są dobra kultury współczesnej, a w ramach tych dóbr budynki lub zespoły budynków, które stanowią uznany dorobek współcześnie żyjących pokoleń o wysokich walorach artystycznych.

Wobec nieustalonych prawem reguł kwalifikowania takich obiektów do ochrony, przyjęto za podstawę kryteria sugerowane przez urbanistów: nowatorstwo zastosowanych rozwiązań, uznanie przez współczesnych, zachowanie walorów przestrzennych i estetycznych, indywidualność i unikalność. Część tych kryteriów spełnia jedynie - budynek Centrum Administracyjnego położony w Dąbrowie Górniczej, przy ul. Granicznej. Zachowanie tego obiektu wraz z pozostawieniem niezabudowanej, otwartej, otaczającej go przestrzeni, dla wyeksponowania bryły budynku, wydaje się być zasadne dla podkreślenia rangi i utrzymania estetycznych walorów obiektu.

Ponadto w obowiązujących planach na terenie miasta wskazano jeden obiekt jako dobro kultury współczesnej – kościół pw św. Marii Magdaleny w Ząbkowicach.

5.4. Parki kulturowe

Jest to nowa forma ochrony obszarowej, wprowadzona przez ustawę o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Krajobraz kulturowy to, zgodnie z definicją, przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze.

Dotychczas w mieście nie pojawiły się inicjatywy prowadzące do opracowania wniosku w sprawie utworzenia Parku, w rozumieniu przepisów przywołanej ustawy.

5.5. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej - wnioski

1. Zachować w planowaniu przestrzennym odrębność poszczególnych jednostek - historycznych miejscowości, wsi, przysiółków i kolonii.
2. Objąć ochroną tereny historycznie cenne - układy urbanistyczne, zespoły zabudowy, komponowaną zieleni, parki i cmentarze.
3. Sporządzić plany miejscowe i objąć ustaleniami ochrony obszary i obiekty posiadające wartość dla historii i kultury miasta, również zabytki położone w obrębie terenów zamkniętych, dotychczas pozbawione jakiejkolwiek formy ochrony i opieki.
4. Bezwzględnie utrzymać historyczne osie kompozycyjne i widokowe, główne dominanty urbanistyczne miasta: Kościół Matki Boskiej Anielskiej i Wzgórze Gołonoskie zwieńczone kościołem Św. Antoniego Padewskiego.
5. Zachować zabytki nieruchome - obiekty i zespoły wskazane do ochrony i ustalić warunki ochrony w planach miejscowych.
6. Chronić i zachować relikty budowli przemysłowych i kolejowych, świadczących o tożsamości miasta i jego dawnej historycznej świetności. Adaptacja do nowych funkcji winna być prowadzona się ze szczególną uwagą i starannością.
7. Uwzględniać w planowaniu układu komunikacyjnego możliwość wykorzystania śladów dawnej sieci drożnej.
8. Zapewniać nadzory archeologiczne inwestycjom wielokubaturowym oraz uwzględniać możliwość występowania materiałów archeologicznych w sąsiedztwie stanowisk archeologicznych, w obszarach: osadnictwa sprzed XIX wieku oraz domniemanych grodzisk.

6. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW MIASTA

6.1. Ludność miasta

Dąbrowa Górnicza cechuje się specyficzną strukturą demograficzną, wynikającą z historii jej urbanistycznego rozwoju zwłaszcza w ostatnich trzydziestu latach. Charakteryzuje się ona występowaniem wyraźnych wyżów i niżów demograficznych spowodowanych występowaniem sekwencji roczników różniących się znacznie liczebnością, co nastąpiło przez występującą falową imigrację do miasta. Ponadto na zmiany w strukturze miały wpływ przyłączenia otaczających ośrodków osadniczych, w tym częściowo o rolniczym charakterze. W rezultacie w mieście występuje silne wewnętrzne zróżnicowanie cech demograficznych ludności, przede wszystkim ze względu na strukturę według wieku i płci.

Struktura wieku mieszkańców Dąbrowy Górniczej nosi wyraźne cechy regresywne, liczebność kolejnych roczników pokolenia do 17 lat jest znacznie mniejsza. Zwiększa się za to liczebność grupy wiekowej powyżej 60, 65 lat. Można więc uznać, że jako całość, społeczeństwo miasta, szybko zatracą cechy młodości demograficznej i jest populacją dojrzałą demograficznie.

Obecna liczba mieszkańców Dąbrowy Górniczej wynosi około 130 tys. osób, z prawie czteroprocentową przewagą udziału kobiet (48,3% mężczyzn / 51,7% kobiet).

STAN LUDNOŚCI I RUCH NATURALNY								
	J. m.	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ludność wg miejsca zameldowania/zamieszkania i płci								
stałe miejsce zameldowania stan na dzień 31 XII								
ogółem	osoba	130 432	132 725	132 398	132 085	131 564	130 910	130 502
mężczyźni	osoba	62 254	64 174	63 945	63 777	63 466	63 131	62 949
kobiety	osoba	68 178	68 551	68 453	68 308	68 098	67 779	67 553
faktyczne miejsce zamieszkania stan na dzień 31 XII								
ogółem	osoba	130 879	132 858	132 356	131 863	131 371	130 789	130 128
mężczyźni	osoba	62 608	64 329	64 063	63 798	63 488	63 120	62 849
kobiety	osoba	68 271	68 529	68 293	68 065	67 883	67 669	67 279
Ruch naturalny wg płci								
Urodzenia żywe								
ogółem	osoba	982	1 018	989	997	975	992	1 054
mężczyźni	osoba	510	539	471	526	486	496	556
kobiety	osoba	472	479	518	471	489	496	498
Zgony ogółem								
ogółem	osoba	1 358	1 336	1 337	1 254	1 298	1 310	bd-GUS
mężczyźni	osoba	710	728	700	673	684	682	bd-GUS
kobiety	osoba	648	608	637	581	614	628	bd-GUS
Zgony niemowląt								
ogółem	osoba	13	10	10	7	6	9	bd-GUS
mężczyźni	osoba	8	6	8	5	4	6	bd-GUS
kobiety	osoba	5	4	2	2	2	3	bd-GUS
Przyrost naturalny								
ogółem	osoba	-376	-318	-348	-257	-323	-318	-337
mężczyźni	osoba	-200	-189	-229	-147	-198	-186	-148
kobiety	osoba	-176	-129	-119	-110	-125	-132	-189
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym wg płci								
w wieku przedprodukcyjnym								
ogółem	osoba	27 798	26 417	25 026	23 685	22 588	21 602	bd-GUS
mężczyźni	osoba	14 302	13 568	12 796	12 060	11 529	11 051	bd-GUS
kobiety	osoba	13 496	12 849	12 230	11 625	11 059	10 551	bd-GUS
w wieku produkcyjnym								
ogółem	osoba	85 178	88 198	88 980	89 697	90 164	90 407	bd-GUS
mężczyźni	osoba	42 709	45 155	45 595	45 976	46 096	46 093	bd-GUS
kobiety	osoba	42 469	43 043	43 385	43 721	44 068	44 314	bd-GUS
w wieku poprodukcyjnym								
ogółem	osoba	17 903	18 243	18 350	18 481	18 619	18 780	bd-GUS
mężczyźni	osoba	5 597	5 606	5 672	5 762	5 863	5 976	bd-GUS
kobiety	osoba	12 306	12 637	12 678	12 719	12 756	12 804	bd-GUS
Wskaźnik obciążenia demograficznego								
ludn. w wieku nieprod. na 100 osób w wieku prod.	osoba	bd	bd	bd	47	45,7	44,7	bd-GUS
ludn. w wieku poprod. na 100 osób w wieku przedprod.	osoba	bd	bd	bd	78	82,4	86,9	bd-GUS
ludn. w wieku poprod. na 100 osób w wieku prod.	osoba	bd	bd	bd	20,6	20,7	20,8	bd-GUS

Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem								
w wieku przedprodukcyjnym	%	bd	bd	bd	18	17,2	16,5	bd-GUS
w wieku produkcyjnym	%	bd	bd	bd	68	68,6	69,1	bd-GUS
w wieku poprodukcyjnym	%	bd	bd	bd	14	14,2	14,4	bd-GUS
Ludność wskaźniki modułu gminnego								
ludność na 1 km ²	osoba	bd	bd	bd	701	699	696	692
kobiety na 100 mężczyzn	osoba	bd	bd	bd	107	107	107	107
małżeństwa na 1000 ludności	para	bd	bd	bd	5	5,2	5,2	5
urodzenia żywe na 1000 ludności	osoba	bd	bd	bd	7,5	7,4	7,6	8
zgony na 1000 ludności	osoba	bd	bd	bd	9,5	9,8	10	bd-GUS
przyrost naturalny na 1000 ludności	osoba	bd	bd	bd	-1,9	-2,4	-2,4	-2,6
	bd-GUS	- dane nie wprowadzone przez GUS						
	bd	- brak danych						

W ciągu ostatnich 6 lat ruch naturalny ludności (zgony, urodzenia) nie odnotował żadnych znaczących różnic mogących być podstawą do wyciągnięcia wniosków długofalowych.

Wzrosła za to o 5229 liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym, tak że ludność w wieku produkcyjnym stanowi (dane GUS 2004) 69,1 %.

MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE								
	J. m.	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Migracje na pobyt stały międzypowiatowe								
zameldowania	osoba	2 077	1 476	1 238	1 339	1 375	1 284	bd-GUS
wymeldowania	osoba	1 330	1 450	1 164	1 348	1 531	1 614	bd-GUS
	bd-GUS	- dane nie wprowadzone przez GUS						

Migracje stałe ludności należą do procesów demograficznych silnie uwarunkowanych czynnikami zewnętrznymi oraz sytuacją gospodarczą miasta. W ciągu ostatnich lat po zakończeniu dużych inwestycji przemysłowych nastąpiło przewartościowanie czynników wpływających na decyzje migracyjne ludności. Ostatni duży napływ ludności do miasta miał miejsce w latach 1988 - 1991 i w jego wyniku ludność miasta powiększyła się o ponad 7 tysięcy osób. W ostatnich latach saldo migracji zaczęło wykazywać wartości ujemne, co może potwierdzić tezę o zaprzestaniu oddziaływania czynników gospodarczych na zachowania migrantów oraz zwiększenia mobilności ludności.

W latach 1999 – 2004 z małego około 0,5% wzrostu w 1999 roku odnotowano 0,25% odpływ ludności w 2004 roku. Wielkość tego ruchu nie ma znaczenia gospodarczego dla miasta lecz charakteryzuje ogólną tendencję dotyczącą Dąbrowy Górniczej i innych miast województwa śląskiego. Oficjalne dane nie uwzględniają też emigracji zarobkowej która nie zawsze wiąże się z oficjalną zmianą miejsca zameldowania, a więc nie jest odnotowana statystycznie.

6.2. Infrastruktura społeczna

6.2.1. Oświata i wychowanie

Na terenie miasta działa w chwili obecnej 20 przedszkoli posiadających w 100 oddziałach 2.517 miejsc oraz 10 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, do których uczęszczało w 2005 r. 289 dzieci. W ciągu ostatnich 6 lat ilość przedszkoli zmniejszyła się o 2, ilość oddziałów o 6, a ilość miejsc o 39. Wszystkie przedszkola podlegają samorządowi gminnemu.

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE								
	J. m.	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Przedszkola								
przedszkola bez specjalnych	obiekt	22	21	21	20	20	20	20
oddziały	oddział	106	104	103	100	99	100	100
miejsca	miejsce	2 556	2 509	2 481	2 509	2 444	2 453	2 517
dzieci	osoba	2 479	2 357	2 297	2 350	2 352	2 396	2 423
przedszkola specjalne	obiekt	0	0	0	0	0	0	0
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych								
ogółem	obiekt	8	9	9	9	10	10	10
oddziały (klasy, grupy)	oddział	14	17	17	16	17	17	18
dzieci	osoba	281	319	279	267	277	301	289

W zakresie szkolnictwa podstawowego na terenie miasta działa 30 szkół podstawowych oraz 18 gimnazjów (w tym 1 dla dorosłych) w których uczy się 11045 uczniów. Szkolnictwo zasadnicze zawodowe i pogimnazjalne to 20 szkół z 4487 uczniami. Szkolnictwo średnie ogólnokształcące to 9 szkół z 2884 uczniami. Szkolnictwo policealne to 6 szkół z 376 uczniami.

SZKOLNICTWO PODSTAWOWE I PONADPODSTAWOWE			
	J. m.	2004	2005
SZKOLNICTWO PODSTAWOWE			
szkoły podstawowe bez specjalnych			
ogółem	obiekt	26	27
podporządkowane samorządowi gminnemu	obiekt	24	24
podporządkowane organizacjom społecznym i stowarzyszeniom	obiekt	1	2
podporządkowane pozostałym organizacjom	obiekt	1	1
uczniowie ogółem	osoba	6 654	6 405
szkoły podstawowe specjalne			
ogółem	obiekt	3	3
podporządkowane samorządowi miast na prawach powiatów	obiekt	3	3
uczniowie ogółem	osoba	196	220
SZKOLNICTWO GIMNAZJALNE			
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych			
ogółem	obiekt	14	14
podporządkowane samorządowi gminnemu	obiekt	11	11
podporządkowane organizacjom społecznym i stowarzyszeniom	obiekt	2	2
podporządkowane pozostałym organizacjom	obiekt	1	1
podporządkowane pozostałym organizacjom	oddział	3	3
uczniowie ogółem	osoba	4 392	4 001
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne			
ogółem	obiekt	3	3
podporządkowane samorządowi miast na prawach powiatów	obiekt	3	3
uczniowie ogółem	osoba	163	162
gimnazja dla dorosłych			
ogółem	obiekt	1	1
podporządkowane samorządowi gminnemu	obiekt	1	1
uczniowie ogółem	osoba	202	257
SZKOLNICTWO ZASADNICZE ZAWODOWE			
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe bez specjalnych			
ogółem	obiekt	4	4
podporządkowane samorządowi powiatowemu	obiekt	4	4
uczniowie ogółem	osoba	334	316
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe specjalne			
ogółem	obiekt	2	2
podporządkowane samorządowi powiatowemu	obiekt	2	2
uczniowie ogółem	osoba	96	94
SZKOLNICTWO ŚREDNIE ZAWODOWE I ARTYSTYCZNE			
licea profilowane dla młodzieży			
ogółem	obiekt	3	3
podporządkowane samorządowi powiatowemu	obiekt	3	3
uczniowie ogółem	osoba	682	592
ponadgimnazjalne technika dla młodzieży			
ogółem	obiekt	5	5
podporządkowane samorządowi powiatowemu	obiekt	5	5
uczniowie ogółem	osoba	1 598	2 019
ponadpodstawowe średnie szkoły zawodowe dla młodzieży			
ogółem	obiekt	5	1
podporządkowane samorządowi powiatowemu	obiekt	5	1
uczniowie ogółem	osoba	890	130
ponadgimnazjalne technika dla dorosłych			
ogółem	obiekt	3	1
uczniowie ogółem	osoba	289	24
ponadpodstawowe średnie szkoły zawodowe dla dorosłych			
ogółem	obiekt	5	3
podporządkowane samorządowi powiatowemu	obiekt	1	2
uczniowie ogółem	osoba	616	754
szkoły artystyczne nie dające uprawnień zawodowych ze specjalnymi			
ogółem	obiekt	1	1
uczniowie ogółem	osoba	215	220

szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe			
ogółem	obiekt	2	2
uczniowie ogółem	osoba	343	338
SZKOLNICTWO OGÓLNOKSZTAŁCĄCE			
licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne bez specjalnych			
ogółem	obiekt	8	8
podporządkowane samorządowi miast na prawach powiatów	obiekt	6	6
podporządkowane organizacjom społecznym i stowarzyszeniom	obiekt	1	1
podporządkowane pozostałym organizacjom	obiekt	1	1
uczniowie ogółem	osoba	2 835	2 844
licea ogólnokształcące specjalne ponadgimnazjalne			
ogółem	obiekt	1	1
uczniowie ogółem	osoba	39	40
SZKOLNICTWO POLICEALNE			
szkoły policealne dla młodzieży			
ogółem	obiekt	4	3
uczniowie ogółem	osoba	107	129
szkoły policealne dla dorosłych			
ogółem	obiekt	3	3
uczniowie ogółem	osoba	284	247
SKOLARYZACJA			
współczynnik skolaryzacji brutto			
szkoły podstawowe	%	101,00	bd-GUS
gimnazja	%	106,40	bd-GUS
współczynnik skolaryzacji netto			
szkoły podstawowe	%	99,20	bd-GUS
gimnazja	%	97,30	bd-GUS
KOMPUTERYZACJA			
udział szkół wyposażonych w komputery			
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	%	69,20	bd-GUS
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	%	92,90	bd-GUS
uczniowie przypadający na 1 komputer			
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	osoba	44,00	bd-GUS
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	osoba	24,00	bd-GUS
bd-GUS - dane nie wprowadzone przez GUS			

Oprócz szkolnictwa podstawowego i ponadgimnazjalnego na terenie miasta działają trzy wyższe uczelnie:

- Wydział Chemiczny Politechniki Śląskiej w Gliwicach – ul. Augustynika 1
- Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej – ul. Ciepłaka 1c
- Wyższa Szkoła Planowania Strategicznego – ul. Kościelna 2

Na załączonym schemacie zilustrowano rozmieszczenie przestrzenne szkolnictwa podstawowego, ponadpodstawowego i szkół wyższych.

6.2.2. Kultura

Infrastruktura miejska w zakresie usług kultury z wyjątkiem kin wykazuje stabilizację. Zmiany ilościowe są niewielkie i ograniczają się do likwidacji jednej biblioteki. Dużo większe zmiany można zauważyć w ilości czytelników w ciągu roku w skali ostatnich 6 lat. Ilość ta zmniejszyła się o 1707 czytelników tj. o 4,5 %.

BIBLIOTEKI, KINA, MUZEA, KULTURA I SPORT								
	J. m.	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
BIBLIOTEKI								
Placówki biblioteczne								
biblioteki i filie	obiekt	20	20	19	19	19	19	19
czytelnicy w ciągu roku	osoba	38 247	38 426	37 737	36 650	36 752	35 264	33 540
punkty biblioteczne w mieście	obiekt	0	0	0	0	0	0	0
Biblioteki - wskaźniki								
ludność na 1 placówkę biblioteczną	osoba	bd	bd	bd	6 940,16	6 914,26	6 883,63	6 848,84
księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	wol.	bd	bd	bd	4 262,54	4 280,32	4 390,40	4 511,78
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	osoba	bd	bd	bd	277,23	279,16	269,14	257,75

wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	wol.	bd	bd	bd	22,42	23,10	25,14	25,39
KINA								
ogółem	obiekt	3	3	3	1	1	1	1
sale	sala	bd	bd	bd	bd	1	1	1
miejsca na widowni	miejsce	1 206	1 205	1 205	293	264	264	780
seanse ogółem	seans	928	1 108	1 558	1 366	1 121	899	470
widzowie ogółem	osoba	65 731	39 769	65 824	51 603	35 064	30 973	17 771
obiekty przystos. dla osób poruszających się na wózkach inwal.	obiekt	0	0	0	0	0	0	0
MUZEA								
muzea łącznie z oddziałami	obiekt	1	1	1	1	1	1	1
oddziały	obiekt	0	0	0	0	0	0	0
zwiedzający muzea i oddziały	osoba	2 644	3 435	4 034	5 654	3 306	3 826	1 523
obiekty przystos. dla osób poruszających się na wózkach inwal.	obiekt	0	0	0	0	0	0	0
KULTURA I SPORT								
Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice								
instytucje	obiekt	bd	bd	bd	bd	18	bd	18
imprezy	szt	bd	bd	bd	bd	705	bd	712
uczestnicy imprez	osoba	bd	bd	bd	bd	102 841	bd	28 183
zespoły artystyczne	szt	bd	bd	bd	bd	72	bd	57
członkowie zespołów artystycznych	osoba	bd	bd	bd	bd	1 040	bd	821
koła (kluby)	szt	bd	bd	bd	bd	16	bd	29
członkowie kół (klubów)	osoba	bd	bd	bd	bd	482	bd	681
	bd	- brak danych						
	0	- wartość cechy						

6.2.3. Ochrona zdrowia, pomoc społeczna i opieka socjalna

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA								
	J. m.	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
PLACÓWKI AMBULATORYJNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ								
Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie								
ogółem	obiekt	bd	bd	bd	bd	bd	53	41
publiczne	obiekt	bd	bd	bd	bd	bd	3	1
niepubliczne	obiekt	bd	bd	bd	bd	bd	50	40
usługi medycyny pracy	obiekt	bd	bd	bd	bd	bd	3	3
praktyki lekarskie w miastach	osoba	5	13	14	13	11	16	16
Placówki podległe samorządowi terytorialnemu								
przychodnie, ośr. zdrowia, poradnie	obiekt	bd	bd	bd	bd	3	3	1
APTEKI I PUNKTY APTECZNE								
apteki	obiekt	34	35	37	38	35	34	33
ludność na aptekę ogólnodostępną	osoba	bd	bd	bd	3 470	3 753	3 847	3 943
ŻŁOBKI								
żłobki	obiekt	1	1	1	1	1	1	2
oddziały żłobkowe	oddział	bd	1	1	1	1	1	0
miejsca rzeczywiste (łącznie z oddz.)	miejsce	55	55	55	55	55	55	55
dzieci przebywające w ciągu roku (łącznie z oddziałami)	osoba	120	113	101	100	97	107	83
dzieci wypisane (łącznie z oddziałami)	osoba	62	67	52	52	43	60	bd
dzieci (łącznie z oddziałami)	osoba	bd	bd	bd	bd	54	47	39
Żłobki podległe samorządowi terytorialnemu								
żłobki	obiekt	1	1	1	1	1	1	2
oddziały żłobkowe	oddział	bd	1	1	1	1	1	0
miejsca rzeczywiste (łącznie z oddz.)	miejsce	55	55	55	55	55	55	55

dzieci przebywające w ciągu roku (łącznie z oddziałami)	osoba	120	113	101	100	97	107	83
dzieci wypisane (łącznie z oddziałami)	osoba	62	67	52	52	43	60	bd
dzieci (łącznie z oddziałami)	osoba	bd	bd	bd	bd	54	47	39
PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ								
placówki pomocy społecznej	obiekt	bd	bd	bd	bd	3	3	3
dom pomocy społecznej	obiekt	bd	bd	bd	bd	1	1	1
miejsca (łącznie z filiami)	miejsce	bd	bd	bd	bd	173	167	172
pacjenci	osoba	bd	bd	bd	bd	175	167	172
	bd	- brak danych						
	0	- wartość cechy						

6.2.4. Zielen miejska, sport i turystyka

Wykaz Wydziału Gospodarki Komunalnej UM dotyczący terenów objętych bieżącą konserwacją zieleni w mieście obrazuje różnorodność obszarów „zieleni miejskiej”. Są to :

- parki (Hallera, Podlesie),
- zieleńce („Planty”, 1000-lecia w Ząbkowicach),
- fragmenty brzeżne lasów o funkcjach rekreacyjnych (pobrzeże lasu przy ul. Armii Krajowej, na Pogorii),
- place zabaw dla dzieci,
- tereny zieleni towarzyszącej obiektom użyteczności publicznej,
- amfiteatr w Ząbkowicach,
- stary cmentarz żydowski w Mydlicach,
- zielen międzyblokowa w osiedlach zabudowy wielorodzinnej,
- pasy drogowe.

Największą pozycją jest park im. Hallera o pow. 26,3 ha. Według wykazu, powierzchnie objęte konserwacją zieleni w dzielnicach przedstawiają się następująco:

Centrum	- 26,3 ha
Dz. Staszic	- 8,3 ha, w tym park Podlesie - 4,0 ha
Mydlice	- 0,9 ha
Park im. gen. J. Hallera	- 26,3 ha
Gołonóg	- 62,0 ha
Reden	- 26,3 ha, w tym „Planty” - 9,8 ha
Strzemieszycy	- 7,3 ha
Ząbkowice	- 6,6 ha
Łęknice	- 2,1 ha
pasy drogowe	- 10,6 ha
inne	- 7,8 ha
łącznie	- 184,5 ha

Park „Zielona” o pow. 88,7 ha jest administrowany przez **Centrum Sportu i Rekreacji**, któremu podlegają też :

- Hala Widowiskowo - Sportowa CENTRUM przy Al. Róż o powierzchni zajmowanego terenu ponad 1,5 ha,
- Hala Sportowa przy ul. Swobodnej 46 - 0,68 ha,
- Ośrodek Sportów Walki przy ul. Łącznej 35 - 0,28 ha,
- korty tenisowe ul. Tysiąclecia 21A - 1,15 ha
- Stadion sportowy ul. Konopnickiej 29 o pow. 3,2 ha z pawilonem sportowym i budynkiem magazynowo - sportowym (siedziba Centrum Sportu i Rekreacji),
- Stadion sportowy przy ul. Siemońskiej o pow. 8,5 ha (dawna „Zagłębianka”) wyposażony w budynek administracyjno - socjalny, budynek gospodarczy, garaże o pow. użytkowej 234,3 m², odkryty basen pływacki o wymiarach 20 x 50 m i boisko do piłki nożnej wraz z trybunami o wymiarach 65 x 100 m,
- Stadion sportowy w Strzemieszycach (ul. Sportowa 1) o pow. 3,2 ha z budynkami: socjalnym, magazynowym i dwoma garażami,
- Stadion sportowy w Ząbkowicach przy ul. Zwycięstwa 29 o pow. 4,9 ha z budynkiem socjalnym,
- boisko w Ujejskach przy ul. Olimpijskiej o pow. 2,3 ha z budynkiem klubowym,
- boisko o pow. 0,8 ha w Okradzionowie z budynkiem klubowym,

- boisko o pow. 0,5 ha w Błędowie przy ul. Żołnierskiej.

W Parku „Zielona” znajdują się następujące obiekty funkcjonalnie związane z terenem - „Basen Zielona”, budynek gospodarczy, krąg taneczny, fontanna, plac zabaw, mini ZOO oraz rampa dla użytkowników deskorolek.

Pod zarządem Centrum Sportu i Rekreacji są też :

- zespół rekreacyjno - sportowy przy ul. Storczyków,
- plaża miejska nad jeziorem Pogoria I,
- ośrodek rekreacyjny Pogoria III o pow. 1,2 ha, z pięcioma domkami letniskowymi, barem i toaletą z szambem.

W granicach miasta funkcjonuje szereg innych obiektów **sportowo - rekreacyjnych** :

- NEMO - WODNY ŚWIAT (aqua park),
- korty tenisowe przy ul. Wojska Polskiego i w parku J. Hallera,
- ośrodki wypoczynkowe nad j. Pogoria I : „Laguna”, „Neptun”, „Omega”,
- ośrodek żeglarski „Tramp” przy ul. Żeglarskiej,
- „Jacht Klub Pogoria III”.

BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI					
	J. m.	2002	2003	2004	2005
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania					
ogółem	obiekt	3	7	4	2
hotele, motele, pensjonaty	obiekt	0	0	0	0
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania na 1000 ludności					
miejsca noclegowe	miejsce	0,50	1,80	1,17	0,28
udzielone noclegi	nocleg	42,80	79,30	46,88	55,27
korzystający z noclegów	osoba	17,40	25,30	19,45	13,22

W mieście działa 7 placówek obsługi ruchu turystycznego : Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego Polskiego Towarzystwa Turystyczno - Krajoznawczego, „Etna” - Agencja Turystyczna, „Laguna” - Agencja Turystyczna, „Łukęcin” - Agencja Turystyczna, „MDE” - Biuro Turystyczne, „Szlak” - Biuro Turystyczne oraz „Voyager” - Agencja Turystyczna.

Przez Dąbrowę Górniczą prowadzą następujące **szlaki turystyki** pieszej :

- czerwony szlak Szwajcarii Zagłębiowskiej, wytyczony jeszcze przed 1939 r., wiedzie ze Sławkowa, przez Okradzionów, dolinę Białej Przemszy i Białej w rejonie pomnika przyrody „Lipy Dobieckie” Łazy Błędowskie i Błędów do Chechła,
- zielony szlak XXV-lecia PTTK prowadzący z Będzina przez Park „Zielona”, nad Pogoriami III, II i I, do Gołonoga i dalej na południe w kierunku Maczek,
- czarny szlak Metalurgów, który zaczyna się na dworcu kolejowym w Dąbrowie Górniczej-Gołonogu i biegnie przez Wzgórze Gołonoskie, ul. Łaski, Górą Bardowicza przez Strzemieszyce w kierunku południowym,
- czarny szlak Węglowy (hist.), który zaczyna się w rejonie kościoła św. Rafała Kalinowskiego i prowadzi ulicami Redenu (Tysiąclecia, Podlesie, Buczka¹, Nowocmentarna, Mickiewicza, Adamieckiego) i przez Śródmieście (Park Hallera, Dąbrowskiego, Chopina) dalej przez tereny Huty „Bankowej” i KWK „Paryż” i kończy się przy ul. Wiejskiej w rejonie ciepłowni,
- szlak Pustynia Błędowska - Pogoria prowadzący od Błędowa ul. Łazy Błędowskie, Łaskową, Ząbkowicką, Związku Orła Białego, Armii Krajowej i dalej wzdłuż linii kolejowej do Łagiszy, aż w rejon Pogorii III (ul. Letnia),
- „Kruszcowy” w Strzemieszycach prowadzący ze stacji PKP Strzemieszyce Południowe ul. Fabryczną, przez Sroczą Górę i tereny lasów przez Annę, Kawę, Zakawie, ulicami Zakawie i Strzemieszycką do Wywierzysk w Strzemieszycach Wielkich.

Innego rodzaju szlakami pieszymi są ścieżki dydaktyczne :

- w lesie przy granicy z Kazimierzem (świat roślin i zwierząt przywrotnych, siedliska płazów),
- przyrodniczo - krajobrazowe po rozlewiskach Białej Przemszy :
  - czerwony : z Kuźniczki Nowej po rozlewiskach na południowej stronie doliny rzeki,
  - żółty : z Błędowa po rozlewiskach na stronie północnej doliny rzeki,
- zielony szlak ścieżki wiodącej z Okradzionowa przez Kuźniczkę Nową, przy granicy gminy, przez dolinę Białej Przemszy do Rud.

Łącznie na terenie Dąbrowy Górniczej funkcjonuje ok. 130 km ścieżek rowerowych (oznaczonych i nieoznaczonych). Urządzone ścieżki to : ścieżka w parku Hallera (ma znaczenie także komunikacyjne), ścieżka dookoła zbiornika Pogoria III, i najatrakcyjniejsza ścieżka wokół zbiornika Kuźnica Wąreżyńska (użytkowanie drogi serwisowej). Rowerzyści wykorzystują też drogi gospodarcze prowadzące przez pola i lasy, wybierając trasy szczególnie widokowe (np. drogę z Wygłezowa przez wzgórze nad Reckim Lasem w pobliżu ujęcia wody, Lasy Trzebiesławickie do Podbuczyn, czy też drogi w rejonie łąk Łęki), w tym również wzdłuż oznakowanych szlaków turystyki pieszej.

TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNE I OSIEDLOWE								
Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej								
	J. m.	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ogółem	ha	336,4	327,4	373,2	437,3	431,4	431,4	bd-GUS
Parki spacerowo - wypoczynkowe i zieleńce								
parki spacerowo - wypoczynkowe	obiekt	4	4	4	4	4	4	bd-GUS
powierzchnia parków	ha	115,9	115,9	115,9	180	180	180	bd-GUS
zieleńce	obiekt	52	52	52	52	52	52	bd-GUS
powierzchnia zieleńców	ha	50,9	50,9	92	92	92	92	bd-GUS
	bd-GUS	- dane nie wprowadzone przez GUS						

W granicach Dąbrowy Górniczej jest 12 czynnych **cmmentarzy** : dziewięć rzymsko - katolickich i trzy komunalne.

Cmentarze rzymsko - katolickie :

L.p.	adres	parafia p.w.
1.	Dąbrowa Górnicza ul. 11 Listopada	Matki Boskiej Anielskiej
2.	Dąbrowa Górnicza ul. Starocmentarna	św. Barbary
3.	Dąbrowa Górnicza - Gołonóg, ul. Kościelna	św. Antoniego
4.	Dąbrowa Górnicza - Ząbkowice, ul. Górzysta	Zesłania Ducha Świętego
5.	Dąbrowa Górnicza - Strzemieszyce, ul. Myśliwska	Najświętszego Serca Pana Jezusa
6.	Dąbrowa Górnicza - Ujejsce, ul. Broniewskiego	Matki Bożej Matki Kościoła
7.	Dąbrowa Górnicza - Łęka, ul. Przelotowa	Najśw. Marii Panny Częstochowskiej
8.	Dąbrowa Górnicza - Łosień, ul. Poboczna	Podwyższenia Krzyża Świętego
9.	Dąbrowa Górnicza - Błędów, ul. Jesionowa	Trójcy Przenajświętszej

Cmentarze komunalne :

1. Dąbrowa Górnicza - Okradzionów, ul. Białej Przemyszy, pow. 0,8 ha
2. Dąbrowa Górnicza - Tuczna, ul. Królewska, pow. 1,0 ha
3. Dąbrowa Górnicza ul. Zaplecze, pow. 5,5 ha.

W Mydlicach, w pobliżu kościoła p.w. św. Maksymiliana Kolbe znajduje się pozostałość cmentarza żydowskiego z pomnikiem pamiątkowym.

Ogrody działkowe zajmują w granicach miasta 96,24 ha.

L.p.	Nazwa	adres	pow. w ha
1.	Konopnickiej	Dąbrowa Górnicza Łeknice, ul. Marii Konopnickiej	3,83
2.	Lokator	Dąbrowa Górnicza Łeknice, ul. Marii Konopnickiej	4,11
3.	Braci Lipskich	Dąbrowa Górnicza Łeknice, ul. Wróblewskiego	17,71
4.	Staszica	Dąbrowa Górnicza ul. 11 Listopada	23,84
5.	Radość I i II	Dąbrowa Górnicza ul. Podlesie	11,71
6.	Słoneczne Wzgórze	Dąbrowa Górnicza Gołonóg, ul. Kościelna	1,82
7.	Wypoczynek	Dąbrowa Górnicza Antoniów	11,00
8.	Apolonia	Dąbrowa Górnicza Antoniów, ul. Jasna	1,34
9.	Miecznik	Dąbrowa Górnicza Ząbkowice, ul. Chemiczna	1,12
10.	Szarotka	Dąbrowa Górnicza Ząbkowice, os. Robotnicze	1,55
11.	Przyjaźń	Dąbrowa Górnicza Strzemieszyce, ul. Sosnowiecka	3,11
12.	Mickiewicza	Dąbrowa Górnicza ul. Legionów	7,18
13.	Relaks	Dąbrowa Górnicza ul. Letnia	1,36
14.	Przemysza	Dąbrowa Górnicza ul. Letnia	1,08
15.	Zielona	Dąbrowa Górnicza Korzeniec	5,48

Uwarunkowania dla przyszłościowego zagospodarowania przestrzennego dotyczące wyżej omówionego zakresu to :

- utrzymanie i wzbogacenie estetyczno - funkcjonalne istniejących terenów zieleni miejskiej, zwłaszcza parków,
- urządzenie nowych terenów o funkcjach sportowo - rekreacyjnych w obszarach sąsiadujących z zabudową mieszkaniową,
- wzbogacenie programowe urządzeń i obiektów sportowo - rekreacyjnych stosownie do współczesnych potrzeb i wymagań społeczności (kryte pływalnie, korty tenisowe, wielofunkcyjne hale sportowe, skejt parki i inne),
- realizacja dalszych ścieżek rowerowych (w tym wyodrębnionych z jezdni dróg i ulic dla funkcji komunikacyjnych),
- wyposażenie ścieżek rowerowych i uczęszczanych szlaków turystycznych w dalsze tablice informacyjne (tak jak np. nad jeziorem Kuźnica Warężyńska w rejonie ul. Jasnej w Dąbrowie Górniczej - Piekło) oraz w proste urządzenia biwakowe (stół z ławami, zadaszeniem i koszem na odpadki),
- zagospodarowanie turystyczne w ściśle określonych rejonach zbiornika Kuźnica Warężyńska z utrzymaniem publicznej dostępności brzegów (np. widokowe skarpy w rejonie ul. Jasnej),
- wzbogacenie bazy hotelowej,
- utrzymanie ogrodów działkowych tylko dla funkcji rekreacyjnych ze względu na stopień skażenia gleb metalami ciężkimi.

7. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

7.1. Zagrożenie powodziowe

Ekspertyza hydrotechniczna dla miasta Dąbrowa Górnicza opracowana w 2001 r. przez Zakład Badawczo – Usługowy Sp. z o.o. INTERGEO w Sosnowcu określa zagrożenia powodziowe miasta w sytuacji suchego wyrobiska po eksploatacji piasku w kopalni „Kuźnica Wareżyńska”. Sytuacja, z chwilą napełnienia wyrobiska wodą, radykalnie się zmieniła. Wobec braku aktualnej ekspertyzy hydrotechnicznej dotyczącej awaryjnego zalania doliny Czarnej Przemszy i ewakuacji ludności można założyć, że po zniszczeniu obwałowań może dojść do zalewu tej doliny zgodnie z jej naturalnym zasięgiem.

Teren chroniony przed zalewem* w dolinie Przemszy obejmuje obszar od Wojkowic Kościelnych na północy, po Podlesie – Podbagienko i Antoniów na wschodzie, obrzeże zbiornika Pogoria III na południu i Preczów, Gołaszkę, po drogę krajową nr 86 na zachodzie. Dalszy odcinek doliny Czarnej Przemszy potencjalnie zalewowy obejmuje obszar określony : zachodnim i południowym obrzeżem zbiornika Pogoria III oraz ulicami - Topolową, Niemcewicza, Odrodzenia, Janowską, M. Konopnickiej, granicą zabudowy i łąk na zapleczu ul. Limanowskiego, południowym obrzeżem doliny potoku Pogoria, rejonem byłych osadników huty Bankowa, zabudowę Ksawery, Łagiszy, Borów, Podłósia i Niepiekła w Będzinie. Na terenach potencjalnie zalewowych znajdują się fragmenty dzielnic mieszkaniowych : Łęknice, Dziewiąty, Trzydziesty, większość terenów Korzeńca, łąki, lasy i Park Zielona, zabudowa w rejonie ul. Letniej, Marianek, Ratanic.

Tereny zalewowe bez osłony przeciwpowodziowej występują wzdłuż Białej Przemszy i Białej, jednak z uwagi na brak zagrożeń dla zabudowy nie realizowanej w dolinach rzek (poza elektrownią wodną w Okradzionowie) nie stanowią zagrożenia dla ludności i jej mienia.

Pozostałe rzeki i ciekі mogą być niebezpieczne tylko fragmentarycznie. Bardzo kłopotliwe są podtopienia ze spływu powierzchniowego. Na terenach otwartych zalewane są tereny łąk pomiędzy Czarną Przemszą a najwyższym (granicznym) odcinkiem Pogorii (prawy dopływ Przemszy), tereny w dolinie Białej Ławy w rejonie ul. Swobodnej, przejazd pod linią kolejową w Ząbkowicach, łąki w dolinie potoku Jamki od ul. Majewskiego do linii kolejowej i wiele odcinków ulic w śródmieściu (Al. Kościuszki i inne) oraz w Tucznawie, Rudnej, w rejonie cmentarza w Błędowie, w Górkach.

Najważniejszym zadaniem z zakresu ochrony przeciwpowodziowej jest opracowanie prognozy zasięgu fali awaryjnej od zbiornika w Przeczycach wraz z programem zaradczym i wskazaniemi co do rodzaju dopuszczalnego zagospodarowania obszarów narażonych na zalanie.

Równie ważnym, do podjęcia od zaraz, jest ograniczenie inwestycji budowlanych w terenach potencjalnie narażonych na zalew powodziowy. Dalsza zabudowa mieszkaniowa Ratanic, Marianek i innych terenów wzdłuż ul. Letniej oraz północnej części Korzeńca, nie powinna mieć miejsca. W strefie bezpośrednio sąsiadującej z obszarem zagrożonym zalaniem nie należy również lokalizować takich obiektów jak : szpitale, szkoły, składnice odpadów, stacje paliw, magazyny środków chemicznych itp.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne opracowano mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego. Na mapach uwidoczniono zasięg wody 10%, 1% oraz 0,2%. Zasięgi 10% i 1% stanowią obszar szczególnego zagrożenia powodziowego, dla którego sposób zagospodarowania regulują przepisy ustawy Prawo wodne.

(skreślone)

7.2. Zagrożenie wystąpienia poważnej awarii**

Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach, wytypowała w 2003 r. *wskazała* w Dąbrowie Górniczej następujące zakłady zaliczone do grupy zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej : *ArcelorMittal Poland S.A., Al. J. Piłsudskiego 92, JSW Koks Koksownia Przyjaźń, ul. Koksownicza 1, Alkat Sp. z o.o. Al. Piłsudskiego 92 i PERN S.A., ul.*

* Mapa hydrologiczna w skali 1 : 50 000, sekcje 521.4, 522.3, 531.2, 532.1. Wydawnictwo OPGK Poznań 1986 r.

** wg materiałów uzyskanych w Wydziale Zarządzania Kryzysowego UM w Dąbrowie Górniczej

Składowa 13 oraz jeden zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej - SARPI Dąbrowa Górnicza Sp. z o. o., ul. Koksownicza 16.

Zakładami mogącymi stworzyć zagrożenie ze względu na posiadanie materiałów niebezpiecznych są :

- *ArcelorMittal Poland S.A.* - gaz konwektorowy, zagrożenie miejscowe wybuchowo - pożarowe w przypadku awarii technicznej,
- *JSW Koks Koksownia Przyjaźń* - kwas fosforowy, ług sodowy, kwas solny, kwas siarkowy, benzol, smoła koksownicza - zagrożenie miejscowe mogące wystąpić w przypadku awarii zbiorników,
- *PERN S.A.* Baza Paliw - etylina i olej napędowy w zbiornikach - zagrożenie miejscowe wybuchowo - pożarowe w przypadku awarii technicznej,
- Alkat Sp. z o.o. - tlen techniczny skroplony i sprężony, wodór, azot skroplony, argon skroplony - miejscowe zagrożenie pożarowo - wybuchowe w przypadku awarii technicznej,

(skreślone)

Aktualnie brak szczegółowego rozeznania w zakresie tras, rodzaju, ilości i częstotliwości przewożonych drogami publicznymi toksycznych środków przemysłowych (TŚP). Na podstawie wyrywkowych kontroli prowadzonych w latach ubiegłych przez Państwową Straż Pożarną z udziałem Policji i Państwowej Inspekcji Pracy można stwierdzić, że najczęściej przewożonymi materiałami niebezpiecznymi są : olej napędowy, etylina, propan butan w butlach, kwas octowy, azot, argon i acetylen w butlach, kwas fosforowy, amoniak i chlor. Drogi, którymi najczęściej są przewożone niebezpieczne materiały to :

- drogi krajowe (nr 94 i nr 1),
- drogi wojewódzkie (nr 790 - ul. Gołonoska, nr 790 - ul. Łaskowa, nr 796 - ul. Armii Krajowej i Szosowa, nr 4 - ul. Sobieskiego, Królowej Jadwigi, Aleja Róż),
- drogi powiatowe (Al. Piłsudskiego, Legionów Polskich, Strzemieszyska).

Z danych Zakładu Przewozów Towarowych PKP wynika, że najczęściej przewożonymi substancjami przez Dąbrowę Górniczą są : amoniak, chlor, kwasy azotowy i fosforowy, etylina, mazut i olej napędowy. Przewozy są sporadyczne, a ilości przewożonych TŚP - niewielkie. Transport TŚP odbywa się jedynie linią Katowice - Kielce. Linia Katowice - Warszawa jest wyłączona z tego rodzaju przewozów.

Uwarunkowania dla planowania przestrzennego z tytułu zagrożeń wystąpieniem poważnej awarii głównie dotyczą :

- rezygnacji z zabudowy mieszkaniowej w bliskim sąsiedztwie niebezpiecznych zakładów (*PERN S.A.*),
- ukształtowania systemu drogowo - ulicznego służącego ruchowi tranzytowemu, a więc i przewozowi TŚP w sposób nie kolidujący z terenami zabudowy mieszkaniowej (drogi wojewódzkie nr 790 i 796).

7.3. Zagrożenia geologiczne, w tym osuwanie się mas ziemnych

W obszarze administracyjnym Dąbrowy Górniczej **brak terenów osuwiskowych**, jakkolwiek utwory lessowe występujące w rejonie Okradzionowa mogą wskazywać na potencjalną możliwość powstawania osuwisk w sąsiedztwie lessowych jarów w otoczeniu Kuźniczki Nowej (zwłaszcza na skarpie nad Białą Przemszą).

Natomiast istotnym ogranicznikiem dla ciężkich budowli przemysłowych w rejonie Garbu Ząbkowickiego może być jego budowa geologiczna ze względu na strukturę tektoniczną obszaru. Niektóre odcinki dolin rzecznych (Trzebyczka na odcinku Tucznawa – Ząbkowice) występują na liniach uskoków podczwartorzędowych. W podłożu dolin bocznych zauważa się występowanie linii nieciągłości, które stały się przyczyną rozwoju takich dolin, oraz powodem rozwoju **zjawisk krasowych**. Powstałe w trzeciorzędzie formy krasowe ujawniają swoją obecność poprzez zapadanie się powierzchni współczesnej, jak to miało miejsce w Tucznawie we wrześniu 2002 r., czy poprzez zaniki wody w potoku Trzebyczka w okolicach Sikorki. Zjawiska krasowe ujawniające się na powierzchni to reprodukowane lejki krasowe (w Trzebiesławicach – tworzą tereny podmokłe o

wysokich walorach przyrodniczych). W rejonie Tucznawy rejonu rozluźnień podłoża z możliwością wystąpienia pustek udokumentowane zostały za pomocą badań geofizycznych.*

Innym problemem związanym z ograniczeniami dla zabudowy są **skutki** prowadzonej w granicach miasta od 220 lat **eksploatacji węgla kamiennego**. W latach 1945 – 1980 na obszarze Dąbrowy Górniczej eksploatację prowadziła wyłącznie KWK „Paryż” i w niewielkim zakresie upadła „Koszelew”. Eksploatacja prowadzona była pod południowo – zachodnią częścią śródmieścia i w rejonie Korzeńca – Parku Zielona. Węgiel wydobywano z zastosowaniem podsadzki. Na zawał eksploatowano tereny na granicy z Sosnowcem w rejonie Mydlic. Mimo zakończenia eksploatacji przeszło 20 lat temu, stale odnotowuje się osiadania terenu rzędu 1-5 mm/rok. Niewielkie wartości deformacji ciągłych znajdują się w dolnych przedziałach określonych dla I kategorii terenu i wynoszą w zakresie nachylenia 0,1-0,4 mm/rok oraz w zakresie odkształcenia poziomego 0,1-0,3 mm/rok. Tereny odkształcone współcześnie są położone na granicy miasta z Będzinem i Sosnowcem.**

Istotne są skutki płytkiej eksploatacji węgla kamiennego. Informacje o zasięgu tej eksploatacji i uwarunkowaniach dla zabudowy współczesnej zawiera opracowanie pt. „Ocena przydatności terenów do zabudowy w kontekście zaniechanej eksploatacji górniczej węgla kamiennego w Dąbrowie Górniczej” wykonane w PU GEOCARBON Sp. z o.o. w Katowicach w 1998 r.

Koncentracja wyrobisk ma miejsce na terenach : byłej kopalni „Reden” z przyległościami, po północnej stronie byłej kopalni „Paryż” i huty Bankowej, na pograniczu Mydlic z Sosnowcem, w szerokim pasie terenów od Korzeńca i Łęknic, poprzez nową dzielnicę administracyjną i oś. Morcinka, oś. Piłsudskiego i kompleks ogrodów działkowych, po Strzemieszyce Wielkie. Dokonane rozpoznanie pozwoliło na określenie klasyfikacji zagrożenia powierzchni deformacjami nieciągłymi w rejonach płytkiej eksploatacji pokładów węgla kamiennego oraz zakresu niezbędnych prac badawczych.

Kategoria A	;	brak zagrożeń, badania nie są wymagane
Kategoria A ₁	;	zagrożenia sporadyczne – badania elektrooporowe i grawimetryczne
Kategoria B	;	zagrożenia małe – badania rozpoznawcze elektrooporowe
Kategoria C	;	zagrożenie średnie i duże – badania rozpoznawcze elektrooporowe i wiercenia kontrolno – podsadzające
Kategoria D	;	zagrożenie bardzo duże (silne) wymaga szczegółowych badań elektrooporowych i wierceń kontrolno – podsadzających.

Spośród wielu elementów charakteryzujących warunki górniczo – geologiczne w poszczególnych kategoriach wyrobisk, najbardziej istotne jest występowanie zapadlisk. W kategoriach A – B zapadliska nie występują. W kategorii C – brak, lub zapadliska są mniejsze od 5 m średnicy. W kategorii D występują zapadliska o średnicy powyżej 5 m. Wyrobiska kategorii D występują na terenie Redenu, częściowo na zapleczu b. KWK Paryż i Huty Bankowej, w lasach na granicy Dąbrowy Górniczej z Kazimierzem. Wyrobiska kategorii C i B występują w pasie pomiędzy zbiornikiem Pogoria III a Strzemieszycami.

Uwarunkowania wynikające z omówionego zakresu dotyczą :

- prowadzenia badań geofizycznych w zakresie przydatności terenów do zabudowy na terenach o krasowej strukturze geologicznej,
- respektowania zaleceń badawczych wynikających z kategoryzacji zagrożeń pochodzenia górniczego dla budownictwa,
- zakazu jakiegokolwiek zabudowy na skarpach i w pobliżu wąwozów pochodzenia lessowego.

* Opracowanie ekofizjograficzne problemowe dla terenu inwestycyjnego Tucznawa w Dąbrowie Górniczej – Przeds. Usługowe GEOGRAF zespół pod kier. J. Wacha. Dąbrowa Górnicza, luty 2006 r.

** Ekspertyza hydrotechniczna dla miasta Dąbrowa Górnicza, Zakład Badawczo – Usługowy INTERGEO Sp. z o.o., Sosnowiec, marzec 2001 r.

8. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

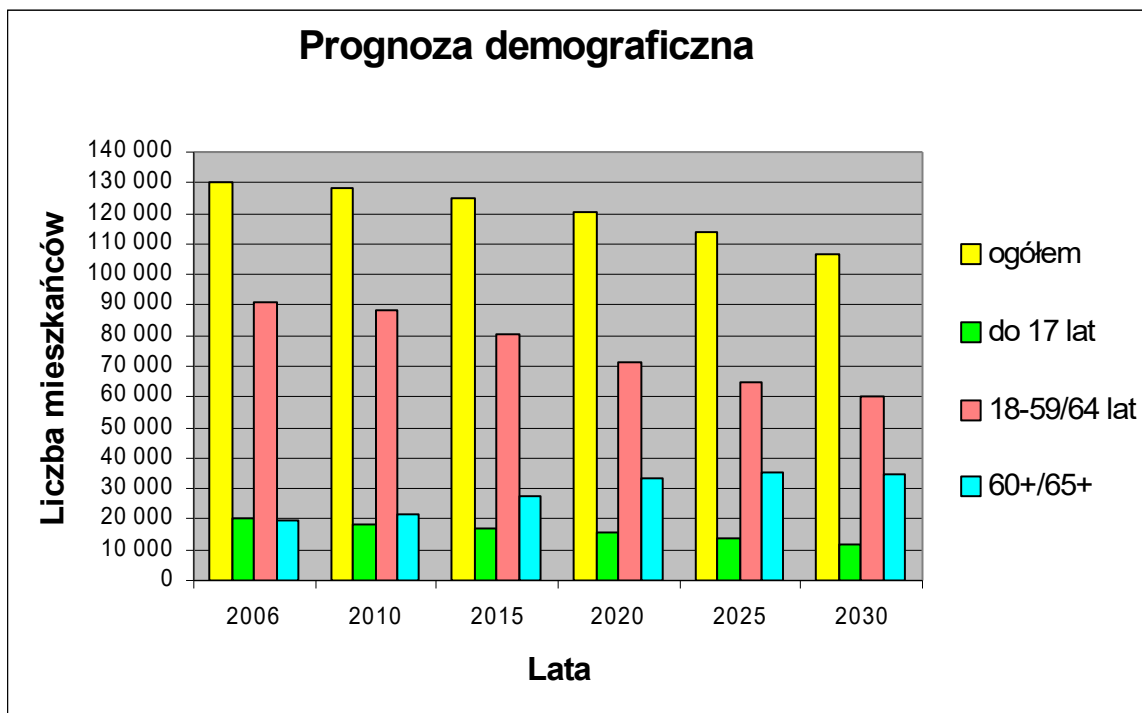
8.1. Sfera społeczna

8.1.1. Prognoza demograficzna

Obecna liczba mieszkańców Dąbrowy Górniczej wynosi około 130 tys. osób. Według prognozy demograficznej Głównego Urzędu Statystycznego, do 2030 roku liczba ta będzie się sukcesywnie zmniejszać, a spadek liczebności mieszkańców miasta będzie co roku większy. W 2030 roku GUS prognozuje liczbę mieszkańców na około 106 tys. osób, czyli 82% dzisiejszego stanu. Jednocześnie powiększy się (nierównowaga reprezentacji obu płci.

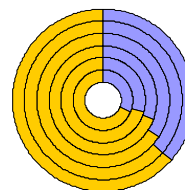
Zgodnie z zauważalną od lat ogólnopolską tendencją, w populacji miasta będzie się wyraźnie zwiększała liczebność grupy w wieku poprodukcyjnym. O ile obecnie odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym wynosi odpowiednio 15,5% - 69,6% - 14,9%, to w 2030 r. stosunek ten będzie się przedstawiał następująco : 11,2% - 56,6% - 32,2%.

rok	grupa wieku	razem	%	mężczyźni	% udział M	kobiety	% udział K
2006	Ogółem	130 393	100,0	62 942	48,3	67 451	51,7
2006	0-17	20 206	15,5	10 349	51,2	9 857	48,8
2006	18-59/64	90 703	69,6	46 454	51,2	44 249	48,8
2006	60+/65+	19 484	14,9	6 139	31,5	13 345	68,5
2010	Ogółem	128 286	100,0	61 802	48,2	66 484	51,8
2010	0-17	18 228	14,2	9 360	51,3	8 868	48,7
2010	18-59/64	88 285	68,8	46 020	52,1	42 265	47,9
2010	60+/65+	21 773	17,0	6 422	29,5	15 351	70,5
2015	Ogółem	124 809	100,0	59 999	48,1	64 810	51,9
2015	0-17	16 913	13,6	8 644	51,1	8 269	48,9
2015	18-59/64	80 378	64,4	42 879	53,3	37 499	46,7
2015	60+/65+	27 518	22,0	8 476	30,8	19 042	69,2
2020	Ogółem	120 149	100,0	57 622	48,0	62 527	52,0
2020	0-17	15 687	13,1	8 016	51,1	7 671	48,9
2020	18-59/64	71 196	59,3	38 248	53,7	32 948	46,3
2020	60+/65+	33 266	27,7	11 358	34,1	21 908	65,9
2025	Ogółem	114 094	100,0	54 555	47,8	59 539	52,2
2025	0-17	13 970	12,2	7 144	51,1	6 826	48,9
2025	18-59/64	65 083	57,0	34 652	53,2	30 431	46,8
2025	60+/65+	35 041	30,7	12 759	36,4	22 282	63,6
2030	Ogółem	106 895	100,0	50 936	47,7	55 959	52,3
2030	0-17	11 942	11,2	6 105	51,1	5 837	48,9
2030	18-59/64	60 480	56,6	32 276	53,4	28 204	46,6
2030	60+/65+	34 473	32,2	12 555	36,4	21 918	63,6

Jednocześnie będzie się utrzymywała bądź pogłębiała istniejąca asymetria reprezentacji mężczyzn i kobiet w poszczególnych grupach wieku. Dla osób w przedziale od 0 do wieku emerytalnego będzie się utrzymywać cały czas kilkuprocentowa przewaga mężczyzn, natomiast dla przedziału wieku poprodukcyjnego, do roku 2015 będzie istniała ponad dwukrotna przewaga kobiet, malejąca po 2020 r. do prawie dwukrotnej.

Asymetria liczebności kobiet i mężczyzn w wieku emerytalnym

8.1.2. Zasoby mieszkaniowe

GOSPODARKA MIESZKANIOWA – ZASOBY MIESZKANIOWE				
	J. m.	2003	2004	2005
Mieszkania ogółem				
mieszkania	miesz.	49 805	49 858	bd-GUS
izby	izba	165 346	165 665	bd-GUS
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	2 881 538	2 889 952	bd-GUS
Mieszkania stanowiące własność gminy				
mieszkania	miesz.	6 675	6 675	bd-GUS
izby	izba	20 061	20 061	bd-GUS
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	295 457	295 457	bd-GUS
Mieszkania wyposażone w urządzenia techniczno-sanitarne				
wodociąg	miesz.	49 281	49 335	bd-GUS
ustęp splukiwany	miesz.	47 320	47 383	bd-GUS
łazienka	miesz.	46 498	46 563	bd-GUS
centralne ogrzewanie	miesz.	42 272	42 337	bd-GUS
gaz sieciowy	miesz.	37 287	37 341	bd-GUS
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań				
wodociąg	%	98,90	99,00	bd-GUS
łazienka	%	93,40	93,40	bd-GUS
centralne ogrzewanie	%	84,90	84,90	bd-GUS
Przeciętna powierzchnia użytkowa				
1 mieszkania	m2	57,9	58,0	bd-GUS
na 1 osobę	m2	21,9	22,1	bd-GUS
	bd-GUS - dane nie wprowadzone przez GUS			

W Dąbrowie Górniczej ogólna ilość gospodarstw domowych jest zbliżona do liczby mieszkań. Oznacza to, że w najbliższym horyzoncie popyt na mieszkania będzie wynikał głównie z potrzeby poprawy standardu oraz nowe potrzeby dla młodych małżeństw i przyjezdnych.

Średni standard mieszkań oraz powierzchnia mieści się w średnich dla miast województwa śląskiego. W ciągu ostatnich 6 lat rocznie oddawano do użytku od 71 do 172 mieszkań (średnio 116 mieszkań). Ilość wydanych w 2004 roku pozwoleń na budowę (95) nie odbiega znacząco od lat poprzednich, lecz znaczącą ich część stanowią pozwolenia na budowę budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

BUDOWNICTWO								
	J. m.	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Mieszkania oddane do użytkowania								
ogółem								
mieszkania	miesz.	71	159	172	80	120	91	125
izby	izba	337	684	649	429	697	492	502
powierzchnia użytkowa	m2	8 236	16 338	13 670	11 857	19 224	12 234	12 279
w tym								
mieszkania spółdzielcze	miesz.	23	8	25	8	0	16	2
mieszkania zakładowe	miesz.	0	0	0	0	0	0	0
mieszkania komunalne	miesz.	0	50	86	0	0	0	46
mieszkania społeczne czynszowe	miesz.	0	0	0	0	0	0	0
mieszkania na wynajem, sprzedaż	miesz.	0	43	11	1	1	0	0
mieszkania indywidualne	miesz.	48	58	50	71	119	75	77
Mieszkania oddane do użytkowania wskaźniki								
na 1000 ludności	miesz.	bd	bd	bd	0,6	0,9	0,7	bd-GUS
na 1000 zawartych małżeństw	miesz.	bd	bd	bd	120	174	134	bd-GUS
na 10 tys. ludności	miesz.	bd	bd	bd	6,1	9,1	6,9	bd-GUS
Izby w mieszkaniach oddanych do użytkowania								
na 1000 ludności	izba	bd	bd	bd	3,2	5,3	3,8	bd-GUS
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m2	bd	bd	bd	148,2	160,2	134,4	bd-GUS
Budynki oddane do użytkowania								
budynki ogółem								
ogółem	bud.	99	319	188	177	257	bd	bd
mieszkalne	bud.	42	62	56	62	107	bd	bd
kubatura budynków								
ogółem	m3	294 628	763 957	304 098	514 246	251 921	bd	bd
mieszkalne	m3	36 691	76 125	75 734	57 497	96 970	bd	bd
budownictwo indywidualne								
ogółem	bud.	82	296	160	128	203	bd	bd
mieszkalne	bud.	41	47	40	61	106	bd	bd
kubatura budynków								
ogółem	m3	61 518	729 399	48 852	89 234	137 707	bd	bd
mieszkalne	m3	34 066	41 567	35 852	55 712	96 392	bd	bd
Budynki nowe oddane do użytkowania								
ogółem	bud.	bd	bd	bd	bd	bd	167	139
mieszkalne	bud.	bd	bd	bd	bd	bd	64	71
niemieszkalne	bud.	bd	bd	bd	bd	bd	103	68
powierzchnia użytkowa mieszkań w nowych bud. mieszk.	m2	bd	bd	bd	bd	bd	11 311	10 566
powierzchnia użytkowa nowych bud. niemieszk.	m2	bd	bd	bd	bd	bd	16 402	12 875
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m3	bd	bd	bd	bd	bd	173 044	128 044
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m3	bd	bd	bd	bd	bd	61 217	51 890
budownictwo indywidualne								
ogółem	bud.	bd	bd	bd	bd	bd	156	88
mieszkalne	bud.	bd	bd	bd	bd	bd	63	70
kubatura nowych budynków mieszkalnych	bud.	bd	bd	bd	bd	bd	77 034	80 654
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m3	bd	bd	bd	bd	bd	56 635	51 312
POZWOLENIA WYDANE NA BUDOWĘ								
Nowe budynki mieszkalne ogółem								
pozwolenia								
ogółem	szt	bd	79	140	45	57	95	bd-GUS
budownictwo indywidualne	szt	bd	78	139	45	56	95	bd-GUS
budynki								
ogółem	bud.	bd	172	140	45	57	96	bd-GUS

budownictwo indywidualne	bud.	bd	78	139	45	56	96	bd-GUS
mieszkania								
ogółem	miesz.	bd	189	155	45	98	125	bd-GUS
budownictwo indywidualne	miesz.	bd	81	139	45	56	125	bd-GUS
budynki jednorodzinne								
pozwolenia								
ogółem	szt	bd	75	139	45	56	94	bd-GUS
budownictwo indywidualne	szt	bd	75	139	45	56	94	bd-GUS
budynki								
ogółem	bud.	bd	75	139	45	56	95	bd-GUS
budownictwo indywidualne	bud.	bd	75	139	45	56	95	bd-GUS
mieszkania								
budynki zbiorowego zamieszkania pozwolenia								
ogółem	szt	bd	0	0	0	0	0	bd-GUS
Nowe budynki niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej								
pozwolenia budynki niemieszkalne	szt	bd	120	75	98	61	92	bd-GUS
budynki niemieszkalne	bud.	bd	170	115	234	73	216	bd-GUS
kubatura budynków niemieszkalnych	m3	bd	234 737	295 563	195 883	92 143	216 694	bd-GUS
pozwolenia obiekty inżynierii lądowej i wodnej	szt	bd	141	230	309	117	101	bd-GUS
	bd-GUS - dane nie wprowadzone przez GUS bd - brak danych 0 - wartość danej cechy							

8.2. Sfera gospodarcza

8.2.1. Rynek pracy

RYNEK PRACY		J. m.	2003	2004	2005
PRACUJĄCY ŁĄCZNIE Z ROLNICTWEM INDYWIDUALNYM					
Pracujący wg sektorów ekonomicznych i płci					
ogółem	osoba		39 816	38 878	bd-GUS
mężczyźni	osoba		24 816	24 673	bd-GUS
kobiety	osoba		15 000	14 205	bd-GUS
w sektorze rolniczym	osoba		302	317	bd-GUS
mężczyźni	osoba		167	179	bd-GUS
kobiety	osoba		135	138	bd-GUS
w sektorze przemysłowym	osoba		21 622	20 779	bd-GUS
mężczyźni	osoba		16 835	16 339	bd-GUS
kobiety	osoba		4 787	4 440	bd-GUS
w sektorze usługowym - usługi rynkowe	osoba		12 170	11 728	bd-GUS
mężczyźni	osoba		6 800	7 005	bd-GUS
kobiety	osoba		5 370	4 723	bd-GUS
w sektorze usługowym - usługi nierynkowe	osoba		5 722	6 054	bd-GUS
mężczyźni	osoba		1 014	1 150	bd-GUS
kobiety	osoba		4 708	4 904	bd-GUS
Pracujący wg sektorów ekonomicznych i sektorów własności					
ogółem	osoba		39 816	38 878	bd-GUS
sektor publiczny	osoba		24 209	16 850	bd-GUS
sektor prywatny	osoba		15 607	22 028	bd-GUS
sektor rolniczy ogółem	osoba		302	317	bd-GUS
publiczny	osoba		4	4	bd-GUS
prywatny	osoba		298	313	bd-GUS
sektor przemysłowy ogółem	osoba		21 622	20 779	bd-GUS
publiczny	osoba		13 444	6 660	bd-GUS
prywatny	osoba		8 178	14 119	bd-GUS
sektor usługowy - usługi rynkowe ogółem	osoba		12 170	11 728	bd-GUS
publiczny	osoba		5 608	4 725	bd-GUS
prywatny	osoba		6 562	7 003	bd-GUS
sektor usługowy - usługi nierynkowe ogółem	osoba		5 722	6 054	bd-GUS
publiczny	osoba		5 153	5 461	bd-GUS
prywatny	osoba		569	593	bd-GUS
Bezrobotni zarejestrowani wg płci i typu					
ogółem	osoba		12 687	12 138	10 846
osoby poprzednio pracujące ogółem	osoba		7 847	7 787	7 090
osoby poprzednio pracujące zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu	osoba		496	335	270
osoby dotychczas niepracujące ogółem	osoba		4 840	4 351	3 756
z prawem do zasiłku	osoba		2 063	1 614	1 044
mężczyźni					

ogółem	osoba	5 390	5 215	4 687
osoby poprzednio pracujące ogółem	osoba	3 329	3 348	3 053
osoby poprzednio pracujące zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu	osoba	146	80	71
osoby dotychczas niepracujące ogółem	osoba	2 061	1 867	1 634
z prawem do zasiłku	osoba	1 050	827	577
kobiety				
ogółem	osoba	7 297	6 923	6 159
osoby poprzednio pracujące ogółem	osoba	4 518	4 439	4 037
osoby poprzednio pracujące zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu	osoba	350	255	199
osoby dotychczas niepracujące ogółem	osoba	2 779	2 484	2 122
z prawem do zasiłku	osoba	1 013	787	467
Stopa bezrobocia rejestrowanego				
ogółem	%	bd	19,90	bd-GUS
bd-GUS - dane nie wprowadzone przez GUS				
bd - brak danych				

PODMIOTY GOSPODARCZE								
	J. m.	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH								
Ogółem								
ogółem	jed. gosp.	11 554	11 670	12 386	12 584	12 483	12 449	12 261
Sektor publiczny								
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed. gosp.	184	206	414	422	421	412	410
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	jed. gosp.	110	124	127	133	133	135	134
przedsiębiorstwa państwowe	jed. gosp.	10	11	11	9	7	3	3
spółki handlowe	jed. gosp.	-	-	47	47	45	38	23
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed. osp.	-	-	1	0	0	0	1
Sektor prywatny								
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed. gosp.	11 370	11 464	11 972	12 162	12 062	12 037	11 851
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed. gosp.	-	-	9 699	9 956	9 844	9 781	9 588
spółki handlowe	jed. gosp.	-	-	575	636	674	707	732
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed. gosp.	-	-	66	72	79	84	90
spółdzielnie	jed. gosp.	27	27	25	25	25	25	25
fundacje	jed. gosp.	13	13	14	13	18	20	21
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed. gosp.	98	121	132	108	116	123	130
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKCJI PKD								
w sekcji A – Rolnictwo i leśnictwo								
ogółem	jed. gosp.	51	54	61	61	60	64	62
sektor publiczny	jed. gosp.	0	0	0	0	0	0	0
sektor prywatny	jed. gosp.	51	54	61	61	60	64	62
w sekcji C – Górnictwo								
ogółem	jed. gosp.	5	3	5	6	5	4	4
sektor publiczny	jed. gosp.	1	0	0	0	0	0	0
sektor prywatny	jed. gosp.	4	3	5	6	5	4	4
w sekcji D – Działalność produkcyjna								
ogółem	jed.	1 009	1 026	1 058	1 055	1 046	1 057	1 046

	gosp.							
sektor publiczny	jed. gosp.	22	26	22	22	18	12	7
sektor prywatny	jed. gosp.	987	1 000	1 036	1 033	1 028	1 045	1 039
w sekcji E – Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę								
ogółem	jed. gosp.	5	7	9	10	9	9	9
sektor publiczny	jed. gosp.	3	3	5	5	5	5	4
sektor prywatny	jed. gosp.	2	4	4	5	4	4	5
w sekcji F - Budownictwo								
ogółem	jed. gosp.	1 428	1 436	1 466	1 460	1 437	1 447	1 398
sektor publiczny	jed. gosp.	8	10	9	8	7	5	4
sektor prywatny	jed. gosp.	1 420	1 426	1 457	1 452	1 430	1 442	1 394
w sekcji G – Handel i naprawy								
ogółem	jed. gosp.	5 061	4 964	5 081	5 138	5 060	4 971	4 851
sektor publiczny	jed. gosp.	1	2	2	2	2	2	1
sektor prywatny	jed. gosp.	5 060	4 962	5 079	5 136	5 058	4 969	4 850
w sekcji H – Hotele i restauracje								
ogółem	jed. gosp.	324	344	380	394	399	404	388
sektor publiczny	jed. gosp.	1	1	2	2	1	1	1
sektor prywatny	jed. gosp.	323	343	378	392	398	403	387
w sekcji I – Transport, składowanie łączność								
ogółem	jed. gosp.	913	924	955	952	922	908	892
sektor publiczny	jed. gosp.	3	6	7	6	6	6	1
sektor prywatny	jed. gosp.	910	918	948	946	916	902	891
w sekcji J – Pośrednictwo finansowe								
ogółem	jed. gosp.	332	405	479	528	535	539	505
sektor publiczny	jed. gosp.	1	0	0	0	0	0	0
sektor prywatny	jed. gosp.	331	405	479	528	535	539	505
w sekcji K – Działalność związana z prowadzeniem interesów								
ogółem	jed. gosp.	1 290	1 303	1 636	1 723	1 753	1 761	1 790
sektor publiczny	jed. gosp.	28	27	229	250	256	246	253
sektor prywatny	jed. gosp.	1 262	1 276	1 407	1 473	1 497	1 515	1 537
w sekcji L – Administracja publiczna i obrona narodowa								
ogółem	jed. gosp.	22	30	33	22	22	22	23
sektor publiczny	jed. gosp.	13	21	24	12	11	10	11
sektor prywatny	jed. gosp.	9	9	9	10	11	12	12
w sekcji M - Edukacja								
ogółem	jed. gosp.	192	215	222	231	252	261	266
sektor publiczny	jed. gosp.	61	73	75	78	99	110	112
sektor prywatny	jed. gosp.	131	142	147	153	153	151	154
w sekcji N – Ochrona zdrowia i opieka socjalna								
ogółem	jed. gosp.	347	368	368	373	359	367	377
sektor publiczny	jed. gosp.	33	29	31	31	10	9	8

sektor prywatny	jed. gosp.	314	339	337	342	349	358	369
w sekcji O – Pozostała działalność usługowa								
ogółem	jed. gosp.	574	590	632	630	623	635	650
sektor publiczny	jed. gosp.	9	8	8	6	6	6	8
sektor prywatny	jed. gosp.	565	582	624	624	617	629	642
		0 - wartość cechy						

8.2.2. Gospodarka lokalna

PODMIOTY GOSPODARCZE – ZMIANY W LATACH 2000 - 2005							
	J. m.	2000		2005		2005/2000	
		jed.gosp.	%	jed.gosp.	%	jed.gosp.	%
Jednostki zarejestrowane							
ogółem	jed.gosp.	11670	100,00	12261	100,00	591,00	1,05
ogółem w sekcji A – Rolnictwo i leśnictwo	jed.gosp.	54	0,46	62	0,51	8,00	1,15
ogółem w sekcji C – Górnictwo	jed.gosp.	3	0,03	4	0,03	1,00	1,33
ogółem w sekcji D – Działalność produkcyjna	jed.gosp.	1026	8,79	1046	8,53	20,00	1,02
ogółem w sekcji E – Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	jed.gosp.	7	0,06	9	0,07	2,00	1,29
ogółem w sekcji F – Budownictwo	jed.gosp.	1436	12,31	1398	11,40	-38,00	0,97
ogółem w sekcji G – Handel i naprawy	jed.gosp.	4964	42,54	4851	39,56	-113,00	0,98
ogółem w sekcji H – Hotele i restauracje	jed.gosp.	344	2,95	388	3,16	44,00	1,13
ogółem w sekcji I – Transport, składowanie łączność	jed.gosp.	924	7,92	892	7,28	-32,00	0,97
ogółem w sekcji J – Pośrednictwo finansowe	jed.gosp.	405	3,47	505	4,12	100,00	1,25
ogółem w sekcji K – Działalność związana z prowadzeniem interesów	jed.gosp.	1303	11,17	1790	14,60	487,00	1,37
ogółem w sekcji L – Administracja publiczna i obrona narodowa	jed.gosp.	30	0,26	23	0,19	-7,00	0,77
ogółem w sekcji M – Edukacja	jed.gosp.	215	1,84	266	2,17	51,00	1,24
ogółem w sekcji N – Ochrona zdrowia i opieka socjalna	jed.gosp.	368	3,15	377	3,07	9,00	1,02
ogółem w sekcji O – Pozostała działalność usługowa	jed.gosp.	590	5,06	650	5,30	60,00	1,10

8.3. Uwarunkowania wynikające z analiz o których mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w związku z wejściem w życie ustawy o rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z m.in. potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności: analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, prognozy demograficzne, możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy oraz bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Na potrzeby i możliwości rozwoju Dąbrowy Górniczej ma wpływ wiele uwarunkowań, w tym społeczne, demograficzne, ekonomiczne, finansowe, a także środowiskowe.

Ważnym elementem rozwoju gminy jest jej sytuacja społeczna. Z przeprowadzonych analiz wynika, iż w ciągu badanego okresu czasu utrzymywał się ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji. W konsekwencji nastąpił spadek liczby ludności oraz zmniejszenie potencjału zasobów pracy. Jednakże, ta sytuacja obserwowana jest nie tylko w Dąbrowie Górniczej, ale także w wielu miastach należących do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (GZM). Analizując zmiany w strukturze ludności miasta, zauważono również systematyczny wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, co oznacza stopniowe starzenie się społeczeństwa. Niemniej jednak nie jest to jedynie problem lokalny, lecz dotyczy praktycznie całego kraju. W związku z tym, kluczowym celem Władz jest rozwinięcie lokalnych

mechanizmów polityki prorodzinnej oraz zwrócenie uwagę na ofertę skierowaną do starzejącej się części mieszkańców. Biorąc pod uwagę także prognozy demograficzne sporządzone przez Główny Urząd Statystyczny dla Dąbrowy Górniczej zaobserwowano iż, do 2046 roku liczba mieszkańców zmniejszy się aż o 33 213 osób, co stanowi spadek w stosunku do stanu ludności z 2014 roku o 26,9%. Z przeprowadzonych analiz wynika również, iż liczba mieszkań oddawanych do użytkowania jest zbyt niska, aby zaspokoić rosnące potrzeby mieszkańców Dąbrowy Górniczej. Dlatego też, jednym z możliwych kierunków rozwoju miasta jest rozwój mieszkalnictwa w obszarze „zielonych dzielnic”, co stanowić będzie atrakcyjną ofertę dla rozwijającej się klasy średniej, czego efektem może być wzmocnienie procesu odnowy struktury demograficznej miasta.

Istotnym elementem rozwoju miasta jest także jego sytuacja ekonomiczna. Dąbrowa Górnicza znajduje się w stosunkowo korzystnej sytuacji gospodarczej ze względu na napływ kapitału i inwestorów strategicznych do przedsiębiorstw przemysłowych działających w mieście. Ponadto, ponad 187 ha powierzchni miasta znajduje się w granicach Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Podstrefy Sosnowiecko-Dąbrowskiej, na terenie której do 2026 roku obowiązywać będą szczególne dogodne systemy zwolnień i ulg podatkowych. Ponadto, analiza ekonomiczna wykazała, iż w badanym okresie czasu liczba osób pracujących nieznacznie się zwiększyła. Najwięcej mieszkańców miasta pracuje w sektorze przemysłu i budownictwa. Jednakże w ciągu badanych lat, na wskutek zmian strukturalnych w gospodarce Dąbrowy Górniczej udział zatrudnionych w tym sektorze zmniejsza się. Przyczyną tych zmian jest rozwijający się sektor usług. Sprzyja to wzrostowi udziału kobiet wśród pracujących. Z przeprowadzonych analiz wynika, iż od 2008 roku sytuacja na rynku pracy w Dąbrowie Górniczej jest korzystniejsza niż w całym kraju. Na przestrzeni badanych lat liczba osób bezrobotnych spadła prawie o połowę, co należy uznać za zdecydowaną pozytywną zmianę.

Odzwierciedleniem sytuacji ekonomicznej Dąbrowy Górniczej jest także jej budżet. Poprzez wykonane analizy zaobserwowano, iż Dąbrowa Górnicza charakteryzuje się dobrą sytuacją ekonomiczną. Zestawienie wysokości dochodów własnych i dochodów ogółem na 1 mieszkańca w Dąbrowie Górniczej z uśrednionymi danymi dotyczącymi Górnoląsko-Zagłębiowskiej Metropolii pozwala stwierdzić, iż w ciągu badanego okresu czasu, to Dąbrowa Górnicza cechowała się zwykle wyższymi dochodami i wydatkami w przeliczeniu na 1 mieszkańca niż przeciętnie w GZM. Potwierdzeniem korzystnej sytuacji ekonomicznej Dąbrowy Górniczej jest fakt, iż według rankingów najzamożniejszych samorządów plasuje się ona od dwóch lat na drugim miejscu wśród najzamożniejszych miast na prawach powiatu w całym kraju.

Istotnym czynnikiem wpływającym na potrzeby i możliwości rozwoju gminy są także uwarunkowania środowiskowe. Z przeprowadzonych analiz wynika, iż Dąbrowa Górnicza jest miastem niejednorodnym przestrzennie, gdzie obok terenów przemysłowych i zurbanizowanych, funkcjonują również obszary niezwykle bogate pod względem przyrodniczym. Występujące na terenie miasta rzadkości przyrodnicze zadziwiają obecnością nie tylko niebywałych gatunków roślin i zwierząt, ale także udziałem rzadkich ekosystemów. Walory krajobrazu miasta wynikają przede wszystkim z ukształtowania terenu i form zagospodarowania. Warto zauważyć, że Dąbrowa Górnicza należy do jednego z nielicznych miast górnoląskiej aglomeracji, które cechuje się doskonałymi warunkami przyrodniczymi. Na terenie Dąbrowy Górniczej znajduje się kilkadziesiąt zbiorników wodnych, a około 22,5% obszaru miasta zajmują grunty leśne. Uwarunkowania te stwarzają szansę rozwoju usług z zakresu obsługi ruchu turystycznego oraz promocji miasta jako miejsca do aktywnego wypoczynku. Należy jednak z drugiej strony zwrócić uwagę na konieczność uwzględnienia potrzeb ochrony przyrody, gdyż znaczną część Dąbrowy Górniczej zajmują obszary prawnie chronione.

Z przeprowadzonej analizy finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy wynika, iż Dąbrowa Górnicza w latach 2011- 2014 systematycznie inwestowała w rozwój oświaty, infrastruktury i transportu. Ponadto, Władze Miasta realizują wielorakie inwestycje na obszarze Dąbrowy Górniczej. Na terenach gdzie miasta nie jest wystarczająco wyposażone w infrastrukturę techniczną, komunikacyjną czy społeczną Władze Gminy starają się już zabezpieczyć środki finansowe z budżetu na realizację potrzebnych przedsięwzięć w przyszłości. Poprzez wykonanie analizy możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy można wysunąć wniosek, iż Dąbrowa Górnicza ma predyspozycje finansowe na realizację takich przedsięwzięć.

Na podstawie przeprowadzonych analiz społecznych, ekonomicznych, środowiskowych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy określono maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy. Określając zapotrzebowanie na nową zabudowę wzięto pod uwagę

perspektywę nie dłuższą niż 30 lat, a także niepewność procesów rozwojowych. Następnie oszacowano chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę oraz chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy. Chłonność obszarów wyrażono w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

Poprzez porównanie maksymalnego w skali miasta zapotrzebowania na nową zabudowę z łączną szacunkową chłonnością w obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę oraz w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej zauważono, iż rezerwy terenowe całkowicie pokrywają przewidywane zapotrzebowanie na nową zabudowę dla każdego rodzaju funkcji zabudowy w perspektywie najbliższych 30 lat. Zatem, wykonany bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę wyraźnie wskazuje, iż poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz poza obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod zabudowę, nie powinno lokalizować się nowej zabudowy. Jednakże, warto zwrócić uwagę na fakt, iż są przesłanki o zrezygnowaniu możliwej nowej projektowanej zabudowy z obowiązującego studium, gdzie występują obszary objęte ochroną przyrody, a w zamian wyznaczenie podobnej nowej zabudowy w ich sąsiedztwie. Powyższe ma na celu zamianę potencjalnych terenów przeznaczonych pod zabudowę z obowiązującego studium na obszarach objętych ochroną na tereny o mniej uciążliwe dla środowiska, które pełniłyby rolę strefy buforowej w odniesieniu do najcenniejszych stanowisk objętych ochroną. W związku z tym, powyższe potencjalne tereny przeznaczone pod zabudowę w obowiązującym studium proponowane są do przeniesienia poza granicami obszaru objętego ochroną. Dopuszczalne też jest wyznaczenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę na wskutek już wydanych decyzji administracyjnych.

W przypadku Dąbrowy Górniczej, potrzeby inwestycyjne wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę oraz na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i poza nimi, nie przekraczają możliwości finansowania. Lokalizowanie nowej zabudowy na terenach jak dotąd nie przeznaczonych pod zabudowę, stanowić będzie przede wszystkim kontynuację istniejącej zabudowy w jej bliskim otoczeniu, tak by w maksymalnym zakresie wykorzystać obecną, bądź już zaplanowaną infrastrukturę techniczną, społeczną i komunikacyjną, przez co gmina nie będzie obciążona dodatkowymi kosztami wynikającymi z lokalizacji nowej zabudowy.

9. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Wykaz gruntów według właścicieli (stan na dzień 01.01.2006 r.)

Lp.	Właściciel	Powierzchnia [ha]	%
1	Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	6590	34,9
2	Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	2428	12,8
3	Grunty spółek SP, przedsiębiorstw państwowych, i innych państwowych osób prawnych	63	0,3
4	Grunty gminy i związków międzygminnych z wyłączeniem przekazanych w użytkowanie wieczyste	1645	8,7
5	Grunty gminy i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	199	1,1
6	Grunty gminnych i wojewódzkich osób prawnych, oraz których właściciele są nieznan	29	0,1
7	Grunty osób fizycznych	7488	39,6
8	Grunty spółdzielni	72	0,4
9	Kościóły i związki wyznaniowe	84	0,5
10	Wspólnoty gruntowe	161	0,9
11	Grunty spółek prawa handlowego, partii politycznych, stowarzyszeń	137	0,7
Razem		18.896	100,0

Na terenie Dąbrowy Górniczej grunty osób fizycznych stanowią największą formę własności. We władaniu osób fizycznych znajduje się prawie 40% gruntów (39,6% - 7488 ha). Użytki rolne stanowią ponad 80% (82,5% - 6181 ha), lasy 10,8% (806 ha), a grunty zabudowane 5,2% (393 ha) powierzchni tych gruntów.

Grunty Skarbu Państwa stanowią 34,9% (6590 ha) powierzchni, z czego ponad połowa (54,2% - 3570 ha) to lasy i grunty zadrzewione. Grunty zabudowane i zurbanizowane to 1252 ha, z czego 986 ha to tereny dróg i kolei. Skarb Państwa jest również właścicielem 833 ha użytków rolnych oraz 456 ha nieużytków.

Gmina Dąbrowa Górnicza we władaniu posiada zaledwie 1645 ha gruntów, co stanowi 8,7% powierzchni miasta. Grunty zabudowane i zurbanizowane to 707 ha, użytki rolne 652 ha, lasy i grunty zadrzewione 181 ha.

We władaniu osób fizycznych, Skarbu Państwa i gminy jest łącznie 15.723 ha gruntów co stanowi ponad 80% (83,2%) powierzchni miasta.

10. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN ORAZ ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH

W granicach administracyjnych Dąbrowy Górniczej znajdują się udokumentowane zasoby następujących **kopalini** :

1. złoża węgla kamiennego Porąbka-Klimontów (*Nr złoża 368*) – udokumentowane w kat. A+B+C₁
2. *złoża węgla kamiennego Kazimierz-Juliusz (Nr złoża 367) – udokumentowane w kat. A+B+C₁*
3. *złoża węgla kamiennego Paryż (Nr złoża 336) – udokumentowane w kat. A+B+C₁*
4. *złoża cynku i ołowiu Laski (nr złoża 5) – udokumentowane w kat. C₁+C₂*
5. złoża itów karbońskich Dąbrowa Górnicza (*nr złoża 2053*) – udokumentowane w kat. A+B+C₁
6. złoża wapieni triasowych Ujejsce (*nr złoża 616*) – udokumentowane w kat. A+B+C₁
7. złoża dolomitów triasowych Ząbkowice Będzińskie I (*nr złoża 183*) – udokumentowane w kat. A+B+C₁
8. złoża dolomitów triasowych Ząbkowice Będzińskie II (*nr złoża 8472*) – udokumentowane w kat. A+B+C₁
9. złoża dolomitów triasowych Chruszczobród (*nr złoża 184*) – udokumentowane w kat. A+B+C₁
10. złoża piasków czwartorzędowych Okradzionów IV (*nr złoża 8533*) – udokumentowane w kat. A+B+C₁
11. złoża piasków czwartorzędowych Błędów-Blok I (*nr złoża 222*) – udokumentowane w kat. A+B+C₁
12. złoża piasków czwartorzędowych Pustynia Błędowska-Blok II (*nr złoża 238*) – udokumentowane w kat. A+B+C₁
13. złoża piasków czwartorzędowych Pustynia Błędowska-Blok III (*nr złoża 245*) – udokumentowane w kat. A+B+C₁
14. (~~skreślone~~)
15. złoża dolomitów triasowych w Trzebiesławicach „Podwarpie” (*nr złoża 859*) – udokumentowane w kat. B**
16. *złoża piasku posadzkowego „Kuznica Warężyńska” (nr złoża 231) – udokumentowane w kat. B.*
17. *złoża wapieni i margli przem. wapienniczego Strzemieszycy (nr złoża 2557) – udokumentowane w kat. C₁*
18. *złoża piasków i żwirów Ząbkowice (nr złoża 17055) – udokumentowane w kat. C₁*
19. *złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Strzemieszycy (nr złoża 2059) – udokumentowane w kat. A+B+C₁*

W budowie geologicznej miasta występują piętra wodonośne : czwartorzędowe, triasowe i karbońskie. W ich obrębie wydzielono następujące zbiorniki wód podziemnych :

- 1) czwartorzędowy GZWP Nr 455 Dąbrowa Górnicza o typie porowym
- 2) triasowy GZWP Nr 454 Olkusz-Zawiercie o typie szczelinowo – krasowym
- 3) karboński d. GZWP Nr 456 Będzin o typie szczelinowo – porowym (nie spełnia kryteriów ilościowych i jakościowych)
- 4) karboński UPWP C_{II} Mikołów-Sosnowiec o typie szczelinowo – porowym.

Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 454 Olkusz-Zawiercie na terenie Dąbrowy Górniczej jest eksploatowany z 40 ujęć wody, w większości przez PWiK Sp. z o.o. Dąbrowa Górnicza i GPW Katowice. Eksploatacja spowodowała powstanie rozległych lejów depresyjnych obejmujących północno – wschodnią część miasta. PWiK Dąbrowa Górnicza eksploatuje też wody zbiornika karbońskiego Nr 456 (1 ujęcie) i zbiornika karbońskiego C_{II} (2 ujęcia).

Rozwój miasta jest m.in. warunkowany dostępnością w stosownej ilości wód pitnych dobrej jakości. To zaś warunkują sprawne systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych i przemysłowych, a także gospodarka przestrzenna koncentrująca zabudowę w zwartych zespołach łatwych do obsługi zorganizowaną siecią kanalizacyjną.

* Źródło : Warunki fizjograficzne m. Dąbrowa Górnicza dla potrzeb planu zagospodarowania przestrzennego – Przeds. Usługowe GEOGRAF, Dąbrowa Górnicza 2003

** wg danych zebranych do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dzielnicy Trzebiesławice (2005)

11. TERENY GÓRNICZE*

W granicach administracyjnych miasta Dąbrowa Górnicza usytuowane są następujące obszary i tereny górnicze :

(skreślone)

1. Część obszaru górniczego i terenu górniczego „Kuźnica Warężyńska – 1” ustanowionego decyzją Wojewody Śląskiego z dnia 20.07.2005 r., l.dz. ŚR-V-7412/KZ/12/05. W granicach ustanowionego obszaru górniczego eksploatację piasku podsadzkowego prowadzi Kopalnia Piasku „Kuźnica Warężyńska” SA w Dąbrowie Górniczej. Termin ważności koncesji upływa z dniem 31.12.2030 r.

(skreślone)

2. *Obszar górniczy i teren górniczy „Okradzionów IV/1 wyznaczony decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 210/OS/2015 z dnia 4.12.2015 r. udzielającą koncesji na wydobywanie piasku metodą odkrywkową ze złoża „Okradzionów IV” przez Przedsiębiorcę „BUD-LAS” Sp. z o.o. w Katowicach. Termin ważności koncesji upływa z dniem 31.12.2030 r.*
3. *Obszar górniczy i teren górniczy „Ząbkowice VI” wyznaczony decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 2776/OS/2018 z dnia 10.09.2018 r., udzielającą koncesji na wydobywanie dolomitu metodą odkrywkową ze złoża „Ząbkowice Będzińskie I” przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowe „DOLOMIT” Kopalnia „Ząbkowice” S.A. w Dąbrowie Górniczej. Termin ważności koncesji upłynął z dniem 31.12.2022 r.*
4. *Teren górniczy „Chruszczobród 2” wyznaczony decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 2600/OS/2012 z dnia 14.09.2012 r., udzielającą koncesji na wydobywanie dolomitu metodą odkrywkową ze złoża „Chruszczobród 2” przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowe „DOLOMIT” Kopalnia „Ząbkowice” S.A. w Dąbrowie Górniczej. Termin ważności koncesji upływa z dniem 31.12.2032 r.*

Nie występują obszary ani tereny górnicze ustanowione dla złóż kopalin objętych własnością górnictwem.

W odniesieniu do miejsc występowania zlikwidowanych w przeszłości **wyrobisk górniczych** mających połączenie z powierzchnią, z uwagi na brak jakichkolwiek dokumentów co do sposobu ich likwidacji, zdaniem Okręgowego Urzędu Górniczego, dla zachowania bezpieczeństwa powszechnego, celowym jest wyznaczenie strefy wokół tych wyrobisk i **wyłączenie ich spod trwałej zabudowy**.

---

*(skreślone)

12. SYSTEM TRANSPORTOWY

Układ drogowo – uliczny

Podstawowy układ drogowo – uliczny miasta tworzy sieć dróg, w układzie funkcjonalnym podzieloną na kategorie:

- drogi krajowe,
- drogi wojewódzkie,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Zarządcą całej sieci drogowo – ulicznej, za wyjątkiem odcinka drogi krajowej Nr 1 o parametrach drogi ekspresowej (Tychy – węzeł Ząbkowice) jest Prezydent Miasta. Przez Dąbrowę Górniczą prowadzi trzy drogi krajowe:

- DK 1 relacji Gdańsk – Łódź – Częstochowa – Dąbrowa Górnicza – Tychy – Bielsko – Cieszyn / granica państwa; na odcinku węzeł Ząbkowice – granica z m. Sosnowcem, droga krajowa Nr 1 ma parametry drogi ekspresowej (S 2/2), na pozostałym formalnie drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP 2/2),
- DK 86 relacji Wojkowice Kościelne – Będzin – Sosnowiec – Katowice – Tychy, o parametrach drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP 2/2),
- DK 94 relacji Krzywa – Opole – Bytom – Dąbrowa Górnicza – Olkusz – Kraków Balice, o parametrach drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP 2/2).

Dostępność dróg krajowych zapewniona jest poprzez węzły i skrzyżowania:

- DK 1; poprzez węzły drogowe: „Sulno” (z DK 94), „Podlesie” (z ul. Podlesie), „Huta Katowice” (z ul. Piłsudskiego), „Ząbkowice” (z DW 796 – ul. Armii Krajowej), „Ujejsce” (z ul. Ujejska – z ograniczonymi relacjami) i skrzyżowania jednopoziomowe z ulicami: Kusocińskiego, Konstytucji, Kryniczna, Karsowska (poza obszarem miasta),
- DK 94 poprzez: węzeł z DW 910 (Al. Róż), węzeł z DW 790 i skrzyżowania z ulicami: 11 Listopada, Tysiąclecia (tylko na prawoskrety), droga do „Mikrohuty”, Zakawie,
- droga krajowa Nr 86 ze względu na „obrzeżny” przebieg i brak bezpośredniej dostępności nie ma żadnego znaczenia dla funkcjonowania układu drogowego miasta.

Układ dróg wojewódzkich tworzą:

- DW 790 relacji Dąbrowa Górnicza – Okradzionów – Pilica prowadzona ulicami: droga Nr 9, Gołonoską i Łaskową,
- DW 796 relacji Dąbrowa Górnicza – Zawiercie prowadzona ulicami: Armii Krajowej, Szosowa, Idzikowskiego i Łazowską,
- DW 910 relacji Będzin – Dąbrowa Górnicza prowadzona ulicami: Sobieskiego, Królowej Jadwigi i Aleją Róż (do węzła z DK 94).

Do dróg kategorii powiatowej zalicza się następujące ciągi ulic:

- Jaworowa, Dębowa, Starzyńskiego,
- Kościuszki, Konopnickiej, Limanowskiego, Robotnicza, Leśna, Marianki,
- Królowej Jadwigi (od ronda z Al. Róż), Piłsudskiego, Tworzeń, Roździeńskiego, Ząbkowicka,
- Łazy Błędowskie, Żołnierska,
- Majakowskiego, 11 Listopada, Staszica, Majewskiego, Strzemieszycka,
- Narutowicza, Orkana, Łuszczaka, Sosnowiecka,
- Poboczna, Przelotowa, Białej Przemszy,
- Zwycięstwa, Ujejska, Broniewskiego,

oraz ulice: Gospodarcza, Grabocińska, Kazimierzowska, Rudna, Rzeczna, Starocmentarna i Szalasowizna.

Powyższy układ dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych uzupełnia sieć ulic zaliczona do kategorii dróg gminnych, tworząca ciągi:

- Graniczna, Al. Zagłębia Dąbrowskiego, Piecucha,
- Parkowa, Zakładowa, Jasna, Kostury, Spacerowa, Konstytucji,
- Łańcuckiego², Łącząca, Furmana, Grunwaldzka, Wróblewskiego, (Napierskiego, Gałczyńskiego), Podłęknicka, Topolowa, Łęknice,
- Tysiąclecia (odcinek od Al. Zagłębia Dąbrowskiego), Podlesie, Myśliwska,
- Tworzeń (od skrzyżowania z Al. Piłsudskiego), Torowa, Puszkina Składowa, Zakawie,
- Rapackiego, Hallerczyków,
- Wybickiego, Kasprzaka,

oraz ulice: Dąbrowszczaków³, Gwardii Ludowej⁴, Koksownicza, Poniatowskiego i Związku Orła Białego.

Łączna długość sieci drogowo – ulicznej (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne) miasta wynosi 382 km, z czego dróg i ulic o przekroju dwujezdniowym zaledwie 10,5% tj. 40 km.

Wskaźnik gęstości sieci drogowej dla miasta wynosi 2,0 km / km², co plasuje Dąbrowę Górniczą na przedostatnim miejscu (przed Jaworzniem) wśród miast Aglomeracji katowickiej. Wskazać tutaj należy jednak, że wielkość tego wskaźnika wynika ze specyficznej struktury użytkowania gruntów, gdzie użytki rolne, lasy, tereny zieleni zajmują 70% powierzchni miasta, a jedynie 30% to tereny zainwestowane.

Miasto charakteryzuje się dość czytelnym, mieszanym układem sieci drogowo – ulicznej. W obszarze „miasta właściwego” (Śródmieście, Reden, Gołonóg) to układ rusztowy, na pozostałym obszarze – promienisty z zaburzeniami wynikającymi z realizacji Huty Katowice i Koksowni.

Powiązania zewnętrzne zapewnione są poprzez układ dróg krajowych o relatywnie wysokich parametrach technicznych, oraz poprzez układ dróg wojewódzkich, których przebiegi przez tereny zainwestowania miejskiego, głównie tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (DW 796 - Ząbkowice, DW 790 – Łosień) stwarzają sytuacje konfliktowe.

Układ kolejowy

Dąbrowa Górnicza charakteryzuje się dobrze rozwiniętą siecią linii kolejowych, którą tworzą następujące linie kolejowe PKP:

- magistrala kolejowa Nr 1 relacji Katowice – Częstochowa leżąca w ciągu europejskiej sieci linii kolejowych „E”, głównych międzynarodowych linii kolejowych transportu pasażerskiego (E 65). Na linii prowadzone są przewozy pasażerskie i towarowe,
- pierwszorzędna linia kolejowa Nr 133 relacji Łazy – Ząbkowice – Jaworzno Szczakowa – Kraków zaliczana do europejskiej sieci linii kolejowych „E” oraz do głównych międzynarodowych linii kolejowych transportu kombinowanego AGTC (C – E 65/2). Na linii prowadzone są przewozy pasażerskie i towarowe,
- pierwszorzędne linie kolejowe Nr 154 i 171 tworzące tzw. wschodnie obejście GOP relacji Katowice Muchowiec – Dąbrowa Górnicza Towarowa – Łazy. Linia przeznaczona wyłącznie do prowadzenia ruchu towarowego,
- pierwszorzędna linia kolejowa Nr 65 relacji Sosnowiec Południowy – Dąbrowa Górnicza Strzemieszyce Wsch. – Bukowno – Tunel (Kielce),
- trzeciorzędna linia kolejowa nr 183 relacji Ząbkowice – Będzin Łagisza. Linia przeznaczona wyłącznie do transportu towarów,
- trzeciorzędna linia kolejowa Nr 184 relacji Zagórze Dąbrowskie – Dąbrowa Górnicza Strzemieszyce. Linia przeznaczona wyłącznie do transportu towarów.

Łącznie w granicach administracyjnych miasta znajduje się 47,6 km linii kolejowych, z czego 29,8 km to linie prowadzące również ruch pasażerski.

Wskaźnik gęstości sieci linii kolejowych wynosi 25,32 km linii / 100 km² powierzchni miasta.

Komunikacja publiczna

System pasażerskiej komunikacji publicznej oparty jest o funkcjonujące praktycznie niezależnie: podsystem pasażerskich przewozów kolejowych i podsystem autobusowo – tramwajowy.

Organizatorami komunikacji publicznej w obszarze Dąbrowy Górniczej dla podsystemu:

- kolejowych przewozów regionalnych jest Marszałek Województwa Śląskiego,
- autobusowo – tramwajowego Komunalny Związek Komunikacyjny GOP (którego Dąbrowa Górnicza jest członkiem).

Wskazać tutaj należy na funkcjonowanie dość istotnego podsystemu niezależnych, prywatnych przewoźników autobusowych (mikrobusowych) realizujących przewozy pasażerskie w relacjach wewnątrzmijskich i międzymijskich (kierunek: Olkusz, Katowice, Mysłowice).

Ruch pasażerski prowadzony jest na trzech liniach kolejowych:

- Częstochowa – Zawiercie – Dąbrowa Górnicza – Katowice,
- Łazy – Ząbkowice – Jaworzno Szczakowa,
- Sosnowiec Płd. – Strzemieszyce – Bukowno – Tunel.

Dostępność sieci kolejowej zapewniona jest poprzez 9 stacji i przystanków pasażerskich (odpowiednio na liniach: 5, 2 i 2).

W układzie regionalnym kolej zapewnia powiązania z miastami aglomeracji katowickiej (na kierunku Katowice – Gliwice i Jaworzniem), z gminami zlokalizowanymi na kierunku Zawiercie – Częstochowa i Bukowno – Tunel.

W układzie międzyregionalnym sieć kolejowa zapewnia bezpośrednie powiązania z: Krakowem, Łodzią i Kielcami.

Siec powiązań zapewnia 35 linii autobusowych (w tym zaledwie 5 wewnętrznych) i 5 linii tramwajowych.

Sieć linii autobusowych KZK GOP zapewnia powiązania z wszystkimi sąsiednimi gminami województwa śląskiego, jak również miastami aglomeracji katowickiej: Czeladzią, Mysłowicami, Siemianowicami i Katowicami.

Linie tramwajowe zapewniają powiązania z Sosnowcem, Będzinem i Czeladzią.

Aktualna sytuacja wskazuje na coraz większą (i w dalszym ciągu rosnącą) rolę samochodu osobowego w komunikacji pasażerskiej.

Ograniczanie linii, ilości kursów w komunikacji publicznej powoduje systematyczny spadek jej udziału w obsłudze ruchu pasażerskiego.

O ile komunikacja autobusowa w dalszym ciągu odgrywa znaczącą rolę w obsłudze powiązań międzymiastowych (wewnątrzaglomeracyjnych), zwłaszcza na kierunku Sosnowiec – Katowice, to komunikacja kolejowa, pomimo relatywnie dużej gęstości, dobrej dostępności w mieście 130 tysięcznym pełni rolę marginalną. Według badań przeprowadzonych w 2005 roku* na stacjach i przystankach PKP wsiadło 2656 pasażerów, a wysiadło 2417 osób. Oznacza to, że z komunikacji kolejowej korzysta dziennie średnio około 2.500 osób. Najbardziej obciążonymi przystankami są: Dąbrowa Górnicza (1865 wsiadających i wysiadających) oraz Zabkowice (1410 wsiadających i wysiadających), natomiast najmniej osób korzysta z przystanku Huta Katowice (62 wsiadających i wysiadających).

Analiza funkcjonowania istniejącego systemu transportu w zakresie:

- stanu motoryzacji,
- obciążenia potokami ruchu sieci drogowo – ulicznej,
- stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego

pozwala na sformułowanie kilku podstawowych uwarunkowań rozwoju systemu transportu.

Dąbrowa Górnicza ma wysoki wskaźnik motoryzacji – na dzień 31.12.2006 r. wynosił 344 sam. osob. / 1000 M. (wskaźnik dla województwa śląskiego za 2005 r. - 322) i charakteryzuje się w ostatnim dziesięcioleciu gwałtownym jego przyrostem (w 1996 r. – 218 s.o. / 1000 M., 2000 r. – 258, 2004 r. – 296, 2005 r. – 321).

W najbliższych latach należy się spodziewać dalszego wzrostu liczby zarejestrowanych pojazdów (głównie samochodów osobowych), lecz wzrost ten będzie coraz wolniejszy (na poziomie 4 – 5% rocznie). Winna być wyraźnie zauważalna tendencja zamiany aktualnie eksploatowanych „starych” samochodów na nowsze, stąd też wskaźnik ten będzie rósł znacznie wolniej.

Przeprowadzone pomiary obciążenia sieci drogowej miasta oraz analiza wyników generalnego pomiaru ruchu na sieci dróg krajowych i wojewódzkich (za 1995, 2000 i 2005 r.) pozwala na identyfikację najbardziej obciążonych ruchem odcinków sieci, do których zalicza się:

- ciąg ulic: Sobieskiego (DW 910), Królowej Jadwigi, Piłsudskiego,
- Al. Róż (DW 910),
- ciągi dróg krajowych DK 94 i DK 1.

Ważnym elementem wpływającym na warunki ruchu na sieci drogowo – ulicznej miasta jest ruch tranzytowy. Przeprowadzone pomiary wykazują, że największy udział ruchu tranzytowego w sumarycznym potoku pojawia się na DK 1 (od 42,8 do 70,7%), DK 94 (wlot z kierunku Olkusza – 56,3%, wlot z kierunku Katowic – 30,4%) oraz DW 796 (wlot z kierunku Zawiercia – 41,1%). Część tego ruchu pojawia się na sieci ulicznej miasta.

W 2005 r. na sieci drogowo – ulicznej miasta doszło do 179 wypadków drogowych, w których zginęło 12 osób, a 291 osób zostało rannych. Doszło również do 1412 zarejestrowanych kolizji drogowych.

Rozkład przestrzenny zdarzeń drogowych (w latach 2004, 2005 i I półrocze 2006) potwierdza tezę, że wysokie natężenie ruchu jest istotnym czynnikiem wpływającym na możliwość powstania zdarzenia drogowego.

Do najbardziej niebezpiecznych (o największej ilości zdarzeń drogowych) zaliczyć należy skrzyżowania:

- ul. Sobieskiego z: Chopina, Sienkiewicza, Kościuszki,
- ul. Królowej Jadwigi z: Górników Redenu, ks. Augustynika, Wojska Polskiego,
- al. Piłsudskiego z: Majakowskiego – Poniatowskiego, Graniczna, Morcinka, Tysiąclecia, Piecucha, Gwardii Ludowej⁴,
- Al. Róż z Legionów Polskich,
- ul. Katowickiej z 11 Listopada.

* „Wyniki badań i analiz Kolejowego Ruchu Regionalnego, ruchu pasażerskiego na terenie Województwa Śląskiego – SITK Kraków lipiec 2005 r.

Uwzględniając również powyższe analizy wskazuje się na konieczność uwzględnienia w kierunkach rozwoju systemu transportu następujących zagadnień:

a) w układzie drogowo – ulicznym:

- dostosowania parametrów technicznych ciągów drogowo – ulicznych do pełnionych przez nie funkcji w układzie (drogi krajowe, wojewódzkie, główne miejskie),
- wyeliminowania ruchu tranzytowego (zwłaszcza ciężkiego) z obszarów zainwestowania miejskiego,
- wzmocnienia powiązań terenów zainwestowanych zlokalizowanych popółnocnej i południowej stronie linii kolejowej Katowice – Częstochowa,
- wzmocnienia powiązań w ruchu międzymiejskim (wewnątrzaglomeracyjnym) na kierunku Będzin, Sosnowiec – Katowice,
- uporządkowania – wzmocnienia układu dla zapewnienia powiązań wewnątrzmijskich, zwłaszcza w obszarze „miasta właściwego”,

b) w układzie kolejowym:

- zmniejszenia uciążliwości ruchu kolejowego poprzez ograniczenia w zainwestowaniu terenów bezpośrednio przyległych do linii kolejowych, zwłaszcza do linii E – 65,
- zwiększenia atrakcyjności przewozów kolejowych w ruchu pasażerskim poprzez wykształcenie zintegrowanych węzłów i punktów przesiadkowych w systemie pasażerskiej komunikacji publicznej.

13. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA. ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO – IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW

13.1. Zaopatrzenie w wodę

Aktualnie 99,5% mieszkańców Dąbrowy Górniczej ma dostęp do sieci wodociągowej, będącej w zarządzie Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z oo. w Dąbrowie Górniczej. Mieszkańcy bez dostępu do sieci wodociągowej (ok. 0,5% populacji) korzysta z ujęć własnych, które stanowią przydomowe studnie kopane. Dąbrowa Górnicza zaopatrywana jest w wodę z ujęć wody Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów (GPW) w Katowicach, z ujęć własnych studni głębinowych Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Dąbrowie Górniczej, z ujęć będących własnością Urzędu Miejskiego w Siewierzu oraz ujęć w Olkuszu i Sosnowcu.

13.1.1. Ujęcia wody i magistrale wodociągowe GPW

Magistrale wodociągowe i ujęcia GPW zaopatrujące w wodę Dąbrowę Górniczą znajdują się zarówno na terenie miasta jak i poza jego granicami. Zasoby będące w dyspozycji GPW stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia miasta w wodę do celów konsumpcyjnych. Średni zakup wody dla miasta z GPW wynosi 947 tys. m³/m-c. Dostawa wody dla miasta następuje z trzech ujęć GPW:

- ujęcia wody w Bładowie,
- stacji uzdatniania wody w Goczalkowicach i Dzieckowicach,
- stacji uzdatniania wody w Będzinie.

Pobór wody następuje z pięciu magistral wodociągowych o następującym przebiegu:

- Ø 1000/800/600 mm - ul. Roździeńskiego na północ od Huty Katowice, Podlesie, Mydlice, ul. Legionów Polskich,
- Ø 800 mm – od zbiornika wodociągowego „Łazy” do zbiornika „Łosień”, ul. Łaskową, ul. Gołonoską,
- Ø 600 mm – okolice Bładowa – ul. Żołnierską, ul. Łazy Bładowskie,
- Ø 300 mm – Strzemieszyce Wielkie, ul. Łuszczaka, ul. Sosnowiecką.

13.1.2. Ujęcia i sieć wodociągowa Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji

Sieć wodociągową PWiK stanowi sieć rozdzielcza rozprowadzająca wodę do odbiorców zarówno z ujęć własnych jak i z magistral GPW. Na terenie miasta PWiK posiada trzy ujęcia własne:

- a) ujęcie wody w Ujejscu,
- b) ujęcie wody w Tucznawie - obecnie jest wyłączone z eksploatacji z uwagi na złą jakość wody,
- c) ujęcie wody w Trzebieszawicach.

Dla powyższych ujęć głębinowych zostały ustanowione strefy ochrony bezpośredniej wynoszące 8 - 10 m licząc od zarysu obiektu i urządzeń służących do poboru wody oraz strefy ochrony pośredniej zewnętrznej przedstawionej na Rysunku nr 1.

Oprócz w/w ujęć wody, na terenie Dąbrowy Górniczej znajdują się następujące inne ujęcia wody:

- Tuliszków – Marcinków,
- Górnicze Zakłady Dolomitowe w Bytomiu, Kopalnia Dolomitu w Siewierzu Brudzowicach,
- Zakłady Tworzyw Sztucznych „ERG” w Ząbkowicach,
- KWK „General Zawadzki”,
- Gospodarka Komunalna w Strzemieszycach,
- Dąbrowa Górnicza, Huta Katowice,
- Gołonóg,
- Przemyślanka PKP,
- Strzemieszyce, miasto (potrzeby miasta i ludności),
- Strzemieszyce, agronomówka,
- Strzemieszyce, Huta Katowice,
- Strzemieszyce, Zakłady Chemiczne „Strem”,
- Ujejsce, RSP „Prawda”,
- Ząbkowice, Huta Szkła Gospodarczego,

13.1.3. Struktura zużycia wody

Zakup wody z GPW Katowice następuje w 10-ciu punktach, w których zamontowane są wodomierze. Wskazania wodomierzy wskazują na sukcesywny spadek zużycia wody w mieście, co jest wynikiem oszczędzania wody przez mieszkańców. Zużycie wody na cele socjalno-bytowe (gospodarstwa domowe) stanowi ok. 80 % całkowitego poboru wody, na cele przemysłowe – ok. 11%, resztę stanowi zużycie wody na inne cele (tzw. pozostałe, np. baseny, szkoły). Przedsiębiorstwo W i K eksploatuje ok. 448 km rurociągów sieci wodociągowej wraz z przyłączami oraz 13 hydroforni i 2 pompownie wody (Łęka i Łosień).

13.1.4. Awaryjność sieci wodociągowej

Wiek znacznej części sieci wodociągowej przekracza 25 lat. Największy udział w budowie sieci mają rurociągi stalowe (ok. 47%). Na stan techniczny szczególnie tej sieci wpływ mają wady użytego materiału, jego zużycie, inkrustacja przewodów oraz wysoka korozyjność, co wpływa na podwyższoną awaryjność sieci. W zależności od warunków lokalnych prace związane z planowaną budową sieci kanalizacyjnej mogą być prowadzone na dużych głębokościach w sąsiedztwie istniejących wodociągów. Efektem naruszenia struktury gruntu będzie jeszcze większa awaryjność wyeksploatowanej sieci wodociągowej. Obecnie tzw. wskaźnik intensywności uszkodzeń sieci wodociągowej dla miasta, który wyraża liczbę uszkodzeń przypadających na jeden kilometr długości przewodów w ciągu roku, wynosi 1,28 uszk./km/rok. Jest to wskaźnik dużo niższy, niż w innych miastach śląskich (2,0-5,0), jednak należy podkreślić, że według kryteriów zachodnich, sieć kwalifikowana jest do remontu kapitalnego, gdy wskaźnik ten wynosi 0,5.

13.1.5. Uwarunkowania w zakresie zaopatrzenia w wodę

Dla poprawy niezawodności zaopatrzenia w wodę i zapewnienia ciągłości jej dostaw, konieczna jest:

- wymiana sieci o największej awaryjności (wodociągi stalowe i żeliwne) w ulicach, w których zaplanowano budowę kanalizacji sanitarnej,
- wymiana wodociągów wykonanych z azbestocementu, szczególnie narażonych na zniszczenie w trakcie robót związanych z budową kanalizacji sanitarnej,
- budowa sieci wodociągowej łączącej istniejące końcówki,
- budowa sieciowego zbiornika wyrównawczego.

13.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

13.2.1. Kanalizacja sanitarna

Sieć kanalizacji sanitarnej w Dąbrowie Górniczej nie jest wystarczająco rozbudowana. W konsekwencji część mieszkańców miasta nie ma możliwości odprowadzenia ścieków do zbiorczego systemu kanalizacji. Stan taki stwarza duże ryzyko zanieczyszczenia wód podziemnych (w szczególności zasobów wodnych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych) i lokalnych zasobów wód powierzchniowych z terenów nieskanalizowanych. Obecnie na terenie miasta następujące rejony nie są objęte systemem kanalizacji sanitarnej:

w zlewni oczyszczalni „Centrum”:

- Dziewiąty – Trzydziesty,
- Korzeniec,
- Antoniów,
- Łęknice (poza osiedlem zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej),
- Gołonóg (częściowo),
- Strzemieszyce (częściowo) – aktualnie „GOŚ”- Grupowa Oczyszczalnia Ścieków
- Łosień,
- Trzebieszawice,
- Tuczawa,
- Ujejsce,
- Ząbkowice (częściowo) – aktualnie „GOŚ”,

w zlewni oczyszczalni „Błędów”:

- Błędów (częściowo)

- Łęka,
- Okradzionów.

Stopień skanalizowania miasta wynosi 78,0%. Ścieki od pozostałych 22% mieszkańców gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, skąd są sporadycznie wywożone na oczyszczalnię lub odprowadzane bez oczyszczenia do wód powierzchniowych poprzez nielegalne włączenia do kanalizacji deszczowej. Większość z tych ścieków zanieczyszcza więc wody podziemne lub powierzchniowe.

W systemie kanalizacji sanitarnej funkcjonuje 8 przepompowni ścieków:

- Ząbkowice przy ul. Rzecznej,
- Tworzeń przy ul. Tworzeń,
- Staszic przy ul. Świerkowej,
- Sulno przy ul. Przy ul. Hotelowej w Strzemieszycach,
- PI Błędów przy ul. Żołnierskiej,
- PII Błędów przy ul. Żołnierskiej,
- PIII Błędów przy ul. Żołnierskiej,
- Starościńska przy ul. Starościńskiej.

Istotne problemy eksploatacyjne wynikają z podłączeń ścieków deszczowych do kanalizacji sanitarnej. Wskazany jest rozdział kanalizacji tam gdzie to jest uzasadnione, bądź konieczne (np. ul. Orkana, ul. Zwycięstwa). Przepustowość głównych kolektorów jest prawidłowa i będą one mogły odebrać dodatkowe ilości ścieków, które dopłyną do kanalizacji w wyniku realizacji przedsięwzięcia pn. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście Dąbrowa Górnicza.

13.2.2. Uwarunkowania w zakresie kanalizacji sanitarnej

Dla poprawy funkcjonowania systemu kanalizacji sanitarnej konieczne jest:

- przerzut ścieków ze zlewni Grupowej Oczyszczalni Ścieków w Strzemieszycach („GOŚ”) do oczyszczalni „Centrum” poprzez :
  - pompownię „Ząbkowice”,
  - pompownię „Tworzeń”,
  - projektowaną w rejonie oczyszczalni „GOŚ” w Strzemieszycach tłocznia „Strzemieszyce” oraz rurociągi tłoczny,
- budowa odcinków kanalizacji szczególnie istotnych dla ograniczenia napływu wód deszczowych do kanalizacji sanitarnej w Strzemieszycach (w ul. Orkana – kanalizacja sanitarne) oraz Ząbkowicach (w ul. Zwycięstwa – kanalizacja deszczowa),
- rozdział kanalizacji ogólnospławnej w Centrum (Dziewiąty – Trzydziesty), budowę kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Korzeniec oraz Łęknice (nie dotyczy osiedla mieszkaniowego Łęknice),
- rozdział kanalizacji ogólnospławnej w Gołonogu,
- budowa kanalizacji sanitarnej na obszarze centrum Ząbkowic, a następnie w Tucznawie z doprowadzeniem ścieków do pompowni Ząbkowice i dalej poprzez kolektor sanitarny w ul. Kusocińskiego do tłoczni „Piekło”,
- budowa kanalizacji sanitarnej – rejon Antoniów oraz Ujejsce z doprowadzeniem ścieków do kolektora sanitarnego w ul. Kusocińskiego,
- budowa kanalizacji sanitarnej w Strzemieszycach: rejon Strzemieszyce Wielkie z doprowadzeniem do tłoczni „Strzemieszyce”,
- likwidacja przestarzałej oczyszczalni ścieków „GOŚ” w Strzemieszycach.

13.2.3. Kanalizacja deszczowa.

Całość kanalizacji deszczowej jest własnością gminy, lecz eksploatuje ją Przedsiębiorstwo WiK w Dąbrowie Górniczej. Problem stanowi odprowadzanie ścieków bytowych do kanalizacji deszczowej w rejonach miasta gdzie nie ma kanalizacji sanitarnej. Szczególnie znaczące uciążliwości w tym zakresie występują w rejonach; Łęknice, Strzemieszyce, południowa część Ząbkowic, Korzeniec. Wskazane jest zlikwidowanie niewłaściwych, bądź nielegalnych podłączeń ścieków bytowych do kanalizacji deszczowej i przełączenie ich do nowo projektowanej kanalizacji sanitarnej. Ze względu na istniejącą konfigurację terenu oraz częściowo rozproszoną zabudowę konieczne jest zastosowanie dwóch systemów kanalizacji deszczowej – zamkniętego i otwartego. System zamknięty (kanały) – dla terenów o intensywnej zabudowie, a otwarty polegający na wykorzystaniu istniejących rowów – dla terenów o zabudowie rozproszonej.

13.2.4. Uwarunkowania w zakresie kanalizacji deszczowej

Zbudowanie właściwego systemu odprowadzenia wód opadowych wymaga:

- budowy kolektorów grawitacyjnych,
- budowy zbiorników retencyjnych dla terenów z odbiornikiem o małej przepustowości,
- budowy osadników i separatorów dla wód opadowych z terenów o wysokiej intensywności zabudowy, celem ich podczyszczenia przed wprowadzeniem ich do odbiornika,
- renowacji rowów odbierających wody deszczowe, w tym odtworzenie koryta potoku Jamki,
- remontu kanalizacji ogólnospławnej przewidzianej na zamianę jej na kanalizację deszczową.

13.2.5. Kanalizacja ogólnospławna

Kanalizacja ogólnospławna obejmuje następujące rejony na terenie miasta Dąbrowa Górnicza: Dziewiąty, Trzydziesty, Gołonóg i Wzgórze Gołonowskie, Stara Dąbrowa, Staszic. Nieprawidłowe działanie komór przelewowych lub ich brak powoduje napływ do oczyszczalni zbyt dużych ilości ścieków deszczowych oraz odpływ nieoczyszczonych ścieków bytowych ze ściekami deszczowymi do wód powierzchniowych poprzez istniejące wyloty, powodując zanieczyszczenie głównie potoku Pogoria oraz Białej Ławy. Wskazany jest rozdział kanalizacji ogólnospławnej w rejonach gdzie występują największe problemy eksploatacyjne (w szczególności rejon Dziewiąty, Trzydziesty, Gołonóg). Efektem funkcjonowania kanalizacji ogólnospławnej na terenie miasta jest znaczny udział wód deszczowych w ogólnym napływie ścieków do oczyszczalni. Całkowity napływ wód deszczowych i przypadkowych (infiltracja i inne zwiększenia) stanowi ok.43%.

13.2.6. Uwarunkowania w zakresie kanalizacji ogólnospławnej

Z uwagi na warunki lokalne, docelowo przewiduje się pozostawienie kanalizacji ogólnospławnej dla terenu Stara Dąbrowa z modernizacją komór przelewowych i zasyfonowaniu wpustów ulicznych. Dla pozostałych terenów objętych kanalizacją ogólnospławną; Dziewiąty Trzydziesty, Wzgórze Gołonowskie i Staszic, zaplanowano nową kanalizację sanitarną, natomiast istniejąca kanalizacja ogólnospławna zostanie przebudowana na kanalizację deszczową.

13.2.7. Oczyszczanie ścieków sanitarnych

Ścieki sanitarne z terenu miasta oczyszczane są na 3 oczyszczalniach - „CENTRUM”, „GOŚ” w Strzemieszycach i „BŁĘDÓW” w Błędowie. Oczyszczalnie „CENTRUM” i „BŁĘDÓW” to obiekty relatywnie nowe, w dobrym stanie technicznym, natomiast oczyszczalnia „GOŚ” w Strzemieszycach to obiekt stary, niedoinwestowany, nie spełniający wymogów aktualnie obowiązujących przepisów.

Oczyszczalnia ścieków „CENTRUM”

Oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest w południowo-zachodniej części miasta Dąbrowa Górnicza przy ul. Powstańców, nad potokiem Pogoria. Przyjmuje ścieki z dzielnic miasta Dąbrowa Górnicza : Śródmieście, Gołonóg, Trzydziesty, Dziewiąty, Ząbkowice, Ujejsce oraz Będzin Ksawera. Właścicielem i eksploatatorem oczyszczalni jest PWiK Sp. Z o.o. w Dąbrowie Górniczej. Po zmodernizowaniu oczyszczalni ta pracuje w układzie trzy-fazowego mechaniczno-biologicznego oczyszczania – tj. biologicznego, defosfatacji, denitryfikacji i nitryfikacji. Projektowa przepustowość oczyszczalni wynosi 60 tys. m³ / dobę. Aktualny maksymalny dopływ ścieków do oczyszczalni w okresie intensywnych opadów wynosił ok. 44 tys. m³ / dobę. Jakość ścieków odprowadzanych do odbiornika – potoku Pogoria odpowiada wymogom określonym w pozwoleniu wodnoprawnym wydanym przez Wojewodę Śląskiego w dniu 23.12.2005r., udzielonym do dnia 23.12.2015r.; 30 tys. m³/d i 14 tys. m³/d (dwa wyloty). Ze względu na zmianę przepisów w zakresie parametrów ścieków oczyszczonych, wskazana jest modernizacja oczyszczalni w zakresie zwiększenia skuteczności usuwania fosforu.

Grupowa oczyszczalnia ścieków „GOŚ” w Strzemieszycach

Grupowa oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest w południowej części dzielnicy Strzemieszyce. Właścicielem i eksploatatorem oczyszczalni jest PWiK w Dąbrowie Górniczej Sp.z o.o. w Dąbrowie Górniczej. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Bobrek, będąca prawym dopływem rzeki Białej Przemszy. Projektowana przepustowość mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków wynosi 20 000 m³/dobę. Ilość ścieków oczyszczanych na oczyszczalni w 2005r. Wynosiła 4 290,07 m³/dobę. Liczba obsługiwanych mieszkańców równoważnych (RLM) – 14 736. Oczyszczalnia posiada

pozwolenie wodnoprawne z dnia 19.04.2004r., ważne do dnia 19.04.2014 r. na odprowadzenie oczyszczonych ścieków w ilości 15 500 m³/dobę. Ścieki oczyszczone odpowiadają parametrom z pozwolenia wodnoprawnego, stężenia zanieczyszczeń są jednak za wysokie w stosunku do wymagań określonych w aktualnie obowiązujących przepisach (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006r.)w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Po wygaśnięciu aktualnego pozwolenia wodnoprawnego, oczyszczalnia ta bez gruntownej modernizacji nie będzie mogła dalej funkcjonować.

Oczyszczalnia ścieków Błędów

Oczyszczalnia ścieków komunalnych zlokalizowana jest w dzielnicy Błędów. Właścicielem i eksploatatorem oczyszczalni jest Przedsiębiorstwo WiK Sp. z o.o. w Dąbrowie Górniczej. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest potok „Od Niegowonic” będący dopływem potoku Strumień Błędowski. Projektowana przepustowość oczyszczalni wynosi 481 m³/dobę. Ilość ścieków oczyszczanych na oczyszczalni w 2005r. wynosiła 83,3 m³/dobę. Liczba obsługiwanych mieszkańców równoważnych RLM) – 494. Oczyszczalnia posiada pozwolenie wodnoprawne ważne do dnia 01.02.2014 r. na odprowadzenie oczyszczonych ścieków w ilości maksymalnej 200 m³/dobę. Ścieki oczyszczone spełniają zarówno wymogi określone w pozwoleniu wodnoprawnym, jak i w aktualnie obowiązujących przepisach. W stosunku do 2002 roku nastąpił znaczny spadek ilości napływających ścieków, wynikający z ograniczenia ilości wód infiltracyjnych dostających się do kanalizacji w trakcie jej rozbudowy. Aktualnie napływ wód infiltracyjnych na oczyszczalnię jest bliski zeru. Osiągnięcie tak dużej szczelności kanałów było podyktowane lokalnymi warunkami gruntowo – wodnymi. Prawie cała kanalizacja na terenie Błędowa jest bowiem położona poniżej zwierciadła wód gruntowych. Nawet najmniejsze nieszczelności systemu kolektorów powodują ciągły napływ dużych ilości wód gruntowych na oczyszczalnię. Przy stosunkowo dużym rozproszeniu zabudowy spowodowałoby to bardzo nieefektywną pracę oczyszczalni (bardzo duży koszt jednostkowy oczyszczania w przeliczeniu na ilość ścieków wpływających).

Gospodarka osadami z oczyszczalni ścieków jest prawidłowa. Po przeróbce osadów, osad ustabilizowany wykorzystywany jest zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie komunalnych osadów ściekowych lub wywożony na składowisko odpadów komunalnych. W ramach neutralizacji odpadów wykorzystywane są one również przyrodniczo lub kompostowane.

13.2.8. Uwarunkowania w zakresie oczyszczania ścieków

Uwarunkowaniami są :

- modernizacja oczyszczalni ścieków „Centrum”,
- likwidacja oczyszczalni ścieków „GOŚ” w Strzemieszyczach.

13.3. Energetyka ciepła

13.3.1. Źródła ciepła

Potrzeby ciepłe mieszkańców miasta Dąbrowa Górnicza pokrywane są z:

- a) systemu sieci ciepłowniczych , dla których źródłami są Elektrownia Huty „Katowice” i Elektrownia „Łagisza”,
- b) ok. 342 zinwentaryzowanych kotłowni lokalnych o mocy 0,1- 0,5 MW,
- c) szeregu kotłowni lokalnych o mocy poniżej 0,1 MW.

W skład kotłowni lokalnych wliczane są kotłownie wytwarzające ciepło dla potrzeb własnych obiektów przemysłowych, obiektów użyteczności publicznej, oraz wielorodzinnych domów mieszkalnych. Paliwem wykorzystywanym w wymienionych kotłowniach jest gaz ziemny, paliwo stałe (węgiel, koks, miał węglowy), gaz płynny i olej opałowy.

Miasto posiada dwa systemy ciepłownicze wyprowadzone odpowiednio z Elektrociepłowni Huty Katowice oraz źródła zewnętrznego – Elektrowni Łagisza. Źródła te pracują w układzie skojarzonej produkcji ciepła. Źródła ciepła obu systemów posiadają rezerwy mocy możliwe do wykorzystania przez miasto. Rezerwy przepustowości posiada magistrala wyprowadzona z EC Huty Katowice. Zwiększenie poboru mocy z systemu ciepłowniczego Elektrowni Łagisza wymaga rozbudowy i modernizacji systemu. Odbiór ciepła z systemów ciepłowniczych skomasowany jest w dzielnicach Śródmieście, Reden i Gołonóg. Na pozostałym obszarze miasta potrzeby ciepłe pokrywane są z

kotłowni lokalnych osiedlowych i zakładowych, oraz rozwiązań indywidualnych obejmujących ogrzewanie gazowe, elektryczne, etażowe-węglowe i ogrzewanie piecami (szacowane na ok. 28% potrzeb zasobów mieszkaniowych). Pociąga to za sobą problem niskiej emisji głównie na obszarze dzielnic Strzemieszyce i Ząbkowice.

System ciepłowniczy Elektrociepłowni Huty „Katowice”

W elektrociepłowni wytwarzana jest energia cieplna na pokrycie potrzeb własnych Huty oraz potrzeb ciepłych odbiorców na terenie miasta. Głównymi odbiorcami ciepła są: PEC Dąbrowa Górnicza oraz Zakłady Koksownicze „Przyjaźń”. Rezerwa mocy cieplnej możliwa do przekazania dla potrzeb miasta wynosi obecnie ok. 230 MW. Z elektrowni Huty Katowice wyprowadzone są:

- magistrala ciepłownicza 2xDn800/700/600, zasilająca odbiorców w dzielnicach Reden, Gołonóg, Łęknice,
- dwururowy ciepłociąg do Koksowni „Przyjaźń”,
- sieć ciepłownicza 2xDn150 zasilająca pobliskie obiekty przemysłowe wyprowadzona w kierunku Ząbkowic.

System ciepłowniczy Elektrowni „Łagisza”

Doprowadzenie czynnika grzewczego z Elektrowni „Łagisza” zlokalizowanej na terenie Będzina odbywa się za pośrednictwem tzw. Magistrali Wschodniej. Jest to dwururowa sieć ciepłownicza 2 x Dn 700/2 x Dn 600 częściowo prowadzona wzdłuż zachodniej granicy miasta (Śródmieścia), z której zasilane są osiedla mieszkaniowe w Będzinie, oraz dzielnica Śródmieście i Łęknice w Dąbrowie Górniczej.

Na terenie miasta istnieją duże zakładowe źródła ciepła, do których należą:

- Zakłady Koksownicze „Przyjaźń”,
- Zakłady Chemiczne „Strem”,
- Zakłady Tworzyw Sztucznych „Erg”,
- Huta Bankowa,
- Dąbrowska Fabryka Obrabiarek „Ponar – Defum”.

Głównym właścicielem i eksploatatorem systemu ciepłowniczego w Dąbrowie Górniczej jest Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej. PEC eksploatuje cztery własne źródła ciepła, sieci ciepłownicze (ok. 81 km sieci rozdzielczej i ok. 19 km sieci magistralnych) oraz węzły ciepłownicze.

13.3.2. Sieci ciepłownicze

System sieci ciepłowniczych Dąbrowy Górniczej to przede wszystkim układ rurociągów wodnych, dwu przewodowych, wysoko i niskoparametrowych prowadzonych podziemnie i napowietrznie (poza terenem zabudowanym). Stan techniczny sieci ciepłowniczych jest zróżnicowany. Sieć eksploatowana do 20 lat jest sprawna technicznie. Większość sieci natomiast ma powyżej 20 lat i jej sprawność techniczna jest obniżona, o zwiększonej awaryjności, w związku z tym wymagana jest wymiana.

13.3.3. Uwarunkowania w zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą

Uwarunkowaniami są :

- rozbudowa systemu ciepłowniczego w oparciu o EC – Huty Katowice (konieczność szybkiego ucieplnienia dzielnicy Ząbkowice),
- wymiana sieci w złym stanie technicznym,
- likwidacja lokalnych kotłowni powodujących niską emisję zanieczyszczeń do środowiska.

13.4. Zaopatrzenie w gaz

13.4.1. System sieci gazowych zasilających miasto

Miasto Dąbrowa Górnicza zaopatrywane jest w gaz ziemny z systemu krajowego Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. w Warszawie przy pomocy sieci gazociągów, średniego i niskiego ciśnienia z wykorzystaniem stacji redukcji - pomiarowych pierwszego i drugiego stopnia. Odbiorcy zasilani są gazem ziemnym wysokometanowym GZ-50 pochodzenia naturalnego. Eksploatacja i zarządzanie systemem gazowniczym na terenie Dąbrowy Górniczej, w obrębie sieci gazowych wysokiego ciśnienia i stacji redukcji - pomiarowych I^o znajduje się w gestii Regionalnego Oddziału Przesyłu w Świerklanach (PGNiG S.A. w Warszawie).

Zasilanie miasta w gaz odbywa się za pośrednictwem gazociągów wysokiego ciśnienia:

1. Gazociąg relacji Ząbkowice – Łagiewniki o parametrach Ø500 CN 1,6/1,2 MPa, z odgałęzieniami:
  - a) Ø150 CN 1,6/1,2 MPa do SRP Dąbrowa Górnicza ul. Wiejska
  - b) Ø80 CN 1,6/1,2 MPa do SRP Dąbrowa Górnicza Park Zielona
  - c) Ø150 CN 1,6/1,2 MPa do SRP Dąbrowa Górnicza ul. Kilińskiego
  - d) Ø350/300/250 CN 1,6/1,2 MPa do Huty Bankowa
  - e) Ø80 CN 1,6/1,2 MPa do SRP Dąbrowa Górnicza Piekło.
2. Gazociąg relacji Zederman – Tworzeń o parametrach Ø500 CN 6,4/5,0 MPa, z odgałęzieniami:
  - a) Ø100 CN 6,4/5,0 MPa do SRP Polfloat Saint – Gobain
  - b) Ø400 CN 6,4/5,0 MPa do SRP Huta Katowice Strzemieszyce
3. Gazociąg relacji Tworzeń – Szopienice o parametrach Ø400 CN 4,0/2,5 MPa
4. Gazociąg relacji Ząbkowice – Szopienice o parametrach Ø400 CN 1,6/1,2 MPa z odgałęzieniami:
  - a) Ø150 CN 1,6/1,2 MPa do SRP BHP Mikrotech
  - b) Ø400 CN 1,6/1,2 MPa do Huty Katowice Strzemieszyce.
5. Gazociąg relacji Tworzeń – Łagiewniki o parametrach Ø500 CN 2,5/2,0 MPa, z odgałęzieniami:
  - a) Ø80 CN 2,5/2,0 MPa do SRP Strzemieszyce
  - b) Ø250/150 CN 2,5/2,0 MPa do SRP Huta Bankowa
  - c) Ø100 CN 2,5/2,0 MPa do SRP Galia
  - d) Ø100 CN 2,5/2,0 MPa do SRP Atlas Barbara
6. Gazociąg relacji Tworzeń – Tworóg II nitka o parametrach Ø500 CN 6,4/5,5 MPa
7. Gazociąg relacji Tworzeń – Tworóg I nitka o parametrach Ø500 CN 6,4/5,5 MPa z odgałęzieniami:
  - a) Ø50 CN 6,4/5,5 MPa do SRP Ujejscy
  - b) Ø250 CN 6,4/5,5 MPa do Huty Katowice – nieczynne
  - c) Ø150/80 CN 6,4/5,5 MPa SRP Pogoria
8. Gazociąg relacji Zdieszowice – Huta Katowice o parametrach Ø500 CN 4,0/3,6 MPa
9. Gazociąg relacji Szobiszowice – Ząbkowice o parametrach Ø400 CN 1,6/1,2 MPa z odgałęzieniami:
  - α) Ø150 CN 1,6/1,2 MPa do SRP Ząbkowice Las
  - β) Ø200 CN 1,6/1,2 MPa do SRP HSO Ząbkowice
  - χ) Ø150 CN 1,6/1,2 MPa do SRP Pfeiderer Sp. z o.o.
10. Gazociąg relacji Częstochowa – Trzebiesławice o parametrach Ø250 CN 6,4/5,5 MPa.

Miasto zasilane jest za pośrednictwem dziewięciu stacji redukcyjno – pomiarowych I^o będących w eksploatacji PGNiG S.A. Charakterystykę stacji I-go stopnia przedstawiono w tabeli.

Charakterystyka stacji redukcyjno – pomiarowych I^o i I^o/II°.

Lp.	Nazwa i adres	Przepustowość m ³ /h	Maksymalne obciążenie stacji w 2000r.	Rok budowy	Charakterystyka stacji
1.	Ujejsce	3200	30%	1991	jednostopniowa zmienne/220 kPa
2.	Ząbkowice Las	3000	30%	1972	dwustopniowa 0,7MPa/310kPa/2,3kPa
3.	Strzemieszyce	6000	10%	1992	jednostopniowa 1,8/MPa/340kPa
4.	Pogoria (stacja przesyłowa)	6000	80%	1991	jednostopniowa zmienne/700 kPa
5.	Kilińskiego	5000	40%	1975	dwustopniowa 0,7MPa/260kPa/2,3kPa
6.	Park Zielona	1600	35%	1996	dwustopniowa 0,7MPa/240kPa/2,3kPa
7.	Wiejska	2000	55%	1970	dwustopniowa 0,7MPa/240kPa/2,2kPa
8.	Parkowa (Piekło)	1500	10%	1994	jednostopniowa 0,7MPa/200kPa
9.	HSO - osiedle	1000	10%	1969	jednostopniowa 0,7MPa/2,3kPa

Stan techniczny powyższych stacji został określony przez eksploatatora jako dobry. Ponadto na terenie miasta znajduje się siedem zakładowych SRP I^o: huta Katowice, Huta Bankowa, Galia, BHP Mikrotech, Pfeiderer, Atlas, Polfloat Sain – Gobain.

13.4.2. System sieci dystrybucyjnych.

Sieci gazowe rozdzielcze średnio i nisko prężne oraz stacje redukcyjno – pomiarowe II⁰ eksploatowane i zarządzane są przez Górnośląski Zakład Gazowniczy w Zabrze oraz podległą mu Rozdzielnię Gazu w Dąbrowie Górniczej. Sieć rozdzielcza na terenie miasta jest zasilana za pośrednictwem stacji redukcyjno – pomiarowych I⁰ i II⁰ oraz stacji redukcyjno pomiarowych II⁰ o łącznej maksymalnej przepustowości $Q=7900\text{m}^3/\text{h}$ (wg danych podanych przez o/GZG w Zabrze). Zestawienie stacji zasilających sieć rozdzielczą przedstawia tabela.

Wykaz stacji redukcyjno – pomiarowych II⁰

Lp.	Nazwa i adres	Przepustowość nominalna m^3/h
1	Huta Szkła okiennego	1000
2	Sadowa	600
3	Perla	800
4	Mydlice	1000
5	Graniczna	1000
6	11-go Listopada	1500
7	Mickiewicza	1500

Ponadto na terenie miasta znajdują się cztery zakładowe SRP II⁰: Huta Szkła Gospodarczego, Politechnika, Zakłady Odzieżowe „Bytom” (zakład w likwidacji), Real.

Sieć gazowa rozdzielcza w Dąbrowie Górniczej dzieli się na:

- średniego ciśnienia: stalową i PE,
- niskiego ciśnienia: stalową i PE.

Gazociągi wykonane w technologii PE stanowią około 38% ogólnej ilości sieci gazowej.

W centrum Dąbrowy Górniczej gaz rozprowadzany jest siecią niskoprężną z przewagą sieci stalowej w układzie pierścieniowym. Centrum Dąbrowy Górniczej zasilane jest ze stacji redukcyjno – pomiarowych: Kilińskiego (I⁰ i II⁰), Wiejska (I⁰ i II⁰), Zielona (I⁰ i II⁰), 11-go Listopada (II⁰), Graniczna (II⁰), Mickiewicza (II⁰), Mydlice (II⁰), Perla (II⁰), Sadowa (II⁰). Dzielnice takie jak: Strzemieszyce, Kazdębie, Okradzionów, Łosień, Łęka, Błędów zasilane są siecią średnioprężną w PE ze stacji redukcyjno – pomiarowych: Strzemieszyce (I⁰/II⁰) oraz ze strony Sławkowa SRP Michałów. W Ząbkowicach gaz rozprowadzany jest siecią średnio i niskoprężną stalową ze stacji redukcyjno – pomiarowych: Ząbkowice Las (I⁰ i II⁰) i Huta Szkła Okiennego (II⁰). Ujejsce i Trzebiesławice zasilane są poprzez sieć gazową średnioprężną ze stacji redukcyjno – pomiarowej Ujejscy (I⁰/II⁰).

Natomiast dzielnice: Piekło i Antoniów zasilane są ze stacji redukcyjno – pomiarowej Piekło (I⁰/II⁰).

Istnieją znaczne rezerwy w możliwościach zapewnienia dostawy gazu dla celów komunalnych i grzewczych, jednak na terenie Dąbrowy Górniczej nie ma sieci gazowej rozdzielczej w rejonie ulic: Tworzeń i Laski oraz w dzielnicach Strzemieszyce Małe, Ratanice, Marianki.

13.4.3. Odbiorcy gazu ziemnego.

Największymi odbiorcami gazu na terenie miasta Dąbrowa Górnicza są zakłady przemysłowe. Siedmiu dużych odbiorców pobiera gaz z gazociągu wysokiego ciśnienia, natomiast czterech z niskiego i średniego ciśnienia. Najwięksi odbiorcy gazu z poziomu wysokiego ciśnienia to Huta Katowice i BHP Mikrotech. Najwięksi odbiorcy gazu z poziomu średniego i niskiego ciśnienia to Szpital Miejski, PEC – kotłownia ul. Ofiar Katynia, HK – CUTIRON i Dąbrowska Fabryka Maszyn Elektrycznych „Damel”.

Na terenie Dąbrowy Górniczej, na koniec 2005 roku, w gaz ziemny zaopatrywanych było:

- 30839 gospodarstw domowych (w tym na cele grzewcze 3622),
- 4 zakłady produkcyjne,
- 607 pozostali odbiorcy (m.in. handel i usługi).

Średnie zużycie gazu ziemnego przez gospodarstwo domowe na cele komunalne i grzewcze wynosi $367\text{ m}^3/\text{a}$ na odbiorcę (dane za rok 2005). Gaz dla celów grzewczych wykorzystuje około 12% odbiorców indywidualnych.

13.4.4. Uwarunkowania w zakresie zaopatrzenia w gaz

Budowa sieci gazowej rozdzielczej w dzielnicach niezgazyfikowanych.

13.5. Zaopatrzenie w energię elektryczną

13.5.1. System zasilania miasta – główne punkty zasilania (GPZ) i linie wysokiego napięcia (WN)

Miasto Dąbrowa Górnicza nie posiada na swoim terenie źródeł energetyki zawodowej, ani też wydzielonego systemu elektroenergetycznego i zasilane jest z krajowej sieci energetycznej. Produkowana w zakładach przemysłowych energia elektryczna pokrywa tylko częściowo potrzeby własne zakładów. Sieć dystrybucyjna energii elektrycznej systemu ogólnopństwowego oparta jest o linie napięciowe 110kV, 220kV i 400kV. Komunalne i przemysłowe systemy rozdzielcze na terenie miasta włączone są do sieci ogólnopństwowej poprzez Główne Punkty Zasilania. Charakterystykę techniczną poszczególnych GPZ – ów przedstawiono w tabeli.

L.p.	Nazwa GPZ	Napięcie [kV]
1	Tucznawa (PSE)	400/110
2	Jamki (PSE)	220/110
3	Koksochemia (Z.K.)	220/110
4	Wygietzów	110/30/6
5	Chechłówka	110/20/6
6	Gołonóg	110/20/6
7	Lipówka	110/20
8	Generał Zawadzki	110/6
9	Mikrohuta (zakładowy)	110/6
10	Podlesie	110/6
11	Szopen	110/6
12	Węglkokoks (H.K.)	110/6

Na terenie gminy PSE [S.A.](#) posiada dwie stacje transformatorowo – rozdzielcze: Tucznawa i Jamki. Cztery stacje transformatorowo – rozdzielcze są własnością zakładów przemysłowych, są to odpowiednio: GPZ Koksochemia (Zakłady Koksownicze „Przyjaźń”), GPZ Mikrohuta (BHH Mikrohuta), GPZ Węglkokoks (Huta Katowice) oraz GPZ Generał Zawadzki (którego obecnie właścicielem jest likwidowana Kopalnia „Paryż”, natomiast w najbliższym czasie ma się ona stać własnością BZE S.A.). Istnieją znaczne rezerwy mocy w zainstalowanych transformatorach. Najmniej obciążonym GPZ – em jest GPZ 110/6 kV Podlesie, który można dociążyć dodatkową mocą około 5 MW. Obszar miasta w pobliżu tego GPZ – tu stanowi teren, na którym istnieje rezerwa mocy, którą można wykorzystać do celów grzewczych.

Przez teren gminy przechodzą niżej wymienione linie, których właścicielem jest PSE [S.A.](#):

(skreślone)

- 400 kV Byczyna - Tucznawa, Skawina - Tucznawa
- 400 kV Łagisza - Tucznawa, Rogowiec - Tucznawa,
- 400 kV Łagisza - Tucznawa, Joachimów - Wielopole,
- 400 kV Joachimów - Wielopole, Rogowiec - Tucznawa
- 220 kV jednotorowa Byczyna – Jamki,
- 220 kV jednotorowa Łagisza – Jamki,
- 220 kV jednotorowa Byczyna – Koksochemia,
- 220 kV jednotorowa Łośnice – Koksochemia,
- 220 kV jednotorowa Łośnice – Siersza.

Polskie Sieci Energetyczne S.A. wskazują na potrzebę ustalenia ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów usytuowanych w pasach technologicznych linii 400 kV i 220 kV, których szerokość powinna wynosić

- 60 m dla linii 400 kV (po 30 m z każdej strony od osi linii)
- 50 m dla linii 220 kV (po 25 m z każdej strony od osi linii).

W planach rozwojowych krajowej sieci przesyłowej na terenie Dąbrowy Górniczej planowane są następujące zadania inwestycyjne:

- modernizacja linii 220 kV Jamki - Łagisza,
- modernizacja linii 400 kV Byczyna - Tucznawa,

- *dostosowanie infrastruktury stacji 220/220 kV Jamki do instalacji transformatorów (wraz z wymianą autotransformatora 160MVA na jednostkę 275 MVA)*
- *rozbudowa i modernizacja stacji 400/110 kV Tucznawa.*

Dane odnośnie istniejących linii 110 kV przedstawia tabela.

Nazwa linii 110 kV	Drugi tor	Długość [km]	Rok budowy	Stan techniczny
Bukowno – Lipówka	Jednotorowa	1121	1962	Dostateczny
Bukowno – Lipówka	Jednotorowa	4784	1976	Dobry
Zawadzki – Chechłówka	Jednotorowa	2022	1977	Dobry
Zawadzki – Chechłówka	Jednotorowa	193	1977	Dobry
Jamki – Mikrohuta	Jednotorowa	1607	1975	Dobry
Jamki – Podlesie	Jednotorowa	1376	1974	Dobry
Kazimierz – Mikrohuta	Jednotorowa	3101	1969	Dostateczny
Łagisza – Gołonóg	Jednotorowa	680	1973	Dobry
Łagisza – Gołonóg	Jednotorowa	4799	1973	Dobry
Łagisza – Zawadzki	Jednotorowa	943	1977	Dobry
Łagisza – Kądziałów	Sarnów – Kądziałów	1475	1961	Dostateczny
Łagisza – Kądziałów	Sarnów – Kądziałów	3936	1961	Dostateczny
Łagisza Bory – Wygielzów	Jednotorowa	6252	1952	Dobry
Łagisza Bory – Wygielzów	Tucznawa – Wygielzów	977	1969	Dobry
Podlesie – Gołonóg	Jednotorowa	3231	1969	Dostateczny +
Odczep od Siewierza	Jednotorowa	1685	1975	Dobry
Odczep od Szopena 2	Jednotorowa	141	1977	Dobry
Odczep od Szopena 1	Jednotorowa	1558	1966	dobry
Sarnów – Kądziałów	Łagisza – Kądziałów	1475	1961	Dostateczny
Sarnów – Kądziałów	Łagisza – Kądziałów	3936	1961	Dostateczny
Tucznawa – Kądziałów	Tucznawa – Lipówka	3428	1978	Dobry
Tucznawa – Lipówka	Tucznawa – Kądziałów	3428	1978	Dobry
Tucznawa – Lipówka	Jednotorowa	4114	1976	Dostateczny
Tucznawa – Huta Katowice tor 1	Tucznawa – Huta Katowice tor 2	4695	1978	Dobry
Tucznawa – Huta Katowice tor 2	Tucznawa – Huta Katowice tor 1	4695	1978	Dobry
Tucznawa – Wygielzów	Tucznawa – Wysoka	1877	1986	Dobry
Tucznawa – Wygielzów	Jednotorowa	3210	1952	
Tucznawa – Wygielzów	Łagisza Bory – Wygielzów	844	1969	Dobry
Tucznawa – Węglkokoks	Jednotorowa	3666	1985	Dobry
Tucznawa – Wysoka	Tucznawa – Wygielzów	1877	1986	Dobry

13.5.2. Linie SN i stacje transformatorowe

W komunalnych i przemysłowych rozdzielczych podsystemach elektroenergetycznych stosowane są:

- średnie napięcia 30, 20 i 6 kV
- niskie napięcia 0,4/0,231 kV

w zależności od wielkości zapotrzebowania, rodzaju i konfiguracji układu.

13.5.3. Odbiorcy energii elektrycznej

Główni odbiorcy energii elektrycznej zasilani z poziomu 110 kV to Huta Katowice i BBH Mikrotech. Główni odbiorcy energii elektrycznej zasilani z poziomu sieci SN to Kopalnia Piasku „Kuznica Warężyńska”, Dąbrowska Fabryka Maszyn Elektrycznych „Damel” i Zakłady Chemiczne „Strem”. Gospodarstwa domowe z terenu miasta Dąbrowa Górnicza zasilane są z poziomu niskiego napięcia za pośrednictwem sieci SN oraz stacji transformatorowych SN/NN. Według informacji otrzymanych z BZE na terenie Dąbrowy Górniczej pracuje około 495 stacji transformatorowych, przy czym w obszarach o gęstej zabudowie są to głównie stacje wewnętrzne i wolnostojące, a na terenach typu wiejskiego – słupowe.

Zakładowe źródła energii elektrycznej w mieście

Huta Katowice

Huta Katowice S.A. posiada koncesje udzielone przez Urząd Regulacji Energetyki na działalność w zakresie wytwarzania, obrotu oraz przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej. Na terenie Huty Katowice S.A. znajduje się źródło energii elektrycznej o łącznej mocy maksymalnej 150 MW. Huta Katowice odsprzedaże część energii elektrycznej odbiorcom zlokalizowanym na obszarze kombinatu jakim jest

Huta Katowice. Najważniejsi odbiorcy to ALKAT Sp. z o.o., EKOCEM Sp. z o.o. i ATLAS BARBARA S.A.

Zakłady Koksownicze „Przyjaźń”

Energia elektryczna wytwarzana jest w dwóch turbinach parowych z możliwością produkcji ok. 21 MW_{el.}. Całość wyprodukowanej energii elektrycznej wykorzystywana jest na potrzeby własne Koksowni. Stanowi to około 50% całkowitego zapotrzebowania w zakresie energii elektrycznej, natomiast pozostała ilość stanowi zakup z BZE S.A. Zakup energii elektrycznej obejmuje również niewielką ilość energii elektrycznej dla potrzeb firm działających na terenie Koksowni.

Ocena stanu systemu

Układ sieci WN i rezerwa mocy w GPZ – ach daje możliwość pokrycia potrzeb dla wzrostu zapotrzebowania mocy. Podłączenie odbiorców do istniejącej linii ŚN jest uwarunkowane miejscem lokalizacji odbioru, zapotrzebowaniem mocy szczytowej odbiorców oraz możliwościami technicznymi przesyłu energii. W GPZ – ach istnieją rezerwy mocy zainstalowanej. Najmniej obciążonym GPZ – tem jest GPZ 110/6 kV Podlesie, który można dociążyć dodatkową mocą około 5 MW. Obszar miasta w pobliżu tego GPZ – tu stanowi teren, na którym istnieje rezerwa mocy, którą można wykorzystać do celów grzewczych.

Układ pracy większości sieci ŚN zapewnia dostawę energii elektrycznej o właściwych parametrach technicznych. Zlokalizowane na terenie zurbanizowanym stacje ŚN/nN zasilane są w większości co najmniej dwoma liniami kablowymi ŚN. Linie kablowe budowane są w układzie pierścieniowym. Na terenach o niskiej intensywności zabudowy stacje transformatorowe (głównie słupowe) zasilane są często pojedynczymi liniami napowietrznymi ŚN co stanowi standard o niższym bezpieczeństwie zasilania.

13.5.4. Uwarunkowania w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną

Podstawowe uwarunkowania to :

- rozbudowa i modernizacja sieci elektroenergetycznych na poziomie niskich napięć,
- budowa stacji transformatorowych SN/NN.

14. GOSPODARKA ODPADAMI

Realizacja zaktualizowanego w 2006 r. „Programu ochrony środowiska dla miasta Dąbrowa Górnicza wraz z planem gospodarki odpadami” (CITEC Katowice 2003) powinna zapewnić w gospodarce odpadami dostosowanie do standardów technologicznych i ekologicznych obowiązujących w Unii Europejskiej.

Odpady komunalne związane z działalnością bytowo – gospodarczą człowieka mają zróżnicowany skład w zależności od rodzaju zabudowy i sposobu ogrzewania mieszkań. Wskaźnik generowania odpadów tego typu oszacowano na 350 kg/mieszkańca/rok co daje wielkość wytwarzanych odpadów ca 45.000 t/rok. Według szacunków **odpady niebezpieczne** stanowią 124,5 ton (baterie, farmaceutyki, akumulatory, rozpuszczalniki, świetlówki, farby, lakiery). Odpady te są odbierane przez uprawnione firmy i składowane na składowisku odpadów komunalnych „Lipówka”. Około 3% mieszkańców miasta nie posiada umów na odbiór odpadów komunalnych.

Na terenie miasta od 2001 r. prowadzi się selektywną zbiórkę odpadów w 15 placówkach oświatowych (program pilotażowy). ALBA MPKG Sp. z o.o. prowadzi selektywną zbiórkę odpadów :

- na terenie osiedli mieszkaniowych administrowanych przez SM „Lokator”,
- na terenie zakładów pracy,
- na terenie zabudowy jednorodzinnej (4.500 gospodarstw domowych).

Składowisko odpadów komunalnych „Lipówka” o pow. 4,65 ha jest obiektem nowoczesnym, zabezpieczonym przed przenikaniem odcieków do gruntu. Ocieki gromadzone w dwukomorowym zbiorniku retencyjnym są wywożone wozami asenizacyjnymi na GOŚ w Strzemieszycach. Składowisko jest odgazowywane, prowadzi się prace związane m.in. z posadowieniem stacji przerobu biogazu.

Odpady wytworzone w sektorze gospodarczym na terenie miasta Dąbrowa Górnicza szacuje się na około 2.905 tys. ton/rok. Stanowi to ponad 6% odpadów wytworzonych w województwie śląskim, z czego (w roku 2001) : wykorzystano ponad 2.800 ton, składowano 51,3 tony, unieszkodliwiono 38,9 ton, gromadzono przejściowo 3,8 ton. Ponad 2.660 tys. ton stanowią odpady z hutnictwa żelaza i stali oraz odpady z sektora energetycznego.

Składowiska odpadów przemysłowych na terenie miasta to :

1. Składowisko Huty „Katowice” eksploatowane od 1985 r. o powierzchni 45 ha. W wyniku wtórnych przekształceń w zagospodarowaniu terenu na obszarze o pow. 17,7 ha zbudowano linię przerobu żużla oraz zbiorniki szlamu, w związku z czym, nominalna powierzchnia składowiska wynosi 27,7 ha. Na składowisku deponuje się zużyte materiały ogniotrwałe, zgary z hutnictwa żelaza, masy formierskie.
2. Składowisko Zakładów Koksowniczych „Przyjaźń” w północno – wschodniej części zakładu o pow. 6,6 ha składające się z :
  - składowiska odpadów niebezpiecznych (podpoziomowa, owalna, uszczelniona niecka o pow. 3,5 ha). Jest wyposażone w system pompowo – drenażowy odprowadzający ocieki do zakładowej oczyszczalni ścieków;
  - składowisko materiałów pozyskiwanych o pow. ok. 1 ha i kubaturze ok. 10 tys. m³ służy do deponowania niepełnowartościowych materiałów budowlanych krzemionkowych i szamotowych oraz gruzu budowlanego pochodzącego z remontów baterii koksowniczych i innych obiektów.

W maju 2003 r. oddano do użytku **spalarnię** wyposażoną w nowoczesną instalację technicznego przekształcania odpadów przemysłowych, w tym niebezpiecznych zawierających związek chloru, siarki i metale ciężkie. W spalarni można unieszkodliwić 742 rodzaje odpadów.

Poza czynnymi składowiskami odpadów w mieście występują **tereny zdegradowane*** historycznym już zwałowaniem różnych odpadów. Są to :

- zwałowisko odpadów powęglowych „Jadwiga” – hałda powstała w latach 60-tych XX w. w wyniku działalności KWK „Paryż”, o pow. 11,9 ha i objętości 380 tys. m³, utworzona ze skały płonej oraz łupków i ilów węglowych;
- zwałowisko odpadów powęglowych przy ul. Łącznej powstałe około 100 lat temu. Nadpoziomowa część zwałowiska jest prawie w całości zalesiona drzewostanem mieszanym;

* pismo Wydz. Ochrony Środowiska i Rolnictwa UM w Dąbrowie Górniczej l.dz. WER-7310-5/06 z dnia 28 lipca 2006 r.

- zwałowisko niekontrolowane różnorodnych odpadów deponowanych przez Hutę „Katowice” w rejonie Zakawia. Nadpoziomowe zwałowisko „Zakawie – zwałka nr 4” obejmuje powierzchnię 20,21 ha i ma wysokość 13 m. Teren został zniwelowany i rekultywowany – obsiany trawą;
- byłe wysypisko odpadów komunalnych przy ul. Niemcewicza o pow. 17,05 ha, o pojemności 845.000 m³, zlokalizowane w zrewitalizowanym wyrobisku popiaskowym, które stanowiło zbiornik wód gruntowych i opadowych. Odpady komunalne, czasem przesypane odpadami pokopalnianymi deponowano tutaj do 1992 r. Brak jakichkolwiek zabezpieczeń dla odbioru odcieków i biogazu. Wysypisko częściowo opanowuje sukcesja, częściowo jest porośnięte zbiorowiskami trawiastymi i ruderalnymi;
- wysypisko odpadów przy Alei Zwycięstwa na Pańskiej Górze. W wyrobisku po eksploatacji wapieni o głębokości od 4 m do 12 m składowano grunt z wykopów, gruz z rozbiórek, a także bliżej nieokreślone odpady składowane nocami (relacje okolicznych mieszkańców). Prezydent miasta Dąbrowa Górnicza decyzją nr WGiGG.I.7444/3/99 z dn. 24.09.1999 r. ustalił parkowy kierunek rekultywacji gruntów z wykorzystaniem odpadów, o łącznej powierzchni 6,0 ha.

Problemem w skali całego kraju i miasta Dąbrowa Górnicza jest **dzikie składowanie odpadów**, głównie w lasach, dolinach cieków, w drobnych wyrobiskach i na wszelkich innych „nieużytkach”. Skala zjawiska wymaga podjęcia szeroko rozumianej edukacji ekologicznej (i etycznej !) popartej sankcjami karnymi oraz objęcia wszystkich mieszkańców miasta kontrolowanym systemem odbioru odpadów.

Uwarunkowania dla kształtowania właściwych warunków życia mieszkańców miasta dotyczą :

- restrykcyjnej kontroli składowania odpadów komunalnych i przemysłowych w odniesieniu do wszystkich gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych,
- podjęcia działań związanych z wydzieleniem odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych, np. powstających w gospodarstwach domowych, a mianowicie z selektywną zbiórką nieużytecznych lekarstw od ludności w oparciu o sieć aptek oraz selektywnej zbiórki, miejsca odbioru i magazynowania, utylizacji lub unieszkodliwiania,
- rekultywacji i zagospodarowania, głównie o kierunku przyrodniczym, historycznych i aktualnie powstających składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych,
- wykorzystywania odpadów dla celów gospodarczych (recykling),
- odmetanowania starego wysypiska przy ul. Niemcewicza i ewentualnego zabezpieczenia zbiornika Pogoria III przed zanieczyszczeniem odciekami ze składowiska oraz ściekami komunalnymi z koryta Białej Ławy,
- likwidacji dzikich wysypisk odpadów (w tym również przemysłowych).

15. UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA WYNIKAJĄCE Z ZASAD OKREŚLONYCH W OPRACOWANIACH WOJEWÓDZKICH ORAZ ZE STRATEGII ROZWOJU MIASTA

15.1. (skreślone)

15.2. (skreślone)

15.3. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, przyjęta przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą Nr VI/24/2020 z dnia 19 października 2020 r., sformułowała następującą wizję rozwoju województwa: „województwo śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku” oraz wyznaczyła cele strategiczne rozwoju: województwo śląskie regionem - odpowiedzialnej transformacji gospodarczej, - przyjaznym dla mieszkańca, - wysokiej jakości środowiska i przestrzeni oraz - sprawnie zarządzanym.

Dąbrowa Górnicza, zgodnie z podziałem przyjętym w Strategii rozwoju województwa na subregiony (regionalne obszary strategicznej interwencji [OSI] w ujęciu funkcjonalnym), należy do subregionu centralnego, wchodząc w skład Metropolii Górnośląskiej (kluczowy obszar funkcjonalny regionu o znaczeniu krajowym i europejskim, na którym obserwuje się zwartość zabudowy i intensywne przepływy gospodarcze oraz realizowane są funkcje metropolitalne, w szczególności gospodarcze, naukowe, kulturalne i zdrowotne), jednocześnie - stanowi część obszarów miejskich (drugi typ OSI w ujęciu funkcjonalnym w podziale na podstawowe typy jednostek).

Dąbrowa Górnicza należy do Górnośląskiej-Zagłębiowskiej Metropolii – związku metropolitalnego, zrzeszającego gminy „charakteryzujące się istnieniem silnych powiązań funkcjonalnych oraz zaawansowaniem procesów urbanizacyjnych, położonych na obszarze spójnym pod względem przestrzennym [...]” (art. 1. ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim [t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2578]).

Do jednych z głównych wyzwań stojących przed subregionem centralnym, określonych w Strategii, należy - prócz zadań związanych z problemami środowiskowymi - „wzmocnienie procesu wewnętrznej integracji metropolii, wyhamowanie niekorzystnych procesów demograficznych, ograniczanie zjawiska suburbanizacji, harmonizacja rozwoju infrastruktury i organizacji transportu publicznego”, a także „wzmacnianie dywersyfikacji gospodarczej bazy ekonomicznej obszaru oraz rekultywacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych, w tym terenów i obiektów przemysłowych”.

Pod względem obszarów strategicznej interwencji w ujęciu tematycznym, Dąbrowa Górnicza należy do OSI konkurencyjnych: obszaru cennego przyrodniczo (o przeciętnych walorach przyrodniczych) i do ośrodków wzrostu (pozostały ośrodek wzrostu), które „powinny stanowić o sile regionu w przyszłości i jego pozycji konkurencyjnej” oraz do OSI problemowych: w zakresie jakości powietrza (III obszar problemowy, w którym wystąpiło przekroczenie średniorocznych norm powietrza dla wszystkich wskaźników) i do gmin w transformacji górniczej - w których występuje problem przestrzenny związany z zagospodarowaniem terenów po zakończonej eksploatacji górniczej.

W ramach poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych określono kierunki działań, które „powinny być priorytetowo realizowane na wyznaczonych obszarach wsparcia” (obszarach strategicznych interwencji):

(niżej zamieszczone, wybrane kierunki działań dotyczących zarządzania przestrzenią, adresowanych do OSI, do których zaliczono Dąbrowę Górniczą, opatrzone numerami 1-4, gdzie: [1] - obszar cenny przyrodniczo, [2] - ośrodki wzrostu, [3] - gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza, [4] - gminy w transformacji górniczej)

Cel strategiczny A. Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej

A.1. Konkurencyjna gospodarka

[2,4] Dywersyfikacja struktury gospodarczej i rozwój gospodarki 4.0; [2,4] Rozwój infrastruktury ułatwiającej lokowanie i prowadzenie działalności gospodarczej; [3,4] Wsparcie sektorów tradycyjnych w zakresie podnoszenia ich konkurencyjności, m.in. poprzez unowocześnienie procesów technologicznych, poprawę bezpieczeństwa pracy, ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko oraz rozwój zasobów ludzkich; [2] Promocja gospodarcza i podnoszenie jakości usług otoczenia biznesu; [2,4] Rozwój współpracy przedsiębiorstw, w tym w ramach klastrów i sieci; [2,4] Promocja i wdrażanie gospodarki obiegu zamkniętego;

A.2. Innowacyjna gospodarka

[2,3] Wsparcie zdolności firm do generowania i wdrażania innowacji oraz nowoczesnych rozwiązań technologicznych, w tym tworzenie i implementacja usług i technologii medycznych; [2] Rozwój i aktywizacja oraz przyciąganie zasobów ludzkich, w szczególności w obszarach regionalnych i inteligentnych specjalizacji oraz przemysłów kreatywnych; [2] Wsparcie szkół wyższych, instytucji i organizacji badawczych; [2] Wsparcie

tworzenia nowych i rozwoju istniejących firm opartych na potencjałach regionu oraz wykorzystujących technologie rozwijane w regionie, w szczególności w obszarach regionalnych i inteligentnych specjalizacji oraz przemysłów kreatywnych;

A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość

[4] Wsparcie tworzenia i rozwój MŚP, w tym jakości usług otoczenia biznesu; [1,4] Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w obszarze turystyki i usług czasu wolnego wykorzystujących atrakcje i potencjały lokalne; [1,4] Rozwój istniejących i tworzenie nowych produktów turystycznych oraz wzmacnianie marek terytorialnych, w tym poprzez rozwój infrastruktury turystycznej i okolicy turystycznej.

Cel strategiczny B. Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca

B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych

[3] Podniesienie jakości infrastruktury placówek ochrony zdrowia oraz [3] zapewnienie kompleksowości usług medycznych, w szczególności w zakresie chorób cywilizacyjnych i wynikających ze zmian demograficznych;

B.2. Aktywny mieszkanie

[1,4] Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty i infrastruktury kultury, sportu, rekreacji i turystyki umożliwiającej wszechstronny rozwój mieszkańców; [4] Wyposażanie przestrzeni publicznych w infrastrukturę umożliwiającą wspólne spędzanie czasu przez mieszkańców i integrację społeczności lokalnych, w tym zapewniającą dostępność urbanistyczno-architektoniczną dla osób ze szczególnymi potrzebami; [4] Wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym osób starszych i osób z niepełnosprawnościami;

B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki

[4] Podniesienie jakości i poprawa dostępu do nowoczesnej oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach nauczania, odpowiadającej wyzwaniom społecznym i gospodarczym, w tym rynku pracy; [2] Podnoszenie konkurencyjności i atrakcyjności ośrodków akademickich i placówek szkolnictwa wyższego; [4] Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty kształcenia ustawicznego.

Cel strategiczny C. Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni

C.1. Wysoka jakość środowiska

[1,3,4] Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza; [4] Przeciwdziałanie skutkom i ograniczenie negatywnego wpływu eksploatacji górniczej na środowisko, w tym na tkankę miejską; [1] Poprawa jakości wód i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, w tym wspieranie wdrażania rozwiązań w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w zlewni, ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy; [1] Wsparcie działań zmierzających do zachowania i odtwarzania bio- i georóżnorodności, w tym ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, leśnych i korytarzy ekologicznych;

C.2. Efektywna infrastruktura

[2] Poprawa powiązań transportowych poprzez ich przywrócenie, rozbudowę, modernizację i zarządzanie infrastrukturą wzmacniającą dostępność i spójność regionu, w tym w zakresie dróg, linii kolejowych, szlaków wodnych i dróg rowerowych; [2] Wsparcie rozwoju transportu intermodalnego i multimodalnego, w tym rozwój centrów logistycznych o znaczeniu międzynarodowym o wysokiej dostępności transportowej; [2,3,4] Rozwój proekologicznej infrastruktury wytwarzania, magazynowania i przesyłu energii elektrycznej i ciepła, w tym rozwój OZE; [1,3] Zapewnienie dostępu do sieci poprzez budowę i modernizację infrastruktury komunalnej;

C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu

[2,4] Rekultywacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz zagospodarowanie terenów i obiektów przemysłowych, m.in. na cele środowiskowe, gospodarcze, kulturalne, rekreacyjne; [2,4] Poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych, szczególnie centrów miast oraz osiedli mieszkaniowych i starych dzielnic; [2] Adaptacja terenów miejskich do zmian klimatu, w tym rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz zintegrowanych miejskich ekosystemów; [1,2,3,4] Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej; [2] Rozwój zrównoważonego budownictwa mieszkaniowego; [1,2,3,4] Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu, w szczególności transportu zbiorowego.

Cel strategiczny D. Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym

D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny

[1,4] Wspieranie rozwoju zróżnicowanych i wysokiej jakości usług publicznych dostępnych dla wszystkich mieszkańców regionu;

D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu

[1,2] Rozwijanie współpracy międzynarodowej, transgranicznej i międzyregionalnej; [2] Lokalizacja w regionie siedzib oraz przedstawicielstw instytucji o znaczeniu międzynarodowym i krajowym; [2] Organizacja flagowych wydarzeń biznesowych, naukowych, sportowych, kulturalnych promujących województwo i wykorzystujących unikatowe atuty regionu; [1,2] Ochrona, promocja oraz podnoszenie atrakcyjności miejsc i obiektów o wartości historycznej, symbolicznej, architektonicznej, przyrodniczej, stanowiących „wizytówki” regionu;

D.3. Nowoczesna administracja publiczna

[1,4] Wsparcie działań podnoszących jakość systemu planowania i wdrażania na poziomie regionalnym i lokalnym; [3] Rozwój instrumentów oraz współpracy na rzecz monitorowania procesów rozwoju.

15.4. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego ("Plan 2020+") został przyjęty uchwałą nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2016 r., poz.4619). W „Planie 2020+” Dąbrowa Górnicza zalicza się, podobnie jak w strategii „Śląskie 2030”, do Metropolii Górnośląskiej (miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego), stanowiącej centralny obszar rozwojowy województwa śląskiego o znaczeniu europejskim. Miasto wchodzi również w skład obszarów funkcjonalnych: [1] kształtowania potencjału rozwojowego - cennego przyrodniczo, ochrony krajobrazów kulturowych, ochrony i kształtowania zasobów wodnych oraz udokumentowanych złóż kopalin, [2] szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej - terenów zamkniętych (kolejowych) i obszaru narażonego na niebezpieczeństwo powodzi, a także należy do gmin, w których występują obszary wymagające rewitalizacji.

Do Dąbrowy Górniczej odnoszą się następujące cele polityki przestrzennej i kierunki działań, przyjęte w „Planie 2020+”:

Cel 1. Nowoczesna gospodarka – promocja gospodarczego wzrostu i innowacji

kierunek 1.1 - tworzenie warunków przestrzennych rozwoju przedsiębiorczości, innowacyjności gospodarczej i transferu technologii

(rozwijanie: centrów zaawansowanych technologii w powiązaniu z infrastrukturą naukowo-badawczą, parków naukowych i technologicznych, specjalnych stref ekonomicznych, przemysłów kreatywnych i przemysłów kultury, inkubatorów przedsiębiorczości oraz parków przemysłowych na obszarach poprzemysłowych, a także wspieranie infrastruktury sektora naukowo-badawczego oraz wsparcie rozwoju Instytucji Otoczenia Biznesu);

kierunek 1.2 - wzmocnienie funkcji metropolitalnych ośrodka wojewódzkiego

(wspieranie rozwoju usług publicznych wyższego rzędu oraz modernizowanie i rozwijanie infrastruktury usług kultury wyższego rzędu w obszarach śródmiejskich, a także usług szkolnictwa wyższego; wzmacnianie i eksponowanie funkcji symbolicznych - modernizacja i rozwijanie infrastruktury turystycznej; tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych i terenów mieszkaniowych o wysokiej jakości architektury);

kierunek 1.3 - poprawa dostępności wewnętrznej regionu

(kształtowanie systemu powiązań wewnętrznych opartych na ciągach dróg krajowych i wojewódzkich oraz na rozbudowie i modernizacji infrastruktury kolejowej; wspieranie zintegrowanego systemu transportu multi-modalnego; rozwijanie i integrowanie systemów transportu publicznego [w tym niskoemisyjnego] w obrębie miejskich obszarów funkcjonalnych i pomiędzy nimi; tworzenie centrów przesiadkowych w pobliżu głównych węzłów i ciągów komunikacyjnych; rozwijanie i tworzenie zintegrowanego systemu szlaków i infrastruktury rowerowej; zapewnienie dostępu do usług w zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej, odpadami, zaopatrzenia w energię elektryczną i gazową oraz systemów teleinformatycznych poprzez budowanie, modernizowanie i integrowanie systemów infrastruktury technicznej).

Cel 3. Przestrzeń - zrównoważone wykorzystywanie zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego:

kierunek 3.1 – ochrona zasobów środowiska

(utrzymywanie istniejących obszarów i obiektów objętych prawnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu oraz zapewnianie ich integralności; ustanawianie prawnych form ochrony przyrody dla obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, w tym korytarzy ekologicznych; ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych; ochrona i kształtowanie terenów otwartych dla pełnienia funkcji środowiskowych i rekreacyjnych; ochrona dolin rzecznych oraz renaturalizowanie ich wybranych fragmentów, odbudowywanie stref ekotonowych poprzez odtwarzanie roślinności oraz ochrona właściwych stosunków wodnych na obszarach ekosystemów zależnych od wód, stanowiących siedliska cenne przyrodniczo; rekultywacja terenów zdegradowanych; utrzymywanie lub powiększanie powierzchni leśnej; przeciwdziałanie fragmentacji zwartych kompleksów leśnych; kształtowanie ciągłości systemu obszarów chronionych oraz regionalnej sieci powiązań przyrodniczych, z uwzględnieniem korytarzy ekologicznych łączących biocentra oraz obszary zasilania systemu przyrodniczego; ochrona gleb o najwyższej bonitacji przed przeznaczeniem na cele niezwiązane z produkcją rolną; ogólna ochrona gleb przed zanieczyszczeniem; przeciwdziałanie skutkom suszy i powodzi poprzez zmniejszanie odpływu wód opadowych ze zlewni i wdrażanie różnych form retencji, dostosowywanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu do potrzeb ochrony i przyszłego wykorzystania udokumentowanych złóż kopalin);

kierunek 3.2 – kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach miejskich

(kształtowanie atrakcyjnych terenów mieszkaniowych o wysokiej jakości rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych; kreowanie przestrzeni publicznych umożliwiających wspólne spędzanie czasu i integrację społeczności lokalnych; zachowanie tożsamości kulturowo-krajobrazowej, w tym zachowanie identyfikatorów krajobrazu wraz z ich adaptacją do nowych funkcji; kształtowanie terenów zieleni miejskiej pełniących funkcje rekreacyjne, zdrowotne, estetyczne i przyrodnicze oraz systemu zielonych pierścieni wokół miast w oparciu o lasy,

parki regionalne i tereny otwarte; rewitalizacja zdegradowanej tkanki miejskiej; likwidowanie i rekultywowanie nieczynnych składowisk odpadów niebezpiecznych i skażonych terenów przemysłowych, stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi; rekultywacja, rewitalizacja i kształtowanie terenów zdegradowanych z wykorzystaniem ich na tereny o funkcjach komercyjnych i publicznych; gospodarowanie wodami opadowymi ukierunkowane na spowolnienie odpływu ze zlewni (system mikro i małej retencji).

Cel 4. Relacje z otoczeniem - infrastrukturalne powiązania regionu

kierunek 4.1 – rozwój ponadregionalnej i międzynarodowej infrastruktury transportowej

(kształtowanie systemu dróg ekspresowych dla powiązania województwa z ośrodkami krajowymi i europejskimi; budowanie, przebudowywanie i remontowanie dróg wojewódzkich i krajowych dla zwiększenia dostępności transportowej województwa; budowanie i modernizowanie dróg łączących autostrady z innymi drogami krajowymi i wojewódzkimi dla podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej województwa; budowanie obwodnic w ciągach dróg krajowych i wojewódzkich dla wyprowadzania przejazdów tranzytowych poza tereny o gęstej zabudowie; usprawnianie połączeń aglomeracji z portem lotniczym MPL „Katowice” w Pyrzowicach oraz portami lotniczymi regionów sąsiednich z uwzględnieniem transportu publicznego; budowanie i rozwijanie infrastruktury kolejowej AGC i AGTC, modernizacja powiązań i dostosowanie ich do prędkości co najmniej 160 km/h dla ruchu pasażerskiego i 120 km/h dla pociągów towarowych, w tym zwiększenie dostępności infrastruktury kolejowej dla pasażerów (nowe stacje i przystanki kolejowe); rozwijanie sieci multimodalnych centrów logistycznych; podnoszenie dostępności lotniczego transportu medycznego, w tym rozwój sieci szpitalnych oddziałów ratunkowych oraz sieci i lądowisk sanitarnych wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych; kształtowanie infrastruktury transportowej do przewozu ładunków niebezpiecznych wraz z lokalizacją parkingów strategicznych);

kierunek 4.2 - rozwój ponadregionalnej i regionalnej infrastruktury technicznej

(zwiększanie udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii w celu podnoszenia bezpieczeństwa energetycznego na poziomie regionalnym i krajowym; integrowanie sieci przesyłowej i dystrybucyjnej dla potrzeb odbioru energii ze źródeł odnawialnych; rozwijanie inteligentnych sieci przesyłowych; rozwijanie, modernizowanie i integrowanie systemów przesyłowych; tworzenie systemu zaopatrzenia transportu w paliwo ekologiczne; budowanie: - zbiorników retencyjnych, - infrastruktury do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych „u źródła” i punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, - regionalnych instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych w skojarzeniu z energetyką; zmniejszanie ilości odpadów poprzez tworzenie punktów napraw i ponownego użycia odpadów);

kierunek 4.3 - rozwijanie współpracy międzyregionalnej

(rozwijanie powiązań funkcjonalnych w układzie Europolu Śląsko-Krakowskiego; wzmacnianie sieci powiązań obszaru województwa z terenami bezpośrednio sąsiadującymi z ośrodkami krajowymi i europejskimi w zakresie nauki, kultury, sportu i turystyki; tworzenie, rozwijanie i integrowanie szlaków turystycznych i pielgrzymkowych z wykorzystaniem dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego; rozwijanie infrastruktury w zakresie ochrony środowiska i zabezpieczania przed sytuacjami kryzysowymi [m.in. ochrona przeciwpowodziowa i przeciwdziałanie suszy, mała retencja i mikroretencja wód]).

Do obszaru Dąbrowy Górniczej odnoszą się następujące zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych, ustalone w „Planie 2020+”:

zasady dla miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego:

- ochrona historycznych układów urbanistycznych oraz obiektów dziedzictwa kulturowego podkreślających tożsamość miast; zapewnienie wielofunkcyjności osiedli i dostępności do usług podstawowych; koncentracja struktur przestrzennych w oparciu o istniejące układy osadnicze; ochrona krajobrazów otwartych (ograniczanie suburbanizacji); ograniczanie zawłaszczania terenów typu greenfield i wykorzystanie terenów typu brownfield przy lokalizacji inwestycji; ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym ich adaptacja i wykorzystanie dla nowych funkcji; wyposażenie przestrzeni publicznych w infrastrukturę z uwzględnieniem ograniczeń i potrzeb osób z różnymi dysfunkcjami, w tym utrudniającymi poruszanie się w przestrzeni lub jej percepcję, osób starszych i osób sprawujących opiekę nad małymi dziećmi; ograniczanie zjawiska „zawłaszczania” przestrzeni publicznych dotyczącego realizacji inwestycji komercyjnych i prywatnych w obszarach tradycyjnie użytkowanych jako przestrzeń publiczną; zapewnianie powiązań przyrodniczych terenów zieleni miejskiej z lasami i terenami otwartymi na ich obrzeżach; zapewnianie kanałów przewietrzania przeciwdziałających kumulacji zanieczyszczeń powietrza; ograniczanie niskiej emisji i minimalizowanie zapotrzebowania na energię oraz zmniejszanie emisji zanieczyszczeń; przeciwdziałanie powstawaniu i zmniejszanie uciążliwości hałasu; ograniczanie i uspokajanie ruchu samochodowego, przede wszystkim w centrach miast; rozwijanie niskoemisyjnego systemu transportu publicznego; wprowadzanie rozwiązań przestrzennych poprawiających bezpieczeństwo publiczne; ochrona terenów zabudowanych przed skutkami oddziaływania górnictwa (związanych z płytka eksploatacją); wykluczenie możliwości lokalizowania nowych obiektów gospodarowania odpadami wydobywczymi i zwałowisk odpadów wydobywczych na terenach rolnych lub leśnych; wyłączenie z zabudowy oraz przeznaczanie pod użytkowanie leśne lub rolne terenów objętych powierzchniowymi ruchami masowymi gruntu; planowanie inwestycji z uwzględnieniem kompensacji w zakresie retencji wód (przeciwdziałanie zmniejszaniu możliwości retencyjnych zlewni);

zasady dla obszaru terenów zamkniętych:

- integracja przestrzenna terenów zamkniętych z ich otoczeniem funkcjonalnym; wprowadzenie regionalnych standardów architektoniczno-urbanistycznych; ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, ich adaptacja i wykorzystanie dla nowych funkcji; ograniczenie zagospodarowania i użytkowania terenu;

zasady dla obszaru narażonego na niebezpieczeństwo powodzi:

- stosowanie zakazów i ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych oraz z planów zarządzania ryzykiem powodziowym; na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią przeznaczenie terenów niezainwestowanych i nieprzeznaczonych do zainwestowania na zielone użytki rolne (pastwiska, łąki) lub obszary zielonej infrastruktury; na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią ochrona zabudowy na terenach obecnie zurbanizowanych lub przeznaczonych do zabudowy; realizacja inwestycji z zakresu ochrony przeciwpowodziowej ujętych w Planie gospodarczym wodami na obszarze dorzecza Wisły; tworzenie polderów zalewowych lub ich renaturalizację; kształtowanie pokrycia terenu w sposób ograniczający odpływ powierzchniowy i sprzyjający retencji wód; dostosowanie sposobu zagospodarowania terenu do jego naturalnych cech, predyspozycji i walorów oraz odporności środowiska na antropopresję; upowszechnianie na terenach zalewowych form użytkowania terenu dopuszczających okresowe zalewanie; wykluczenie możliwości przemieszczania zagrożenia powodziowego na tereny położone w niższym biegu rzek; utrzymanie we właściwym stanie międzywala dla możliwości przepuszczania wód wezbraniowych; zachowanie i odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych (starorzeczy, torfowisk, łęgów, itp.); stosowanie prośrodowiskowych rozwiązań służących minimalizowaniu ryzyka powodziowego na obszarach o szczególnie cennych walorach przyrodniczych i krajobrazowych; wykluczenie możliwości rekultywacji zalewisk pogórnicych w dolinach cieków wodnych, na terasach zalewowych poprzez ich zasypywanie odpadami;

zasady dla obszaru cennego przyrodniczo:

- utrzymanie aktualnego użytkowania na terenach o wysokich walorach przyrodniczych, których zasoby są uzależnione od prowadzonej ekstensywnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybnej i mają istotne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej; wzmacnianie funkcji przyrodniczej korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie ich zainwestowania, usuwanie istniejących barier oraz kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających migracji gatunków; zachowanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej przyrodniczych obszarów prawnie chronionych i korytarzy ekologicznych, w tym w obszarze dolin rzecznych; preferowanie ekoturystyki (turystyka przyrodnicza) na obszarach chronionych i obszarach cennych przyrodniczo szczególnie podatnych na degradację; optymalizowanie stopnia zagospodarowania turystycznego i powiązanie go z naturalną chłonnością środowiska, w tym wyznaczanie stref wyłączonych z użytkowania turystycznego; planowanie inwestycji z uwzględnieniem ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych, a w przypadku niemożliwych do uniknięcia kolizji - stosowanie działań minimalizujących; wdrażanie zapisów określonych w dokumentach wynikających z przepisów szczególnych, w tym z planów ochrony i planów zadań ochronnych; wykluczenie możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz elektrowni fotowoltaicznych w obszarach użytków ekologicznych, zespołach przyrodniczo-krajobrazowych, obszarach chronionego krajobrazu i szczytowych partiach wzniesień w parkach krajobrazowych; wykluczenie możliwości lokalizacji farm wiatrowych w obrębie ostoi, korytarzy i przystanków pośrednich dla ptaków, w obrębie ostoi i korytarzy dla nietoperzy; stosowanie rozwiązań minimalizujących śmiertelność ptaków związaną z napowietrznymi liniami energetycznymi i farmami wiatrowymi; preferowanie lokalizowania elektrowni wodnych wyłącznie na istniejących urządzeniach wodnych przy uwzględnieniu uwarunkowań środowiskowych oraz zastosowaniu rozwiązań zapewniających możliwość migracji organizmów wodnych;

zasady dla obszaru ochrony krajobrazów kulturowych:

- ochrona i zachowanie historycznych układów urbanistycznych; ochrona krajobrazów historycznych i różnorodności kulturowej dla zachowania tożsamości regionalnej; zachowanie i eksponowanie zasobów dziedzictwa kulturowego, w szczególności najbardziej wartościowych zespołów i obiektów służących identyfikacji i promocji przestrzeni kulturowej; rekultywacja wyrobisk i niecek osiadania w kierunku wodnym, rekreacyjnym bądź przyrodniczym; wdrażanie zapisów określonych w dokumentach wynikających z przepisów szczególnych, w tym z planów ochrony; wykluczenie możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz elektrowni fotowoltaicznych w strefach ekspozycji zabytków kultury i obiektów archeologicznych i strefach ich ekspozycji, na obszarach parków krajobrazowych;

zasady dla obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych:

- dostosowanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu do potrzeb ochrony zasobów wód (w tym wód pitnych), poprzez wykluczanie funkcji i form zagospodarowania terenu stwarzających zagrożenie dla wód lub powodujących pogarszanie warunków zasilania podziemnych poziomów wodonośnych, w szczególności w strefach ochronnych ujęć wód, projektowanych obszarach ochronnych oraz w strefach zasilania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych; ochrona zasobów wód poprzez uregulowanie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami oraz likwidowanie istniejących źródeł zanieczyszczeń wynikających z intensywnego użytkowania rolniczego i działalności przemysłowej; koncentracja terenów inwestycyjnych (w tym zabudowy mieszkaniowej) w obszarach aglomeracji obsługiwanych systemami zbiorowego odprowadzania ścieków do oczyszczalni zapewniających właściwy stopień oczyszczania; usprawnianie systemów melioracyjnych poprzez przebudowę systemów odwadniających na nawadniająco-odwadniające oraz dla retencjonowania wód; zachowanie mozaiki powierzchni nieprzepuszczalnych z terenami biologicznie czynnymi (parki, ogrody, trawniki) na terenach zurbanizowanych; realizowanie działań technicznych z zakresu małej retencji, w tym budowa zbiorników retencyjnych, poza obszarami źródeł i mokradeł; utrzymanie i zwiększanie retencyjności w zlewniach poprzez ochronę obszarów mokradłowych i dolin cieków rzecznych oraz renaturalizację rzek i potoków; zagospodarowanie niezanieczyszczonych wód opadowych

i roztopowych z powierzchni szczelnych w pierwszym rzędzie w obrębie posesji, a następnie w obrębie zlewni obejmującej obszar zurbanizowany; ograniczanie lokalizacji działalności wodochłonnej na obszarach deficytów wody służącej do zaopatrzenia ludzi w wodę do spożycia; lokowanie elektrowni wodnych wyłącznie na istniejących urządzeniach wodnych przy uwzględnieniu uwarunkowań środowiskowych oraz zastosowaniu rozwiązań zapewniających możliwość migracji organizmów wodnych;

zasady dla obszaru ochrony udokumentowanych złóż kopalin:

- zachowanie przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenów złóż umożliwiające ich przyszłą eksploatację z uwzględnieniem minimalizacji kosztów związanych z ochroną środowiska i człowieka; wydobywanie kopaliny z konkretnych złóż warunkowane ochroną szczególnie cennych zasobów środowiska, zwłaszcza wód podziemnych, obszarów ochrony przyrody, a także społecznymi potrzebami ochrony obszarów i obiektów na powierzchni terenu: zwartej zabudowy jednostek osadniczych, obiektów o szczególnej wartości historycznej, kulturowej lub gospodarczej, obiektów infrastruktury kluczowych dla funkcjonowania społeczeństwa; redukcja konfliktów przestrzennych oraz minimalizacja skutków oddziaływań górnictwa, a także zagrożeń związanych z płytką eksploatacją, w szczególności na zabudowę mieszkaniową, na terenach i obszarach górniczych; prowadzenie prac poszukiwawczych przy minimalizacji oddziaływania na środowisko; rekultywacja terenów poprzemysłowych z uwzględnieniem ochrony kształtujących się siedlisk cennych przyrodniczo;

zasady dla obszarów wymagających rewitalizacji:

- ochrona i zachowanie historycznych założeń i układów urbanistycznych; rekultywacja terenów oraz ich integracja z otoczeniem; rewitalizacja terenów z wykorzystaniem potencjałów endogenicznych; kreowanie przyjaznych przestrzeni publicznych, sprzyjających integracji lokalnej społeczności, przeciwdziałającej segregacji i wykluczeniu społecznemu, przyciągających turystów i inwestorów; rewitalizacja zdegradowanej tkanki miejskiej z uwzględnieniem: kształtowania przestrzeni publicznych sprzyjających integracji społeczności lokalnych, kształtowania struktur przestrzennych wspierających aktywizację i przedsiębiorczość społeczną, poprawę stanu bezpieczeństwa publicznego oraz ograniczania niskiej emisji; preferowanie lokalizacji usług i aktywności gospodarczych w ciągach komunikacyjnych i na terenach zdegradowanych; preferowanie lokalizacji nowej zabudowy jako intensyfikacji użytkowania terenów mieszkaniowych już istniejących.

15.5. (skreślone)

15.6. Zadania o znaczeniu ponadlokalnym

Wśród zadań o znaczeniu ponadlokalnym, wymienionych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2004 r., uwzględnionych w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub Sejmik Województwa znalazły się następujące inwestycje zlokalizowane w Dąbrowie Górniczej:

- Budowa drogi ekspresowej S1,
- Przebudowa infrastruktury obsługującej Centrum Logistyczne „Sławków”,
- Modernizacja linii kolejowej Warszawa – Katowice – Wiedeń,
- Budowa zbiornika "Kuźnica Warężyńska",
- Budowa gazociągu wysokoprężnego śr. 700 relacji Komorno – Tworzeń,
- Budowa rurociągu paliwowego Boronów – Trzebinia,
- Kompleksowa przebudowa tramwajowej infrastruktury technicznej aglomeracji katowickiej.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. W „Planie 2020+” ustalono wykaz inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, realizujących cele polityki przestrzennej planu, w tym przedsięwzięcia zlokalizowane lub potencjalnie dotyczące obszaru Dąbrowy Górniczej (inwestycje celu publicznego, posiadające potencjalne finansowanie lub postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego oraz inwestycje zależne od podmiotów innych niż samorząd województwa, posiadające potencjalne finansowanie lub postulowane przez te podmioty, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa); należą do nich:

- Budowa, przebudowa dróg wojewódzkich - przebudowa dróg wojewódzkich oraz drogowych obiektów inżynierskich - wsparcie przebudowy, budowy kluczowych elementów i odcinków dróg wojewódzkich prowadzące do zwiększenia płynności ruchu i bezpieczeństwa komunikacyjnego;
- Budowa Szybkiej Kolei Regionalnej Gliwice - Katowice - Dąbrowa Górnicza - Częstochowa;
- Budowa spójnej sieci dróg/tras rowerowych o zasięgu ponadlokalnym wg jednolitych standardów;
- Budowa centrów przesiadkowych;

- Modernizacja i rewitalizacja linii kolejowych. Poprawa stanu technicznego linii kolejowej nr 1, 133, 160, 186 na odcinku Zawiercie - Dąbrowa Górnicza Zabkowice - Jaworzno-Szczakowa;
- Modernizacja linii tramwajowych. Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu zrównoważonej mobilności miejskiej/ekologicznego transportu. Zintegrowany projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego;
- Zagłębiowski Park Linearny - rewitalizacja obszaru funkcjonalnego dolin rzek Przemszy i Brynicy;
- Gazociąg Tworzeń - Tworóg - Odolanów (DN 1000);
- Gazociąg Tworzeń - Pogórska Wola (DN 1000);
- Modernizacja linii kolejowej E65/C-E65. Prace na linii kolejowej C-E65 granica z woj. świętokrzyskim - Koniecpol - Zawiercie - granica z woj. małopolskim (Tunel);
- Modernizacja DK94. Podniesienie standardów DK94 Sławków - Dąbrowa Górnicza - Bytom (klasa GP);
- Modernizacja i przebudowa DK94/86. Modernizacja i przebudowa węzłów na najbardziej obciążonej drodze regionu, w tym w przebiegu Czeladź - Będzin - Sosnowiec do Dąbrowy Górniczej (DK94);
- Budowa rurociągu paliwowego relacji Boronów - Łazy - Dąbrowa Górnicza - Sławków - Trzebinia.

(skreślone)

15.7. Strategia rozwoju gminy

Uchwałą Nr LII/900/2023 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 8 lutego 2023 r. przyjęta została „Strategia Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2030”. Strategia poprzedzona była „Strategią Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2020” (uchwała Nr XX/309/07 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 28 listopada 2007 r.), uwzględnioną w zakresie priorytetów, celów strategicznych i kierunków rozwoju w dotychczasowym studium oraz „Strategią Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2022 – Aktualizacja” (uchwała Nr XII/257/2015 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 25 listopada 2015 r.).

Dokument zawiera w zakresie postanowień strategicznych: - określenie wizji miasta w 2030 r. („Dąbrowa Górnicza - miastem zrównoważonym, dostępnym, obywatelskim, dobrym do życia, po skutecznej transformacji gospodarczej”) oraz modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, - ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, - cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań, - obszary strategicznej interwencji, a także przedsięwzięcia strategiczne.

W Strategii przyjęto następujące cele strategiczne i operacyjne rozwoju miasta oraz wybrane, istotne dla spraw planowania przestrzennego, kierunki działań:

Priorytet 1. Dąbrowa Górnicza miastem o wysokiej jakości życia dla wszystkich

Cel strategiczny 1. Miasto, w którym każda osoba ma możliwość uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym oraz ma łatwy dostęp do usług publicznych

cele operacyjne: [1.1] Dobra jakość życia we wszystkich 18 dzielnicach; [1.2] Młodzież z perspektywami życia w mieście; [1.3] Seniorzy aktywni i zaangażowani; [1.4] Dobra jakość życia osób ze szczególnymi potrzebami, ich rodzin i opiekunów; [1.5] Bogata oferta spędzania czasu wolnego odpowiadająca oczekiwaniom mieszkańców; [1.6] Problemy społeczne rozwiązywane w sposób kompleksowy; [1.7] Mieszkańcy Dąbrowy Górniczej aktywni zawodowo;

wybrane kierunki działań:

- dążenie do zrównoważonego rozwoju przestrzeni publicznych oraz ułatwienia dostępu do usług publicznych we wszystkich 18 dzielnicach,
- rozbudowa małej architektury przy szlakach komunikacyjnych pieszych i rowerowych,
- aktywny udział wszystkich grup społecznych w życiu publicznym i współtworzeniu miasta,
- kompleksowa rewitalizacja miasta, w tym obszarów zdegradowanych,
- opracowanie i wdrażanie oferty w ramach obszaru „Senior aktywny w kulturze, sporcie i czasie wolnym”,
- poprawa jakości i atrakcyjności miejskich stref rekreacyjnych,
- modernizacja infrastruktury sportowej i kulturalnej.

Priorytet 2. Dąbrowa Górnicza miastem skutecznej transformacji gospodarczej i zaradnej przedsiębiorczości

Cel strategiczny 2. Silna, dynamicznie rozwijająca się gospodarka odporna na wstrząsy koniunkturalne

cele operacyjne: [2.1] Wysoka atrakcyjność inwestycyjna; [2.2] Sieciowane, zaradne, zrównoważone i cyfrowo rozwinięte przedsiębiorstwa; [2.3] Silna postawa przedsiębiorczości w społeczeństwie zapewniająca zaradność biznesową; [2.4] Srebrna gospodarka jako szansa dywersyfikacji struktury gospodarczej w segmencie mikro- i małych przedsiębiorstw; [2.5] Dynamiczny lokalny handel i usługi; [2.6.] Kompetentne i dobrze wykwalifikowane kadry dla gospodarki;

wybrane kierunki działań:

- rozwijanie oferty dostępnych, odpowiednio uzbrojonych terenów inwestycyjnych,
- promocja zielonej i cyfrowej transformacji przedsiębiorstw we współpracy z instytucjami otoczenia biznesu,
- sprawne zarządzanie strefami lokalnego handlu i usług,
- atrakcyjne i zróżnicowane zagospodarowanie terenów wokół centrów przesiadkowych.

Priorytet 3. Dąbrowa Górnicza zrównoważonym miastem współtworzonym

Cel strategiczny 3. Miasto, w którym procesy transformacji i zrównoważonego rozwoju wspierane są technologiami, dialogiem i współpracą

cele operacyjne: [3.1.] Zrównoważona przestrzeń miasta; [3.2.] Zrównoważona mobilność miejska; [3.3.] Adaptacja do zmian klimatu i odporność na kryzysy; [3.4.] Sprawna i dostępna administracja; [3.5.] Silna podmiotowość mieszkańców Dąbrowy Górniczej jako wspólnoty; [3.6.] Silne instytucje społeczeństwa obywatelskiego;

wybrane kierunki działań:

- stworzenie cyfrowego zasobu przestrzennego miasta,
- zrównoważone planowanie przestrzenne z uwzględnieniem stref funkcjonalnych,
- racjonalna przemiana struktury przestrzennej miasta i odnowienie tkanki miejskiej,
- poprawa jakości i atrakcyjności miejskich przestrzeni publicznych,
- stworzenie systemu zieleni miejskiej, wspierającego rozwój błękitno-zielonej infrastruktury,
- organizowanie centrów przesiadkowych park-ride-bike,
- dbałość o spójną sieć dróg rowerowych i infrastrukturę towarzyszącą,
- dbałość o spójną sieć tras ruchu pieszego,
- działania na rzecz powstawania infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych i wodorowych,
- nadanie priorytetu ruchowi niezmotoryzowanemu w układzie drogowym w centrum miasta,
- skuteczna adaptacja miasta do zmian klimatu, w tym ochrona przed powodzią i suszą w kontekście zrównoważonego gospodarowania wodami,
- sprawne i efektywne gospodarowanie odpadami,
- szanowanie bioróżnorodności i ochrona zasobów przyrodniczych,
- poprawa dostępności przestrzeni i budynków publicznych dla osób o szczególnych potrzebach.

W części Strategii dotyczącej modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta oraz ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej stwierdzono, że „najważniejsze postanowienia dotyczące struktury funkcjonalno-przestrzennej są zawarte w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” oraz że polityka przestrzenna miasta powinna być zgodna z planem zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego. Wytyczne kształtowania ładu przestrzennego, zgodne z tym planem, obejmują:

- kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta zgodnie z zasadami policentryczności i hierarchiczności (w tym sieci centrów ponaddzielnicowych, dzielnicowych i subdzielnicowych [lokalnych]); zwiększanie zwartości zabudowy niedokończonych układów urbanistycznych, z uwzględnieniem potrzeb ich rewitalizacji, re-urbanizacji i re-industrializacji;
- ograniczenie zjawiska „rozlewania się” miasta; lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej na terenach posiadających możliwość ukształtowania przestrzeni zurbanizowanej (wyposażonych w infrastrukturę społeczną, techniczną i transportową, w szczególności szynową);
- uwzględnianie w planowaniu przestrzennym: - zasady kształtowania zabudowy wielofunkcyjnej (gwarantującej współwystępowanie funkcji mieszkaniowej, usługowej i nieuciążliwej produkcji); - wymogów rozwoju energetyki, w tym rozproszonej i odnawialnych źródeł energii; - sieci korytarzy ekologicznych i pierścieni zieleni; - planu zarządzania błękitno-zieloną infrastrukturą (wprowadzenie w planach miejscowych współczynnika „BAF” [wskaźnik powierzchni biotopu]);

- rozmieszczenia elementów siatki zieleni (wyznaczanie terenów „centrów” zieleni o różnych funkcjach powiązanych z ich lokalizacją: w dzielnicach, osiedlach i na terenach zabudowy jednorodzinnej, tworzenie koncepcji w oparciu o standardy dostępności, ciągłości i bliskości zieleni oraz zgodnie z koncepcją miasta zwartej);
- realizację systemu przyjaznych i atrakcyjnych przestrzeni publicznych, połączonych w spójną i hierarchiczną sieć, obejmującą centrum miasta, centra dzielnicowe i subdzielnicowe (lokalne) oraz inne ważne elementy, historyczne założenia urbanistyczne i główne ciągi komunikacyjne;
- likwidację barier architektonicznych i przestrzennych, w szczególności w dostępie do przestrzeni publicznych oraz infrastruktury transportowej i społecznej;
- ochronę terenów zieleni i innych terenów stanowiących System Przyrodniczy Miasta, ich atrakcyjne urządzenie i zagospodarowywanie oraz zapewnienie sprawnego działania systemu przewietrzania i regeneracji powietrza;
- skuteczną ochronę dziedzictwa kulturowego (zabytków i dóbr kultury współczesnej) oraz rewitalizację obszarów zdegradowanych przy poszanowaniu lokalnej specyfiki i tożsamości dzielnic;
- respektowanie relacji z otoczeniem metropolitalnym i dalszym oraz współpracę z gminami obszaru metropolitalnego.

W Strategii określono następujące obszary strategicznej interwencji:

- OSI **Centrum Miasta, podobzszar Śródmieście**, mieszczący „najistotniejsze z punktu widzenia wizerunku miasta reprezentacyjne przestrzenie publiczne, w tym obiekty pełniące istotne funkcje symboliczno-historyczne dla jego mieszkańców”, dla którego priorytetem jest „rozwój funkcji nowoczesnego miejskiego centrum, w tym usług handlowych i usług czasu wolnego”;
- OSI **Ząbkowice**, wymagający przekształceń infrastrukturalnych i przestrzennych w kierunku zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej, wykreowania przestrzeni publicznych i nowych usług oraz poprawy jakości życia;
- OSI **Transformacja stref przemysłowych** (tereny poprzemysłowe i tereny zdegradowane, w tym tereny inwestycyjne Tucznawa i Kazdębie, tereny po oczyszczalni Strzemieszycy, tereny po KWK „Paryż” z hałdą poprzemysłową Jadwiga), polegająca na zabezpieczeniu walorów bioróżnorodności i niebieskiej infrastruktury, a jednocześnie na ponownym włączeniu w krwioobieg gospodarczy terenów o szczególnej wartości, poprawiających atrakcyjność inwestycyjną miasta.

W Strategii zawarto również wykaz przedsięwzięć strategicznych (18 przedsięwzięć). Należą do nich działania związane z poprawą ładu przestrzennego w zakresie planowania przestrzennego, gospodarki wodnej oraz zrównoważonej mobilności miejskiej („Dąbrowski Ład Przestrzenny”) oraz stworzenie narzędzia do współtworzenia i współplanowania miasta wraz z mieszkańcami i innymi interesariuszami (URBAN LAB), a także m.in.: zagospodarowanie budynków dworcowych Centrum, Ząbkowice i Gołonóg (kompleksowa modernizacja i poprawa atrakcyjności przyległych przestrzeni publicznych), renaturalizacja zbiorników wodnych Pojezierza Dąbrowskiego z budową infrastruktury rekreacyjno-turystycznej, kompleksowe przygotowanie terenu inwestycyjnego w Tucznawie (etap IV) oraz połączenie z drogą ekspresową S-1 (budowa obwodnicy Ząbkowic), modernizacja infrastruktury stref lokalnego handlu na targowiskach i ryneczku, Fabryka Pełna Życia – nowe centrum Dąbrowy Górniczej oraz uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście (etap II).

16. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY PRZYGOTOWANEJ NA POTRZEBY STRATEGII ROZWOJU GMINY

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ (Synteza diagnozy w Strategii Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2030)

W zakresie spraw dotyczących polityki przestrzennej lub mających wpływ (również pośredni) na jej kształtowanie, do kluczowych uwarunkowań (problemów i szans) rozwoju miasta w perspektywie strategicznej, diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Dąbrowy Górniczej, przygotowana na potrzeby opracowania strategii rozwoju miasta („Strategia Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2030”), zalicza następujące zagadnienia i zjawiska:

- **niekorzystny, spadkowy trend demograficzny** - spadek liczby ludności (ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji, w tym migracje do gmin miejsko-wiejskich i wiejskich [zjawisko suburbanizacji i rozlewania się miasta na inne tereny miejskiego obszaru funkcjonalnego]), spadek dzietności i starzenie się społeczeństwa (spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym, znaczący udział mieszkańców w wieku 60-69 lat); szansą na poprawę sytuacji demograficznej miasta mogą być zwiększająca się liczba cudzoziemców, uzupełniających zasoby lokalnego rynku pracy oraz - potencjalnie - migracja osób z innych gmin, poszukujących „atrakcyjnego miejsca do zamieszkania w miejscu o bogatej ofercie pracy i wysokiej jakości życia”;
- **suburbanizacja** - „trend powolnego rozlewania się miasta w kierunku zielonych dzielnic” (presja urbanizacyjna na tereny o znaczących walorach przyrodniczych i krajobrazowych, w tym lokalizacja zabudowy na obszarach cennych przyrodniczo), przy silnej deglomeracji ścisłego centrum i dzielnicy Gołonóg;
- **brak atrakcyjnych przestrzeni publicznych** - brak wielofunkcyjnego centrum miasta (prace nad transformacją obszaru fabryki obrabiarek „Defum” w kierunku stworzenia otwartej przestrzeni publicznej [nowego centrum miasta]; konieczność uwzględnienia w procesie regeneracji tkanki miejskiej ul. 3 Maja oraz targowiska i rynekczków); brak zróżnicowanej oferty usług czasu wolnego w godzinach wieczornych i w weekendy dla różnych grup społecznych, w tym dla młodzieży - konieczność rozwijania usług gastronomicznych i rekreacyjnych w centrum miasta; brak atrakcyjnych przestrzeni publicznych w dzielnicach; niski stan jakości niektórych infrastruktury w obrębie parków i placów; bariery architektoniczne - konieczność poprawy dostępności budynków i miejsc użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- konieczność zapewnienia odpowiedniego **poziomu jakości życia** we wszystkich dzielnicach miasta - łatwo dostępnej, dobrej jakości infrastruktury społecznej w pobliżu miejsca zamieszkania i poprawy obsługi transportem publicznym (znaczący czas dojazdu do centrum miasta z niektórych dzielnic, w tym konieczność przesiadek w relacjach miejsce zamieszkania - szpital i centrum, niedopasowanie przebiegu linii komunikacji zbiorowej do kierunków dojazdów do pracy); brak kompleksowej, bezpiecznej sieci dróg rowerowych, zwłaszcza w „najgęściej zamieszkanym dzielnicach”; konieczność poprawy stanu infrastruktury drogowej i dalszego rozwoju węzłów przesiadkowych, w tym integrujących transport rowerowy ze środkami transportu zbiorowego;
- **warunki mieszkaniowe** – niski standard zasobu mieszkaniowego gminy; niewystarczająca oferta mieszkaniowa uwzględniająca status materialny mieszkańców - konieczność tworzenia warunków do rozwoju lokalnego rynku mieszkaniowego, dostosowanego do potrzeb i możliwości różnych grup społecznych (budownictwo indywidualne i deweloperskie), jednocześnie - z uwzględnieniem wymogu kształtowania zwartej struktury terenów budownictwa mieszkaniowego (m.in. konieczność monitorowania rozwijającego się rynku deweloperskiego) oraz przeciwdziałania „nadmiernemu rozlewaniu się miasta”;
- **wysoka atrakcyjność inwestycyjna** (ważny ośrodek gospodarczy Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii i województwa śląskiego, o różnorodnej strukturze gospodarczej, silnie powiązanej z gospodarką województwa) - korzystne położenie miasta, umożliwiające rozwój gospodarczy, dobra dostępność drogowa i kolejowa, atrakcyjne tereny inwestycyjne (Tucznawa, Każdębie); konieczność pobudzenia lokalnej przedsiębiorczości;
- **bogactwo przyrodnicze i krajobrazowe** (duże zróżnicowanie siedlisk i licznych gatunków fauny i flory, obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody, duże zróżnicowanie krajobrazu, zbiorniki wodne [„Pojezierze Dąbrowskie”]) - konieczność ochrony terenów cennych przyrodniczo (rosnąca liczba dzikich wysypisk, wzmagająca się antropopresja, w tym intensywność penetracji obszarów przyrodniczych), możliwość stworzenia oferty rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców miasta i regionu; konieczność uwzględniania specyficznego - czytelnego, ale nieciągłego przestrzennie - systemu terenów zieleni miejskiej (w tym lokalne korytarze ekologiczne, tereny zieleni urządzonej i ogrody działkowe).

Ponadto, diagnoza identyfikuje inne czynniki, zwłaszcza społeczne i środowiskowe, istotne dla określenia celów rozwoju miasta i kierunków działań; należą do nich m.in.:

- *nieco wyższa niż w skali województwa stopa bezrobocia; dominacja wśród osób bezrobotnych - długotrwale bezrobotnych i osób o ograniczonej mobilności; problem bezrobocia chronicznego, związanego ze znacznym stopniem wykluczenia społecznego i marginalizacji – konieczność bardziej skutecznego i całościowego aktywizowania osób długotrwale bezrobotnych i biernych zawodowo oraz poprawy oferty wsparcia osób z niepełnosprawnościami w zakresie aktywności zawodowej i zaradności zawodowej;*
- *niedostatecznie rozwinięte specjalistyczne usługi zdrowotne i opiekuńcze (dla osób starszych oraz z niepełnosprawnościami) - konieczność (w świetle starzenia się społeczeństwa i istotnej liczby mieszkańców z chorobami cywilizacyjnymi) rozbudowy systemu opieki świadczonej w środowisku domowym, a także poprawy działalności szpitala (oferty opieki zdrowotnej) i dostępności lekarzy specjalistów;*
- *odpowiednie wyposażenie placówek oświatowych, w tym w różnorodną infrastrukturę sportową; dobra oferta edukacyjna szkół średnich i wyższych (miasto studenckie z rosnącą corocznie liczbą studentów);*
- *stopniowa poprawa jakości powietrza (tendencja spadkowa wartości stężeń pyłu PM_{2,5} i PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu); znaczący udział emisji z zakładów szczególnie uciążliwych dla środowiska; istotny wpływ zwiększającego się ruchu drogowego na jakość powietrza (w tym zaawansowany wiek większości zarejestrowanych w mieście samochodów osobowych, co należy uwzględnić w polityce ograniczenia ruchu pojazdów o większej emisyjności w centrum miasta) oraz na klimat akustyczny (główne źródło hałasu, zwłaszcza wzdłuż głównych dróg); niewielkie, lokalne znaczenie hałasu kolejowego i przemysłowego (ograniczonego do bezpośredniego sąsiedztwa większych zakładów przemysłowych); zagrożenie wód podziemnych drenażem górniczym, przemysłowym wykorzystaniem terenów i eksploatacją wód w ujęciach komunalnych, ograniczone zasilanie na skutek nadmiernego odpływu wód deszczowych; wysoka jakość wody pitnej, bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę (dywersyfikacja źródeł dostaw); rejony miasta poza systemem kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych; konieczność podniesienia potencjału adaptacyjnego miasta do skutków zmian klimatu (Plan adaptacji miasta Dąbrowa Górnicza do zmian klimatu do roku 2030);*
- *przynależność miasta do związku metropolitalnego Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia (GZM) - konieczność współpracy z pozostałymi gminami metropolii w zakresie m.in. kształtowania ładu przestrzennego, publicznego transportu zbiorowego i zrównoważonej mobilności miejskiej.*

INNE ZABYTKI NIERUCHOME – LISTA OBIEKTÓW I ZESPOŁÓW				
DZIELNICA	ADRES	OBJEKT	CZAS POWSTANIA	OPIS
Ząbkowice	Armii Krajowej 7	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce; dwukondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; bryła rozczłonkowana - narożny wykusz, facjatka zwieńczona trójkątnym szczytem w środkowej osi elewacji; w partii gzymsu deski szalunku ozdobnie wycinane.
Ząbkowice	Armii Krajowej 8	Dom mieszkalny kolejowy	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; dwukondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; ceglany detal: lizeny, gzymsy, odcinkowe łęki okienne, płyciny podokienne, facjatki.
Ząbkowice	Armii Krajowej 11	Willa	30. Lata XX w.	Murowana, otynkowana; jednokondygnacyjna z mieszkalnym poddaszem, bryła rozczłonkowana - w osi środkowej 3-boczny ryzalit z tarasem (betonowe tralki) i dwiema facjatkami (zamknięte łękiem koszowym i trójkątnie, z trzema sterczynami).
Ząbkowice	Armii Krajowej 12/2	Kamienica	30. lata XX w.	Murowana z cegły, nietynkowana; trójkondygnacyjna, dach jednospadowy, kryty papą; artykulacja lizenami w wielkim porządku, boczne elewacje zamknięte schodkowymi półszczytami.
Ząbkowice	Armii Krajowej 15, 17	Kolejowe domy pracownicze	30. lata XX w.	Murowane, otynkowane; dwukondygnacyjne, podpiwniczone, z mieszkalnym poddaszem, dach dwuspadowy kryty dachówką; wejście w osi środkowej w płytkiej, półkolistej wnęcie; ogród przedfrontowy, na zapleczu garaże i budynki gospodarcze.
Ząbkowice	Armii Krajowej 23	Willa	30. lata XX w.	Murowana, otynkowana; jednokondygnacyjna z mieszkalnym poddaszem, dach naczółkowy kryty papą; w elewacji frontowej, w osi środkowej zewnętrzne schody.
Ząbkowice	Armii Krajowej 33	Willa	30. lata XX w.	Murowana, otynkowana; jednokondygnacyjna, z mieszkalnym poddaszem, dach dwuspadowy kryty blachą; w środkowej partii elewacji dwuosiowy ryzalit zwieńczony facjatką zamkniętą łękiem segmentową, naroża podkreślone lizenami, łęki okienne; ogród przedfrontowy.
Ząbkowice	Armii Krajowej 53	Dom wielorodzinny	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; dwukondygnacyjny, dach jednospadowy, łamany, kryty papą; sień przejezdna, na zapleczu zabudowa oficynowa połączona z budynkiem frontowym; ceglany detal: gzymsy.
Ząbkowice	Armii Krajowej 57	Willa	30. lata XX w.	Murowana, otynkowana; dwukondygnacyjna, bryła rozczłonkowana (5-boczny ryzalit w środkowej osi elewacji frontowej, narożniki podkreślone lizenami), dach płaski, zachowana org. stolarka okienna i drzwiowa; ogród przedfrontowy; na zapleczu studnia.
Ząbkowice	Armii Krajowej	Budynek kolejowy (magazyn)	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; ceglany detal: lizeny, segmentowe łęki okienne.
Ząbkowice	Armii Krajowej	Przepompownia kolejowa	XIX/XX w. (późniejsze przebudowy).	Murowany z cegły, nietynkowany; trójkondygnacyjny, kryty papą; pierwotny budynek zachowany do wysokości drugiej kondygnacji - arkadowe zamknięcia otworów okiennych, ceglany gzyms arkadowy; trzecia kondygnacja bezstylowa.
Ząbkowice	Armii Krajowej 12	Huta Szkła Okiennego	1925 r.	Rozczłonkowany w rzucie zespół hal fabrycznych o konstrukcji żelbetowej i ceglanych ścianach; nakryte stropodachami o segmentowym łuku; ceglany komin z datą: 1925 (wyłączony z użytku).
Dąbrowa Górnicza	Augustynika 1	Budynek VII Liceum Ogólnokształcącego (pierwotnie Szkoły Powszechnej)	XIX/XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; cokół kamienny. Piętrowy. Dachy dwuspadowe, niskie. Dwutraktowy z korytarzem międzytraktowym; na osi, w ryzalicie sień i dwubiegowa klatka schodowa. Fasada symetryczna, dziewięcioosiowa z jednoosiowym ryzalitem centralnym; artykulacja lizenowa, gzymsy.
Dąbrowa Górnicza	Augustynika	Budynki osiedla robotniczego		
Bugaj	Batalionów Chłopskich 10	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z kamienia łamanego i cegły, otynkowany, jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty dachówką; eksponowany ceglany detal (lizeny, gzyms, odcinkowe łęki okienne).
Bugaj	Batalionów Chłopskich	Kapliczka słupowa	Pocz. XX w.	Murowana, otynkowana, w formie czworokątnej, dwukondygnacyjnej słupa, na niskim cokole, zwieńczona profilowanym gzymsem i nakryta drewnianym daszkiem; od strony pd. prostokątna wnęka z figurką Piety (o formach ludowych).
Tuczawa - Bugaj	Batalionów Chłopskich	Krzyż przydrożny	XX w.	Duży drewniany krzyż z niewielką, odlewana z metalu figurą Chrystusa; zniszczony, jedno ramię krzyża uszkodzone.
Okradzionów	Białej Przemszy 13	Dom wraz z młynem i elektrownią wodną	1926 r.	Dom mieszkalny, murowany z cegły, nietynkowany, jednopiętrowy, w drugiej osi od strony pln. wykusz zwieńczony tarasem z metalową ozdobną balustradą, nad nim facjata z trójkątnym szczytem, profilowany gzyms koronujący; dach dwuspadowy, w układzie kalenicowym, kryty dachówką; charakterystyczna stolarka okienna o drobnych podziałach; młyn murowany z kamienia łamanego i cegły, nietynkowany, dwukondygnacyjny, dach dwuspadowy, kryty papą, otwory okienne zamknięte łukami odcinkowymi, późniejsze przybudówki; całość otacza mur z kamienia łamanego; założenie leży między dwiema odnogami Białej Przemszy, główny nurt przegradzają dwie metalowe kładki ze słupami;
Okradzionów	Białej Przemszy 5	Budynek gospodarczy	Pocz. XX w. (?)	Murowany z kamienia łamanego, nietynkowany; jednokondygnacyjny; otwory zamknięte łękami odcinkowymi; dach dwuspadowy kryty papą;
Okradzionów	Białej Przemszy 8	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, na podmurówce z kamienia łamanego, szalowanie z desek; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; późniejsze dobudówki (weranda);
Okradzionów	Białej Przemszy 19	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany (?), elewacje oszalowane deskami, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, w układzie szczytowym do ulicy, dach półszczytowy kryty papą; duże obejście z zabudową gospodarczą, murowana z cegły, dachy kryte papą;
Okradzionów	Białej Przemszy 66	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, belki zwęglowane w jaskółczy ogon, częściowo oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; przed domem ogród; w obejściu zabudowa gospodarcza murowana z cegły i kamienia łamanego, kryta dachówką eternitową; całość otoczona murem z kamienia łamanego;
Okradzionów	Białej Przemszy 74	Krzyż przydrożny	Pocz. XX w.	Duży drewniany krzyż na murowanym, otynkowanym cokole, figura Chrystusa niewielka, odlewana z metalu;
Okradzionów	Białej Przemszy 101	Kapliczka przydrożna	30. lata XX w.	Na niewysokim cokole czworokątnej "kaseton" z wizerunkiem głowy Chrystusa wewnątrz, zwieńczony krzyżem; wykonana ze sztucznego kamienia;
Okradzionów	Białej Przemszy 102	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany (?), elewacje oszalowane deskami, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; na zapleczu zabudowa gospodarcza drewniana i murowana;
Okradzionów	Białej Przemszy 113	Dom	Pocz. XX w.	Częściowo drewniany, belki zwęglowane w jaskółczy ogon, częściowo murowany (część gospodarcza); jednokondygnacyjny, w układzie szczytowym do ulicy, dach dwuspadowy kryty eternitem;
Okradzionów	Białej Przemszy 114	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, na kamiennej podmurówce, elewacje oszalowane deskami; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty eternitem;

Okradzionów	Białej Przemszy		Kapliczka domkowa	1883 r. (napis na stopniu schodów przy wejściu)	Murowana, tynkowana, założona na rzucie czworokąta z półkolistą apsydą (orientowana), dach dwuspadowy kryty blachą, z sygnaturką; w szczycie od zachodu wnętrza zamknięta odcinkowo z figurą św. Jana Nepomucena;
Strzemieszyce Wielkie	Białostockiego	24	Dom	Lata międzywojenne	Drewniany, szalowany. Parterowy. Dach dwuspadowy, kryty papą. Od frontu ganek.
Strzemieszyce Wielkie	Boczna	33	Dom z komórką gospodarczą	1 ćwierć XX w.	Drewniany, szalowany. 1 i ½ kondygnacyjny, z facjatą. Dach dwuspadowy, kryty papą. Komórka gospodarcza murowana z kamienia. Parterowa. Dach pulpitowy, kryty papą.
Strzemieszyce Wielkie	Bardowicza po płn. stronie		Dawny wapiennik Bardowicza	Lata międzywojenne	Murowany z kamienia i cegły; u góry drewniane ganki. O zwartej bryle z zaokrąglonymi narożnikami, z trzema kominami.
Ujejsce	Broniewskiego	2	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty dachówką; w głębi działki zabudowa gospodarcza murowana z kamienia łamanego.
Ujejsce	Broniewskiego	57	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z kamienia łamanego i cegły; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; znaczący detal: ceglany gzyms, odcinkowe łęki okienne (otwory okienne częściowo przebudowane).
Ujejsce	Broniewskiego	59	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z kamienia łamanego i cegły; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty blachą; znaczący detal: ceglany gzyms, odcinkowe łęki i obramienia okienne.
Ujejsce	Broniewskiego	63	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z kamienia łamanego i cegły; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; znaczący detal: ceglany gzyms, obramienia i odcinkowe łęki okienne.
Ujejsce	Broniewskiego		Kapliczka przydrożna	1 poł. XX w.	Murowany, otynkowany i pobielony trójkondygnacyjny cokół zwieńczony metalowym krzyżem, na którym widnieje napis: "Boże błogosław mieszkańców Ujejsca"; w górnej części cokołu reprodukcja obrazu Matki Boskiej Nieustającej Pomocy, w drewnianej ramie z daszkiem; kapliczka umieszczona w centrum niewielkiego czworokątnego skweru otoczonego żywopłotem; od strony wsch. dwa duże kasztanowce.
Dąbrowa Górnicza	Buczka ¹	1	Dom wielorodzinny	Ok. 1930	Wolnostojący w zieleni. Murowany, tynkowany. Parterowy. Rzut dwutraktowy, wewnątrz podzielone na mieszkania z samodzielnymi wejściami. Bryła zróżnicowana; dachy naczółkowe.
Dąbrowa Górnicza	Buczka ¹	3	Dom wielorodzinny	Ok. 1930	Wolnostojący w zieleni. Murowany, tynkowany. Parterowy. Rzut dwutraktowy, wewnątrz podzielone na mieszkania z samodzielnymi wejściami. Bryła zróżnicowana; dachy naczółkowe, kryte dachówką ceramiczną.
Dąbrowa Górnicza	Buczka ¹	6	Dom wielorodzinny		
Ząbkowice	Chemiczna	3	Pałac	Koniec XIX w.	Murowany z cegły, częściowo otynkowany (detal architektoniczny); dwukondygnacyjny, z poddaszem; dach dwuspadowy kryty blachą; bryła rozczłonkowana, z płytkimi, trójsiowymi narożnymi ryzalitami; tynkowy detal: boniowane lizeny, profilowane gzymsy i opaski okienne, nad oknami przyczółki (trójkątne i odcinkowe w alternacji); zachowana oryginalna stolarka.
Ząbkowice	Chemiczna	4	Zakłady Tworzyw Sztucznych "Ząbkowice Erg" - hale fabryczne i magazynowe	1908 r. (napis na elewacji)	Murowane z cegły (wórnice otynkowane i pomalowane); jednokondygnacyjne, dachy dwuspadowe kryte papą.
Ząbkowice	Chemiczna	5, 6, 7, 8, 10, 12	Zespół domów pracowniczych	Pocz. XX w.	Murowane z cegły (niektóre wórnice otynkowane); dwukondygnacyjne z poddaszem; dachy dwuspadowe kryte papą; ceglany detal: gzymsy, lizeny, obramienia otworów okiennych zamkniętych łękami odcinkowymi; pierwotne granice działek zatarte (dwa domy włączone w obręb Zakładów Tworzyw Sztucznych), na zapleczach zabudowa gospodarcza murowana z kamienia łamanego i cegły.
Ząbkowice	Chemiczna	14	Dom wielorodzinny	1 ćw. XX w.	Murowany, otynkowany, na podmurówce z kamienia łamanego; dwukondygnacyjny, dach czterospadowy kryty papą; bryła rozczłonkowana.
Dąbrowa Górnicza	Chopina	1	Willa "Hubertus" (obecnie zajazd)	Ok. 1925.	Drewniana, konstrukcji zrębowej (z odsłoniętymi belkami), na kamiennym podmurowaniu. Parterowa z facjatami w wysokim, namiotowym, czterospadowym dachu, krytym dachówką. Na rzucie zbliżonym do kwadratu, trzytraktowa. W symetrycznie skomponowanej fasadzie pośrodku główne wejście, nad którym facjata wsparta na parze dekoracyjnych słupów z zastrzałami, tworzącymi podcienie.
Dąbrowa Górnicza	Chopina	12	Kamienica		
Reden	Cieplaka	23	Willa	Ok. 1925 r.	Murowana, tynkowana. Parterowa z facjatą. Dachy wysokie, dwu- i czterospadowe. Dwutraktowa. W fasadzie taras i balkon na kolumnach.
Reden	Cieplaka	24	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, tynkowany, piętrowy. Dach niski. W elewacjach artykulacja lizenowa. Stolarka okienna dwuskrzydłowa ze ślimieniem, sześciokwaterowa.
Sikorka	Czajkowa	2	Dom	Pocz. XX w.	Częściowo drewniany (cz. mieszkalna), belki żwęgłowane w jaskółczy ogon, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego, część gospodarcza murowana z kamienia łamanego; elewacja pn. murowana z kamienia łamanego i cegły (ceglany detal: lizeny, odcinkowe łęki okienne); jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty dachówką eternitową (cz. mieszkalna) i papą (cz. gospod.).
Sikorka	Czajkowa		Dom	Pocz. XX w.	Częściowo drewniany (konstrukcja zrębowa), z murowaną ścianą elewacji frontowej (?) z kamienia łamanego i cegły (ceglany detal: obramienia okienne z odcinkowymi łękami); jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą.
Huta Bankowa	Dąbrowskiego	3	Willa	Ok. 1925 r.	Murowana, tynkowana, parterowa z facjatą; dach czterospadowy, nad facjatą dwuspadowy. Ganek.
Huta Bankowa	Dąbrowskiego	5	Willa	Przed 1939 r.	Murowana, tynkowana, piętrowa.
Huta Bankowa	Dąbrowskiego	7	Piekarnia	Pocz. XX w.	Budynek trójczołowy: dwa człony o gabarytach piętrowych, usytuowane "szczytowo", trzeci, parterowy, usytuowany "kalenicowo". Wysoki komin.
Huta Bankowa	Dąbrowskiego	13	Kamienica	1901 r.	Murowana z cegły, nietynkowana. Dwupiętrowa. Fasada symetryczna z centralnym ryzalitem; skromny detal ceglany (gzymsy, fryzy, nadokienniki; data w szczycie w partii centralnej).
Huta Bankowa	Dąbrowskiego	20	Dom	2 poł. XIX w.	Murowany, tynkowany, piętrowy z dachem dwuspadowym.
Huta Bankowa	Dąbrowskiego	21	Budynek dawnej szkoły podstawowej		
Huta Bankowa	Dąbrowskiego	22	Dom	Koniec XIX w.	Murowany, tynkowany, piętrowy z dachem dwuspadowym; stolarka okienna opracowana snycersko.
Ząbkowice	Dąbrowskiej	29	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły i wapienia łamanego, nietynkowany. Parterowy, z dachem pulpitowym. Wnętrze dwuosiowe.
Łęka	Dąbrowszczaków ³	1	Kapliczka	Pocz. XX w.	Murowana, otynkowana, z głęboką, półkoliście zamkniętą wnęką, w której umieszczono drewniany krzyż z figurą Chrystusa (rzeźba ludowa, pomalowana współcześnie farbą olejną).

Ząbkowice	Dolomitowa	5	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z kamienia łamanego i cegły, nietynkowany, z detalem ceglany. Parterowy. Dach płaski.
Ząbkowice	Dworcowa		Zespół dworca kolejowego	Pocz. XIX/XX w.	W skład zespołu wchodzi: główny budynek dworca, dwa magazyny stacyjne, budynek służby łączności i służby zabezpieczenia ruchu, magazyny i biuro służby drogowej, łaźnia, budynek odprawy pociągów i dyżurnego ruchu manewrowego, magazyn dawnej ekspedycji towarowej
Ząbkowice	Dworcowa		Przystacyjne osiedle mieszkaniowe	Pocz. XX w.	
Ząbkowice	Dworcowa	1	Dom mieszkalny kolejowy	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; dwukondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty blachą falistą; w elewacji podwórzowej jednoosiowy ryzalit zwieńczony trójkątnym szczytem; ceglany detal: lizeny, gzymsy, odcinkowe łęki okienne.
Ząbkowice	Dworcowa	3, 6	Dom mieszkalny kolejowy	30. lata XX w.	Murowany, otynkowany; dwukondygnacyjny, dach czterospadowy z facjatką, kryty dachówką; znaczący detal: w wejściu tynkowy portal z gzymsem nakrytym dachówką, profilowany gzyms koronujący, tynkowe opaski okienne.
Ząbkowice	Dworcowa	8	Zespół dworca kolejowego - Budynek kolejowy	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; dwukondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty blachą falistą; elewacja wieloosiowa, bryła rozczłonkowana (dwa ryzality przy narożnikach zamknięte trójkątnymi szczytami); ceglany detal: artykulacja lizenami, gzymsy schodkowe, segmentowe łęki okienne.
Ząbkowice	Dworcowa	9	Dom mieszkalny kolejowy	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; dwukondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; ceglany detal: artykulacja lizenami, gzymsy, odcinkowe łęki okienne.
Ząbkowice	Dworcowa	10	Zespół dworca kolejowego - Budynek kolejowy	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; założony na rzucie litery L; dwukondygnacyjny; dach dwuspadowy kryty papą; ceglany detal: gzyms, odcinkowe łęki okienne.
Ząbkowice	Dworcowa		Zespół dworca kolejowego - Budynek dworca	ok. 1880r.	Murowany z cegły, nietynkowany, bryła rozczłonkowana (na rzucie litery H); dwukondygnacyjny, nad poszczególnymi częściami dachy dwuspadowe kryte papą; ceglany detal: kostkowe gzymsy, na wyższej kondygnacji artykulacja pionowa wysmukłymi półkolumnkami, podokienniki, odcinkowe łęki okienne; częściowo zachowana oryginalna stolarka okienna i drzwiowa.
Ząbkowice	Dworcowa	17	Budynek kolejowy (zespół dworca kolejowego)	2 poł. XIX w.	Murowany z cegły, nietynkowany, wtórnie pomalowany; bryła rozczłonkowana, założona na rzucie litery H, część środkowa jednokondygnacyjna, skrzydła boczne dwukondygnacyjne, nad poszczególnymi częściami dachy dwuspadowe kryte papą; ceglany detal: fryz arkadowy, pełne łęki okienne.
Ząbkowice			Zespół dworca kolejowego – Magazyn ekspedycji towarowej	1895r.	Wysoka hala parterowa na planie prostokąta, murowana z cegły, dach dwuspadowy o konstr. Drewnianej z dużymi okapami wspartymi na drewnianych zastrzałach, okna drewniane i metalowe zwieńczone lukiem oryginalne; drzwi oryginalne, 5 bram metalowych przesuwanych, rampa od strony drogi nowa murowana, rampa od strony torów drewniana zdemontowana.
Ząbkowice	Dworcowa	19	Dom wielorodzinny	20-30 lata XX w.	Murowany, otynkowany; dwukondygnacyjny, z mieszkalnym poddaszem, dach mansardowy z trójosiowymi facjatkami, kryty papą; wejście główne w osi środkowej elewacji, w płytkiej półkolistej wnęce.
Ząbkowice	Dworcowa	23	Budynek zarządu przedsiębiorstwa	2 poł. XIX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; dwukondygnacyjny z poddaszem, bryła rozczłonkowana, założona na rzucie litery U, z płytkim ryzalitem środkowym w elewacji wsch. (frontowej), dachy dwuspadowe kryte blachą falistą; znaczący detal: zębate szczyty, ceglane gzymsy arkadkowe, podokienniki, ostre i segmentowe łęki okienne, we wschodnim ryzalicie artykulacja kamiennymi kolumnkami; we wnętrzu zachowana stolarka z czasów budowy; od strony wsch. zaniedbany ogród z basenem fontanny na osi.
Ząbkowice	Dworcowa	39	Dom pracowników kolejowych	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z cegły; jednokondygnacyjny, założony na rzucie litery L, dachy dwuspadowe kryte papą; późniejsze murowane przybudówki; drewniana zabudowa gospodarcza.
Gołonóg	Działki	55	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany. Parterowy. Dach dwuspadowy. Wnętrze jednotraktowe.
Gołonóg	Furmana	9	Chałupa	XIX/XX w.	Drewnana konstrukcji zrębowej i częściowo murowana z cegły, bielona. Dach dwuspadowy.
Strzemieszyce Małe	Główna	11	Dom	1 ćw. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki. Zachowana stolarka.
Strzemieszyce Małe	Główna	15	Dom, zabudowa gospodarcza	Koniec XIX w.	Dom murowany z kamienia, bielony. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty dachówką cementową. Znaczący detal: ozdobne rysie, nadproże wycinkowe. Zachowana stolarka. Budynek gospodarczy kamienne, w głębi działki.
Strzemieszyce Małe	Główna	37	Dom	Koniec XIX w., kilkakrotnie przebudowany	Murowany z kamienia, częściowo tynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: nadproże wycinkowe, obramienia okien.
Strzemieszyce Małe	Główna	76	Chałupa, budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Chałupa drewniana, konstrukcji zrębowej, z węglem w jaskółczy ogon, bielona. Dach dwuspadowy kryty papą. Zachowane ozdobne rysie i stolarka. Budynek gospodarczy kamienny. Drewniana, konstrukcji zrębowej z węglem w jaskółczy ogon. bielona. Dach dwuspadowy kryty papą. Zachowana stolarka i ozdobne rysie. Budynek gospodarczy kamienny.
Strzemieszyce Małe	Główna	91	Budynek przedszkola i Biblioteki Publicznej im. Kołtąja	Lata 50. XX w.	Murowany z cegły, tynkowany. Półtorakondygnacyjny. Dachy czterospadowe kryte blachą. Znaczący detal: portyk podcieniowy, filarowy, szczyty.
Strzemieszyce Małe	Główna	95	Dom	Lata międzywojenne	Drewniany, szalowany. Półtorakondygnacyjny (poddasze mieszkalne). Dach dwuspadowy kryty papą. Zachowana stolarka.
Strzemieszyce Małe	Główna	115	Dom, zabudowa gospodarcza, mur	1 ćw. XX w.	Dom drewniany, szalowany, na kamiennej podmurówce. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: obramienia okienne. Zachowana stolarka. Budynek gospodarczy kamienny, mur kamienny.
Strzemieszyce Małe	Główna	124	Dom	Lata międzywojenne	Drewniany, szalowany. Półtorakondygnacyjny, z facjatą. Dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: obramienia okienne.
Strzemieszyce Małe	Główna	200	Zagroda (dom, zabudowa gospodarcza)	1 ćw. XX w.	Dom murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki. Zabudowa gospodarcza kamienna i kamienno-drewniana.
Strzemieszyce Małe	Główna	208	Chałupa	Początek XX w.	Drewniana, bielona. Dach dwuspadowy kryty papą.
Strzemieszyce Małe	Główna	278	Dom	1 ćw. XX w.	Drewniany, szalowany, na kamiennej podmurówce. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: obramienia okien.

Strzemieszyce Małe	Główna	282	Dom, zabudowa gospodarcza	Początek XX w.	Dom murowany z kamienia i cegły, nietynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: lizeny, obramienia okien. Zabudowa gospodarcza kamienna.
Strzemieszyce Małe	Główna	obok domu nr 47	Dawna kaplica parafialna p.w. Matki Boskiej Szkaplerznej	XVIII/XIX w.; gruntownie przebudowana w 1958	Murowana z kamienia, tynkowana. Dach dwuspadowy, kryty blachą, z drewnianą sygnaturką.
Strzemieszyce Małe	Główna		Kaplica parafialna p.w. Matki Boskiej Szkaplerznej; obok figura Matki Boskiej	1957-1968	Kaplica: murowana z cegły i kamienia, nietynkowana. Dach dwuspadowy, kryty blachą. Figura Matki Boskiej ze sztucznego kamienia.
Łosień	Golonoska	1	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; jednokondygnacyjny, z mieszkalnym poddaszem, dach dwuspadowy kryty papą; artykulacja lizenami, ceglany gzyms; na zapleczu zabudowa gospodarcza, murowana z kamienia łamanego, kryta dachówką.
Łosień	Golonoska	2	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; dwukondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; ceglany gzyms, łęki okienne (otwory przemurwane); na zapleczu budynki gospodarcze murowane z kamienia łamanego.
Łosień	Golonoska	21	Szkoła Podstawowa nr 26 im. M. Konopnickiej	50. l. XX w.	Murowana, otynkowana, dwukondygnacyjna; w części środkowej trójosiowy ryzalit z głównym wejściem; dach dwuspadowy kryty eternitem. Przed budynkiem boisko szkolne. Całe założenie otoczone metalowym ogrodzeniem z murowanymi słupkami.
Ząbkowice	Gospodarcza	1	Budynek szkoły (dziś Szkoła Podstawowa nr 21)	Przed 1939 r.; rozbudowana z czytelną częścią pierwotną.	W ogrodzie. Murowana, tynkowana, dwupiętrowa.
Ząbkowice	Gospodarcza	8	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, tynkowany. Piętrowy z dachem dwuspadowym. W fasadzie skromny detal: gzymsy, lizeny.
Ząbkowice	Gospodarcza	17	Chałupa	Pocz. XX w.	Drewniana, konstrukcji zrębowej i słupowej. Poddasze oszalowane. Dach niski, dwuspadowy.
Ząbkowice	Gospodarcza	29	Dom		
Ząbkowice	Gospodarcza	30	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Piętrowy. Dach dwuspadowy, niski. Detal ceglany fasady: gzymsy, obramienia okienne, łuki nadokienne.
Ząbkowice	Gospodarcza	32	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Piętrowy z niskim dachem dwuspadowym. W fasadzie ceglany detal: gzymsy, lizeny.
Ząbkowice	Gospodarcza	33	Dom		
Ząbkowice	Gospodarcza	35	Dom		
Ząbkowice	Gospodarcza	36	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy z facjatą na osi i poddaszem na strychu. Dachy dwuspadowe, niskie. Skromny, ceglany detal elewacji.
Ząbkowice	Gospodarcza	41	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany. Parterowy. Dach dwuspadowy. Na zapleczu posesji stodoła ze słupami murowanymi z łamanego wapienia.
Ząbkowice	Gospodarcza	48	Dom	Pocz. XX w.; przebudowany	Murowany z cegły, częściowo wtórnie otynkowany. Parterowy z facjatą. Detal ceglany.
Ząbkowice	Gospodarcza	49	Chałupa	Pocz. XX w.	Drewniana, konstrukcji zrębowej, bielona, ze strefa strychowa oszalowaną. Dach niski, dwuspadowy. Stolarka okienna dwuskrzydłowa, cztero- i sześciokwaterowa.
Ząbkowice	Gospodarcza	59	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy z facjatą. Dachy dwuspadowe, niskie. W fasadzie skromny detal architektoniczny i balkon o kutej balustradzie.
Ząbkowice	Gospodarcza	61	chałupa	Pocz. XX w.	Drewniana, konstrukcji zrębowej, tynkowana, bielona z poddaszem oszalowanym. Dach dwuspadowy, niski. Stolarka okienna dwuskrzydłowa, sześciokwaterowa.
Ząbkowice	Gospodarcza	63	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy z niskim dachem dwuspadowym. W szczytach dekoracyjne "stężenia" drewniane. W elewacjach skromny detal ceglany.
Ząbkowice	Gospodarcza		Kościół p.w. Zesłania Ducha Świętego	Zbudowany w latach 1902-1906 (prace wykończeniowe do 1914 r.), Wieża wybudowana w 1934r. według pierwotnego projektu.	Murowany z cegły z detalami z kamienia i sztucznego kamienia, nietynkowany. Trójnawowy, halowy, z pięcioprzęsłowym korpusem i jednonawowy, trójbocznie zamkniętym prezbiterium. W fasadzie kwadratowa wieża, przechodząca górą w ośmiobok, zwieńczona ostrosłupowym hełmem; w przyziemiu przedsionek. Wokół prezbiterium symetrycznie rozplanowane lokalności: zakrystia, skarbiec, kaplice. Wnętrza sklepienie; filary ośmioboczne, arkady między nawowe ostrołukowe. Zewnątrz elewacje oszkarpowane (szkarpy zwieńczone pinaklami), przy prezbiterium łuki oporowe. Okna ostrołukowe. W elewacjach bocznych korpusu, nad pierwszym i ostatnim przęsłem szczyty. Dachy siodłowe, na kalenicy dachu głównego wieżyczka na sygnaturkę. Wyposażenie neogotyckie. Cementarz przykościelny otoczony ogrodzeniem i murem oporowym z łamanego kamienia wapiennego i cegły. Przed fasadą figura Serca Jezusa i krzyż misyjny drewniany (najstarsza data 1988).
Ząbkowice	Gospodarcza	b	Figura Matki Boskiej z Lourdes	Pocz. XX w.	Figura na sztucznej skale.
Błędów - Górki	Górki	58	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, konstrukcja zrębowa, częściowo oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty eternitem; do domu przylega zabudowa gospodarcza murowana z kamienia łamanego
Okradzionów	Górna	10	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; przed domem ogród; w obejściu murowana zabudowa gospodarcza.
Okradzionów	Górna	23	Dom i młyn	Pocz. XX w. (dom); 1948 r. (młyn);	Dom - murowany z cegły (wtórnie otynkowany); jednokondygnacyjny, podpiwniczony; dach dwuspadowy kryty papą; otwory zamknięte łęgami odcinkowymi. Młyn - murowany, otynkowany, trójkondygnacyjny, podpiwniczony; dach dwuspadowy kryty papą;
Okradzionów	Górna	30	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, na podmurówce z kamienia łamanego, jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą;
Okradzionów	Górna	49	Dom	XIX/XX w.	Częściowo drewniany, częściowo murowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; dom usytuowany w głębi działki, otoczony drewnianą zabudową gospodarczą.
Okradzionów	Górna	55	Dom	1922 r.	Częściowo drewniany (konstrukcja zrębowa) na podmurówce z kamienia łamanego, częściowo murowany, otynkowany; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; działka otoczona murem z kamienia łamanego (zniszczony);

Dąbrowa Górnica	Górnica	Kościół par. p.w. św. Barbary (d. ewangelicki)	Kościół ewangelicki zbudowany ok. 1882 r., przebudowany jako rzymsko-katolicki kościół p.w. Św. Barbary.	Jednonawowy, z wieżą w fasadzie, poprzedzoną wtórnie dostawionym portykiem. Dach dwuspadowy, otwarty do wnętrza (jako stropodach). Wewnątrz w części ołtarzowej kolumny z arkadami, przeciwko emporze na żeliwnych kolumnach. Elewacje zewnętrzne pierwotnie ceglane, nietynkowane; dolna część fasady wtórnie poprzedzona portykiem i otynkowana. Fasada o dyspozycji trójdzielnej, artykułowana płaskimi szkarpami o trójkątnych zakończeniach: nad częścią środkową (z rozetą) kwadratowa wieża przechodząca górą w ośmiobok, zwieńczona namiotowy hełmem - iglicą, krytym blachą. Elewacje boczne ceglane z gzymsem i fryzem, okna ostrołukowe. W narożniku placu poprzedzającego fasadę od strony ulicy okrągła kaplica ceglana z figurą Matki Boskiej z Lourdes.
Dąbrowa Górnica	Górnica	Kopalnia ćwiczebna Szkoły Górniczej im. Stanisława Staszica: nadszybie	1927 r.	Nadszybie murowane z cegły, wkopane w ziemię. W zwieńczeniu tablica żeliwna z nazwą i datą budowy.
Ząbkowice kolonia Dziewiąty	Górzysta Graniczna 54	Piec wapienniczy Dom	XIX w. Pocz. XX w.	Murowany z łamanego kamienia wapiennego. W formie niskiej wieży o kwadratowym rzucie i pochyłych bokach. Wolnostojący. Drewniany, konstrukcji zrębowej, bielony. Parterowy z dachem dwuspadowym. Stolarka okienna dwuskrzydłowa, sześciokwaterowa.
kolonia Dziewiąty	Graniczna 82	Dom i piekarnia	Pocz. XX w.	Wolnostojący. Murowany, tynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy o niewielkim nachyleniu połaci. stolarka drzwi wejściowych dwuskrzydłowa, płycinowa, stolarka okienna dwuskrzydłowa ze ślęmieniem, czterokwaterowa.
Strzemieszyce Wielkie	Gruszczyńskiego 2,4 6	Zespół trzech bloków mieszkalnych PKP z komórkami gospodarczymi.	Początek XX w.	Bloki w układzie szeregowym, z podwórzami frontowymi zamkniętymi ciągiem komórek gospodarczych. Murowane z cegły, nietynkowane. Trójskrzydłowe, dwukondygnacyjne. Dachy dwuspadowe kryte eternitem. Znaczący detal: obramienia okienne, gzymsy. Komórki murowane z cegły i kamienia, nietynkowane. Parterowe. Dachy pulpitowe, kryte papą. W otoczeniu starodrzew.
Strzemieszyce Wielkie	Gruszczyńskiego 8	Zespół dwóch budynków dawnej stołówki i komendy getta połączonych murem	Początek XX w.	Murowane z cegły i kamienia, nietynkowane. Dwukondygnacyjne. Obecnie w stanie ruiny. Na narożniku budynku pd. tablica z 1995 r. upamiętniająca Żydów z getta w Strzemieszyczach.
Strzemieszyce Wielkie	Gruszczyńskiego 9	Dom	Lata międzywojenne	Drewniany, szalowany. 1,5 - kondygnacyjny. Z gankiem. Dachy dwuspadowe, kryte papą.
Strzemieszyce Wielkie	Gruszczyńskiego 10	Chałupa	Koniec XIX w.	Drewniana, tynkowana. Dach przyczółkowy, kryty papą. Znaczący detal: ozdobne rysie.
Strzemieszyce Wielkie	Gruszczyńskiego 12	Chałupa	1 ćwierć XX w.	Drewniana, szalowana. Dach dwuspadowy, kryty papą. Zachowana stolarka drzwi wejściowych.
Strzemieszyce Wielkie	Gruszczyńskiego 26	Chałupa	1 ćwierć XX w.	W części drewniana, szalowana, w części murowana, tynkowana. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: ozdobne rysie.
Strzemieszyce Wielkie	Gruszczyńskiego 29	Chałupa	XIX/XX w.	Drewniana, obita papą. Dach dwuspadowy, kryty papą.
Strzemieszyce Wielkie	Gruszczyńskiego 31	Dom	XIX/XX w.	Murowany z cegły i kamienia, nietynkowany. Dwukondygnacyjny. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki, lizeny.
Strzemieszyce Wielkie	Gruszczyńskiego 36	Dom	1 ćwierć XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki wycinkowe, lizeny.
Strzemieszyce Wielkie	Gruszczyńskiego 41	Dom z oficyną	Początek XX w.	Zespółny z oficyną. Murowany z cegły i kamienia. Dwukondygnacyjny. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: lizeny, nadokienniki, podokienniki. Zachowana stolarka drzwi wejściowych.
Strzemieszyce Wielkie	Gruszczyńskiego 52	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły, nietynkowany. 1,5-kondygnacyjny (poddasze mieszkalne) z facjatą. Dach dwuspadowy kryty dachówką. Znaczący detal: szczyt, gzymsy, balkon.
Strzemieszyce Wielkie	Gruszczyńskiego 54	Dom	1 ćwierć XX w.	Murowany z cegły, tynkowany., Dwukondygnacyjny, z balkonem. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki, gzymsy,
Ujejsce	Gruszeckiego	Kapliczka przydrożna	XX w.	Murowana z cegły, nietynkowana, o formie schodkowej, w cz. górnej prostokątna wnęka ze współczesną, gipsową figurką Matki Boskiej; całość wieńczy metalowy krzyż.
Ujejsce	Gruszeckiego	Kapliczka słupowa	Pocz. XX w.	Murowana, otynkowana, w formie dwukondygnacyjnego, czworokątnego słupa na niskim cokole, zwieńczona niewielkim metalowym krzyżem; w górnej części kapliczki trzy arkadowe prześwity. Poświęcona św. Janowi Nepomucenowi (w dolnej partii tabliczka informacyjna), obecnie bez figury; na tylnej elewacji zatarty napis.
Golonóg	Gwardii Ludowej ⁴ 1	Dom	Pocz. XX w.	Złożony z kilku członów. Murowany, tynkowany. Piętrowy, o zróżnicowanej bryle. Schody zewnętrzne.
Golonóg	Gwardii Ludowej ⁴ 6	Chałupa	Zbudowana w 1872 r. staraniem ówczesnych właścicieli Jacenty Katarzyny Kłosków.	Drewniana, konstrukcji zrębowej (ściany częściowo wymienione wtórnie na murowane z cegły), częściowo wtórnie otynkowana, bielona. Dach wysoki, przyczółkowy, z odeskowanym szczytem. W izbach stropy belkowe. Na środkowej belce w izbie napis fundacyjny i rozeta: "FONDATOR JACENTY RO 18 (rozeta) 72 KŁOSEK I KATARZYNA
Golonóg	Gwardii Ludowej ⁴ 105	Chałupa	Pocz. XX w.	Drewniana, konstrukcji zrębowej, oszalowana. Dach niski, dwuspadowy.
Golonóg	Gwardii Ludowej ⁴ 45	Chałupa	Koniec XIX w.	Drewniana, konstrukcji zrębowej, wtórnie otynkowana (pierwotnie zapewne bielona). Dach dwuspadowy.
Golonóg	Gwardii Ludowej ⁴ 75	Chałupa	Koniec XIX w.	Drewniana, konstrukcji zrębowej, wtórnie otynkowana (pierwotnie zapewne bielona), ze strefą strychową odeskowaną. Dach niski, dwuspadowy.
Golonóg	Gwardii Ludowej ⁴ 93	Chałupa	Koniec XIX w.	Drewniana, konstrukcji zrębowej, częściowo wtórnie otynkowana, pierwotnie zapewne bielona. Dach dwuspadowy.
Golonóg	Gwardii Ludowej ⁴ 121	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, tynkowany, z eksponowanym ceglanym detalem (gzymsy, lizeny) w fasadzie. Piętrowy, z niskim dachem dwuspadowym.
Golonóg	Gwardii Ludowej ⁴ 139	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, ceglany, nietynkowany. Parterowy. W fasadzie skromny detal ceglany.
Golonóg	Gwardii Ludowej ⁴ 146	Chałupa	XIX/XX w. przebudowana	Drewniana, konstrukcji zrębowej (?), częściowo wtórnie otynkowana, częściowo oszalowana. Strefa strychowa odeskowana. Dach dwuspadowy o niewielkim nachyleniu połaci. Stolarka okienna dwuskrzydłowa, sześciokwaterowa.

Ząbkowice - Wygietłów	Hallerczyków		Krzyż przydrożny	1949 r.	Niewysoki betonowy krzyż z napisem: 1. VI. 1949 r.
Strzemieszyce Wielkie	Hetmańska	3	Dom	1 ćw. XX w.	Murowany, tynkowany, częściowo drewniany, szalowany. Parterowy, dach dwuspadowy kryty papą.
Ząbkowice	Hutnicza	1	Chałupa	Pocz. XX w.	Drewniana, oszalowana. Dach dwuspadowy, niski; w oszalowaniu wyodrębniona strefa strychowa. Stolarka okienna dwuskrzydłowa, czterokwaterowa.
Ząbkowice	Hutnicza	14	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, ściany częściowo wtórnie wymienione na murowane, tynkowany. Parterowy z facją. Dach dwuspadowy.
Ząbkowice - Starosiedle	Hutnicza	20	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, konstrukcji zrębowej, parterowy z dachem dwuspadowym; strefa strychowa wydzielona oszalowaniem. W fasadzie weranda.
Tuczna	Idzikowskiego	116	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; na zapleczu zabudowa gospodarcza murowana z kamienia łamanego i cegły, dachy kryte dachówką eternitową.
Tuczna	Idzikowskiego	117	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, podmurówka z kamienia łamanego oraz tylna ściana murowana; jednokondygnacyjny, z poddaszem, dach jednospadowy kryty papą, w szczytowym położeniu do ulicy; od frontu drewniana weranda.
Tuczna	Idzikowskiego		Kaplica	1 poł. XIX w.; w 1867 r. dobudowana część drewniana.	Częściowo murowana, otynkowana (cz. zach.), częściowo drewniana, oszalowana, na niskiej podmurówce (cz. wsch.); jednoprzestrzenna, z półkolistą apsydą od zachodu; dach cz. zach. kryty gontem, cz. wsch. papą, tu drewniana sygnaturka; w trójkątnym szczycie nad wejściem wspólc. reprodukcja obrazu M.B. Częstochowskiej. Wnętrze ogrzewane piecem (wyprowadzony komin).
Golonóg - Piekło	Jasna	21	Chałupa	2 poł. XIX w.; połowa wyburzona; adaptowana na bar.	Usytuowana szczytowo do drogi. Drewniana, konstrukcji zrębowej, wtórnie tynkowana i bielona. Dach wysoki, przycółkowy.
Golonóg - Piekło	Jasna	35	Krzyż przydrożny	Wzniesiony w 1933 r., zastąpiony obecnym (z zachowaniem dawnej figurki Chrystusa) w 1993 r.	Drewniany z odlaną figurką Chrystusa. Napis: "Krzyż postawiono w 1993 r. w miejscu starszego z 1933 r., wystawionego w holdzie Królowej Jadwidze".
Golonóg - Piekło	Jasna	47a - 47f	Kolonia domów mieszkalnych	Ok. 1955.	Zespół 6 domów ukształtowanych identycznie, wolnostojących w zieleni. Murowane, tynkowane. Piętrowe z dachami dwuspadowymi. Wnętra dwutraktowe.
Golonóg - Piekło	Jasna	52	Bieda-dom	Zbudowany ok. 1930 r.	Murowany z cegły, nietynkowany (ściany boczne i tylna) i drewniany konstrukcji słupowej (ściana frontowa). Parterowy, z dachem pulpitowym. Wewnątrz sionka i jedna izba.
Golonóg - Piekło	Jasna	56	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; ceglany detal: lizeny, gzyms, odcinkowe łęki okienne.
Golonóg - Piekło	Jasna	60	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty dachówką; ceglany detal: lizeny, gzyms, łęki okienne; w ścianie szczytowej przybudówka wejścia.
Golonóg - Piekło	Jasna	75	Dom wielorodzinny	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; dwukondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; ceglany detal: gzyms, odcinkowe łęki okienne; zachowana oryg. stolarka bramy
Stara Dąbrowa	Jaworowa	19	Chałupa (dziś bar)	2 poł. XIX w.; przebudowana	Drewniana, częściowo (wtórnie) murowana, wtórnie otynkowana, z dachem dwuspadowym. Usytuowana "szczytowo" względem ulicy.
Stara Dąbrowa	Jaworowa	21	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, tynkowany. Parterowy z podpiwniczeniem. Dach dwuspadowy.
Stara Dąbrowa	Jaworowa	23	Chałupa	2 poł. XIX w., częściowo przebudowana	Drewniana, częściowo wtórnie murowana, na podmurowaniu z piwnicą; tynkowana. Dach dwuspadowy. Usytuowana "szczytowo" względem drogi.
Ząbkowice	Jesionowa	2	Budynek mieszkalny		
Strzemieszyce Małe	Kazdębie	57	Dom	Lata międzywojenne	Drewniany, szalowany. 1,5 - kondygnacyjny z facją. Dach dwuspadowy kryty blachą. Znaczący detal: balkon, nadokienniki.
Dąbrowa Górnica	Kolejowa	4	Dom pracowników kolejowych	Pocz. XX w.	Ceglany, nietynkowany, na rzucie litery "T", piętrowy z niskim, dwuspadowym dachem. Piętrowy, na rzucie litery "T", z niskimi dachami dwuspadowymi. Skrzydła dwutraktowe, z korytarzami międzytraktowymi; w elewacjach skromne detale ceglane. Uwaga: identycznie rozwiązane domy kolonii kolejowej, ul. Kościuszki 2a, 2b, 2c, 2d
Strzemieszyce Wielkie	Kolejowa	6	Dom	Początek XX w.	Drewniany, szalowany. Parterowy. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Znaczący detal: szczyt, nadokienniki, podokienniki, obramienia okienne.
Dąbrowa Górnica	Kolejowa	6, 6a	Domy pracowników kolejowych	Ok. 1940 r.	Wolnostojące w ogrodach. Murowane z cegły, nietynkowane. Piętrowe, z wysokimi dachami czterospadowymi. Rzuty symetryczne, dwutraktowe.
Strzemieszyce Wielkie	Kolejowa	8	Dom	Początek XX w.	Drewniany, szalowany. Parterowy, z gankiem. Dach naczółkowy, kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki, podokienniki, obramienia drzwiowe i okienne, stolarka drzwiowa i okienna.
Dąbrowa Górnica	Kolejowa		Zespół stacji kolejowej Dąbrowa Górnica	Koniec XIX w.	Zespół złożony z trzech murowanych z cegły, wolnostojących budynków: głównego budynku stacyjnego, budynku mieszkalno-administracyjnego i magazynów. Budynek stacyjny tynkowany, piętrowy, z dachem dwuspadowym, niskim, o wydłużonych okapach wspartych na dekoracyjnie wycinanych, drewnianych konsolkach. Rzut zasadniczo dwutraktowy. Fasada symetryczna, siedmioosiowa, z trójosiowym ryzalitem centralnym z gzymsiem między kondygnacjami. Budynek mieszkalno-administracyjny nietynkowany (wtórnie pomalowany), piętrowy, na rzucie litery "H", z czterospadowymi dachami nad skrzydłami bocznymi i dwuspadowym nad środkowym; skrzydła boczne jednotraktowe z sienią i pionem komunikacyjnym na osi, skrzydło środkowe dwutraktowe. W elewacjach stosunkowo bogato ukształtowany detal ceglany: lizeny, fryzy, obramienia okienne. Magazyn tynkowany, parterowy, nakryty niskim dachem dwuspadowym. W elewacjach artykulacja lizenowo-ramowa.
Reden	Kołataja	8	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, tynkowany. Piętrowy. Niski dach dwuspadowy. W fasadzie węgła z wizerunkiem św. Floriana.
Reden	Kołataja	15	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, z tynkowanym licem i ceglany detalami. Piętrowy. Dach dwuspadowy, niski.

Strzemieszyce Wielkie	Kombatantów	16	Dom	1 ćwierć XX w.	Murowany z cegły, tynkowany. Dwukondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: lizeny, gzymsy, szczyt ze sterczyną.
Strzemieszyce Wielkie	Kombatantów	16	Dom	1 ćwierć XX w.	Murowany z cegły, tynkowany. Dwukondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: lizeny, gzymsy, szczyt ze sterczyną.
Dąbrowa Górnicza	Kondratowicza	2	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, tynkowany, piętrowy; dach dwuspadowy. W fasadzie stolarka okienna dwuskrzydłowa ze ślęmieniem, sześciokwaterowa.
Dąbrowa Górnicza	Kondratowicza	3	Dom	XIX/XX w.	Murowany, tynkowany, parterowy; dach pulpitowy.
Dąbrowa Górnicza	Kondratowicza	4	Kamienica	Ok. 1913	Murowana, tynkowana, dwupiętrowa. Dach dwuspadowy. W fasadzie płaski ryzalit; stolarka okienna dwuskrzydłowa, sześciokwaterowa.
Dąbrowa Górnicza	Kondratowicza	5	Dom	XIX/XX w.	Murowany, tynkowany, parterowy; dach pulpitowy.
Dąbrowa Górnicza	Kondratowicza	6	Kamienica	1913 r.	Murowana, tynkowana, dwupiętrowa z dachem dwuspadowym. W fasadzie płaski ryzalit ze szczytem, w którym data budowy; stolarka okienna dwuskrzydłowa, sześciokwaterowa.
Dąbrowa Górnicza	Kondratowicza	8	Kamienica	Ok. 1913	Murowana, tynkowana, dwupiętrowa, z dachem dwuspadowym. W fasadzie płaski ryzalit zwieńczony szczytem.
Dąbrowa Górnicza	Konopnickiej	13	Willa	Ok. 1925 r.	Murowana, tynkowana. Parterowa, kryta dachem łamanym.
Dąbrowa Górnicza	Konopnickiej	23	Dom	Ok. 1900 r.	Murowany, tynkowany. Piętrowy z niskim dachem dwuspadowym. W fasadzie skromny detal (artykulacja lizenowa, nadokienniki).
Dąbrowa Górnicza	Konopnickiej	30	Dom	Ok. 1900 r.	Murowany, tynkowany, z ceglany detalem elewacji. Piętrowy z niskim dachem dwuspadowym. Stolarka okienna dwuskrzydłowa, sześciokwaterowa.
Dąbrowa Górnicza	Konopnickiej	36	Budynek Szkoły Powszechnej, dziś Szkoły Specjalnej nr 9 im. Marii Konopnickiej	Zbudowana w latach 1929-1933 wg projektu budowniczego miejskiego Cezarego Uthke.	Murowany, tynkowany. Dwupiętrowy z wysokim parterem i suteroną; dachy płaskie. Bryła kubiczna z centralnym ryzalitem klatki schodowej. Dwutraktowy z korytarzem międzytraktowym. Stolarka okienna dwuskrzydłowa ze ślęmieniem, wielokwaterowa.
Dąbrowa Górnicza	Konopnickiej	40, 40a	Domy pracowników kolejowych	Pocz. XX w. Zbudowane wraz z sąsiednimi, nr 40b, 40c	Wolnostojące. Murowane z cegły, nietynkowane. Piętrowe, na planie wydłużonych prostokątów z parami ryzalitów na skrajach rzutów i parami klatek schodowych. Dachy (nad korpusami i ryzalitami) dwuspadowe o małym nachyleniu połaci. W elewacjach skromny detal ceglany: lizeny, gzymsy, fryzy, nadokienniki.
Dąbrowa Górnicza	Konopnickiej	40b	Dom pracowników kolejowych	Pocz. XX w. Zbudowany wraz z sąsiednimi, nr 40, 40a, 40c (zob.).	Wolnostojący. Murowany z cegły, nietynkowany. Na rzucie litery "T", z jednym skrzydłem piętrowym, drugim parterowym. Dachy dwuspadowe. Para klatek schodowych. W elewacjach skromny detal ceglany.
Dąbrowa Górnicza	Konopnickiej	40c	Dom pracowników kolejowych	Pocz. XX w. Zbudowany wraz z sąsiednimi, nr 40, 40a, 40c (zob.).	Wolnostojący. Murowany z cegły, nietynkowany. Piętrowy. Na rzucie litery "T". Dachy dwuspadowe. Para klatek schodowych. W elewacjach skromny detal ceglany.
Antoniów	Konstytucji	2	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; przy elewacji frontowej drewniana weranda, dekoracyjnie opracowane drewniane obramienia otworów okiennych.
Antoniów	Konstytucji	11	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; dekoracyjnie opracowane obramienia otworów okiennych.
Antoniów	Konstytucji	17, 19, 21	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, z murowaną częścią gospodarczą, całość na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą (nr 17 - eternitem); otwory okienne z ozdobnymi drewnianymi naczółkami.
Antoniów	Konstytucji	42	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany (konstrukcja zrębowa), oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą, z facjatą.
Antoniów	Konstytucji		Kapliczka postumentowa	XX w.	Murowany z cegły, pobielony obelisk na masywnym cokole; obelisk zwieńczony kulą z metalowym krzyżem; w cz. środkowej współczesna reprodukcja obrazu MB Czesłochowskiej.
Dąbrowa Górnicza	Kopernika	6	Dom	Pocz. XX w.; częściowo przebudowany	Murowany z cegły, nietynkowany (parter wtórnie otynkowany). Piętrowy, z dachem pulpitowym. Skromny detal ceglany elewacji.
Dąbrowa Górnicza	Kopernika	10	Dom	Ok. 1900 r.	Murowany, tynkowany. Piętrowy z niskim dachem dwuspadowym. Elewacja artykułowana gzymsami.
Dąbrowa Górnicza	Kopernika	12	Kamienica	Ok. 1900 r.	Murowana, tynkowana. Dwupiętrowa z niskim dachem dwuspadowym. Elewacja artykułowana gzymsami.
Dąbrowa Górnicza	Kopernika	14	Dom	Ok. 1900 r.	Murowany, tynkowany. Piętrowy z niskim dachem dwuspadowym. Elewacja artykułowana gzymsami.
Golonóg	Kościelna	2	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, konstrukcji zrębowej, oszalowany. Dach dwuspadowy o niewielkim nachyleniu połaci.
Golonóg	Kościelna	7	Chałupa	Koniec XIX w.	Drewniana, konstrukcji zrębowej, oszalowana, na podmurówaniu. Dach dwuspadowy. Układ wnętrza dwutraktowy, trójosiowy.
Golonóg	Kościelna	15	Dom		Drewniany, konstrukcji zrębowej i słupowej, niebielony, nietynkowany, na kamiennym podmurówaniu. Parterowy. Dach dwuspadowy.
Golonóg	Kościelna	18	Dom	Ok. 1900; przebudowany	Wolnostojący, usytuowany szczytowo. Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy.

Golonóg	Kościelna	22	Budynek dawnej Ochronki	w latach 1909-1913 staraniem parafii w Golonogu i Towarzystwa opieki nad biednymi dziećmi.	Wolnostojący na zboczu wzgórza kościelnego. Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy na wysokim podmurowaniu wyrównawczym, z półpiętrzem w dwuspadowym dachu; połacie dachowe silnie wysunięte, wsparte na profilowanych końcówkach krokwi. W elewacjach stosunkowo bogaty detal ceglany. Stolarka okienna dwuskrzydłowa, ośmiokwaterowa.
Golonóg	Kościelna	41	Zagroda: chałupa, budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Chałupa drewniana, konstrukcji zrębowej, oszalowaną częścią strychową; dach dwuspadowy o niewielkim nachyleniu połaci; stolarka drzwiowa dwuskrzydłowa, płycinowa, z dekoracją snycerską. Budynek gospodarczy murowany z kamienia, tynkowany, z dachem dwuspadowym.
Golonóg	Kościelna		Budynek szkoły (dziś Szkoła Podstawowa nr 12)	Ok. 1930; częściowo przebudowany.	Murowany z cegły z kamiennym cokół, nietynkowany. Dwupiętrowy z trzypiętrowym ryzalitem centralnym. Dach wysoki, naczółkowy (nad traktem tylnym zniekształcony przez nadbudowę trzeciego piętra). Wnętrze dwutraktowe z korytarzem międzytraktowym; na osi sień i klatka schodowa. Fasada symetryczna. Stolarka okienna modernistyczna, dwuskrzydłowa ze ślimieniem, ośmiokwaterowa.
Dąbrowa Górnica - Golonóg	Kościelna		Zespół kościoła p.w. Narodzenia N.P. Marii i Św. Antoniego Padewskiego.	Kościół zbudowany w latach 1675-1679, kilkakrotnie rozbudowywany.	Zespół zlokalizowany na wzgórzu dominującym nad okolicą. Pośrodku kościół, orientowany, otoczony obszernym cmentarzem przykościelnym, ujętym przez mur (w partii kamiennej mający częściowo charakter muru oporowego z XVII w.). W linii ogrodzenia od pñ.-zach. stara plebania, od pñ.-wsch. nowa plebania - klasztor Franciszkanów (ok. 1982). Po stronie pñ. strome, tunelowe wejście.
Golonóg	Kościelna		Zespół kościoła par. p.w. Narodzenia N.P. Marii i Św. Antoniego Padewskiego: stara plebania.	zbudowana 1854-1864 na miejscu starej, pierwotnej; przebudowana	Starsza część drewniana, oszalowana, na podmurowaniu, parterowa, z dwuspadowym dachem o okapach wysuniętych na krokwiach i profilowanych rysiach. Część późniejsza (1929) murowana, tynkowana, parterowa z facją w wysokim, dwuspadowym dachu krytym dachówką.
Golonóg	Kościelna		Zespół kościoła par. p.w. Narodzenia N.P. Marii i Św. Antoniego Padewskiego: tunelowe wejście	ok. 1892 r.; oparte o wzory krytych schodów w miejscach pielgrzymkowych.	Usytuowane na zboczu, po północno-zachodniej stronie kościoła i cmentarza przykościelnego. Murowane z cegły, wewnątrz tynkowane, rozwiązane w formie długiego, wąskiego tunelu, mieszczącego jednobiegowe schody o kamiennych stopniach, z dwoma spocznikami, nakryte dwuspadowym dachem, tworzącym od wewnątrz stropodach.
Dąbrowa Górnica	Kościuszki	2a - 2d	Kolonia robotnicza kolejowa	Pocz. XX w.	Kolonia złożona z czterech identycznych, wolnostojących, usytuowanych do siebie równolegle domów. Domy ceglane, nietynkowane, na rzucie litery "T", piętrowe z niskimi, dwuspadowymi dachami, dwutraktowe, z korytarzami międzytraktowymi; w elewacjach skromne detale ceglane. Naprzeciw domów parterowe budynki gospodarcze. W otoczeniu zieleń. Uwaga: identycznie rozwiązany dom, ul. Kolejowa 4.
Dąbrowa Górnica	Kościuszki	4	Dom	Koniec XIX w.	Murowany z cegły, nietynkowany, jednopiętrowy, na rzucie litery "L", jednotraktowy z dwuspadowymi, niskimi dachem.
Dąbrowa Górnica	Kościuszki	5	Dom		
Dąbrowa Górnica	Kościuszki	10	Dom		
Huta Bankowa	Kościuszki	14	Dom	Zbudowany na pocz. XX w. dla robotników Huty Bankowej	Murowany z cegły, nietynkowany, piętrowy z niskim dachem dwuspadowym, dwutraktowy z korytarzem międzytraktowym i pojedynczą klatką schodową; skromny, ceglany detal elewacji (artykulacja lizenowa).
Dąbrowa Górnica	Kościuszki		Budynek Poczty Polskiej	Przed 1939 r.	Dwuskrzydłowy, złożony z dwóch kubicznych brył: piętrowej (z ceglany licem na parterze) i dwupiętrowej (z licem w całości ceglany). W zwieńczeniu zegar.
Huta Bankowa	Kościuszki		Dom Towarzystwa "Huta Bankowa"	Zbudowany ok. 1880 r. staraniem Societe Anonyme des Forges et Acieres de Huta Bankowa.	Murowany z cegły, nietynkowany, piętrowy, z czterospadowym dachem, dwutraktowa. W elewacjach stosunkowo bogaty detal ceglany; fasada symetryczna, pięcioosiowa. W otoczeniu park.
Dąbrowa Górnica	Królowej Jadwigi	11	Budynek d. Szkoły elementarnej (dziś Szkoły Podstawowej nr 7 im. Hugona Kołłataja)	XIX/XX w.; przebudowany	Murowany, tynkowany. Piętrowy.
Dąbrowa Górnica	Królowej Jadwigi	12-12a	Budynek dzis. Zespołu Szkół Technicznych z warsztatami szkolnymi	Zaprojektowany w 1937 r.	Murowany, tynkowany. Dwuskrzydłowy. Dwupiętrowy z wysokim parterem i suteroną. Dachy płaskie. Dwutraktowy z korytarzem między traktami.
Dąbrowa Górnica	Królowej Jadwigi	13-17	Zespół kościoła par. p.w. Matki Boskiej Anielskiej	XIX/XX w.	Pośrodku placu (cmentarza) kościół, usytuowany równolegle do ulicy, prezbiterium ku pñ.-wsch. Przy wsch. narożniku placu plebania, przy narożniku pñ. dawny parafialny dom pomocy dla biednych z kaplicą Porcjunkuli, obok oficyna. Ogrodzenia: od pñ.-wsch. neogotyckie, ceglane, częściowo wtórnie otynkowane, z obeliskami wydzielałymi przęsła i ostrołukowymi wnękami; od pñ.-zach. ogrodzenie z ceglany cokołem i słupami oraz kutym kratami. W obrębie placu (cmentarza) oraz przed budynkiem mieszkalnym od zach. - figury.
Dąbrowa Górnica	Królowej Jadwigi	13-17 (b)	Zespół kościoła par. p.w. Matki Boskiej Anielskiej: kaplica Porcjunkuli p.w. św. Franciszka Serafickiego	Zbudowana staraniem proboszcza ks. Grzegorza Augustynika w latach 1912-1913	Przybudowana do szczytowej elewacji dawnego parafialnego domu pomocy dla biednych. Ceglana, nietynkowana. Na rzucie prostokąta, z dwuspadowym dachem, stanowiącym też nakrycie wnętrza. Wewnątrz ołtarz neogotycki z obrazem Matki Boskiej Anielskiej sprowadzonej do Dąbrowy z Golonoga w 1897r. i grobowiec ks. Augustynika (+ 1929) z płytą grobową w posadzce.
Dąbrowa Górnica	Królowej Jadwigi	13-17 (c)	Zespół kościoła par. p.w. Matki Boskiej Anielskiej: dawny parafialny dom pomocy dla biednych	Zbudowany w 1913 r.	Murowany z cegły, nietynkowany. Na rzucie litery "T", z ramieniem "poprzecznym" (zaakcentowanym na osi przez kaplice Porcjunkuli) dwupiętrowym i podłużnym jednopiętrowym. Dachy dwuspadowe, kryte obecnie blachą. W elewacjach skromny wystrój ceglany. Elewacja stanowiąca tło dla kaplicy Porcjunkuli, rozwiązana symetrycznie.

Dąbrowa Górnica	Królowej Jadwigi	13- - 17 (d)	Zespół kościoła par. p.w. Matki Boskiej Anielskiej: plebania	Zbudowana w okresie 1891-1896.	Ceglana, nietynkowana. Piętrowa. Na rzucie litery "T". Dachy niskie, dwuspadowe (nowe pokrycie: blacha). W elewacjach skromny detal ceglany; fasada symetryczna, trójdzielna z centralnym ryzalitem.
Dąbrowa Górnica	Królowej Jadwigi	13- - 17 (e)	Zespół kościoła par. p.w. Matki Boskiej Anielskiej: oficyna d. parafialnego domu pomocy dla biednych	Ok. 1913.	Ceglana, nietynkowana. Piętrowa. Na rzucie wydłużonego prostokąta, jednotraktowa. Dach pulpitowy. Skromny, ceglany detal elewacji.
Dąbrowa Górnica	Królowej Jadwigi	13- - 17 (f)	Zespół kościoła par. p.w. Matki Boskiej Anielskiej: figury		Na cmentarzu przykościelnym: 1. przy ul. Królowej Jadwigi: figura Matki Boskiej z Lourdes, na cokole, pocz. XX w.; 2. przy prezbiterium kościoła: "szafka", na słupie, z wizerunkiem Matki Boskiej Częstochowskiej; 3. naprzeciwko fasady plebanii: Matki Boskiej (nowa); 4. koło kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej: św. Józefa (nowa); 5. przy d. parafialnym domu pomocy dla biednych: Niepokalanego Poczęcia N.P. Marii (zwana Matką Boską Pocieszenia)
Dąbrowa Górnica	Królowej Jadwigi	19	Dom	Pocz. XX w.	Wolnostojący, murowany, parterowy. Dach dwuspadowy, niski. Elewacje ceglane o artykulacji lizenowej.
Golonóg - kolonia Zajac	Kruczkowskiego	3	Dom	Pocz. XX w.	Murowany. Parterowy. Dach dwuspadowy.
Golonóg - kolonia Zajac	Kruczkowskiego ⁵	6	Dom	Koniec XIX w.; przebudowany.	Drewniany, konstrukcji zrębowej, wtórnie otynkowany, z wtórnie dobudowaną werandą. Parterowy, z dachem dwuspadowym i tynkowanym, wysokim kominem.
Golonóg - kolonia Zajac	Kruczkowskiego ⁵	10	Dom	Pocz. XXw.	Murowany, tynkowany. Piętrowy z dachem dwuspadowym.
Golonóg - kolonia Zajac	Kruczkowskiego ⁵	17	Dom	w końcu XIX w.; nadbudowany w 1925 r.	Murowany z cegły, nietynkowany. Piętrowy, z dachem dwuspadowym o niewielkim nachyleniu połaci. W fasadzie skromny detal ceglany.
Golonóg - kolonia Zajac	Kruczkowskiego ⁵	18	Dom	Ok. 1900 r.	Murowany, tynkowany. Piętrowy z niskim dachem dwuspadowym na profilowanych zakończeniach krokwi. W fasadzie skromny detal: lizeny, gzymsy; stolarka drzwi wejściowych dwuskrzydłowa, płycinowa, z dekoracją snycerską.
Golonóg - kolonia Zajac	Kruczkowskiego ⁵	19	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, tynkowany. Parterowy z dachem dwuspadowym. W fasadzie skromny detal (lizeny, ścianka kolankowa)
Golonóg - kolonia Zajac	Kruczkowskiego ⁵	26	Dom	Zbudowany w XIX/XX w.; częściowo przebudowany.	Usytuowany szczytowo względem ulicy. Drewniany, częściowo otynkowany; strefa strychu oszalowana. Dach niski, dwuspadowy. Na zapleczu posesji stodoła.
Golonóg - kolonia Zajac	Kruczkowskiego ⁵	32	Dom	XIX/XX w.	Usytuowany szczytowo względem ulicy. Drewniany, ze ścianą szczytową otynkowaną. Dach o niewielkim nachyleniu połaci, kryty dachówką. W obrębie posesji, wokół podwórza, zabudowa gospodarcza.
- Golonóg - kolonia Zajac	Kruczkowskiego ⁵	36	Dom	Ok. 1860 (?), częściowo przebudowany.	Usytuowany szczytowo względem ulicy. Drewniany, oszalowany, ze ścianą frontową (szczytową) murowaną, otynkowaną. Dach dwuspadowy. Stolarka okienna dwuskrzydłowa ze ślaniem, sześciokwaterowa.
Ujejsce	Kryniczna	4	Zespół budynków gospodarczych folwarku dworskiego	XVIII w. ?	Spichlerz: murowany z kamienia łamanego, nietynkowany, dwukondygnacyjny, dach dwuspadowy, kalenicowy, kryty dachówką, przebudowany. Stodoła o murowanych słupach i ścianach szczytowych z kamienia łamanego, dach dwuspadowy kryty dachówką.
Ujejsce	Kryniczna	22	Dom	Pocz. XX w.	Częściowo drewniany (oszalowany - w partii gzymsu deski szalunku wycinane w ozdobne zęby), częściowo murowany (cz. gospod.), na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą.
Ujejsce	Kryniczna	Krzyż przydrożny		XX w.	Metalowy krzyż na betonowym postumencie. Obok kasztanowiec.
Golonóg - kolonia Zajac	Kurczkowskiego	14	Dom	Ok. 1930 r.	Murowany z cegły, nietynkowany. Piętrowy z facjatą na osi, w dachu naczółkowym. Dach facjaty dwuspadowy.
Ząbkowice	Kusocińskiego	7	Helm	20. I. XX w.	Cebulasty drewniany helm z prześwitami i wysmukłą wieżyczką, pokryty blachą wytłaczaną w motyw łuski; wtórnie osadzony na współczesnym drewnianym kiosku.
Ząbkowice	Kusocińskiego	10	Zespół dawnego letniska "Basiuła"	1898 r.	Willa - murowana, otynkowana, bryła rozczłonkowana, z ryzalitami i filarówymi gankami, dwukondygnacyjna; dachy dwu- i czterospadowe kryte blachą; tynkowy detal architektoniczny. Otoczenie - niewielki park ze starodrzewiem, od strony południowej naturalny staw (zw. Basiuła). Od strony ul. Kusocińskiego mur z bramą wjazdową.
Antoniów	Kusocińskiego	31	Kapliczka słupowa	XX w.	Murowany słup, otynkowany i pobielony, na nim drewniana szafka z wizerunkiem MB Licheńskiej (współczesna reprodukcja).
Antoniów	Kusocińskiego	67	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; ozdobnie opracowane drewniane obramienia otworów okiennych.
Błędów - Kuźnica Błędowska	Kuźnica Błędowska	17	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, na podmurówce (otynkowanej), oszalowany (deski szalunku w partii poddasza ozdobnie wycinane); jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty płytkami eternitu; na działce drewniana zabudowa gospodarcza.
Błędów - Walek	Kuźnica Błędowska		Kapliczka domkowa	XX w.	Murowana, otynkowana, dach dwuspadowy kryty blachą; we wnętrzu współczesna, gipsowa figura Matki Boskiej; podobna, mniejsza figura w niewielkiej wnęcie w szczycie kaplicy.
Okradzionów - Kuźniczka Nowa	Kuźniczka Nowa	14	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, oszalowany; parterowy, dach dwuspadowy kryty dachówką; w obojętności zabudowa gospodarcza murowana z cegły.
Okradzionów	Kuźniczka Nowa		Krzyż przydrożny	XX w.	Murowany, otynkowany cokół z prostokątną wnęką z krzyżem z metalowych rur.
Ujejsce	Kwiatowa		Dom	Pocz. XX w.	Murowany z kamienia łamanego i cegły, wtórnie otynkowany; jednokondygnacyjny z użytkowym poddaszem, dach dwuspadowy kryty papą; znaczący detal: gzyms, odcinkowe łęki i obramienia otworów okiennych.
Ząbkowice	Langeo ⁶	2	Kamienica	20 I. XX w.	Murowana z cegły i kamienia łamanego, z tynkowym detałem architektonicznym (lizeny, opaski okienne, profilowany gzyms); dwukondygnacyjna z mieszkalnym poddaszem; dach dwuspadowy, z facjatą, kryty blachą; balkony z metalowymi balustradami; ogrodzenie metalowe z murowanymi słupkami.
Golonóg - Laski	Laski	2	Chałupa	Pocz. XX w.	Drewniana, konstrukcji zrębowej, oszalowana, z jedną ścianą boczną murowaną, tynkowaną; na podmurowaniu. Dach dwuspadowy.

Golonóg - Laski	Laski	5	Dom	Pocz. XX w.	Wolnostojący. Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy z okienkami strychowymi. Dach dwuspadowy, o niewielkim nachyleniu połaci. W fasadzie skromny detal ceglany i drewniana weranda.
Golonóg - Laski	Laski	6	Dom	Pocz. XX w.	Wolnostojący. Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy z facjatą; dachy dwuspadowe. W fasadzie skromny detal ceglany. Stolarstwo okienne dwuskrzydłowe ze ślaniem, czterokwaterowa. Obok brama na podwórze z ceglanymi słupami, w jednym wnęką na kapliczkę.
Golonóg - Laski	Laski	17	Chałupa	Pocz. XX w.	Drewniana, konstrukcji zrębowej. Dach dwuspadowy o niewielkim nachyleniu połaci.
Golonóg - Laski	Laski	22	Dom	Pocz. XX w.	Wolnostojący. Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy z okienkami strychowymi. Dach dwuspadowy. W fasadzie skromny detal.
Golonóg - Laski	Laski	32	Dom	Koniec XIX w.	Murowany z kamienia łamanego, tynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy. Obok mur graniczny z kamienia łamanego.
Golonóg - Laski	Laski	38	Chałupa	Pocz. XX w.	Drewniana, konstrukcji zrębowej, oszalowana. Dach dwuspadowy.
Golonóg - Laski	Laski	40	Chałupa	Pocz. XX w.	Murowana, tynkowana. Dach dwuspadowy.
Golonóg - Laski	Laski	42	Chałupa	Pocz. XX w.	Drewniana, konstrukcji zrębowej, oszalowana. Dach dwuspadowy.
Golonóg - Laski	Laski	75	Krzyż przydrożny	Przed 1939	Drewniany; figura Chrystusa metalowa (odlew).
Golonóg - Laski	Laski	86	Dom	Pocz. XX w.	Wolnostojący. Murowany z cegły, wtórnie otynkowany. Piętrowy. Dach dwuspadowy. W fasadzie skromny detal.
Golonóg - Laski	Laski	112	Dom	Ok. 1925	Drewniany, konstrukcji zrębowej (?), oszalowany. Parterowy z facjatą w dachu niskim, dwuspadowym. Dach facjaty dwuspadowy.
Golonóg - Laski	Laski	140	Chałupa	XIX/XX w.	Drewniana, konstrukcji zrębowej, bielona, z częścią strychową odeskowaną. Dach dwuspadowy o niewielkim nachyleniu połaci.
Golonóg - Laski	Laski	154	Chałupa	XIX/XX w.	Drewniana, konstrukcji zrębowej (?), bielona. Dach dwuspadowy. Stolarstwo okienne dwuskrzydłowe, czterokwaterowa.
Golonóg - Laski	Laski	198	Dom	XIX/XX w.; przebudowany	Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy. W elewacjach skromny detal ceglany.
Dąbrowa Górnica	Legionów Polskich	69	Zespół Szkoły Górniczej im. Stanisława Staszica	zbudowany w latach 1839-1842, przebudowany gruntownie według projektu z 1930 r. jako pawilon szkolny nr I; Ogrodowe założenie w obrębie dziedzica zaprojektowane ok. 1930 r.	Zespół zlokalizowany na czworobocznej posesji, pomiędzy ulicami Legionów Polskich, Kondratowicza i Szkolną. W części frontowej, przy ul. Legionów Polskich, dawny budynek lazaretu górniczego (pawilon I Szkoły Górniczej), eksponowany w osiowym widoku z ul. 3 Maja, poprzedzony pomnikiem Stanisława Staszica. W głębi posesji, usytuowany doń równolegle, pawilon nr II. Po stronie wschodniej pawilon nr III, powiązany z pawilonem nr II przewiązką. Od zachodu pawilon nr III (warszaty szkolne). Pomiedzy pawilonami dziedziniec z założeniem ogrodowym, w obrębie którego granitowy pomnik z 1989 r., upamiętniający stulecie szkoły.
Dąbrowa Górnica	Legionów Polskich	69 (a)	Zespół Szkoły Górniczej im. Stanisława Staszica: budynek d. lazaretu górniczego - d. Zarządu Okręgu Górniczego Zachodniego, d. pawilon I Szkoły Górniczej im. Stanisława Staszica zwany "Sztęgarka"	1839-1842; przebudowywany	Wolnostojący, usytuowany na tarasie - krawędzi wzgórza, na osi wyznaczonej przez aleję rozwiązaną ul. 3 Maja, będącą elementem układu urbanistycznego kolonii Huta Bankowa. Murowany, tynkowany. Parterowy z suteroną, z parą piętrowych ryzalitów - skrzydeł bocznych. Bryła, elewacje i rzut komponowane symetrycznie: partia centralna i skrzydła boczne jednoklatkowe z korytarzami. Fasada 21-osiowa z pięciostopowym ryzalitem centralnym i parą dwuosiowych ryzalitów bocznych.
Dąbrowa Górnica	Legionów Polskich	69 (b)	Zespół Szkoły Górniczej im. Stanisława Staszica: pawilon II	Zbudowany ok. 1928-1930.	Murowany, tynkowany. Dwupiętrowy, z dachami dwu- i czterospadowymi. Trójskrzydłowy (skrzydło główne i para bocznych), na rzucie litery "U", o symetrycznej bryle, rzucie i elewacjach.
Dąbrowa Górnica	Legionów Polskich	69 (c)	Zespół Szkoły Górniczej im. Stanisława Staszica: pawilon III	Zbudowany w latach 1925 (data na posadzce hallu) - 1926.	Murowany, tynkowany, z kamiennymi detalami fasady. Piętrowy z wysokim parterem i suteroną; część centralna skrzydła frontowego dwupiętrowa. Dachy cztero- i trójspadowe o niewielkim nachyleniu. Rzut (w formie litery "H"), bryła i elewacje symetryczne. Fasada, zwrócona ku wewnętrznemu dziedzinowi, zaakcentowana na osi dwupiętrowym ryzalitem, w którym potężny portal z parą kolumn jońskich wspierających arkadę.
Dąbrowa Górnica	Legionów Polskich	69 (d)	Zespół Szkoły Górniczej im. Stanisława Staszica: warsztaty szkolne z budynkiem administracyjnym (pawilon IV)	zbudowane po 1930 - ok. 1933.	Murowany, tynkowany, zasadniczo piętrowy; dachy dwu- i czterospadowe. Na rzucie wydłużonego prostokąta, złożony z członów wydzielonych w bryle, rzucie i elewacjach (od północy ku południowi: budynek administracyjny, warsztaty, magazyn, kuźnia, odlewnia). W szczytach dachu nad warsztatami górniczy emblemat ze stiuku.
Dąbrowa Górnica	Legionów Polskich	75	Dom	Pocz. XX w., częściowo przebudowany	Murowany z cegły, wtórnie otynkowany (pierwotnie z ceglanymi elewacjami). Piętrowy. Dach dwuspadowy. W fasadzie artykulacja lizenowa i fryz podokapowy.
Dąbrowa Górnica	Legionów Polskich	87a	Dom	XIX/XX w.	Parterowy z dachem dwuspadowym, usytuowany "szczytowo" do ulicy; w szczycie okienka strychowe.
Dąbrowa Górnica	Legionów Polskich	89	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, tynkowany. Piętrowy, z dachem dwuspadowym (aneks z dachem trójspadowym), usytuowany "szczytowo" względem ulicy.
Stara Dąbrowa	Legionów Polskich		Kapliczka	w 1863 r. jako przebudowa starszej, przekształconej w 1831r.	Murowana z kamienia i cegły, tynkowana, bielona. Na rzucie prostokąta o trójbocznym zamknięciu. Dach siodłowy, kryty blachą, na kalenicy wydłużona, baniasta wieżyczka na sygnaturkę, pobita blachą, zwieńczona gałką i krzyżem. Fasada zwieńczona trójkątnym szczytem
Ratanice	Leśna	8	Krzyż przydrożny	XX w.	Duży drewniany krzyż, malowany farbą olejną; niewielka, odlewana z metalu figura Chrystusa.
Marianki	Letnia		Kapliczka domkowa	XX w.	Murowana, otynkowana, dach dwuspadowy (z betonowych płyt); prostokątna wnęką z wizerunkiem Matki Boskiej (współczesna reprodukcja).
Korzeniec	Limanowskiego	2	Dom	2 poł. XIX w.	Murowany, tynkowany. Piętrowy z dachem dwuspadowym. W fasadzie skromny detal.
Korzeniec	Limanowskiego	4	Dom	2 poł. XIX w.	Murowany, tynkowany, piętrowy z dachem dwuspadowym.
Korzeniec	Limanowskiego	6	Dom	2 poł. XIX w.	Murowany, tynkowany, piętrowy z dachem dwuspadowym; w fasadzie gzymsy.
Korzeniec	Limanowskiego	10	Kamienica	Pocz. XX w.	Murowana, tynkowana. Dwupiętrowa. Dach dwuspadowy. W fasadzie płaski ryzalit i opaski wokół okien.
Korzeniec	Limanowskiego	31	Dom		
Dąbrowa Górnica	11 Listopada	1	Kościół p.w. Chrystusa Króla		

Dąbrowa Górnica	11 Listopada	2	Dom		
Dąbrowa Górnica	11 Listopada	4	Dom		
Dąbrowa Górnica	11 Listopada	7	Dom	Ok. 1930	Wolnostojący w zieleni. Parterowy. Dach naczółkowy, kryty dachówką. Stolarka okienna dwuskrzydłowa, sześciokwaterowa.
Dąbrowa Górnica	11 Listopada	8	Dom	Ok. 1930; przebudowany	Wolnostojący w zieleni. Murowany, tynkowany. Parterowy z dachem naczółkowym, krytym dachówką.
Dąbrowa Górnica	11 Listopada	9	Dom		
Dąbrowa Górnica	11 Listopada	10	Willa (obecnie Przedszkole n 8)	Ok. 1930	Wolnostojący w ogrodzie. Murowany, tynkowany. Parterowy z facjatami w dachu łamanym.
Dąbrowa Górnica	11 Listopada	11	Dom wielorodzinny	Ok. 1930	Wolnostojący w ogrodzie. Murowany, tynkowany. Parterowy z facjatami w dachu łamanym, naczółkowym. Dwutraktowy.
Błędów - Łazy	Łazy Błędowskie	2	Krzyż przydrożny	XX w.	Duży metalowy krzyż o ramionach zakończonych kulami, z niewielką, odlewaną z metalu figurą Chrystusa.
Błędów - Łazy	Łazy Błędowskie	25	Dom i zabudowania zagrodowe		
Błędów - Łazy	Łazy Błędowskie	38	Krzyż przydrożny	XX w.	Duży metalowy krzyż o zaokrąglonych ramionach, z niewielką, odlewaną z metalu figurą Chrystusa.
Błędów - Łazy	Łazy Błędowskie		Krzyż przydrożny	XX w.	Duży metalowy krzyż o zaokrąglonych ramionach, z niewielką, odlewaną z metalu figurą Chrystusa.
Łęknice - kolonia Łęknice	Łęknice	23	Dom	Pocz. XX w.; częściowo przebudowany.	Murowany z cegły, nietynkowany, ze skromnymi detalami ceglany w fasadzie, Parterowy z facją w dachu dwuspadowym.
Łęknice - kolonia Łęknice	Łęknice	25	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany, ze skromnymi detalami ceglany w fasadzie, Parterowy z facją w dachu dwuspadowym.
Łęknice - kolonia Łęknice	Łęknice	13	Bieda-dom	Ok. 1930	Murowany, tynkowany. Parterowy, z dachem dwuspadowym. Wewnątrz dwa pomieszczenia. Stolarka okienna dwuskrzydłowa, czterokwaterowa.
Strzemieszycze Wielkie	Łuszczaka	51	Chałupa	Początek XX w.	Drewniana, o konstrukcji zrębowej ("w jaskółczy ogon"). Dach dwuspadowy, kryty papą.
Strzemieszycze Wielkie	Łuszczaka		Figura Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia	2 połowa XX w.	Figura gipsowa, w metalowej, przeszklonej gablocie.
Huta Bankowa	1 Maja	20	Dom	3 ćw. XIX w.	Murowany, tynkowany, piętrowy. Skromny detal elewacji.
Huta Bankowa	1 Maja	21	Dom		
Huta Bankowa	1 Maja	32	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły nietynkowany. Piętrowy; dach niski, dwuspadowy. W fasadzie skromny detal ceglany: gzymsy, lizeny.
Huta Bankowa	1 Maja	48	Dom	Poł. XIX w.; przebudowany	Murowany, tynkowany. Piętrowy z niskim dachem dwuspadowym. Fasada symetryczna, o rytmie otworów 2-1-1-2, artykułowana boniowanymi lizenami, z gzymsem wieńczącym.
Huta Bankowa	3 Maja.	2	Dom		
Huta Bankowa	3 Maja.	4	Dom		
Huta Bankowa	3 Maja.	6	Dom		
Huta Bankowa	3 Maja.	9	Dom		
Huta Bankowa	3 Maja.	12	Budynek mieszkalny		
Huta Bankowa	3 Maja.	13	Budynek Resursy (dziś Banku Przemysłowo-Handlowego)	Zbudowany w 1895 r. jako centrum życia kulturalnego i towarzyskiego Dąbrowy; przebudowany	Murowany z cegły, pierwotnie nietynkowany o bogatym wystroju elewacji, obecnie tynkowany. Piętrowy. Dachy niskie, cztero- i dwuspadowe. Dwuskrzydłowy. U styku skrzydeł, od podwórza, ośmioboczna wieżyczka z namiotowym hełmem z iglicą. Wewnątrz dawna sala reductowa. Elewacje artykułowane lizenami i gzymсами; dekoracyjne kotwy stalowe.
Huta Bankowa	3 Maja.	14	Budynek dawnego Domu Ludowego (dziś Sądu Rejonowego)	3 ćw. XIX w.	Murowany, tynkowany. Trójskrzydłowy z wolnostojącą, piętrową oficyną tylną, trzypiętrowy; dachy dwuspadowe. Fasada symetryczna, trzynastoosiowa, z ryzalitem centralnym i para bocznych, artykułowana gzymсами, zwieńczona attyką; nad ryzalitem centralnym trójkątny przyczółek.
Huta Bankowa	3 Maja.	15	Dom	XIX/XX w.	Murowany, tynkowany (wówczas ?). Piętrowy z niskim dachem dwuspadowym. Balkon o kutej balustradzie.
Huta Bankowa	3 Maja.	16	Dawny hotel	1911 r. (data w szczycie)	Murowana z cegły, nietynkowana. Dwupiętrowa z półpiętrzem w strefie strychowej. Dach nad traktem frontowym płaski, nad tylnym pulpitowy, nachylony do podwórza. Fasada o asymetrycznej, czteroosiowej, z jednoosiowym, płaskim ryzalitem bocznym, w którym arkadowe loggie na piętrach; wyjątkowo bogaty detal ceglany.
Huta Bankowa	3 Maja.	18	Dom	3 ćw. XIX w., przebudowany	Murowany, tynkowany. Piętrowy z dachem dwuspadowym o niewielkim nachyleniu połaci.
Huta Bankowa	3 Maja.	19	Dom		
Huta Bankowa	3 Maja.	22	Dom		
Huta Bankowa	3 Maja.	21	Budynek P.S.T.	XIX/XX w.	Murowany z tynkowanym parterem i detalem oraz ceglany licem piętra. Piętrowy; dach niski, dwuspadowy. Dwutraktowy z korytarzem między traktami. Fasada asymetryczna, z ryzalitem związanym z klatką schodową; parter dekorowany boniowaniem w tynku, na piętrze profilowane opaski wokół okien.
Huta Bankowa	3 Maja.	24	Dom	Ok. poł. XIX w., gruntownie przebudowany	Parterowy, na rzucie litery "T", złożony z dwóch członów nakrytych dwuspadowymi dachami o układach "szczytowym" i "kalenicowym" względem ulicy.
Huta Bankowa	3 Maja.	27	Kamienica	Pocz. XX w.	Murowana, tynkowana. Dwuskrzydłowa ze ściętym narożnikiem, piętrowa; dachy dwuspadowe o niewielkim nachyleniu. Nad narożnikiem przyczółek. Stolarka okienna dwuskrzydłowa ze ślaniem, sześciokwaterowa, opracowana snycersko.

Huta Bankowa	3 Maja.	31	Budynek d. Dyrekcji Huty Bankowej (2); dziś Zagłębiowskie Centrum Lekarzy Specjalistów	Ok. 1910 r.	Poprzedzony od ulicy podwórzem z założeniem ogrodowym i podjazdem. Murowany z cegły, nietynkowany, z tynkowanymi detalami fasady; kryty blachą. Bryła, rzut (zasadniczo dwutraktowy z korytarzem między traktami) i fasada asymetryczne. Piętrowy z parterowa przewiązką prowadzącą do budynku nr 33; dach łamany z facjatami półpiętra; nad przewiązką dach łamany. Fasada głównego korpusu pięcio-, przewiązki trójosiowa. Wewnątrz reprezentacyjna, czterobiegowa klatka schodowa: stopnie drewniane, balustrady kute z drewnianymi poręczami; modernistyczna stolarka drzwiowa i okienna.
Huta Bankowa	3 Maja.	32	Kamienica	Ok. 1910 r.	Murowana z cegły, nietynkowana. Dwuskrzydłowa ze ściętym narożnikiem, dwupiętrowa; dachy o niewielkim nachyleniu połaci. Stosunkowo bogaty detal elewacji: ceglana artykulacja lizenowa, kute balustrady balkonów.
Huta Bankowa	3 Maja.	33	Budynek d. Dyrekcji Huty Bankowej (1)	XIX/XX w.	Poprzedzony od ulicy podwórzem z d. ogrodem. Murowany, tynkowany (włócznie ?), piętrowy. Na rzucie wydłużonego prostokąta, dwutraktowy, z korytarzem między traktami. Dachy - nad korpusem i ryzalitem - dwuspadowe o niewielkim nachyleniu połaci. Fasada artykułowana gzymsami; stolarka okienna dwuskrzydłowa ze ślaniem, sześciokwaterowa.
Huta Bankowa	3 Maja.	35	Willa Dyrekcji d. Towarzystwa Francusko-Rosyjskiego	Ok. 1880 r.; taras z pocz. XX w.	Murowana, tynkowana. Piętrowa z półpiętrzem na strychu i drugim piętrem w ryzalicie; dachy (nad korpusem i ryzalitem) dwuspadowe o niewielkim nachyleniu połaci. Bryła i elewacje niemal symetryczne, rzut dwutraktowy, asymetryczny, z pionem komunikacyjnym w części bocznej. W elewacji od ul. Górniczej asymetrycznie usytuowany taras (włócznie dobudowany). Otwory okienne na parterze zamknięte segmentowo, na piętrach arkadowo; stolarka dwuskrzydłowa ze ślaniem, sześciokwaterowa. Okapy dachów silnie wysunięte, wsparte na dekoracyjnych zakończeniach krokwi, dekorowane "koronkami" wycinanymi z desek.
Huta Bankowa	3 Maja.	40	Dom, dziś Szpital Miejski - Oddział Psychiatryczny	XIX/XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Piętrowy z dachami (nad korpusem i ryzalitem) dwuspadowymi o niewielkim nachyleniu, dwutraktowy z korytarzem między traktami. W elewacjach detal ceglany: gzymsy, lizeny, nadokienniki.
Huta Bankowa	3 Maja.	42	Kamienica profesorów Szkoły Górniczej (dziś Urząd Miasta)	Zbudowana wg projektu z 1935 r.	Murowana, tynkowana. Na rzucie silnie wydłużonego czworoboku, złożona z trzech członów (w związku z różnicami poziomu terenu), dwupiętrowa, dwutraktowa z korytarzem między traktami. Dach wysoki, dwuspadowy. W fasadzie artykulacja lizenowo-ramowa w obrebie pieter; tablica ku czci trzech mieszkańców Dąbrowy Górniczej zamordowanych 22 stycznia 1945 r. (ufundowana w 50. rocznicę mordu).
Strzemieszyce Wielkie	Majewskiego	8	Dom	2 połowa XIX w., przeb. XX w.	Murowany z cegły i kamienia, tynkowany. Dwukondygnacyjny. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: lizeny, gzymsy, pilastry w ścianie szczytowej.
Strzemieszyce Wielkie	Majewskiego	16	Dom	1 ćw. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; 2-kondygnacyjny; dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: lizeny, gzymsy, podokienniki.
Strzemieszyce Wielkie	Majewskiego	73	Dom, zabudowa gospodarcza	XIX/XX w.	Murowany z cegły na podmurowaniu kamiennym, nietynkowany; parterowy; dach pulpitowy kryty papą. Znaczący detal: lizeny, gzymsy, nadokienniki. Zabudowa gospodarcza kamienno-ceglana.
Strzemieszyce Wielkie	Majewskiego	81	Dom, komórka gospodarcza	XIX/XX w.	Murowany z cegły na kamiennym podmurowaniu, nietynkowany; parterowy, dach pilpitowy kryty papą. Znaczący detal: gzyms, nadokienniki, stolarka bramy. Komórka kamienna.
Strzemieszyce Wielkie	Majewskiego	99	Dom	Koniec XIX w.	Murowany z cegły, częściowo tynkowany; parterowy; dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: ceglane lizeny, obramienia okien.
Strzemieszyce Wielkie			Zespół kościoła par. p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa: kościół, stara plebania, starodrzew	1900 -1910 - budowa kościoła (bez planowanych trzech wież); 1904 - budowa drewnianej plebanii.	Kościół: murowany z cegły i kamienia sztylowieckiego, nietynkowany. Trójnawowy, bazylikowy z transeptem i wieńcem kaplic wokół prezbiterium oraz kruchtą. Wewnątrz sklepienia krzyżowe i gwiaździste. Bryła rozczłonkowana odp. do układu. Nad oskarpowanymi nawami bocznymi i kaplicami wokół prezbiterium łuki oporowe. Ramiona transeptu oskarpowane, zwieńczone szczytami. Fasada z portalem i rozetą, ujęta masywnymi podstawami wież zakończonymi płasko równo z korpusem. Otwory okienne ostrołukowe, z obramieniami kamiennymi, w części wypełnione witrażami. Stara plebania: w części drewniana, w części murowana, tynkowana.
Strzemieszyce Wielkie	Majewskiego	103	Chałupa	XIX w.	Częściowo drewniana (część mieszkalna), częściowo murowana z kamienia (część gospodarcza), bielona. Dach dwuspadowy kryty gontem i papą.
Strzemieszyce Wielkie	Majewskiego	125	Dom	XIX/XX w., częściowo przebudowany	Murowany z cegły, na kamiennym podmurowaniu; 2-kondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: lizeny, gzymsy, balkon, stolarka bramy.
Strzemieszyce Wielkie	Majewskiego	133	Dom, komórka gospodarcza	Lata międzywojenne, przebudowany	Murowany z cegły, nietynkowany; 1,5-kondygnacyjny (mieszkalne poddasze), dach dwuspadowy kryty papą. Elementy fasady: facjatka, szczyt, sterczyn. Komórka kamienna.
Strzemieszyce Wielkie	Majewskiego	192	Dom		
Strzemieszyce Wielkie	Majewskiego	248	Dom, komórka gospodarcza	Lata międzywojenne	Murowany z cegły, na kamiennym podmurowaniu, nietynkowany. 2-kondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty dachówką. Znaczący detal: szczyt. Komórka gospodarcza z kamienia.
Strzemieszyce Wielkie	Majewskiego	252	Dom		
Strzemieszyce Wielkie	Majewskiego	256	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły, nietynkowany. 1,5 kondygnacyjny (mieszkalne poddasze), dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: facjatka, lizeny, gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Majewskiego	264	Dom, komórka gospodarcza	1 ćw. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; 1,5-kondygnacyjny (poddasze mieszkalne), dach dwuspadowy kryty blachą. Znaczący detal: facjatka ze szczytem, lizeny, sterczyn, gzymsy. W głębi działki kamienna komórka.
Strzemieszyce Wielkie	Majewskiego	281	Dom z oficyną, ogrodzenie	1 ćw. XX w., częściowo przebudowany (wymiana okien)	Murowany z cegły, nietynkowany; 2-kondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: lizeny, sterczyn, gzymsy, balkon z drewnianą balustradą. Ogrodzenie: murowane słupki, drewniane sztachety połączone giętymi listwami.
Strzemieszyce Wielkie	Majewskiego	314	Dom		
Strzemieszyce Wielkie	Majewskiego		Krucyfiks	1919	Kamienny, na cokole, z żeliwną figurą Chrystusa. Od frontu płycina z inskrypcją dziękczynną po odzyskaniu niepodległości.

Dąbrowa Górnica	Mireckiego	1	Budynek d. Gimnazjum Męskiego (dziś Szkoły Podstawowej nr 3 im. Mikołaja Kopernika)	Zbudowany wg projektu z 1937 r.	Murowana, tynkowana. Dwuskrzydłowa, dwupiętrowa. Narożnik - związany z hallem i klatka schodowa - zaokrąglony.
Dąbrowa Górnica	Mireckiego	20	Dom	Ok. 1925	Murowany z cegły, o symetrycznej bryle, w części środkowej piętrowy, w bocznych parterowy; fasada trójosiowa; dachy płaskie.
Ząbkowice	Mizerkiewicza	41	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany (deski szalunku układane w pasy i jodełkę); dwukondygnacyjny, z mieszkalnym poddaszem (facjatka w osi środkowej), dach dwuspadowy kryty blachą falistą.
Ząbkowice	Mizerkiewicza	43	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z kamienia łamanego i cegły, nietynkowany; jednokondygnacyjny, z mieszkalnym poddaszem, dach jednospadowy kryty papą; znaczący detal: facjatka, metalowa, ozdobna balustrada balkonu, odcinkowe łęki okienne.
Ząbkowice	Mizerkiewicza	64	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, wtórnie otynkowany; jednokondygnacyjny z mieszkalnym poddaszem, dach dwuspadowy kryty blachą falistą; znaczący detal: facjatka, balkon z metalową balustradą, prosty gzyms, odcinkowe łęki okienne; współcześnie zmodernizowany.
Ząbkowice	Młynarska	6	Młyn wodny (na rz. Trzebyczce)	30. lata XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany, na podmurówce z kamienia łamanego; trójkondygnacyjny, dach płaski.
Strzemieszyce Wielkie	Modrzejowska	44	Dom z oficyną	1 ćwierć XX w.	Murowany z cegły, częściowo tynkowany. Dwukondygnacyjny. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki, lizeny, gzymsy.
Trzebiesławice	Modrzewiowa	23	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły i kamienia łamanego, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, z mieszkalnym poddaszem, dach dwuspadowy kryty papą; ceglany detal: gzyms, obramienia i odcinkowe łęki okienne; na działce murowana zabudowa gospodarcza.
Trzebiesławice	Modrzewiowa	27	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, na podmurówce (otynkowanej); jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty dachówką eternitową; ceglany detal: gzyms, obramienia i odcinkowe łęki okienne.
Trzebiesławice	Modrzewiowa	29	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły i kamienia łamanego, wtórnie otynkowany; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty dachówką eternitową; eksponowany ceglany detal: obramienia okienne zamknięte łękami odcinkowymi.
Trzebiesławice	Modrzewiowa	36	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, belki zwęgłowane w jaskółczy ogon, na podmurówce (otynkowanej); jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty dachówką eternitową.
Trzebiesławice	Modrzewiowa	38	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; znaczący detal: drewniane obramienia okienne z trójkątnymi naczółkami.
Trzebiesławice	Modrzewiowa	b. nr	Kapliczka słupowa	1953 r.	Murowany, otynkowany, trójsłupowy cokół zwieńczony krzyżem z lastrico; na krzyżu niewielka, odlewana z metalu figura Chrystusa; pod krzyżem, na cokole niewielka nisza z wizerunkiem Matki Boskiej (współc. figura gipsowa). Metalowe ogrodzenie z napisem: Fundator Antonina Świata.
Ząbkowice	Nadrzeczna	4	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany, dwukondygnacyjny; dach jednospadowy kryty papą; ceglany detal: lizeny, gzymsy, łęki okienne.
Strzemieszyce Wielkie	Narutowicza	5	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: szczyt, gzymsy, półkoliste okienka.
Strzemieszyce Wielkie	Narutowicza	11- 13-15	Zespół 3 domów	Lata międzywojenne	Murowane z cegły, nietynkowane, parterowe. Dachy dwuspadowe, kryte papą.
Strzemieszyce Wielkie	Narutowicza	32	Dom	1 ćw. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki.
Strzemieszyce Wielkie	Ofiar Katynia	8	Dom	1 ćw. XX w.	Murowany z cegły i kamienia, nietynkowany. 2-kondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: balkon, gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Ofiar Katynia	12	Dom	1 ćw. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. 2-kondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty blachą. Znaczący detal: nadokienniki, podokienniki, balkony, gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Ofiar Katynia	48	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły, nietynkowany. 1,5-kondygnacyjny (poddasze), dachy dwuspadowe kryte papą. Znaczący detal: facjatka, nadokienniki, gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Ofiar Katynia	52	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. 1,5-kondygnacyjny (poddasze), dachy dwuspadowe kryte papą. Znaczący detal: facjatka, nadokienniki, gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Ofiar Katynia	70	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły, nietynkowany. 1,5-kondygnacyjny (poddasze), dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: szczyt
Strzemieszyce Wielkie	Ofiar Katynia	72	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły, częściowo tynkowany. 2-kondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki, lizeny.
Strzemieszyce Wielkie	Ofiar Katynia	74	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły, nietynkowany. 2-kondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki, lizeny, gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Ofiar Katynia	86	Dom	Lata 30. XX w.	Murowany z cegły, częściowo tynkowany. 3-kondygnacyjny, dach płaski. Znaczący detal: ryzalit, balkon, lizeny.
Strzemieszyce Wielkie	Ofiar Katynia	88	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, szalowany. 2-kondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: ozdobne nadokienniki.
Strzemieszyce Wielkie	Ofiar Katynia	90	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły, nietynkowany. 2-kondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: lizeny, gzymsy, balkon.
Strzemieszyce Wielkie	Ofiar Katynia	92	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, tynkowany.
Ujejsce	Ogrodników	2 b	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z kamienia łamanego i cegły (ceglany detal architektoniczny: lizeny, gzymsy, odcinkowe łęki i obramienia otworów okiennych); jednokondygnacyjny z mieszkalnym poddaszem, dach dwuspadowy kryty papą z facjatką w osi środkowej elewacji; ogród przedfrontowy, działka otoczona murem z kamienia łamanego.
Huta Bankowa	Okrzei	1	Kamienica	Pocz. XX w.	Murowana, tynkowana, z ceglany detal fasady. Dwupiętrowa z niskim dachem dwuspadowym.
Huta Bankowa	Okrzei	3	Kamienica	Ok. 1935 r.	Murowana, tynkowana z ceglany licem parteru. Trzypiętrowa z płaskim dachem i attyka (w której wtórnie umieszczone czwarte piętro). Fasada symetryczna, pięcioosiowa, z przeszkleniem klatki schodowej na osi i półokrągłymi balkonami po bokach.

Huta Bankowa	Okrzei	15	Dom		
Huta Bankowa	Okrzei	20	Kamienica		
Strzemieszyce Wielkie	Orkana	4	Dom	Lata międzywojenne	Drewniany, szalowany. Parterowy. Dach przyciółkowy, kryty papą. Znaczący detal: ozdobne rysie, nadokienniki, stolarka bramy.
Strzemieszyce Wielkie	Orkana	5	Dom z komórką gospodarczą	Początek XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki, stolarka drzwiowa i okienna.
Strzemieszyce Wielkie	Orkana		Budynek kolejowy stacji d. kolei warszawsko-wiedeńskiej	XIX/XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany (cegła pomalowana). Parterowy, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: otwory okienne wycinkowe i okragłe.
Strzemieszyce Wielkie	Orkana		Wiadukt kolejowy		Przyciółki murowane z dwóch rodzajów kamienia. Most żelazny, o konstrukcji łukowo-kratownicowej. Podwójny, z dodatkową podporą żelazną, rozdzielającą jezdnie ulicy.
Łosień	Orna	8	Kościół rzym.-kat. p.w. Podwyższenia Krzyża Św. (parafialny od 1958 r.)	Po 1890 - 1910 r.; w 1915 r. dobudowano kruchtę.	Murowany z cegły, otynkowany; jednonawowy, zorientowany - od wschodu trójbocznie zamknięte prezbiterium, od zachodu kruchtą; dach dwuspadowy kryty papą, dwie sygnaturki; otwory okienne ostrołukowe; przy kościele od strony pn. - wolnostojąca dzwonnica; przy wejściu gł. stoi drewniany krzyż misyjny; wysoka zieleń (lipy, kasztanowce, jesiony).
Reden	Orzeszkowej	10	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Piętrowy. Skromny detal fasady: lizeny, gzymsy, nadokienniki; stolarka drzwi wejściowych dwuskrzydłowa z dekoracją snycerską, stolarka okienna dwuskrzydłowa ze słemieniem, sześciokwaterowa.
Reden	Orzeszkowej	23	Dom	XIX/ XX w.	Drewniany. Dach niski, dwuspadowy. Rzut trójsiowy, sień pośrodku. Elewacje oszalowane.
Gołonóg - Łęknice	Parkowa	18	Dom	Ok. 1900; otwory wtórnie przekształcone	Murowany z cegły, ze skromnym, ceglany detal fasady. Parterowy. Dach niski o niewielkim nachyleniu połaci.
Dąbrowa Górnicza	Partyzantów	10	Budynek przedszkola		
Dąbrowa Górnicza	Partyzantów	12	Dom wielorodzinny	Ok. 1930	Wolnostojący w zieleni. Murowany, tynkowany. Parterowy. Dwutraktowy o wieloosiowym rzucie, obejmujący 10 mieszkań z samodzielnymi wejściami. Dach czterospadowy. Fasada wieloosiowa, z parą ryzalitów bocznych. Stolarka okienna trójskrzydłowa, dziewięciokwaterowa.
Dąbrowa Górnicza - Paryż	Perla		Zespół zabudowy kopalni węgla kamiennego "Paryż"		Zespół kilkunastu budynków przemysłowych (w tym szyby "Paryż" i "Cieszkowski", hale, warsztaty) i magazynowych z XIX/XX w. i lat międzywojennych XX w., murowanych z cegły. W halach przemysłowych z lat międzywojennych konstrukcja żelbetowa lub stalowa. W elewacjach skromny detal ceglany. W części podziemnej m.in.. wykuta w węglu kaplica górnicza p.w. św. Barbary.
Dąbrowa Górnicza - Paryż	Perla	7	Dom osiedla robotniczego		
Dąbrowa Górnicza - Paryż	Perla	8	Dom osiedla robotniczego		
Ząbkowice	Piastowska	3	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, otynkowany, z eksponowanym ceglany detal (obramienia i łęki okienne); jednokondygnacyjny; dach dwuspadowy kryty papą; późniejsza dobudówka przy wejściu.
Gołonóg	Piecucha	31	Dom	XIX/XX w.; współczesna przebudowa	Pierwotnie drewniany, obecnie częściowo murowany. Dekoracyjne oszalowanie ścian z wycinanymi z desek obramieniami okiennymi. Parterowy.
Gołonóg	Piecucha		Budynek stacji kolejowej	1890r., w związku z powstaniem linii dąbrowsko-łwagorodzkiej.	Murowany, tynkowany. Piętrowy z ryzalitami i asymetrycznie usytuowaną, kwadratową wieżą. Dachy niskie, dwuspadowe. Wnętrze przekształcone, zasadniczo dwutraktowe. W elewacjach artykulacja lizenowo-ramowa i płaskie listwy związane z nadokiennikami.
Gołonóg	Piłsudskiego	13	Budynek przedszkola		
Gołonóg	Piłsudskiego	18	Dom	Ok. 1900 r.	Murowany z cegły (wętek wtórnie pomalowany w kolorze żółtym). Piętrowy. Bryła oraz fasada i elewacja tylna symetryczne, z parą ryzalitów bocznych; w fasadzie ryzalit środkowy-schodowy. Dachy nad korpusem i ryzalitami dwuspadowe, o niewielkim nachyleniu połaci; w szczytach dekoracyjne drewniane "steżenie". Układ wnętrza dwutraktowy z korytarzem międzytraktowym, wieloosiowy. W elewacjach skromny detal: lizeny, fryzy, łuki odciążające nad otworami. W elewacji bocznej drewniana weranda. Przed fasadą sad.
Gołonóg	Piłsudskiego	20	Budynek mieszkalny b.nadzoru górniczego (poflorowski)		
Reden	Piłsudskiego	34	Kamienica	Pocz. XX w.	Murowana, tynkowana, piętrowa; dach niski, dwuspadowy.
Reden	Piłsudskiego	36	Kamienica	Pocz. XX w.	Murowana, tynkowana z wątkiem ceglany na piętrze; piętrowa; dach pulpitowy, niski.
Reden	Piłsudskiego	40	Kamienica	Pocz. XX w., przebudowana	Murowana, tynkowana, piętrowa; dach niski, dwuspadowy.
Reden	Piłsudskiego	42	Kamienica	Pocz. XX w.	Murowana, tynkowana, piętrowa; dach niski, dwuspadowy.
Reden	Piłsudskiego	44	Kamienica	Pocz. XX w.; przebudowana	Murowana, tynkowana, piętrowa; dach niski, dwuspadowy.
Reden	Piłsudskiego	46	Kamienica	Pocz. XX w.	Murowana, tynkowana z ceglany licem piętra, piętrowa. Dach niski, dwuspadowy
Ujejsce - Podbuczyny	Podbuczyny	1	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z kamienia łamanego i cegły, wtórnie otynkowany; jednokondygnacyjny, z mieszkalnym poddaszem, dach dwuspadowy kryty blachą trapezową; znaczący detal: lizeny, gzyms, obramienia otworów okiennych; posesja otoczona kamiennym murem, przy wejściu dwa duże kasztanowce.
Ujejsce - Podbuczyny	Podbuczyny	4	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z kamienia łamanego i cegły, wtórnie otynkowany; jednokondygnacyjny z użytkowym poddaszem, dach dwuspadowy kryty papą.
Ujejsce - Podbuczyny	Podbuczyny	6	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z kamienia łamanego i cegły, wtórnie otynkowany; jednokondygnacyjny z użytkowym poddaszem, dach dwuspadowy kryty papą; znaczący detal: ceglany obramienia okienne.
Ząbkowice	Pogoria	2	Willa		

Ząbkowice - kolonia Matheron	Pogoria	5 - 18	Kolonia pracownicza Matheron	Zbudowana w latach 1928-1932	Modernistyczne osiedle domów wielorodzinnych złożone z 14 domów na identycznych, prostokątnych działkach ogrodowych, uszeregowanych przy trzech drogach - ulicach. Domy w dwóch minimalnie różniących się od siebie typach: murowane z cegły, nietynkowane, na podmurówkach z łamanego kamienia wapiennego, kryte ceramiczną dachówką; parterowe z półpiętrami i facjatami w wysokich dachach. Kompozycje fasad symetryczne; między domami mieszkalnymi niskie, ceglane budynki gospodarcze.
Staszic	Poleśna	3	Willa	Zbudowana ok. 1935 r., w okresie wytyczania i zagospodarowywania kolonii.	Murowana z cegły, nietynkowana (przeznaczona do otynkowania). Parterowa z facją w dachu łamanym-naczółkowym
Dąbrowa Górnica	Południowa	2	Dom mieszkalny kolejowy	XIX/XX w.	Wolnostojący. Murowany z cegły, nietynkowany. Dwuskrzydłowy, z jednym skrzydłem parterowym, drugim piętrowym. Dachy dwuspadowe o niewielkim nachyleniu i wysuniętych połaciach. W elewacjach skromny detal ceglany; stolarka okienna dwuskrzydłowa ze ślimieniem, czterokwaterowa. Obok budynek gospodarczy, murowany z cegły, nietynkowany, parterowy, z dachem pulpitowym.
Dąbrowa Górnica	Południowa	6	Dom mieszkalny kolejowy	XIX/XX w.	Wolnostojący. Murowany z cegły, nietynkowany. Dwuskrzydłowy, z jednym skrzydłem parterowym, drugim piętrowym. Dachy dwuspadowe o niewielkim nachyleniu i wysuniętych połaciach. W elewacjach stosunkowo bogaty detal ceglany (lizeny, fryzy, segmentowe łuki nad otworami); stolarka okienna dwuskrzydłowa ze ślimieniem, czterokwaterowa.
Łęka	Przelotowa	15	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły i kamienia łamanego, nietynkowany; jednokondygnacyjny, z mieszkalnym poddaszem, dach dwuspadowy kryty papą; otwory okienne zamknięte łękami odcinkowymi (przemurowane).
Łęka	Przelotowa	22	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany (?), oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; w głębi działki murowana zabudowa gospodarcza.
Łęka	Przelotowa	25	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, belki zwęgłowane w jaskółczy ogon, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; ogród przedfrontowy ze studnią, na działce murowana zabudowa gospodarcza.
Łęka	Przelotowa	28	Dom	Pocz. XX w.	Częściowo drewniany (część mieszkalna), belki zwęgłowane w jaskółczy ogon; częściowo murowany (część gospodarcza); na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty eternitem.
Łęka	Przelotowa	30	Dom	Pocz. XX w.	Częściowo murowany, częściowo otynkowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty blachą; do domu przylega część gospodarcza; duże obejście z zabudową gospodarczą.
Łęka	Przelotowa	47	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty dachówką; ogród przedfrontowy, w głębi działki zabudowa gospodarcza murowana z kamienia łamanego.
Łęka	Przelotowa	51	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; przed domem ogród ze studnią; w głębi działki zabudowa gospodarcza drewniana i murowana (z kamienia łamanego).
Łęka	Przelotowa	52	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły i kamienia łamanego, nietynkowany; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty dachówką; otwory okienne zamknięte łękami odcinkowymi (przemurowane); w obejściu murowana zabudowa gospodarcza.
Łęka	Przelotowa	55	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; przed domem ogród przedfrontowy;
Łęka	Przelotowa	60	Dom	Pocz. XX w.	Częściowo drewniany, częściowo murowany (cz. gospodarcza), na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; na zapleczu działki murowana zabudowa gospodarcza;
Łęka	Przelotowa	61	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą;
Łęka	Przelotowa	98	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; parterowy, dach dwuspadowy kryty płytkami eternitu; narożniki podkreślone lizenami, otwory zamknięte łękami odcinkowymi; w obejściu murowana zabudowa gospodarcza;
Łęka	Przelotowa	99	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, częściowo otynkowany; jednokondygnacyjny, z mieszkalnym poddaszem, dach dwuspadowy kryty dachówką; elewacje z artykulacją lizenową, ceglane gzymsy, otwory zamknięte łękami odcinkowymi (częściowo przemurowane); ogród przedfrontowy; na zapleczu murowana zabudowa gospodarcza;
Łęka	Przelotowa	151	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, belki zwęgłowane w jaskółczy ogon, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, w szczytowym układzie do ulicy, dach dwuspadowy kryty dachówką; od strony ulicy ścięty narożnik (dodatkové wejście);
Łęka	Przelotowa	169	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany (część mieszkalna), oszalowany, z murowaną częścią gospodarczą, całość na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty blachą;
Łęka	Przelotowa	171	Dom	Pocz. XX w.	Częściowo drewniany, częściowo murowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; współczesna przybudówka z cegły; na zapleczu budynek gospodarczy murowany z kamienia łamanego;
Łęka	Przelotowa	178	Dom	Pocz. XX w.	Częściowo drewniany (oszalowany), częściowo murowany z kamienia łamanego (część gospodarcza), na ceglanej podmurówce; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty eternitem;
Łęka	Przelotowa	193	Dom (wikarówka ?)	XIX/XX w.	Drewniany, belki zwęgłowane w jaskółczy ogon, częściowo oszalowany, ściana szczytowa od zach. z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą;
Łęka	Przelotowa	195	Dom - plebania	1914 r.	Murowany z cegły, otynkowany; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty blachą; na elewacjach artykulacja lizenami, skromny profilowany gzyms koronujący, otwory zamknięte łękami odcinkowymi; bryła rozczłonkowana przez późniejsze przybudówki; w obejściu budynki gospodarcze murowane z kamienia łamanego; założenie otoczone murem z kamienia łamanego i cegły;
Łęka	Przelotowa		Kościół rzym.-kat. p.w. NMP Częstochowskiej	Po 1889 - 1904 r. (parafialny od 1909 r.)	Murowany z ciosów kamiennych z dodatkiem cegły (obramienia otworów, artykulacja, gzymsy), orientowany, jednonawowy, jednowieżowy (w elewacji zach.), z półkolistą apsydą od wsch., w strefie transeptu dwie kaplice (m.in. zakrystia); elewacje boczne opięte szkarpami, pomiędzy nimi wysokie okna zamknięte półkoleściami; dach dwuspadowy kryty blachą; kościół otoczony murem z kamienia łamanego i cegły, przy wejściu od strony zach. dwie figury (z piaskowca ?) św. Piotra i Pawła;
Łęka	Przelotowa		Kapliczka słupowa	Pocz. XX w.	Murowana, otynkowana, w formie trójkondygnacyjnego słupa, w części środkowej prostokątna płycina z obrazem M.B. Częstochowskiej (współczesna reprodukcja), nad nią wódnie wmurowany, odwrócony kapitel joński; w górnej kondygnacji półkolisty wnęk;
Tucznawa	Przymiarki	7	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, nietynkowany, jednokondygnacyjny z mieszkalnym poddaszem; dach dwuspadowy kryty papą; ceglany detal: lizeny, gzyms, odcinkowe łęki okienne, w ścianie szczytowej w kondygnacji poddasza balkon z metalową balustradą.
Tucznawa	Przymiarki	10	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, nietynkowany, jednokondygnacyjny z mieszkalnym poddaszem; dach dwuspadowy kryty papą; ceglany detal: lizeny, gzyms, odcinkowe łęki okienne.

Tuczna	Przymarki	15	Chalupa	XIX/XX w.	Drewniana, konstrukcja zrębowa, na podmurówce z kamienia łamanego, pobielana; parterowa, dach półszczytowy kryty papą.
Tuczna	Przymarki	55	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, nietynkowany; dwukondygnacyjny z mieszkalnym poddaszem, dach dwuspadowy kryty papą; ceglany detal: lizeny, gzymsy, odcinkowe łęki okienne (otwory przebudowane).
Tuczna	Przymarki	66	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany (część mieszkalna), oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego, z częścią gospodarczą murowaną z kamienia łamanego i cegły; jednokondygnacyjny, z mieszkalnym poddaszem, dach dwuspadowy kryty papą.
Łosień	Pszenna	1	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, w szczytowym ustawieniu do ulicy, dach dwuspadowy kryty papą; w elewacji wsch. drewniana weranda; w głębi działki drewniana stodoła o konstrukcji słupowej.
Kolonia Zagrabie	Pszenna		Krzyż przydrożny	XX w.	Duży drewniany krzyż z niewielką, odlewana z metalu figurą Chrystusa.
Błędów	Pustynna	18	Dom	Pocz. XX w.	Częściowo drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego, częściowo murowany (otynkowany); parterowy, dach dwuspadowy kryty blachą.
Błędów	Pustynna	20	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; parterowy, dach dwuspadowy kryty blachą; okna z ozdobnymi drewnianymi obramieniami; na zapleczu zabudowa gospodarcza murowana z kamienia łamanego.
Błędów	Pustynna	30	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; parterowy, dach dwuspadowy kryty eternitem; z częściowo murowaną zabudową gospodarczą; okna w ozdobnych drewnianych obramieniach.
Błędów	Pustynna	32	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; parterowy, dach dwuspadowy kryty eternitem; okna w ozdobnych drewnianych obramieniach.
Błędów	Pustynna	34	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany oszalowany (ob. blachą trapezową), na podmurówce (ob. obłożona płytkami ceramicznymi); parterowy z mieszkalnym poddaszem, dach dwuspadowy kryty blachą; zachowane ozdobne drewniane obramienia okien.
Błędów	Pustynna		Kaplica	XIX w.	Murowana, otynkowana; jednopiętrowa; dach dwuspadowy kryty blachą, z ażurową sygnaturką z cebulastym hełmem (blacha); profilowany gzyms kordonowy, w elewacji pd.: zamknięte półkoliście wejście, w trójkątnym przyczółku zamknięta trójkątnie wnęka ze współczesną, gipsową figurą Matki Boskiej; we wnętrzu figury św. Barbary i św. Józefa, na ścianie ołtarzowej współczesna polichromia (dwa anioły). Teren wokół kaplicy otoczony drewnianym płotem z bramą z daszkiem.
Błędów	Pustynna		Krzyż pamiątkowy	2 poł. XX w.	Betonowy krzyż oznaczający miejsce spalonego w 1951 r. drewnianego kościoła parafialnego (por. il. II/30).
Błędów	Pustynna		Dom	Pocz. XX w.	Częściowo drewniany (część mieszkalna - belki zwęgłowane w jaskółczy ogon) i murowany, na podmurówce z kamienia łamanego; parterowy, dach dwuspadowy kryty płytami eternitu; w obejściu drewniana stodoła.
Strzemieszyce Wielkie	Puszkina	3	Dawny budynek przemysłowy	Koniec XIX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Jednopiętrowy. Dachy dwuspadowe kryte papą. Znaczący detal: lizeny, gzymsy, nadokienniki wycinkowe.
Strzemieszyce Wielkie	Puszkina	7	Dom	1 ćw. XX w.	Murowany z cegły, tynkowany. Jednopiętrowy. Dach czterospadowy kryty papą. Znaczący detal: balkon, gzymsy.
Strzemieszyce Małe	Puszkina	27	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły, nietynkowany. 1,5 - kondygnacyjny. Dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: lizeny, nadokienniki.
Ząbkowice	Rapackiego	23	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z kamienia łamanego, częściowo otynkowany, jedno- i dwukondygnacyjny; z przylegającą zabudową gospodarczą z kamienia łamanego (rzut w kształcie litery L); dachy dwuspadowe kryte papą; w partii gzymsu oszalowanie wycinane w ozdobne zęby.
Reden	Reymonta	2	Dom	Poł. XIX w.	Murowany, tynkowany, parterowy; dach dwuspadowy.
Reden	Reymonta	4	Dom	Poł. XIX w.; przebudowany	Murowany, tynkowany. Piętrowy. Dach dwuspadowy.
Reden	Reymonta	10	Willa	Ok. 1930	Murowana, tynkowana. Parterowa z facjată. Dach czterospadowy, kryty dachówką
Reden	Reymonta	33	Dom		
Reden	Reymonta	35	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany, piętrowy; dach pulpitowy; w fasadzie skromny detal ceglany; obok kasztanowiec
Korzeniec	Robotnicza	3	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy z dachem pulpitowym.
Korzeniec	Robotnicza	4	Dom	Ok. 1900 r.	Murowany, tynkowany. Parterowy z niskim dachem dwuspadowym. Skromny detal fasady (artykulacja: lizeny, gzymsy).
Korzeniec	Robotnicza	5	Dom	Ok. 1900 r.	Murowany, tynkowany. Piętrowy z niskim dachem dwuspadowym.
Korzeniec	Robotnicza	8	Dom	Ok. 1900 r.	Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy z niskim dachem dwuspadowym. W fasadzie skromny detal ceglany (artykulacja: lizeny, gzymsy).
Zielona	Robotnicza	33a - 33f	Kolonia robotnicza Huty Bankowej "Zielona"	Zbudowana ok. 1900 r.	Złożona z 7 identycznych domów, wolnostojących, usytuowanych równolegle do siebie, naprzemian z budynkami gospodarczymi, w zieleni o charakterze ogrodowym. Domy murowane z cegły, nietynkowane, dwupiętrowe, kryte dwuspadowymi dachami. Na rzucie wydłużonych prostokątów z trzema symetrycznie rozmieszczonymi ryzalitami klatek schodowych, dwutraktowe. Budynki gospodarcze murowane z cegły, parterowe z dwuspadowymi dachami.
Wygielzów	Rolnicza		Kapliczka domkowa	XX w.	Murowana z cegły, otynkowana; prostokątna wnęka z trójkątnym przyczółkiem - tu współczesna reprodukcja obrazu MB Częstochowskiej oraz gipsowa figura Matki Boskiej; kapliczkę wieńczy metalowy, niewielki krzyż.
Okradzionów - Rudy	Rudy	9	Dom		Częściowo drewniany, ściany szczytowe i podmurówka z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty eternitem.
Okradzionów	Rudy	22	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; na działce ceglana zabudowa gospodarcza.
Okradzionów - Rudy	Rudy		Krzyż przydrożny	XX w.	Duży metalowy krzyż z odlewana z metalu niewielką figurą Chrystusa; otoczony ogrodzeniem z metalowych prętów.
Huta Bankowa	Sienkiewicza	2	Dom	Ok. 1910 r.	Murowany z cegły, nietynkowany, z tynkowanym detałem w fasadzie.. Parterowy, z niskim dachem dwuspadowym. Fasada symetryczna, pięciosiowa, artykułowana lizenami, z parterowym ryzalitem centralnym w strefie parteru (z tarasem); otwory parteru arkadowe.
Huta Bankowa	Sienkiewicza	4	Dom	XIX/XX w.	Murowany, tynkowany, piętrowy z dachem dwuspadowym.

Huta Bankowa	Sienkiewicza	5	Kamienica	Kamienica zbudowana w. XIX/XX w.; zachowane oficyny; boczna i tylna	Murowana, tynkowana, trzypiętrowa; dachy pupitowe.
Huta Bankowa	Sienkiewicza	11	Kamienica	Ok. 1925 r.	Murowana, tynkowana, dwupiętrowa, z niskim dachem. Fasada symetryczna z ryzalitem zwieńczonym przez trójkątny przyczółek. Stolarka okienna modernistyczna, dwu- i trójskrzydłowa ze ślęmieniem, o drobnych, wielokwaterowych podziałach.
Huta Bankowa	Sienkiewicza	14	Kamienica	Przed 1939 r.	Murowana, tynkowana, dwupiętrowa z płaskim dachem. Na narożniku zaokrąglone balkony.
Huta Bankowa	Sienkiewicza	15	Dom		
Huta Bankowa	Sienkiewicza	18	Dom		
Ząbkowice	Sikorskiego	5	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, tynkowany. Piętrowy z dachem dwuspadowym. W fasadzie skromny detal: artykulacja lizenowo-ramowa, płaskie obramienia okien.
Ząbkowice	Sikorskiego	7	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, tynkowany. Parterowy. Dachy dwuspadowe.
Ząbkowice	Sikorskiego	9	Dom pracowników Huty Szkła Gospodarczego "Ząbkowice"	Koniec XIX w.	Dom dla dwunastu rodzin; wolnostojący z ogrodem od frontu. Murowany, tynkowany. Piętrowy. Dach dwuspadowy. Fasada sześciokosowa. W elewacji tylnej zewnętrzne schody drewniane i drewniany ganek komunikacyjny na słupach. Wnętrze dwutraktowe. Na zapleczu parterowy budynek gospodarczy.
Ząbkowice	Sikorskiego	11	Dom pracowników Huty Szkła Gospodarczego "Ząbkowice"	Pocz. XX w.; otwory przekształcone.	Wolnostojący w ogrodzie. Murowany, tynkowany. Piętrowy, z dachem dwuspadowym. Dwutraktowy z dwunastoma mieszkaniami i z trzema ryzalitami w elewacji tylnej, mieszczącymi pionowy komunikacyjny. Fasada sześciokosowa.
Ząbkowice	Sikorskiego	12	Dom	Pocz. XX w.	Ustykuwany "szczytowo". Murowany z cegły, nietynkowany. Piętrowy z poddaszem w szczycie.
Ząbkowice	Sikorskiego	13	Dom pracowników Huty Szkła Gospodarczego "Ząbkowice"	Pocz. XX w.	Wolnostojący w ogrodzie. Murowany, tynkowany. Piętrowy. Para ryzalitów. Dachy dwuspadowe. Wnętrze dwutraktowe; na obu kondygnacjach po cztery mieszkania.
Ząbkowice	Sikorskiego	15	Dom pracowników Huty Szkła Gospodarczego "Ząbkowice"	Koniec XIX w.	Dom dla dwunastu rodzin; wolnostojący z ogrodem od frontu. Murowany, tynkowany. Piętrowy. Dach dwuspadowy. Fasada sześciokosowa. W elewacji tylnej zewnętrzne schody drewniane i drewniany ganek komunikacyjny na słupach. Wnętrze dwutraktowe. Na zapleczu parterowy budynek gospodarczy.
Ząbkowice	Sikorskiego	20	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Piętrowy z dachem dwuspadowym. Wnętrze dwutraktowe; na osi sięń ze schodami drewnianymi. W fasadzie stosunkowo bogaty detal ceglany: gzymsy, boniowane lizeny, gzymsy nad oknami piętra.
Ząbkowice	Sikorskiego	28	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, tynkowany. Piętrowy. Niski dach dwuspadowy.
Ząbkowice	Sikorskiego	31	Dom	Pocz. XX w. (przebudowany z adaptacją na bar "Duet").	Murowany z cegły, częściowo wtórnie otynkowany. Parterowy. Nad narożnikiem szczyt.
Ząbkowice	Sikorskiego	35	Dom	Ok. 1925 r.	Murowany z cegły, nietynkowany. Piętrowy, z niskimi dachami. Skromny detal elewacji.
Ząbkowice	Sikorskiego	36	Kamienica	Ok. 1925 r.	Murowana z cegły, nietynkowana, piętrowa z półpiętrzem. Skromny detal fasady.
Ząbkowice	Sikorskiego	37	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany. Parterowy z poddaszem. Dekoracyjne, drewniane obramienie drzwi wejściowych; stolarka drzwi jednoskrzydłowa, klepkowa, stolarka okienna dwuskrzydłowa, cztero- i sześciokwaterowa.
Ząbkowice	Sikorskiego	39	Dom	Pocz. XX w.	Ustykuwany "skośniej" do ulicy. Murowany z wapiennego kamienia łamanego, częściowo tynkowany, z ceglany detal. Piętrowy. Dach niski, dwuspadowy; strefa strychu oszalowana.
Ząbkowice	Sikorskiego	40	Kamienica	Ok. 1925 r.	Murowana, tynkowana. Piętrowa z półpiętrzem. Skromny detal w fasadzie.
Ząbkowice	Sikorskiego	43	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły. Piętrowy. Dach dwuspadowy. Skromny detal elewacji.
Ząbkowice	Sikorskiego	55	Plebania	Zbudowana w związku z utworzeniem parafii w 1910 r.	Murowana z cegły, nietynkowana, z tynkowany detal elewacji (podziały lizenowo-ramowe, opaski wokół otworów). Parterowa. Dwuskrzydłowa, narzucie litery "T". Dachy dwuspadowe. Od frontu ogród.
Ząbkowice	Sikorskiego	57		Pocz. XX w.	Murowany z wapiennego kamienia łamanego z ceglany detalami. Piętrowy. Dach pulpitowy.
Ząbkowice	Sikorskiego	60	Kamienica	Ok. 1925 r.	Murowana, tynkowana. Piętrowa. Dach dwuspadowy. Wokół otworów płaskie opaski.
Ząbkowice	Sikorskiego	68	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, konstrukcji zrębowej, oszalowany, na podmurowaniu kamiennym. Parterowy. Dach dwuspadowy, niski. Obramienie wejścia drewniane, dekoracyjnie wycinane w desce; stolarka drzwi dwuskrzydłowa, płycinowa, z dekoracją snycerską.
Ząbkowice	Sikorskiego	78	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy z niskim dachem dwuspadowym.
Ząbkowice	Sikorskiego	80	Dom	Ok. 1925;	Murowany z cegły, nietynkowany. Piętrowy. Dach dwuspadowy. W fasadzie skromny detal i malowany sztyld sprzed 1939 r.: "GALANTERIA T. ANTOS".
Ząbkowice	Sikorskiego		Zespół Huty Szkła Gospodarczego "Ząbkowice"	Założona w 1884 r., zabudowa wielokrotnie przekształcana	Zabudowa murowana z cegły, nietynkowana, częściowo tynkowana. Hala produkcyjna o gabarycie piętrowym; w fasadzie szczyt schodkowy, modernistyczny. Dwa kolumny ceglane, ośmionocne. Magazyny.
Strzemieszyce Małe	Składowa	3	Dom	1 ćw. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. 1,5 kondygnacyjny z facjatą. Dach pulpitowy kryty papą. Znaczący detal: podokienniki, nadokienniki.
Strzemieszyce Małe	Składowa		Dawna cegielnia (w ruinie)	Początek XX w.	Murowana z cegły, nietynkowana. Otwory okienne domknięte półkoliście. Dach w ruinie. Obok komin.
Ząbkowice	Skłodowskiej-Curie	12	Willa	1928 r. (napis na elewacji)	Murowana, otynkowana, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjna, z mieszkalnym poddaszem, bryła rozczłonkowana (centralny ryzalit zwieńczony facjatą); dach dwuspadowy, naczółkowy, kryty papą.
Ząbkowice	Skłodowskiej-Curie	13	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce otynkowanej; jednokondygnacyjny z poddaszem, dach dwuspadowy kryty papą.
Huta Bankowa	Sobieskiego	11	Kamienica	Pocz. XX w.	Murowana z cegły, nietynkowana. Dwuskrzydłowa, dwupiętrowa.
Huta Bankowa	Sobieskiego	13	Kamienica	Pocz. XX w.	Murowana z cegły, nietynkowana (parter wtórnie otynkowany), dwupiętrowa; dach noski. Skromny detal fasady: kuta balustrada balkonu ceglana artykulacja, nadokienniki, podokienniki.
Huta Bankowa	Sobieskiego	15	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany (parter otynkowany wtórnie). Piętrowy, z niskim dachem. Fasada symetryczna, z centralnym ryzalitem, nad którym szczyt; skromny detal ceglany (obramienia okienne, gzymsy).
Huta Bankowa	Sobieskiego	17	Kamienica		

Huta Bankowa	Sobieskiego		Huta Bankowa	Huta wzniesiona w latach 1834-1842 jako rządowy, największy wówczas w Królestwie Polskim zakład przemysłowy ; od 1876 r. całkowite przekształcenie huty z likwidacją starej i wprowadzeniem nowej, częściowo zachowanej do dziś zabudowy; ponownie modernizowana w międzywojennym dwudziestolecu i w okresie powojennym. W latach 1951-1991 działała jako Huta im. Dzierżyńskiego.	Złożona z kilkunastu obiektów, zbudowanych w większości na przełomie XIX/XX w. 1. Zespół walcowni. Złożona z dwunastu hal o stalowym szkielecie i ceglanych, zewnętrznych ścianach osłonowych. Wnętrze jednoprzestrzenne. Nad poszczególnymi halami odrębne dachy dwuspadowe o stalowej konstrukcji, ze świetlikami. 2. Młotownia. Złożona z trzech hal. (daty w szczytach fasady). Murowana z cegły, nietynkowana. Wnętrze na parterze wieloprzestrzenne, na piętrze zasadniczo dwuprzestrzenne. 3. Zespół budynków administracyjnych. Zbudowany w 80- 90-tych latach XIX w. Usytuowany przy ul. Sobieskiego. Złożony z pięciu budynków, częściowo otynkowanych, nakrytych dwuspadowymi dachami. Rozwiązania fasad odrębne dla każdego budynku. 4. Budynek tokarni walców. Usytuowany w pierzei ul. Sobieskiego. Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy z dachem dwuspadowym. 5. Budynek warsztatu przy młotowni, obecnie magazyn elektryczny i łaźnia. Usytuowany w pierzei ul. Sobieskiego. Murowany z cegły, otynkowany, z ceglany detal. Piętrowy z dachem dwuspadowym na współczesnej konstrukcji stalowej. 6. Budynek starej młotowni, obecnie kuźnia i inspekcja maszyn. Szkielet konstrukcyjny stalowy z ceglany wypełnieniami. Złożony z trzech hal; nad halami odrębne dachy dwuspadowe o stalowej konstrukcji, ze świetlikami. 7. Budynek warsztatu akcesorii kolejowych i kralajni wlewków. Złożony z dwóch członów. 8. Budynek kotłowni. Konstrukcja szkieletowa (w części wsch. szkielet żelbetowy, w zach. stalowy), ściany zewnętrzne i wewnętrzne murowane z cegły. Dach płaski nad częścią wsch., dwuspadowy nad zach. 9. Budynek siłowni. Ściany w przyziemiu żelbetowe (fundament pod urządzenia), wyżej o stalowej konstrukcji szkieletowej z ceglany wypełnieniami. Wewnątrz hala dziewięcioprzęsłowa, dwunawowa. Dach dwuspadowy o konstrukcji stalowej. 10. Kompleks hal stalowni. Konstrukcja stalowa z wypełnieniami ceglany. Wewnątrz hale o zróżnicowanych rozmiarach i długościach: czadnic, złomu, pieców, lejnicza i wlewków. Dachy o konstrukcji stalowej ze świetlikami, zasadniczo dwuspadowe. 11. Kompleks hal odlewni przy stalowni. Konstrukcja stalowa z zewnętrznymi ścianami ceglany. Układ całości bazylikowy, ze środkową "nawą" (halą) wyższą, nakryta dachem dwuspadowym, bocznymi niższymi o dachach pulpitowych. Konstrukcje dachów stalowe. 12. Budynek dawnej modelarni przy stalowni (obecnie stolarnia). O konstrukcji żelbetowej z wypełnieniami ceglany, tynkowany. 13. Budynek biurowy i rozdzielni przy stalowni. Murowany z cegły. Parterowy z lukarnami w wysokim dachu dwuspadowym nad głównym korpusem. 14. Wieża wodna przy stalowni. Zbudowana w 1912 r. Konstrukcja żelbetowa, częściowo z wypełnieniami ceglany. Pięciokondygnacyjowa z ośmiobocznym trzonem, szesnastobocznym zbiornikiem i wielobocznym dachem z latarnią. 15. Budynek mieszkalny (obecnie biurowy). Zbudowany na pocz. XX w. Modernistyczny. Murowany z cegły, nietynkowany. 16. Budynek warsztatu blacharskiego i szklarskiego. O konstrukcji szkieletowej stalowej z wypełnieniami ceglany, tynkowany. Parterowy z dachem dwuspadowym. 17. Dawny budynek wsadu wielkopiecowego (blooming), obecnie magazyn. Murowany z cegły, parterowy z dwuspadowym dachem; wewnątrz jednoprzestrzenna, czteroprzęsłowa hala. 18. Budynek mieszkalny (obecnie biurowy). Murowany z cegły, nietynkowany. Złożony z członu dwupiętrowego nakrytego dachem dwuspadowym i piętrowego z dachem pulpitowym. W elewacjach skromny detal ceglany.
Huta Bankowa	Sobieskiego		Krzyż przydrożny	Ustawiony 21 maja 1834 r. z związku z utworzeniem Huty naprzeciw wejścia na teren Huty.	Żeliwny, z żeliwną figurką Ukrzyżowanego Chrystusa. Ustawiony na postumencie murowanym z 1990 r., z pochodzącymi z tego okresu metalowymi tabliczkami inskrypcyjnymi.
Strzemieszyce Wielkie	Sosnowa	6,8, 10	Zespół 3 domów	Lata międzywojenne	Murowane z cegły, nietynkowane. Parterowe, dachy dwuspadowe, kryte papą. Znaczący detal: gzymsy, lizeny, nadokienniki.
Strzemieszyce Wielkie	Sosnowiecka	1	Dom	Lata międzywojenne	Drewniany, szalowany. Parterowy. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: obramienia okienne.
Strzemieszyce Wielkie	Sosnowiecka	47	Budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Murowany z kamienia, pobieleny. Dach dwuspadowy, kryty eternitem.
Strzemieszyce Wielkie	Sosnowiecka	66	Dom	XIX/XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Dwukondygnacyjny. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący deta: nadokienniki, lizeny, gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Sosnowiecka	96	Dom	XIX/XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. 1,5kondygnacyjny, z facjatą. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki, gzyms.
Strzemieszyce Wielkie	Sosnowiecka	101	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły, nietynkowany. Dwukondygnacyjny. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: lizeny, gzymsy, nadokienniki.
Strzemieszyce Wielkie	Sosnowiecka	naprzeciwko nr 3	Stodoła	2 połowa XIX w.	W części murowana z kamienia, w części drewniana. Dach przyczółkowy, kryty papą. W otoczeniu starodrzew.
Dąbrowa Górnicza	Spółdzielcza	3	Dom wielorodzinny	Ok. 1930	Wolnostojący w zieleń. Murowany, tynkowany. Parterowy, z dachem czterospadowym.
Strzemieszyce Wielkie	Stacyjna	22a	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, szalowany. Parterowy, w części środkowej 1-piętrowy, dachy czterospadowe kryte eternitem. Znaczący detal: ganki, ozdobne nadokienniki i elementy ganków, szczyt.
Strzemieszyce Wielkie	Stacyjna	25	Dom		

Strzemieszyce Wielkie	Stacyjna, Transportowa		Zespół stacji kolejowej Dąbrowa Górnicza - Strzemieszyce: bud. dworca, lokomotywnia z przylegającym budynkiem, remiza, wieża ciśnień, dyspozytornia, magazyn, budynki przy ul. Transportowej (nr 4 i usytuowany na jego tyłach)	Budynek dworca: 2 poł. XIX w., przeb lata międzywojenne i powojenne; dyspozytornia: lata 30. XX w.; pozostałe obiekty: początek XX w.	Budynek dworca: murowany, tynkowany, dwu- i trzykondygnacyjny, z wieżą i ryzalitami. Dachy dwuspadowe, na wieży namiotowy, kryte blachą. Od strony placu portyki podcieniowy, Okna górnej kondygnacji wieży półkoliście zamknięte, pod nimi okrągłe płyciny. Lokomotywnia: murowana, częściowo tynkowana. Na rzucie ćwierćkolistym. Parterowa. Dachy dwuspadowe, kryte blachą. Znaczący detal: skarpy, nadproża wycinkowe, lizeny. Budynek przyległy do lokomotywni: murowany, tynkowany. Dwukondygnacyjny, z ryzalitami. Dachy dwuspadowe. Znaczący detal. Budynek remizy: murowany z cegły, nietynkowany, Parterowy, z wieżyczką. Dach dwuspadowy, nad wieżyczką spłaszczony namiotowy, kryty papą. Wieża ciśnień: murowana z cegły, nietynkowana, górna kondygnacja drewniana, szalowana. Na rzucie nieregularnego sześcioboku, Dach namiotowy sześciopłociowy, kryty papą. Znaczący detal: płyciny, rozbudowany gzyms. Dyspozytornia: murowana z cegły, częściowo tynkowana. Parterowa, z zaokrąglonym ryzalitem. Dach pulpitowy, kryty blachą. W ryzalicie okrągłe okienka. Magazyn: murowany, tynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: lizeny, nadokienniki. Budynek przy ul. Transportowej 4: murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy. Znaczący detal. Budynek na tyłach budynku przy ul. Transportowej 4: murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy. Z ryzalitami. Dachy dwuspadowe. Znaczący detal: nadokienniki.
Golonóg - Trzydziesty	Stalowa	10	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, tynkowany, ze skromnym dealem ceglany w fasadzie (gzyms, nadokienniki). Parterowy. Dach pulpitowy.
Staszic	Staszica	28	Dom	Pocz. XX w.; przebudowany	Murowany z cegły, nietynkowany. Piętrowy. W fasadzie skromny detal ceglany.
Staszic	Staszica	38	Dom		
Staszic	Staszica	50	Dom	Zbudowany ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935); częściowo przebudowany	Wolnostojący. Murowany, tynkowany. Parterowy z półpiętrzem dachu naczółkowym.
Staszic	Staszica	52	Dom	Zbudowany ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935).	Wolnostojący. Murowany, tynkowany. Parterowy z półpiętrzem dachu naczółkowym.
Staszic	Staszica	54	Dom		
Staszic	Staszica	58	Willa	Zbudowany ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935); częściowo przebudowany.	Wolnostojąca w ogrodzie. Murowana, tynkowana. Parterowa z facjatami w dachu czterospadowym; nad facjatami dachy dwu- i trójspadowe.
Staszic	Staszica		Kżyż przydrożny	Ustawiony zapewne w okresie budowy kolonii Staszic (1933-1935).	Drewniany.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	61	Chałupa, budynek gospodarczy	XIX/XX w., przebudowa w latach międzywojennych	Chałupa drewniana, szalowana, na kamiennej podmurówce. Dach dwuspadowy kryty papą. Budynek gospodarczy kamienny. W otoczeniu starodrzew.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	63	Chałupa, budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Chałupa drewniana, konstrukcji zrębowej, obita płytami piłśniowymi, na kamiennej podmurówce. Dach dwuspadowy kryty papą. Budynek gospodarczy kamienny.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	111	Chałupa	XIX/XX w.	Drewniana, konstrukcji sumikowo-łątkowej, narożniki w jaskółczy ogon, w szczytach szalowana. Przybudówka z cegły. Dach dwuspadowy kryty papą.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	113	Dom	Lata międzywojenne	Drewniany, szalowany. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty eternitem. Zachowana stolarka.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	121	Chałupa, budynek gospodarczy	Początek XX w.	Drewniana, szalowana, na kamiennej podmurówce. Dach czterospadowy kryty papą. Budynek gospodarczy kamienny.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	134	Dom	Lata międzywojenne	Drewniany, szalowany. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty eternitem.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	148	Chałupa	Lata międzywojenne	Drewniana, szalowana. Dach dwuspadowy kryty papą.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	160	Dom, zabudowa gospodarcza	Lata międzywojenne	Dom murowany z cegły i kamienia, nietynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty dachówką. Znaczący detal: podokienniki, lizeny, gzyms. Zachowana stolarka okienna. Zabudowa gospodarcza kamienna.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	162	Dom, zabudowa gospodarcza	Lata międzywojenne	Dom drewniany, szalowany, na kamiennej podmurówce. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty dachówką. Zachowana stolarka okienna. Zabudowa gospodarcza kamienna.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	164	Dom. zabudowa gospodarcza	Lata międzywojenne	Dom drewniany, szalowany, na kamiennej podmurówce. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty papą. Zachowana stolarka okienna. Zabudowa gospodarcza kamienna.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	167	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły, na podmurówce kamiennej. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty dachówką. Znaczący detal: nadokienniki, gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	168	Chałupa	Początek XX w.	Drewniana, szalowana. Parterowa. Dach przyczółkowy kryty papą. Znaczący detal: ozdobne rysie. Zachowana stolarka okienna.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	169	Dom	Lata międzywojenne	Drewniany, konstrukcji zrębowej, w szczytach szalowany. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty eternitem.

Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	170	Dom	Początek XX w.	Drewniany, szalowany. Parterowy. Dach przyczółkowy kryty papą. Znaczący detal: ozdobne rysie. Zachowana stolarka drzwi wejściowych i częściowo okienna.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	195	Zagroda: dom, budynek gospodarczy	Początek XX w.	Dom: częściowo murowany, tynkowany, częściowo drewniany, szalowany. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty papą. Budynek gospodarczy kamienny.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	201	Chałupa	XIX/XX w.	Drewniana, konstrukcji zrębowej, wtórnie szalowana. Dach przyczółkowy kryty papą. Zachowane ozdobne rysie.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	210	Dom, budynek gospodarczy	Początek XX w.	Drewniany, na podmurówce kamiennej, od podwórza kamienna przybudówka. Piętrowy ze ścietym narożnikiem w kondygnacji parteru, facjatami. Dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: ozdobne elementy snycerskie, zachowana stolarka. Przybudówka piętrowa nakryta dachem pulpitowym. W głębi działki kamienny budynek gospodarczy (zrujnowany).
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	233	Dom	Lata międzywojenne	Częściowo murowany z kamienia, nietynkowany (ściany szczytowe), częściowo drewniany szalowany na kamiennym podmurowaniu. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty eternitem. Zachowana stolarka okienna.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	237	Dom, budynek gospodarczy	Początek XX w.	Dom: murowany z kamienia i cegły, nietynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty dachówką. Znaczący detal: nadokienniki, podokienniki, lizeny. Budynek gospodarczy kamiennie-ceglany.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	239	Dom, budynek gospodarczy	Początek XX w.	Dom: murowany z kamienia i cegły, nietynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty eternitem. Znaczący detal: nadokienniki, podokienniki, lizeny. Zachowana stolarka z okiennicami.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	252	Dom, zabudowa gospodarcza	1934	Dom: murowany z cegły i kamienia, nietynkowany. 1,5-kondygnacyjny z facjatą. Dach naczółkowy kryty papą. Znaczący detal: szczyt falisty. W głębi działki ciąg zabudowy gospodarczej kamiennie-ceglanej.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	284	Dom	1 ćw. XX w.	Murowany z kamienia i cegły, nietynkowany. Parterowy. Dach pulpitowy kryty papą. Znaczący detal: ceglane narożniki, obramienia okien, gzyms. Zachowana stolarka okienna.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	290	Dom, zabudowa gospodarcza	Lata międzywojenne	Dom: murowany z kamienia i cegły, nietynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki, gzyms. Zabudowa gospodarcza murowana z kamienia i cegły.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	313	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły i kamienia, tynkowany. 1,5-kondygnacyjny z facjatą. Dach dwuspadowy kryty papą.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	325	Dom, budynek gospodarczy	Lata międzywojenne	Dom: murowany z cegły i kamienia, tynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty dachówką. Budynek gospodarczy: murowany z kamienia i cegły.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	375	Budynek Przychodni nr 4 (d. budynek dyrekcji Zakładów Chemicznych, później siedziba gminy Strzemieszyce) w ogrodzie, piwniczka, starodrzew, stawy	Początek XX w.	Budynek przychodni: murowany z cegły, nietynkowany. Dwukondygnacyjny, z poddaszem, wieżyczką i facjatami. Ryzalitowany, z drewnianą loggią w narożniku pd.-zach. piętra. Dachy dwuspadowe, nad wieżyczką namiotowy, kryte papą. Znaczący detal: szczyty, obramienia okienne, oryginalna stolarka okienna. Piwniczka: usytuowana na wsch. skraju działki, murowana z kamienia, sklepiona.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	379	Dom	1 ćwierć XX w.	Murowany z cegły, tynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: szczyt, fryz, lizeny.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	389	Dom	Początek XX w.	Murowany z cegły, częściowo tynkowany. Jednopiętrowy. Dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: szczyt, sterczyny, lizeny, gzymsy, obramienia otworów, podokienniki.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	398	Chałupa	1 ćwierć XX w.	Drewniana, szalowana, z gankiem. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: ozdobne rysie.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	417	Dom	Początek XX w.	Murowany z cegły i kamienia nietynkowany. Jednopiętrowy. Dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: lizeny, gzymsy, nadokienniki.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	423	Dom	Lata międzywojenne	Murowany, tynkowany. Jednopiętrowy. Dach dwuspadowy kryty blachą. Znaczący detal: lizeny, podokienniki.
Strzemieszyce Wielkie	Strzemieszycka	przed nr 246	Krucyfiks	Lata 80. XX w.	Drewniany z metalową figurką Chrystusa.
Strzemieszyce Wielkie	Szałasowizna	54	Dom	Lata międzywojenne	Drewniany, szalowany. Parterowy z poddaszem. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki.
Strzemieszyce Wielkie	Szałasowizna,		Krucyfiks	2 połowa XX w.	Krzyż z dwuteowników, figura Chrystusa żeliwna.
Ząbkowice	Szosowa	1	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, tynkowany, z ceglanym detalem. Piętrowy z niskim dachem dwuspadowym.
Ząbkowice	Szosowa	4	Dom	Pocz. XX w.	Usytuowany "szczytowo". Murowany z wapiennego kamienia łamanego, z ceglanymi detalami, częściowo tynkowany. Parterowy z dachem dwuspadowym.
Ząbkowice	Szosowa	9	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany, ze skromnym detalem. Parterowy z facjatą. Dachy dwuspadowe.
Ząbkowice	Szosowa	33	Dom		Usytuowany bokiem do drogi. Murowany, tynkowany, z ceglanym detalem. Parterowy z dachem pulpitowym.
Ząbkowice	Szosowa	36	Dom	Ok. 1925 r.	Usytuowany bokiem do drogi. Murowany z cegły (fasada) i łamanego kamienia łapanego (ściany boczne), nietynkowany. Parterowy. Dach pulpitowy.
Ząbkowice	Szosowa	67	Dom	Pocz. XX w.; częściowo przebudowany.	Murowany, tynkowany, z ceglanymi detalami. Parterowy. Dach dwuspadowy.
Ząbkowice	Szosowa	69	Dom	Pocz. XX w.	Usytuowany bokiem do drogi, w głębi posesji. Murowany, tynkowany, z ceglanym detalem. Parterowy z dachem pulpitowym.
Ząbkowice	Szosowa	86	Dom	Pocz. XX w.	Usytuowany w głębi posesji, bokiem do drogi. Murowany, tynkowany, z detalem ceglanym. Piętrowy z niskim dachem dwuspadowym.
Sikorka	Szpakowa	10	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany; jednokondygnacyjny, z mieszkalnym poddaszem, dach dwuspadowy kryty blachą i papą; facjatka, ceglany detal: gzymsy, łęki okienne (otwory okienne przebudowane); późniejsze przybudówki otynkowane.

Sikorka	Szpakowa	159 a	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z kamienia łamanego, z ceglanym detałem architektonicznym (lizeny, gzyms, odcinkowe łęki i obramienia okienne); jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; zachow. oryginalna stolarka drzwiowa; zabudowa gospodarcza z kamienia łamanego.
Sikorka	Szpakowa		Krzyż przydrożny	1914 r. (wg napisu na postumencie)	Murowany, otynkowany postument w formie obelisku na trójkątnej podstawie, zwieńczony betonowym krzyżem o treflowo zakończonych ramionach, na krzyżu odlewana z metalu niewielka figura Chrystusa; w środkowej części cokołu trójkątnie zamknięta wnęka ze współczesną reprodukcją obrazu MB Częstochowskiej. Niskie ogrodzenie z metalowych prętów. W otoczeniu lipa i młode brzozy.
Stara Dąbrowa	Szpitalna	12	Dom	Pocz. XX w.; częściowo przebudowany.	Murowany z cegły, nietynkowany. Piętrowy, z niskim dachem dwuspadowym.
Strzemieszyce Wielkie	Towarowa	1	Dom	Lata międzywojenne	Drewniany, szalowany. Parterowy. Dach naczółkowy, kryty eternitem. Znaczący detal: obramienia okienne.
Strzemieszyce Wielkie	Towarowa	4, 6, 8, 10	Zespół czterech domów w ogrodach	Lata międzywojenne	Drewniane, szalowane. Parterowe. Dachy naczółkowe, kryte dachówką (nr 6, 8) i eternitem (nr 4, 10). Znaczący detal: obramienia okienne. Przed domem nr 10 drewniany gołębnik.
Okradzionów - Rudy	trakt bez nazwy		Kapliczka domkowa	XIX/XX w.?	Murowana, otynkowana (pobielona); zniszczona - zachowane trzy ściany, dach zastąpiony betonową płytą; wewnątrz pod warstwami pozostały widoczne fragmenty malatury.
Ząbkowice - Nowy Wygłędów	Traktowa	17	Mur	XIX w.	Mur z kamienia łamanego z okrągłą basztą w narożniku otaczający niewielki park ze starodrzewem; wewnątrz obwodu budynku z XX w.
Strzemieszyce Wielkie	Transportowa	2	Dom	Początek XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy, z gankiem. Dach dwuspadowy, kryty blachą. Znaczący detal: nadokienniki.
Strzemieszyce Wielkie	Transportowa	4-8	Blok mieszkalny PKP	Początek XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Trójskrzydłowy, dwukondygnacyjny. Dach dwuspadowy kryty blachą. Znaczący detal: obramienia okienne, gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Transportowa	4a/1	Dom	Początek XX w.	Drewniany, szalowany. Parterowy. Dach dwuspadowy, kryty dachówką. Znaczący detal: nadokienniki, podokienniki, obramienia okienne.
Strzemieszyce Wielkie	Transportowa	27	Dom	Początek XX w.	Murowany z cegły i kamienia, nietynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki, podokienniki, gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Transportowa	29	Dom	Początek XX w.	Murowany z cegły i kamienia, nietynkowany. Parterowy, z facjatą. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki, podokienniki, gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Transportowa	35	Dom	1 ćwierć XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Dwukondygnacyjny. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki, lizeny, gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Transportowa	37	Dom	1 ćwierć XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Dwukondygnacyjny. Dach pulpitowy, kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki, lizeny, gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Transportowa	55	Dom	Początek XX w.	Drewniany, szalowany. Parterowy. Dach dwuspadowy, kryty dachówką. Znaczący detal: obramienia okienne.
Strzemieszyce Wielkie	Transportowa	57	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły i kamienia, nietynkowany. Parterowy. Dach dwuspadowy, kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki.
Strzemieszyce Wielkie	Transportowa	59	Dom	1 ćwierć XX w.	Murowany z cegły i kamienia, tynkowany. Parterowy, z ryzalitami. Dach dwuspadowy i naczółkowe, kryte blachą. Znaczący detal: nadokienniki, lizeny.
Strzemieszyce Wielkie	Transportowa	61	Dom	Lata 20. XX w.	Murowany z cegły, tynkowany. Dwukondygnacyjny, z ryzalitem. Dach mansardowy, kryty eternitem. Znaczący detal: facjaty, szczyty, półkolista płycina, balkon, lizeny.
Strzemieszyce Wielkie	Transportowa	63	Dom	Lata 20. XX w.	Murowany z cegły, tynkowany. Dwukondygnacyjny, z ryzalitem. Dachy mansardowe, kryte eternitem. Znaczący detal: facjaty, szczyty, lizeny.
Reden	Traugutta	17	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Piętrowy. Dach dwuspadowy, niski.
Reden	Traugutta	21	Dom	Poc. XIX w.	Murowany, tynkowany, piętrowy, z niskim dachem dwuspadowym. Dwutraktowy.
Reden	Traugutta	25	Dom	Poc. XIX w.	Murowany, tynkowany. Piętrowy, dwutraktowy, z jednobiegowymi schodami. Dach niski, dwuspadowy. W elewacji frontowej gzyms między kondygnacjami.
Trzebiesławice	Trzebiesławicka		kapliczka	Pocz. XX w.	
Ząbkowice	Tulipanowa	6	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z wapienia łamanego i cegły. Parterowy z suteroną. Złożony z dwóch członów stykających się tylnymi ścianami, nakryty wspólnym dachem (w zasadzie parą dachów pulpitowych).
Ząbkowice	Tulipanowa	8/10	Chałupa	Koniec XIX w.	Drewniana, konstrukcji zrębowej i słupowej, bielona. Dach dwuspadowy. Stolarka okienna dwuskrzydłowa, sześciokwaterowa.
Ząbkowice	Tulipanowa	12	Chałupa	Koniec XIX w.	Zachowana w połowie. Drewniana, konstrukcji zrębowej i słupowej, bielona, na kamiennym podmurowaniu wyrównanym z piwnicą. Dach dwuspadowy.
Ząbkowice	Tulipanowa	17	Dom mieszkalny		
Okradzionów - Rudy	Turystyczna		Krzyż przydrożny	XX w.	Duży drewniany krzyż z niewielką, odlewaną z metalu figurą Chrystusa.
Golonóg - kolonia Tworzeń	Tworzeń	136	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, konstrukcji zrębowej, oszalowany. Dach dwuspadowy o niewielkim nachyleniu połaci. Wnętrze dwutraktowe.
Golonóg - kolonia Tworzeń	Tworzeń	138	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, konstrukcji zrębowej, oszalowany. Dach dwuspadowy o niewielkim nachyleniu połaci. Wnętrze dwutraktowe.
Golonóg - kolonia Tworzeń	Tworzeń	140	Dom	Pocz. XX w.	Ustytuowany szczytowo w stosunku do drogi. Drewniany, nietynkowany, niebielony. Dach dwuspadowy. Wnętrze jednotraktowe, czteroosiowe. Na zapleczu działki stodoła o słupach kamiennych.
Golonóg - kolonia Tworzeń	Tworzeń	148	Dom	Pocz. XX w.	Ustytuowany szczytowo w stosunku do drogi. Drewniany, oszalowany. Parterowy. Dach dwuspadowy. W tyle działki stodoła o słupach murowanych z kamienia.

Golonóg - kolonia Tworzeń	Tworzeń	158	Dom	XIX/XX w.	Usytuowany szczytowo względem drogi. Murowany z kamienia, tynkowany. Parterowy. W szczycie krzyż. Stolarka okienna dwuskrzydłowa, sześciokwaterowa.
Trzebiesławice	Uczniowska	9	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; w partii gzymsu deski szalunku wycinane w ozdobne wzory, otwory okienne z drewnianymi naczółkami.
Trzebiesławice	Uczniowska		Kapliczka słupowa	XX w.	Murowany, otynkowany cokół zwieńczony metalowym krzyżem.
Ujejsce	Ujejska	34	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z kamienia łamanego i cegły, parter wtórnie otynkowany; dwukondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą; ceglany detal architektoniczny: lizeny, gzymsy, odcinkowe łęki okienne; ogród przedfrontowy.
Ujejsce	Ujejska	45	Dom	Pocz. XX w.	Częściowo drewniany, oszalowany, częściowo murowany (cz. gospod.), na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty dachówką.
Ujejsce	Ujejska	46	Dom	Pocz. XX w.	Częściowo drewniany, oszalowany, częściowo murowany (cz. gospod.), na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, z mieszkalnym poddaszem, dach dwuspadowy kryty płytami eternitu, w osi środkowej elewacji facjatka.
Ujejsce	Ujejska	49	Dom	Pocz. XX w.	Częściowo drewniany, oszalowany, częściowo murowany (cz. gospod.), na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty płytami eternitu.
Ujejsce	Ujejska	53	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, otynkowany; jednokondygnacyjny, z mieszkalnym poddaszem, dach dwuspadowy kryty papą, w osi środkowej facjatka; znaczący detal: lizeny, odcinkowe łęki okienne (otwory okienne częściowo przemurowane).
Ujejsce	Ujejska	55	Dom	Pocz. XX w.	Częściowo drewniany, oszalowany, częściowo murowany (cz. gospod.), na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty dachówką.
Ujejsce	Ujejska	56	Dom	Pocz. XX w.	Częściowo drewniany, oszalowany, częściowo murowany (cz. gospod.), na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty płytami eternitu.
Ujejsce	Ujejska	59	Dom	Pocz. XX w.	Częściowo drewniany, oszalowany, częściowo murowany (cz. gospod.), na podmurówce z kamienia łamanego; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty dachówką.
Ujejsce	Ujejska	68	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, belki zwęglowane w jaskółczy ogon, na podmurówce z kamienia łamanego, otynkowanej, część gospodarcza murowana; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty dachówką eternitową.
Ujejsce	Ujejska		Krzyż przydrożny	XX w.	Metalowy krzyż, współczesny, z niewielką figurą Chrystusa i obrazem (reprodukcja) MB Częstochowskiej.
Ujejsce	Ujejska		Kapliczka przydrożna	Pocz. XX w.	Metalowy, niewielki krzyż na murowanym, otynkowanym, trójkondygnacyjnym postumencie (górna część w formie obelisku).
Staszic	Uthkego	12	Willa	Zbudowana ok. 1935,	Murowana, tynkowana. Parterowa, z facjatami w dachu czterospadowym. Nad facjatami dachy dwu- i trójspadowe. W fasadzie portyk z kolumnami.
Staszic	Uthkego	14	Willa	Zbudowana ok. 1935,	Wolnostojąca. Murowana, tynkowana. Dwuskrzydłowa z jednym skrzydłem piętrowym, drugim parterowym; dachy dwu- i czterospadowe. W szczycie dachu dwuspadowego data budowy.
Staszic	Uthkego	18	Willa	Zbudowana ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935); częściowo przebudowana.	Wolnostojąca w ogrodzie. Murowana, tynkowana. Dwuskrzydłowa; jedno skrzydło parterowe z dachem łamanym-naczółkowym, drugie piętrowe, częściowo przekształcone. Dachy kryte dachówką.
Ząbkowice	Wapienna	1	Kamienica	Pocz. XX w.	Murowana, tynkowana. Piętrowa, dwuskrzydłowa. W obu elewacjach ulicznych ryzality z dekoracyjnymi szczytami. Dachy dwuspadowe.
Ząbkowice	Wapienna		Piec wapienniczy	2 poł. XIX w.	Murowany z wapiennego kamienia łamanego, szczegóły z cegły. Na rzucie sześcioboku, zwężający się ku górze, zwieńczony okrągłym kominem ceglany. We wszystkich bokach ceglane arkady z wnękami piecowymi.
Strzemieszyce Wielkie	Warszawska	4	Dom	XIX/XX w.	Murowany z cegły i kamienia, nietynkowany. 2-kondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki, lizeny, gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Warszawska	5	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły i kamienia, nietynkowany. Parterowy, dach dwuspadowy kryty blachą. Znaczący detal: lizeny, nadokienniki.
Strzemieszyce Wielkie	Warszawska	7	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, tynkowany. 2-kondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: lizeny, gzymsy, obramienia okien.
Strzemieszyce Wielkie	Warszawska	27	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły, nietynkowany. 1,5-kondygnacyjny (poddasze), dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: facjatka, szczyt, lizeny, gzymsy, podokienniki.
Strzemieszyce Wielkie	Warszawska	31	Dom	1 ćw. XX w.	Murowany z cegły i kamienia, częściowo tynkowany. Parterowy, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: lizeny, gzymsy, łuki wycinkowe, podokienniki.
Strzemieszyce Wielkie	Warszawska	34	Dom	Pocz. XX w., przebud.	Murowany z cegły, tynkowany. Parterowy, dach dwuspadowy kryty blachą. Znaczący detal: nadokienniki, podokienniki, lizeny, gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Warszawska	52	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, szalowany. Parterowy, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: ozdobne rysie.
Strzemieszyce Wielkie	Warszawska	54	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły, tynkowany. 2-kondygnacyjny, dach pulpitowy i dwuspadowe, kryte papą. Znaczący detal: lizeny, gzymsy, szczyt, obramienia okien.
Strzemieszyce Wielkie	Warszawska	58	Kamienica	Koniec XIX w.	Murowana z cegły, nietynkowana. 2-kondygnacyjna, z ryzalitem. Dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: ryzalit, szczyt, obramienia otworów, podokienniki, zachowana pierwotna stolarka bramy.
Strzemieszyce Wielkie	Warszawska	67	Kamienica	XIX/XX w.	Murowana z cegły, nietynkowana. 2-kondygnacyjna, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: obramienia okien, gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Warszawska	72, 74, 76	Zespół kamienic	Lata międzywojenne	Murowane z cegły, nietynkowane. 3-kondygnacyjne, dachy dwuspadowe kryte papą. Znaczący detal: w kamienicy nr 76 szczyt.
Strzemieszyce Wielkie	Warszawska	81	Kamienica	XIX/XX w.	Murowana z cegły, nietynkowana. 2-kondygnacyjna, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: szczyt, sterczyny, ostrołukowy otwór bramny i elementy podokienników.

Strzemieszyce Wielkie	Warszawska	82	Kamienica, w głębi budynek d. kina	Kamienica: XIX/XX w., kino: 1 ćw. XX w.	Kamienica: murowana z cegły, częściowo tynkowana. 2-kondygnacyjna, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: nadokienniki, podokienniki, płyciny, gzymsy. Bud. kina: murowany z cegły, tynkowany. 2-kondygnacyjny, dach płaski. Znaczący detal: lizeny, półkołocię domknięte okno.
Strzemieszyce Wielkie	Warszawska	94	Kamienica	1 ćw. XX w.	Murowana z cegły, tynkowana. 2-kondygnacyjna, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: podział listwowo-ramowy, balkon, nadokienniki.
Strzemieszyce Wielkie	Warszawska	99	Dom	1 ćw. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. 2-kondygnacyjny z ryzalitem. Dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: ryzalit, nadokienniki z kluczem, gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Warszawska	101	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły, tynkowany, poddasze drewniane, szalowane. Parterowy, dach dwuspadowy kryty dachówką. Znaczący detal: drewniany ganek.
Strzemieszyce Wielkie	Warszawska	103	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, szalowany. Parterowy, dach dwuspadowy kryty eternitem. Znaczący detal: obramienia okien, ozdobne nadokienniki.
Ząbkowice	Willowa	2	Willa	30. lata XX w.	Murowana, otynkowana; jednokondygnacyjna, z mieszkalnym poddaszem, bryła rozczłonkowana (ryzalit w osi środkowej z tarasem i facjatą); dach dwuspadowy, naczółkowy, kryty papą; skromne tynkowe opaski okienne, częściowo zachowana org. stolarka.
Reden	Wojska Polskiego	5	Dom	Poł. XIX w.; przebudowany	Zachowana połowa dawnego domu murowanego, tynkowanego, parterowego, z niskim, dwuspadowym dachem i wysokim kominem.
Reden	Wojska Polskiego	7	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, tynkowany z ceglany detalem, parterowy; dach dwuspadowy.
Reden	Wojska Polskiego	28	Kamienica	Pocz. XX w.	Murowana z cegły, nietynkowana, piętrowa; dach niski, dwuspadowy; w fasadzie skromny detal ceglany.
Reden	Wojska Polskiego	30	Kamienica	Pocz. XX w.	Murowana, ceglana, nietynkowana, piętrowa; dach dwuspadowy, niski; skromny detal ceglany w fasadzie.
Reden	Wojska Polskiego	32	Kamienica	Pocz. XX w.; przebudowana	Murowana z cegły, nietynkowana (parter wtórnie otynkowany), piętrowa; dach niski, dwuspadowy; skromny detal ceglany na piętrze.
Reden	Wojska Polskiego	35	Kamienica	Pocz. XX w.	Murowana z cegły, nietynkowana. Dwupiętrowa. Dach niski, dwuspadowy. W fasadzie detal ceglany.
Reden	Wojska Polskiego	37	Budynek d. Szkoły Powszechnej	1910	Murowany, tynkowany. Dwupiętrowy z facjatą (w szczycie facjaty data budowy). Dach wysoki, łamany.
Reden	Wojska Polskiego	38	Dom	1908; przebudowany	Murowany, tynkowany. Parterowy z facjatą; dach dwuspadowy, niski; w szczycie facjaty data budowy.
Reden	Wojska Polskiego	39	Kamienica	Ok. 1919; przebudowana	Murowana, tynkowana, dwupiętrowa.
Reden	Wojska Polskiego	41	Dom	Poł. XIX w.; przebudowany	Murowany, tynkowany. Parterowy z facjatą; dach niski, dwuspadowy.
Reden	Wojska Polskiego	42	Dom	XIX/XX w.	Murowany, tynkowany, parterowy; dach dwuspadowy, niski; stolarka rzdwi dwuskrzydłowa, płycinowa, okien (zamkniętych łukami segmentowymi) dwyskrzydłowa ze ślimieniem, sześciokwaterowa.
Reden	Wojska Polskiego	44	Kamienica	Pocz. XX w.	Murowana z cegły, nietynkowana, dwupiętrowa. Dach dwuspadowy, niski. Stolarka okienna dwuskrzydłowa ze ślimieniem, sześciokwaterowa.
Reden	Wojska Polskiego	52	Budynek Szkoły Podstawowej nr 6 im. Gabriela Narutowicza	Przed 1930	Murowany, tynkowany. Dwupiętrowy z wysokim parterem i suteroną; dach czterospadowy, nad ryzalitem dwuspadowy. Rzut symetryczny, dwutraktowy z korytarzem między traktami, z sienia i klatką schodową na osi. Fasada symetryczna, dziewięcioosiowa z centralnym, trójosiowym ryzalitem, zwieńczonym przez klasycyzujący, trójkątny przyczółek.
Reden	Wojska Polskiego	66	Willa	Ok. 1910	Murowana, tynkowana. Piętrowa, z dwupiętrową częścią narożną. Bryła asymetryczna. Dachy dwu- i czterospadowe.
Reden	Wojska Polskiego	76	Dom		
Stara Dąbrowa	Wolska	5	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, nietynkowany. Piętrowy z niskim dachem dwuspadowym. W fasadzie skromny detal ceglany (lizeny, gzymsy).
Golonóg -Trzydziesty	Wróblewskiego	2	Krzyż przydrożny	1935 (3 maja)	Stalowy, z figurką Chrystusa odlaną. Cokoł kamienny. Napis: Jezu błogosław Narodowi Polskiemu. D. 3-go maja 1935 pamiątkę tę funduje parafia Golonóg.
Staszic	Wschodnia	1	Dom	Zbudowany ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935).	Wolnostojący w ogrodzie. Murowany, tynkowany. Parterowy z półpiętrzem dachu dwuspadowym.
Staszic	Wschodnia	3	Dom	Zbudowany ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935).	Wolnostojący w ogrodzie. Murowany, tynkowany. Parterowy z półpiętrzem dachu dwuspadowym.
Staszic	Wschodnia	5	Dom	Zbudowany ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935).	Wolnostojący w ogrodzie. Murowany, tynkowany. Parterowy z półpiętrzem dachu dwuspadowym.
Staszic	Wschodnia	7	Dom	Zbudowany ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935).	Wolnostojący w ogrodzie. Murowany, tynkowany. Parterowy z półpiętrzem dachu dwuspadowym.
Staszic	Wschodnia	9	Dom	Zbudowany ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935).	Wolnostojący w ogrodzie. Murowany, tynkowany. Parterowy z półpiętrzem dachu dwuspadowym.
Błędów - Wypaleniska	Wypaleniska	9	Chałupa	Koniec XIX w.	Drewniana (belki zwęglowane w zrab), pierwotnie pobielona (pobiela barwiona ultramaryną); parterowa, dach dwuspadowy kryty papą; w osi środkowej sięń rozdzielająca część mieszkalną od gospodarczej.
Błędów - Wypaleniska	Wypaleniska		Kapliczka szafkowa	XX w.	Drewniana szafka na słupie, ze współczesną reprodukcją obrazu Matki Boskiej.
Ujejsce	Wypoczynkowa	23, 25	Dom	Pocz. XX w.	Murowane z cegły i kamienia łamanego, wtórnie otynkowane; jednokondygnacyjne, dachy jednospadowe, pulpitowe kryte papą; oba domy w szczytowym ustawieniu do ulicy.
Ujejsce	Wyzwolenia		Zespół trzech domów	Pocz. XX w.	Murowane z kamienia łamanego i cegły; jednokondygnacyjne z użytkowym poddaszem, dachy dwuspadowe kryte dachówką.
Trzebieślawice	Zachodnia	44	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z kamienia łamanego i cegły, nietynkowany; jednokondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty eternitem; ceglany detal: lizeny podkreślające narożniki, gzyms, obramienia otworów okiennych zamknięte łękami odcinkowymi.
Ząbkowice	Zagłębiowska	2	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, konstrukcja słupowa, częściowo oszalowany, dwukondygnacyjny z poddaszem; dach dwuspadowy kryty papą.

Ząbkowice	Zagłębiowska	32	Dom	Pocz. XX w.	Murowany z cegły, wtórnie otynkowany z eksponowanym ceglanym detalem architektonicznym (lizeny, gzyms, lęki okienne); jednokondygnacyjny z mieszkalnym poddaszem; dach dwuspadowy kryty papą.
Błędów - Zagórcze	Zagórcze	5	Zagroda z chałupą i stodołą	Po poł. XIX w.	Drewniana (belki zwęgłowane w jaskółczy ogon), na podmurówce z kamienia łamanego; parterowa, dach czterospadowy, kryty papą i eternitem; chałupa w bocznym położeniu do ulicy, z sienią w osi środkowej oddzielającą część mieszkalną od gospodarczej; stodoła drewniana (belki zwęgłowane w żrąb), dach dwuspadowy kryty strzechą szczytem do ulicy); w obejściu studnia oraz drewniana szopa.
Strzemieszyce Małe	Zakawie	4	Chałupa	XIX/XX w., podwyższona w latach międzywojennych	Drewniana, konstrukcji zrębowej, w górnej części szalowana. Dach dwuspadowy kryty papą. Zachowana stolarka z lat międzywojennych.
Strzemieszyce Małe	Zakawie	5	Chałupa	XIX/XX w.	Częściowo drewniana, konstrukcji zrębowej, częściowo murowana, tynkowana. Dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: ozdobne rysie. Zachowana pierwotna stolarka drzwi wejściowych i okienna.
Strzemieszyce Małe	Zakawie	9	Chałupa	Lata międzywojenne	Drewniana, szalowana, na kamiennej podmurówce. Dach dwuspadowy kryty eternitem.
Strzemieszyce Małe	Zakawie	40	Chałupa	Lata międzywojenne	Drewniana, szalowana, na podmurówce kamiennej. Dach dwuspadowy kryty papą.
Strzemieszyce Małe	Zakawie	43	Chałupa	Lata międzywojenne	Drewniana, szalowana, na podmurówce kamiennej. Dach dwuspadowy kryty papą.
Strzemieszyce Małe	Zakawie		Kapliczka	XIX w.	Murowana z kamienia, tynkowana. Dach namiotowy, łamany o wygiętych połaciach kryty papą.
Łosień	Ząbkowicka	2	Chałupa	Pocz. XX w. (?)	Drewniana, oszalowana, jednokondygnacyjna, dach czterospadowy, wysoki, z powiekami, kryty papą.
Łosień	Ząbkowicka	12	Kapliczka domkowa	XX w.	Murowana, otynkowana, dach dwuspadowy kryty blachą; we wnętrzu współczesna reprodukcja obrazu MB Częstochowskiej.
Łosień	Ząbkowicka	82-84	Kapliczka domkowa	XX w.	Murowana, otynkowana; dach dwuspadowy kryty blachą; półkolistą apsydą; boczne okienka i wejście zamknięte półkolistie; we wnętrzu ołtarz ze współczesną reprodukcją obrazu MB Częstochowskiej. Przy kapliczce kasztanowiec.
Łosień	Ząbkowicka		Krzyż przydrożny	XX w.	Duży drewniany krzyż, ramiona zakończone kulami, z niewielką, odlewaną z metalu figurą Chrystusa.
Staszic	Ziemby	1	Willa	Zbudowana ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935); przebudowana.	Wolnostojąca w ogrodzie. Murowana, tynkowana. Parterowa z facjatami w dachu czterospadowym; nad facjatami dachy dwu- i trójspadowe.
Staszic	Ziemby	2	Willa	Zbudowana ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935).	Wolnostojąca w ogrodzie. Murowana, tynkowana. Parterowa z facjatami dachu czterospadowym, krytym dachówką, nad facjatami dachy cztrpadowe.
Staszic	Ziemby	4	Willa	Zbudowana ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935).	Wolnostojąca w ogrodzie. Murowana, tynkowana. Parterowa z facjata w dachu czterospadowym; dach nad facjatą dwuspadowy.
Staszic	Ziemby	5	Willa	Zbudowana ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935).	Wolnostojąca w ogrodzie. Murowana, tynkowana. Parterowa z dachem czterospadowym; nad facjatami dachy dwu- i trójspadowe.
Staszic	Ziemby	7	Willa	Zbudowana ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935).	Wolnostojąca w ogrodzie. Murowana, tynkowana. Dwuskrzydłowa, z skrzydłami parterowym i piętrowym; dachy dwu- i trójspadowy, kryt dachówką.
Staszic	Ziemby	8	Willa	Zbudowana ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935).	Wolnostojąca w ogrodzie. Murowana, tynkowana. Parterowa z facjatami w dachu czterospadowym; nad facjatami dachy dwu- i trójspadowy.
Staszic	Ziemby	10	Willa	Zbudowana ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935).	Wolnostojąca w ogrodzie. Murowana, tynkowana. Parterowa z facjatą w czterospadowym dachu, krytym dachówką; facjata z balkonem, nad nią dach dwuspadowy.
Staszic	Ziemby	11	Willa	Zbudowana ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935).	Wolnostojąca w ogrodzie. Murowana, tynkowana. Parterowa z facjatami w czterospadowym dachu; nad facjatami dachy dwu- i trójspadowe.
Staszic	Ziemby	12	Willa	Zbudowana ok. 1935, w okresie realizacji kolonii "Staszic" (1933-1935).	Wolnostojąca w ogrodzie. Murowana, tynkowana. Dwuskrzydłowa z jednym skrzydłem parterowym, drugim piętrowym. Dachy łamany-naczółkowy i dwuspadowy, kryte dachówką.
Ząbkowice	Związku Orła Białego	36	Chałupa	Pocz. XX w.	Drewniana, konstrukcji zrębowej. Dach dwuspadowy. W fasadzie weranda.
Ząbkowice	Związku Orła Białego	48	Chałupa	Pocz. XX w.	Drewniana, tynkowana, bielona, ze strefa strychowa oszalowana. Dach dwuspadowy, niski. Stolarka okienna dwuskrzydłowa, sześciokwaterowa.
Ząbkowice	Związku Orła Białego	50	Dom	Pocz. XX w.	Dwuizłonowy: drewniany konstrukcji zrębowej i słupowej oraz murowany, tynkowany. Parterowy. Dachy dwustadowe.
Ząbkowice	Związku Orła Białego	126	Dom	Ok. 1925 r.	Murowany z cegły i łamanego wapienia. Parterowy z dachem dwuspadowym.
Ząbkowice	Zwycięstwa	4	Willa (dom leśniczego)	1909 r.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; dwukondygnacyjny, częściowo podpiwniczony, dach dwuspadowy kryty blachą falistą; bryła rozczłonkowana, w osi środkowej dwukondygnacyjny ganek wsparty na słupach, nakryty dwuspadowym dachem, z trójkątnym szczytem (tu: wycinana w drewnie dekoracja).

Ząbkowice	Zwycięstwa	13	Dom	Pocz. XX w.	Murowany, otynkowany, jednokondygnacyjny; dach dwuspadowy, kalenicowy, kryty papą (w strefie poddasza oszalowanie); zachowana oryginalna stolarka.
Strzemieszyce Wielkie	Żródlana	7	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły, nietynkowany. Parterowy, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: gzymsy.
Strzemieszyce Wielkie	Żródlana	9	Dom	Lata międzywojenne	Murowany z cegły, nietynkowany. 2-kondygnacyjny, dach dwuspadowy kryty papą. Znaczący detal: balkon, gzymsy.
Huta Bankowa	Żeromskiego	3,3a, 4,5, 6, 5a, 7, 8,8a, 10,10a	Kolonia robotnicza Huty Bankowej	Pocz. XX w.	Kolonia złożona z 11 (pierwotnie z 16) domów wolnostojących w ogrodach, murowanych z cegły, nietynkowanych, piętrowych i dwupiętrowych, nakrytych niskimi dachami dwuspadowymi o silnie wysuniętych połaciach; rzuty prostokątne, przeważnie wydłużone, z ryzalitami klatek schodowych, dwutraktowe z korytarzem międzytraktowym, z mieszkaniami rozwiązanymi wg powtarzalnych typów; rytmy otworów w dłuższych elewacjach związane z układami pomieszczeń i klatek schodowych; w elewacjach skromny detal ceglany.
Błędów	Żołnierska	87	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; parterowy, dach dwuspadowy kryty blachą; otwory okienne z drewnianymi ozdobnymi obramieniami.
Błędów	Żołnierska	95	Dom	Pocz. XX w.	Drewniany, oszalowany, na podmurówce z kamienia łamanego; parterowy z mieszkalnym poddaszem, dach dwuspadowy kryty blachą; z drewnianą, oszkloną werandą.
Błędów	Żołnierska	213	Plebania (Dom Parafialny)	50. l. XX w.	Murowana, otynkowana, jednokondygnacyjna, z mieszkalnym poddaszem (od wsch. drewniana, oszklona weranda); dach dwuspadowy, z facjatką, kryty blachą. Na zapleczu murowana zabudowa gospodarcza; od strony ulicy sad owocowy; posesja otoczona ogrodzeniem z kamienia łamanego i ceglanych słupów z metalowymi sztachetami.
Błędów	Żołnierska		Krzyż przydrożny	XX w.	Współczesny krzyż metalowy; stojący w pobliżu wylotu ul. Zagórzeńskiej.
Błędów	Żołnierska		Krzyż przydrożny	XX w.	Duży drewniany krzyż znajdujący się na wzniesieniu nad ul. Żołnierską.
Błędów	Żołnierska		Kościół par. p.w. Trójcy Przenajświętszej	1951-1954 r.	Murowany z cegły z dodatkiem kamienia łamanego, nietynkowany; jednokondygnacyjny, z transeptem i wielobocznie zamkniętym prezbiterium; bryła oszkarpowana; w elewacji pd. wieża nakryta hełmem z wieżyczkami; dachy kryte blachą; otwory zamknięte ostrołukowo; w niszy na wieży pełnoplastyczna figura Matki Boskiej Bolesnej. Kościół położony na wzniesieniu - od poziomu ulicy do wejścia prowadzą szerokie schody; w otoczeniu kościoła młoda zieleni komponowana (iglaki).
Błędów	Żołnierska		Kapliczka słupowa	Kon. XIX w.	Z pierwotnej kapliczki zachowany drewniany słup (zniszczony), na którym zawieszono współczesną reprodukcję obrazu Matki Boskiej.

LISTA UKŁADÓW PRZESTRZENNYCH			
Lp	DZIELNICA	PRZEDMIOT OCHRONY, DZIAŁANIA	CHARAKTERYSTYKA
1	Dąbrowa Górnicza - miasto	Kolonia Reden – Pomimo przekształceń (bloki !!), - należy ratować pierwotny charakter zachowując układ ulic i skalę zabudowy.	Obszar pomiędzy ulicami: Augustynika, Reymonta, Batorego, Adamieckiego i Królowej Jadwigi Dobrze zachowany układ ulic najstarszej kolonii miasta, pochodzący z lat 20-tych XIX w., charakteryzuje się regularnym układem prostopadłych ulic dochodzących do głównej osi. Zachowanych obiektów pierwotnych niewiele.
2	Dąbrowa Górnicza - miasto	Kolonia Huta Bankowa – Uległa naturalnemu przekształceniu z pierwotnej nisko intensywniej zabudowy jednorodzinnej w zabudowę intensywną zwartą dwukondygnacyjną. Naruszenie struktury nastąpiło poprzez nieuszanowanie pierwotnego układu przestrzennego i zaburzenie skali (bloki). Działania jak w przypadku Redenu - należy ratować pierwotny charakter zachowując układ ulic i skalę zabudowy. Dodatkowo: należy chronić ul.3 Maja w obecnym charakterze z zachowaniem spacerowego ciągu w północnej części ulicy, przywrócić w pełni pierwotny charakter ulicy jako alei wysadzonej drzewami, stanowiącej jednocześnie oś widokową, skierowaną ku budynkowi d. lazaretu górniczego późniejszej "Sztęgarki"	Obszar pomiędzy ulicami: Sobieskiego, Kościuszki, Górniczą, Dąbrowskiego i Łukasińskiego, w tym: zespół zabudowy mieszkalnej pracowników Huty Bankowej z ok. 1900 r. przy ul. Żeromskiego, budynek dawnej Resursy oraz ul. 3 Maja - główna oś kompozycyjna wytyczona w latach 1837-1843 koloni Huta Bankowa. W części wschodniej zachowany pierwotny układ kolonii, obiekty z czasów założenia kolonii nie zachowały się.
3	Dąbrowa Górnicza - miasto	Rejon „Sztęgarki” – należy chronić i utrzymać pierwotny charakter zabudowy, odrestaurować najcenniejsze historyczne obiekty. W stosunku do zespołu Sztęgarki - rozwinąć funkcję muzealną i wpisać do rejestru zabytków. Rekomponować zieleń, eksponując w jej obrębie oś widokową na fasadę "Sztęgarki"; uczytnić sytuację Dębu Wolności (skwer, napis). Przeprowadzić konserwację fasady kościoła św. Barbary z przywróceniem neogotyckich cech stylowych i eliminacją wtórnych, szpecących elementów.	Obszar pomiędzy ulicami: Szkolną, Dębową, Kondratowicza i Górniczą Zachowana zabudowa ze znaczącymi obiektami użyteczności publicznej , dawnym kościołem ewangelickim, zabytkowymi cmentarzami: mariawickim i ewangelickim oraz zespołem "Sztęgarki" z otoczeniem - kompleksem zabudowy o wybitnych wartościach kulturowych dla regionu.
4	Dąbrowa Górnicza - miasto	Stara Dąbrowa – zachodnia najstarsza część i ul.Szpitalna (fragment), ul.Jaworowa, Wolska Zachować przebieg ulic	Fragmenty najstarszej części miasta – wsi Dąbrowa o zachowanym relikto historycznym przebiegu ulic
5	Dąbrowa Górnicza - miasto	Zespół Kościoła p.w. Matki Boskiej Anielskiej – Zespół o najwyższych walorach zabytkowych, historycznych i krajobrazowych w skali miasta. Konieczna intensyfikacja prac konserwatorskich przy kościele z rekonstrukcją elementów (głównie sterczyn) zlikwidowanych z uwagi na zagrożenie bezpieczeństwa. Utrzymanie kościoła jako urbanistycznej dominanty miasta.	Usytuowany na skraju koloni "Reden", ukształtowany w obecnej postaci dzięki działalności ks. Grzegorza Augustynika: kościół Matki Boskiej Anielskiej z wieżą - główną dominantą urbanistyczną Dąbrowy oraz kaplicą - starszym kościołem par. p.w. św. Aleksandra; cmentarzem przykościelnym, budynkiem dawnej ochronki z kaplicą Porcjunkuli i grobem ks. Augustynika, plebanią i licznymi figurami

6	Dąbrowa Górnicza - miasto	Zespół Huty „Bankowa” – Zachować i adaptować wszystkie obiekty zabytkowe, dążyć do zachowania obiektów o charakterze tradycyjnym.	Część zakładu przemysłowego z zachowaną zabudową przemysłową i administracyjną z końca XIX w. i lat międzywojennych XX w.
7	Dąbrowa Górnicza - miasto	Zabudowania byłej kopalni „Reden” – Dążyć do ich zachowania i adaptacji	Część zachowanych obiektów przy ul.Dojazdowej
8	Dąbrowa Górnicza - miasto	Zespół kopalni węgla kamiennego „Paryż” – Dążyć do ich zachowania i adaptacji. Uporządkować otoczenie z wprowadzeniem komponowanej zieleni	Część z zachowanymi obiektami z XIX/XX w. i z lat międzywojennych XX w. przy ul.Perła o walorach kulturowych.
9	Dąbrowa Górnicza - miasto	Zespół dworca kolejowego – Zachować w obecnym charakterze, wprowadzić kompozycję zieleni	Zespół tworzą: dworzec, budynek mieszkalny, magazyn z końca XIX w. i kolonia kolejowej zabudowy mieszkaniowej przy ul. Kościuszki 2a, b, c, d z ok. 1900r.
10	Dąbrowa Górnicza	Ciąg alej Królowej Jadwigi i Józefa Piłsudskiego – Ekspozować oś - jako monumenalne założenie urbanistyczne - z widokiem na wzgórze kościelne w Gołonogu. Zaakcentować pierwotny charakter alei przez szpalery zieleni	Monumentalna oś widokowa wytyczona po 1815 r. jako odcinek traktu, skierowana na wzgórze kościoła w Gołonogu jako dominantę krajobrazową, od 1820 r. stanowi oś poprzeczną kolonii "Reden".
11	Dąbrowa Górnicza	Osiedle Staszic – Zachować charakter osiedla, utrzymywać układ ulic, skalę zabudowy	Osiedle willowe "Staszic" wytyczone ok. 1930 r., z zabudową modernistyczną z lat ok. 1933-1935, projektowaną głównie przez budowniczego miejskiego Cezarego Uthke.
12	Dąbrowa Górnicza	Osiedle Legionowo – Zachować charakter i odrębność osiedla, utrzymywać układ ulic, skalę zabudowy, zachować osiowość. Uzupełnić szpalery drzew i trawnik, wyeliminować słupy telegraficzne ustawione na osi kompozycji i przekreślające jej sens. Wprowadzić kompozycję zieleni akcentującą pierwotną kompozycję: szerokość ul. 6 Sierpnia i zasięg d. placu Aleksandry Piłsudskiej.	Ograniczone ulicami; Przemysłową, Wyspiańskiego, 11 Listopada, Krasińskiego. W dużej mierze zachowało swój pierwotny plan urbanistyczny (główna oś ul.Majakowskiego), później uzupełniany w okresie powojennym. Centrum kolonii wyznaczało skrzyżowanie dzisiejszych ulic Majakowskiego i 6 Sierpnia. Zatarty został pierwotny dawny plac i szeroka aleja w ul.6 Sierpnia.
13	Dąbrowa Górnicza - Błędów	Zespół kościoła p.w. Trójcy Przenajświętszej – Utrzymać dominację bryły kościoła w panoramie wsi	Zespół kościoła wraz z plebanią przy ul. Żołnierskiej. Kościół położony jest na zboczu wzgórza stanowiąc pozytywną dominantę krajobrazową. Sprzed kościoła w kier. południowym rozciąga się rozległa panorama
14	Dąbrowa Górnicza - Gołonóg	Wzgórze Gołonoskie z otoczeniem – Ograniczać zabudowę w przypadku nowych realizacji zachować pełne podporządkowanie Zespołowi Kościoła na szczycie wzgórza, w zakresie ochrony jego ekspozycji.	Obszar ograniczony obwodnicą: Kasprzaka i Piłsudskiego oraz droga krajową, z charakterystycznym układem wiejskim wykształconym wokół wzgórza
15	Dąbrowa Górnicza - Gołonóg	Zespół Kościoła p.w. Narodzenia N.P. Marii i św. Antoniego Padewskiego – Utrzymać dominującą funkcję zespołu w krajobrazie miasta. Zachować zespół w obecnym charakterze.	Główna, historyczna dominanta w krajobrazie Gołonogu i sąsiednich miejscowości, wieńcząca szczyt wzgórza, grupująca kościół, starą i nową plebanię, tunelowe wejście i cmentarz z zabytkowymi nagrobkami, aleja i starodrzew w otoczeniu, budynek dawnej ochronki przy ul.Kościelnej
16	Dąbrowa Górnicza - Gołonóg	Osiedle tzw. Nowa Dąbrowa – Zachować w obecnym charakterze z utrzymaniem (bez przekraczania !) brył i gabarytów zabudowy, dostosowanych do wymogów ochrony krajobrazowej wzgórza kościelnego w Gołonogu.	Zespół regularnej zabudowy w stylu socrealistycznym z początku lat pięćdziesiątych XX w. pod wzgórzem Gołonoskim, z dobrze zachowanym planem. Jest interesującym przykładem powiązania młodszej kompozycji urbanistycznej ze starszą (po 1815) osią widokową na wzgórze kościelne w Gołonogu. Architektura powiązana z zielenią.

17	Dąbrowa Górnicza - Łęka	Zespół kościoła NMP Częstochowskiej – bezwzględnie chronić i konserwować kościół oraz jego ogrodzenie i starodrzew, zachować dominację bryły kościoła w panoramie wsi	Zespół kościoła wraz z plebanią i najbliższym otoczeniem, położony jest na wzniesieniu we wsch. części wsi, przy ul.Przelotowej. Dominuje bryła kościoła, którego posesja otoczona jest kamiennym murem i starodrzewem. Powyżej, na stoku wzniesienia położona jest plebania
18	Dąbrowa Górnicza - Łęka	ul. Przelotowa – Bezwzględnie zachować układ przestrzenny wsi, przy dopuszczalnych przekształceniach architektonicznych dążyć do utrzymania działek siedliskowych.	obszar gęsto zabudowany wzdłuż krętej ul. Przelotowej, w partii centralnej czytelny zarys domniemanego nawsia. Zabudowa wiejska (mieszkalna i gospodarcza) w przeważającej liczbie z XX w., prawdopodobnie na pierwotnych działkach siedliskowych
19	Dąbrowa Górnicza - Łosień	Obszar zabudowany wsi – Zachować układ przestrzenny i charakter zabudowy	zlokalizowany w partii wsch., wzdłuż osi wsch.-zach. (ul. Laskowa) oraz w części zach. rozwidlający się wzdłuż ul. Gołonoskiej i ul. Ząbkowickiej. Dominuje zabudowa wiejska gł. z XX w. (działki z ogrodami). Przy ul. Ząbkowickiej zlokalizowane są dwie kapliczki domkowe
20	Dąbrowa Górnicza - Okradzionów	Zespół budynków dawnego młyna i elektrowni – Utrzymać jako dominanty architektoniczne dom młynarza i młyn; nową zabudowę ograniczyć do niezbędnego minimum (małe gabaryty)	Zespół dobrze zachowanych budynków położony między dwiema odnogami Białej Przemszy przy ul. Białej Przemszy
21	Dąbrowa Górnicza – Strzemieszyce Wielkie	Część centralna – Chronić układ urbanistyczny i wszystkie obiekty zabytkowe oraz starodrzew. Nowe realizacje winny nawiązywać do istniejącego układu wyznaczonego historyczną siecią uliczną oraz do gabarytów i charakteru zachowanej zabudowy historycznej	Obejmująca trójkąt pomiędzy ul. Katowicką, a liniami kolejowymi (d. warszawsko-wiedeńską i iwangorodzko-dąbrowską). Zasadniczy układ strefy wyznacza równoleżnikowa ul. Majewskiego (wytyczona w 1 poł. XIX w. droga do Będzina) i równoległe do niej ul. Ofiar Katynia i Warszawska
22	Dąbrowa Górnicza – Strzemieszyce Wielkie	Część zachodnia – Chronić przebieg ul. Strzemieszyckiej, Puszkina, Fabrycznej i Rudnej, ulicowego układu i charakteru zabudowy, wszystkich obiektów zabytkowych oraz starodrzewu. Nowe realizacje winny nawiązywać do istniejącego układu wyznaczonego historyczną siecią uliczną oraz do gabarytów i charakteru zachowanej zabudowy historycznej	Zespół zabudowy wzdłuż ul. Strzemieszyckiej oraz krótkich odcinków tworzących jej odgałęzienia: ul. Puszkina, Fabrycznej i Rudnej. Przebieg ul. Strzemieszyckiej wywodzi się ze średniowiecznego traktu ze Sławkowa do Będzina, fragmentu tzw. traktu krakowsko-śląskiego
23	Dąbrowa Górnicza – Strzemieszyce Wielkie	Zespół Kościoła parafialnego p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa – Chronić układ urbanistyczny, wszystkie obiekty zabytkowe i starodrzew. Zakaz wprowadzania zabudowy z wyjątkiem południowej części działki kościelnej (rejon budynków plebani).	Obejmuje kościół wraz ze skwerem po południowej stronie ul. Majewskiego, starą plebanią z 1904 r., nową plebanią z lat 1952-1959, ogrodzenie z lat 1964-1965 i starodrzew. Jest to jedno z głównych wnętrz urbanistycznych Strzemieszyc Wielkich z dominującą bryłą kościoła o wybitnej w skali lokalnej wartości architektonicznej.

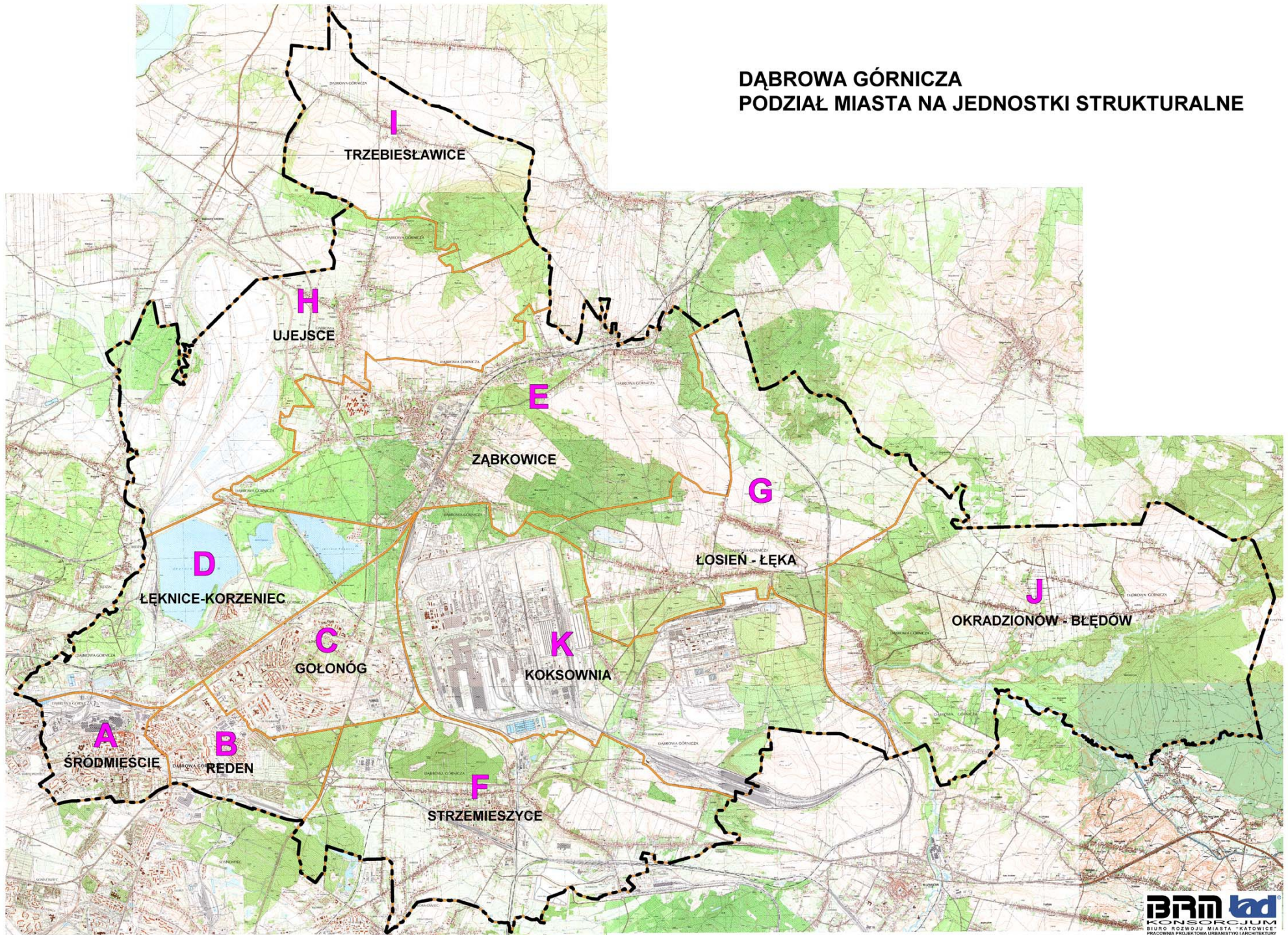

24	Dąbrowa Górnicza – Strzemieszycze Wielkie	Zespół dworca kolejowego – Chronić układ urbanistyczny i jego zasadnicze elementy, wszystkie obiekty zabytkowe, plac dworcowy i starodrzew. Szczególną opieką otoczyć obiekty kolejowe związane ze stacją kolejową i urządzić zaniedbany plac dworcowy (nawierzchnia, zielen, przekształcenie zbiornika przeciwpożarowego w sadzawkę). Wymóg nawiązań ew. nowych obiektów do gabarytów i charakteru architektonicznego istniejącej zabudowy. Konservacja obiektów zabytkowych, uporządkowanie, rekultywacja i dopełnienie zieleni komponowanej. Spetryfikowanie ruin budynków getta, otoczenie ich zielenią komponowaną.	1. Zespół dworca kolejowego w Strzemieszycach Wielkich wraz z zabudową przy ul. Stacyjnej i między linią torów, a ul. Transportową. Drewniany dom przy ul. Stacyjnej 22a w otoczeniu zaniedbanej zieleni, należy do najciekawszych przykładów miejscowego budownictwa drewnianego. 2. Zespół zabudowy stacji kolejowej i lokomotywni w Strzemieszycach Wielkich oraz zabudowy mieszkalnej po południowej stronie torów, przy ul. Towarowej, Gruszczyńskiego i Alei za Remizą. Zabudowa stacyjna z XIX/XX w. oraz lat międzywojennych (historyzujące wieża ciśnień, lokomotywnia, magazyn i budynek remizy strażackiej przy ul. Gruszczyńskiego). Przy rogu ul. Gruszczyńskiego i Aleja za Remizą ruina budynków dawnej stołówki i komendy getta w Strzemieszycach z tablicą upamiętniającą jego istnienie. Zachowane okazy starodrzewu.
25	Dąbrowa Górnicza – Strzemieszycze Małe	Zespół zabudowy historycznego centrum – Chronić przebieg ul. Głównej, Anna i Kawa, ulicowy układ centrum, wszystkie obiekty zabytkowe oraz starodrzew. Nowe realizacje winny nawiązywać do istniejącego układu wyznaczonego historyczną siecią uliczną oraz do gabarytów i charakteru zachowanej zabudowy historycznej	Teren wzdłuż ul. Głównej wraz z przysiółkami Anna i Kawa od strony południowej. Ulicowy układ centrum o proveniencji średniowiecznej. Przysiółki wykształcone w XIX/XX w. w rejonie kopalni galmanu "Anna". Obecna zabudowa, złożona z zagród i domów jednorodzinnych w ogrodach, z 1 poł.XX w. i współczesna.
26	Dąbrowa Górnicza – Strzemieszycze Małe i Kazdębie	Część północna Strzemieszyc i Kazdębie – Chronić przebieg ul. Kazdębie oraz ulicowy układ zabudowy	Zespół zabudowy kolonii Kazdębie w Strzemieszycach Małych, wzdłuż ul. Kazdębie. Układ ulicowy wykształcony w 1 poł.XIX w. (Kolonja Strzemieszycka), rozbudowany w 2 poł.XIX w. Obecna zabudowa jednorodzinna w ogrodach z 1 poł.XX w. i współczesna.
27	Dąbrowa Górnicza – Tucznawa	Tzw. Stara wieś – Zachować układ przestrzenny i charakter zabudowy	W części zach. centrum wsi tzw. Stara Wieś, w partii wsch. dawny przysiółek Przymiarki. Głównym traktem układu jest kręta ul. Idzikowskiego, od której odchodzą ul.: Dąbrowszczaków ³ i Łazowska. Osią Przymiarek jest ul. o tej samej nazwie, równoległa do ul. Idzikowskiego. Dominuje wiejska zabudowa z XX w.
28	Dąbrowa Górnicza – Błędów	Kapliczka z otoczeniem, ul.Pustynna – Zachować charakter i skalę zabudowy w dostosowaniu do historycznej, starej zabudowy wsi, zachować kapliczkę	Kapliczka domkowa położona w otoczeniu z zachowaną starą zabudową
29	Dąbrowa Górnicza - Żąbkowice	ul.Szosowa, Gospodarcza – Zachować sieć uliczną i obiekty zabytkowe, dążyć do utrzymania pozostałych obiektów o walorach kulturowych. Uzupełnić lub zrekonstruować alejowe rozwiązania ulic.	Historyczne centrum osadnicze Żąbkowic, przeregulowane w XIX/XX w. z wytyczeniem dzisiejszych ulic. W zabudowie liczne obiekty o walorach kulturowych z XIX/XX w.
30	Dąbrowa Górnicza – Żąbkowice	Zespół dawnego letniska „Basiuła” – Zachować zabytkowe elementy zespołu oraz park i jeziorko.	zespół dworu i dawnego letniska "Basiuła" znajdujący się u zbiegu ul.Kusocińskiego i Wschodniej Obwodowej GOP - dominuje eklektyczna murowana willa, w otoczeniu dawny park ze starodrzewem, a na zapleczu znajduje się naturalne jeziorko zw. Basiura. Pozostałe budynki założenia – budynek drewniany i bud. gospodarcze - nie istnieją

31	Dąbrowa Górnicza - Ząbkowice	Osiedle – Zachować układ przestrzenny, skalę i charakter niskiej zabudowy	Teren pomiędzy ul.Armi Krajowej, a linią kolejową - osiedle willowe w układzie szachownicowym - niska zabudowa mieszkalna z pocz. XX w. i współczesna.
32	Dąbrowa Górnicza - Ząbkowice	Zespół dworca kolejowego – Chronić układ urbanistyczny i jego zasadnicze elementy, wszystkie obiekty zabytkowe.	Zespół budynków: dworca, magazynów, budynki kolejowe, również wiaty na peronach. Całość dość zaniedbana, wymaga rehabilitacji.
33	Dąbrowa Górnicza - Ząbkowice	Osiedle przystacyjne – Zachować układ założenia i budynki	Zespół budynków przy stacji kolejowej w Ząbkowicach. Założenie składa się z kilku obiektów, jego osią jest krótki dojazd z ul. Armii Krajowej do placu dworcowego; po bokach ulicy dojazdowej wolnostojące kolejowe budynki mieszkalne, w otoczeniu starodrzew i niska zieleń
34	Dąbrowa Górnicza - Ząbkowice	Kolonia robotnicza Matheron – Zachować kompozycję układu urbanistycznego, uzupełniać w rygorystycznym podporządkowaniu do zastanego kontekstu historycznego; uporządkować zieleń, wprowadzić małą architekturę; rozwiązać problem garaży,	Modernistyczna zabudowa parterowych domów wielorodzinnych malowniczo położona na niegdyś leśnej polanie nad zbiornikiem Pogoria I
35	Dąbrowa Górnicza - Ząbkowice	Zespół huty szkła – Dążyć do zachowania i adaptowania najstarszych elementów zespołu	Położony przy ul.Wapiennej zespół zabudowy przemysłowej
36	Dąbrowa Górnicza - Ujejsce	Obszar zwany Dwór w rejonie ulicy Krynicznej – Zachowanie charakteru miejsca i istniejących obiektów zabytkowych; wprowadzanie nowej zabudowy podporządkowywać historycznej skali zabudowy	Teren dawnego folwarku z murowaną zabudową gospodarczą (XVIII w.) z wyróżniającym się dobrze zachowanym spichlerzem.
37	Dąbrowa Górnicza - Ujejsce	Centralna część wsi – zachować skalę i charakter układu wiejskiego	Historyczne centrum wsi, położone wzdłuż osi ptn. – pld. wraz z równolegle poprowadzoną ul.Ogrodników – terenem zwanym Przedewsie. W terenie głównie zabudowa wiejska z XX w.
38	Dąbrowa Górnicza - miasto	Otoczenie Pałacu Zagłębia – Zachować ukształtowanie placu w obecnym charakterze, z uporządkowaniem nawierzchni, zieleni i otoczenia Pałacu.	Plac Wolności z Pałacem Kultury Zagłębia z lat 1951-1958, jednym z czołowych dzieł architektury socrealizmu w Polsce.
39	Dąbrowa Górnicza – Zielona	Park na Zielonej z aleją dojazdową (ul.Robotnicza) i kolonią robotniczą „Zielona” – prowadzić pielęgnację zieleni, eksponować geometryczne cechy założenia wprowadzając np. strzyżone żywopłoty i geometryczne klomby; przeprowadzić remont i konserwację założenia "socrealistycznego"; zachować aleję, uzupełnić luki w drzewostanie; zachować kolonię w obecnym charakterze; przeprowadzić remonty zabudowy.	Kompozycja geometryczna z początku lat trzydziestych XX w., wprowadzona - przez wycięcie alej - w obręb kompleksu leśnego; wzbogacona ok. 1956 r. przez "socrealistyczny" pawilon i grupy rzeźb. W drzewostanie liczne dęby. Aleja dojazdowa do parku - odcinek ul. Robotniczej obsadzony drzewami. Kolonia Huty Bankowej "Zielona", założona ok. 1900 r., złożona z siedmiu wolnostojących domów w typie "familoków"
40	Dąbrowa Górnicza - Błędów	Błędów – zachować charakter zabudowy , nową kształtować jako wiejskie domy jednorodzinne.	Południowo – wschodnia część wsi przy ul. Pustynnej; zabudowa wiejska, w tym kilka drewnianych domów z przełomu XIX i XX w.; w pld.-wsch. partii strefy miejsce po spalonym w 1951 r. drewnianym kościele parafialnym

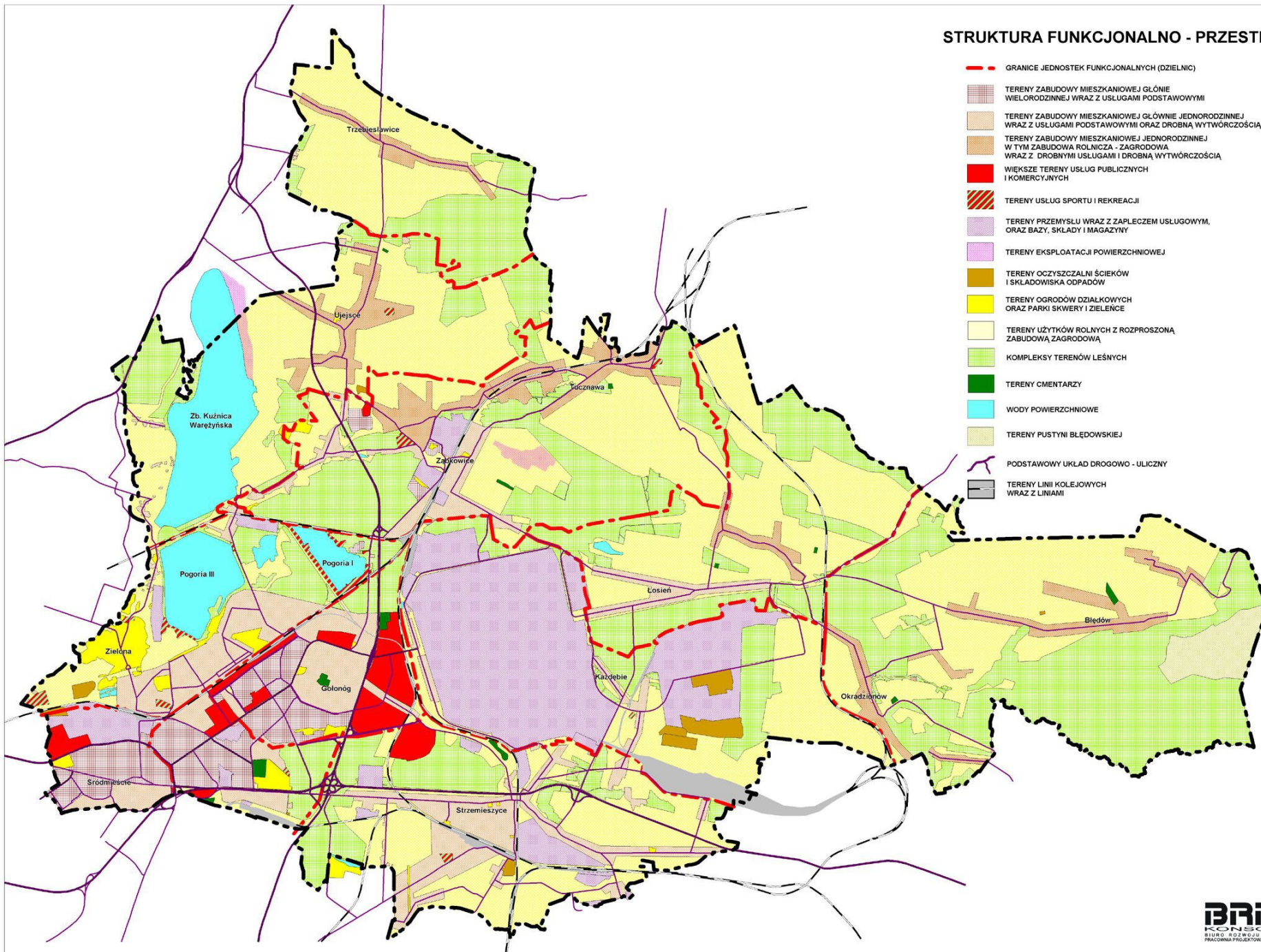
DĄBROWA GÓRNICZA PODZIAŁ MIASTA NA JEDNOSTKI STRUKTURALNE

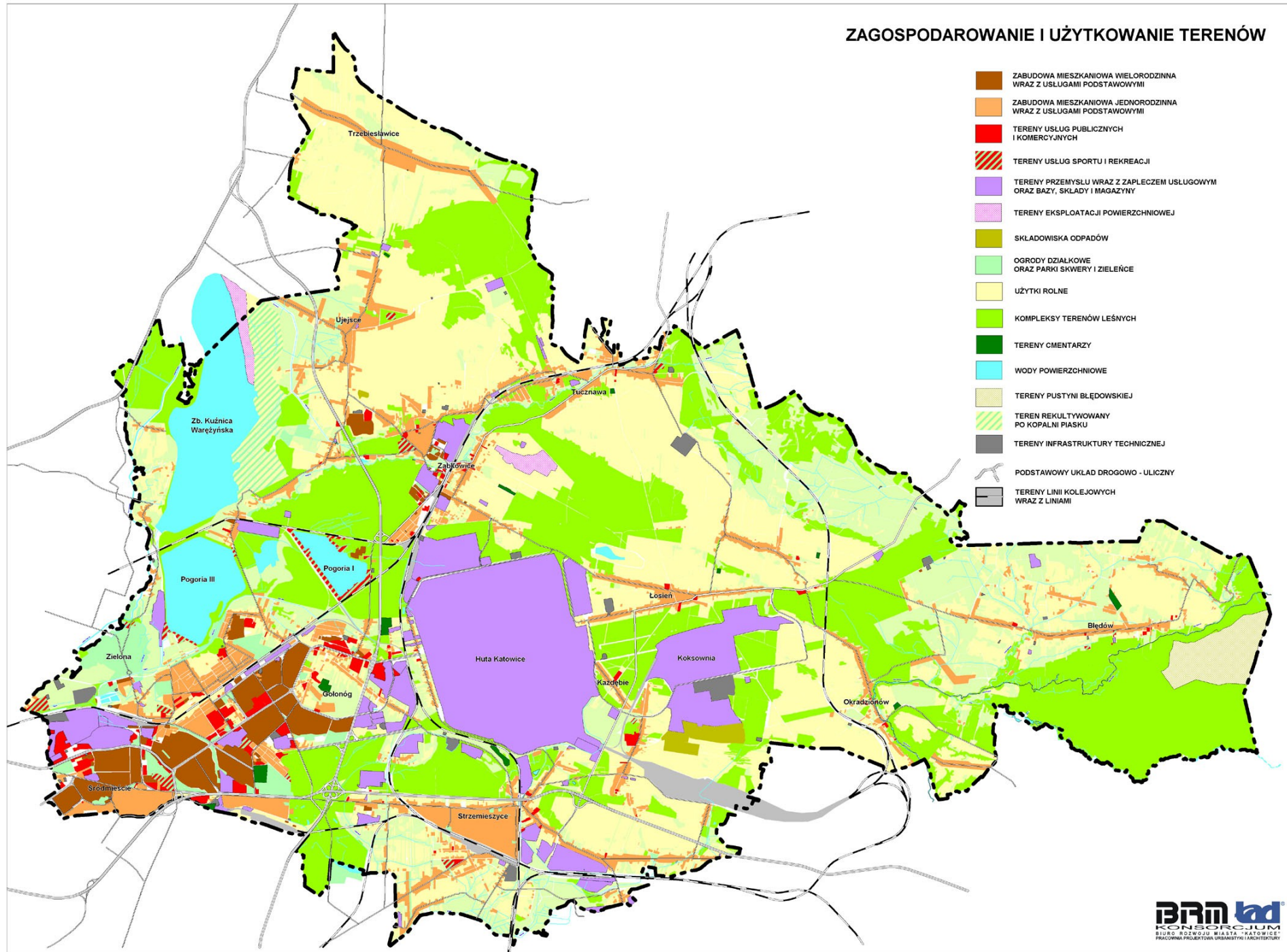
STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA

- GRANICE JEDNOSTEK FUNKCJONALNYCH (DZIELNIC)
- TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ GŁÓWNE
WIELORODZINNEJ WRAZ Z USŁUGAMI PODSTAWOWYMI
- TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ GŁÓWNEJ JEDNORODZINNEJ
WRAZ Z USŁUGAMI PODSTAWOWYMI ORAZ DROBNĄ WYTWORCZOŚCIĄ
- TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ
W TYM ZABUDOWA ROLNICZA - ZAGRODOWA
WRAZ Z DROBNYMI USŁUGAMI I DROBNĄ WYTWORCZOŚCIĄ
- WIEKSZE TERENY USŁUG PUBLICZNYCH
I KOMERCYJNYCH
- TERENY USŁUG SPORTU I REKREACJI
- TERENY PRZEMYSŁU WRAZ Z ZAPLECZEM USŁUGOWYM,
ORAZ BAZY, SKŁADY I MAGAZYNY
- TERENY EKSPLOATACJI POWIERZCHNIOWEJ
- TERENY OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW
I SKŁADOWISKA ODPADÓW
- TERENY OGRODÓW DZIAŁKOWYCH
ORAZ PARKI SKWERY I ZIELEŃCE
- TERENY UŻYTKÓW ROLNYCH Z ROZPROSZONĄ
ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ
- KOMPLEKSY TERENÓW LEŚNYCH
- TERENY CMENTARZY
- WODY POWIERZCHNIOWE
- TERENY PUSTYNI BŁĘDOWSKIEJ
- PODSTAWOWY UKŁAD DROGOWO - ULICZNY
- TERENY LINII KOLEJOWYCH
WRAZ Z LINIAMI

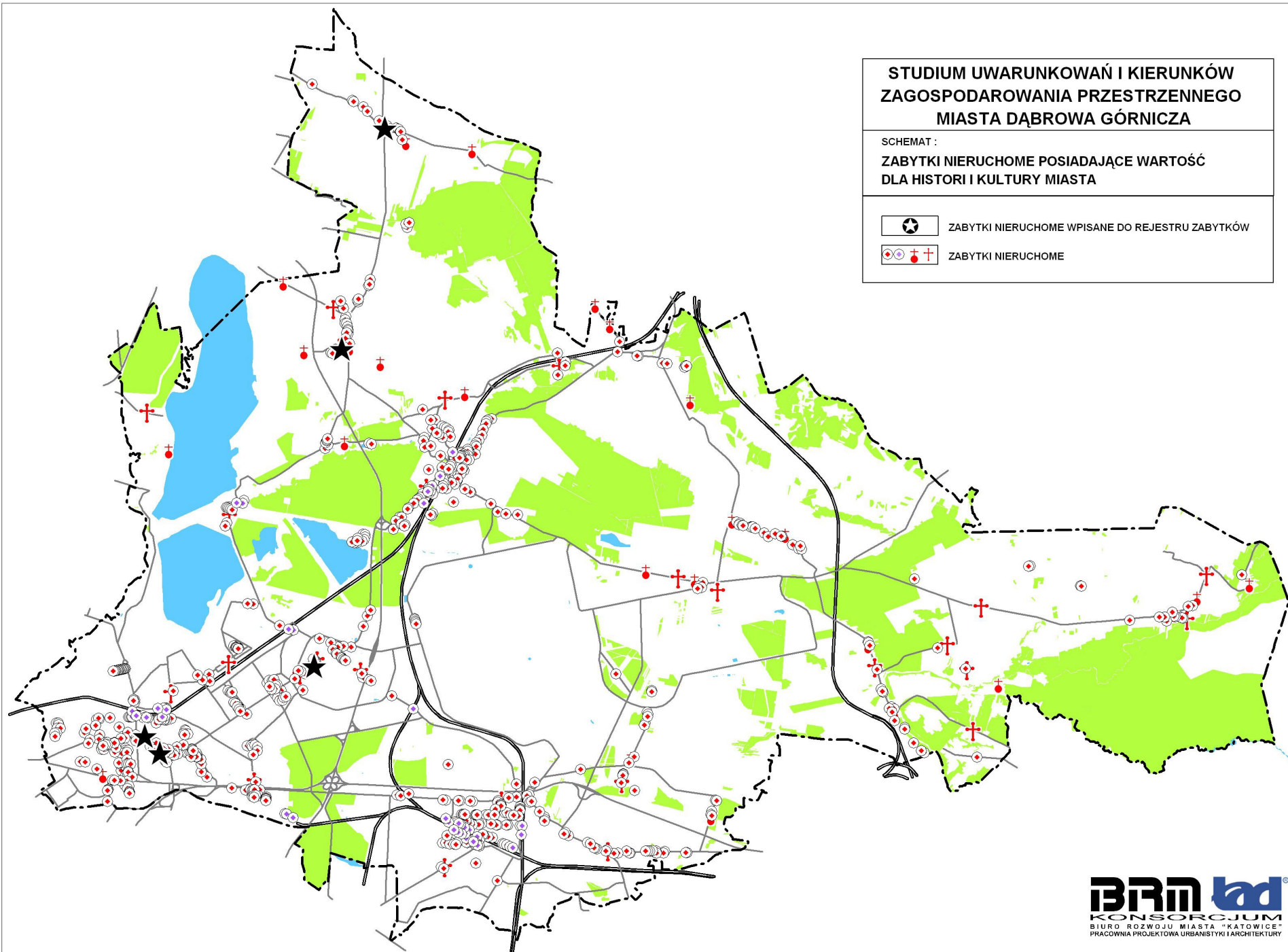
ZAGOSPODAROWANIE I UŻYTKOWANIE TERENÓW

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA**

SCHEMAT :
**ZABYTKI NIERUCHOME POSIADAJĄCE WARTOŚĆ
DLA HISTORII I KULTURY MIASTA**

- ZABYTKI NIERUCHOME WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW
- ZABYTKI NIERUCHOME

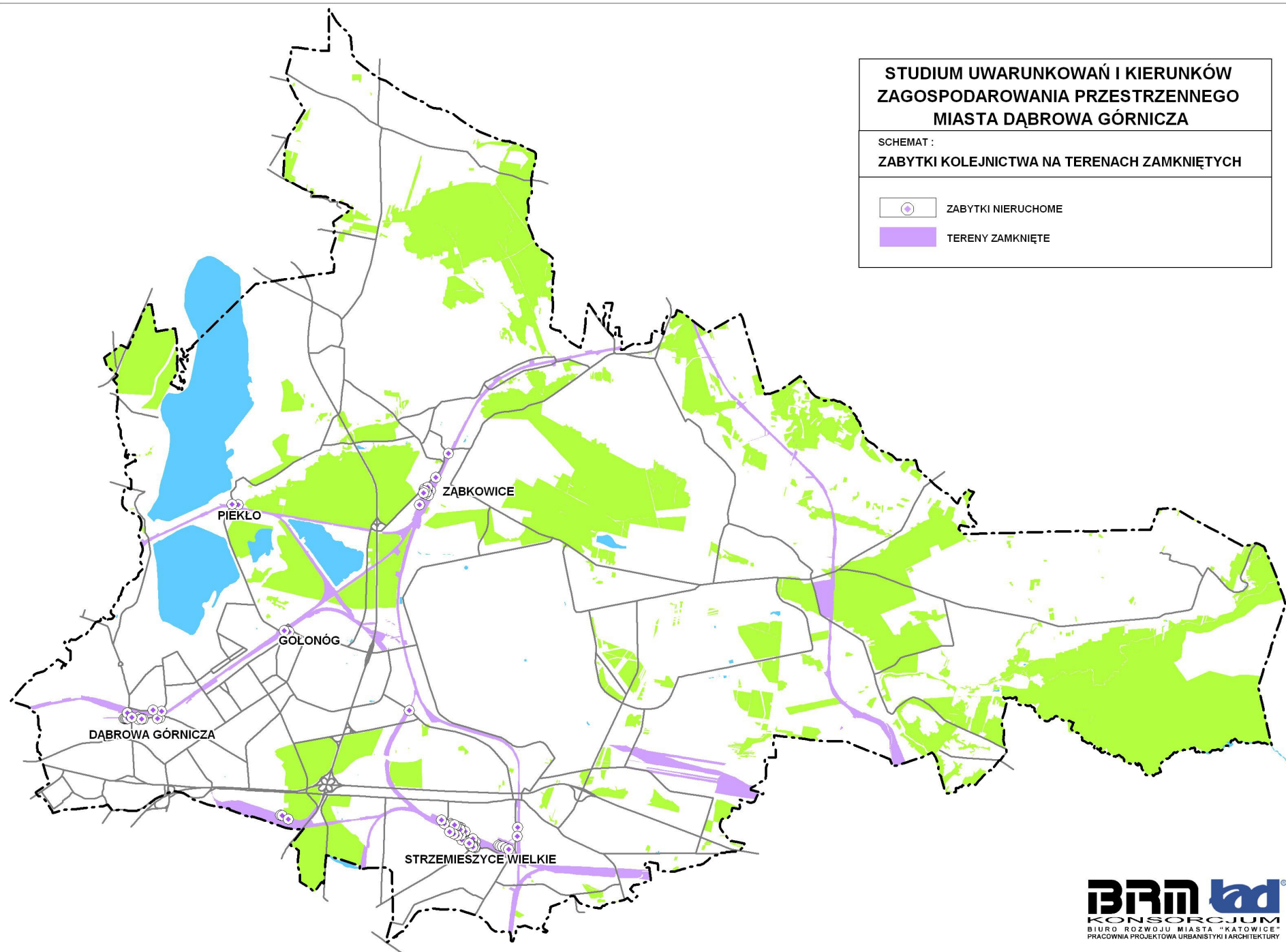

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA

SCHEMAT :
ZABYTKI KOLEJNICTWA NA TERENACH ZAMKNIĘTYCH

- ZABYTKI NIERUCHOME
- TERENY ZAMKNIĘTE

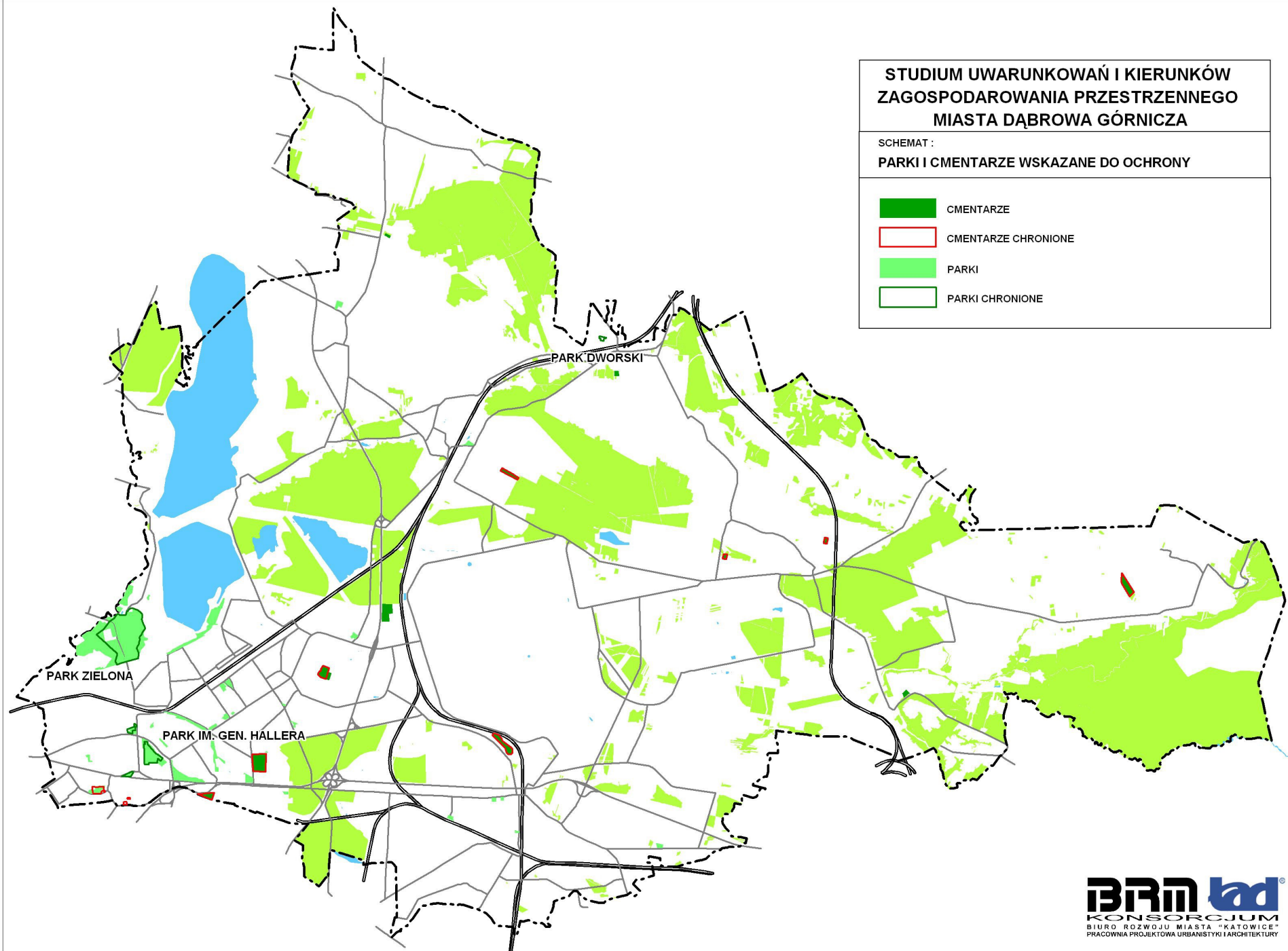

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA

SCHEMAT :

PARKI I CMENTARZE WSKAZANE DO OCHRONY

- CMENTARZE
- CMENTARZE CHRONIONE
- PARKI
- PARKI CHRONIONE

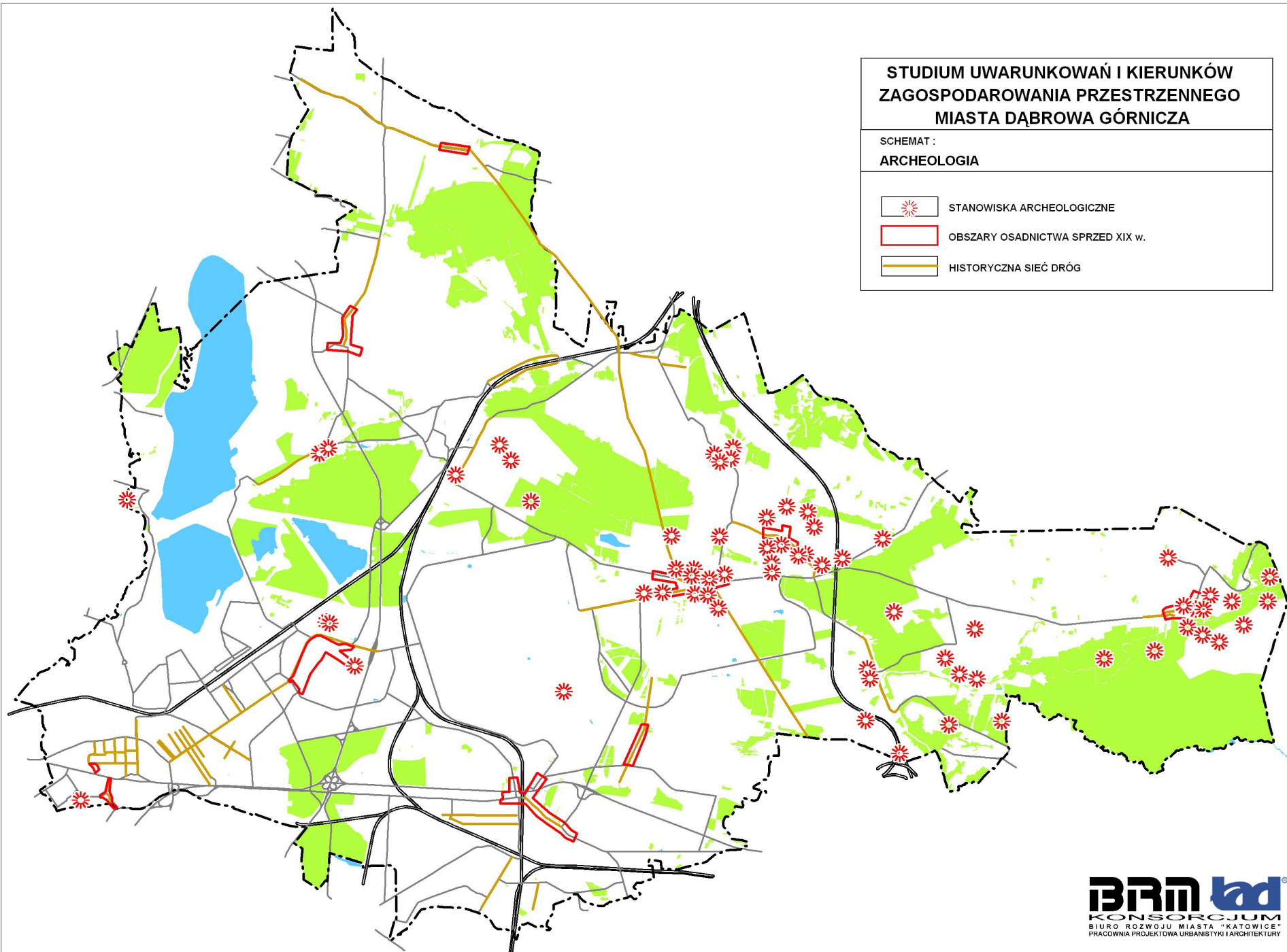

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA

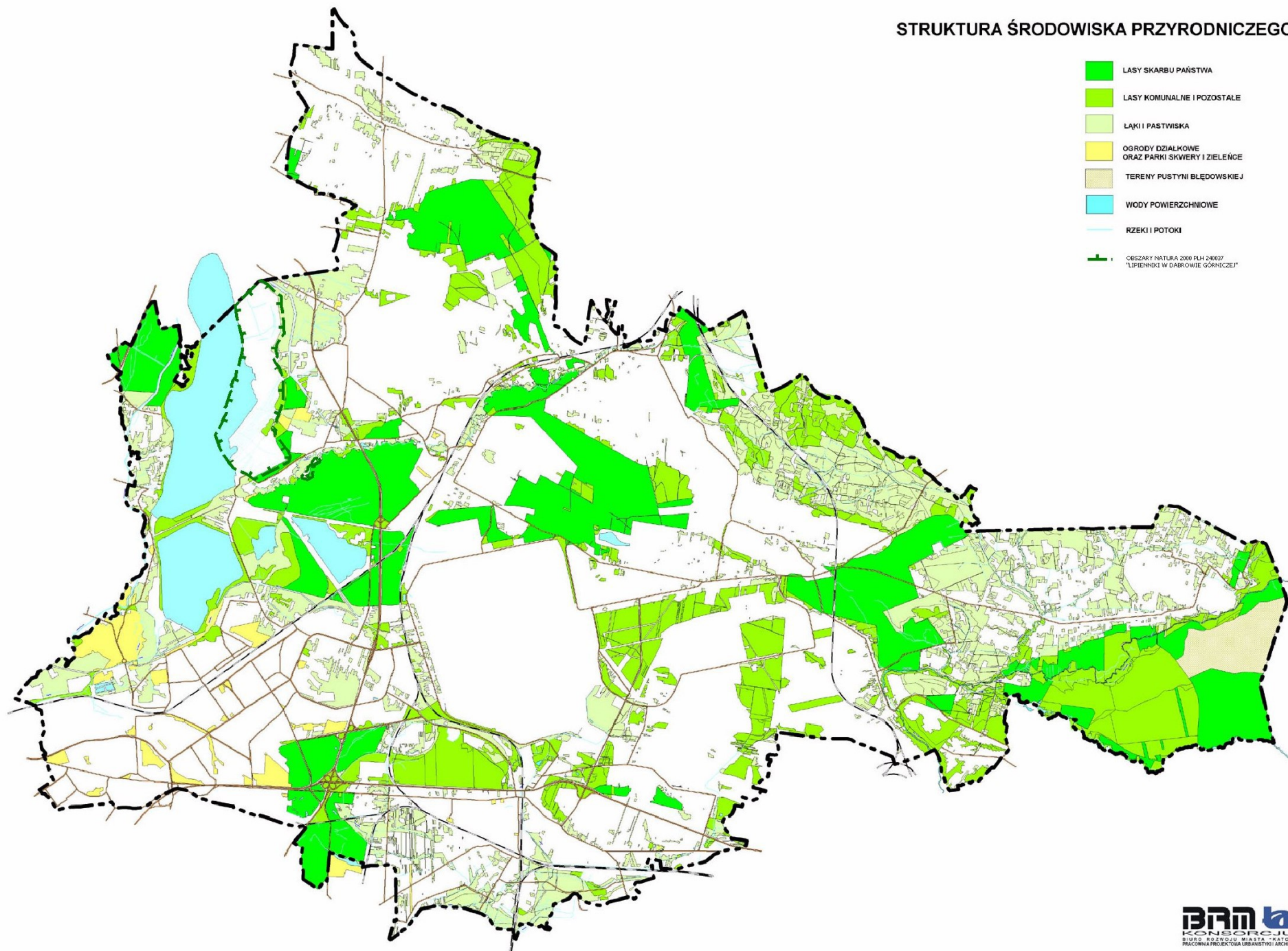
SCHEMAT :
ARCHEOLOGIA

- STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE
- OBSZARY OSADNICTWA SPRZED XIX w.
- HISTORYCZNA SIEĆ DRÓG

STRUKTURA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

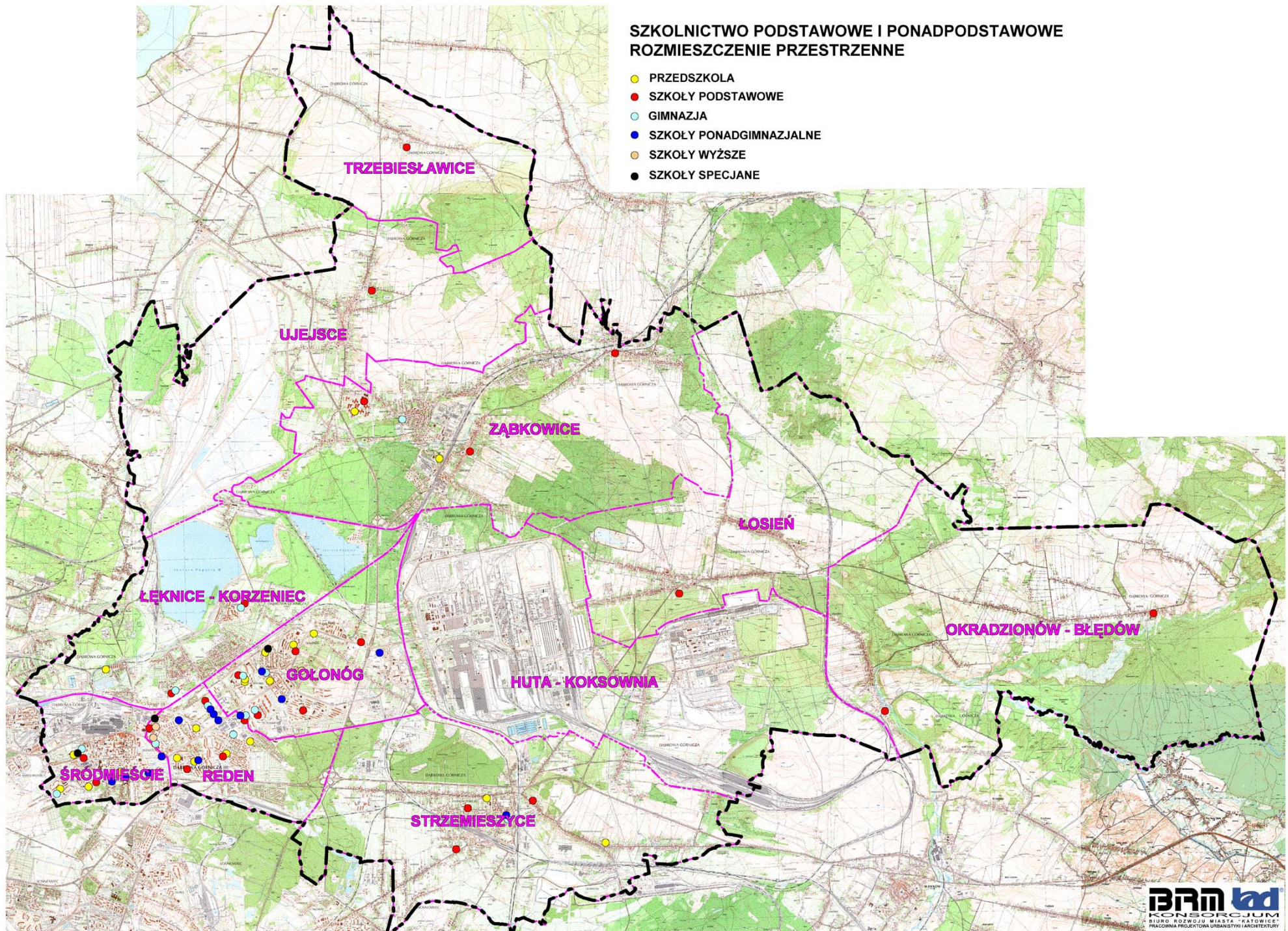
- LASY SKARBU PAŃSTWA
- LASY KOMUNALNE I POZOSTALE
- ŁĄKI I PASTWISKA
- OGRODY DZIAŁKOWE ORAZ PARKI SKWERY I ZIELEŃCE
- TERENY PUSTYNI BŁĘDOWSKIEJ
- WODY POWIERZCHNIOWE
- RZĘKI I POTOKI
- OBSZARY NATURA 2000 PLH 240037 "LIPIENKI W DĄBROWIE GÓRNICZEJ"

SZKOLNICTWO PODSTAWOWE I PONADPODSTAWOWE ROZMIESZCZENIE PRZESTRZENNE

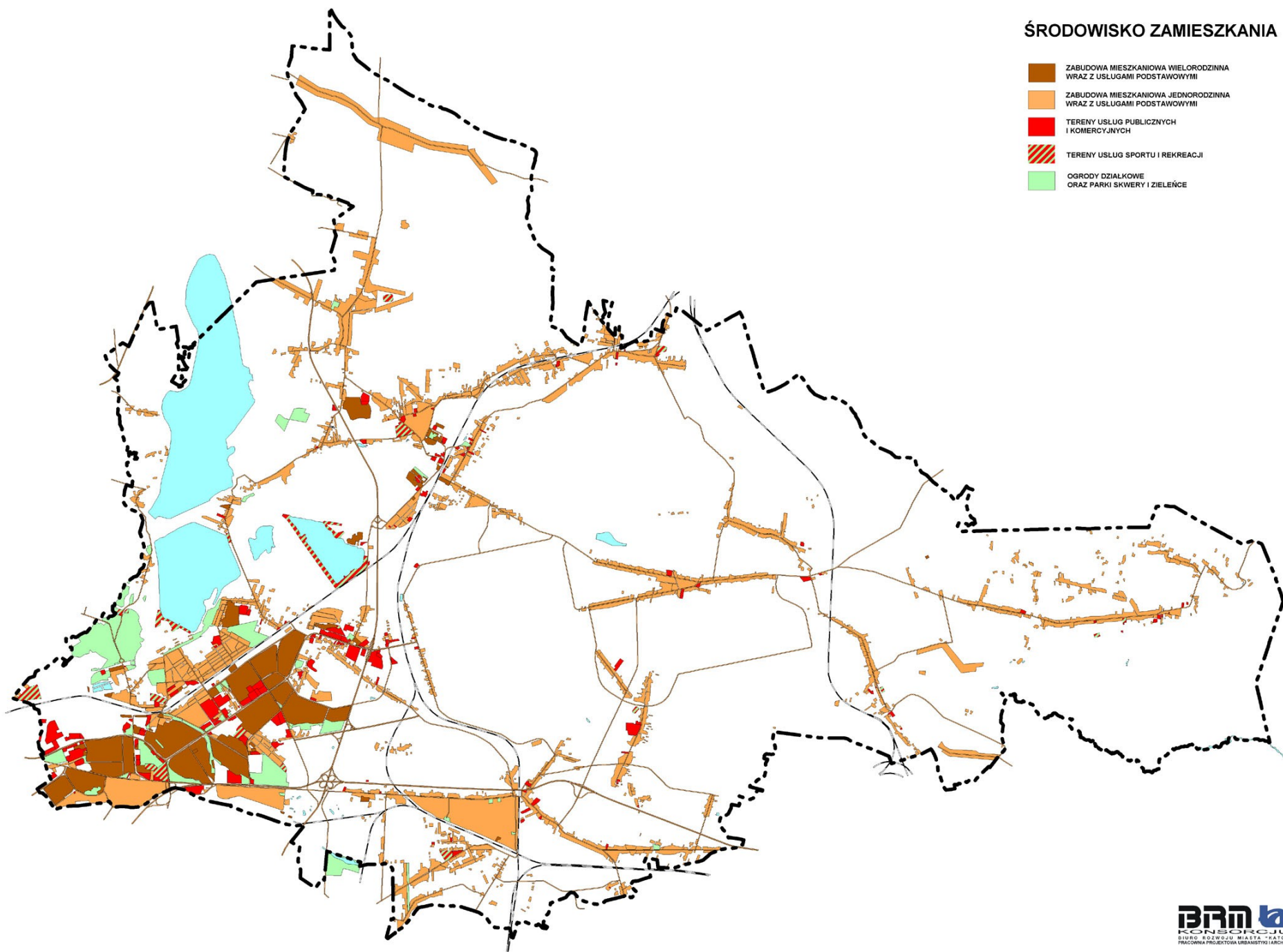
- PRZEDSZKOLA
- SZKOŁY PODSTAWOWE
- GIMNAZJA
- SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE
- SZKOŁY WYŻSZE
- SZKOŁY SPECJALNE

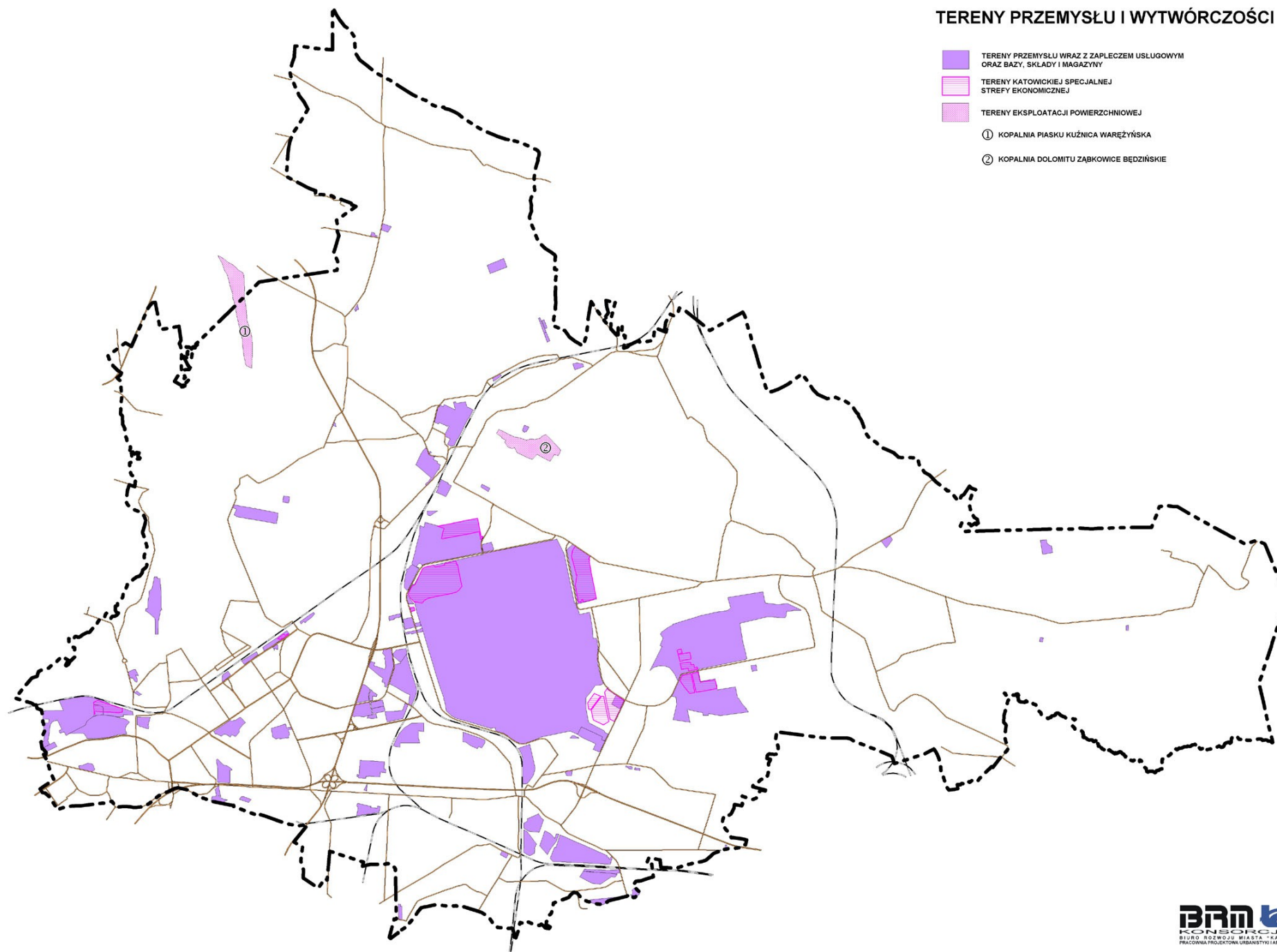
ŚRODOWISKO ZAMIESZKANIA

- ZABUDOWA MIESZKANIOWA WIELORODZINNA
WRAZ Z USŁUGAMI PODSTAWOWYMI
- ZABUDOWA MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA
WRAZ Z USŁUGAMI PODSTAWOWYMI
- TERENY USŁUG PUBLICZNYCH
I KOMERCYJNYCH
- TERENY USŁUG SPORTU I REKREACJI
- OGRODY DZIAŁKOWE
ORAZ PARKI SKWERY I ZIELEŃCE

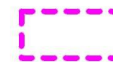

TERENY PRZEMYSŁU I WYTWÓRCZOŚCI

- TERENY PRZEMYSŁU WRAZ Z ZAPLECZEM USŁUGOWYM ORAZ BAZY, SKŁADY I MAGAZYNY
  - TERENY KATOWICKIEJ SPECJALNEJ STREFY EKONOMICZNEJ
  - TERENY EKSPLOATACJI POWIERZCHNIOWEJ
- ① KOPALNIA PIASKU KUŹNICA WAREŻYŃSKA
- ② KOPALNIA DOLOMITU ZĄBKOWICE BĘDZIŃSKIE

OBSZARY I TERENY GÓRNICZE

TERENY GÓRNICZE

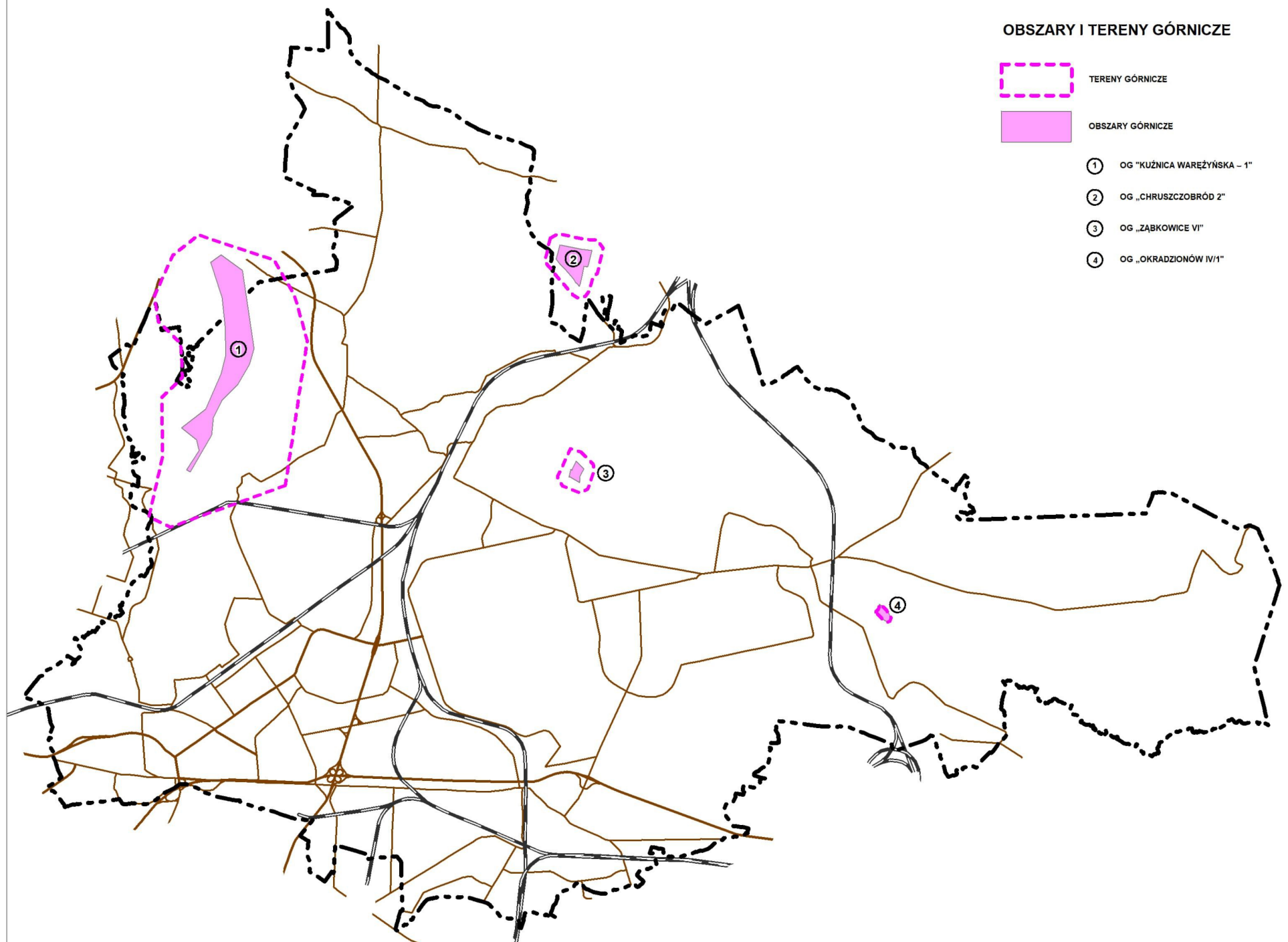
OBSZARY GÓRNICZE

① OG "KUŹNICA WAREŻYŃSKA - 1"

② OG „CHRUSZCZOBRÓD 2”

③ OG „ZĄBKOWICE VI”

④ OG „OKRADZIONÓW IV/1”

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA

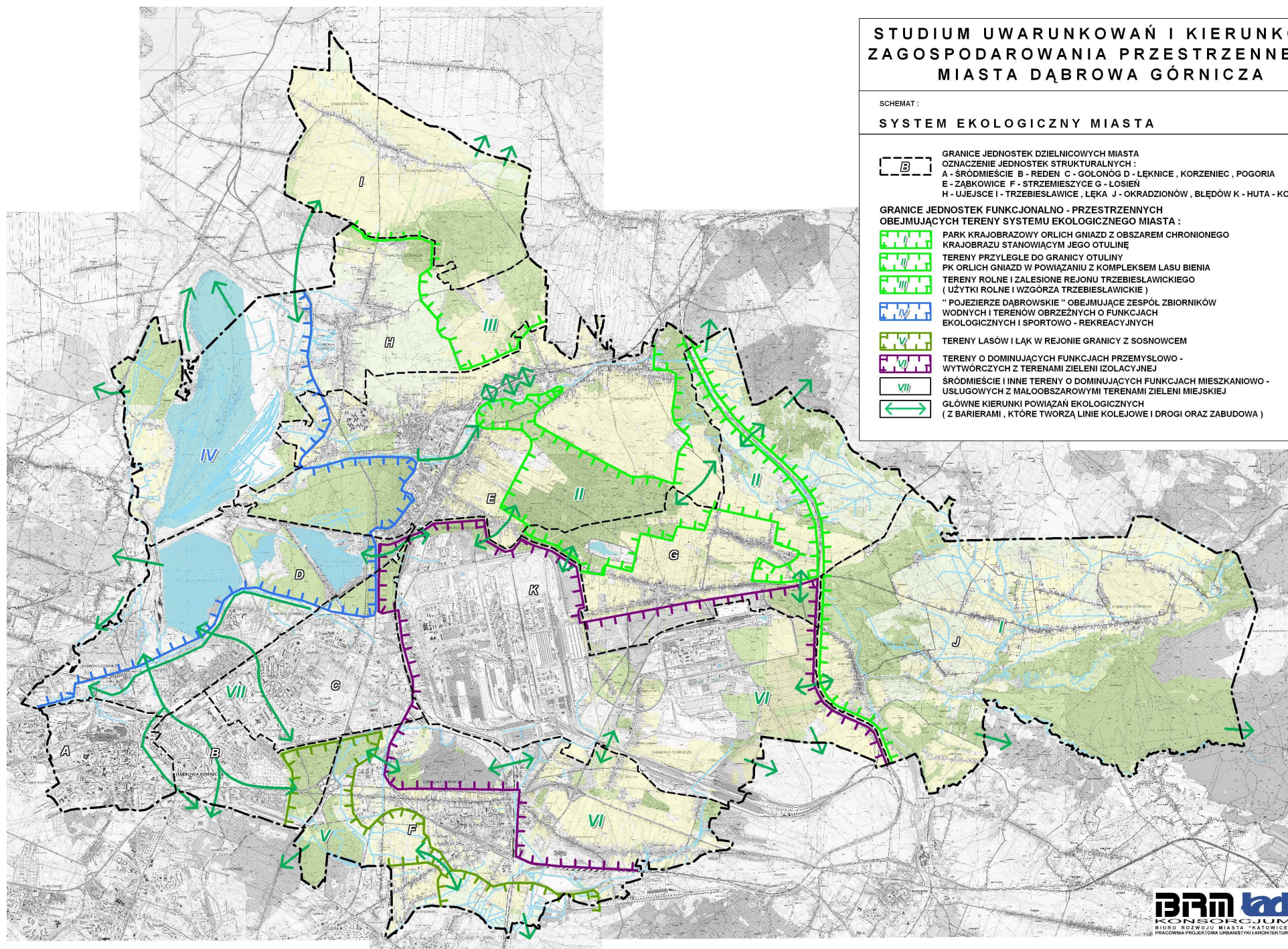
SCHEMAT :

SYSTEM EKOLOGICZNY MIASTA

GRANICE JEDNOSTEK DZIELNICOWYCH MIASTA
OZNACZENIE JEDNOSTEK STRUKTURALNYCH :
A - ŚRÓDMIEŚCIE B - REDEN C - GOŁONÓG D - ŁĘKNICE , KORZENIEC , POGORIA
E - ZĄBKOWICE F - STRZEMIESZYCE G - ŁOSIEN
H - UJEJSCE I - TRZEBIESŁAWICE , ŁĘKA J - OKRADZIONÓW , BŁĘDÓW K - HUTA - KOKSOWNI

GRANICE JEDNOSTEK FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNYCH
OBEJMUJĄCYCH TERENY SYSTEMU EKOLOGICZNEGO MIASTA :

- PARK KRAJOBRAZOWY ORLICH Gniazd z obszarem chronionego krajobrazu stanowiącym jego otulinę
- TERENY PRZYŁEGŁE DO GRANICY OTULINY
- PK ORLICH Gniazd w powiązaniu z kompleksem lasu bienia
- TERENY ROLNE I ZALESIONE REJONU TRZEBIESŁAWICKIEGO (UŻYTKI ROLNE I WZGÓRZA TRZEBIESŁAWICKIE)
- " POEZIERZE DĄBROWSKIE " OBEJMUJĄCE ZESPÓŁ ZBIORNIKÓW WODNYCH I TERENÓW OBRZEŻNYCH O FUNKCJACH EKOLOGICZNYCH I SPORTOWO - REKREACYJNYCH
- TERENY LASÓW I ŁĄK W REJONIE GRANICY Z SOSNOWCEM
- TERENY O DOMINUJĄCYCH FUNKCJACH PRZEMYSŁOWO - WYTWÓRCZYCH Z TERENAMI ZIELENI IZOLACYJNEJ
- ŚRÓDMIEŚCIE I INNE TERENY O DOMINUJĄCYCH FUNKCJACH MIESZKANIOWO - USŁUGOWYCH Z MAŁOBSZAROWYMI TERENAMI ZIELENI MIEJSKIEJ
- GŁÓWNE KIERUNKI POWIĄZAŃ EKOLOGICZNYCH (Z BARIERAMI , KTÓRE TWORZĄ LINIE KOLEJOWE I DRUGI ORAZ ZABUDOWA)

C. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. STRATEGICZNE CELE ROZWOJU MIASTA

Polityka przestrzenna miasta winna wprost odzwierciedlać przytoczone poniżej cele polityki przestrzennej województwa i wdrażać sposoby ich realizacji wskazane w **planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego** :

- ♦ **dynamizacja i restrukturyzacja przestrzeni poprzez :**
  - organizowanie warunków przestrzennych rozwoju przedsiębiorczości, innowacji gospodarczej i transferu technologii, w drodze tworzenia parków przemysłowych wykorzystujących tereny poprzemysłowe, parków technologicznych i stref aktywizacji gospodarczej,
  - przeciwdziałanie największym zagrożeniom i zwiększenie bezpieczeństwa publicznego poprzez realizację zabezpieczeń przeciwpowodziowych na terenach zalewowych, poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego (segregacja ruchu tranzytowego i lokalnego, podniesienie standardu technicznego dróg, budowa ciągów pieszych i rowerowych, modernizacja przejazdów kolejowych, budowa wiaduktów), poprawę stanu technicznego infrastruktury kolejowej,
  - wykreowanie zintegrowanego regionalnie produktu turystycznego poprzez podnoszenie rangi obiektów dziedzictwa kulturowego i tworzenie markowych produktów turystycznych,
  - rozwój infrastruktury technicznej i transportowej poprawiającej warunki inwestowania;
- ♦ **wzmocnienie funkcji węzłów sieci osadniczej poprzez :**
  - promowanie zwartych miast efektywnie wykorzystujących teren (rewitalizacja terenów zdegradowanych i poprzemysłowych),
  - kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających tworzeniu alternatywnych w stosunku do samochodu i bardziej przyjaznych środowisku systemów transportu (organizowanie zintegrowanego systemu transportowego),
  - wspieranie funkcji metropolitalnych miast poprzez kształtowanie obszarów śródmiejskich o wysokiej jakości rozwiązań urbanistyczno - architektonicznych,
  - rewitalizację miejskich dzielnic w drodze rewaloryzacji dzielnic śródmiejskich, osiedli patronackich, terenów zdegradowanej zabudowy, humanizacji współczesnych osiedli mieszkaniowych, a także kształtowanie otwartych terenów zieleni miejskiej;
- ♦ **ochrona zasobów środowiska, wzmocnienie systemu obszarów chronionych i wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych** dokonywana poprzez racjonalne użytkowanie terenów o wysokich walorach środowiska i dużej atrakcyjności dla rozwoju rekreacji i turystyki (zagospodarowanie terenu łączące ekstensywne rolnictwo, konserwację krajobrazu i funkcje kulturalno - wypoczynkowe oraz rozwój rolnictwa ekologicznego i agroturystyki)
- ♦ **rozwój ponadlokalnych systemów infrastruktury poprzez :**
  - wspieranie rozwoju infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym : infrastruktura drogowa (S1 Pyrzowice - Dąbrowa Górnicza - Bielsko-Biała - Cieszyń - granica państwa - /Brno/), modernizacja linii kolejowych objętych umową AGC (E 65 Gdańsk - Warszawa - Katowice - Zebrzydowice - Praha/Wiedeń), modernizacja linii kolejowych objętych umową AGTC,
  - promowanie rozwoju pasażerskiego transportu zbiorowego (tworzenie centrów i węzłów przesiadkowych),
  - promowanie zintegrowanych systemów transportu kombinowanego poprzez tworzenie zintegrowanej sieci centrów logistycznych i terminali (budowa systemu połączeń komunikacyjnych dla terminalu „Sławków LHS”) ,
  - wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej (budowa zbiorników retencyjnych, w tym Kuźnica Warężyńska, budowa systemów kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków).

W obszarze zmiany II edycji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza” (tereny 1, 2, 3, 4) obowiązują nowe ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13.09.2016r., poz.4619). W związku z tym zmieniają się cele polityki przestrzennej województwa. Wobec tego, wśród zadań inwestycyjnych celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami obowiązującego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+, nie wymienia się już dokończenia realizacji Zbiornika „Kuźnica Warężyńska”.

„Ogólna strategia zrównoważonego rozwoju Dąbrowy Górniczej na rok 2007 r.” została przyjęta uchwałą Rady Miejskiej nr VI/53/07 z dnia 31 stycznia 2007 roku.

Wyznaczyła ona szereg wynikających z przyjętych priorytetów celów strategicznych i wskazała związane z nimi kierunki działań. Poniżej przytoczono elementy strategii określające długofalowo kierunek rozwoju przestrzennego miasta.

- ♦ **Podniesienie ogólnego poziomu wykształcenia mieszkańców miasta i kwalifikacji zawodowych społeczności lokalnej oraz pełna dostępność młodzieży do szkolnictwa średniego i wyższego zgodnie z potrzebami rynku pracy :**
  - pełne wykorzystanie możliwości sieci szkolnictwa w zakresie upowszechniania edukacji na szczeblu ponadgimnazjalnym,
  - powiększenie możliwości dostępu do uzyskania wykształcenia wyższego poprzez wspieranie uczelni funkcjonujących na terenie miasta i stworzenie dogodnych warunków sprzyjających tworzeniu różnego typu publicznego i niepublicznego szkolnictwa wyższego,
  - dążenie do umożliwienia uczniom niepełnosprawnym maksymalnego wykorzystania potencjalnych zdolności i możliwości poprzez zapewnienie im optymalnych warunków kształcenia na wszystkich poziomach nauczania i likwidowanie barier pomiędzy zdrowymi i niepełnosprawnymi.
- ♦ **Osiągnięcie poprawy jakości środowiska poprzez systemowe oddziaływanie na redukcję zanieczyszczenia powietrza, wody oraz zagrożeń związanych z gromadzeniem i utylizacją odpadów :**
  - konsekwentne ograniczanie emisji pyłowej i gazowej, w tym niskiej emisji,
  - minimalizacja i eliminacja zagrożeń wynikających z gospodarowania odpadami poprzez systemowe porządkowanie gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem ich selektywnej zbiórki,
  - ochrona wód powierzchniowych i podziemnych poprzez kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w gminie, w tym rozbudowa systemu kanalizacji i systemu oczyszczalni przydomowych,
  - intensyfikacja działań związanych z ochroną przyrody, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów objętych ochroną i terenów o wysokich walorach przyrodniczych.
- ♦ **Wspieranie działań mających na celu rozwój małych i średnich przedsiębiorstw poprzez aktywizację lokalnych przedsiębiorców oraz przyciąganie potencjalnych inwestorów :**
  - tworzenie kompleksowego systemu wsparcia organizacyjnego i merytorycznego dla rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw jako sektora tworzącego nowe miejsca pracy, ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji sektora usług jako alternatywnego dla dotychczasowych gałęzi gospodarczych w mieście,
  - koordynowanie procesu rozwoju infrastruktury technicznej i komunalnej niezbędnej dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości,
  - intensyfikacja działań mających na celu efektywną promocję terenów inwestycyjnych oraz wzmocnienie wsparcia inwestycyjnego tych terenów, w tym terenów objętych specjalną strefą ekonomiczną.
- ♦ **Modernizacja lokalnych układów komunikacyjnych, wodociągowych i kanalizacyjnych, zapewniających wysoki poziom usług świadczonych odbiorcom wewnętrznym i zewnętrznym :**
  - połączenie w perspektywie wieloletniej, lokalnego systemu przewozu osób i towarów z transeuropejską siecią komunikacyjną,
  - udrożnienie układu komunikacyjnego miasta i jego integracja z układem komunikacyjno - transportowym regionu,
  - poprawa stanu istniejących dróg i wiaduktów w mieście oraz budowa nowych odcinków dróg uzupełniających istniejącą sieć drogową,
  - unowocześnienie i rozbudowa systemów sterowania ruchem w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu w mieście,
  - zapewnienie podróżującym komunikacją miejską odpowiednich standardów bezpieczeństwa poprzez dostosowanie przystanków autobusowych do wymogów ustawowych oraz dokonanie niezbędnej przebudowy układu drogowego w Centrum Miasta celem wyznaczenia pasów ruchu typu „BUS”,

- rozwijanie sieci ścieżek rowerowych w mieście i popularyzacja komunikacji rowerowej w mieście jako alternatywnego środka transportu,
  - zapewnienie wysokiej jakości dostarczanej do odbiorców wody poprzez stałą modernizację i rozwój sieci wodociągowej oraz urządzeń technologicznych na stacji uzdatniania wody, jak również ciągłą i kompleksową kontrolę jej jakości.
- ♦ **Poszerzenie oferty miasta poprzez wykorzystanie jego możliwości w zakresie rekreacji, turystyki i kultury skierowanej do odbiorców wewnętrznych i zewnętrznych :**
- podnoszenie rangi rekreacji, turystyki i kultury w mieście oraz zintensyfikowanie działań zmierzających do różnicowania jakości usług w powyższych obszarach,
  - ukazywanie i promowanie walorów krajobrazowo - przyrodniczych Dąbrowy Górniczej oraz upowszechnienie wiedzy o nich wśród mieszkańców miasta i regionu,
  - modernizacja placówek i instytucji kultury umożliwiające im prowadzenie działalności dostosowanej do różnicowanych potrzeb i zainteresowań odbiorców,
  - zapewnienie warunków do ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.
- ♦ **Zapewnienie mieszkańcom terenów rolniczych godnych warunków życia i pracy poprzez wspieranie działań zmierzających do zmodernizowania sektora rolniczego** m. in. w drodze wspierania modernizacji i przeprofilowania produkcji rolnej na terenie Dąbrowy Górniczej.
- ♦ **Poprawa warunków mieszkaniowych oraz zwiększenie liczby mieszkań komunalnych i socjalnych w mieście :**
- racjonalizacja wykorzystania i modernizacja istniejących zasobów mieszkaniowych miasta,
  - rozwój budownictwa mieszkaniowego.

Poniżej określone priorytetowe cele rozwoju miasta Dąbrowa Górnicza są wypadkową celów zawartych w obowiązujących dokumentach wyższego rzędu, w strategii miejskiej oraz wynikających z diagnozy pozycji konkurencyjnej miasta w aglomeracyjnym układzie odniesienia.*

Diagnozę przeprowadzono w sferach : ekonomicznej, społecznej i infrastrukturalnej. Określone luki strategiczne wskazują na konieczność podjęcia działań zmniejszających dystans Dąbrowy Górniczej do 13 miast aglomeracji. Przewaga strategiczna miasta w kilku elementach wymaga zachowania status quo.

Słabościami miasta są :

- ♦ w sferze ekonomicznej : niedobór usług rynkowych, także - ukształtowanych stref i lokalnych centrów usług, oraz bezpośrednich inwestycji zagranicznych (strefy gospodarcze i specjalna strefa ekonomiczna),
- ♦ w sferze społecznej : niedobór miejsc pracy, trudny dostęp do mieszkań, niedorozwój turystyki i obsługi ludności funkcjonalnej,
- ♦ w sferze infrastrukturalnej : wewnętrzna (międzydzielnicowa) infrastruktura drogowa, gospodarka ściekowa, słabe zainwestowanie w infrastrukturę usług publicznych i rynkowych.

Siły miasta to :

- ♦ w sferze ekonomicznej : przedsiębiorczość społeczności lokalnej (edukacja i kwalifikacje ludności), zdolności inwestycyjne samorządu lokalnego (strefy inwestycji publicznych),
- ♦ w sferze społecznej : szkolnictwo średnie i atrakcyjność zamieszkania,
- ♦ w sferze infrastrukturalnej : infrastrukturalne udogodnienia mieszkaniowe.

* Analiza pozycji konkurencyjnej miasta Dąbrowa Górnicza w aglomeracyjnym układzie odniesienia. Autorzy : dr Bogumił Szczupak, dr Jerzy Biniecki, 2006 (opr. wykonane w ramach „Oceny aktualności oraz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym m. Dąbrowa Górnicza w kontekście przyjętej polityki przestrzennej w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza” Katowice, styczeń 2006r.)

W świetle powyższej oceny i wyników analizy uwarunkowań rozwojowych miasta formułuje się następujące cele rozwoju miasta :

CEL GŁÓWNY : **DĄBROWA GÓRNICZA MIASTEM PRĘŻNEJ GOSPODARKI ORAZ OŚRODKIEM NOWOCZESNEJ WYTWÓRCZOŚCI, NAUKI, KULTURY I TURYSTYKI.**

Cele strategiczne :

- A. Rozwój sfery gospodarczej, zwłaszcza w oparciu o inwestycje zagraniczne na terenach specjalne strefy ekonomicznej, przemysłowych i innych.
- B. Ukształtowanie stref i centrów usługowych, a w tym :
  - B₁ Ukształtowanie centrum szkolnictwa wyższego i średniego w nawiązaniu do 110-letniej tradycji „Szttygarki”,
  - B₂ Rozwój usług publicznych, w tym usług kultury,
  - B₃ Ukształtowanie zaplecza dla rozwoju turystyki i obsługi ludności funkcjonalnej.
- C. Zwiększenie dostępności mieszkań.
- D. Rozwój infrastruktury drogowej.
- E. Rozwój infrastruktury z zakresu gospodarki ściekowej.
- F. Ochrona terenów przyrodniczo cennych i tworzących system ekologiczny miasta.

Uchwałą Nr XX/309/07 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 28 listopada 2007 r. przyjęta została „Strategia rozwoju miasta Dąbrowa Górnicza 2020”. Niniejsze Studium uwzględnia priorytety, cele strategiczne i kierunki określone w tej strategii.

2. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ MIASTA ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Postanowienia ogólne

Przyjmuje się, że polityka przestrzenna miasta Dąbrowa Górnicza, skutkująca zmianami w sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów w obszarze gminy odpowiada zasadom:

- ♦ **zrównoważonego rozwoju gminy** rozumianego jako taki rozwój społeczno – gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń;
- ♦ **ładu przestrzennego** w zagospodarowaniu terenów oraz strukturze użytkowania;
- ♦ **nadrzędności interesu publicznego** nad indywidualnymi interesami obywateli i podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego odpowiadają powyższym zasadom ogólnym, a w ujęciu szczegółowym - realizacji zaktualizowanych priorytetowych celów rozwoju strategicznego.

1. Ustala się, że rozwój sfery gospodarczej dotyczy głównie terenów już aktualnie wykorzystywanych dla celów wytwórczych i usługowych, w tym terenów położonych w rejonie huty i koksowni i na obszarach o tradycjach przemysłowych (tereny poprzemysłowe), a także na terenach nowych, koncentrujących się w rejonie Strzemieszyc i Tucznawy.
2. Ustala się odbudowę funkcji centrotwórczych historycznego centrum Dąbrowy Górniczej jako ośrodka szkolnictwa wyższego i średniego, kultury oraz innych usług publicznych i rynkowych, ukierunkowanych także na obsługę ludności funkcjonalnej (np. centrum konferencyjne z zapleczem hotelowym i gastronomicznym).
Strefą usługową pozostaje historyczna oś kompozycyjna miasta którą tworzą aleje : Królowej Jadwigi i Józefa Piłsudskiego, z jednostronnym zamknięciem osi Górką Gołonoską z wieżą kościelną. Zakłada się realizację atrakcyjnego wysokiego obiektu architektonicznego na zamknięciu osi po stronie zachodniej który stałby się symbolem nowoczesnej Dąbrowy Górniczej (np. w/w centrum lub wyższe uczelnie). W strefie tej znajduje się centrum administracyjne miasta z terenami usług uzupełniających. Przy końcu osi w Gołonogu adaptuje się centrum osiedlowe. Lokalne centra usługowe, wymagające wzbogacenia programu wyposażenia, funkcjonują w Ząbkowicach i Strzemieszycach.
Specjalistyczne ośrodki z zakresu obsługi ruchu turystycznego zakłada się w rejonie zbiornika Kuźnica Warężyńska (sporty wodne, rekreacja) oraz w Błędowie (dla obsługi stacjonarnych i wędrowskich form turystyki związanej z terenami parku krajobrazowego „Orlich Gniazd” i jego obrzeża).
3. Dla zwiększenia dostępności mieszkań ustala się dwa kierunki działań :
  - adaptację, rehabilitację, modernizację, przebudowę i rozbudowę istniejących zasobów mieszkaniowych oraz realizację nowych zasobów, głównie w obrębie śródmieścia, drogą wypełniania luk budowlanych lub wymiany kubatury,
  - rozwój zabudowy mieszkaniowej, głównie jednorodzinnej w istniejących i projektowanych osiedlach, także w określonych rejonach dawnych wiejskich jednostek osadniczych.
4. Ustala się przebudowę i rozbudowę sieci uliczno - drogowej w zakresie :
  - powiązania miejskiego układu ulicznego z Drogową Trasą Średnicową,
  - uwolnienia Ząbkowic i Tucznawy od uciążliwości drogi wojewódzkiej Nr 796 przez realizację drogi obwodowej,
  - budowę odcinka drogi dojazdowej do terminala w Sławkowie,
  - powiązania Łośnia i Tucznawy dla obsługi nowych terenów inwestycyjnych,
  - modernizacji istniejących dróg i ulic (przebudowy nawierzchni, zmiany w organizacji ruchu i inne).
5. Ustala się obsługę całego miasta rozdzielczą siecią kanalizacyjną z doprowadzeniem ścieków do oczyszczalni miejskiej. Poza ogólnomiejским systemem pozostaną zabudowania do których doprowadzenie sieci będzie nieefektywne technicznie i ekonomicznie. Będą one wyposażone w indywidualne urządzenia oczyszczania ścieków.
6. Ustala się objęcie ochroną prawną z mocy ustawy o ochronie przyrody terenów o udokumentowanych wysokich walorach środowiska przyrodniczego, a z mocy ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów o walorach warunkujących funkcjonowanie środowiska w ciągłym przestrzennie systemie ekologicznym miasta. System

budując lasy, doliny cieków z łąkami i zadrzewieniami, łąki i tereny otwarte rolne i porolne, pełniące funkcje łącznikowe (w tym tereny rolne wyłączone z zabudowy), a w obrębie zabudowy miejskiej, także parki i inne formy zieleni urządzonej.

Polityka przestrzenna wyznacza kierunkową strukturę przestrzenną miasta oraz ustala kierunki i zasady przeznaczenia terenów na różne funkcje, uwzględniając uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, jak również cele rozwoju miasta Dąbrowa Górnicza przyjęte w Strategii rozwoju miasta:

- ♦ rozwój małych i średnich przedsiębiorstw jako sektora tworzącego nowe miejsca pracy, ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji sektora usług jako alternatywnego dla dotychczasowych gałęzi gospodarki w mieście,
- ♦ modernizację i rozbudowę lokalnych układów komunikacyjnych, wodociągowych i kanalizacyjnych,
- ♦ osiągnięcie poprawy jakości środowiska poprzez systemowe oddziaływanie na redukcję zanieczyszczenia powietrza, wód oraz zagrożeń związanych z gromadzeniem i utylizacją odpadów,
- ♦ poszerzenie oferty miasta poprzez wykorzystanie jego możliwości w zakresie rekreacji, turystyki i kultury skierowanej do odbiorców wewnętrznych i zewnętrznych.

Struktura przestrzenna i funkcje jednostek strukturalnych

Realizacja kierunków rozwoju miasta związana jest z jakościowymi i ilościowymi przekształceniami struktury przestrzennej. W wyniku wieloletnich procesów historycznych ukształtował się obecny układ strukturalny miasta, który określić można jako pasmowo – policentryczny z wyodrębniającymi się następującymi jednostkami strukturalnymi:

- A. Śródmieście o powierzchni 408 ha,
- B. Reden o powierzchni 520 ha,
- C. Gołonóg o powierzchni 820 ha,
- D. Łęknice – Korzeniec – Pogoria o powierzchni 1.341 ha,
- E. Ząbkowice o powierzchni 2.511 ha,
- F. Strzemieszyce o powierzchni 2.111 ha,
- G. Łosień – Łęka o powierzchni 1.880 ha,
- H. Ujejsce o powierzchni 2.201 ha,
- I. Trzebiesławice o powierzchni 1.153 ha,
- J. Okradzionów – Błędów o powierzchni 3.305 ha,
- K. Huta – Koksownia o powierzchni 2.628 ha.

Utrzymuje się funkcjonujący podział na jednostki strukturalne (dzielnice). Zmiany dotyczą funkcji jednostek, przeznaczenia terenów w jednostkach oraz układu komunikacyjnego. Podstawowy wpływ na te zmiany będą miały uwarunkowania lokalne oraz przyjęte kierunki, cele i priorytety polityki przestrzennej miasta.

Dla w/w jednostek strukturalnych ustala się następujące funkcje:

- A. Śródmieście – główny ośrodek usługowy i mieszkaniowy, funkcje uzupełniające : produkcyjno – usługowe i rekreacyjno – sportowe,
- B. Reden – funkcje mieszkaniowe i usługowe,
- C. Gołonóg - funkcje mieszkaniowe i usługowe,
- D. Łęknice – Korzeniec – Pogoria – funkcja mieszkaniowa, uzupełniająco usługowa, w tym w zakresie rekreacji i wypoczynku,
- E. Ząbkowice - funkcja mieszkaniowo – usługowa, wytwórcza,
- F. Strzemieszyce – funkcja mieszkaniowo – usługowa i wytwórcza,
- G. Łosień – Łęka - funkcja mieszkaniowa oraz produkcji rolnej,
- H. Ujejsce - funkcja mieszkaniowa, usługowa w zakresie rekreacji i wypoczynku,
- I. Trzebiesławice - funkcja mieszkaniowa oraz produkcji rolnej,
- J. Okradzionów - funkcja mieszkaniowa, obsługi turystyki oraz produkcji rolnej,
- K. Huta – Koksownia – funkcje wytwórczo – usługowe.

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej i przeznaczeniu terenów jednostek strukturalnych

A. Śródmieście

Obszar Śródmieścia położony w południowo – zachodniej części miasta obejmuje teren historycznego miasta, położony po południowej stronie linii kolejowej.

W ramach procesów reurbanizacji ustala się zmianę skali i form użytkowania terenów i obiektów, wzmocnienie istniejących i wprowadzenie nowych funkcji ponadlokalnych w tym w zakresie szkolnictwa wyższego, kultury, obsługi biznesu (np. centrum konferencyjne z zapleczem hotelowym i gastronomicznym) oraz ukształtowanie przestrzeni publicznych, przebudowę i modernizację układu komunikacyjnego i systemów infrastruktury.

Główne przedsięwzięcia obejmują:

- realizację Drogowej Trasy Średnicowej,
- wykształcenie głównej osi komunikacyjnej na kierunku N – S poprzez przebudowę ul. Kościuszki (łącznie z dwupoziomowym przekroczeniem linii kolejowej PKP),
- przekształcenia terenów po KWK Paryż w strefę aktywności gospodarczej (tereny wytwórczo – usługowe); na terenach tych dopuszcza się realizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
- rewitalizacja obszaru „starego” centrum (Program Rewitalizacji Śródmieścia),
- przekształcenie terenów położonych wzdłuż ul. Kościuszki (pomiędzy ul. Królowej Jadwigi i linią kolejowa PKP) w atrakcyjne tereny usługowo – mieszkaniowe,
- sukcesywna realizacja układu przestrzeni publicznych,
- sukcesywna rewitalizacja istniejących osiedli zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- realizacja, na bazie przystanku kolejowego Dąbrowa Górnicza, zintegrowanego węzła przesiadkowego pasażerskiej komunikacji publicznej.

A. ŚRÓDMIEŚCIE		
Struktura przestrzenna – bilans terenu		
Funkcja terenu	powierzchnia	
	w ha	w tym przeznaczona do zainwestowania
tereny zurbanizowane :		
zabudowa śródmiejska SR	44,30	
mieszkaniowa jednorodzinna MN1	17,50	
jednorodzinna i wielorodzinna MN2	48,70	10,00
wielorodzinna MW1	60,90	
usług U	37,70	
usług i jednorodzinna UM1	15,60	
usług i wielorodzinna UM2	28,00	
wytwórczości i usług PU	95,20	35,00
pozostałe, w tym drogi, kolej	30,60	
tereny otwarte :		
ogrody działkowe ZD	6,70	
zieleń miejska ZP	12,90	
zieleń z usługami US	9,90	
RAZEM	408,00	45,00

B. Reden

Jednostka strukturalna położona po wschodniej stronie obszaru śródmiejskiego. Ustala się umiarkowany rozwój funkcji mieszkaniowej wyłącznie w formie uzupełnienia luk budowlanych lub poprzez wymianę kubatury.

Zakłada się intensyfikację funkcji usługowych, zwłaszcza w rejonie nowego Urzędu Miejskiego, gdzie planuje się realizację nowego Centrum Administracyjnego.

Na załączonym schemacie przedstawiono model trójkoncentrycznego Centrum miasta.

W bezpośrednim sąsiedztwie obiektu „Real” ustala się teren pod lokalizację nowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Główne przedsięwzięcia obejmują:

- realizację Drogowej Trasy Średnicowej,
- sukcesywną realizację układu przestrzeni publicznych, z wyeksponowaniem głównej osi rozwoju tzn. Al. Piłsudskiego, jako strefy usługowej,
- sukcesywną rewitalizację istniejących osiedli zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

B. REDEN <i>Struktura przestrzenna – bilans terenu</i>		
Funkcja terenu	powierzchnia	
	w ha	w tym przeznaczona do zainwestowania
tereny zurbanizowane :		
mieszkaniowa jednorodzinna MN1	51,30	12,30
jednorodzinna i wielorodzinna MN2	19,50	
wielorodzinna MW1	0,40	
wielorodzinna i jednorodzinna MW2	123,70	
usług U	44,60	16,00
usług i jednorodzinna UM1	35,70	
usług i wielorodzinna UM2	25,20	
wytwórczości i usług PU	27,60	25,00
pozostałe, w tym drogi i koleje	49,50	
tereny otwarte :		
las ZL ZLD	104,00	
zieleń miejska ZP	8,00	
zieleń z usługami US	12,40	7,40
cmentarze ZC	18,10	
RAZEM	520,00	60,70

C. Gołonóg

Ustala się umiarkowany rozwój funkcji mieszkaniowej i funkcji usługowej. Istotne będą przekształcenia obszaru w rejonie ulic: Granicznej i Kruczkowskiego⁵, gdzie zakłada się wykształcenie nowego Centrum Administracyjnego.

W rejonie skrzyżowania Al. Piłsudskiego i ul. Morcinka oraz w rejonie krzyżowania się dróg ul. Św. Jana Pawła II (dawna Manifestu Lipcowego) i M. Kasprzaka ustala się tereny pod lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2.000 m².

Główne przedsięwzięcia:

- realizacja Drogowej Trasy Średnicowej,
- realizacja nowego przystanku pasażerskiej komunikacji kolejowej „Centrum” jako zintegrowanego węzła przesiadkowego,
- realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej (rejon ul. Spisaka, uzupełnienie luk budowlanych w zabudowie jednorodzinnej),
- sukcesywna realizacja układu przestrzeni publicznych, z wyeksponowaniem głównej osi rozwoju tzn. Al. Piłsudskiego,
- sukcesywna rewitalizacja istniejących osiedli zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

C. GOŁONOG <i>Struktura przestrzenna – bilans terenu</i>		
Funkcja terenu	powierzchnia	
	w ha	w tym przeznaczona do zainwestowania
tereny zurbanizowane :		
mieszkaniowa jednorodzinna MN1	62,80	33,60
jednorodzinna i wielorodzinna MN2	30,00	18,00
wielorodzinna MW1	167,90	
usług U	17,60	
usług i jednorodzinna UM1	85,20	38,50
usług i wielorodzinna UM2	51,10	
wytwórczości i usług PU	151,70	15,00
pozostałe, w tym drogi i koleje	104,00	
tereny otwarte :		
ogrody działkowe ZD	10,40	
las ZL ZLD	75,50	
zieleń miejska ZP	2,80	
cmentarze ZC	10,10	
rolne R	50,90	
RAZEM	820,00	105,10

D. Łęknie – Korzeniec – Pogoria

Jednostka strukturalna o funkcji mieszkaniowo – usługowej, położona po północnej stronie linii kolejowej Katowice – Częstochowa, w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru śródmiejskiego. Ustala się

rozwój funkcji mieszkaniowej oraz intensyfikację funkcji usługowych związanych z zagospodarowaniem rekreacyjno – wypoczynkowym terenów zbiorników Pogoria I, II i III.

Jest to rejon o szczególnych walorach rekreacyjno – sportowych i terenach cennych przyrodniczo, dla których wyznacza się obszary istniejącej i planowanej ochrony z mocy ustawy o ochronie przyrody.

Przedsięwzięcia zmieniające strukturę przestrzenną i przeznaczenie terenów:

- realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- ochrona prawna terenów najcenniejszych przyrodniczo,
- realizacja ciągu ulicznego na kierunku Centrum – Korzeniec - Zielona – Marianki – Ratanice,
- realizacja dwupoziomowego skrzyżowania z linią kolejową PKP w ciągu ulic: Parkowa – Piecucha (DTŚ).

D. ŁĘKNICE - KORZENIEC		
Struktura przestrzenna – bilans terenu		
Funkcja terenu	powierzchnia	
	w ha	w tym przeznaczona do zainwestowania
tereny zurbanizowane :		
mieszkaniowa jednorodzinna MN1	199,30	138,70
jednorodzinna i wielorodzinna MN2	114,20	32,70
wielorodzinna MW1	3,90	
wielorodzinna i jednorodzinna MW2	24,70	
usług U	5,80	
usług i jednorodzinna UM1	2,40	
usług i wielorodzinna UM2	12,70	8,00
wytwórczości i usług PU	18,70	
pozostałe, w tym drogi i koleje	83,00	
tereny otwarte :		
ogrody działkowe ZD	34,70	
las ZL ZLD	212,20	
zieleń miejska ZP	96,70	
zieleń z usługami US	54,30	21,20
wody stojące	311,10	
rolne R	167,30	
RAZEM	1341,00	200,60

E. Ząbkowice

Jest to obszar dawnego samodzielnego miasta, rozwijającego się w oparciu o wybudowaną w latach 1847 – 48 linię kolejową.

Upadek tradycyjnego przemysłu (huty szkła) spowodował początek powolnego procesu stagnacji przestrzennej i społecznej. Ząbkowice (łącznie z Tucznawą i Sikorką) stały się jednym z wielu zespołów osiedli mieszkaniowych miasta.

Ustala się zdynamizowanie rozwoju funkcji mieszkaniowej i wytwórczej.

Główne przedsięwzięcia:

- rozwój nowej zabudowy mieszkaniowej (głównie jednorodzinnej) na terenach wyznaczonych w obowiązujących mpzp oraz w Tucznawie,
- przekształcenie terenów rolnych w Dąbrowski Park Technologiczny (Tucznawa),
- realizacja północnego obejścia Ząbkowic,
- realizacja nowego układu drogowego obsługującego Dąbrowski Park Technologiczny i nowe tereny mieszkaniowe,
- rewitalizacja obszaru d. śródmieścia Ząbkowic,
- rewitalizacja zespołu dworca kolejowego, oraz osiedla mieszkaniowego w jego rejonie,
- wykształcenie zintegrowanego węzła przesiadkowego pasażerskiej komunikacji publicznej (w oparciu o stację Ząbkowice Będzińskie).

E. ZĄBKOWICE		
Struktura przestrzenna – bilans terenu		
Funkcja terenu	powierzchnia	
	w ha	w tym przeznaczona do zainwestowania
tereny zurbanizowane :		
mieszkaniowa jednorodzinna MN1	570,00	371,00
jednorodzinna i wielorodzinna MN2	17,20	
wielorodzinna MW1	37,40	
usług i mieszkaniowa UM1 i UM2	21,50	5,40

usług U	8,30	4,50
wytwórczości i usług PU	288,00	234,00
eksploatacji dolomitu PE	99,60	
pozostałe, w tym drogi i koleje	41,70	
tereny otwarte :		
ogrody działkowe ZD	13,20	
las ZL ZLD	915,40	
zielen miejska ZP	16,10	
zielen z usługami US	8,30	
cmentarze ZC	16,20	
rolne R	455,22	
zieleni Z	2,88	
RAZEM	2511,00	614,90

F. Strzemieszyce

Zakładany rozwój Strzemieszyc związany jest ze wzmocnieniem funkcji mieszkaniowej i wytwórczo – usługowej.

Nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną zlokalizowane są głównie w rejonie Grabocina i Szałasowizny.

Ustala się utrzymanie dotychczasowych funkcji terenów wytwórczo – usługowych i wyznacza nowe przy drodze krajowej Nr 94.

Na zmianę struktury przestrzennej i przeznaczenia terenów będą wpływać następujące przedsięwzięcia:

- realizacja drogi głównej w ramach układu drogowego do terminala „Sławków”,
- rozwój budownictwa mieszkaniowego,
- rewitalizacji zabudowy, stanowiącej centrum Strzemieszyc, obejmujące zdegradowaną zabudowę usługowo-mieszkaniową i zabytkowy zespół dworca kolejowego w rejonie ulic: Ofiar Katynia, Warszawskiej, Transportowej i Modrzejowskiej,
- sukcesywne uruchamianie nowych terenów wytwórczo – usługowych zlokalizowanych przy DK 94,
- sukcesywna przebudowa systemów infrastruktury technicznej.

F. STRZEMIESZYCE		
Struktura przestrzenna – bilans terenu		
Funkcja terenu	powierzchnia	
	w ha	w tym przeznaczona do zainwestowania
tereny zurbanizowane :		
mieszkaniowa jednorodzinna MN1	415,00	267,30
jednorodzinna i wielorodzinna MN2	163,40	80,00
usług U	31,20	22,00
usług i jednorodzinna UM1	26,80	
usług i wielorodzinna UM2	3,00	
wytwórczości P	61,00	
wytwórczości i usług PU	172,90	80,00
pozostałe, w tym drogi i koleje	128,30	
tereny otwarte :		
ogrody działkowe ZD	13,00	
las ZL ZLD	529,50	
zielen miejska ZP	1,00	
zielen z usługami US	3,20	
cmentarze ZC	3,90	
rolne R	558,80	
RAZEM	2111,00	449,30

G. Łosień – Łęka

Jednostka strukturalna o funkcji mieszkaniowej przewidziana do umiarkowanego rozwoju, obejmującego następujące przedsięwzięcia zmieniające przeznaczenie terenów:

- realizacja zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności (jednorodzinnej) dla bieżących potrzeb mieszkańców, stanowiąca uzupełnienie istniejącego zainwestowania,
- sukcesywna rozbudowa systemów infrastruktury technicznej.

G. ŁOSIEN - ŁĘKA <i>Struktura przestrzenna – bilans terenu</i>		
Funkcja terenu	powierzchnia	
	w ha	w tym przeznaczona do zainwestowania
tereny zurbanizowane :		
mieszkaniowa jednorodzinna MN1	184,10	120,00
usług U	8,00	
usług i jednorodzinna UM1	3,00	
wytwórczości i usług PU	10,60	
pozostałe w tym drogi i kolej	93,90	
tereny otwarte :		
lasów ZL ZLD	811,80	
cmientarze ZC	2,20	
rolne R	766,40	
RAZEM	1880,00	120,00

H. Ujejsce

Ustala się zdecydowane przekształcenia przestrzenne tej jednostki. Zrealizowany, lecz jeszcze nie zagospodarowany zbiornik Kuźnica Warężyńska (Pogoria IV) stwarza szanse na stworzenie atrakcyjnego miejsca zamieszkania, rekreacji i wypoczynku.

Wyznacza się nowe tereny przewidziane pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną, tereny usług sportu, rekreacji i wypoczynku.

W zagospodarowaniu obrzeża zbiornika uwzględnia się tereny o wysokich wartościach przyrodniczych.

Przedsięwzięcia zmieniające przeznaczenie terenów:

- przebudowa drogi krajowej Nr 1 do parametrów drogi ekspresowej,
- realizacji drogi zbiorczej (końcowy odcinek północnego obejścia Aglomeracji Katowickiej),
- realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na nowych terenach,
- realizacja kompleksów usługowych dla obsługi ruchu rekreacyjno – turystyczno – wypoczynkowego,
- budowa systemów infrastruktury technicznej.

H. UJEJSCE <i>Struktura przestrzenna – bilans terenu</i>		
Funkcja terenu	powierzchnia	
	w ha	w tym przeznaczona do zainwestowania
tereny zurbanizowane :		
mieszkaniowa jednorodzinna MN1	408,20	296,20
usług U	29,50	29,50
pozostałe, w tym drogi	23,20	
tereny otwarte :		
lasów ZL ZLD	482,49	
zieleni z usługami US	115,10	77,35
cmientarze ZC	0,50	
wody stojące	426,50	
rolne R	567,99	
zieleni Z	158,61	
RAZEM	2212,01	403,05

I. Trzebiesławice

Dla Trzebiesławic ustala się utrzymanie dotychczasowego charakteru jednostki. Umiarkowany rozwój funkcji mieszkaniowej obejmuje następujące przedsięwzięcia zmieniające przeznaczenie terenów:

- realizacja zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności (jednorodzinnej) stanowiąca uzupełnienie istniejącego zainwestowania,
- sukcesywna rozbudowa systemów infrastruktury technicznej.

I. TRZEBIESŁAWICE <i>Struktura przestrzenna – bilans terenu</i>		
Funkcja terenu	powierzchnia	
	w ha	w tym przeznaczona do zainwestowania
tereny zurbanizowane :		

mieszkaniowa jednorodzinna MN1	101,80	51,00
pozostałe, w tym drogi	23,40	
tereny otwarte :		
las ZL ZLD	334,50	
zieleń z usługami US	1,80	
rolne R	691,50	
RAZEM	1153,00	51,00

J. Okradzionów – Błędów

Procesy rozwojowe nie mogą ograniczać ekologicznych funkcji tej jednostki jak również wpływać negatywnie na chronione szczególne walory przyrodnicze i krajobrazowe tego rejonu (Park Krajobrazowy „Orlich Gniazd” i obszar chronionego krajobrazu stanowiący jego otulinę).

Uznając powyższą zasadę, ustala się umiarkowany rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z możliwością lokalizacji w niej obiektów obsługi ruchu turystyczno – rekreacyjno – wypoczynkowego z koncentracją w Błędowie.

W jednostce tej utrzymuje się zanikającą w tym obszarze funkcję rolniczą.

J. OKRADZIONÓW – BŁĘDÓW Struktura przestrzenna – bilans terenu		
Funkcja terenu	powierzchnia	
	w ha	w tym przeznaczona do zainwestowania
tereny zurbanizowane :		
mieszkaniowa jednorodzinna MN1	371,00	241,00
wielorodzinna MW1	0,30	
usług i jednorodzinna UM1	0,40	
wytwórczości i usług PU	2,70	
eksploatacji piasku PE	16,80	
pozostałe, w tym drogi i koleje	145,20	
tereny otwarte :		
las ZL ZLD ZWL	1615,50	
zieleń z usługami US	5,00	
cmentarze ZC	5,20	
rolne R	1142,90	
RAZEM	3305,00	241,00

K. Huta – Koksownia

Dla jednostki tej ustala się utrzymanie dotychczasowych funkcji wytwórczych i wytwórczo – usługowych. Zakłada się sukcesywne ograniczanie funkcji mieszkaniowej (Kazdębie, Strzemieszycze Małe) na rzecz powiększania powierzchni usługowych i zadrzewionych o funkcjach izolacyjnych.

K. HUTA - KOKSOWNIA Struktura przestrzenna – bilans terenu		
Funkcja terenu	powierzchnia	
	w ha	w tym przeznaczona do zainwestowania
tereny zurbanizowane :		
mieszkaniowa jednorodzinna MN1	36,60	14,30
usług U	7,00	
wytwórczości P	1287,00	
wytwórczości i usług PU	246,60	89,00
pozostałe, w tym drogi i koleje	317,60	
tereny otwarte :		
las ZL ZLD	608,60	
zieleń z usługami US	2,20	
rolne R	122,40	
RAZEM	2628,00	103,30

3. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW

Szczegółowe ustalenia dotyczące kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów.

W załączonych tabelach ustala się dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów dla obszarów przedstawionych na rysunku studium, o niżej wymienionych kierunkach przeznaczenia terenów:

1.	SR	-	teren zabudowy śródmiejskiej
2.	MN1	-	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
3.	MN2	-	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej (małe domy mieszkalne)
4.	MW1	-	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
5.	MW2	-	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej
6.	U	-	tereny usług różnych
7.	UM1	-	tereny usług z zabudową mieszkaniową jednorodziną
8.	UM2	-	tereny usług z zabudową mieszkaniową wielorodziną
9.	P	-	tereny wytwórczości, baz, składów i magazynów
10.	PU	-	tereny wytwórczości, baz, składów i magazynów oraz usług
11.	ZL	-	tereny lasów i zadrzewienia
12.	ZLD	-	tereny dolesień na gruntach rolnych
13.	ZP	-	tereny parków, skwerów i zieleńców (zieleń miejska – urządzona)
14.	ZD	-	tereny ogrodów działkowych
15.	US	-	tereny usług sportu, rekreacji, wypoczynku i kultury
16.	ZC	-	tereny cmentarzy
17.	ER	-	tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyłączone z zabudowy
18.	R	-	tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej z dopuszczeniem zabudowy związanej z rolnictwem
19.	WS	-	tereny wód powierzchniowych
20.	KD	-	tereny dróg i ulic (kierunki i wskaźniki określono w rozdziale 7)
21.	KS	-	tereny zaplecza motoryzacji
22.	KK	-	tereny kolei
23.	IT	-	tereny infrastruktury technicznej
24.	KT	-	tereny transportu specjalnego
25.	NO	-	tereny oczyszczalni ścieków
26.	NU	-	tereny składowisk odpadów
27.	PE	-	tereny eksploatacji powierzchniowej
28.	Z	-	<i>tereny zieleni</i>

TERENY	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA	WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA
SR – tereny zabudowy śródmiejskiej	1. Przeznaczenie podstawowe	<ul style="list-style-type: none"> - forma i gabaryty dostosowane do charakteru zabudowy terenu - powierzchnia biologicznie czynna min. 20% powierzchni działki lub terenu inwestycji - miejsca postojowe zapewnione w granicach realizacji inwestycji lub na zasadzie partycypacji w budowie parkingu wielopoziomowego w sąsiedztwie wg wskaźników określonych w rozdziale 7.
	<ul style="list-style-type: none"> - intensywna zabudowa o mieszanych funkcjach usługowo - mieszkaniowych, z przewagą handlu i usług komercyjnych (głównie o zasięgu ogólnomiejskim i ponadmiejskim) oraz innych usług i działalności gospodarczych, - usługi nauki - usługi kultury - hotele, motele, domy studenckie - obiekty i budynki użyteczności publicznej - obiekty kultu religijnego - tereny placów, ciągów pieszych, zieleni urządzonej i innych przestrzeni publicznych - układ ulic lokalnych i dojazdowych - tereny parkingów i garaży, w tym wielopoziomowych i podziemnych - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi. 	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie, przebudowa, rozbudowa i uzupełnienie istniejącej zabudowy, - obiekty handlowe lub handlowo-usługowe o powierzchni sprzedaży do 2000 m², - targowiska, w tym lokalne targi kwiatowe i owocowo-warzywne w uporządkowanej formie, z możliwością budowy hal targowych dla wielobranżowych targowisk stałych, - rzemiosło i funkcja mieszana mieszkaniowo-rzemieśnicza w tradycyjnych lokalizacjach (np. oficyny), w ramach rehabilitacji historycznej zabudowy. 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - zakaz budowy jednokondygnacyjnych obiektów handlowych o typowej, powtarzalnej formie architektonicznej, - zakaz lokalizacji nowych obiektów o charakterze przemysłowym, obiektów magazynowo-składowych, baz transportowych i obiektów handlu hurtowego oraz innych uciążliwych funkcji powodujących pogorszenie estetyki miasta i ładu przestrzennego lub zwiększenie zagrożenia środowiska, zwłaszcza emisji hałasu lub zanieczyszczeń do atmosfery. - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem takich dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe, a przeprowadzona procedura oceny oddziaływania wykazała brak niekorzystnego wpływu na środowisko - zakaz lokalizacji zespołów garaży jednopiętrowych. 	

	<p>4. Wytyczne do planów miejscowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w punkcie 1 i 2 - w planach miejscowych należy określić : <ul style="list-style-type: none"> - zasady i warunki lokalizacji obiektów handlowych, w szczególności maksymalną dopuszczalną wielkość tych obiektów, uwzględniając potrzeby lokalne, możliwości zapewnienia obsługi komunikacyjnej i parkingowej oraz potencjalną uciążliwość dla zabudowy mieszkaniowej - rodzaje usług dopuszczalnych oraz warunki ich dopuszczenia podyktowane potrzebami ochrony środowiska i zdrowia ludzi, a także zakaz lub warunki dopuszczenia zmian sposobu użytkowania lokali na cele usługowe w budynkach wielorodzinnych - wskaźniki intensywności zabudowy, wysokości i innych zasad kształtowania zabudowy wynikające z wymogów ładu przestrzennego oraz potrzeb zapewnienia wystarczającej powierzchni terenów zieleni ogólnodostępnej i liczby miejsc do parkowania pojazdów wynikających z uwarunkowań lokalnych - zasady ochrony ogólnodostępnych terenów zieleni, - hierarchię i parametry lokalnego układu ulic. 	
--	--	--

MN1 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1. Przeznaczenie podstawowe	<ul style="list-style-type: none"> - dla zabudowy mieszkaniowej - wysokość do 2 kondygnacji nadziemnych + poddasze użytkowe - powierzchnia biologicznie czynna min. 50% dla zabudowy pozostałej - forma i gabaryty dostosowane do charakteru zabudowy terenu - powierzchnia biologicznie czynna min. 30% zalecane minimalne powierzchnie działek przy nowych podziałach geodezyjnych dla zabudowy: <ul style="list-style-type: none"> - rezydencjonalnej – 1200 m² - mieszkaniowo – usługowej i usługowej 1000 m² - jednorodzinnej wolnostojącej – 800 m² - jednorodzinnej bliźniaczej – 400 m² - powierzchnia lokalu użytkowego wbudowanego w budynek mieszkalny nie może przekraczać 50 % powierzchni całkowitej budynku - stałe miejsca postojowe zapewnić w granicach realizacji inwestycji w ilości minimum 2 mp na 1 lokal mieszkalny oraz dodatkowo wg wskaźników określonych w rozdziale 7.
	<ul style="list-style-type: none"> - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna - zabudowa jednorodzinna mieszkaniowo - usługowa - obiekty usług handlu i gastronomii - obiekty kultu religijnego - obiekty sportu, turystyki i wypoczynku - obiekty oświaty, kultury, zdrowia - obiekty bezpieczeństwa publicznego - tereny przestrzeni publicznych, w tym place i tereny zieleni z urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi placami zabaw itp. - drogi lokalne i dojazdowe - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi, - zieleń towarzysząca. 	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<p><i>Dla terenów H19MN1, H20MN1:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>obiekty administracyjno-biurowe o formie i gabarytach dostosowanych do charakteru zabudowy obszaru</i> - <i>usługi publiczne i komercyjne dla mieszkańców</i> - <i>parkingi publiczne</i> <p><i>Dla pozostałych terenów MN1:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - obiekty administracyjno-biurowe o formie i gabarytach dostosowanych do charakteru zabudowy obszaru - zabudowa zagrodowa na terenach jednostek E – Ząbkowice, F – Strzemieszycze, G – Łosień – Łęka, H – Ujejsce, I – Trzebiesławice, J – Okradzionów, Błędów - usługi publiczne i komercyjne dla mieszkańców - nieprodukcyjne usługi rzemiosła - parkingi publiczne - stacje paliw. 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	

	<ul style="list-style-type: none"> - usługi handlu detalicznego i gastronomii można lokalizować tylko wzdłuż dróg publicznych o odpowiednich parametrach (zalecana lokalizacja przy drogach klasy L lub wyższej) - zakaz lokalizacji obiektów zbiorowego zamieszkania - zakaz handlu targowiskowego, hurtowego, giełdowego, komisów samochodowych, sprzedaży pojazdów ciężarowych, sprzętu budowlanego i rolniczego i podobnych rodzajów użytkowania, konfliktowych w stosunku do zabudowy mieszkaniowej. - zakaz lokalizacji usług o ponadlokalnym zasięgu oddziaływania - zakaz lokalizacji nowych obiektów produkcji rolnej i obsługi rolnictwa, - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem takich dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe, a przeprowadzona procedura oceny oddziaływania wykazała brak niekorzystnego wpływu na środowisko, - <i>dla terenu H19MN1 zakaz lokalizacji nowej zabudowy na skarpie oraz w jej sąsiedztwie, z dopuszczeniem lokalizacji zabudowy w odległości od skarpy gwarantującej bezpieczne posadowienie obiektu budowlanego, ustalonej na etapie opracowania planu miejscowego.</i> - <i>dla fragmentu terenu H21MN1 nakaz uwzględnienia uwarunkowań wynikających z położenia w obszarze szczególnego zagrożenia powodziowego oraz w obszarze zagrożenia powodziowego o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 500 lat, w zasięgu których obowiązują zasady zagospodarowania terenu zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1121 z późn. zm.).</i> 	
	<p>4. Wytyczne do planów miejscowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w punkcie 1 i 2. - w planach miejscowych należy określić: <ul style="list-style-type: none"> - które spośród dopuszczalnych kierunków przeznaczenia terenu mogą być realizowane w danym obszarze, biorąc pod uwagę ich potencjalną uciążliwość dla istniejącego zagospodarowania - a w razie potrzeby zakaz lokalizacji określonych rodzajów użytkowania lub ich rozgraniczenie od terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, - wskaźniki intensywności zabudowy, wysokości i innych zasad kształtowania zabudowy wynikające z wymogów ładu przestrzennego oraz potrzeb zapewnienia wystarczającej powierzchni terenów zieleni ogólnodostępnej i liczby miejsc do parkowania pojazdów wynikających z uwarunkowań lokalnych, - hierarchię i parametry lokalnego układu ulic. - <i>dla terenu H21MN1 zakaz stosowania ogrodzeń szczelnych uniemożliwiających migrację drobnej zwierzyny</i> - <i>dla terenów H19MN1, H20MN1, H21MN1 nakaz stosowania systemów proekologicznych do ogrzewania obiektów kubaturowych</i> 	

MN2 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej (małe domy mieszkalne)	1. Przeznaczenie podstawowe	
	<ul style="list-style-type: none"> - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna - obiekty usług handlu i gastronomii - zabudowa mieszkaniowo - usługowa - obiekty kultu religijnego - obiekty oświaty, kultury, zdrowia - obiekty bezpieczeństwa publicznego - tereny przestrzeni publicznych, w tym place i tereny zieleni z urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi placami zabaw itp., - drogi lokalne i dojazdowe - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi, - zieleń towarzysząca. 	<ul style="list-style-type: none"> - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej <ul style="list-style-type: none"> - wysokość do 2 kondygnacji nadziemnych + poddasze użytkowe - powierzchnia biologicznie czynna min. 50% - dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej <ul style="list-style-type: none"> - wysokość do 3 kondygnacji nadziemnych + poddasze użytkowe - powierzchnia biologicznie czynna min. 40% - dla zabudowy pozostałej <ul style="list-style-type: none"> - forma i gabaryty dostosowane do charakteru zabudowy terenu - powierzchnia biologicznie czynna min. 30% - stałe miejsca postojowe zapewnić należy w granicach realizacji inwestycji w ilości: <ul style="list-style-type: none"> - 2 mp na 1 lokal mieszkalny w zabudowie jednorodzinnej - 1 mp na 1 lokal mieszkalny w zabudowie wielorodzinnej - oraz dodatkowo wg wskaźników określonych w rozdziale 7 - powierzchnia całkowita lokali użytkowych wbudowanych w budynek mieszkalny nie może przekraczać: <ul style="list-style-type: none"> - 30% powierzchni całkowitej budynku wielorodzinnego - 50% powierzchni całkowitej budynku jednorodzinnego.
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - usługi publiczne i komercyjne dla mieszkańców - obiekty administracyjno-biurowe o formie i gabarytach dostosowanych do charakteru zabudowy terenu - parkingi publiczne, garaże w zespołach - stacje paliw. 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - usługi handlu detalicznego i gastronomii można lokalizować tylko wzdłuż dróg publicznych o odpowiednich parametrach (zalecana lokalizacja przy drogach klasy L lub wyższej) - zakaz lokalizacji obiektów zbiorowego zamieszkania - zakaz lokalizacji rodzajów użytkowania pogarszających jakość środowiska zamieszkania, np. dużych (uciążliwych) obiektów przemysłowych, handlu hurtowego, giełdowego, sprzedaży pojazdów i maszyn na otwartym powietrzu, funkcji transportowych, - zakaz lokalizacji usług o ponadlokalnym zasięgu oddziaływania - zakaz lokalizacji nowych obiektów produkcji rolnej i obsługi rolnictwa, - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem takich dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe, a przeprowadzona procedura oceny oddziaływania wykazała brak niekorzystnego wpływu na środowisko. 	

	<p>4. Wytyczne do planów miejscowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w punkcie 1 i 2 - w planach miejscowych należy określić : <ul style="list-style-type: none"> - które spośród dopuszczalnych kierunków przeznaczenia terenu mogą być realizowane w danym obszarze, biorąc pod uwagę ich potencjalną uciążliwość dla istniejącego zagospodarowania - a w razie potrzeby zakaz lokalizacji określonych rodzajów użytkowania lub ich rozgraniczenie od terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, - wskaźniki intensywności zabudowy, wysokości i innych zasad kształtowania zabudowy wynikające z wymogów ładu przestrzennego oraz potrzeb zapewnienia wystarczającej powierzchni terenów zieleni ogólnodostępnej i liczby miejsc do parkowania pojazdów wynikających z uwarunkowań lokalnych, - hierarchię i parametry lokalnego układu ulic 	
--	--	--

MW1 – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	1. Przeznaczenie podstawowe	<ul style="list-style-type: none"> - dla zabudowy mieszkaniowej - wysokość 4 - 9 kondygnacji nadziemnych - powierzchnia biologicznie czynna min. 30% - dla zabudowy pozostałej - forma i gabaryty dostosowane do charakteru zabudowy terenu - powierzchnia biologicznie czynna min. 30% - stałe miejsca postojowe zapewnić należy w granicach realizacji inwestycji w ilości 1 mp na 1 lokal mieszkalny w zabudowie wielorodzinnej oraz dodatkowo wg wskaźników określonych w rozdziale 7 - powierzchnia całkowita lokali użytkowych wbudowanych w budynek mieszkalny nie może przekraczać 30% powierzchni całkowitej budynku wielorodzinnego.
	<ul style="list-style-type: none"> - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna - zabudowa mieszkaniowo - usługowa - obiekty usług handlu i gastronomii - obiekty kultu religijnego - obiekty oświaty, kultury, zdrowia - obiekty bezpieczeństwa publicznego - tereny przestrzeni publicznych, w tym place i tereny zieleni z urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi - drogi lokalne i dojazdowe - parkingi i garaże, w tym wielopoziomowe oraz podziemne - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi, - zieleń osiedlowa ogólnodostępna z urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi, placami zabaw itp., - zieleń towarzysząca. 	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - obiekty administracyjno-biurowe o formie i gabarytach dostosowanych do charakteru zabudowy terenu - obiekty zamieszkania zbiorowego - inne usługi publiczne i komercyjne dla mieszkańców, w tym obiekty handlu detalicznego oraz zespoły handlowo-usługowe, o powierzchni nie przekraczającej 2000 m² - nieuciążliwa działalność produkcyjna, - stacje paliw - istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (z uzupełnieniem w lukach budowlanych). 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - zakaz lokalizacji obiektów handlu hurtowego, giełdowego, sprzedaży pojazdów i maszyn na otwartym powietrzu, funkcji transportowych, - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem takich dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe, a przeprowadzona procedura oceny oddziaływania wykazała brak niekorzystnego wpływu na środowisko. 	

	<p>4. Wytyczne do planów miejscowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w punkcie 1 i 2 - w planach miejscowych należy określić : <ul style="list-style-type: none"> - zasady i warunki lokalizacji obiektów handlowych, w szczególności maksymalną dopuszczalną wielkość tych obiektów, uwzględniając potrzeby lokalne, możliwości zapewnienia obsługi komunikacyjnej i parkingowej oraz potencjalną uciążliwość dla zabudowy mieszkaniowej - rodzaje usług dopuszczalnych oraz warunki ich dopuszczenia podyktowane potrzebami ochrony środowiska i zdrowia ludzi, a także zakaz lub warunki dopuszczenia zmian sposobu użytkowania lokali na cele usługowe w budynkach wielorodzinnych - wskaźniki intensywności zabudowy, wysokości i innych zasad kształtowania zabudowy wynikające z wymogów ładu przestrzennego oraz potrzeb zapewnienia wystarczającej powierzchni terenów zieleni ogólnodostępnej i liczby miejsc do parkowania pojazdów wynikających z uwarunkowań lokalnych - zasady ochrony ogólnodostępnych terenów zieleni, - które spośród dopuszczalnych kierunków przeznaczenia terenu mogą być realizowane w danym obszarze, biorąc pod uwagę ich potencjalną uciążliwość dla istniejącego zagospodarowania - a w razie potrzeby zakaz lokalizacji określonych rodzajów użytkowania lub ich rozgraniczenie od terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową - hierarchię i parametry lokalnego układu ulic. 	
--	---	--

MW2 – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej	1. Przeznaczenie podstawowe	
	<ul style="list-style-type: none"> - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna - zabudowa mieszkaniowo - usługowa - obiekty usług handlu i gastronomii - obiekty kultu religijnego - obiekty oświaty, kultury, zdrowia - obiekty bezpieczeństwa publicznego - tereny przestrzeni publicznych, w tym place i tereny zieleni z urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi - drogi lokalne i dojazdowe - parkingi i garaże, w tym wielopoziomowe oraz podziemne - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi, - zieleń osiedlowa ogólnodostępna z urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi, placami zabaw itp., - zieleń towarzysząca. 	<ul style="list-style-type: none"> - dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej <ul style="list-style-type: none"> - wysokość 4 - 9 kondygnacji nadziemnych - powierzchnia biologicznie czynna min. 30% - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej <ul style="list-style-type: none"> - wysokość do 2 kondygnacji nadziemnych + poddasze użytkowe - powierzchnia biologicznie czynna min. 50% - dla zabudowy pozostałej <ul style="list-style-type: none"> - forma i gabaryty dostosowane do charakteru zabudowy terenu - powierzchnia biologicznie czynna min. 30% - stałe miejsca postojowe zapewnić należy w granicach realizacji inwestycji w ilości: <ul style="list-style-type: none"> - 2 mp na 1 lokal mieszkalny w zabudowie jednorodzinnej - 1 mp na 1 lokal mieszkalny w zabudowie wielorodzinnej
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	<ul style="list-style-type: none"> - obiekty administracyjno-biurowe o formie i gabarytach dostosowanych do charakteru zabudowy terenu - usługi publiczne i komercyjne dla mieszkańców w tym rzemieślnicze nieprodukcyjne - obiekty handlu detalicznego oraz zespoły handlowo-usługowe, o powierzchni nie przekraczającej 2000 m² - nieuciążliwa działalność produkcyjna - stacje paliw.

	<p>3. Ograniczenia zagospodarowania</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakaz lokalizacji uciążliwych, stwarzających zagrożenie zdrowia ludzi i obniżających estetykę otoczenia rodzajów użytkowania, - zakaz lokalizacji obiektów zbiorowego zamieszkania - zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej poza istniejącymi terenami zabudowy jednorodzinnej - zakaz lokalizacji usług o ponadlokalnym zasięgu oddziaływania - zakaz handlu targowiskowego, hurtowego, giełdowego, komisów samochodowych, sprzedaży pojazdów ciężarowych, sprzętu budowlanego i rolniczego i podobnych rodzajów użytkowania, konfliktowych w stosunku do zabudowy mieszkaniowej - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem takich dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe, a przeprowadzona procedura oceny oddziaływania wykazała brak niekorzystnego wpływu na środowisko. 	
	<p>4. Wytyczne do planów miejscowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w punkcie 1 i 2 - w planach miejscowych należy określić : <ul style="list-style-type: none"> - które spośród dopuszczalnych kierunków przeznaczenia terenu mogą być realizowane w danym obszarze, biorąc pod uwagę ich potencjalną uciążliwość dla istniejącego zagospodarowania - a w razie potrzeby zakaz lokalizacji określonych rodzajów użytkowania lub ich rozgraniczenie od terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową - wskaźniki intensywności zabudowy, wysokości i innych zasad kształtowania zabudowy wynikające z wymogów ładu przestrzennego oraz potrzeb zapewnienia wystarczającej powierzchni terenów zieleni ogólnodostępnej i liczby miejsc do parkowania pojazdów wynikających z uwarunkowań lokalnych - w zależności od potrzeb - rozgraniczenie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkalną wielorodzinną i jednorodzinną oraz inne podstawowe i dopuszczalne rodzaje przeznaczenia terenów - zasady ochrony ogólnodostępnych terenów zieleni - hierarchię i parametry lokalnego układu ulic. 	

U – tereny usług różnych	1. Przeznaczenie podstawowe	<ul style="list-style-type: none"> - forma i gabaryty dostosowane do charakteru zabudowy terenu - powierzchnia biologicznie czynna min. 20% dla terenów przestrzeni publicznych: <ul style="list-style-type: none"> - wysokość do 2 kondygnacji nadziemnych - powierzchnia biologicznie czynna min. 40% dla placów powierzchnia biologicznie czynna min. 15% - zapewnienie miejsc postojowych w granicach realizacji inwestycji wg wskaźników określonych w rozdziale 7.
	<ul style="list-style-type: none"> - usługi publiczne i komercyjne - obiekty kultu religijnego - obiekty oświaty, kultury, zdrowia - hotele, motele - obiekty bezpieczeństwa publicznego - obiekty handlu detalicznego oraz zespoły handlowo-usługowe, o powierzchni sprzedaży nie przekraczającej 2000 m² - tereny przestrzeni publicznych, w tym place i tereny zieleni z urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi - drogi lokalne i dojazdowe - parkingi i garaże, w tym wielopoziomowe oraz podziemne - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi, - zieleni towarzysząca. 	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - rzemiosło, małe zakłady wytwórcze - obiekty zbiorowego zamieszkania - istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna - obiekty administracyjno-biurowe o formie i gabarytach dostosowanych do charakteru zabudowy obszaru - stacje paliw - maszty i stacje bazowe telefonii komórkowej. 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - zakaz lokalizacji uciążliwych i stwarzających zagrożenie zdrowia ludzi rodzajów użytkowania, np. uciążliwych obiektów produkcyjnych, handlu hurtowego, funkcji transportowych - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem takich dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe, a przeprowadzona procedura oceny oddziaływania wykazała brak niekorzystnego wpływu na środowisko. 	

	<p>4. Wytyczne dla planów miejscowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w punkcie 1 i 2 - w planach miejscowych należy określić: <ul style="list-style-type: none"> - zasady i warunki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu zapewniające wysokie walory urbanistyczno-architektoniczne, w tym sposób ukształtowania przestrzeni publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem terenów zieleni oraz funkcjonalnych i atrakcyjnie urządzonych stref ruchu pieszego - wskaźniki intensywności zabudowy, wysokości i innych zasad kształtowania zabudowy wynikające z wymogów ładu przestrzennego oraz potrzeb zapewnienia wystarczającej powierzchni terenów zieleni ogólnodostępnej i liczby miejsc do parkowania pojazdów wynikających z uwarunkowań lokalnych - zakaz lokalizacji obiektów o charakterze przemysłowym, obiektów magazynowo-składowych, baz transportowych i obiektów handlu hurtowego oraz innych funkcji uciążliwych, powodujących pogorszenie estetyki miasta i ładu przestrzennego - hierarchię i parametry lokalnego układu ulic. 	
--	---	--

UM1 – tereny usług z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	1. Przeznaczenie podstawowe	<ul style="list-style-type: none"> - wysokość do 3 kondygnacji nadziemnych, - forma i gabaryty dostosowane do charakteru zabudowy terenu - powierzchnia biologicznie czynna min. 30% dla terenów przestrzeni publicznych - wysokość do 2 kondygnacji nadziemnych - powierzchnia biologicznie czynna min. 70% dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej: - wysokość do 2 kondygnacji nadziemnych + poddasze użytkowe - powierzchnia biologicznie czynna min. 50% - powierzchnia biologicznie czynna min. 30% - zapewnienie miejsc postojowych w granicach realizacji inwestycji wg wskaźników określonych w rozdziale 7.
	<ul style="list-style-type: none"> - usługi publiczne i komercyjne - obiekty kultu religijnego - obiekty oświaty, kultury, zdrowia - obiekty bezpieczeństwa publicznego - obiekty handlu detalicznego oraz zespoły handlowo-usługowe, o powierzchni sprzedaży nie przekraczającej 2000 m² - tereny przestrzeni publicznych, w tym place i tereny zieleni z urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi placami zabaw itp. - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna - zabudowa jednorodzinna mieszkaniowo-usługowa - drogi lokalne i dojazdowe - parkingi i garaże, w tym wielopoziomowe oraz podziemne - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi, - zieleni towarzysząca, 	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - istniejąca zabudowa wielorodzinna (małe domy mieszkalne) - obiekty zbiorowego zamieszkania - rzemiosło, małe zakłady wytwórcze - składy, magazyny na terenach oznaczonych na rysunku Nr 2 symbolami F1UM1, F2UM1 i F3UM1 - stacje paliw. 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - zakaz lokalizacji uciążliwych, stwarzających zagrożenie zdrowia ludzi i obniżających estetykę otoczenia rodzajów użytkowania, - ustalając przeznaczenie terenu, przebieg lokalnych ulic oraz zasady podziału na działki budowlane należy uwzględniać lokalne warunki wynikające z istniejącego zagospodarowania oraz ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, w szczególności uwarunkowania określone w studium oraz w dokumentacji planistycznej sporządzonej na potrzeby studium - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem takich dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu jest na środowisko nie jest obowiązkowe, a przeprowadzona procedura oceny oddziaływania wykazała brak niekorzystnego wpływu na środowisko. 	

	<p>4. Wytyczne do planów miejscowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w punkcie 1 i 2 w planach miejscowych należy określić: które spośród dopuszczalnych kierunków przeznaczenia terenu mogą być realizowane w danym obszarze, biorąc pod uwagę ich potencjalną uciążliwość dla istniejącego zagospodarowania - a w razie potrzeby zakaz lokalizacji określonych rodzajów użytkowania lub ich rozgraniczenie od terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, - wskaźniki intensywności zabudowy, wysokości i innych zasad kształtowania zabudowy wynikające z wymogów ładu przestrzennego oraz potrzeb zapewnienia wystarczającej powierzchni terenów zieleni ogólnodostępnej i liczby miejsc do parkowania pojazdów wynikających z uwarunkowań lokalnych - hierarchię i parametry lokalnego układu ulic. 	
--	---	--

UM2 – tereny usług z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	1. Przeznaczenie podstawowe	<ul style="list-style-type: none"> - forma i gabaryty dostosowane do charakteru zabudowy terenu - powierzchnia biologicznie czynna min. 30% dla terenów przestrzeni publicznych - wysokość do 2 kondygnacji nadziemnych - powierzchnia biologicznie czynna min. 70% dla terenów zabudowy mieszkaniowej - wysokość 4 – 9 kondygnacji nadziemnych - powierzchnia biologicznie czynna min. 30% - zapewnienie miejsc postojowych w granicach realizacji inwestycji wg wskaźników określonych w rozdziale 7.
	<ul style="list-style-type: none"> - usługi publiczne i komercyjne - obiekty kultu religijnego - obiekty oświaty, kultury, zdrowia - obiekty bezpieczeństwa publicznego - obiekty handlu detalicznego oraz zespoły handlowo-usługowe, o powierzchni sprzedaży nie przekraczającej 2000 m² - tereny przestrzeni publicznych, w tym place i tereny zieleni z urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinną - zabudowa wielorodzinną mieszkaniowo-usługową - drogi lokalne i dojazdowe - parkingi i garaże, w tym wielopoziomowe oraz podziemne - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi, - zieleń towarzysząca. 	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - obiekty zbiorowego zamieszkania - obiekty administracyjno-biurowe - stacje paliw. 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - zakaz lokalizacji uciążliwych, stwarzających zagrożenie zdrowia ludzi i obniżających estetykę otoczenia rodzajów użytkowania, - ustalając przeznaczenie terenu, przebieg lokalnych ulic oraz zasady podziału a działki budowlane należy uwzględniać lokalne warunki wynikające z istniejącego zagospodarowania oraz ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, w szczególności uwarunkowania określone w studium oraz w dokumentacji planistycznej sporządzonej na potrzeby studium. - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem takich dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe, a przeprowadzona procedura oceny oddziaływania wykazała brak niekorzystnego wpływu na środowisko 	

	<p>4. Wytyczne do planów miejscowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w punkcie 1 i 2 - w planach miejscowych należy określić: <p>które spośród dopuszczalnych kierunków przeznaczenia terenu mogą być realizowane w danym obszarze, biorąc pod uwagę ich potencjalną uciążliwość dla istniejącego zagospodarowania - a w razie potrzeby zakaz lokalizacji określonych rodzajów użytkowania lub ich rozgraniczenie od terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskaźniki intensywności zabudowy, wysokości i innych zasad kształtowania zabudowy wynikające z wymogów ładu przestrzennego oraz potrzeb zapewnienia wystarczającej powierzchni terenów zieleni ogólnodostępnej i liczby miejsc do parkowania pojazdów wynikających z uwarunkowań lokalnych, - hierarchię i parametry lokalnego układu ulicznego. 	
--	--	--

P – tereny wytwórczości, baz, składów i magazynów	1. Przeznaczenie podstawowe	<ul style="list-style-type: none"> - wysokość do 3 kondygnacji nadziemnych z dopuszczeniem lokalnych akcentów wysokościowych, - dopuszcza się odstępstwo od parametrów wysokości dla obiektów których wysokość uwarunkowana jest procesem technologicznym - powierzchnia biologicznie czynna min. 20% - zapewnienie miejsc postojowych w granicach realizacji inwestycji wg wskaźników określonych w rozdziale 7.
	<ul style="list-style-type: none"> - przemysł, - centra logistyczne, bazy, składy, magazyny, stacje paliw, - obiekty zaplecza administracyjno-socjalnego - usługi świadczone na rzecz przedsiębiorstw, - tereny dróg lokalnych i dojazdowych, parkingów, garaży - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi , - tereny zieleni izolacyjnej, zieleni towarzysząca. 	
	3. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - obiekty handlu detalicznego i gastronomii - maszty i stacje bazowe telefonii komórkowej. 	
	1. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - zakaz lokalizacji funkcji mieszkaniowej 	
	2. Wytyczne do planów miejscowych	
	<ul style="list-style-type: none"> - dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w punkcie 1 i 2, - w planach miejscowych należy określić wskaźniki intensywności zabudowy, wysokości i innych zasad kształtowania zabudowy wynikające z wymogów ładu przestrzennego oraz potrzeb zapewnienia wystarczającej powierzchni terenów zieleni ogólnodostępnej i liczby miejsc do parkowania pojazdów wynikających z uwarunkowań lokalnych. 	

PU – tereny wytwórczości, baz, składów i magazynów oraz usług różnych	1. Przeznaczenie podstawowe	<ul style="list-style-type: none"> - wysokość do 3 kondygnacji nadziemnych z dopuszczeniem lokalnych akcentów wysokościowych, - dopuszcza się odstępstwo od parametrów wysokości dla obiektów których wysokość uwarunkowana jest procesem technologicznym - <i>dla terenów C8PU i C8aPU powierzchnia biologicznie czynna 10%</i> - <i>dla pozostałych terenów powierzchnia biologicznie czynna min. 25%</i> - zapewnienie miejsc postojowych w granicach realizacji inwestycji wg wskaźników określonych w rozdziale 7.
	<ul style="list-style-type: none"> - przemysł, - centra logistyczne, bazy, składy, magazyny, stacje paliw, - obiekty zaplecza administracyjno-socjalnego - handel hurtowy i giełdowy, - usługi świadczone na rzecz przedsiębiorstw, - usługi publiczne i komercyjne - stacje paliw i urządzenia obsługi transportu - tereny dróg lokalnych i dojazdowych, parkingów, garaży - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi, - tereny zieleni izolacyjnej, zieleni towarzysząca. 	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - zakłady rzemieślnicze - budynki zamieszkania zbiorowego - maszty i stacje bazowe telefonii komórkowej. 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - zakaz lokalizacji funkcji mieszkaniowej innej niż określona w pkt. 2 - zakaz lokalizacji składowisk odpadów - zagospodarowanie być realizowane pod warunkiem poszanowania estetyki krajobrazu oraz zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem gleby, wód powierzchniowych i podziemnych. - istniejąca zabudowa mieszkaniowa może podlegać modernizacji oraz rozbudowie w ramach istniejącej działki, a także uzupełnieniu o obiekty gospodarcze. - <i>zakaz składowania i magazynowania odpadów niebezpiecznych na terenach C8PU i C8aPU;</i> 	

	4. Wytyczne do planów miejscowych	
	<ul style="list-style-type: none"> - dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w punkcie 1 i 2, w tym istniejącego budownictwa socjalnego na terenie oznaczonym na rysunku Nr 2 symbolem C1PU - ustalając przeznaczenie oraz zasady i warunki zagospodarowania terenu, należy uwzględnić lokalne ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, w szczególności uwarunkowania zagospodarowania i zabudowy określone w studium oraz w dokumentacji planistycznej sporządzonej na potrzeby studium. - W planach miejscowych należy określić: <ul style="list-style-type: none"> - zakazy lub ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu wynikające z uwarunkowań lokalnych, w szczególności przepustowości układu drogowego i sąsiedztwa istniejącego zagospodarowania - wskaźniki intensywności zabudowy, wysokości i innych zasad kształtowania zabudowy wynikające z wymagań ładu przestrzennego oraz ochrony krajobrazu. 	

ZL – tereny lasów i zadrzewień	1. Przeznaczenie podstawowe	Wskaźniki zagospodarowania i użytkowania zgodnie z przepisami odrębnymi
	- tereny leśne, w tym urządzenia i obiekty gospodarki leśnej, zgodne z planami urządzenia lasów.	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - wody płynące i stojące - tereny objęte formami ochrony przewidzianymi w ustawie o ochronie przyrody - tereny i obiekty służące celom rekreacji i wypoczynku - ścieżki piesze i rowerowe - drogi, - obiekty służące ochronie środowiska, - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - na terenach oznaczonych na rysunku Nr 2 symbolami E12ZL i E13ZL po spełnieniu wymogów określonych w przepisach odrębnych dopuszcza się eksploatację złóż dolomitów. 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - zakaz zmiany użytków leśnych na rolne, - wymagane sporządzenie planu miejscowego, jeżeli zmiana zagospodarowania obejmuje wyłączenie z produkcji leśnej lub rolnej gruntów, o których mowa w art. 7 ust. 2 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych - zakaz budowy masztów dla stacji bazowych telefonii komórkowej, - zakaz lokalizacji obiektów gospodarki odpadami, - zagospodarowanie związane z dopuszczalnymi kierunkami przeznaczenia terenu może być realizowane pod warunkiem zabezpieczenia wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem, w szczególności rozwiązania zasad odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych i wód opadowych. 	
	4. Wytyczne do planów miejscowych	
	- zgodnie z planami urządzenia lasów.	

ZLD – tereny dolesień	1. Podstawowe przeznaczenie	Wskaźniki zagospodarowania i użytkowania zgodnie z przepisami odrębnymi.
	<ul style="list-style-type: none"> - tereny rolne przeznaczone do zalesienia - obiekty i urządzenia gospodarki leśnej. 	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - wody płynące i stojące - inne rodzaje użytkowania przewidziane ustawą o lasach i ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych - tereny objęte formami ochrony przewidzianymi w ustawie o ochronie przyrody - tereny i obiekty służące celom rekreacji i wypoczynku - drogi, - ścieżki piesze i rowerowe, - obiekty służące ochronie środowiska, - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - obiekty służące ochronie środowiska oraz elementy systemów infrastruktury technicznej. 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - wymagane sporządzenie planu miejscowego, jeżeli zmiana zagospodarowania obejmuje wyłączenie z produkcji leśnej lub rolnej gruntów, o których mowa w art. 7 ust. 2 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych - zakaz budowy masztów dla stacji bazowych telefonii komórkowej oraz innych urządzeń teletransmisyjnych, - zakaz lokalizacji obiektów gospodarki odpadami, - zagospodarowanie związane z dopuszczalnymi kierunkami przeznaczenia terenu może być realizowane pod warunkiem zabezpieczenia wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem, w szczególności rozwiązania zasad odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych i wód opadowych - zakaz lokalizacji nowych obiektów produkcji rolnej i obsługi rolnictwa. 	

ZP – tereny parków, skwerów i zieleńców (zieleń miejska urządzona)	1. Przeznaczenie podstawowe	- udział terenów trwale zainwestowanych nie może przekraczać 15% jego powierzchni (bez sieci infrastruktury technicznej).
	- tereny zieleni urządzonej oraz tereny, urządzenia i obiekty sportowo-rekreacyjne - wody płynące i zbiorniki wodne.	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	- obiekty usługowe: turystyczne, kulturalne, rozrywkowe, gastronomiczne, uzupełniające i wzbogacające podstawowe użytkowanie, wyłącznie jako towarzyszące terenom, urządzeniom i obiektom podstawowym - drogi, - ścieżki piesze i rowerowe, - obiekty służące ochronie środowiska, - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - parkingi.	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	- zakaz budowy masztów dla stacji bazowych telefonii komórkowej oraz innych urządzeń teletransmisyjnych - zakaz lokalizacji innej zabudowy niż określona w punkcie 1 i 2, - zakaz lokalizacji obiektów gospodarki odpadami, - zagospodarowanie związane z dopuszczalnymi kierunkami przeznaczenia terenu może być realizowane pod warunkiem zachowania istniejących zadrzewień oraz zabezpieczenia wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem i stosowania niskoemisyjnych urządzeń grzewczych.	
	4. Wytyczne do planów miejscowych	
	- Ustalając przeznaczenie terenu zgodne z kierunkami dopuszczalnymi należy zachować zasadę oszczędnego wykorzystania terenu i poszanowania estetyki krajobrazu oraz uwzględniać lokalne ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, w szczególności uwarunkowania zagospodarowania określone w opracowaniu ekofizjograficznym (dotyczy zwłaszcza występowania obszarów o niekorzystnych warunkach geologiczno-inżynierskich, gruntów organicznych oraz terenów zagrożonych podtopieniami). - Istniejąca zabudowa, w tym mieszkaniowa, może podlegać modernizacji oraz rozbudowie w granicach istniejącej działki, a także uzupełnieniu o obiekty gospodarcze.	

ZD – tereny ogrodów działkowych	1. Przeznaczenie podstawowe	
	- tereny ogrodów działkowych o funkcjach rekreacyjnych.	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	- obiekty usługowe uzupełniające i wzbogacające podstawowe użytkowanie zgodnie z ustawą o rodzinnych ogrodach działkowych	
	- drogi,	
	- ścieżki piesze i rowerowe,	
	- obiekty służące ochronie środowiska,	
	- sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej,	
	- maszty dla stacji bazowych telefonii komórkowej oraz innych urządzeń teletransmisyjnych	
	- parkingi .	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	- zakaz lokalizacji innej funkcji niż określona w punkcie 1 i 2,	
	- zakaz lokalizacji obiektów gospodarki odpadami.	

US – tereny usług sportu, rekreacji, wypoczynku i kultury	1. Przeznaczenie podstawowe	<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia zabudowy dla terenu H4US nie może przekroczyć 7% ich powierzchni, - powierzchnia zabudowy dla terenu H5US, H6US nie może przekroczyć 5% ich powierzchni, - nakaz zachowania 80% powierzchni biologicznie czynnej rodzimej (rozumianej powierzchnia terenu zagospodarowana zielenią pokrytą trwałą roślinnością występującą naturalnie w danym terenie) dla terenów H4US, H5US, H6US, - dla terenów H4US, H5US, H6US maksymalna wysokość obiektów – 7 m, <p>dla pozostałych terenów US:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział terenów zieleni powinien wynosić co najmniej 50%,
	<p><u>Dla terenu H4US, H5US, H6US:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – tereny, urządzenia i obiekty sportowo-rekreacyjne bez zabudowy budynkami trwale związanymi z gruntem; – zieleń. <p><u>Dla pozostałych terenów US</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tereny, urządzenia i obiekty sportowo-rekreacyjne - obiekty turystyki - zieleń parkowa - zieleń towarzysząca. 	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	

	<p>Dla terenów <i>H4US</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> – drogi niezbędne dla obsługi funkcji zlokalizowanych w terenie <i>H4US</i>, – ścieżki piesze i rowerowe, – obiekty małej architektury, – tymczasowe obiekty gastronomiczne, kulturalne, rozrywkowe – obiekty służące ochronie środowiska, – sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, – wody powierzchniowe w zakresie wynikającym z regulacji granicy zbiornika wodnego oraz wzebrań powodziowych. <p>Dla terenów <i>H5US</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> – drogi niezbędne dla obsługi funkcji zlokalizowanych w terenach <i>H5US</i>, <i>H6US</i>, – ścieżki piesze i rowerowe, – obiekty małej architektury, – tymczasowe obiekty gastronomiczne, kulturalne, rozrywkowe, – obiekty służące ochronie środowiska, – sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej niezbędne dla obsługi funkcji zlokalizowanej w terenie <i>H5US</i> i <i>H6US</i>, – eksploatacja złoża piasku na warunkach określonych w koncesji, <p>Dla terenów <i>H6US</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> – drogi niezbędne dla obsługi funkcji zlokalizowanych w terenie <i>H6US</i>, – ścieżki piesze i rowerowe, – obiekty małej architektury, – tymczasowe obiekty gastronomiczne, kulturalne, – obiekty służące ochronie środowiska, – sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej niezbędne dla obsługi funkcji zlokalizowanej w terenie <i>H6US</i>, – eksploatacja złoża piasku na warunkach określonych w koncesji, – wody powierzchniowe w zakresie wynikającym z regulacji granicy zbiornika wodnego oraz wzebrań powodziowych. <p>Dla pozostałych terenów <i>US</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> – drogi, – ścieżki piesze i rowerowe, – obiekty służące ochronie środowiska, – sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, – parkingi – obiekty usługowe (gastronomiczne, kulturalne, rozrywkowe, handlowe) uzupełniające i wzbogacające podstawowe użytkowanie, a także obiekty administracyjne i mieszkalne w zakresie niezbędnym do prawidłowego funkcjonowania danego terenu wyłącznie jako towarzyszące podstawowemu przeznaczeniu terenu, – hotele, motele, schroniska turystyczne i pola campingowe – indywidualne działki rekreacyjne. 	
--	---	--

	3. <i>Ograniczenia zagospodarowania</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> - <i>zakaz lokalizacji parkingów dla terenów H4US, H5US, H6US</i> - <i>zakaz zabudowy budynkami trwale związanymi z gruntem dla terenów H4US, H5US, H6US</i> <p><i>Dla pozostałych terenów US:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zagospodarowanie związane z podstawowymi i dopuszczalnymi kierunkami przeznaczenia terenu może być realizowane pod warunkiem zabezpieczenia wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem oraz stosowania niskoemisyjnych urządzeń grzewczych - zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej i produkcyjnej. - zakaz lokalizacji obiektów produkcji rolnej i obsługi rolnictwa. - istniejąca zabudowa, w tym mieszkaniowa, może podlegać modernizacji oraz rozbudowie, a także uzupełnieniu o obiekty gospodarcze. 	

ZC – tereny cmentarzy	1. Przeznaczenie podstawowe	
	<ul style="list-style-type: none"> - tereny cmentarzy wraz z towarzyszącymi obiektami i urządzeniami związanymi z pochówkiem zmarłych, - obiekty służące ochronie środowiska, - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - drogi i parkingi związane z bezpośrednią obsługą terenu. 	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - obiekty sakralne - lokalizacja dopuszczalna pod warunkiem realizacji podstawowej funkcji terenu - zabudowa usługowo - administracyjna (obiekty biurowe) związana z funkcją podstawową - obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży do 100 m². 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - W planach miejscowych należy, w zależności od potrzeb, określić ograniczenia w zakresie zagospodarowania terenu w strefie 50 m i 150 m od granic cmentarzy, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi. 	

ER – tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyłączone z zabudowy	1. Przeznaczenie podstawowe	
	<ul style="list-style-type: none"> - tereny rolnicze, w tym upraw sadowniczych i ogrodniczych, - zbiorniki wodne i wody płynące. 	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej, oraz obiektów produkcji rolnej i obsługi rolnictwa pod warunkiem zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych - drogi związane z bezpośrednią obsługą terenu - ścieżki piesze i rowerowe - obiekty służące ochronie przeciwpowodziowej i ochronie środowiska - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, w zakresie niezbędnie koniecznym, gdy nie ma możliwości lokalizacji urządzenia poza obszarem ER. 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej i usługowej, - zakaz zmiany przeznaczenia istniejącej zabudowy rolniczej na cele nierolnicze. - istniejąca zabudowa, w tym mieszkaniowa, może podlegać modernizacji oraz rozbudowie w granicach istniejącej działki, a także uzupełnieniu o obiekty gospodarcze - zakaz budowy masztów dla stacji bazowych telefonii komórkowej oraz innych urządzeń teletransmisyjnych, - zakaz lokalizacji obiektów gospodarki odpadami, - zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy, obszarów wodno-błotnych - zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych. 	

R – tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej z dopuszczeniem zabudowy związanej z rolnictwem	1. Przeznaczenie podstawowe	
	<ul style="list-style-type: none"> - tereny rolnicze, w tym sadownicze, ogrodnicze, - zbiorniki wodne i wody płynące. 	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - obiekty obsługi produkcji rolniczej i leśnej pod warunkiem zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych - zabudowa gospodarcza związana z produkcją rolną w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i leśnych, - zabudowa zagrodowa istniejąca i zlokalizowana na terenach określonych w pkt. 3 - przebudowa, rozbudowa, wymiana kubatury istniejącej zabudowy w tym budynków mieszkalnych - tereny i urządzenia sportowo-rekreacyjne i turystyczno-wypoczynkowe, o powierzchni nie przekraczającej 0,5 ha - usługi agroturystyki - ogrody działkowe - drogi związane z bezpośrednią obsługą terenu - ścieżki piesze i rowerowe - obiekty służące ochronie środowiska, - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - na terenach położonych w obszarze ograniczonego użytkowania Mittal Steel SA i oznaczonych na rysunku Nr 2 symbolami E22R, E23R, E24RG2R, G1R, G2R, G9R, G10R, K2R, K3R w wypadku zmiany zasięgu (zmniejszenia lub likwidacji) obszaru ograniczonego użytkowania dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej i usług. 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - zakaz lokalizacji nowej funkcji mieszkaniowej za wyjątkiem zabudowy zagrodowej na terenach oznaczonych na rysunku Nr 2 symbolami H4R, H7R, H9R, H10R, J1R, E7R - zakaz nowej zabudowy produkcyjnej i usługowej nie związanej z gospodarką rolną, - zakaz budowy masztów dla stacji bazowych telefonii komórkowej oraz innych urządzeń teletransmisyjnych, - zakaz lokalizacji obiektów gospodarki odpadami, - zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy, obszarów wodno – błotnych - zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych. 	

Z – tereny zieleni	1. <i>Przeznaczenie podstawowe:</i>	<i>Wskaźniki zagospodarowania: - maksymalna wysokość obiektów budowlanych 7 m</i>
	- <i>zielen</i>	
	2. <i>Przeznaczenie dopuszczalne:</i>	
	<p><i>Dla terenów H1Z, H2Z, H3Z, H4Z:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>drogi wyłącznie związane z bezpośrednią z obsługą terenu</i> - <i>ścieżki piesze i rowerowe</i> - <i>sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, w zakresie niezbędnie koniecznym, gdy nie ma możliwości lokalizacji urządzenia poza obszarem Z</i> - <i>istniejące obszary leśne</i> <p><i>Dla terenów H5Z, H6Z:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>drogi wyłącznie związane z bezpośrednią z obsługą terenu</i> - <i>ścieżki piesze i rowerowe</i> - <i>sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, w zakresie niezbędnie koniecznym, gdy nie ma możliwości lokalizacji urządzenia poza obszarem Z</i> - <i>istniejące obszary leśne</i> - <i>wody powierzchniowe wynikające z regulacji granicy zbiornika wodnego oraz wezbrań powodziowych</i> <p><i>Dla terenu E1Z:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>istniejące obszary leśne</i> 	
	3. <i>Ograniczenia zagospodarowania:</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> - <i>zakaz lokalizacji wszelkiej zabudowy, za wyjątkiem wymienionej w pkt. 2</i> - <i>zakaz lokalizacji obiektów gospodarki odpadami,</i> - <i>zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy, obszarów wodno – błotnych, podmokłości</i> - <i>zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych,</i> - <i>zakaz zalesiania</i> 	

WS – tereny wód powierzchniowych	1. Przeznaczenie podstawowe	
	- zbiorniki wodne i wody płynące.	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - urządzenia sportowo-rekreacyjne i turystyczno-wypoczynkowe, - na terenie <i>H1WS</i> dopuszcza się eksploatację złoża piasku na warunkach określonych w koncesji. - <i>dopuszczenie zabudowy sportowo-rekreacyjnej na warunkach jak określone dla terenu H6US – przeznaczenie dopuszczalne dotyczy terenu H1WS w zakresie wynikającym z regulacji granicy zbiornika wodnego oraz wzebrań powodziowych</i> - <i>dopuszczenie realizacji urządzeń sportowo – rekreacyjnych związanych z wykorzystaniem zbiornika wodnego.</i> 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	- zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem wód powierzchniowych	

KS – tereny zaplecza motoryzacji	1. Przeznaczenie podstawowe	
	<ul style="list-style-type: none"> - parkingi i garaże, w tym podziemne i wielopoziomowe - stacje paliw - obiekty zaplecza motoryzacji - zieleń towarzysząca i izolacyjna. 	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - drogi związane z bezpośrednią obsługą terenu - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi. 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - uwzględnienie ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych 	
	4. Wytyczne do planów miejscowych	
	<ul style="list-style-type: none"> - W planach miejscowych należy określić : <ul style="list-style-type: none"> - wymogi w zakresie wskaźników intensywności zabudowy oraz innych zasad kształtowania zabudowy wynikające z wymagań ładu przestrzennego i ochrony krajobrazu. 	

KK – tereny kolei w tym tereny stacji	1. Przeznaczenie podstawowe	
	<ul style="list-style-type: none"> - tereny transportu kolejowego - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej oraz urządzenia związane z funkcjonowaniem obszaru kolejowego. 	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - drogi i parkingi - po wyłączeniu z granic terenów zamkniętych dopuszcza się inne funkcje nie kolidujące z zagospodarowaniem terenów sąsiednich - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi. 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - uwzględnienie ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych 	

IT – tereny infrastruktury technicznej	1. Przeznaczenie podstawowe	<ul style="list-style-type: none"> - wysokość do 3 kondygnacji nadziemnych, - dopuszcza się odstępstwo od parametrów wysokości dla obiektów których wysokość uwarunkowana jest procesem technologicznym - powierzchnia biologicznie czynna min. 30%
	<ul style="list-style-type: none"> - obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej - obiekty obsługi administracyjno - socjalnej - urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi - sieci infrastruktury technicznej - tereny dróg lokalnych i dojazdowych, parkingów, garaży - stacje paliw, - tereny zieleni i zieleni towarzysząca. 	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - obiekty handlu detalicznego i gastronomii - obiekty usług biurowych. 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - zakaz lokalizacji funkcji mieszkaniowej - zakaz lokalizacji obiektów usług rozrywki i rekreacji - zakaz lokalizacji składowisk odpadów . 	

KT – tereny transportu specjalnego	1. Przeznaczenie podstawowe	
	- urządzenia taśmociągu do transportu rudy żelaza ze stacji przeładunkowej do huty	
	1. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - drogi, - sieci i urządzenia infrastruktury technicznej - obiekty służące ochronie środowiska, - ścieżki piesze i rowerowe, - obiekty służące ochronie środowiska, - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - maszty stacji bazowych telefonii komórkowej oraz innych urządzeń teletransmisyjnych, - zieleń nie kolidująca z przeznaczeniem podstawowym. 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	- brak.	

NO – tereny oczyszczalni ścieków	1. Przeznaczenie podstawowe	
	<ul style="list-style-type: none"> - urządzenia oczyszczalni ścieków - obiekty administracyjno – socjalne - tereny zieleni i zieleń towarzysząca. 	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - drogi związane z bezpośrednią obsługą terenu - obiekty i urządzenia związane z gospodarką ściekową - obiekty służące ochronie środowiska, - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - maszty stacji bazowych telefonii komórkowej oraz innych urządzeń teletransmisyjnych. 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych - zakaz lokalizacji obiektów nie związanych z przeznaczeniem podstawowym i dopuszczalnym . 	

NU – tereny składowisk odpadów	1. Przeznaczenie podstawowe	
	<ul style="list-style-type: none"> - tereny składowisk odpadów - obiekty administracyjno – socjalne - tereny zieleni i zieleni towarzysząca. 	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	<ul style="list-style-type: none"> - drogi związane z bezpośrednią obsługą terenu - obiekty służące ochronie środowiska, - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej, - inne obiekty związane z funkcją podstawową - maszty stacji bazowych telefonii komórkowej oraz innych urządzeń teletransmisyjnych. 	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	<ul style="list-style-type: none"> - zagospodarowanie związane z kierunkami przeznaczenia terenu może być realizowane pod warunkiem zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem gleby, wód powierzchniowych i podziemnych oraz rozwiązania sposobu odprowadzenia wód opadowych zgodnie z przepisami odrębnymi. - zakaz lokalizacji obiektów nie związanych z przeznaczeniem podstawowym i dopuszczalnym. 	

PE – tereny eksploatacji powierzchniowej	1. Przeznaczenie podstawowe	
	- tereny eksploatacji surowców mineralnych.	
	2. Przeznaczenie dopuszczalne	
	- obiekty administracyjno – socjalne i inne obiekty i urządzenia związane z funkcją podstawową	
	- obiekty służące ochronie środowiska,	
	- sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej,	
	- drogi związane z bezpośrednią obsługą terenu	
	- maszty stacji bazowych telefonii komórkowej	
	- tereny zieleni i zieleń towarzysząca.	
	3. Ograniczenia zagospodarowania	
	- zagospodarowanie związane z kierunkami przeznaczenia terenu może być realizowane pod warunkiem zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem gleby, wód powierzchniowych i podziemnych oraz rozwiązania sposobu odprowadzenia wód opadowych zgodnie z przepisami odrębnymi	
	- zakaz lokalizacji nowych obiektów mieszkaniowych	
	- zakaz lokalizacji obiektów nie związanych z przeznaczeniem podstawowym i dopuszczalnym .	
	4. Wytyczne do planów miejscowych	
	- po zakończeniu eksploatacji rekultywacja terenu w kierunku leśnym.	

4. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

W Studium, jako podstawowe kierunki ochrony środowiska i kształtowania funkcji przyrodniczych przyjęto :

- utrzymanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej obszarów o szczególnych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, także pełniących ważne funkcje klimatyczne i izolacyjne (separacji przestrzennej terenów o konfliktowych funkcjach, wymiany powietrza) oraz hydrologiczne (zasilania i retencji wód powierzchniowych i podziemnych) - w formie systemu ekologicznego miasta funkcjonującego w ramach powiązań ponadlokalnych, regionalnych i ponadregionalnych;
- ochronę prawną obszarów o wysokich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych;
- poprawę jakości środowiska życia mieszkańców;
- bezpieczeństwo ekologiczne mieszkańców.

W Studium określono :

- tereny tworzące system ekologiczny miasta oraz zasady ochrony na obszarach wchodzących w skład systemu;
- obszary i obiekty chronione z mocy ustawy o ochronie przyrody i proponowane do objęcia ochroną prawną;
- zasady ochrony powierzchni ziemi, w tym terenów zdegradowanych, a także walorów krajobrazu;
- zasady ochrony przed zagrożeniami powodziowymi, związanymi z zanieczyszczeniami powietrza, hałasem komunikacyjnym i przemysłowym, polami elektromagnetycznymi i poważnymi awariami m. in. wynikającymi z występowania zakładów o dużym ryzyku i tras przewozu materiałów niebezpiecznych.

4.1. System terenów otwartych

Innym określeniem systemu terenów otwartych, obejmującym wszystkie elementy środowiska przyrodniczego w ciągłym przestrzennie układzie terenów jest system ekologiczny terenów chronionych przed nieprzyrodniczymi formami użytkowania określonych obszarów miasta.

Strukturę przyrodniczą systemu tworzą : tereny leśne, łąki, tereny użytków rolnych i nieużytków porolnych, powierzchnie wodne, doliny rzek i cieków o różnych formach użytkowania przyrodniczego, zadrzewienia i wszelkie tereny zieleni miejskiej, a także tereny zdegradowane i rekultywowane zagospodarowane lub wymagające zagospodarowania w formach biologicznych.

Strukturę przestrzenną systemu w obrębie Dąbrowy Górniczej tworzą wyodrębnione obszary stanowiące fragmenty większych całości poza granicami miasta oraz obszary specyficzne dla miasta wraz z terenami objętymi lub proponowanymi do objęcia ochroną z mocy ustawy o ochronie przyrody. (Strefa ekologiczna - E). Są to :

- I Teren Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” z otuliną jako obszarem chronionego krajobrazu. Stanowi on fragment terenów parkowych obejmujących Wyżynę Częstochowską, z proponowanym poszerzeniem granic parku, i innymi terenami ochrony prawnej istniejącymi i projektowanymi. Główną zasadą, która winna w całym obszarze obowiązywać jest zachowanie ziarnistości układów osadniczych (niedopuszczenie do pełnej zabudowy drogi Wypaleniska - Kuźnica Błędowska i pozostałych dróg lokalnych, oraz zakaz zabudowy gruntów rolnych i porolnych w obszarach określonych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego).
- II Tereny przyległe do granic otuliny Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” obejmujące tereny lasów, łąk i użytków rolnych od Tucznawy do Szatanówki, rolnicze tereny łącznikowe od GPZ przy ul. Dąbrowszczaków³ po Łękę łączącą w/w obszar z kompleksem „Lasu Bienia” po dolinę Trzebyczki w Sikorze, w większości już wcześniej proponowane do objęcia ochroną prawną.
- III Tereny o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych związane z kompleksem Lasów Trzebiesławickich z Bukową Górą i Reckim Lasem wskazanymi obok innych obszarów do ochrony z mocy ustawy o ochronie przyrody. Winny tu obowiązywać zasady analogiczne do terenów w obrębie parku krajobrazowego „Orlich Gniazd”.
- IV *Tereny „Pojezierza Dąbrowskiego” z otoczeniem, w tym obszarze Natura 2000, doliny Czarnej Przemszy i park „Zielona”. Obszar o wysokich walorach przyrodniczych i rekreacyjno - sportowych na skalę regionalną*

- V** Tereny porolno - leśne na styku Dąbrowy Górniczej z Sosnowcem o wtórnych, wysokich walorach przyrodniczych i funkcjach wypoczynkowych.
- VI** Tereny leśne i zadrzewione wokół kompleksu przemysłowego Huty „Katowice” i koksowni „Przyjaźń” o funkcjach izolacyjnych.
- VII** Tereny zieleni miejskiej pośród intensywnej zabudowy występujące w różnych formach, także lokalne korytarze ekologiczne takie jak dolina Trzebyczki w Ząbkowicach, Rakówki i Bobrka, tereny zieleni urządzonej i towarzyszącej zabudowie, ogrody działkowe.

4.2. Obszary chronione oraz proponowane do objęcia ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody

4.2.1. Park Krajobrazowy „Orlich Gniazd” wraz z obszarem krajobrazu chronionego stanowiącego otulinę parku

Według rozporządzenia Nr 18/06 Wojewody Śląskiego z dnia 18 kwietnia 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” na terenie Dąbrowy Górniczej znajduje się fragment parku w rejonie Pustyni Błędowskiej oraz obszar chronionego krajobrazu stanowiący otulinę parku. Szczególnymi celami ochrony w Parku Krajobrazowym jest ochrona specyficznej fizjonomii krajobrazu jako syntezy wartości przyrodniczych i kulturowych w celu popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Zasady zagospodarowania obowiązujące na obszarze Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” i jego otuliny określa w/w rozporządzenie.

Rozporządzeniem Nr 100/95 Wojewody Katowickiego z dnia 24 lipca 1995 r. wprowadzono ochronę indywidualną w drodze uznania za użytek ekologiczny pola deflacyjnego w gminie Klucze pod nazwą „Pustynia Błędowska”. Obecnie w granicach województwa śląskiego znajduje się mały fragment tego użytku.

W ramach prac nad planem ochrony Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”, uznając szczególne walory przyrodnicze i krajobrazowe całego rejonu Błędowskiego, wskazuje się dalsze obszary do objęcia granicami parku, w skład którego wchodzi teren proponowany do ochrony w opracowaniach waloryzacyjnych dla Dąbrowy Górniczej (pozycje 1 - 5) oraz do ujęcia w otulinie PK „Orlich Gniazd” (pozycje 6 - 12). Są to :

Tereny chronione i proponowane do objęcia ochroną prawną

Nr	Nazwa i położenie	Typ	<i>Istniejące i proponowane formy ochrony lub utrzymanie stanu</i>
1	„Kości Róg” w dolinie Białej Przemszy k. Pustyni Błędowskiej	pustynno - leśny	użytek ekologiczny w PK Orlich Gniazd
2	„Pustynia Błędowska”	pustynno - zaroślowy	poszerzenie istniejącego użytku ekologicznego w PK Orlich Gniazd
3	„Kąty” przy drodze do Niegowonic	leśno- łąkowy	użytek ekologiczny w granicach proponowanego poszerzenia PK Orlich Gniazd
4	„Wypaleniska” w widłach dróg do Niegowonic i Błędowa	leśny	użytek ekologiczny w granicach proponowanego poszerzenia PK Orlich Gniazd
5	„Dolina Białej Przemszy”	bagienny	rezerwat częściowy lub użytek ekologiczny albo też różne formy ochrony na całej długości doliny w granicach PK Orlich Gniazd
6	„Dolina Białej”	bagienny	użytek ekologiczny w otulinie PK Orlich Gniazd
7	„Łąki kosaćcowe” k. Trzebyczki	łąkowy	rezerwat przyrody lub użytek ekologiczny w otulinie PK Orlich Gniazd
8	„Narożniki” na wsch. gr. adm.	leśny	rezerwat przyrody lub użytek ekologiczny w otulinie PK Orlich Gniazd
9	„Zagroble” k. Rud	leśno - łąkowy	użytek ekologiczny w otulinie PK Orlich Gniazd
10	„Skarpa w Okradzionowie”	stepowy	użytek ekologiczny w otulinie PK Orlich Gniazd
11	„Wąwozy Chwaliboskie” k. Nowej Kuźniczki	leśny	użytek ekologiczny w otulinie PK Orlich Gniazd
12	„Skrzyp olbrzymi”	leśny	pomnik przyrody w otulinie PK Orlich Gniazd

(numeracja odpowiada oznaczeniom na rysunku studium nr 3)

Tereny objęte ochroną prawną w ramach europejskiej sieci Natura 2000:

Nr	Nazwa i położenie	Przedmiot ochrony	Forma ochrony
PLH120014	obszar Natura 2000 Pustynia Błędowska, w granicach Dąbrowy Górniczej obejmujący swym zasięgiem zachodnią część ostoi	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi oraz priorytetowe siedlisko 6120 – Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe	Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000
PLH240041	obszar Natura 2000 Łąki Dąbrowskie, w granicach Dąbrowy Górniczej obejmujący swym zasięgiem trzy spośród czterech enklaw	mozaika różnie wykształconych fitocenoz łąkowych z dużym bogactwem florystycznym, w tym siedlisko przyrodnicze 6410 - Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000
PLH240038	obszar Natura 2000 „Dolina Białej Przemszy” (poszerzenie ostoi „Torfowisko Sosnowiec-Bory”), w granicach Dąbrowy Górniczej obejmujący swym zasięgiem doliny Białej i Białej Przemszy	cenne siedliska bagienne i torfowiskowe wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, w tym w granicach Dąbrowy Górniczej - siedliska: 3150 – starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami Nymphaeion, Potamion; 7140 – torfowiska przejściowe i trzęsawiska; gatunek 1393 – haczykowiec błyszczący <i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000

(usytuowanie obszarów wskazano na rysunkach nr 1.2, 2.1 i 2.2)

Dla całego obszaru rejonu Błędowskiego ustala się jako podstawową zasadę, oprócz wynikających z obowiązujących aktów prawnych, zakaz zabudowy terenów leśnych i otwartych (pól i łąk oraz nieużytków porolnych) poza terenem wyznaczonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Pociąga to za sobą nakaz opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego pokrywających cały obszar celem uniknięcia realizacji inwestycji obniżających walory przyrodnicze i krajobrazowe terenów w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy.

W obszarze tym znajdują się, oznaczone graficznie na rysunku studium nr 3 oraz odpowiednio numerami, istniejące pomniki przyrody :

- 2 - dwie lipy drobnolistne w Kuźniczce Nowej,
- 3 - jesion wyniosły przy ul. Łaskowej.

4.2.2. Tereny przyległe do granic otuliny Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” i terenów w rejonie Tucznawa - Łosień - Ząbkowice

Tereny przyległe do granic otuliny PK „Orle Gniazda” od Chruszczobrodu przy północnej granicy miasta po Łękę na południu nie różnią się walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi od omówionych w rozdz. 4.2.1. Składają się na nie prawie w całości proponowane już wcześniej do objęcia różnymi formami ochrony przyrody tereny leśne, leśno - łąkowe i łąkowe. Podobne występują pomiędzy Ząbkowicami i Łosieniem.

W Studium ustala się ochronę tych terenów łącznie z obszarami rolniczymi położonymi pomiędzy nimi o funkcjach korytarzy ekologicznych, przed zmianą form użytkowania, czyli wyłączenie z zabudowy na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W obszarze tym uwzględnia się następujące tereny wskazane do objęcia ochroną prawną z mocy ustawy o ochronie przyrody, oznaczone graficznie na rysunku studium nr 3 oraz odpowiednio numerami :

Nr	Nazwa i położenie	Typ	Proponowana forma ochrony
13	Tucznawa	łąkowy	użytek ekologiczny
14	Przymiarki	łąkowy	użytek ekologiczny
15	Łąki kosańcowe (II część)	łąkowy	użytek ekologiczny
16	Ciernice Północ	łąkowy	użytek ekologiczny
17	Ciernice Południe	łąkowy	użytek ekologiczny
18	Kopaniny	łąkowy	użytek ekologiczny
19	Szatanówka	łąkowy	użytek ekologiczny
20	Łęka Południe	agrocenoza	zespół przyrodn.-krajobraz.
21	Łęka Północ	agrocenoza	zespół przyrodn.-krajobraz.
22	Łęka Zachód	agrocenoza	zespół przyrodn.-krajobraz.
23	Łosień	stepowy (?)	użytek ekologiczny (?)
24	Kamieniółom Łady	stepowy	użytek ekologiczny
25	Las Bienia	las gospodarczy o szczególn. walorach przyrodniczych	-

28	Pasieka - kamieniołom	stepowy	stanowisko dokumentacyjne
----	-----------------------	---------	---------------------------

Przed utworzeniem obszaru formalnie chronionego celowe przeprowadzenie kontrolnych badań pod kątem aktualnie występujących wartości przyrodniczych które ulegają zmianom na skutek postępującej sukcesji. Szczególnie dotyczy to obiektów nr 23 i 24. W odniesieniu do obiektów nr 20, 21 i 22 należy traktować je jako tereny rolne z zakazem zabudowy z ewentualnym przyszłościowym planowym lub samoistnym zalesieniem. W obiekcie nr 20 i 21 - także ochrona walorów widokowych! Dla całego obszaru ustala się jako podstawową zasadę zakaz zabudowy terenów leśnych, pól, łąk, nieużytków porolnych poza terenami wyznaczonymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Oznacza to nakaz opracowania tych planów dla całego rejonu lub dla poszczególnych fragmentów odrębnie, ale sumujących się w całość.

4.2.3. Rejon Trzebiesławice - Sikorka

Rejon obejmuje cały obszar dzielnicy Trzebiesławice poza terenami zabudowy określonymi w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, Lasy Trzebiesławickie (z terenami korytarza ekologicznego w rejonie Podbuczyn), Bukową Górę, Recki Las, tereny leśne i porolne aż po Sikorkę. Są to tereny o bardzo wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych (wyrastające wzniesienia) od dawna wskazywane do objęcia formami ochrony prawnej. Są to :

Nr	Nazwa i położenie	Typ	Proponowana forma ochrony
29	Ostra Góra (ze złożem dolomitów)	agrocenoza	zespół przyrodn.-krajobraz.
30	Trzebiesławice	agrocenoza	zespół przyrodn.-krajobraz.
31	Gródki Stawki	mozaika siedlisk	zespół przyrodn.-krajobraz.
32	Gródki	łąkowy	użytek ekologiczny
33	Stawki	wodno - bagieny	użytek ekologiczny
34	Lasy Trzebiesławickie	las gospodarczy o szczególn. walorach przyrodniczych	-
35	Podbuczyny	polany śródleśne	użytek ekologiczny
36	Bukowa Góra	leśny	rezerwat przyrody lub użytek ekologiczny
37	Ujejsce	zakrzaczenia śródpolne	zespół przyrodn.-krajobraz.
38	Góra Bocianek	leśny	użytek ekologiczny
39	Recki Las	leśny	rezerwat przyrody lub użytek ekologiczny
40	Trzebiesławickie Wzgórza (aż po Sikorkę)	leśny, agrocenozy	zespół przyrodn.-krajobraz.

(numeracja odpowiada oznaczeniom na rysunku studium nr 3)

Dla całego rejonu ustala się jako podstawową zasadę zakaz zabudowy terenów leśnych, pól, łąk, nieużytków porolnych obiektami nie związanymi z gospodarką rolną, leśną oraz infrastrukturą poza terenami wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Zakaz dotyczy też szczególnie wrażliwych i narażonych na zaburzenia funkcjonowania korytarza ekologicznego pomiędzy Trzebiesławicami i Gródkami oraz w rejonie Podbuczyn (styk terenów leśnych przy ul. W. Broniewskiego). Równocześnie ustala się obowiązek opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla całego obszaru celem wykluczenia możliwości wydawania decyzji o warunkach zabudowy na terenach nie wskazanych dla tego typu zagospodarowania ze względu na potrzebę ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych dla utrzymania funkcji ekologicznych systemu przyrodniczego i rozwoju funkcji turystycznych.

W Bugaju znajduje się pomnik przyrody - dwie lipy, których lokalizację pokazano na rysunku studium nr 3 i oznaczono numerem 1.

4.2.3. **Teren „Pojezierza Dąbrowskiego” obejmujący wszystkie zbiorniki Pogorii I - IV (zbiornik Pogoria IV Inaczej zbiornik Kuźnica Warężyńska) z otoczeniem, dolinę Czarnej Przemszy i park „Zielona” oraz obszar Natura 2000**

Rejon o szczególnych walorach rekreacyjno - sportowych, nie pozbawiony terenów wartościowych przyrodniczo. Na szczególną uwagę zasługuje tutaj wprowadzenie niezbędnej separacji przestrzennej terenów intensywnie zagospodarowanych i wykorzystywanych dla celów rekreacyjnych i sportowych z terenami o podstawowych funkcjach przyrodniczych. Do tych ostatnich zaliczyć trzeba południowo - wschodnie i północno - zachodnie obrzeża Pogorii IV gdzie zdomowały się liczne i rzadkie ptaki wodno - błotne.

Tereny chronione z mocy ustawy o ochronie przyrody i proponowane do objęcia ochroną prawną (w tym ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego), oznaczone graficznie na rysunku studium nr 3 i odpowiednio numerami, to :

Tereny chronione i proponowane do objęcia ochroną prawną:

Nr	Nazwa i położenie	Typ terenu	<i>Istniejące i proponowane formy ochrony lub utrzymanie stanu</i>
42	Ujejsce	wilgotne łąki	użytek ekologiczny
43	zachodnie obrzeże Pogorii IV	łąkowy	użytek ekologiczny
44	Ratanice	leśny	zespół przyrodn.-krajobraz.
48	północne obrzeże Pogorii III	szuwar trzcinowy	użytek ekologiczny
50	Pogoria II	wodno - bagienno	istn. użytek ekologiczny
51	Młaki nad Pogorą	bagienno - leśny	istn. użytek ekologiczny
52	Bagna w Antoniowie	torfowiskowy	istn. użytek ekologiczny
53	Dolina Trzebyczki	mozaika siedlisk	-
54	Antoniów	torfowiskowy	użytek ekologiczny
55	Bielowizna	leśno - łąkowo -bagienno	użytek ekologiczny
55a	Ząbkowice	leśno - łąkowo -bagienno ze źródłami	użytek ekologiczny
56	Lasy Ząbkowickie	leśny	zespół przyrodn.-krajobraz.
57	Półwysep Pogorii III	stepowo - łąkowy	użytek ekologiczny
59	Dolina Przemszy - Zielona	łąkowo - leśny	użytek ekologiczny
60	zachodnie obrzeże parku „Zielona”	leśno - parkowy	zespół przyrodn.-krajobraz.
61	Park „Zielona”	parkowy	zespół przyrodn.-krajobraz. <i>część wschodnia - istniejący użytek ekologiczny</i>
62	wschodnie obrzeże parku „Zielona”	łąkowy	użytek ekologiczny
63	Łąki krwiściągowe	łąkowy	użytek ekologiczny
63a	<i>Lipienniki pod Ujejsem</i>	<i>inicjalne torfowiska niskie w wyrobisku popiaskowym</i>	<i>użytek ekologiczny</i>
63b	<i>Tłustosze nad Kuźnicą Warężyńską</i>	<i>inicjalne torfowiska niskie w wyrobisku popiaskowym</i>	<i>użytek ekologiczny</i>
63c	<i>Rozlewiska i wyspy na Kuźnicy Warężyńskiej</i>	<i>zalanе częściowo dno wyrobiska popiaskowego</i>	<i>użytek ekologiczny</i>
63d	<i>Proponowana ostoja ptasia</i>	<i>zalanе częściowo dno wyrobiska popiaskowego</i>	<i>Natura 2000</i>

Pozycje 63a, 63b, 63c wprowadzono w wyniku przeprowadzonej szczegółowej waloryzacji obszarów położonych nad zbiornikiem Kuźnica Warężyńska (wg ekofizjografii sporządzonej na potrzeby zmiany II edycji studium).

(skreślone)

Tereny objęte ochroną prawną w ramach europejskiej sieci Natura 2000:

Nr	Nazwa i położenie	Przedmiot ochrony	Forma ochrony
PLH240037	obszar Natura 2000 Lipienniki w Dąbrowie Górniczej, obejmujący swym zasięgiem część obszaru zbiornika Kuźnica Warężyńska wraz z fragmentami jego otoczenia (3 enklawy)	siedliska przyrodnicze: 3130 – brzegi i osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami Littorelletea, Isoëto-Nanojuncetea - na terenie enklawy na wschodnim obrzeżu zbiornika Kuźnica Warężyńska, 3140 – twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic – w zbiorniku Kuźnica Warężyńska, 7140 – torfowiska przejściowe i trzęsawiska – na terenie enklawy „Bagno w Antoniowie”, 7230 – górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk – na terenie enklawy na wschodnim obrzeżu zbiornika Kuźnica Warężyńska oraz w enklawie „Młaki nad Pogorą I”; gatunki: 1903 – lipiennik Loesela Liparis loeselii, 1393 – haczykowiec błyszczący Hamatocaulis vernicosus	Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000

(usytuowanie obszarów wskazano na rysunkach nr 1.2, 2.1 i 2.2)

Ustala się następujące zasady gospodarki przestrzennej :

- realizację wszelkiego typu inwestycji wyłącznie w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- ochronę wartościowych siedlisk, obszarów i powiązań ekologicznych (cała dolina Trzebyczki z przywróceniem przepływu wód i inne) przed działaniami niszczącymi ich funkcjonowanie przyrodnicze,
- sukcesywne obejmowanie ochroną prawną terenów o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych,
- ochrona w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego punktów i ciągów widokowych przed zabudową i zalesieniami likwidującymi ten znaczący krajobrazowy i turystyczny walor obszaru,
- koncentracja zainwestowania sportowo - rekreacyjnego w określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenach z zachowaniem przestrzennej separacji pomiędzy terenami o różnych funkcjach i uwarunkowaniach do ich pełnienia,
- adaptacja istniejących funkcji terenów z równoczesnym podniesieniem ich atrakcyjności użytkowej i estetycznej przez działania pielęgnacyjne, wzbogacające program i inne.

Dla proponowanych użytków nr 63a, 63b, 63c ustala się następujące zasady gospodarki przestrzennej:

- *ochrona wód przed zanieczyszczeniami poprzez odpowiednie zapisy zawarte w miejscowych planach.*

Dla obszaru Natura 2000 o kodzie europejskim PLH240037 Lipienniki w Dąbrowie Górniczej ustala się następujące zasady gospodarki przestrzennej :

- *przystosowanie terenów zieleni (Z) do pełnienia funkcji rekreacyjnych z możliwością poruszania się jedynie po wydzielonych ścieżkach;*
- *dopuszczenie funkcji usług sportu i rekreacji w obszarze wyznaczonym na rysunku studium zgodnie z zasadami podanymi w Dziale 3 - ustalenia dla terenów US;*
- *dopuszczenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w obszarze wyznaczonym na rysunku studium zgodnie z zasadami podanymi w Dziale 3 - ustalenia dla terenów MN;*
- *lokalizacja ścieżek, dróg, infrastruktury technicznej w terenach Z oraz obiektów w terenach US z uwzględnieniem siedlisk i gatunków chronionych oraz w sposób gwarantujący ich ochronę;*

przy czym, zgodnie z wytycznymi do planowania przestrzennego zawartymi z "Planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037" ustanowionym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska z dnia 31 marca 2021 r.: „...wiodącą dla obszaru (...) powinna być funkcja przyrodnicza warunkująca zachowanie lipiennika Loesela i siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony. Inne przeznaczenie terenu może być realizowane pod warunkiem, że nie będzie się ono wiązało z fizycznym zniszczeniem stanowiska gatunku lub siedliska i nie będzie generowało zmiany stosunków wodnych mających pierwszorzędny wpływ na stan ich ochrony...”.

4.2.5. Tereny parkowo - leśne i łąkowe położone na styku Dąbrowy Górniczej z Sosnowcem

Rejon obejmuje lasy i łąki „pogranicza” w wysokim stopniu przekształcone i będące efektem górniczej działalności kopalni węgla kamiennego, z wtórnymi rzadkimi walorami przyrodniczymi, niestety z wieloma barierami techniczno - ekologicznymi jakimi są drogi wysokich klas i linie kolejowe.

Do ochrony prawnej z mocy ustawy o ochronie przyrody lub utrzymania stanu kwalifikują się tereny oznaczone graficznie na rysunku studium nr 3 i odpowiednio numerami :

Nr	Nazwa i położenie obszaru	Typ	Proponowana forma ochrony (lub utrzymanie stanu)
64	Las Legionowo	leśny	- (adaptacja dla celów parkowo - leśnych)
65	Staszic	wodno - bagienny	użytek ekologiczny
66	Sulno	bagienno - leśny	użytek ekologiczny
67	Sulno - Grabocin	łąkowy	-
68	Grabocin	łąkowy	-
69	Kazimierz	leśno - wodny	-
70	Szałasowizna	łąkowo - bagienny	użytek ekologiczny
72	Rudna	łąkowy	-

Ustala się następujące zasady gospodarki przestrzennej :

- realizację inwestycji w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uwzględniające ochronę zasobów przyrody i zachowanie ciągów powiązań umożliwiających funkcjonowanie systemu ekologicznego,
- objęcie ochroną prawną szczególnie cennych i rzadkich ekosystemów którymi w omawianym rejonie są tereny wodno - bagienne „Staszic” i bagienno - leśne „Sulno” oraz utrzymanie ochrony istniejącego pomnika przyrody „Źródlika w Strzemieszycach” oznaczonego graficznie na planszy nr 3 i opisanego numerem 4,
- przystosowanie terenów leśnych do pełnienia funkcji parkowo - leśnych.

4.2.6. Tereny leśne, przewidziane do zalesienia i inne o funkcjach izolacyjnych w rejonie Huty Katowice i Koksowni Przyjaźń

Specyficznym rejonem o bardzo dużych powierzchniach leśnych i takichże barierach ekologicznych utrudniających funkcjonowanie przyrodnicze obszaru jest otoczenie największych zakładów przemysłowych w mieście. Pomimo w większości sztucznie kształtowanych siedlisk leśnych pod kątem doboru gatunków w większym stopniu wytrzymałych na szkodliwe oddziaływanie przemysłu, a zatem nie odpowiadających potencjalnym siedliskom, zachowały się lub utworzyły zbiorowiska rzadkie i wskazane do objęcia ochroną prawną z mocy ustawy o ochronie przyrody. Są to oznaczone graficznie i odpowiednimi numerami na rysunku studium nr 3 :

Nr	Nazwa i położenie	Typ	Istniejące i proponowane formy ochrony lub utrzymanie stanu
73	Las Dąbrówka między Łośniem i Okradzionowem	leśny	użytek ekologiczny
74	Zbocze pod Tomalówką (forma nasypowa)	stepowy	użytek ekologiczny
75	Zakawie	agrocenozy i las	zespół przyrodn.-krajobraz.
76	Źródlika w Zakawiu	wodno - łąkowy	istn. użytek ekologiczny z proponowanym poszerzeniem terenu
77	Srocza Góra z otoczeniem porolnym	stepowy	istn. stanowisko dokumentacyjne z proponowanym poszerzeniem terenu jako użytek ekologiczny
78	Strzemieszyce Małe	wodno - łąkowy	użytek ekologiczny
79	Rakówka	wodno - łąkowy	-
83	„Trójkąt” przy ul. Podlesie	mozaika siedlisk	-
84	Mikrohuta	leśny	-

Ustala się następujące zasady kształtowania terenów biologicznie aktywnych o funkcjach izolacyjnych:

- gospodarka leśna winna być prowadzona w oparciu o plany urządzenia lasu z uwzględnieniem specyficznych funkcji obszaru,
- tereny łąk o stwierdzonych wysokich walorach przyrodniczych winny być wyłączone z terenów zabudowy różnego typu i utrzymane w dotychczasowej formie użytkowania,
- należy dążyć w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego do kształtowania lokalnych powiązań korytarzami ekologicznymi tworzonymi przez doliny i inne tereny czynne biologicznie,
- wskazane jest kształtowanie dalszych powierzchni leśnych o funkcjach izolacyjnych, np. w rejonie Strzemieszyc Wielkich, koksowni i innych.

4.2.7. Rejon Śródmieście

Tereny śródmiejskie przez wysoką intensywność zainwestowania nie sprzyjają kształtowaniu wyrazistych ciągów powiązań ekologicznych. Spośród istniejących powierzchni aktywnych biologicznie w śródmieściu składających się na system przyrodniczy należy wymienić :

- lokalne, zazielenione doliny cieków (obrzeżnie biegnące dolina Pogorii z doliną jej dopływu - Białej Ławy),
- tereny parkowe i inne urządzone tereny zieleni,
- tereny ogrodów działkowych,
- stare cmentarze,
- pozostałości dawnych lasów i zadrzewień, tereny porolne ulegające sukcesji i inne tego typu - nieurządzone.

Elementami systemu są lub mogą być tereny byłych składowisk odpadów przemysłowych i komunalnych zrekultywowane i wymagające zagospodarowania.

Niemniej w rejonie tym istnieją obszary już objęte ochroną prawną i proponowane do ochrony, oznaczone graficznie i odpowiednio numerami na rysunku studium nr 3 :

Nr	Nazwa i położenie	Typ	Istniejące i proponowane formy ochrony lub utrzymanie stanu
85	Wzgórze Gołonoskie	krajobrazowy	istniejący zespół przyrodn. - krajobrazowy
86	Gołonoskie Sady	agrocenoza	użytek ekologiczny
90	Korzeniec - Osadniki	wodny	-

Przy ul. Górniczej znajduje się pomnik przyrody - dąb szypułkowy pn. „Dąb Wolności”, którego lokalizację pokazano na rysunku studium nr 3 i oznaczono numerem 5.

Brak ciągłości numeracji w tabelach wynika z ponownej analizy aktualnego i przesądzonego zagospodarowania przestrzennego obszarów oraz stwierdzonego częściowego zaniku wartości przyrodniczych stanowiących pierwotnie o walorach kwalifikujących obszary do objęcia ochroną prawną.

(skreślone)

Najistotniejsze ciągi ekologiczne w śródmieściu tworzą :

1. „Korytarz” łączący zespół Parku „Zielona” poprzez tereny łąkowe i zadrzewione w Korzeńcu, zadrzewioną hałdę przy ul. Konopnickiej, **Planty** im. hm. S.Piotrowskiego, tereny zieleni towarzyszącej zabudowie, przez stary cmentarz – z terenami leśnymi w granicach m. Sosnowca.
2. Ciąg powiązań pomiędzy w/w terenami w rejonie Parku „Zielona” do Korzeńca, poprzez Park Śródmiejski, Park im. gen. **J. Hallera** i jego przedłużenie, stary cmentarz z lasami w granicach m. Sosnowca.
3. Trudno czytelny, ale istniejący ciąg większych powierzchni zieleni przydomowej wiodący od lasu Legionowo poprzez **os. Tysiąclecia** w kierunku zbiornika Pogoria III.
4. Ciąg łączący las Legionowo, poprzez ogrody działkowe i tereny zieleni osiedlowej (którymi biegnie szlak XXV-lecia PTTK) ze **Wzgórzem Gołonoskim** objętym ochroną w formie zespołu przyrodniczo – krajobrazowego i dalej poprzez tereny proponowane do objęcia ochroną prawną (teren nr 85), poprzez drobne powierzchnie „zielone” wzdłuż drogi krajowej nr 1 z terenami leśnymi w kompleksie „Pojezierza Dąbrowskiego”.
5. Kierunek powiązań łączących park im. Hallera, poprzez tereny zieleni przydomowej i małego parku w rejonie Sztygarki z terenami Józefowa w Zagórze poza granicami miasta.
6. Wymienione najistotniejsze tereny biologicznie aktywne w obszarze śródmiejskim nie mają zachowanej ciągłości przestrzennej z uwagi na istniejące zainwestowanie i bariery komunikacyjne. Niemniej układają się w czytelny system ułatwiający wymianę powietrza, bioróżnorodność, tworzenie systemu ścieżek rowerowych i pieszych.

Zasady kształtowania przestrzeni biologicznie aktywnych w obszarze śródmiejskim, dotyczą także innych terenów o miejskim charakterze zabudowy tj. Żąbkowic i Strzemieszyc.

W Żąbkowicach głównym korytarzem ekologicznym jest zabagniona dolina Trzebyczki charakteryzująca się jeszcze naturalnym korytem i źródłami w pobliżu koryta. Wzdłuż niej występują podmokłe tereny nieprzydatne dla zabudowy a na jej obrzeżu są zlokalizowane tereny o charakterze parkowym. Dolina Trzebyczki pomiędzy magistralą kolejową Katowice – Warszawa a zabudową przy ul. Szosowej proponowana jest do objęcia ochroną prawną z mocy ustawy o ochronie przyrody (teren nr 55a).

W Strzemieszycach funkcje lokalnych ciągów powiązań ekologicznych pełnią tereny zieleni przydomowej oraz łąki towarzyszące ciekowi w zlewni Bobrka.

Ustala się następujące zasady kształtowania i zagospodarowania terenów zieleni w obszarach śródmiejskich :

- zachowanie wprowadzonych form ochrony przyrody dla terenów i obiektów szczególnie cennych : istniejący zespół przyrodniczo - krajobrazowy i pomnik przyrody,
- utrzymanie, pielęgnowanie, wzbogacanie terenowe, kompozycyjne i użytkowe terenów zieleni miejskiej celem podniesienia walorów higienicznych, biologicznych i estetycznych miasta,
- utrzymanie ciągłości przestrzennej i ekologicznej dolin rzek i cieków przez adaptację na tereny zieleni urządzonej lub półurządzonej z realizacją powiązanych ze sobą ścieżek rowerowych,

- dążenie do uczynienia (dopełnienia) podstawowych ciągów zieleni miejskiej tworzących swoisty „ruszt ekologiczny” pośród zabudowy,
- pozostawienie w nienaruszonym stanie drobnych enklaw dawnych łąk i zadrzewień, zwłaszcza z oczkami wodnymi (miejsca rozrodu płazów), położonych w mniej dostępnych miejscach, z ochroną przed traktowaniem ich przez okolicznych mieszkańców jako potencjalne śmietniki,
- adaptację na tereny zieleni miejskiej terenów zdegradowanych w obrębie dawnych zakładów przemysłowych, a nie przeznaczonych na inne cele,
- adaptację nieczynnych (samoistnie zrewitalizowanych) osadników przemysłowych z bogatą florą i fauną, na tereny zieleni miejskiej (osadniki w Korzeńcu),
- utrzymanie terenów ogrodów działkowych jako terenów o funkcjach rekreacyjno – wypoczynkowych (kategoria B rolniczej przydatności dla produkcji rolniczej czyli o dopuszczalnej tylko selektywnej uprawie roślin konsumpcyjnych).

Jako ogólną zasadę w zakresie obszarów proponowanych do ochrony prawnej z mocy ustawy o ochronie przyrody ustala się potrzebę, przed podjęciem stosownej decyzji, przeprowadzenia kontrolnych badań pod kątem aktualności zarejestrowanych przed 12 laty wartości przyrodniczych na danym terenie, ponieważ ich walory ulegają zmianom na skutek postępującej sukcesji lub oddziaływania antropogenicznego. Dotyczy to głównie obszarów łąk oraz terenów z roślinnością stepową i kserotermiczną. Jeśli dany obszar nie spełniałby wymogów określonej wcześniej zasobności siedlisk i bioróżnorodności, nadal winien być chroniony ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jako element systemu ekologicznego miasta.

4.3. Pozostałe zasoby środowiska podlegające ochronie

4.3.1. Złoże kopalin

1. W granicach administracyjnych Dąbrowy Górniczej znajdują się udokumentowane zasoby następujących kopalin uwidocznionych na rysunku studium nr 2.1 :

(skreślone)

- *złoże węgla kamiennego "Porąbka-Klimontów" (WK368), "Kazimierz-Juliusz" (WK367), "Paryż" (WK336) - eksploatacja zaniechana, brak zasobów przemysłowych;*
  - *złoże rud cynku i ołowiu "Łaski" (RC5) - rozpoznane szczegółowo, brak zasobów przemysłowych;*
  - *złoże piasków podszkawkowych "Błędów - blok I" (PP222), "Pustynia Błędowska - blok II" (PP238), "Pustynia Błędowska - blok III" (PP245) - rozpoznane szczegółowo oraz "Kuznica Warężyńska" (PP231) - eksploatacja zaniechana;*
  - *złoże piasków i żwirów "Okradzionów IV" (KN 8533) - eksploatowane okresowo, "Ząbkowice" (KN17055) - rozpoznane szczegółowo;*
  - *złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej "Dąbrowa Górnicza" (IB2053), "Strzemieszycze" (IB2059) - eksploatacja zaniechana, brak zasobów przemysłowych;*
  - *złoże dolomitów "Ząbkowice Będzińskie I" (DO183) - zagospodarowane, "Ząbkowice Będzińskie II" (DO8472) - rozpoznane wstępnie, "Chruszczobród" (DO184) - rozpoznane szczegółowo;*
  - *złoże kamieni łamanych i blocznych "Podwarpie" (KD859) - rozpoznane szczegółowo, "Ujejsce" (KD616) - eksploatacja zaniechana, brak zasobów przemysłowych;*
  - *złoże wapieni i margli przemysłu wapienniczego "Strzemieszycze" (WW2557) - eksploatacja zaniechana, brak zasobów przemysłowych.*
2. Ze względu na walory przyrodnicze, krajobrazowe i turystyczne terenu Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” i obszaru krajobrazu chronionego stanowiącego otulinę parku uznaje się za niepożądane podjęcie eksploatacji piasków z udokumentowanych złóż.
  3. Wszelkie wyrobiska po powierzchniowej eksploatacji złóż wymagają rekultywacji i zagospodarowania. Dopuszczalne jest składowanie ziemi z wykopów, gruzu itp. materiałów obojętnych dla środowiska, a następnie zagospodarowanie stosowne do funkcji obszaru otaczającego wyrobisko.

4.3.2. Wody podziemne

1. Tereny wymagające ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem dotyczą obszarów zasilania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 454 Olkusz - Zawiercie oraz GZWP Nr 455 Dąbrowa Górnicza, z których pobierana jest woda dla zaopatrzenia ludności miasta. W związku z tym :
  - 1.1. wyklucza się możliwość budowy dalszych składowisk odpadów niebezpiecznych oraz innych niż niebezpieczne i obojętne, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów;
  - 1.2. ustala się objęcie systemem kanalizacji służącym do zbiorowego odprowadzania ścieków wszystkich wytwórców ścieków;
  - 1.3. ustala się stosowanie skutecznych technik przeciwdziałających zanieczyszczeniu wód podziemnych w zakładach przemysłowych i innych produkcyjnych oraz ograniczenie skali nowych przedsięwzięć tego typu;
  - 1.4. stosowanie nawierzchni szczelnych w przypadkach określonych w § 19 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. Nr 168, poz. 1763) oraz oczyszczanie wód opadowych i roztopowych z takich powierzchni w sposób określony powyższym przepisem.
2. PWiK Sp. z o.o. Dąbrowa Górnicza eksploatuje też wody karbońskiego d. GZWP Nr 456 Będzin i karbońskiego Użytkowego Poziomu Wód Podziemnych UPWP C_{II} Mikołów - Sosnowiec. Rejon zbiornika wodnego Pogoria IV obejmuje czwartorzędowy GZWP Nr 455 Dąbrowa Górnicza. W obszarach zasilania wód tych zbiorników zaleca się stosowanie zasad zagospodarowania terenu określonych w pkt 1.1. - 1.4.
3. Na terenach stref bezpośrednich i pośrednich ochrony ujęć wód oznaczonych graficznie na rysunku studium nr 3 obowiązują zakazy i nakazy określone w decyzjach o ustaleniach tych stref.

4.4. Ochrona przed zagrożeniami środowiska

4.4.1. Ochrona przed zanieczyszczeniem powietrza

1. Poprawa stanu czystości powietrza będzie osiągnięta przez realizację ustaleń rozporządzenia nr 17/2004 Wojewody Śląskiego z dnia 24 marca 2004 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy pn. Aglomeracja Górnośląska.
2. Szczegółowe zadania w powyższym zakresie zawarte są w Programie Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla miasta Dąbrowa Górnicza z 2003 r. zaktualizowanym w roku 2006.

4.4.2. Ochrona przed zanieczyszczeniem wód powierzchniowych

Wszystkie rzeki i ciekі oraz zbiorniki wodne wymagają poprawy stanu czystości wód. W tym zakresie ustala się :

- 1) objęcie systemem rozdzielczym kanalizacji miejskiej wszystkich producentów ścieków komunalnych i innych,
- 2) w obszarach zabudowy rozproszonej - dopuszczenie unieszkodliwiania ścieków w przydomowych oczyszczalniach biologicznych, albo wyposażenie zabudowy w szczelne zbiorniki do gromadzenia ścieków, z których gmina zapewni wywóz do oczyszczalni,
- 3) zakaz gromadzenia odpadów komunalnych i likwidację dzikich wysypisk odpadów w dolinach cieków oraz w lokalnych obniżeniach terenu gromadzących okresowo wody opadowe,
- 4) nakaz stosowania nawierzchni szczelnych i podczyszczania wód opadowych w przypadkach określonych przepisami odrębnymi.

4.4.3. Ochrona przed hałasem

1. Ustala się potrzebę rozbudowy, przebudowy i modernizacji sieci drogowej w celu ograniczenia jej uciążliwości akustycznej dla mieszkańców miasta.

2. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy tworzyć warunki do ochrony klimatu akustycznego wyodrębnionych obszarów zgodnie z przepisem określającym dopuszczalne równoważne poziomy dźwięku „A”.
3. W strefie występujących przekroczeń dopuszczalnych równoważnych poziomów dźwięku „A” ustalonych dla Mittal Steel Poland S.A. (obszar ograniczonego użytkowania utworzony Rozporządzeniem nr 37/07 Wojewody Śląskiego z dnia 16 lipca 2007 r.) ustala się zakaz przeznaczania nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe, szpitale, domy opieki społecznej oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży.

4.4.4. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

1. Według specjalistycznej dokumentacji wykonanej w 2005 r. brak w Dąbrowie Górniczej zagrożeń z tytułu przekroczenia normatywnych standardów w zakresie promieniowania elektromagnetycznego. Niemniej ze względu na potrzebę zachowania bezpieczeństwa ludzi nie należy przeznaczać pod zabudowę terenów w strefach technicznych linii wysokiego napięcia zagrażających zerwaniem w razie awarii.
2. Ustala się zakaz lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej na masztach w obszarach chronionych i proponowanych do ochrony z mocy ustawy o ochronie przyrody.

5. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

5.1. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

1. Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, które oznaczone są na rysunku studium nr [2.1](#) symbolem R, obejmują kompleksy użytków rolnych wraz z zadrzewieniami śródpolnymi. Dla terenów rolnych wchodzących w obręb korytarzy ekologicznych o symbolu ER zakłada się wykluczenie z nierolniczych sposobów użytkowania terenów, w tym rozwoju zabudowy mieszkaniowej nie związanej z obsługą terenów rolnych. Dopuszcza się możliwość traktowania terenów oznaczonych symbolem R jako tereny rezerwowe dla funkcji rozwojowych miasta.
2. Jako niezgodne z ustaleniami studium traktowane będą propozycje zagospodarowania terenów w kierunku nierolniczym, w tym wnioski o sporządzenie planu zagospodarowania przestrzennego na terenach o funkcjach ekologicznych, za wyjątkiem zalesienia.
3. Wskazuje się możliwość zmian profilu produkcji rolniczej oraz jej intensyfikacji poza wprowadzaniem na terenach ER upraw roślin energetycznych.
4. Ustala się potrzebę wprowadzenia zalesień na terenach określonych na rysunku studium nr [2.1](#).

5.2. Kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej

1. W lasach ochronnych pozostających w zarządzie PGL Lasy Państwowe, zrównoważona gospodarka leśna prowadzona jest według planu urządzania lasu dostosowanego do szczególnych warunków siedliskowych (leje depresji powstałe na skutek eksploatacji wód podziemnych, funkcje izolacyjne terenów wokół Huty Katowice i koksowni). Te same zasady winny obowiązywać na terenach leśnych osób fizycznych gdzie gospodarkę leśną prowadzić należy zgodnie z uproszczonym planem urządzania lasu. Wskazuje się na konieczność kształtowania pożądanej struktury drzewostanów w nawiązaniu do roślinności potencjalnej na tym terenie.
2. Z uwagi na funkcje turystyczne lasów na terenie miasta celowa jest współpraca władz miasta z zarządcami lasów dla ich zagospodarowania turystycznego, tj. : wyposażenia w ścieżki rowerowe, nowe szlaki turystyczne dla pieszych, wyznaczenie i zagospodarowanie miejsc piknikowych.

6. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

6.1. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków

Na terenie miasta ochronie prawnej na podstawie wpisu do rejestru zabytków, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i o opiece nad zabytkami podlega 5 obiektów :

- 1) Pałac Kultury Zagłębia,
- 2) Kościół parafialny pw. Matki Boskiej Anielskiej,
- 3) Kościół parafialny pw. Narodzenia NMP i św. Antoniego Padewskiego,
- 4) Kaplica w Trzebieszawicach i jej otoczenie w granicach ogrodzenia,
- 5) Kaplica w Ujejskach.

W stosunku do zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru obowiązują:

- ustalony w art. 36 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i o opiece nad zabytkami wymóg uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków przy prowadzeniu wszelkiego rodzaju prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych i badań; przy przemieszczaniu, trwałym przeniesieniu i podziale zabytku, umieszczaniu na nim urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów; zmianie jego przeznaczenia i innych działaniach, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku,
- w wypadku zagospodarowania zabytku na cele użytkowe - wymóg posiadania przez właściciela lub posiadacza zabytku dokumentacji konserwatorskiej określającej stan zachowania zabytku i możliwości jego adaptacji (z uwzględnieniem historycznej funkcji i wartości zabytku), a także uzgodnionego przez wojewódzkiego konserwatora zabytków programu zagospodarowania i dalszego korzystania z tego zabytku, z uwzględnieniem wyeksponowania jego wartości oraz programu prac konserwatorskich.

Dla zapewnienia skutecznej ochrony zabytków, ich właściwej ekspozycji, wartości architektonicznej i historycznych kompozycji układu urbanistycznego dziedzictwa kulturowego, pożądane jest wpisanie do rejestru otoczenia zabytków znajdujących się już w rejestrze.

Przywołane na początku ustępu wymogi przepisów odrębnych oraz sugerowane działania ochronne zapewniają niezbędne podstawy prawne do określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego szczególnych warunków zagospodarowania terenów, wynikających z potrzeb ochrony zabytków oraz zapewnienia ich właściwego wyeksponowania.

6.2. Inne zabytki nieruchome

W odniesieniu do zabytków nie wpisanych do rejestru, posiadających wartość historyczną, artystyczną lub naukową, wojewódzki konserwator może przedstawić zalecenia konserwatorskie określające sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonania prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w zabytku. Następuje to na wniosek właściciela lub posiadacza zabytku.

Po założeniu ewidencji zabytków zgodnie z wymogami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w następnej kolejności winien być sporządzony gminny program opieki nad zabytkami, którego ustalenia stanowić będą podstawę do:

- określenia potrzeb, w zakresie ustanowienia w planach miejscowych stref ochrony konserwatorskiej obejmujących obszary, dla których należy wprowadzić stosowne do potrzeb ograniczenia, zakazy i nakazy mające na celu ochronę znajdujących się na tych obszarach zabytków,
- określenia obszarów wymagających przekształceń - rewaloryzacji i odtworzenia zdegradowanych fragmentów układu urbanistycznego, w powiązaniu z Miejskim Programem Rewitalizacji,
- zapewnienia właściwej opieki nad zabytkami.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uwzględniając wykazy tych terenów, zespołów i obiektów zamieszczone w części B. „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”, należy :

- 1) w stosunku do zabytków nie wpisanych do rejestru, każdorazowo ocenić stan ich zachowania, dokonanych przekształceń i przeanalizować formę i zakres ochrony,

- 2) rozważyć ustanowienie stref ochrony konserwatorskiej na potrzeby najcenniejszych zespołów obiektów historycznych,
- 3) rozważyć ustanowienie stref ochrony konserwatorskiej dla historycznych układów przestrzennych, cmentarzy, i parków, ogrodów i skwerów,
- 4) uwzględnić listę stanowisk archeologicznych oraz ich graficzną lokalizację na mapach czego skutkiem winno być ustalenie należnych działań zabezpieczających lub wyprzedzających,
- 5) zapewnić nadzory archeologiczne inwestycjom wielkokubaturowym oraz uwzględnić możliwość występowania materiałów archeologicznych w obszarach osadnictwa sprzed XIX wieku.

W ramach granic obszarów terenów zamkniętych wskazanych na mapach pozostają obiekty architektury przemysłowej związane z historią i rozwojem kolejnictwa. Aktualnie obowiązujące przepisy prawa uniemożliwiają sporządzenie planów dla tych terenów, jednak w sytuacji gdy będzie to możliwe, należy objąć ochroną indywidualną i obszarową obiekty i zespoły zamieszczone w przywołanych wykazach i określić dla nich możliwe działania.

6.3. Zasady ochrony krajobrazu kulturowego

W celu ochrony unikalnych wartości krajobrazu miasta, w tym:

- ekspozycji zabytkowych zespołów zabudowy,
- odrębności i charakteru krajobrazu kulturowego poszczególnych dzielnic miasta,
- krajobrazu kulturowo-przyrodniczego sztucznych jezior Pogorii i Kuźnicy Warężyńskiej, tzw. Pojezierza Dąbrowskiego,

należy kontrolować zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym, nie dopuszczając do powstania dysharmonijnych elementów krajobrazu, takich jak: obiekty o nadmiernych gabarytach, zespoły zieleni wysokiej lub zabudowy przesłaniające widoki oraz inne elementy zagospodarowania o negatywnym oddziaływaniu estetycznym.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, należy:

- 1) wprowadzać ustalenia dotyczące gabarytów i wysokości zabudowy, a także zasad kształtowania zieleni i innych elementów zagospodarowania przestrzennego, mające na celu harmonijne kształtowanie krajobrazu oraz ochronę ekspozycji obiektów zabytkowych,
- 2) zachować odrębność poszczególnych jednostek - historycznych miejscowości, wsi, przysiółków i kolonii,
- 3) utrzymać historyczne osie kompozycyjne i widokowe, główne dominanty urbanistyczne miasta: Kościół Matki Boskiej Anielskiej i Wzgórze Gołonoskie zwieńczone kościołem Św. Antoniego Padewskiego,
- 4) uwzględnić w planowaniu możliwość wykorzystania śladów dawnej sieci drożnej.

7. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

7.1. Kierunki rozwoju systemu komunikacji

7.1.1. Układ drogowo – uliczny

Powiązania zewnętrzne krajowe i regionalne

Ustala się, że zewnętrzne drogowe powiązania krajowe i regionalne zapewnia się poprzez istniejące ciągi dróg krajowych:

- **DK 1** (oznaczona na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 1 i 2KDS) relacji Gdańsk – Łódź – Częstochowa – Dąbrowa Górnicza – Tychy – Bielsko – Cieszyn / granica państwa; dla drogi krajowej Nr 1, na całym odcinku prowadzonym przez miasto Dąbrowa Górnicza, ustala się klasę techniczną – droga ekspresowa (S 2/2);
- **DK 86** (oznaczona na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 2KDGP) relacji Wojkowice Kościelne – Będzin – Sosnowiec – Katowice – Tychy, o parametrach drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP 2/2);
- **DK 94** (oznaczona na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 1KDGP) relacji Krzywa – Opole – Bytom – Dąbrowa Górnicza – Olkusz – Kraków Balice, o parametrach drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP 2/2).

Dostępność dróg krajowych zapewnia się poprzez węzły i skrzyżowania:

- DK 1 poprzez istniejące węzły drogowe: „Sulno” (z DK 94), „Podlesie” (z ul. Podlesie), „Huta Katowice” (z ul. Piłsudskiego), „Ząbkowice” (z DW 796 – ul. Armii Krajowej) oraz projektowany węzeł „Ząbkowice” na skrzyżowaniu z północnym obejściem Ząbkowic, oraz przebudowany węzeł „Ujejsce” (z ul. Ujejską). W związku z dostosowaniem parametrów technicznych do wymaganych dla dróg ekspresowych likwiduje się skrzyżowania jednopoziomowe z ulicami: Kusocińskiego, Konstytucji, Kryniczna, Karsowska (poza obszarem miasta);
- DK 94 poprzez: węzeł z DW 910 (Al. Róż), węzeł z DW 790 i skrzyżowania z ulicami: 11 Listopada, Tysiąclecia (tylko na prawoskrety), droga do „Mikrohuty”, Zakawie.

Wskazać tutaj należy na istniejące (od listopada 2006 r.) powiązanie miasta z Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice – Pyrzowice zapewnione poprzez nowozrealizowaną drogę ekspresową (jako przedłużenie S1 z węzła „Wojkowice”).

Poprzez drogę krajową Nr 1 zapewnione jest powiązanie z siecią autostrad (autostrada A4 – węzeł „Brzęczkowice”).

Powiązania zewnętrzne ponadlokalne (regionalne)

Ustala się, że powiązania z sąsiednimi gminami oraz powiązania wewnątrzaglomeracyjne zapewnia się poprzez układ dróg wojewódzkich, który tworzą:

- **DW 790** (oznaczona na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 1KDZ) relacji Dąbrowa Górnicza – Ogrodzieniec – Pilica prowadzona ulicami: droga Nr 9, Gołonoską i Łaskową. Ustala się klasę techniczną tego ciągu – ulice zbiorcze (Z 1/2, Z 2/2);
- **DW 796** (oznaczona na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 2KDZ) relacji Dąbrowa Górnicza – Zawiercie prowadzona ulicami: Armii Krajowej, Szosową, Idzikowskiego i Łazowską. Ustala się klasę techniczną tego ciągu – ulice zbiorcze (Z 1/2). Ze względu na duże obciążenie ruchem ciężkim zakłada się realizację na tym kierunku północnego obejścia Ząbkowic, jako drogi zbiorczej (docelowo o przekroju Z 2/2) (odcinek DK 1 – Tucznawa), oznaczonej na rysunku studium symbolem 20KDZ);
- **DW 910** (oznaczona na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 1KDG) relacji Będzin – Dąbrowa Górnicza prowadzona ulicami: Sobieskiego, Królowej Jadwigi i Aleją Róż (do węzła z DK 94). Ustala się klasę techniczną dla tego ciągu – ulice główne (G 2/2).

Ustala się, że dla usprawnienia i wzmocnienia powiązań aglomeracyjnych (na kierunku Sosnowiec, Mysłowice, Katowice) realizowana zostanie Drogowa Trasa Średnicowa (tzw. DTŚ „Wschód”), przez teren Dąbrowy Górniczej przebiegająca: ul. Dąbskiego⁸ (wlot z Będzina), w kierunku północnym zachodnim obrzeżem Huty Bankowej, dalej w kierunku wschodnim po północnej stronie Huty Bankowej w kierunku stacji kolejowej Dąbrowa Górnicza; po skrzyżowaniu z ul. Kościuszki w kierunku wschodnim wzdłuż linii kolejowej Katowice – Częstochowa; za skrzyżowaniem z ul. Łańcuckiego² i ul. Graniczną planowana trasa wprowadzona zostaje w istniejący ciąg ulic: Zagłębia Dąbrowskiego, Piecucha, Piłsudskiego. Parametry techniczne projektowanej drogi – na odcinku od granicy miasta z

Będzinem do węzła z ul. Sobieskiego – główna ruchu przyspieszonego (GP 2/2), na dalszym odcinku – główna (G 2/2). Na rysunku studium Nr 2.1 oznaczona jest symbolami 3KDGP, 2KDG i 3KDG.

Bezpośrednie powiązania z sąsiednimi gminami zapewnia się również poprzez zmodernizowane, do parametrów technicznych ulic zbiorczych (Z 1/2) lub lokalnych (L 1/2), ciągi dróg powiatowych:

- Łazy Będowskie, Żołnierska, Kuźnica Będowska (oznaczony na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 3KDZ),
- Narutowicza, Orkana, Łuszczaka, Sosnowiecka (oznaczony na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 2KDZ),
- Białej Przemszy (oznaczona na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 1KDL),
- Ujejska (oznaczona na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 30KDL).

Istotnym elementem układu drogowego zapewniającym powiązania z gminami sąsiednimi, jest planowana w ramach realizacji układu drogowego obsługującego terminal „Sławków” budowa drogi głównej (G 2/2) od węzła DK 94 i DW 790 w kierunku południowym (przez Strzemieszyce, Przełajkę) i oznaczona na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 4 i 5 KDG.

W celu wzmocnienia powiązań wewnątrzaglomeracyjnych ustala się realizację nowego ciągu drogowego zapewniającego powiązania z Czeladzią i Będzinem nową trasą (północne obejście Będzina) na kierunku Zielona – Trzydziesty – Łęknice, na rysunku studium Nr 2.1 oznaczoną symbolem 2KDL.

Układ wewnętrzny miasta

Struktura miasta (pasmowo – satelitarna) ma bezpośredni wpływ na kształt układu ulicznego.

Główną oś układu miejskiego stanowi ciąg ulic głównych (G 2/2): Sobieskiego, Królowej Jadwigi, Józefa Piłsudskiego / Kasprzaka, oznaczony na rysunku studium Nr 2.1 symbolami 1, 6, 7 i 8 KDG. Zakłada się wzmocnienie tego ciągu poprzez budowę „równoległej” trasy tzw. DTŚ „Wschód” na odcinku miejskim o parametrach ulicy głównej (G 2/2). Wraz z istniejącymi, prowadzonymi prostopadle ulicami: Kościuszki (9KDG), Majakowskiego (4KDZ), Kopernika / Poniatowskiego (4KDZ), Graniczna (3KDL), Morcinka (5KDZ), Tysiąclecia (6KDZ) tworzy się czytelny układ szachownicowy.

Powiązania „jednostek satelitarnych” z obszarem śródmiejskim zapewnia się poprzez istniejące zmodernizowane ciągi uliczne:

- ♦ klasy zbiorczej (Z 1/2, Z 2/2):
  - Parkowa, Zakładowa, Jasna, Kostury, Spacerowa, Konstytucji, Ujejska, Broniewskiego, Złota (oznaczony na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 7KDZ),
  - 11 Listopada, Staszica, Majewskiego, Strzemieszycka (oznaczony na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 8KDZ),
  - Podlesie (z nowym odcinkiem od ul. Myśliwskiej do ul. Torowej – 10KDZ), Torowa, Puszkina (oznaczony na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 9KDZ),
  - Tworzeń, Roździeńskiego, Ząbkowicka / Związku Orła Białego (oznaczony na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 11KDZ), dla którego na odcinku od bramy towarowej Huty Katowice do skrzyżowania z DW 796 ustala się przekrój poprzeczny jezdni na dwujezdniowy (Z 2/2),
- ♦ klasy lokalnej (L 1/2):
  - Oświecenia, Rapackiego, Hallerczyków / Relaksowa, Gilowa (oznaczony na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 4KDL),
  - nowoprojektowany ciąg na kierunku Korzeniec – Zielona – Marianki – Ratanice z wykorzystaniem odcinka istniejącej ulicy Leśnej (oznaczony na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 5, 6, 7 i 8KDL).

Podstawowy miejski układ uliczny uzupełniają ulice:

- ♦ klasy zbiorczej (Z 1/2): Wybickiego (13KDZ), Składowa (14KDZ), Główna (15KDZ), Koksownicza ((16KDZ), Gołonoska (17KDZ),
- ♦ klasy lokalnej (L 1/2): Ludowa (9KDL), Jaworowa (10KDL), Dębowa (11KDL), Starocmentarna (12KDL), Wojska Polskiego (13KDL), Łęknicka (14KDL), Topolowa (15KDL), Kilińskiego (16KDL), Furmana (17KDL), Łącząca (18KDL), Konopnickiej (19KDL), Gwardii Ludowej (20KDL), Podłęknicka (21KDL), Graniczna (22KDL), Rudna (23KDL), Rodzinna (24KDL), Poboczna (25KDL), Przełotowa (26KDL), Dąbrowszczaków³ (27KDL), Rudy (28KDL), Szalasowizna (29KDL), Kusocinskiego (35KDL), Al. Zwycięstwa (36KDL), Modrzewiowa – Zachodnia (37KDL), Laski – Myśliwska (38KDL).

Ustala się utrzymanie tego układu ulicznego z możliwością jego modernizacji i przebudowy.

Dla obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych w Tucznawie ustala się realizację nowego układu dróg zbiorczych (Z) i lokalnych (L), w tym głównej osi na kierunku N – S prowadzonej z rejonu skrzyżowania Gołonoska – droga Nr 9 w kierunku północnym przez tereny lasów i nieużytkowanych terenów „Tucznawy” do ul. Łazowskiej (DW 796) w Tucznawie, jako wschodnie obejście Tucznawy. Na rysunku studium Nr 2.1 oznaczona symbolem 18KDZ. Dla tego ciągu w układzie kierunkowym ustala się dwujezdniowy przekrój poprzeczny (2/2) oraz możliwość podniesienia klasy technicznej do klasy drogi głównej.

Dostępność komunikacyjną z planowanego północnego obejścia Ząbkowic w ciągu DW 796 zapewnia się poprzez planowaną drogę zbiorczą oznaczoną na rysunku studium symbolem 19KDZ.

Bezpośrednią obsługę terenów zapewnia się poprzez planowany układ dróg lokalnych oznaczonych symbolami 32, 33 i 34 KDL.

Dla zapewnienia dostępności nowych terenów rekreacyjno – wypoczynkowych i mieszkalnictwa jednorodzinnych zlokalizowanych po północno – wschodniej stronie zbiornika Kuźnica Warężyńska, ustala się realizację drogi lokalnej oznaczanej na rysunku studium Nr 2.1 symbolem 31KDL wyprowadzonej z planowanego węzła DK1 z północnym obejściem Ząbkowic do ul. Ujejsce.

Wytyczne do planów miejscowych

- ♦ Dla nowoprojektowanych dróg za zgodne z ustaleniami Studium przyjmuje się zachowanie klasy drogi i jej głównego kierunku powiązań wynikającego z jej funkcji.
- ♦ Za zgodną z ustaleniami studium uznaje się zmianę klasy technicznej drogi (podniesienie lub obniżenie) określonej w studium, zmianę przekroju poprzecznego jezdni (zamiast jednojezdniowego na dwujezdniowy), za wyjątkiem dróg ekspresowych, głównych ruchu przyspieszonego, jeśli jest ona zgodna z klasą wymaganą dla danej kategorii drogi.
- ♦ Za dopuszczalne uznaje się korekty przebiegu drogi wynikające ze skali opracowania planu miejscowego, uwzględnienia uwarunkowań lokalnych jak również z przyjętych w nim rozwiązań przestrzennych.
- ♦ Wszystkie parametry techniczne, w tym również linie rozgraniczające projektowanych ulic muszą być zgodne z przepisami odrębnymi.
- ♦ Dopuszcza się odstępstwa od obowiązujących przepisów odrębnych dotyczących linii rozgraniczających jedynie w przypadku przebudowy istniejących dróg i ulic na terenach zainwestowanych.
- ♦ Układ podstawowy uzupełnić należy o układy bezpośredniej obsługi tworzone na bazie ulic lokalnych, dojazdowych, ciągów pieszo – jezdnych (ulice dojazdowe bez segregacji ruchu kołowego i pieszego) oraz dróg wewnętrznych (o parametrach ulic dojazdowych) z maksymalnym ograniczaniem obsługi komunikacyjnej terenów mieszkaniowych na zasadzie służebności przejazdu.
- ♦ W planach miejscowych w zależności od dopuszczonych rodzajów przeznaczenia terenu należy ustalać liczby miejsc postojowych towarzyszące tym przeznaczeniom. Ustala się, że podane w tabeli poniżej liczby miejsc postojowych są wartościami minimalnymi :

Strefa	Przeznaczenie terenu Funkcja terenu	Rodzaj przeznaczenia w ramach funkcji	Liczba m.p.	jednostka odniesienia
Tereny mieszkaniowe	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	budynki mieszkalne jednorodzinne	2	1 budynek
	Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	budynki mieszkalne wielorodzinne	1	1 mieszkanie
		budynki zamieszkania zbiorowego	1	10 miejsc
Usługi	Handel detaliczny	obiekty o pow. sprzedaży poniżej 2000 m ²	3	100 m ² pow. sprzedaży
	Gastronomia		1	100 m ² pow. użytkowej
	Kultura	teatry, sale koncertowe i widowiskowe, domy kultury	2	100 miejsc użytkowych
		muzea, galerie, biblioteki	1	100 m ² pow. użytkowej
	Biura i administracja		1,5	100 m ² pow. użytkowej

	Opieka zdrowotna i społeczna		1	100 m ² pow. użytkowej
	Edukacja	wszystkie z wyjątkiem obiektów, w których prowadzone są szkolenia i kursy	2	1 oddział (izbę lekcyjną)
		obiekty , w których prowadzone są szkolenia i kursy	1	100 m ² pow. użytkowej
	Nauka i szkolnictwo wyższe	Wyższe uczelnie	10	100 zatrudnionych + studentów
		Pozostałe	10	100 zatrudnionych
Aktywność gospodarcza	Produkcja	wszystkie dopuszczone	10	100 zatrudnionych
	Bazy, magazyny, składy	wszystkie dopuszczone	10	1000 m ² pow. użytkowej
Tereny zielone	Sport, wypoczynek	wszystkie dopuszczone	10	100 miejsc użytkowych

7.1.2. Sieć kolejowa

Ustala się utrzymanie przebiegających przez Dąbrowę Górniczą terenów linii kolejowych przewidzianych do modernizacji i dostosowania ich parametrów technicznych do wymagań dla głównych międzynarodowych linii kolejowych transportu pasażerskiego (AGC) oraz ważniejszych międzynarodowych liniach transportu kombinowanego (AGTC):

- ♦ magistrała kolejowa Nr 1 relacji Katowice – Częstochowa / Warszawa leżąca w ciągu europejskiej sieci linii kolejowych „E”, głównych międzynarodowych linii kolejowych transportu pasażerskiego (E 65). Na linii prowadzone są przewozy pasażerskie i towarowe. Dostosowanie do prowadzenia pociągów z prędkością 160 km/h, wszystkie skrzyżowania dwupoziomowe;
- ♦ pierwszorzędna linia kolejowa Nr 133 relacji Łazy – Ząbkowice – Jaworzno Szczakowa – Kraków zaliczana do głównych międzynarodowych linii kolejowych transportu kombinowanego AGTC (C 65/2). Na linii prowadzone są przewozy pasażerskie i towarowe. Dostosowanie do prowadzenia pociągów z prędkością 120 km/h, wszystkie skrzyżowania dwupoziomowe.

Utrzymuje się pozostałe linie kolejowe, z dopuszczeniem ich modernizacji i przebudowy:

- pierwszorzędne linie kolejowe Nr 154 i 171 tworzące tzw. wschodnie obejście GOP relacji Katowice Muchowiec – Dąbrowa Górnicza Towarowa – Łazy. Linia przeznaczona wyłącznie do prowadzenia ruchu towarowego;
- pierwszorzędna linia kolejowa Nr 65 relacji Sosnowiec Południowy – Dąbrowa Górnicza Strzemieszyce Wsch. – Bukowno – Tunel (Kielce);
- trzeciorzędna linia kolejowa nr 162 relacji D. G. Strzemieszyce – Huta Katowice. Linia przeznaczona wyłącznie dla ruchu towarowego, stanowi łącznicę pomiędzy liniami Nr 62 i 133;
- trzeciorzędna linia kolejowa nr 183 relacji Ząbkowice – Będzin Łagisza. Linia przeznaczona wyłącznie do transportu towarów;
- trzeciorzędna linia kolejowa Nr 184 relacji Zagórze Dąbrowskie – Dąbrowa Górnicza Strzemieszyce. Linia przeznaczona wyłącznie do transportu towarów.

Z nowych elementów układu kolejowego, zakłada się poprawę obsługi komunikacyjnej Koksowni poprzez realizację bocznicy kolejowej (z linii Nr 154), oznaczonej na rysunku studium Nr 2.1 symbolami K6KK i K7KK.

Tereny po zlikwidowanych liniach i bocznicach kolejowych przeznacza się pod nowe ciągi komunikacyjne (rezerwowe korytarze komunikacyjne). Istotnym warunkiem jest przejęcie tych terenów przez gminę (po ich uprzednim wyłączeniu z terenów zamkniętych PKP).

Za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się przeznaczenie terenów po zlikwidowanych bocznicach i liniach kolejowych pod funkcje nie kolidujące z funkcjami terenów obrzeżnych.

Zakłada się wzmocnienie roli kolei w pasażerskiej regionalnej (aglomeracyjnej) komunikacji publicznej, oraz uzyskanie dostępności bezpośredniej do krajowej sieci pasażerskich połączeń kolejowych.

7.1.3. Pasażerska komunikacja publiczna

Ustala się, że w ramach systemu pasażerskiej komunikacji publicznej funkcjonować będą trzy podsystemy:

- kolejowych przewozów pasażerskich; na trzech liniach PKP: Katowice – Częstochowa, Katowice – Sosnowiec Płd. – Bukowno – Kozłów / Kielce i Częstochowa – Ząbkowice Będzińskie – Jaworzno Szczakowa. Dostępność zapewnia się poprzez 9 istniejących przystanków i 1 nowy (Centrum Administracyjne) na linii Katowice – Częstochowa;
- autobusowy; funkcjonujący jako system linii zarządzanych przez organizatora KZK GOP uzupełniony o linie prywatnych przewoźników;
- tramwajowy; funkcjonujący w oparciu o zmodernizowany istniejący układ tras tramwajowych.

W celu podniesienia atrakcyjności systemu pasażerskiej komunikacji publicznej, jak również w celu podniesienia jej sprawności, a przede wszystkim w celu zwiększenia roli kolei w przewozie osób, zakłada się stworzenie w oparciu o przystanki kolejowe: Dąbrowa Górnicza, Strzemieszyce Południowe, Ząbkowice Będzińskie oraz projektowany Centrum Administracyjne lokalnych zintegrowanych węzłów przesiadkowych. Prawidłowe funkcjonowanie tych węzłów, niezależnie od właściwego zagospodarowania wymaga również zmian w organizacji komunikacji autobusowej, która winna być podstawowym „źródłem zasilania” pasażerskich przewozów kolejowych.

W celu uzyskania dostępności do sieci europejskich i krajowych połączeń kolejowych ustala się konieczność przebudowy istniejącego przystanku Dąbrowa Górnicza w celu dostosowania go do pełnofunkcjonalnego pasażerskiego dworca kolejowego, dostosowanego do obsługi ruchu krajowego i regionalnego.

7.1.4. Trasy rowerowe

Układ tras rowerowych przyjęty w studium (rysunek studium Nr 2.1), obejmujący elementy istniejące i projektowane, wskazuje się jako układ pożądaný do realizacji. Dopuszcza się zmiany przebiegu poszczególnych tras, jak również uzupełnienia o inne nowe elementy układu.

Za podstawowe przesłanki realizacji docelowego układu tras rowerowych uznać należy:

- ♦ zapewnienie dostępności całego miasta dla ruchu rowerowego,
- ♦ stworzenie warunków dla poprawy warunków bezpieczeństwa i wygody ruchu rowerowego jako alternatywnego środka transportu,
- ♦ zagęszczenie tras rowerowych z wykorzystaniem nieutwardzonych dróg rolniczych na terenach o najwyższej atrakcji przyrodniczo – krajobrazowej,
- ♦ potrzebę zagęszczenia tras w obszarze śródmieścia miasta, przy czym w rejonach o największym potencjalnym ruchu zorganizować należy parkingi dla rowerów.

W układzie tras rowerowych przyjęto przebieg głównej i drugorzędnej trasy rowerowej wyznaczonej w projekcie „Rowerem po Śląsku” (Śląski Związek Gmin i Powiatów).

Trasa główna Nr 6 (Szlak husarii polskiej); Kraków – Olkusz – Strzemieszyce – Gołonóg – Łęknice – Zielona – Ksawera – Bobrowniki – Piekary Śl. – Zabrze – Gliwice – Nędza – Racibórz – Krzanowice – Opawa, oraz drugorzędna Nr 511: Dąbrowa Górnicza Zielona – Pogoria III – Łęknice – Pogoria – Ząbkowice- Łęka – Łazy – Błędów.

Dążyć należy do hierarchizacji układu obejmującej następujące rodzaje tras rowerowych:

- ♦ trasy główne – zapewniające powiązania międzymiejskie oraz powiązania międzydzielnicowe,
- ♦ trasy zbiorcze – obsługujące powiązania wewnątrzdzielnicowe i doprowadzające ruch do tras głównych,
- ♦ trasy lokalne – pozostałe, zapewniające dojazd bezpośrednio do celów i źródeł ruchu.

7.2. Zasady modernizacji i rozbudowy infrastruktury technicznej

Kierunki rozwoju gospodarki wodno-ściekowej

Jedną z barier rozwoju miasta Dąbrowa Górnicza, a zarazem priorytetem uwzględnionym w strategii jego rozwoju jest konieczność rozbudowy i poprawy funkcjonowania infrastruktury komunalnej, a szczególnie systemów:

- zaopatrzenia w wodę,
- odbioru i oczyszczania ścieków sanitarnych,
- odbioru i oczyszczania ścieków deszczowych.

Aktualnie miasto wdraża projekt pt. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście Dąbrowa Górnicza”, w ramach którego realizuje przedsięwzięcia związane z porządkowaniem gospodarki wodno-ściekowej. Projekt obejmuje wytypowane rejony o największej liczbie mieszkańców, w których uzasadniona jest budowa zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej: Strzemieszyce (Strzemieszyce Wielkie), Centrum (Dziewiąty, Trzydziesty), Korzeniec, Łęknice, Antoniów, Ujejsce, Ząbkowice, Gołonóg i Tucznawa. Pozostałe obszary Dąbrowy Górniczej, gdzie brak jest kanalizacji, zostały wyłączone z projektu ze względów ekonomicznych i techniczno-organizacyjnych. Dotyczy to terenów o rozproszonej zabudowie. Kanalizacja będzie budowana na terenach nie objętych dotychczas zorganizowanym system odprowadzania ścieków oraz na terenach, gdzie istnieje niesprawa kanalizacji ogólnospławna. Równolegle z kanalizacją sanitarną, tam gdzie wymagają tego warunki terenowe, będzie budowana kanalizacja deszczowa. Jej brak jest aktualnie przyczyną lokalnych podtopień oraz wpływa na zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, które są narażone na skażenie substancjami ropopochodnymi z terenów dróg oraz utwardzonych placów i parkingów o powierzchni powyżej 0,1 ha.

Nowo wybudowane kolektory zostaną włączone do istniejących kolektorów głównych, prowadzących ścieki na istniejące oczyszczalnie komunalne w Dąbrowie Górniczej. W ramach tego projektu zostanie natomiast zlikwidowana jedna z istniejących oczyszczalni ścieków : grupowa oczyszczalnia ścieków w Strzemieszycach („GOŚ”), a ścieki z terenu jej zlewni będą przepompowywane na komunalną oczyszczalnię ścieków „Centrum” w Dąbrowie Górniczej. Ze względu na bardzo zły stan techniczny, modernizacja oczyszczalni „GOŚ” nie jest opłacalna. Aby umożliwić przyjęcie i oczyszczenie dodatkowych ilości ścieków, oczyszczalnia „Centrum” będzie musiała zostać zmodernizowana i rozbudowana. W wyniku dociążenia oczyszczalni „Centrum” dodatkowymi ilościami ścieków oraz ze względu na konieczność dostosowania jej parametrów do aktualnych wymagań prawnych (dotyczy to stopnia usuwania azotu i fosforu ogólnego), zmiany parametrów zlewni (przejęcie ścieków ze zlewni „GOŚ”) i konieczność optymalizacji technologii, konieczna jest jej modernizacja.

Ponadto będą prowadzone równolegle prace na tych odcinkach sieci wodociągowej, które ze względu na zły stan techniczny wymagają wymiany. Dotyczy to sieci wodociągowej stalowych i żeliwnych w złym stanie technicznym (najwyższy wskaźnik awaryjności) oraz azbestocementowych zlokalizowanych w ulicach, gdzie przewidziano budowę kanalizacji sanitarnej, bądź rozdział kanalizacji ogólnospławnej. Działanie takie zagwarantuje ciągłość dostaw wody na terenie objętym projektem oraz pozwoli uniknąć dodatkowych kosztów związanych z prowadzeniem wykopów i odtwarzaniem nawierzchni, które wystąpiłyby w przypadku realizacji prac na sieci wodociągowej w okresie późniejszym. Ponadto przewiduje się, że w wyniku prowadzonych robót ziemnych związanych z budową kanalizacji, odcinki sieci wodociągowej w złym stanie technicznym oraz azbestocementowe ulegną uszkodzeniu lub zniszczeniu. Modernizacja tych odcinków wodociągu jest więc nieunikniona i ściśle powiązana z budową kanalizacji.

Wdrożenie w/w projektu uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej będzie miało pozytywny wpływ na środowisko. Ograniczone zostaną zrzuty nieczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i gruntu, co przyczyni się do poprawy stanu czystości wód powierzchniowych na tym terenie, w szczególności do poprawy stanu czystości rzek: Przemszy i Białej Przemszy, oraz do ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP Nr 455 „Dąbrowa Górnicza” i GZWP Nr 454 „Olkusz-Zawiercie”). Zbiorniki te stanowią główne źródło zaopatrzenia w wodę zarówno mieszkańców Dąbrowy Górniczej, jak i gmin ościennych (w szczególności Będzina).

7.2.1. Zaopatrzenie w wodę – zasady modernizacji i rozbudowy systemu

Dla poprawy niezawodności zaopatrzenia w wodę i zapewnienia ciągłości jej dostaw, zakłada się:

- ♦ wymianę sieci o największej awaryjności (wodociągi stalowe i żeliwne) w ulicach, w których zaplanowano budowę kanalizacji sanitarnej,
- ♦ wymianę wodociągów wykonanych z azbestocementu, szczególnie narażonych na zniszczenie w trakcie robót związanych z budową kanalizacji sanitarnej,
- ♦ budowę sieci wodociągowej łączącej istniejące końcówki,
- ♦ budowę sieciowego zbiornika wyrównawczego,
- ♦ przywrócenie do eksploatacji ujęcia w Tucznawie (po przeprowadzeniu analizy potrzeb i opłacalności modernizacji stacji uzdatniania wody).

7.2.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków – zasady modernizacji i rozbudowy systemu

Kanalizacja sanitarna

Dla poprawy funkcjonowania systemu kanalizacji sanitarnej zakłada się :

- ♦ budowę nowych kolektorów sanitarnych na terenach silnie zurbanizowanych,
- ♦ przerzut ścieków ze zlewni Grupowej Oczyszczalni Ścieków w Strzemieszycach („GOŚ”) do oczyszczalni „Centrum” poprzez :
  - pompownię Ząbkowice”,
  - pompownię „Tworzeń”,
  - projektowaną w rejonie oczyszczalni „GOŚ” w Strzemieszycach tłocznją „Strzemieszyce” oraz rurociąg tłoczny,
- ♦ modernizację i rozbudowę istniejącej oczyszczalni ścieków „Centrum” pozwalającą na przyjęcie dodatkowych ilości ścieków z terenów objętych projektem, z dostosowaniem jej parametrów do aktualnych wymagań prawnych,
- ♦ budowę odcinków kanalizacji szczególnie istotnych dla ograniczenia napływu wód deszczowych do kanalizacji sanitarnej w Strzemieszycach (w ul. Orkana – kanalizacja sanitarna) oraz Ząbkowicach (w ul. Zwycięstwa – kanalizacja deszczowa),
- ♦ rozdział kanalizacji ogólnospławnej w Centrum (Dziewiąty – Trzydziesty), budowę kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Korzeniec oraz Łęknice (nie dotyczy osiedla mieszkaniowego Łęknice),
- ♦ rozdział kanalizacji ogólnospławnej w Gołonogu,
- ♦ budowę kanalizacji sanitarnej na obszarze centrum Ząbkowic, a następnie w Tucznawie z doprowadzeniem ścieków do pompowni Ząbkowice i dalej poprzez kolektor sanitarny w ul. Kusocińskiego do tłoczni „Piekło”,
- ♦ budowę kanalizacji sanitarnej – rejon Antoniów oraz Ujejsce z doprowadzeniem ścieków do kolektora sanitarnego w ul. Kusocińskiego,
- ♦ budowę kanalizacji sanitarnej w Strzemieszycach: rejon Strzemieszyce Wielkie z doprowadzeniem do tłoczni „Strzemieszyce”,
- ♦ likwidację przestarzałej oczyszczalni ścieków „GOŚ” w Strzemieszycach,
- ♦ utrzymanie istniejącej oczyszczalni ścieków w Błędowie.

Kanalizacja deszczowa

W celu zbudowania właściwego systemu odprowadzenia wód opadowych zakłada się :

- ♦ ze względu na istniejącą konfigurację terenu oraz częściowo rozproszoną zabudowę konieczność zastosowania dwóch systemów kanalizacji deszczowej – zamkniętego i otwartego. System zamknięty (kanały) – dla terenów o intensywniej zabudowie, a otwarty polegający na wykorzystaniu istniejących rowów – dla terenów o zabudowie rozproszonej,
- ♦ budowę kolektorów grawitacyjnych,
- ♦ budowę zbiorników retencyjnych z instalacjami pompowymi umożliwiającymi sukcesywne odpompowywanie małych ilości wód projektowanymi kanałami o mniejszych średnicach do istniejącego systemu odwadniającego, przewidzianych dla terenów z odbiornikiem o małej przepustowości,
- ♦ budowę osadników i separatorów dla wód opadowych z terenów o wysokiej intensywności zabudowy, celem ich podczyszczenia przed wprowadzeniem ich do odbiornika,
- ♦ renowację rowów odbierających wody deszczowe, w tym odtworzenie koryta potoku Jamki,
- ♦ remont kanalizacji ogólnospławnej przewidzianej na zamianę jej na kanalizację deszczową.

Kanalizacja ogólnospławna

Z uwagi na warunki lokalne, docelowo przewiduje się pozostawienie kanalizacji ogólnospławnej dla terenu Stara Dąbrowa z modernizacją komór przelewowych i zasyfonowaniem wpustów ulicznych. Dla pozostałych terenów objętych kanalizacją ogólnospławną; Dziewiąty Trzydziesty, Wzgórze Gołonoskie i Staszic, zaplanowano nową kanalizację sanitarną, natomiast istniejąca kanalizacja ogólnospławna zostanie przebudowana na kanalizację deszczową.

Kierunki rozwoju energetyki

Miasto posiada rozbudowany system:

- elektroenergetyczny,
- gazowniczy,
- ciepłowniczy,
- przemysłowych źródeł energii elektrycznej i ciepła.

W chwili obecnej istnieją znaczne rezerwy we wszystkich systemach zaopatrzenia miasta w media energetyczne.

System ciepłowniczy:

- rezerwa w źródle EC "Nowa",
- rezerwa w źródle El. "Łagisza",
- odbiorcy PEC obniżyli w ostatnich latach moc zamówioną,
- znaczne rezerwy przesyłowe systemu z racji przewymiarowania rurociągu 2xDn700 wyprowadzającego ciepło z EC "Nowa".

System gazowniczy - rezerwa przepustowości gazu w stacjach redukcyjno-pomiarowych I^o zasilających miasto kształtuje się na poziomie 70%.

System elektroenergetyczny - rezerwa mocy elektrycznej w stacjach GPZ na terenie miasta (bez Huty Katowice) wynosi ok. 20 MW.

Z powyższych danych wynika, iż systemy energetyczne miasta zwymiarowane zostały przy założeniu znacznie większego zapotrzebowania na nośniki energii. Nie stanowią bariery rozwojowej miasta - zabezpieczają potrzeby energetyczne nawet dla znacznego wzrostu liczby odbiorców.

7.2.3. Zaopatrzenie w energię ciepłą

Ustala się następujące zasady modernizacji i rozbudowy systemu :

- ♦ utrzymanie istniejącego systemu zaopatrzenia w energię ciepłą i pokrycie potrzeb ciepłych mieszkańców miasta Dąbrowa Górnicza z systemu sieci ciepłowniczych , dla których źródłami są;
  - Elektrownia Huty „Katowice”,
  - Elektrownia „Łagisza”,
  - kotłownie lokalne o mocy 0,1- 0,5 MW,
  - kotłownie lokalne o mocy poniżej 0,1 MW,
- ♦ wykorzystanie istniejących rezerw mocy w/w źródeł ciepła i magistrali wyprowadzonej z EC Huty Katowice,
- ♦ zwiększenie poboru mocy poprzez rozbudowę i modernizację systemu ciepłowniczego Elektrowni Łagisza,
- ♦ zwiększenie ilości odbiorców ciepła z istniejących systemów ciepłowniczych,
- ♦ utrzymanie istniejących dużych zakładowych źródeł ciepła, do których należą:
  - Zakłady Koksownicze „Przyjaźń”,
  - Zakłady Chemiczne „Strem”,
  - Zakłady Tworzyw Sztucznych „Erg”,
  - Huta Bankowa,
  - Dąbrowska Fabryka Obrabiarek „Ponar – Defum”,
- ♦ przebudowę i modernizację istniejących układów zasilania w zakresie sieci wysokoparametrowych, magistral i grupowych węzłów ciepłych (głównie Śródmieścia),
- ♦ wymianę sieci w złym stanie technicznym,
- ♦ rozbudowę systemu ciepłowniczego w oparciu o EC – Huty Katowice
- ♦ konieczność szybkiego ucieplnienia dzielnicy Ząbkowice,
- ♦ likwidację lokalnych kotłowni powodujących niską emisję zanieczyszczeń do środowiska.

7.2.4. Zaopatrzenie w gaz

Ustala się następujące zasady modernizacji i rozbudowy systemu :

- ♦ utrzymanie istniejącego systemu zasilania miasta w gaz za pośrednictwem gazociągów wysokiego ciśnienia, do których należą:
  - Gazociąg relacji Ząbkowice – Łagiewniki o parametrach Ø500 CN 1,6/1,2 MPa, z odgałęzieniami:
    - a) Ø150 CN 1,6/1,2 MPa do SRP Dąbrowa Górnicza ul. Wiejska,
    - b) Ø80 CN 1,6/1,2 MPa do SRP Dąbrowa Górnicza Park Zielona,
    - c) Ø150 CN 1,6/1,2 MPa do SRP Dąbrowa Górnicza ul. Kilińskiego,
    - d) Ø350/300/250 CN 1,6/1,2 MPa do Huty Bankowa,
    - e) Ø80 CN 1,6/1,2 MPa do SRP Dąbrowa Górnicza Piekło;
  - Gazociąg relacji Zederman – Tworzeń o parametrach Ø500 CN 6,4/5,0MPa, z odgałęzieniami:
    - ⌀ Ø100 CN 6,4/5,0 MPa do SRP Polfloat Saint – Gobain,
    - ⌀ Ø400 CN 6,4/5,0 Mpa do SRP Huta Katowice Strzemieszyce;
  - Gazociąg relacji Tworzeń – Szopienice o parametrach Ø400 CN 4,0/2,5 MPa;

- Gazociąg relacji Ząbkowice – Szopienice o parametrach Ø400 CN 1,6/1,2 MPa z odgałęzieniami:
  - a) Ø150 CN 1,6/1,2 MPa do SRP BHP Mikrotech,
  - b) Ø400 CN 1,6/1,2 MPa do Huty Katowice Strzemieszyce;
- Gazociąg relacji Tworzeń – Łagiewniki o parametrach Ø500 CN 2,5/2,0 MPa, z odgałęzieniami:
  - a) Ø80 CN 2,5/2,0 MPa do SRP Strzemieszyce,
  - b) Ø250/150 CN 2,5/2,0 MPa do SRP Huta Bankowa,
  - c) Ø100 CN 2,5/2,0 MPa do SRP Galia,
  - d) Ø100 CN 2,5/2,0 MPa do SRP Atlas Barbara;
- Gazociąg relacji Tworzeń – Tworóg II nitka o parametrach Ø500 CN 6,4/5,5 MPa;
- Gazociąg relacji Tworzeń – Tworóg I nitka o parametrach Ø500 CN 6,4/5,5 MPa z odgałęzieniami:
  - e) Ø50 CN 6,4/5,5 MPa do SRP Ujejsce,
  - f) Ø250 CN 6,4/5,5 MPa do Huty Katowice – nieczynne,
  - g) Ø150/80 CN 6,4/5,5 MPa SRP Pogoria;
- Gazociąg relacji Zdieszowice – Huta Katowice o parametrach Ø500 CN 4,0/3,6 MPa;
- Gazociąg relacji Szobiszowice – Ząbkowice o parametrach Ø400 CN 1,6/1,2 MPa z odgałęzieniami:
  - h) Ø150 CN 1,6/1,2 MPa do SRP Ząbkowice Las,
  - i) Ø200 CN 1,6/1,2 MPa do SRP HSO Ząbkowice,
  - j) Ø150 CN 1,6/1,2 MPa do SRP Pfeleiderer Sp. z o.o.;
- Gazociąg relacji Częstochowa – Trzebieszowice o parametrach Ø250 CN 6,4/5,5 MPa.

♦ utrzymanie dziewięciu stacji redukcyjno – redukcyjno I° i I°/II°:

Lp.	Nazwa i adres	Przepustowość m³/h	Charakterystyka stacji
1.	Ujejsce	3200	jednostopniowa zmienne/220 kPa
2.	Ząbkowice Las	3000	dwustopniowa 0,7MPa/310kPa/2,3kPa
3.	Strzemieszyce	6000	jednostopniowa 1,8/MPa/340kPa
4.	Pogoria (stacja przesyłowa)	6000	jednostopniowa zmienne/700 kPa
5.	Kilińskiego	5000	dwustopniowa 0,7MPa/260kPa/2,3kPa
6.	Park Zielona	1600	dwustopniowa 0,7MPa/240kPa/2,3kPa
7.	Wiejska	2000	dwustopniowa 0,7MPa/240kPa/2,2kPa
8.	Parkowa (Piekło)	1500	jednostopniowa 0,7MPa/200kPa
9.	HSO - osiedle	1000	jednostopniowa 0,7MPa/2,3kPa

oraz

- ♦ siedmiu zakładowych SRP I°: huta Katowice, Huta Bankowa, Galia, BHP Mikrotech, Pfeleiderer, Atlas, Polfloat Saint – Gobain,
- ♦ siedmiu stacji redukcyjno – pomiarowych II°

Lp.	Nazwa i adres	Przepustowość nominalna m³/h
1	Huta Szkła okiennego	1000
2	Sadowa	600
3	Perla	800
4	Mydlice	1000
5	Graniczna	1000
6	11-go Listopada	1500
7	Mickiewicza	1500

- ♦ czterech zakładowych SRP II°: Huta Szkła Gospodarczego, Politechnika, Zakłady Odzieżowe „Bytom” (zakład w likwidacji), Real.
- ♦ wykorzystanie znacznych rezerw w możliwościach zapewnienia dostawy gazu dla celów komunalnych i grzewczych,
- ♦ budowa sieci gazowej rozdzielczej w dzielnicach niezgazyfikowanych tj. Strzemieszyce Małe, Ratanice, Marianki oraz w rejonie ulic: Tworzeń i Laski
- ♦ budowa gazociągu wysokiego ciśnienia Dn 700 relacji Komorno-Tworzeń- wskazanego w planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego jako planowany do realizacji po 2007 r. Obecnie nie podjęto jeszcze prac projektowych. W chwili obecnej gazociąg nie jest przewidziany do realizacji w najbliższym terminie. Jego ewentualna realizacja uzależniona jest od warunków techniczno-ekonomicznych, a jego lokalizację przewiduje się w strefie ochronnej dwóch istniejących gazociągów Komorno-Tworóg, w związku z czym nie jest konieczne rezerwowanie dodatkowego pasa terenu pod jego ewentualną realizację.

7.2.5. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Ustala się następujące zasady modernizacji i rozbudowy systemu :

- ♦ utrzymanie istniejącej sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej systemu ogólnopaństwowego opartego o linie napięciowe 110kV, 220kV i 400kV;
- ♦ utrzymanie istniejących komunalnych i przemysłowych systemów rozdzielczych na terenie miasta włączonych do sieci ogólnopaństwowej poprzez Główne Punkty Zasilania – GPZ:

L.p.	Nazwa GPZ	Napięcie [kV]
1	Tucznawa (PSE)	400/110
2	Jamki (PSE)	220/110
3	Koksochemia (Z.K.)	220/110
4	Wygielzów	110/30/6
5	Chechłówka	110/20/6
6	Gołonóg	110/20/6
7	Lipówka	110/20
8	Generał Zawadzki	110/6
9	Mikrohuta (zakładowy)	110/6
10	Podlesie	110/6
11	Szopen	110/6
12	Węglukoks (H.K.)	110/6

- ♦ wykorzystanie istniejących znacznych rezerw mocy w zainstalowanych transformatorach w :
  - GPZ Szopen,
  - GPZ Chechłówka,
  - GPZ Gołonóg,
  - GPZ Lipówka,
  - GPZ Wygielzów,
  - GPZ Podlesie
 wynoszące po stronie napięcia :
  - 6 kV - 11,0 MW
  - 20 kV - 26,6 MW
  - 30 kV - 8,0 MW
- ♦ utrzymanie przechodzących przez teren gminy linii najwyższych napięć:

(skreślone)

  - 400 kV Byczyna - Tucznawa, Skawina - Tucznawa
  - 400 kV Łagisza - Tucznawa, Rogowiec - Tucznawa,
  - 400 kV Łagisza - Tucznawa, Joachimów - Wielopole,
  - 400 kV Joachimów - Wielopole, Rogowiec - Tucznawa,
  - 220 kV jednotorowa Byczyna – Jamki,
  - 220 kV jednotorowa Łagisza – Jamki,
  - 220 kV jednotorowa Byczyna – Koksochemia,
  - 220 kV jednotorowa Łośnice – Koksochemia,
  - 220 kV jednotorowa Łośnice – Siersza;

oraz istniejących linii 110 kV wysokich napięć:

Nazwa linii 110 kV	
Bukowno – Lipówka	Jednotorowa
Jamki – Mikrohuta	Jednotorowa
Jamki – Podlesie	Jednotorowa
Mikrohuta - Kazimierz	Jednotorowa
Podlesie – Gołonóg	Jednotorowa
Gołonóg - Łagisza	jednotorowa
Odczep od Szopena 1 z linii Gołonóg - Łagisza	jednotorowa
Łagisza - Chechłówka	jednotorowa
Odczep od Szopena 2 z linii Łagisza - Chechłówka	jednotorowa
Łagisza - Kądziałów	dwutorowa
Odczep od Siewierza z linii Łagisza - Kądziałów	jednotorowa
Łagisza Bory - Wygielzów - Cementownia Wysoka	jednotorowa
Odczep od Tucznawy z linii Wygielzów - Cementownia Wysoka	dwutorowa
Tucznawa - SP-2	dwutorowa
Odczep do Brembo z linii Tucznawa - SP	jednotorowa (kabel, własność odbiorcy)

Tucznawa - Węglukoks	dwutorowa
Lipówka - Tucznawa i Tucznawa - Kądziałów	jednotorowa i dwutorowa - wejście od Tucznawy

- ♦ budowę linii 110 kV relacji GPZ Jamki - GPZ Chechłówka,
- ♦ utrzymanie zakładowych źródeł energii elektrycznej (Huta Katowice, Zakłady Koksownicze „Przyjaźń”);
- ♦ rozbudowę i modernizację sieci elektroenergetycznych na poziomie niskich napięć – szczególnie na terenach o niskiej intensywności zabudowy, gdzie stacje transformatorowe (głównie słupowe) zasilane są pojedynczymi liniami napowietrznymi,
- ♦ budowę stacji transformatorowych SN/NN w zależności od potrzeb.

7.2.5'. Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych (OZE).

Zakłada się wzrost wykorzystania energii uzyskiwanej ze źródeł odnawialnych, poprzez budowę nowych urządzeń i instalacji wytwarzających energię z tych źródeł, na niżej określonych zasadach:

- ♦ *w obszarach oznaczonych symbolami OZE1 – OZE5 na rysunku studium nr 2.1 i 2.2 może być dopuszczone rozmieszczenie urządzeń i instalacji wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW, wykorzystujących:*
  - *w obszarach OZE1 – wszystkie odnawialne źródła energii,*
  - *w obszarach OZE2 – odnawialne źródła energii z wyłączeniem elektrowni wiatrowych,*
  - *w obszarach OZE3 – odnawialne źródła energii z wyłączeniem biogazu, termicznego przekształcania odpadów oraz elektrowni wiatrowych,*
  - *w obszarach OZE4 – energię słoneczną, a także układy hybrydowe z wyłączeniem elektrowni wiatrowych,*
  - *w obszarach OZE5 - wyłącznie energię słoneczną;*
- ♦ *poza obszarami OZE1 nie dopuszcza się możliwości rozmieszczenia elektrowni wiatrowych;*
- ♦ *rozmieszczenie wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych o mocy nie większej niż 1000 kW na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne klas V, VI, VIz i nieużytki, może być dopuszczone poza obszarami OZE1 – OZE5, jeżeli grunty te położone są poza wskazanymi na rysunku nr 1.2 obszarami:*
  - *szczególnego zagrożenia powodzią,*
  - *objętymi ochroną prawną na podstawie ustawy o ochronie przyrody,*
  - *cennymi pod względem przyrodniczym lub krajobrazowym, w tym rekomendowanymi do objęcia ochroną prawną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, wymienionymi w rozdz.4 części B tekstu studium,*
- a także poza poza wskazanymi na rysunku studium nr 2.1 i 2.2 obszarami o kierunkach przeznaczenia:*
  - *ZLD - tereny dolesień na gruntach rolnych,*
  - *Z - tereny zieleni;*
- ♦ *rozmieszczenie magazynów energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych może być dopuszczone, jeżeli nie narusza przepisów odrębnych oraz pozostałych ustaleń studium, w szczególności zawartych w rozdziale 14 - "Zasady zgodności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z ustaleniami studium";*
- ♦ *należy stosować rozwiązania minimalizujące ewentualny niekorzystny wpływ instalacji na środowisko, stosownie do ich specyfiki i lokalizacji - uwzględniając przeznaczenie terenów położonych w potencjalnym obszarze oddziaływania instalacji;*
- ♦ *lokalizacja instalacji OZE na terenach zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej nie może wpływać na bezpieczeństwo samych zakładów ani w otoczeniu ich lokalizacji, zwłaszcza na wzrost zagrożenia wystąpieniem poważnej awarii przemysłowej;*
- ♦ *granice terenów pod budowę urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych oraz zasady zagospodarowania tych terenów w ustalone miejscowych planach powinny zapewnić zachowanie odległości od sieci infrastruktury technicznej, obiektów budowlanych oraz od dróg*

publicznych i terenów kolejowych, wymaganych w odrębnych przepisach; lokalizacja urządzeń OZE nie może utrudniać dostępu do sieci i urządzeń.

7.2.6. Gospodarka odpadami

Ustala się następujące zasady modernizacji i rozbudowy systemu :

- ♦ ukończenie II etapu budowy składowiska odpadów komunalnych „Lipówka”, w tym wybudowanie sortowni o przerobie ok. 2000 ton odpadów rocznie, co pozwoli na odzysk surowców wtórnych, oraz kompostowni przerabiającej ok. 4000 ton biomasy rocznie. Inwestycje te pozwolą na zmniejszenie ilości odpadów lokowanych na składowisku;
- ♦ utrzymanie zakładowych składowisk odpadów przemysłowych, z których największe powierzchniowo to; „Lipówka” Huty Katowice, Zakładów Koksowniczych „Przyjaźń”, hałda zlokalizowana pomiędzy ul. Ząbkowicką i Gołonoską oraz osadniki mułów KWK „Paryż”;
- ♦ podjęcie działań związanych z wydzieleniem odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych, np. powstających w gospodarstwach domowych, a mianowicie z selektywną zbiórką nieużytecznych lekarstw od ludności w oparciu o sieć aptek oraz selektywnej zbiórki, miejsca odbioru i magazynowania, utylizacji lub unieszkodliwiania;
- ♦ uporządkowanie gospodarki odpadami wytwarzanymi przez małe jednostki produkcyjne oraz usługowe;
- ♦ likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów przemysłowych.

8. OBSZARY ROZMIESZCZENIA INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Zgodnie z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego [Plan 2020+ \(Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13.09.2016 r., poz.4619\)](#) na terenie miasta Dąbrowa Górnicza planowane są następujące zadania inwestycyjne celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym oznaczone graficznie i odpowiednimi numerami na rysunku studium nr 2.1 :

- 1) modernizacja linii kolejowej Warszawa – Katowice – Wiedeń (E 65) z dostosowaniem do parametrów wymaganych dla europejskiej sieci linii „E”. Modernizacja ta obejmować ma przystosowanie linii do prędkości 160 km/h dla pociągów pasażerskich i 120 km/h dla pociągów towarowych;
- 2) budowa gazociągu wysokoprężnego Ø700 relacji Komorno – Tworzeń;
- 3) przebudowa drogi krajowej Nr 1 do parametrów drogi ekspresowej (S1). Przebudowa obejmować będzie odcinek od węzła „Ząbkowice” do węzła „Wojkowice”. Zakłada się likwidację skrzyżowań jednopoziomowych z ulicami poprzecznymi oraz przebudowę węzła „Ujejsce”;
- 4) budowa rurociągu paliwowego Boronów – Trzebinia;
- 5) budowa Drogowej Trasy Średnicowej „Wschód” odcinek Katowice – Dąbrowa Górnicza. Istotna dla powiązań wewnątrzaglomeracyjnych trasa planowana jako droga główna ruchu przyspieszonego (GP) ma zapewnić sprawne powiązanie Dąbrowy Górniczej na kierunku Będzin – Sosnowiec – Mysłowice / Jaworzno. Na terenie miasta planuje się obniżenie jej parametrów do drogi głównej (G) i włączenie do głównego wewnętrznego układu ulicznego miasta;
- 6) budowa Centrum Logistycznego w Sławkowie wraz z infrastrukturą towarzyszącą – powiązania drogowe; w granicach Dąbrowy Górniczej planowana jest realizacja drogi głównej łączącej drogę krajową Nr 94 (od węzła z DW 790) z terenami Centrum Logistycznego „Sławków”,

7) [\(skreślone\)](#)

Mając na uwadze potrzebę usprawnienia ruchu na sieci dróg wojewódzkich, jak również eliminację ciężkiego ruchu tranzytowego z obszarów zainwestowania miejskiego Dąbrowy Górniczej, do zadań inwestycyjnych celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zalicza się również realizację nowych odcinków dróg wojewódzkich:

- 1) Nr 796 – północne obejście Ząbkowic, oznaczone na rysunku studium nr 2 symbolem 20KDZ,
- 2) połączenie DW 790 i DW 796 – wschodnie obejście Huty Katowice, oznaczone na rysunku studium nr 2 symbolem 18KDZ.

[\(skreślone\)](#)

9. OBSZARY ROZMIESZCZENIA INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Dla realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym przeznacza się tereny:

- 1) Dąbrowskiego Parku Technologicznego (oznaczony na rysunku Nr 2 symbolami E8PU i E9PU) – przygotowanie terenu dla inwestycji (uzbrojenie techniczne, układ dróg – oznaczone na rysunku Nr 2 studium symbolami 19KDZ, 32, 33 i 34 KDL),
- 2) obszary aglomeracji, w obrębie których planowana jest budowa nowego lub przebudowa istniejącego systemu odprowadzania ścieków:
  - w Strzemieszycach (w ul. Orkana – kanalizacja sanitarna) oraz Ząbkowicach (w ul. Zwycięstwa – kanalizacja deszczowa),
  - rozdział kanalizacji ogólnospławnej w Centrum (Dziewiąty – Trzydziesty), budowę kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Korzeniec oraz Łęknice,
  - rozdział kanalizacji ogólnospławnej w Gołonogu,
  - budowę kanalizacji sanitarnej na obszarze centrum Ząbkowic, a następnie w Tucznawie z doprowadzeniem ścieków do pompowni Ząbkowice,
  - budowę kanalizacji sanitarnej – rejon Antoniów oraz Ujejsce,
  - budowę kanalizacji sanitarnej w Strzemieszycach, rejon Strzemieszyce Wielkie,
- 3) przeznaczone pod realizację, w oparciu o istniejące i planowane przystanki kolejowe, miejskiego i lokalnych zintegrowanych węzłów przesiadkowych pasażerskiej komunikacji publicznej: Dąbrowa Górnicza, Ząbkowice, Strzemieszyce Płn., Centrum Administracyjne (planowany przystanek kolejowy),
- 4) tereny planowanych ulic:
  - drogi lokalnej, oznaczonej na rysunku studium nr 2 symbolem 2KDL, po południowej stronie Parku Zielona w relacji Będzin – Łęknice,
  - drogi obsługującej nowe tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i zabudowy mieszkaniowej w rejonie północno – wschodniego obrzeża Zbiornika Kuźnica Warężyńska, oznaczonej na rysunku studium nr 2 symbolem 31KDL,
  - drogi zapewniającej poprawę dostępności komunikacyjnej „Pojezierza Dąbrowskiego” prowadzonej od węzła „Ząbkowice” (na S1) wzdłuż linii kolejowej w kierunku zachodnim do Niepiekła (ul. Leśna) oznaczonej na rysunku studium nr 2 symbolem 39KDL
  - odcinków uzupełniających i modernizacja istniejącej ulicy Leśnej dla zapewnienia ciągu lokalnego na kierunku Centrum – Korzeniec – Zielona – Marianki – Ratanice, oznaczonych na rysunku studium nr 2 symbolami 5 i 7KDL,
  - połączenia ul. Podlesie z ul. Torową (wraz z wiaduktem nad torami PKP), oznaczonego na rysunku studium nr 2 symbolem 10KDZ.

10. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2.000 m² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

10.1. Miejskowe plany zagospodarowania przestrzennego

(skreślone)

W granicach miasta występują obszary, dla których na podstawie przepisów odrębnych może zaistnieć obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Są to obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych (OZE) oznaczone symbolami OZE1 na rysunkach studium nr 2.1. i 2.2, w których może być dopuszczona lokalizacja elektrowni wiatrowych. Obowiązek sporządzenia miejscowego planu wystąpi w przypadku wpłynięcia wniosku o lokalizację elektrowni wiatrowej, spełniającego wymagania określone w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych.

Nie wyznacza się obszarów wymagających scaleń i podziałów nieruchomości.

Ustala się obszary, dla których gmina Dąbrowa Górnicza zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Są to:

- 1) Błędów (MPZP I o pow. 2.322 ha) – stworzenie podstaw prawnych do skutecznej ochrony cennych przyrodniczo terenów doliny Białej Przemszy, określenie „granic” zainwestowania dla Błędowa i Łaz oraz kompleksowe rozwiązanie zasad zagospodarowania obszaru w którym występuje silna presja na zagospodarowanie, zagrażające degradacji wartości przyrodniczo – krajobrazowych;
- 2) Kuźnica Warężyńska (MPZP II o pow. 1.555 ha) – kompleksowe zagospodarowanie obszaru otoczenia Zbiornika Kuźnica Warężyńska, z uwzględnieniem wszystkich uwarunkowań, w tym wartości przyrodniczo – krajobrazowych;
- 3) Sikorka – Tucznawa (MPZP III o pow. 537 ha) – kompleksowe rozwiązanie zasad zagospodarowania terenu, w którym występuje silne parcie na dopuszczenie zabudowy mieszkaniowej; ochrona terenów o dużych wartościach przyrodniczo – krajobrazowych przed zainwestowaniem;
- 4) Tucznawa (MPZP IV o pow. 483 ha) - kompleksowe rozwiązanie zasad zagospodarowania terenu przeznaczonego pod Dąbrowski Park Technologiczny oraz nowe tereny zabudowy mieszkaniowej z uwzględnieniem ochrony terenów o dużej wartości przyrodniczej;
- 5) Śródmieście Zachód (MPZP V o pow. 255 ha) – określenie przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenu zgodnie z kierunkami określonymi w Studium.
- 6) Biała Ława (MPZP VI o pow. 35 ha) – określenie przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenu pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (rezydencjonalną). Wymagane uzyskanie zgody przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

Dla w/w MPZP dopuszcza się opracowanie wykonane w postaci kilku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sumujących się w całość obszaru.

Na rysunku studium nr 2.1 oznaczono graficznie i odpowiednio numerami ww. obszary.

10.2. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2.000 m²

Ustala się pięć obszarów możliwych lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², oznaczone graficznie na rysunku studium nr 2.1 i odpowiednio numerami:

- 1) w strefie aktywności gospodarczej i usług („PU” i „U”) zlokalizowanej na terenach b. KWK Paryż. Szczegółowa lokalizacja do określenia w MPZP V,
- 2) rejon ul. Przybyłaka – Kościuszki (realizacja w toku),
- 3) w rejonie skrzyżowania ul. 11 Listopada i DK 94 (Ul. Katowicka), na terenie wskazanym pod strefę „U” (rejon istniejącego obiektu „Real”),
- 4) w rejonie skrzyżowania ul. Morcinka i Al. Piłsudskiego (istniejący market „Kaufland”).
- 5) *w rejonie krzyżowania się dróg ul. Św. Jana Pawła II (dawna Manifestu Lipcowego) i M. Kasprzaka.*

10.3. Obszary przestrzeni publicznej

Za przestrzenie publiczne uznaje się ważne place, ulice, skwery oraz parki przeznaczone dotychczas jak i w przyszłości w znacznym stopniu dla ruchu pieszego, umożliwiające kontakty między ludźmi i uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych, i komercyjnych, a także zapewniające dostęp do ważnych obiektów użyteczności publicznej.

Właściwie zagospodarowane odgrywają istotną rolę w odbiorze miasta przez ludzi, jak również wpływają na rangę i prestiż miasta.

Za najważniejsze uznano następujące obszary przestrzeni publicznych:

- 5) obszar w rejonie skrzyżowania Al. Kościuszki i Królowej Jadwigi (przedpole Domu Kultury Zagłębia),
- 6) ul. Kościuszki na odcinku od ul. Królowej Jadwigi do dworca PKP,
- 7) ciąg ulicy Królowej Jadwigi i Al. Piłsudskiego (odcinek od Alei Róż do ul. Kasprzaka) jako główna oś integracji funkcjonalnej i przestrzennej miasta,
- 8) ciąg ulic Majakowskiego – Kopernika / Poniatowskiego.

11. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

1. W celu zapewnienia pełnego zabezpieczenia przeciwpowodziowego w zlewni Czarnej Przemszy wobec zmienionej sytuacji w wyniku napełnienia wodą wyrobiska piaskowni „Kuźnica Warężyńska” ustala się potrzebę sporządzenia aktualnej ekspertyzy hydrotechnicznej dotyczącej awaryjnego zalania doliny Czarnej Przemszy i zaleceń stąd wynikających dla zagospodarowania przestrzennego rejonu zalewowego.
2. W celu ochrony naturalnej doliny, koryta i rozlewisk Białej Przemszy i Potoku Błędowskiego oraz rzeki Białej ustala się zakaz prowadzenia jakichkolwiek prac regulacyjnych w ich rejonie bowiem nie stwarzają one niebezpieczeństwa powodziowego dla ludzi. Zabezpieczenia są potrzebne jedynie w rejonie elektrowni wodnej i młyna w Okradzionowie.
3. W rejonach występowania podtopień ze spływu powierzchniowego pożądane są działania dla zwiększenia przepustowości kanalizacji deszczowej oraz przepustów pod urządzeniami komunikacyjnymi na ciągach cieków naturalnych.
4. W zabudowie realizowanej na terenach potencjalnie zalewowych należy unikać podpiwniczeń, a pierwszy poziom użytkowy wynosić ponad poziom terenu na wysokość stosowną do zagrożeń (ok. 1,0 m).
5. Obiekty zabudowy nie mogą utrudniać odpływu wód opadowych, a w szczególności pogarszać warunków wodnych w obrębie sąsiednich nieruchomości.
6. Obiektów zabudowy nie należy lokalizować w dnach suchych dolinek cieków okresowych.
7. Zagrożenia z tytułu osuwania się mas ziemnych w zasadzie na terenie miasta nie występują. Jednak lokalnie takie niebezpieczeństwo może zaistnieć w rejonie stromych skarp wyrobisk popiaskowych (wschodni brzeg zbiornika Kuźnica Warężyńska w pobliżu Piekła, wschodni brzeg zbiornika Pogoria I) oraz w rejonie jarów i skarpy lessowej nad Białą Przemszą w rejonie Kuźniczki Nowej. Stąd zakazuje się zabudowy w odległości mniejszej niż 15 m od krawędzi skarp i jarów.
8. Specyficzne zagrożenia występują na terenach dawnej płytkiej eksploatacji węgla kamiennego. Dla tych terenów ustala się potrzebę respektowania zaleceń badawczych wynikających z kategoryzacji zagrożeń pochodzenia górniczego dla budownictwa zgodnie z „Oceną przydatności terenów do zabudowy w kontekście zaniechanej eksploatacji górniczej węgla kamiennego w Dąbrowie Górniczej” z roku 1998.
9. Ogranicznikiem dla ciężkich budowli przemysłowych w rejonie Garbu Żąbkowickiego może być jego budowa geologiczna ze względu na strukturę tektoniczną obszaru i występowanie zjawisk krasowych (w rejonie Tucznawy i Trzebiesławic). W przypadku podjęcia decyzji o takich inwestycjach pożądane będą w miejscu ich lokalizacji dodatkowe badania podłoża celem wyeliminowania ewentualnych zagrożeń z tytułu występowania pustek.
10. *Zagospodarowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczonych na rysunkach "Zmiany II edycji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza w zakresie rozmieszczenia OZE" nr 2.1 i 2.2 należy kształtować zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.*

12. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI I REKULTYWACJI

1. **Wyznacza się obszary wymagające przekształceń zagospodarowania i rehabilitacji zabudowy miejskiej**, które zostaną objęte Gminnym Programem Rewitalizacji, zalicza się następujące obszary, oznaczone na rysunku studium nr 2 „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” :
  - 1) Obszar rewitalizacji zabudowy w centrum miasta tzw. starym, z częściowo zachowanymi obiektami zabytkowymi oraz historycznie ukształtowaną kompozycją urbanistyczną, obejmujący zabudowę mieszkaniowo-usługową oraz obiekty użyteczności publicznej o zróżnicowanej randze, charakterze i wieku, położony po południowej i zachodniej stronie ciągu ulic: Sobieskiego, Królowej Jadwigi i Alei Róż, oznaczony na rysunku graficznie i numerem 3. Obszar ten wymaga:
    - a) wzmocnienia funkcji centrotwórczych poprzez wprowadzenie usług typowych dla śródmieścia, o wysokim standardzie estetycznym i funkcjonalnym, realizację dodatkowej zabudowy handlowo – usługowej, eliminację obiektów i funkcji dysharmonizujących przestrzeń,
    - b) rewaloryzacji części przestrzeni publicznych i nadania im reprezentacyjnego charakteru,
    - c) konsekwentne wzmocnianie rangi ul. Kościuszki, jednej z głównych osi centrum miasta, poprzez obudowę ulicy obiektami o randze ogólnomiejskiej,
    - d) rewaloryzacji zabudowy i infrastruktury technicznej,
    - e) podniesienia standardu wyposażenia lokali w infrastrukturę spełniającą współczesne wymagania,
    - f) eliminacji ogrzewania piecowego oraz niskosprawnych małych kotłowni na paliwa stałe, na rzecz rozwiązań niskoemisyjnych,
    - g) poprawy obsługi parkingowej.
  - 2) Obszar rewitalizacji zabudowy w rejonie ulic: Kościuszki, Kolejowej i Konopnickiej, obejmujący zabudowę mieszkaniowo-usługową, historyczne obiekty kolejowe i przemysłowe o zróżnicowanym charakterze i wieku, oznaczony na rysunku i numerem 2. Obszar ten wymaga:
    - a) podkreślenia rangi ul. Kościuszki, jednej z głównych osi centrum miasta, poprzez obudowę ulicy obiektami o randze ogólnomiejskiej, handlowo-usługowej,
    - b) kompleksowe zagospodarowanie zespołu zabudowy kolejowej, wyposażenie w nowe funkcje, ożywienie „obumarłej” i zdegradowanej tkanki miejskiej,
    - c) podniesienia standardu wyposażenia lokali w infrastrukturę spełniającą współczesne wymagania,
    - d) eliminacji ogrzewania piecowego oraz niskosprawnych małych kotłowni na paliwa stałe, na rzecz rozwiązań niskoemisyjnych,
    - e) poprawy obsługi parkingowej.
  - 3) Obszar rewitalizacji i przekształceń w kierunku tzw. „nowego” centrum miasta zabudowy, obejmujący tereny wokół centrum administracyjnego miasta w rejonie ulic: Łańcuckiego², Granicznej i Kruczkowskiego⁵, oznaczony na rysunku graficznie i numerem 4. Obszar ten wymaga:
    - a) obudowania istniejącego obiektu administracyjnego funkcji i budynkami centrotwórczymi, o wysokim standardzie estetycznym i funkcjonalnym, realizację nowej zabudowy użyteczności publicznej z zakresu kultury i rozrywki, nauki, biur i administracji, zdrowia i opieki społecznej,
    - b) wykreowania przestrzeni publicznych i nadania im reprezentacyjnego charakteru,
    - c) rewaloryzacji istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej.
  - 4) Obszar rewitalizacji zabytkowego zespołu zabudowy dworca kolejowego i towarzyszącej mu zabudowy mieszkaniowej w Ząbkowicach , oznaczony na rysunku graficznie i numerem 7, który wymaga:
    - a) rewaloryzacji zabytkowego budynku dworca kolejowego wraz z najbliższym otoczeniem,
    - b) rewaloryzacji zabudowy mieszkaniowej i infrastruktury technicznej,

- c) eliminacji ogrzewania piecowego oraz niskosprawnych małych kotłowni na paliwa stałe, na rzecz rozwiązań niskoemisyjnych,
  - d) zaakcentowania miejsca i ewentualnego uzupełnienia zagospodarowania o nowe funkcje usługowe wzbogające atrakcyjność programu użytkowego.
- 5) Obszar rewitalizacji zabudowy, stanowiącej centrum Strzemieszyc, obejmujące zdegradowaną zabudowę usługowo-mieszkaniową i zabytkowy zespół dworca kolejowego w rejonie ulic: Ofiar Katynia, Warszawskiej, Transportowej i Modrzejowskiej, oznaczony na rysunku graficznie i numerem 5. Obszar ten wymaga:
- a) wzmocnienia funkcji lokalnego centrum poprzez realizację dodatkowej zabudowy handlowo – usługowej i mieszkaniowej, eliminację obiektów w złym stanie technicznym, dysharmonizujących przestrzeń,
  - b) rewaloryzacji przestrzeni publicznych i przywrócenia charakteru – plac przed dworcem kolejowym,
  - c) rewaloryzacji zespołu zabudowy kolejowej,
  - d) podniesienia standardu wyposażenia lokali w infrastrukturę spełniającą współczesne wymagania,
  - e) eliminacji ogrzewania piecowego oraz niskosprawnych małych kotłowni na paliwa stałe, na rzecz rozwiązań niskoemisyjnych,
  - f) poprawy obsługi parkingowej.
- 6) Obszar rewitalizacji zabytkowej kolonii robotniczej „Matheron”, zlokalizowanej nad zbiornikiem Pogoria I, stanowiącej jednorodny pod względem urbanistyczno-architektonicznym zespół zabudowy robotniczej, oznaczony na rysunku graficznie i numerem 6, wymagający kompleksowej rewaloryzacji substancji budowlanej i infrastruktury technicznej, z zachowaniem specyficznych cech architektonicznych.
- 7) Obszary rewitalizacji osiedli wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej, w obrębie których występują potrzeby termomodernizacji budynków, remontów i modernizacji zabudowy oraz infrastruktury technicznej, poprawy bezpieczeństwa publicznego, przystosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz zagospodarowania publicznych przestrzeni międzyblokowych.
- 2. Wyznacza się obszar rewitalizacji przemysłowej**, obejmujący teren po byłej Kopalni Węgla Kamiennego „Paryż”, wymagający nadania nowej, trwałej funkcji gospodarczej, rekompensującej utracone miejsca pracy i wzmacniającej bazę ekonomiczną miasta, oznaczony na rysunku studium nr 2 graficznie i numerem 1. Jako przyszłe funkcje obszaru preferowane będą usługi oraz działalność produkcyjna nie stwarzająca uciążliwości dla mieszkańców, których lokalizacja przyczyni się do podniesienia standardu funkcjonalnego i estetyki zabudowy. Przekształcenia zagospodarowania obszaru mogą następować etapowo, a docelowo istniejąca zabudowa powinna być zastąpiona obiektami o architekturze dostosowanej do lokalizacji na obrzeżu śródmieścia.
- 3. Wyznacza się obszary wymagające rekultywacji** (oznaczone graficznie i odpowiednimi numerami na rysunku studium nr 2) :
- 1) teren byłego składowiska odpadów (w tym komunalnych), który po zakończeniu procesu odmetanowywania winien być poddany rekultywacji i przekształcony w zieleni parkową (zgodnie z obowiązującym mpzp),
  - 2) tereny części wyrobiska kopalni piasku Kuźnica Warężyńska – rekultywacja w kierunku leśnym i zagospodarowania na cele usług sportu, rekreacji i turystyki,
  - 3) tereny eksploatacji dolomitu w Ząbkowicach – po zakończeniu eksploatacji rekultywacja w kierunku leśnym i zagospodarowanie na cele usług sportu i rekreacji (zgodnie z obowiązującym mpzp),
  - 4) tereny eksploatacji piasku w Okradzionowie – po zakończeniu wydobywania piasku rekultywacja w kierunku leśnym (przywrócenie stanu pierwotnego).

13. TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY OCHRONNE

Na terenie miasta Dąbrowa Górnicza zlokalizowane są tereny zamknięte ustanowione *Decyzją Nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych, przez które przebiegają linie kolejowe (Dz. Urz. Ministra Infrastruktury z dnia 18.09.2020 poz. 38)*.

(skreślone)

Dla w/w terenów zamkniętych nie ustanowiono stref ochronnych.
Granice terenów zamkniętych pokazano na rysunku studium nr *2.1, 2.2 oraz 1.2*.

14. ZASADY ZGODNOŚCI MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO Z USTALENIAMI STUDIUM.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. Studium nie jest aktem prawa miejscowego (art. 9 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Jego ustalenia konkretyzują się dopiero w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dla których ustalenia studium są wiążące (art. 9 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Plan ma być **sporządzony zgodnie z zapisami studium** (art. 15 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Ustalenia planu miejscowego uwzględniać muszą również inne czynniki, z których do najistotniejszych zaliczyć należy:

- ♦ uwarunkowania lokalne i potrzeby społeczności lokalnej określone szczegółowo z racji skali sporządzania planu miejscowego (1: 500, 1:1000, 1:2000),
- ♦ złożone wnioski po ogłoszeniu o przystąpieniu do sporządzania planu,
- ♦ uwagi wniesione po wyłożeniu projektu planu do publicznego wglądu.

Poniżej podaje się **warunki zachowania zgodności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z ustaleniami studium** zawartymi głównie w rozdziale 3 „Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów”

1) **SR - tereny zabudowy śródmiejskiej:**

- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
- b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych.

2) **MN1 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:**

- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
- b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych.
- c) dopuszcza się korekty granic wyznaczonych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ze względu na granice własności nieruchomości oraz uwarunkowania miejscowe wynikające ze skali planu.

3) **MN2 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej (małe domy mieszkalne):**

- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
- b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych.
- c) dopuszcza się korekty granic wyznaczonych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej ze względu na granice własności nieruchomości oraz uwarunkowania miejscowe wynikające ze skali planu.

4) **MW1 - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej:**

- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
- b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- c) dopuszcza się korekty granic wyznaczonych terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej ze względu na granice własności nieruchomości oraz uwarunkowania miejscowe wynikające ze skali planu.

5) **MW2 - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej:**

- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
- b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,

- c) dopuszcza się korekty granic wyznaczonych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej ze względu na granice własności nieruchomości oraz uwarunkowania miejscowe wynikające ze skali planu.
- 6) **U - tereny usług różnych:**
  - a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
  - b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych.
  - c) dopuszcza się korekty granic wyznaczonych terenów usługowych ze względu na granice własności nieruchomości oraz uwarunkowania miejscowe wynikające ze skali planu,
  - d) przeznaczenie i użytkowanie jednostkowych nieruchomości może być doprecyzowane w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych w sposób nie kolidujący z ogólnym przeznaczeniem terenu wyznaczonym w Studium.
- 7) **UM1 - tereny usług z zabudową mieszkaniową jednorodziną:**
  - a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
  - b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
  - c) dopuszcza się korekty granic wyznaczonych terenów usług i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ze względu na granice własności nieruchomości oraz uwarunkowania miejscowe wynikające ze skali planu,
  - d) przeznaczenie i użytkowanie jednostkowych nieruchomości może być doprecyzowane w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych w sposób nie kolidujący z ogólnym przeznaczeniem terenu wyznaczonym w Studium.
- 8) **UM2 - tereny usług z zabudową mieszkaniową wielorodziną:**
  - a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
  - b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
  - c) dopuszcza się korekty granic wyznaczonych terenów usług i zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej ze względu na granice własności nieruchomości oraz uwarunkowania miejscowe wynikające ze skali planu,
  - d) przeznaczenie i użytkowanie jednostkowych nieruchomości może być doprecyzowane w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych w sposób nie kolidujący z ogólnym przeznaczeniem terenu wyznaczonym w Studium.
- 9) **P - tereny wytwórczości, baz, składów i magazynów:**
  - a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
  - b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
  - c) dopuszcza się korekty granic wyznaczonych terenów ze względu na granice własności nieruchomości oraz uwarunkowania miejscowe wynikające ze skali planu,
  - d) przeznaczenie i użytkowanie jednostkowych nieruchomości może być doprecyzowane w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych w sposób nie kolidujący z ogólnym przeznaczeniem terenu wyznaczonym w Studium np. na pojedynczej nieruchomości można zlikwidować istniejącą funkcję przemysłową a zastąpić ją dopuszczalnym sposobem zagospodarowania.
- 10) **PU - tereny wytwórczości, baz, składów i magazynów oraz usług różnych:**
  - a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
  - b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych.
  - c) dopuszcza się korekty granic wyznaczonych terenów ze względu na granice własności nieruchomości oraz uwarunkowania miejscowe wynikające ze skali planu,
  - d) przeznaczenie i użytkowanie jednostkowych nieruchomości może być doprecyzowane w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych w sposób nie kolidujący z ogólnym przeznaczeniem terenu wyznaczonym w Studium, np. na pojedynczej nieruchomości

można zlikwidować istniejącą funkcję przemysłową a zastąpić ją dopuszczalnym sposobem zagospodarowania.

11) ZL - tereny lasów i zadrzewień:

- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
- b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- c) za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się, po spełnieniu wymogów określonych w przepisach odrębnych, przeznaczenie części terenu E12ZL i E13ZL pod eksploatację powierzchniową surowców mineralnych (dolomity).

12) ZLD - tereny dolesień:

- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
- b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- c) oprócz terenów proponowanych w studium do dolesień mogą być przeznaczone inne tereny gruntów rolnych o niekorzystnych warunkach dla produkcji rolnej i niskich walorach przyrody i krajobrazu spełniające warunki określone w przepisach odrębnych oraz wyznaczone w m.p.z.p.

13) ZP - tereny parków, skwerów i zieleńców:

- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
- b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- c) dopuszcza się korekty granic wyznaczonych terenów ze względu na granice własności nieruchomości oraz uwarunkowania miejscowe wynikające ze skali planu.

14) ZD - tereny ogrodów działkowych:

- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
- b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych.
- c) granice wyznaczonych terenów mogą być skorygowane wyłącznie ze względu na granice własności nieruchomości oraz uwarunkowania miejscowe wynikające ze skali planu,
- d) za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się zlikwidowanie, z zachowaniem zasad określonych w przepisach odrębnych, w mpzp ogrodu działkowego i przeznaczenie tego terenu pod funkcje nie kolidujące z zagospodarowaniem terenów obrzeżnych.

15) US - tereny usług sportu, rekreacji wypoczynku i kultury:

- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
- b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- c) dopuszcza się korekty granic wyznaczonych terenów sportu i rekreacji ze względu na granice własności nieruchomości oraz uwarunkowania miejscowe wynikające ze skali planu,
- d) przeznaczenie i użytkowanie jednostkowych nieruchomości może być doprecyzowane w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych w sposób nie kolidujący z ogólnym przeznaczeniem terenu wyznaczonym w Studium. np. na pojedynczej nieruchomości można zlikwidować istniejącą funkcję i zastąpić ją dopuszczalnym sposobem zagospodarowania.

16) ZC - tereny cmentarzy:

- a) przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania są obowiązujące,
- b) dopuszczalne zagospodarowanie może być realizowane przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- c) dopuszcza się korekty granic wyznaczonych terenów cmentarzy (zwłaszcza poszerzenie) ze względu na granice własności nieruchomości oraz uwarunkowania miejscowe wynikające ze skali planu.

17) ER - tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyłączone z zabudowy:

- a) przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania są obowiązujące,

- b) dopuszczalne zagospodarowanie oraz wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów mogą być skorygowane w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych.
- 18) **R - tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej:**
- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
  - b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
  - c) dopuszcza się korekty granic wyznaczonych terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej (zwłaszcza na styku z terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) ze względu na granice własności nieruchomości oraz uwarunkowania miejscowe wynikające ze skali planu,
  - d) za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się, w wypadku zmiany (zmniejszenia) zasięgu obszaru ograniczonego użytkowania Mittal Steel S.A., przeznaczenie terenów rolnych zlokalizowanych w tym obszarze pod zabudowę mieszkaniową.
- 19) **WS - tereny wód powierzchniowych:**
- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
  - b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych.
- 20) **KS - tereny zaplecza motoryzacji:**
- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
  - b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych.
- 21) **KK - tereny kolei:**
- a) przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania są obowiązujące,
  - b) dopuszczalne zagospodarowanie oraz wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów mogą być skorygowane w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych.
- 22) **IT – tereny infrastruktury technicznej:**
- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
  - b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych.
- 23) **KT - tereny transportu specjalnego:**
- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
  - b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych.
- 24) **NO - tereny oczyszczalni ścieków:**
- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
  - b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych.
- 25) **NU - tereny składowisk odpadów:**
- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
  - b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych.
- 26) **PE - tereny eksploatacji powierzchniowej:**
- a) obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania,
  - b) dopuszcza się korekty zagospodarowania dopuszczalnego oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,

- c) dopuszcza się korekty granic wyznaczonych terenów eksploatacji powierzchniowej ze względu na granice własności nieruchomości, uwarunkowania miejscowe wynikające ze skali planu oraz zmiany wynikające ze zmian warunków określonych w koncesji.
- 27) **obszary i obiekty przyrodnicze objęte ochroną prawną:**
- obowiązujące jest przeznaczenie terenów oraz zasady i ograniczenia użytkowania obszarów i obiektów przyrodniczych objętych ochroną prawną określone decyzjami Ministra OŚiZNL, Wojewody Katowickiego oraz Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej,
  - zagospodarowanie określone jako dopuszczalne jest możliwe jeżeli nie wyklucza go akt powołujący formę ochrony.
- 28) **obszary i obiekty przyrodnicze proponowane do objęcia ochroną prawną:**
- wprowadzenie ochrony prawnej do miejscowego planu i uchwalenie planu nie skutkuje wejściem w życie form ochrony przewidzianych ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. (Dz. U. z 2004r. nr 92 poz. 880); niezbędne jest przeprowadzenie odrębnego postępowania na mocy tej ustawy,
  - jeżeli wojewoda nie wyznaczył obszaru i obiektu przyrodniczego oraz formy ich ochrony prawnej rada gminy w drodze uchwały może określić nazwę, położenie, obszar i formę ochrony, a także ustalenia i zakazy dotyczące czynnej ochrony ekosystemów,
  - prawnymi formami ochrony przyrody mogą być objęte także inne obszary, obiekty przyrodnicze i pomniki przyrody oprócz wymienionych w studium w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych.
- 29) **tereny dróg i tereny kolejowe:**
- szczegółowy przebieg, potrzeby modernizacji i przebudowy oraz wyznaczenie nowych ulic lokalnych, dojazdowych i dróg wewnętrznych pieszo - jezdnych obsługujących istniejącą i projektowaną zabudowę powinien zostać rozwiązany w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przy uwzględnieniu następujących zasad:
    - dla nowoprojektowanych dróg za zgodne z ustaleniami Studium przyjmuje się zachowanie klasy drogi i jej głównego kierunku powiązań wynikającego z jej funkcji,
    - za zgodną z ustaleniami studium uznaje się zmianę klasy technicznej drogi (podniesienie lub obniżenie) określonej w studium oraz zmianę przekroju poprzecznego jezdni (zamiast jednojezdniowego na dwujezdniowy), za wyjątkiem dróg ekspresowych, głównych ruchu przyspieszonego, jeśli jest ona zgodna z klasą wymaganą dla danej kategorii drogi,
    - za dopuszczalne uznaje się korekty przebiegu planowanej drogi wynikające ze skali opracowania planu miejscowego, uwzględnienia uwarunkowań lokalnych jak również z przyjętych w nim rozwiązań przestrzennych,
    - dopuszcza się odstępstwa od obowiązujących przepisów odrębnych dotyczących linii rozgraniczających jedynie w przypadku przebudowy istniejących dróg i ulic na terenach zainwestowanych,
    - układ podstawowy uzupełnić należy o układy bezpośredniej obsługi tworzone na bazie ulic lokalnych, dojazdowych, ciągów pieszo – jezdnych (ulice dojazdowe bez segregacji ruchu kołowego i pieszego) oraz dróg wewnętrznych (o parametrach ulic dojazdowych) z maksymalnym ograniczaniem obsługi komunikacyjnej terenów mieszkaniowych na zasadzie służebności przejazdu,
    - projektowane ulice w formie sięgaczy należy zakończyć placami do zawracania zgodnie z wymaganiami dla dróg pożarowych,
    - należy ograniczyć obsługę komunikacyjną poszczególnych działek na zasadzie służebności przejazdu do sytuacji absolutnie wyjątkowych,
  - na terenach dróg i ulic wyznaczonych w studium dopuszcza się realizację obiektów obsługi komunikacyjnej (np. miejsc postojowych, stacji paliw, itp.), zgodnie z przepisami odrębnymi.
  - potrzeby i wskaźniki bilansowania miejsc postojowych mogą być skorygowane w zależności od uwarunkowań i zamierzeń lokalnych,
  - wyznaczone w Studium trasy rowerowe o znaczeniu regionalnym i lokalnym mogą być uzupełnione ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w sposób nie naruszający podstawowego przeznaczenia terenów oraz przepisów odrębnych,
  - zmiana granic kolejowych terenów zamkniętych dokonana może być wyłącznie w trybie ich ustanowienia,

- f) tereny po zlikwidowanych liniach i bocznicach kolejowych przeznacza się pod nowe ciągi komunikacyjne (rezerwowe korytarze komunikacyjne),
  - g) za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się przeznaczenie terenów po zlikwidowanych bocznicach i liniach kolejowych pod funkcje nie kolidujące z funkcjami terenów obrzeżnych.
- 30) **ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:**
- a) uszczegółowienie ogólnych wytycznych konserwatorskich w odniesieniu do poszczególnych terenów i obiektów powinno nastąpić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w zależności od uwarunkowań lokalnych w porozumieniu z Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
  - b) granice i zasady zagospodarowania stref ochrony konserwatorskiej mogą być skonkretyzowane i uszczegółowione w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
  - c) jeżeli plan miejscowy wykaże konieczność utworzenia stref ochrony konserwatorskiej bądź objęcia ochroną poszczególnych obiektów, które nie były wyznaczone w studium dopuszcza się ich ustalenie w porozumieniu z Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

UWAGA:

Za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się zmianę przeznaczenia podstawowego lub dopuszczalnego terenu wynikającą z braku zgody na przeznaczenie terenów rolnych lub leśnych na cele nierolne lub nieleśne lub występowania lokalnych czynników fizjograficznych uniemożliwiających realizację przeznaczenia podstawowego.

D. SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Podstawa opracowania.

Niniejsze opracowanie stanowi II edycję Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza.

Studium I edycji, sporządzone w trybie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r., przyjęte zostało Uchwałą Nr LI/654/98 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 25 marca 1998 r. oraz zaktualizowane Uchwałą Nr LIII/936/2002 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 27 lutego 2002 r.,

Podstawą prawną opracowania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Te akty prawne wprowadziły szereg istotnych zmian w obowiązujących przepisach dotyczących trybu, zakresu i formy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Podstawą formalną jest uchwała Nr LIII/1006/06 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 22 lutego 2006 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania drugiej edycji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza.

Podstawą formalną pierwszej zmiany II edycji studium jest uchwała Nr XIV/245/12 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 25 stycznia 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany II edycji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza”. Zmiana, dotycząca wybranych fragmentów obszaru miasta, została zatwierdzona uchwałą nr XXXIII/706/2017 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 22 listopada 2017 r.

Podstawą formalną zmiany II edycji studium w zakresie możliwości rozmieszczenia OZE, w granicach administracyjnych miasta, jest uchwała Nr XLVII/824/2022 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 14 września 2022 r.

Cel i zakres opracowania

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym celem, dla którego sporządza się studium gminy jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Przedmiotem tej polityki jest cała przestrzeń gminy w jej granicach administracyjnych.

Studium jest też dokumentem, w którym następuje transpozycja strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju na obszar gminy. Jest to z mocy ustawy dokument planowania miejscowego o charakterze strategicznym. Nie jest natomiast aktem prawa miejscowego i nie może stanowić podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Takim aktem prawa jest wyłącznie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Studium, w oparciu o ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, stanowi również podstawę tworzenia gminnego zasobu nieruchomości, który może być wykorzystywany na cele rozwojowe gminy i zorganizowanej działalności inwestycyjnej, a w szczególności na realizację budownictwa mieszkaniowego oraz związanych z tym budownictwem urządzeń infrastruktury technicznej, a także na realizację innych celów publicznych.

W art. 10 ustawy o zagospodarowaniu i planowaniu przestrzennym ściśle określa się uwarunkowania, które należy uwzględnić w studium, jak również zakres ustaleń studium.

Obligatoryjna, szeroka problematyka studium, jak również wymóg posiadania aktualnych materiałów planistycznych sporządzanych na potrzeby projektu studium spowodowała konieczność opracowania lub wykorzystania nowych, zaktualizowanych materiałów planistycznych, do których należą m.in.:

1. Najaktualniejsze materiały kartograficzne, w tym ortofotomapa m. Dąbrowa Górnicza,
2. Inwentaryzacja terenowa,
3. Demografia – Prognoza ludności do 2030 r.,
4. Program gospodarki wodno – ściekowej,
5. System zaopatrzenia w energię elektryczną,
6. Zaopatrzenie w ciepło,
7. Zaopatrzenie w gaz,
8. Uproszczone Studium komunikacyjne miasta zawierające m.in. modelowanie ruchu w stanie istniejącym oraz prognozę ruchu na 2020 r.

SYNTEZA UWARUNKOWAŃ

Do głównych uwarunkowań mających podstawowy wpływ na rozwiązania przyjęte w kierunkach zagospodarowania zaliczyć należy uwarunkowania, które występują w następujących siedmiu podstawowych grupach:

- a) uwarunkowania wynikające z położenia miasta i jego związków z innymi miastami regionu, w tym położenie w Katowickim Zespole Metropolitalnym,
- b) uwarunkowania wynikające z istniejącego zagospodarowania terenu, w tym uwzględniające:
  - stan własnościowy gruntów z dominującym udziałem własności prywatnej i marginalnym udziałem własności gminnej,
  - obszary terenów przemysłowych wymagające przekształceń ze wskazaniem ich do intensywniejszego wykorzystania jako terenów dla rozwoju funkcji wytwórczo – usługowej,
  - potrzebę rewitalizacji terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej („blokowisk”), oraz obszaru zabudowy śródmiejskiej,
  - ustalenia obowiązujących planów miejscowych,
  - potrzebę przebudowy układu drogowo – ulicznego miasta w kierunku zapewnienia obsługi prognozowanego ruchu,
- c) uwarunkowania przyrodnicze obejmujące m.in.:
  - potrzebę zachowania walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu, generalnie oznaczającą ochronę przed zmianą formy użytkowania wszystkich terenów posiadających te walory,
  - uwarunkowania wynikające z warunków hydrograficznych i hydrogeologicznych,
  - uwarunkowania wynikające z konieczności ochrony zasobów leśnych,
  - uwarunkowania dotyczące poprawy klimatu akustycznego i funkcjonalności układu drogowo – ulicznego,
- d) uwarunkowania kulturowe, z których najistotniejszymi są:
  - zachowanie odrębności poszczególnych jednostek - historycznych miejscowości, wsi, przysiółków i kolonii,
  - objęcie ochroną terenów historycznie cennych - układy urbanistyczne, zespoły zabudowy, komponowaną zieleni, parki i cmentarze,
  - utrzymanie historycznych osi kompozycyjnych i widokowych, głównych dominant urbanistycznych miasta: Kościół Matki Boskiej Anielskiej i Wzgórze Gołonoskie zwieńczone kościołem Św. Antoniego Padewskiego,
  - zachowanie zabytków nieruchomych - obiekty i zespoły wskazane do ochrony i ustalenie warunków ochrony w planach miejscowych,
  - ochrona i zachowanie reliktów budowli przemysłowych i kolejowych, świadczących o tożsamości miasta i jego dawnej historycznej świetności,
- e) uwarunkowania wynikające z funkcjonowania istniejącego systemu komunikacji, z których najistotniejsze wydają się zagadnienia:
  - w układzie drogowo – ulicznym:
    - dostosowanie parametrów technicznych ciągów drogowo – ulicznych do pełnionych przez nie funkcji w układzie (drogi krajowe, wojewódzkie, główne miejskie),
    - wyeliminowanie ruchu tranzytowego z obszarów zainwestowania miejskiego,
    - wzmocnienie powiązań terenów zainwestowanych zlokalizowanych po północnej i południowej stronie linii kolejowej Katowice – Częstochowa,
    - wzmocnienie powiązań w ruchu międzymiejskim (wewnątrzaglomeracyjnym),
    - uporządkowanie – wzmocnienie układu dla zapewnienia powiązań wewnątrzmięjskich, zwłaszcza w obszarze „miasta właściwego”,
  - w układzie kolejowym:
    - zmniejszenie uciążliwości ruchu kolejowego poprzez ograniczenia w zainwestowaniu terenów bezpośrednio przyległych do linii kolejowych, zwłaszcza do linii E – 65,
    - zwiększenie atrakcyjności przewozów kolejowych w ruchu pasażerskim poprzez wykształcenie zintegrowanych węzłów i punktów przesiadkowych w systemie pasażerskiej komunikacji publicznej,
- f) uwarunkowania wynikające z funkcjonowania systemów infrastruktury technicznej:
  - gospodarka wodno – ściekowa:
    - wymiana sieci o największej awaryjności (wodociągi stalowe i żeliwne),
    - wymiana wodociągów wykonanych z azbestocementu,
    - budowa sieci wodociągowej łączącej istniejące końcówki,
    - budowa sieciowego zbiornika wyrównawczego,

- przerzut ścieków ze zlewni Grupowej Oczyszczalni Ścieków w Strzemieszycach („GOŚ”) do oczyszczalni „Centrum”,
  - budowa odcinków kanalizacji szczególnie istotnych dla ograniczenia napływu wód deszczowych do kanalizacji sanitarnej,
  - rozdział kanalizacji ogólnospławnej,
  - budowa kanalizacji sanitarnej,
  - zaopatrzenie w energię ciepłą:
    - rozbudowa systemu ciepłowniczego w oparciu o EC – Huty Katowice,
    - wymiana sieci w złym stanie technicznym,
    - likwidacja lokalnych kotłowni powodujących niską emisję zanieczyszczeń do środowiska,
  - zaopatrzenie w gaz istniejących i terenów rozwojowych miasta uwarunkowane jest budową sieci rozdzielczych w obszarach niegazyfikowanych,
  - zaopatrzenie w energię elektryczną uwarunkowane jest m.in.:
    - rozbudową i modernizacją sieci elektroenergetycznych na poziomie niskich napięć,
    - budową nowych stacji transformatorowych SN/NN.
- g) uwarunkowania wynikające z zasad określonych w opracowaniach krajowych i wojewódzkich, z których najistotniejsze są:
- priorytety rozwoju wyznaczone w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 - 2020,
  - cele i kierunki polityki przestrzennej określone w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego.

SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów.

Przyjmuje się, że polityka przestrzenna miasta Dąbrowa Górnicza, skutkująca zmianami w sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów w obszarze gminy odpowiada zasadom:

- ♦ zrównoważonego rozwoju gminy;
- ♦ ładu przestrzennego w zagospodarowaniu terenów oraz strukturze użytkowania;
- ♦ nadrzędności interesu publicznego nad indywidualnymi interesami obywateli i podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego odpowiadają powyższym zasadom ogólnym, a w ujęciu szczegółowym - realizacji zaktualizowanych priorytetowych celów rozwoju strategicznego.

1. Ustala się, że rozwój sfery gospodarczej dotyczy głównie terenów już aktualnie wykorzystywanych dla celów wytwórczych i usługowych, w tym terenów położonych w rejonie huty i koksowni i na obszarach o tradycjach przemysłowych (tereny poprzemysłowe), a także na terenach nowych, koncentrujących się w okolicy Strzemieszyc i Tucznowy.
2. Ustala się odbudowę funkcji centrotwórczych historycznego centrum Dąbrowy Górniczej jako ośrodka szkolnictwa wyższego i średniego, kultury oraz innych usług publicznych i rynkowych, ukięnkowanych także na obsługę ludności funkcjonalnej (np. centrum konferencyjne z zapleczem hotelowym i gastronomicznym).

Strefą usługową pozostaje historyczna oś kompozycyjna miasta którą tworzą aleje : Królowej Jadwigi i Józefa Piłsudskiego, z jednostronnym zamknięciem osi Górką Gołonoską z wieżą kościelną. Zakłada się realizację atrakcyjnego wysokiego obiektu architektonicznego na zamknięciu osi po stronie zachodniej, który stałby się symbolem nowoczesnej Dąbrowy Górniczej (np. w/w centrum lub wyższe uczelnie). W strefie tej znajduje się centrum administracyjne miasta z terenami usług uzupełniających. Przy końcu osi w Gołonogu adaptuje się centrum osiedlowe.

Lokalne centra usługowe, wymagające wzbogacenia programu wyposażenia, funkcjonują w Zabkowicach i Strzemieszycach.

Zakłada się powstanie specjalistycznych ośrodków z zakresu obsługi ruchu turystycznego w rejonie zbiornika Kuźnica Warężyńska (sporty wodne, rekreacja) oraz w Błędowie (dla obsługi stacjonarnych i wędrowniczych form turystyki związanej z terenami parku krajobrazowego „Orlich Gniazd” i jego obrzeża).

3. Dla zwiększenia dostępności mieszkań ustala się dwa kierunki działań :
  - adaptację, rehabilitację, modernizację, przebudowę i rozbudowę istniejących zasobów mieszkaniowych oraz realizację nowych zasobów, głównie w obrębie śródmieścia, drogą wypełniania luk budowlanych lub wymiany kubatury,
  - rozwój zabudowy mieszkaniowej, głównie jednorodzinnej w istniejących i projektowanych osiedlach, także w określonych rejonach dawnych wiejskich jednostek osadniczych.
4. Ustala się przebudowę i rozbudowę sieci uliczo - drogowej w zakresie:
  - powiązania miejskiego układu ulicznego z projektowaną Drogową Trasą Średnicową,

- uwolnienia Ząbkowic i Tucznawy od uciążliwości drogi wojewódzkiej Nr 796 przez realizację północnego obejścia Ząbkowic,
  - budowę odcinka drogi dojazdowej do terminala w Sławkowie,
  - realizację połączenia DW 796 i DW 790 w celu wykształcenia wschodniej obwodnicy miasta,
  - realizacji nowego układu drogowego dla zapewnienia dostępności i obsługi nowych terenów wytwórczości zlokalizowanych w Tucznawie,
  - realizacji ulic lokalnych zapewniających dostępność do nowych terenów zainwestowania,
  - modernizacji istniejących dróg i ulic (przebudowy nawierzchni, zmiany w organizacji ruchu i inne).
5. Ustala się obsługę całego miasta rozdzielczą siecią kanalizacyjną z doprowadzeniem ścieków do oczyszczalni miejskiej. Poza ogólnomiejskim systemem pozostaną zabudowania, do których doprowadzenie sieci będzie nieefektywne technicznie i ekonomicznie. Będą one wyposażone w indywidualne urządzenia oczyszczania ścieków.
6. Ustala się objęcie ochroną prawną z mocy ustawy o ochronie przyrody terenów o udokumentowanych wysokich walorach środowiska przyrodniczego, a z mocy ustaw miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów o walorach warunkujących funkcjonowanie środowiska w ciągłym przestrzennie systemie ekologicznym miasta. System budują lasy, doliny cieków z łąkami i zadrzewieniami, łąki i tereny otwarte rolne i porolne, pełniące funkcje łącznikowe (w tym tereny rolne wyłączone z zabudowy), a w obrębie zabudowy miejskiej, także parki i inne formy zieleni urządzonej.

Polityka przestrzenna wyznacza kierunkową strukturę przestrzenną miasta oraz ustala kierunki i zasady przeznaczenia terenów na różne funkcje, uwzględniając uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, jak również cele rozwoju miasta Dąbrowa Górnicza przyjęte w Strategii rozwoju miasta:

- ♦ rozwój małych i średnich przedsiębiorstw jako sektora tworzącego nowe miejsca pracy, ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji sektora usług jako alternatywnego dla dotychczasowych gałęzi gospodarki w mieście,
- ♦ modernizację i rozbudowę lokalnych układów komunikacyjnych, wodociągowych i kanalizacyjnych,
- ♦ osiągnięcie poprawy jakości środowiska poprzez systemowe oddziaływanie na redukcję zanieczyszczenia powietrza, wód oraz zagrożeń związanych z gromadzeniem i utylizacją odpadów,
- ♦ poszerzenie oferty miasta poprzez wykorzystanie jego możliwości w zakresie rekreacji, turystyki i kultury skierowanej do odbiorców wewnętrznych i zewnętrznych.

Realizacja kierunków rozwoju miasta związana jest z jakościowymi i ilościowymi przekształceniami struktury przestrzennej.

W wyniku wieloletnich procesów historycznych ukształtował się obecny układ strukturalny miasta, który określić można jako pasmowo – policentryczny z wyodrębniającymi się jednostkami strukturalnymi.

Utrzymuje się funkcjonujący podział na jednostki strukturalne (dzielnice). Zmiany dotyczą funkcji jednostek, przeznaczenia terenów w jednostkach oraz układu komunikacyjnego. Podstawowy wpływ na te zmiany będą miały uwarunkowania lokalne oraz przyjęte kierunki, cele i priorytety polityki przestrzennej miasta.

Dla jednostek strukturalnych ustala się następujące funkcje:

- A. Śródmieście – główny ośrodek usługowy i mieszkaniowy, funkcje uzupełniające: produkcyjno – usługowe i rekreacyjno – sportowe,
- B. Reden – funkcje mieszkaniowe i usługowe,
- C. Gołonóg - funkcje mieszkaniowe i usługowe,
- D. Łęknice – Korzeniec – Pogoria – funkcja mieszkaniowa, uzupełniająco usługowa, w tym w zakresie rekreacji i wypoczynku,
- E. Ząbkowice - funkcja mieszkaniowo – usługowa, wytwórcza (DBT),
- F. Strzemieszyce – funkcja mieszkaniowo – usługowa i wytwórcza,
- G. Łosień – Łęka - funkcja mieszkaniowa oraz produkcji rolnej,
- H. Ujejsce - funkcja mieszkaniowa, usługowa w zakresie rekreacji i wypoczynku,
- I. Trzebiesławice - funkcja mieszkaniowa oraz produkcji rolnej,
- J. Okradzionów - funkcja mieszkaniowa, obsługi turystyki oraz produkcji rolnej,
- K. Huta – Koksownia – funkcje wytwórczo – usługowe.

Uwzględniając istniejące i planowane struktury funkcjonalno – przestrzenne, w studium wyodrębnia się dwie podstawowe grupy stref funkcjonalnych, rozumianych jako część obszaru jednostki

strukturalnej miasta o dominujących (podstawowych) i uzupełniających się w sposób niekolizyjnych funkcjach.

Grupa stref zabudowy stanowiących intensywnie zainwestowaną część miasta i obejmującą tereny:

- ♦ zabudowy śródmiejskiej (SR),
- ♦ zabudowy mieszkaniowej:
  - MN1 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
  - MN2 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna (małe domy mieszkalne),
  - MW1 - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
  - MW2 - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i jednorodzinna
  - UM1 - usługi z zabudową mieszkaniową jednorodziną,
  - UM2 - usługi z zabudową mieszkaniową wielorodziną,
- ♦ aktywności gospodarczej:
  - U - usługi różne,
  - P - wytwórczość, bazy, składy i magazyny,
  - PU - wytwórczość, bazy, składy, magazyny oraz usługi,
- ♦ komunikacji i infrastruktury technicznej:
  - KS - zaplecze techniczne motoryzacji,
  - KK - kolej,
  - IT - urządzenia infrastruktury technicznej,
  - KT - urządzenia transportu specjalnego,
  - NO - oczyszczalnia ścieków,
  - NU - składowiska odpadów.

Grupa stref przyrodniczo – krajobrazowych stanowi tereny z ograniczonym prawem zabudowy lub z całkowitym zakazem zabudowy:

- ZL - lasy i zadrzewienia,
- ZLD - dolesienia,
- ZP - parki, skwery i zieleńce,
- ZD - ogrody działkowe,
- US - usługi sportu, rekreacji, wypoczynku,
- ZC - cmentarze,
- ER - rolnicza przestrzeń produkcyjna wyłączona z zabudowy
- R - rolnicza przestrzeń produkcyjna z dopuszczeniem zabudowy związanej z rolnictwem
- WS - wody powierzchniowe.

Jako podstawowe **kierunki ochrony środowiska i kształtowania funkcji przyrodniczych** w studium przyjęto :

- ♦ utrzymanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej obszarów o szczególnych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, także pełniących ważne funkcje klimatyczne i izolacyjne (separacji przestrzennej terenów o konfliktowych funkcjach, wymiany powietrza) oraz hydrologiczne (zasilania i retencji wód powierzchniowych i podziemnych) - w formie systemu ekologicznego miasta funkcjonującego w ramach powiązań ponadlokalnych, regionalnych i ponadregionalnych;
- ♦ ochronę prawną obszarów o wysokich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych;
- ♦ poprawę jakości środowiska życia mieszkańców;
- ♦ bezpieczeństwo ekologiczne mieszkańców.

W studium określono również:

- ♦ tereny tworzące system ekologiczny miasta oraz zasady ochrony na obszarach wchodzących w skład systemu;
- ♦ obszary i obiekty chronione z mocy ustawy o ochronie przyrody i proponowane do objęcia ochroną prawną;
- ♦ zasady ochrony powierzchni ziemi, w tym terenów zdegradowanych, a także walorów krajobrazu;
- ♦ zasady ochrony przed zagrożeniami powodziowymi, związanymi z zanieczyszczeniami powietrza, hałasem komunikacyjnym i przemysłowym, polami elektromagnetycznymi i poważnymi awariami

m. in. wynikającymi z występowania zakładów o dużym ryzyku i tras przewozu materiałów niebezpiecznych.

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustala się:

- ♦ w stosunku do zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru:
  - obowiązuje ustalony w art. 36 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i o opiece nad zabytkami wymóg uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków przy prowadzeniu wszelkiego rodzaju prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych i badań; przy przemieszczaniu, trwałym przeniesieniu i podziale zabytku, umieszczaniu na nim urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów; zmianie jego przeznaczenia i innych działaniach, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku,
  - w wypadku zagospodarowania zabytku na cele użytkowe – obowiązuje wymóg posiadania przez właściciela lub posiadacza zabytku dokumentacji konserwatorskiej określającej stan zachowania zabytku i możliwości jego adaptacji (z uwzględnieniem historycznej funkcji i wartości zabytku), a także uzgodnionego przez wojewódzkiego konserwatora zabytków programu zagospodarowania i dalszego korzystania z tego zabytku, z uwzględnieniem wyekspozowania jego wartości oraz programu prac konserwatorskich,
  - dla zapewnienia skutecznej ochrony zabytków, ich właściwej ekspozycji, wartości architektonicznej i historycznych kompozycji układu urbanistycznego dziedzictwa kulturowego, pożądane jest wpisanie do rejestru otoczenia zabytków znajdujących się już w rejestrze.
- ♦ w odniesieniu do zabytków nie wpisanych do rejestru, posiadających wartość historyczną, artystyczną lub naukową:
  - wojewódzki konserwator może przedstawić zalecenia konserwatorskie określające sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonania prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w zabytku,
  - winien być sporządzony gminny program opieki nad zabytkami, którego ustalenia stanowiąc będą podstawę do:
    - określenia potrzeb, w zakresie ustanowienia w planach miejscowych stref ochrony konserwatorskiej obejmujących obszary, dla których należy wprowadzić stosowne do potrzeb ograniczenia, zakazy i nakazy mające na celu ochronę znajdujących się na tych obszarach zabytków,
    - określenia obszarów wymagających przekształceń - rewitalizacji i odtworzenia zdegradowanych fragmentów układu urbanistycznego, w powiązaniu z Miejskim Programem Rewitalizacji,
    - zapewnienia właściwej opieki nad zabytkami.

W celu ochrony unikalnych wartości krajobrazu miasta, w tym:

- ♦ ekspozycji zabytkowych zespołów zabudowy,
- ♦ odrębności i charakteru krajobrazu kulturowego poszczególnych dzielnic miasta,
- ♦ krajobrazu kulturowo-przyrodniczego sztucznych jezior Pogorii i Kuźnicy Warężyńskiej, tzw. Pojezierza Dąbrowskiego,

należy kontrolować zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym, nie dopuszczając do powstania dysharmonijnych elementów krajobrazu, takich jak: obiekty o nadmiernych gabarytach, zespoły zieleni wysokiej lub zabudowy przesłaniające widoki oraz inne elementy zagospodarowania o negatywnym oddziaływaniu estetycznym.

W zakresie kierunków rozwoju systemu transportu w studium ustala się:

a) układ drogowo – uliczny:

- zewnętrzne drogowe powiązania krajowe i regionalne zapewnione są poprzez istniejące ciągi dróg krajowych: **DK 1** relacji Gdańsk – Łódź – Częstochowa – Dąbrowa Górnicza – Tychy – Bielsko – Cieszyn / granica państwa; **DK 86** relacji Wojkowice Kościelne – Będzin – Sosnowiec – Katowice – Tychy; **DK 94** relacji Krzywa – Opole – Bytom – Dąbrowa Górnicza – Olkusz – Kraków Balice,
- zewnętrzne powiązania z sąsiednimi gminami, oraz powiązania aglomeracyjne zapewnia się poprzez układ dróg wojewódzkich, który tworzą: **DW 790** relacji Dąbrowa Górnicza – Ogrodzieniec – Pilica, **DW 910** relacji Będzin – Dąbrowa Górnicza, **DW 796** relacji Dąbrowa Górnicza – Zawiercie, Ze względu na duże obciążenie ruchem ciężkim zakłada się realizację na kierunku DW 796 północnego obejścia Ząbkowic,

- zakłada się usprawnienie i wzmocnienie powiązań aglomeracyjnych (na kierunku Sosnowiec, Mysłowice, Katowice) poprzez budowę Drogowej Trasy Średnicowej (tzw. DTŚ „Wschód”),
  - powiązania z sąsiednimi gminami zapewnia się poprzez zmodernizowane, do parametrów technicznych ulic zbiorczych (Z 1/2) lub lokalnych (L 1/2), ciągi dróg powiatowych,
  - istotnym elementem układu drogowego zapewniającym powiązania z gminami sąsiednimi, jest planowana w ramach realizacji układu drogowego obsługującego terminal „Sławków” budowa drogi głównej (G 2/2) od węzła DK 94 i DW 790 w kierunku południowym (przez Strzemieszyce, Przelajkę),
  - w celu wzmocnienia powiązań wewnątrzaglomeracyjnych wyznacza się nowe powiązanie z Czeladzią i Będzinem trasą (północne obejście Będzina) na kierunku Zielona – Trzydziesty – Łęknice,
  - dla obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych w Tucznawie ustala się realizację nowego układu dróg zbiorczych (Z) i lokalnych (L);
- b) sieć kolejowa:
- utrzymuje się przebiegające przez Dąbrowę Górniczą tereny linii kolejowych przewidziane do modernizacji i dostosowania ich parametrów technicznych do wymagań dla głównych międzynarodowych linii kolejowych transportu pasażerskiego (AGC) oraz ważniejszych międzynarodowych liniach transportu kombinowanego (AGTC),
  - utrzymuje się pozostałe linie kolejowe, z dopuszczeniem ich modernizacji i przebudowy,
  - zakłada się poprawę obsługi komunikacyjnej Koksowni poprzez realizację bocznicy kolejowej (z linii Nr 154),
  - tereny po zlikwidowanych liniach i bocznicach kolejowych wskazuje się, jako działanie pożądane, do przeznaczenia pod nowe ciągi komunikacyjne (rezerwowe korytarze komunikacyjne). Istotnym warunkiem jest przejęcie tych terenów przez gminę (po ich uprzednim wyłączeniu z terenów zamkniętych PKP);
- c) pasażerska komunikacja publiczna:
- ustala się, że w ramach systemu pasażerskiej komunikacji publicznej funkcjonować będą trzy podsystemy:
    - kolejowych przewozów pasażerskich; na trzech liniach PKP: Katowice – Częstochowa, Katowice – Sosnowiec Płd. – Bukowno – Kozłów / Kielce i Częstochowa – Ząbkowice Będzińskie – Jaworzno Szczakowa,
    - autobusowy; funkcjonujący jako system linii zarządzanych przez organizatora KZK GOP uzupełniony o linie prywatnych przewoźników;
    - tramwajowy; funkcjonujący w oparciu o zmodernizowany istniejący układ tras tramwajowych,
  - w celu podniesienia atrakcji systemu pasażerskiej komunikacji publicznej, jak również w celu podniesienia jej sprawności, a przede wszystkim w celu zwiększenia roli kolei w przewozie osób, zakłada się stworzenie lokalnych zintegrowanych węzłów przesiadkowych,
  - w celu uzyskania dostępności do sieci europejskich i krajowych połączeń kolejowych ustala się konieczność przebudowy istniejącego przystanku Dąbrowa Górnicza w celu dostosowania go do pełnofunkcjonalnego pasażerskiego dworca kolejowego, dostosowanego do obsługi ruchu krajowego i regionalnego.
- d) trasy rowerowe:
- układ tras rowerowych przyjęty w studium (rysunek studium Nr 2), obejmujący elementy istniejące i projektowane, wskazuje się jako układ pożądany do realizacji. Dopuszcza się zmiany przebiegu poszczególnych tras, jak również uzupełnienia o inne nowe elementy układu,
  - za podstawowe przesłanki realizacji docelowego układu tras rowerowych uznać należy:
    - zapewnienie dostępności całego miasta dla ruchu rowerowego,
    - stworzenie warunków dla poprawy warunków bezpieczeństwa i wygody ruchu rowerowego jako alternatywnego środka transportu,
    - zagęszczenie tras rowerowych z wykorzystaniem nieutwardzonych dróg rolniczych na terenach o najwyższej atrakcji przyrodniczo – krajobrazowej,
    - potrzebę zagęszczenia tras w obszarze śródmieścia miasta, przy czym w rejonach o największym potencjalnym ruchu zorganizować należy parkingi dla rowerów,
  - dążyć należy do hierarchizacji układu obejmującej następujące rodzaje tras rowerowych:
    - trasy główne – zapewniające powiązania międzymiejskie oraz powiązania międzydzielnicowe,
    - trasy zbiorcze – obsługujące powiązania wewnątrzdzielnicowe i doprowadzające ruch do tras głównych,

- trasy lokalne – pozostałe, zapewniające dojazd bezpośrednio do celów i źródeł ruchu.

W zakresie modernizacji i rozbudowy systemów infrastruktury technicznej w Studium ustala się:

- a) kierunki rozwoju gospodarki wodno-ściekowej:
- za priorytet uznaje się konieczność rozbudowy i poprawy funkcjonowania infrastruktury komunalnej, a szczególnie systemów:
    - zaopatrzenia w wodę,
    - odbioru i oczyszczania ścieków sanitarnych,
    - odbioru i oczyszczania ścieków deszczowych.
  - budowa nowej sieci kanalizacji sanitarnej na terenach nie objętych dotychczas zorganizowanym system odprowadzania ścieków oraz na terenach, gdzie istnieje niesprawa kanalizacji ogólnospławna. Równolegle z kanalizacją sanitarną, tam gdzie wymagają tego warunki terenowe, realizowana będzie kanalizacja deszczowa,
  - likwidacja istniejącej oczyszczalni ścieków w Strzemieszycach („GOŚ”) z przekierowaniem ścieków na komunalną oczyszczalnię ścieków „Centrum” w Dąbrowie Górniczej,
  - modernizacja i rozbudowa oczyszczalni „Centrum”,
  - dla poprawy niezawodności zaopatrzenia w wodę i zapewnienia ciągłości jej dostaw, zakłada się:
    - wymianę sieci o największej awaryjności (wodociągi stalowe i żeliwne) oraz wodociągów wykonanych z azbestocementu,
    - budowę sieciowego zbiornika wyrównawczego,
    - przywrócenie do eksploatacji ujęcia w Tucznawie (po przeprowadzeniu analizy potrzeb i opłacalności modernizacji stacji uzdatniania wody).
- b) kierunki rozwoju energetyki - ustala się następujące zasady modernizacji i rozbudowy systemu:
- zaopatrzenie w energię ciepłą:
    - utrzymanie istniejącego systemu zaopatrzenia w energię ciepłą i pokrycie potrzeb ciepłych mieszkańców miasta Dąbrowa Górnicza z systemu sieci ciepłowniczych,
    - wykorzystanie istniejących rezerw mocy źródeł ciepła i magistrali wyprowadzonej z EC Huty Katowice,
    - zwiększenie poboru mocy poprzez rozbudowę i modernizację systemu ciepłowniczego Elektrowni Łagisza,
    - zwiększenie ilości odbiorców ciepła z istniejących systemów ciepłowniczych,
    - utrzymanie istniejących dużych zakładowych źródeł ciepła,
    - przebudowę i modernizację istniejących układów zasilania w zakresie sieci wysokoparametrowych, magistral i grupowych węzłów ciepłych (głównie Śródmieście),
    - wymianę sieci w złym stanie technicznym,
    - rozbudowę systemu ciepłowniczego w oparciu o EC – Huty Katowice,
    - konieczność szybkiego ucieplnienia dzielnic Zabkowice,
    - likwidację lokalnych kotłowni powodujących niską emisję zanieczyszczeń do środowiska,
  - zaopatrzenie w gaz:
    - utrzymanie istniejącego systemu zasilania miasta w gaz za pośrednictwem gazociągów wysokiego ciśnienia,
    - utrzymanie istniejących stacji redukcyjnych I° i I°/II°:
    - wykorzystanie rezerw w możliwościach zapewnienia dostawy gazu dla celów komunalnych i grzewczych,
    - budowa sieci gazowej rozdzielczej w dzielnicach niegazyfikowanych tj. Strzemieszyce Małe, Ratanice, Marianki oraz w rejonie ulic: Tworzeń i Laski,
    - budowa gazociągu wysokiego ciśnienia Dn 700 relacji Komorno-Tworzeń,
  - zaopatrzenie w energię elektryczną:
    - utrzymanie istniejącej sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej systemu ogólnopolskiego opartego o linie napięciowe 110kV, 220kV i 400kV,
    - utrzymanie istniejących komunalnych i przemysłowych systemów rozdzielczych na terenie miasta włączonych do sieci ogólnopolskiej poprzez Główne Punkty Zasilania – GPZ,
    - wykorzystanie istniejących znacznych rezerw mocy w zainstalowanych transformatorach,
    - budowę linii 110 kV relacji GPZ Jamki - GPZ Chechłówek,
    - utrzymanie zakładowych źródeł energii elektrycznej,

- rozbudowę i modernizację sieci elektroenergetycznych na poziomie niskich napięć – szczególnie na terenach o niskiej intensywności zabudowy, gdzie stacje transformatorowe (głównie słupowe) zasilane są pojedynczymi liniami napowietrznymi,
  - budowę stacji transformatorowych SN/NN w zależności od potrzeb.
- c) obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych (OZE) - ustala się pięć rodzajów obszarów, o zróżnicowanych możliwościach wykorzystania OZE:
- *OZE1 - wszystkie rodzaje odnawialnych źródeł energii,*
  - *OZE2 - wszystkie odnawialne źródła energii, z wyłączeniem elektrowni wiatrowych,*
  - *OZE3 - wszystkie odnawialne źródła energii z wyjątkiem biogazu, termicznego przekształcania odpadów oraz elektrowni wiatrowych,*
  - *OZE4 - energia słoneczna lub instalacje hybrydowe z wyłączeniem elektrowni wiatrowych,*
  - *OZE5 - wyłącznie energia słoneczna.*

W zakresie gospodarki odpadami ustala się:

- ♦ ukończenie II etapu budowy składowiska odpadów komunalnych „Lipówka”, w tym wybudowanie sortowni o przerobie ok. 2000 ton odpadów rocznie,
- ♦ utrzymanie zakładowych składowisk odpadów przemysłowych,
- ♦ podjęcie działań związanych z wydzieleniem odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych,
- ♦ uporządkowanie gospodarki odpadami wytwarzanymi przez małe jednostki produkcyjne oraz usługowe,
- ♦ likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów przemysłowych.

Zgodnie z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego *Plan 2020+* (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 13.09.2016 r., poz.4619), w studium uwzględnia się następujące **zadania inwestycyjne celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:**

1. modernizacja linii kolejowej Warszawa – Katowice – Wiedeń (E 65) z dostosowaniem do parametrów wymaganych dla europejskiej sieci linii „E”,
2. budowa gazociągu wysokoprężnego Ø700 relacji Komorno – Tworzeń,
3. przebudowa drogi krajowej Nr 1 do parametrów drogi ekspresowej (S1),
4. budowa rurociągu paliwowego Boronów – Trzebinia,
5. budowa Drogowej Trasy Średnicowej „Wschód” odcinek Katowice – Dąbrowa Górnicza,
6. budowa Centrum Logistycznego w Sławkowie wraz z infrastrukturą towarzyszącą – powiązania drogowe,
7. **(skreślone)**

¹ obecnie ul. Florowska – zmiana na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 28 czerwca 2017 roku Nr XXIX/619/2017

² obecnie ul. Emilii Zawadzkiej – zmiana na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 28 czerwca 2017 roku Nr XXIX/619/2017

³ obecnie ul. Zygmunta Różyckiego – zmiana na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 28 czerwca 2017 roku Nr XXIX/618/2017

⁴ obecnie ul. Św. Antoniego – zmiana na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 28 czerwca 2017 roku Nr XXIX/618/2017

⁵ obecnie ul. Kazimierza Srokowskiego – zmiana na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 28 czerwca 2017 roku Nr XXIX/618/2017

⁶ obecnie ul. Bielowizna – zmiana na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 28 czerwca 2017 roku Nr XXIX/618/2017

⁷ obecnie ul. Św. Jana Pawła II – zmiana na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 28 czerwca 2017 roku Nr XXIX/618/2017

⁸ obecnie ul. Wirgiliusza Grynia – zmiana na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 28 czerwca 2017 roku Nr XXIX/618/2017